

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ**

ОДЕСЬКИЙ ІНСТИТУТ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЧИТЕЛІВ

Демченко Д. М., Савельєва Н. В., Фурсенко Л. І.

**ПЕДАГОГІЧНИЙ
ОЛІМП
ОДЕЩИНИ**

Видання друге. Доповнене

**ТОВ РВА «СМІЛ»
Одеса - 2008**

ББК 74.563(4Укр-40де)бя20
УДК 377.112.4(091) (031)
П 240

Демченко Д. М., Савельєва Н. В., Фурсенко Л. І. Педагогічний Олімп Одещини. — Одеса: Одеський інститут удосконалення вчителів, 2008. — 336 с.

У збірнику «Педагогічний Олімп Одещини» зібрано і систематизовано дані про Кращих педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних, спеціальних та професійних закладів Одеської області.

Збірник може бути корисним для працівників освіти, педагогічних працівників та широкого загалу громадськості.

Упорядники висловлюють щире вдячність керівникам міських і районних органів управління освітою та їх методичних кабінетів, керівникам вищих навчальних закладів І—ІІ рівнів акредитації та професійно-технічних училищ, за активну роботу з питань підготовки до друку автобіографічних даних про кращих працівників загальноосвітніх середніх, спеціальних та професійних закладів Одеської області.

Рекомендовано до видання рішенням Вченої ради Одеського ІВУ, протокол № 1 від 21 лютого 2008 року.

Відповідальний за випуск: *Кавалеров Володимир Анатолійович*, к.п.н., доцент, директор Одеського інституту вдосконалення вчителів.

Віддруковано за фінансової підтримки Одеської обласної державної адміністрації та Одеської міської ради.

ISBN 978-966-1606-03-5

© ТОВ РВА «СМІЛ», 2008

Сіячі розумного, доброго, вічного

Сіячі розумного, доброго, вічного — так говорять про вчителів. Від них усе краще, що є в людині. Часто-густо можна почути, коли атестують гарного фахівця: «У нього були прекрасні вчителі».

Слово «вчитель» набуло в наші дні широкого узагальнюючого змісту. Так називали і називають видатних мислителів, що впливали і впливають на розвиток суспільства, науки й техніки, видатних учених, що створювали свої школи, в яких розроблялися передові технології, інженерні ідеї. Так називають тих, хто вчить дітей у різних загальноосвітніх закладах, хто допомагає їм розкривати таємниці природи, пізнавати соціальний устрій суспільства.

Роль вчителя була помітною в усі часи. На найдавнішій стадії цивілізації поняття «вчитель» було швидше символічне: дітей учили розводити вогонь, добувати їжу, шити одяг, будувати житло, виготовляти зброю. При родовому устрої головна увага приділялась розвитку фізичної сили, витривалості, витримці. В рабовласницькому суспільстві з метою возвеличення панівних класів і зміцнення їх влади виникла необхідність навчання дітей різним наукам і образотворчим мистецтвам.

Якщо звернутися до історії стародавнього Риму, то тут проблема освіти дітей стає функцією держави. Учителі дітей привілейованих класів були вже державними чиновниками і призначалися імператорською владою. Раби навчалися тільки різним ремеслам, а наставника для них вибирали з тих же кращих рабів.

В епоху середньовіччя, при феодално-кріпосницькому ладі, в умовах розвитку міст та різних ремесел, господарюючі класи використовували найманих учителів, що навчали дітей читанню та письму. В епоху капіталізму, коли промислового виробництва та розвитку торгівлі знадобилися освічені працівники, різко зросла кількість вчителів, професія вчителя стала масовою.

Перші видатні педагоги-теоретики з'являються в епоху Відродження. Це і Вітторіно де Фельтре в Італії, і Франсуа Рабле у Франції, і Еразм Роттердамський у Голландії. Подальший розвиток педагогічної науки був по-в'язаний з іменем видатного чеського педагога Яна Амоса Коменського, ідеї якого знайшли обґрунтування в працях Іогана Генріха Песталоцці (Швейцарія), Адольфа Дістервега (Німеччина), Костянтина Дмитровича Ушинського (Росія), Януса Корчака (Чехія). Значний внесок в розвиток освіти і методів викладання основ наук внесли визначні українські педагоги Петро Могила, Микола Корф, Олександр Духнович, Борис Гринченко та інші.

В Київській Русі перші згадування про школу знаходимо в літописі під 988 роком. В «Повісті временних літ» читаємо: «Послав він (князь Володимир) збирати у кращих людей дітей і віддавати їх у навчання». А в іншому літописі того ж 988 року читаємо: «Князь Великий Володимир зібрав

дітей 300, віддав їх навчати грамоті».

Уже пізніше в «Слові похвальному Сергію Радонежському» премудрий Епіфаній вихваляє Сергія не тільки як чудотворця, але й як Учителя: «... він був батькам батько і вчителям вчитель..., добрий пастор, праведний учитель, невідкупний наставник...».

На протязі багатьох віків функції вчителя не змінювалися. Він був тим, від кого вимагалось навчати, наставляти. Але його соціальний статус не покращувався. Таке становище вчителя принижувало його гідність, ніяк не покращувало умови його проживання.

Антон Павлович Чехов в одній із розмов з Олексієм Максимовичем Горьким із болем говорив про сільського вчителя часів Російської імперії, про те, що він голодний, забитий, заляканий можливістю втратити шматок хліба. А потрібно, щоб він був першою людиною на селі, щоб він міг відповісти кожному мужику на усі його питання, щоб вони визнавали в ньому силу, гідну уваги і поваги, щоб ніхто не смів кричати на нього, принижувати його гідність, як це у нас роблять урядники, старшини, шинкарі і ті чиновники, які носять звання інспекторів шкіл.

І все ж таки, на лоні загального безправ'я учителя, були подвижники, які у всі часи відстоювали ідею навчання дітей. Передові вчителі складали найбільш прогресивну частину інтелігенції, були носіями кращих якостей народу, виразниками високої моральності, духовності, культури.

Великий вплив на розвиток народної освіти мав М. В. Ломоносов. Він писав, що вчителі повинні навчати так, щоб не перевантажувати учнів і не створювати їм легких умов для навчання. В цих словах ціла програма дій для вчителя. Вона передавалася пізнішим діячам і реформаторам шкільної справи. Те, що пропонував К. Д. Ушинський, мало відповідало реальним умовам шкільної дійсності. Але його благородні і прогресивні ідеї залишили помітний слід у педагогіці.

Серед багатьох діячів педагогічної науки не можна не назвати видатного лікаря й педагога М. І. Пирогова, який свого часу організовував навчання дітей в Одеському учбовому окрузі. В його уявленні учитель — це людина вільної думки, що вірить у правду, це людина, яка за правду може віддати все. На думку М. І. Пирогова, вчитель повинен бачити в дитині перш за все особистість, проявляти до неї гуманність і турботливість, виховувати в ній відвертість, слідкувати, щоб у дитини не розвивались негативні риси характеру. Тільки добре знаючи свій предмет учитель, який щиро любить дітей, може навчати й виховувати.

Свій внесок у розвиток української педагогічної науки внесли Софія Русова, Антон Макаренко. Скільки зусиль потрібно було затратити Василю Сухомлинському, щоб внести свіже дихання в методіку викладання.

Коли в одній із аудиторій вчителів попросили назвати вчителів-практиків, що ведуть пошуки нових методів навчання і виховання, то більшість із них назвали Шалву Олександровича Амонашвілі, одного з

лідерів педагогіки співробітництва.

За ним були названі прізвища Лисенкової, Шаталова, Волкова, Захаренка та інших. Ідеї новаторів стали предметом зацікавленості широких верств учительства. Їх сила в тому, що вони не самотні, що їх ідеї знаходять підтримку серед вчителів-практиків. Про це свідчить той факт, що потік вчителів в Южне, в Авторську школу М. П. Тузика, не послаблюється.

Сьогоднішня школа зайнята енергійними пошуками нових шляхів навчання, навичок самостійного мислення, гуманізації людських стосунків.

Який потік шкільних проєктів, ідей, нових технологій ми спостерігаємо сьогодні! До цієї роботи залучаються й учні. Вони теж бажають брати участь в експериментах, їх сьогодні не влаштовують «білі плями» вітчизняної історії.

В багатьох країнах світу працюю кращих учителів відзначають різними нагородами, званнями. Система нагород у колишньому Радянському Союзі складалася поступово. Так, вона виникла невдовзі після Великої Жовтневої Соціалістичної Революції. Найвищу нагороду Радянського Союзу — орден Леніна — засновано ЦВК СРСР 6 квітня 1930 року. Ними нагороджувалися окремі громадяни, колективи, установи за особливі заслуги перед державою. Цей орден вручався також особам, удостоєним найвищого ступеня відзнаки — звання Героя Радянського Союзу, встановленого ЦВК СРСР 16 квітня 1934 року та Героя Соціалістичної Праці, затвердженого Указом Президії Верховної Ради СРСР 27 грудня 1938 року. Звання Героя Соціалістичної Праці присвоювалося громадянам, які виявили виняткові заслуги перед державою. В 1978 році цього звання удостоєна вчителька української мови та літератури середньої школи №32 міста Одеси Ніна Юхимівна Войтенко. їй вручено золоту медаль «Серп і Молот», орден Леніна і Грамоту Президії Верховної Ради СРСР.

Президія Верховної Ради СРСР в 1977 році своїм Указом заснувала почесне звання «Народний учитель СРСР». Згідно з Положенням це звання присвоювалося вчителям за видатну новаторську діяльність у галузі освіти. В 1987 році цього звання удостоєно вчителя фізики ПТУ № 1 міста Одеси Палтишева Миколу Миколайовича.

Постановою Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народних Комісарів Союзу РСР від 10 квітня 1936 року введено персональне звання «Заслужений учитель школи», яке присвоювалося кращим вчителям на підставі окремого положення Радою Народних комісарів УРСР. До 1940 року значна частина вчителів Одещини була удостоєна цього персонального звання.

В січні 1940 року Указом Президії Верховної Ради УРСР цьому званню було надано статус почесного звання «Заслужений учитель школи УРСР». Перше положення про нього затверджено Указом Президії Верховної Ради УРСР від 26 вересня 1944 року.

Законом України від 16 березня 2000 року «Про державні нагороди

України» встановлені почесні звання «Заслужений вчитель України», «Заслужений працівник освіти України». Ці почесні звання присвоюються особам, що працюють у галузі освіти, як правило, не менше 10 років та мають високі трудові досягнення і професійну майстерність. Указом Президента України від 2 жовтня 2007 року відбулося перше присвоєння звання «Народний вчитель України» чотирьом найкращим педагогічним працівникам загально-освітніх закладів України.

В людину будь-якої професії вкладена праця вчителя. Це вчителі подарували першу радість сталевару і шахтарю, інженеру і агроному, академіку й депутату, хліборобу і вченому. Праця вчителя подібна до праці хлібороба. Учитель також сіє золоті зерна — зерна знань, поваги до праці, любов до своєї Батьківщини.

Звичайно, шкільний учитель не застрахований від помилок. А чи має він право на помилку? На це питання однозначно відповісти в багатьох випадках не можна. Більшість помилок, які робить учитель, зв'язані з його нестриманістю. Лікар-педагог О. О. Дубровський, досліджуючи стан здоров'я школярів, прийшов до висновку, що найбільш поширені неврози у дітей частіше за все виникають за вини вчителя. Необачно вимовлене слово, принижуючі гідність прізвиська («дуб», «пеньок», «тугодум» і т. д.), перевантаження домашніми завданнями, недовір'я, пристрасне опитування на уроці і багато подібних «методів» є причиною виникнення багатьох захворювань дітей. В більшості ситуацій, поведи себе вчитель інакше, то хворобу можна було б відвернути. Очевидно вчителю частіше потрібно повертатися до педагогічної практики А. С. Макаренка, в виховній системі якого повага особи, довір'я, милосердя відігравали не останню роль.

Поважають у народі вчителя, але значно рідше, ніж людей інших професій, його відмічають нагородами. Не в кожній школі є вчитель «Відмінник освіти України», не в кожному районі є вчителі, які носять почесне звання «Заслужений вчитель України» чи «Заслужений працівник освіти України», не кожна область може пишатись вчителями, яким би в останні 10—12 років вручали б ордени та медалі.

В Одеській області в загальноосвітніх закладах, професійно-технічних училищах та вищих навчальних закладах I II рівнів акредитації працює понад 28 тисяч педагогічних працівників. Щоденно вони ведуть уроки, проводять практикуми та лабораторні роботи, читають лекції, проводять різноманітні виховні заходи, досягаючи при цьому значних успіхів у роботі.

В запропонованому збірнику зібрані прізвища тих освітян, хто був удостоєний звання Героя Радянського Союзу, Героя Соціалістичної Праці, хто ще й сьогодні носить звання Героя України, хто був відзначений почесними званнями «Народний вчитель СРСР», «Заслужений вчитель України», «Заслужений працівник профтехосвіти України», «Заслужений працівник освіти України» і багатьох тих, хто доклав значних зусиль в справу

Войтенко Ніна Юхимівна

Народилася 18 червня 1928 року в селі Кривуші Кременчуцького району Полтавської області.

Трудовий шлях розпочала в 1949 році, після закінчення Полтавського учительського інституту, на посаді вчителя української мови та літератури міста Верховне Лисичанського району Луганської області. З 1951 року працювала вчителькою української мови та літератури в школах міста Одеси, спочатку в СШ № 83, згодом в СШ № 118, а з 1961 року до 1996 року — в середній школі № 32.

Кожний урок Ніни Юхимівни, а за 45 років роботи їх у неї було немало, це приклад співпраці вчителя й учнів, це відкриття нових творів, нових героїв, це відкриття самих себе, це збагачення учнів почуттями, емоціями, враженнями. На своїх уроках Ніна Юхимівна уміла створювати умови для подальшого духовного росту і забезпечення мовного літературного і життєвого досвіду учнів.

Ніна Юхимівна вміла знайти оптимальний варіант подачі нового матеріалу, щиро і відверто вести розмову про красу поетичного слова, про художню фантазію, і як результат плекала любов до рідної української мови, до вживання її у всіх сферах життя.

Ніна Юхимівна брала активну участь у житті своєї школи, району, міста й області. Неодноразово обиралася депутатом районної та обласної Рад народних депутатів.

Користувалася заслуженим авторитетом батьківської та педагогічної громадськості.

Ніна Юхимівна випустила зі стін школи тисячі учнів. Серед них є інженери і керівники, вчителі і журналісти, економісти і вчені... Всі вони вийшли із школи з міцними знаннями, із цілком визначеною метою життя. Але особливо пишається Ніна Юхимівна тими, хто став педагогами. Це ж на її уроках проходили педагогічну практику студенти Одеського педінституту і педуніверситету. І дуже часто уроки студентам давали її вихованці-старшокласники.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою. Мала знаки «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти України». Нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «Ветеран праці».

А в 1978 році на Всесоюзному з'їзді вчителів у Москві було оголошено Указ Президії Верховної Ради СРСР про присвоєння 46 педагогічним працівникам звання Героя Соціалістичної Праці з врученням ордена Леніна і Золотої медалі «Серп і Молот». Серед них була і Ніна Юхимівна Войтенко. Обиралася делегатом П'ятого з'їзду вчителів України в 1987 році.

З 1996 року Ніна Юхимівна на пенсії, але зв'язків з ліцеєм № 32 не поривала.

У квітні 2008 року пішла із життя.

Литвак Борис Давидович

Народився 11 березня 1930 року в місті Одесі.

З початком Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. сім'я була евакуйована в село Рештан Ферганської області, де Борис Давидович розпочав трудову діяльність в якості слюсаря місцевої машинно-тракторної станції. В 1944 році разом з сім'єю повернувся до міста Одеси і розпочав роботу слюсарем на заводі «Кінап». В 1950—1953 роках проходив строкову службу в лавах Радянської Армії. Після служби повернувся на рідний завод і, продовжуючи працювати слюсарем, в 1959—1964 роках заочно навчався на факультеті фізичного виховання Одеського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. З 1961 року працював заступником голови обласної ради добровільного спортивного товариства «Авангард», а закінчивши інститут, перейшов на роботу викладачем фізичного виховання Одеського автомеханічного технікуму.

В 1977 році Борис Давидович призначений на посаду директора спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи Олімпійського резерву № 2 і з тих пір залишається її беззмінним керівником. На цій посаді розкрився його організаторський талант.

За роки роботи в школі ним створено сучасний спортивний комплекс. Під його керівництвом колектив школи підготував плеяду талановитих спортсменів, які в різні часи входили до складу збірних команд України і СРСР, ставали чемпіонами і призерами Олімпійських ігор, Європи і Світу. Учні школи постійно поновлюють склад Національної збірної, команд майстрів вищої і супер ліг з волейболу і бас-кетболу.

В 1996 році при школі побудовано приміщення для Центру реабілітації дітей-інвалідів (створено обласний благодійний фонд реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє»), в якому щоденно курс лікування проходять біля 200 пацієнтів.

За період роботи Центру в ньому пройшли реабілітацію понад 18 тисяч дітей з патологією опорно-рухового апарату, центральної нервової системи і важкими враженнями мови із усіх регіонів України і 22 країн ближнього і далекого зарубіжжя. Центр отримав світове визнання.

Борис Давидович проводить активну громадську роботу. Обирався депутатом Одеської міської ради п'яти останніх скликань, є почесним одеситом Всесвітнього клубу одеситів.

Робота Центру висвітлюється в засобах масової інформації багатьох країн світу.

За активну участь в педагогічній діяльності Борису Давидовичу в 1990 році присвоєно почесне звання «Заслужений тренер України». Його нагороджено Почесною Грамотою Верховної Ради України (1991р.), орденом «За заслуги» III ступеню, «Святий Князь Володимир» (2000 р.), почесним знаком голови Одеської обласної державної адміністрації (1999 р.).

З 2005 року почесний громадянин м. Одеси

24 серпня 2007 року Борису Давидовичу Указом Президента України присвоєно звання Героя України з врученням ордена «Держава».

Мороз Терентій Пилипович

Народився 10 листопада 1924 року в селі Полянецькому Савранського району Одеської області.

Під час голодомору 1932—1933 років його батьки, а разом з ними і два брати, Олександр та Михайло вмерли, і Терентій залишився один. Деякий час виховувався в Савранському дитячому будинку для дітей-сиріт, а потім в сім'ї тітки, вчительки української мови та літератури Лозоватської загальноосвітньої школи Ульянівського району, Почапинської Марії Іванівни.

В 1940 році закінчив 7 класів Синьківської семирічної школи і виїхав на навчання до Одеського фабрично-заводського училища ім. С. М. Кірова, яке з початком Великої Вітчизняної війни було евакуйоване до міста Йошкар-Ола Марійської автономної республіки. Тут Терентій Пилипович закінчив навчання в ремісничому училищі і розпочав трудову діяльність на місцевому військовому заводі.

В листопаді 1942 року був направлений до артилерійської військової частини, де став командиром гармати. В складі Волховського, Першого Українського фронтів приймав участь у звільненні від фашистських загарбників Ленінградської, Новгородської областей, території Польщі, Чехословаччини та Німеччини.

Але самими пам'ятними для Терентія Пилиповича були бої в січні 1945 року по утриманню переправи і плацдарму на річці Одер, за які Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 квітня 1945 року командир гармати був удостоєний почесного звання Героя Радянського Союзу з врученням медалі «Золота зірка» та ордена Леніна.

За участь в бойових операціях під час Великої Вітчизняної війни Терентій Пилипович має більше десяти урядових нагород.

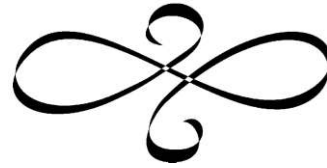
В листопаді 1945 року Терентій Пилипович був демобілізований з лав Червоної Армії і повернувся в рідне село Полянецьке, де спочатку працював в колгоспі, а з 1948 року перейшов в Полянецьку середню школу на посаду вчителя фізичної культури, а згодом і військової справи. А педагогічної освіти бракувало. Тому прийшлося поступити і закінчити Білгород-Дністровське педагогічне училище, отримавши спеціальність вчителя початкових класів з правом викладання української мови та літератури в 5—7 класах.

За роки роботи в школі в різні ситуації попадав Терентій Пилипович. Серед них були й такі, які приносили задоволення своїми успіхами, своєю роботою, виконаною місією щодо вихованців. Але були й такі, які віддавали гіркотою, приносили незадоволення, примушували його знаходити вихід із створеної ситуації і він, завдяки своїм принципам, життєвій позиції, завжди знаходив з них вихід.

За успіхи в педагогічній праці Терентій Пилипович неодноразово відзначався органами управління освітою.

Помер у березні 2006 року.

Абрамов Олег Павлович

Народився 26 січня 1940 року в місті Херсоні.

Трудову діяльність почав з 14 років.

В 1968 році закінчив заочне відділення Білгород-Дністрівського сільськогосподарського технікуму.

З 1963 року працював перукарем Міськпобуткомбінату в м. Одесі. За майстерність в 1968 році йому присвоєно звання «Майстер 1 класу».

В 1970 році закінчив Міжреспубліканські курси перука-рів в м. Москві, одержав звання «Перукар-модельєр чоловічого залу» і став працювати майстром виробничого навчання перу-карського профілю в Одеському вищому професійному училищі сфери послуг.

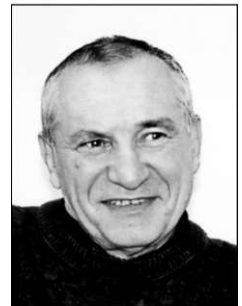
З 1970 по 1975 роки він був членом кваліфікаційної комісії та членом художньої ради перукарів.

Абрамов Олег добре співпрацює з колегами, веде «Школу молодого майстра» перукарського профілю. Його досвід використовується для проведення семінарів перукарів міста.

Учні майстра Абрамова постійно беруть участь в училищних обласних і міжреспубліканських конкурсах перукарів, де посідають високі місця та нагороджуються дипломами. Передає свій досвід і професійну майстерність в душі сучасної моди як учням, так і колегам по роботі. Підготував експрес-інформацію за темами: «Пластична стрижка», «Корекція обличчя за допомогою вусів та бороди».

Олег Павлович — досвідчений вихователь. Він виховує у своїх учнів почуття відповідальності до обраної професії, прищеплює навички культури обслуговування в сфері побуту.

В 1987 році його нагороджено знаком «Ветеран праці». Неодноразово отримував Почесні грамоти управління освіти і наукової діяльності за багаторічну і плідну працю по підготовці кваліфікованих робітників.

Аванесова Ольга Миколаївна

Народилася у 1971 році в місті Шахтарську Донецької області.

У 1986 році закінчивши 8 класів, вступила до Донецького музичного училища на відділ струнно-смичкових інструментів по класу віолончелі.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

У 1990 році працювала в Харцизькій дитячій музичній школі викладачем гри на віолончелі. З 1992 року до 1997 року — студентка Донецької державної консерваторії.

З 1994 року працює в Авторській школі-комплексі М. П. Гузика вчителем музики. За роки праці розробила власну програму музичного виховання. Постійно дбає про підвищення професійного рівня, бере активну участь у культурно-освітніх заходах школи, міста та області.

Ольга Миколаївна створила декілька інструментальних колективів, які ставали лауреатами та дипломантами Всеукраїнського конкурсу «Таланти твої, Україно!».

У 1997 році призначена завідувачкою кафедри інструментальної музики, а з 2002 року Ольга Миколаївна — директор школи мистецтв, що діє в єдиному навчально-виховному комплексі Авторської школи М. П. Гузика.

Учні школи мистецтв під керівництвом Ольги Миколаївни беруть активну участь у творчому житті школи та міста, перемагають у конкурсах та фестивалях.

Була переможцем міського конкурсу «Учитель року-2004» у номінації «Заступник директора».

У 2005 році Аванесовій О. М. присвоєна вища категорія та педагогічне звання «Старший учитель».

У межах наукової діяльності школи Ольга Миколаївна відпрацьовує на практиці нову модель організації культурно-естетичного навчання та виховання дітей.

Користується повагою серед колег, учнів та їх батьків.

Акімова Катерина Василівна

Народилася у 1946 році в м. Первомайську Миколаївської області.

З 1969 року, після закінчення Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова за спеціальністю викладач історії, сус-пільствознавства, працювала викладачем у середньому професійно-технічному училищі Овідіопольського району Одеської області.

З 1976 року — в Одеському фінансовому технікумі викладачем суспільствознавства, основ економічної теорії, політології. Їй доручалися відповідальні ділянки роботи: голови циклової комісії, завідувача денним відділенням, а протягом останніх 15 років — заступника директора з навчальної роботи.

Досконало володіє лекційно-семінарським методом, застосовує елементи проблемного навчання, вміло керує колективом науково-педагогічних працівників, студентів.

Брала активну участь у розробці Державного стандарту освіти за спеціальністю «Фінанси», освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст».

За дорученням Ради директорів навчальних закладів I-II рівнів акредитації Одеської області декілька років виконувала обов'язки голови методичного об'єднання заступників директора з навчальної роботи.

Міністерство освіти і науки України неодноразово доручало їй роботу з перевірки вищих навчальних закладів Одеської та інших областей.

Під безпосереднім керівництвом Катерини Василівни розроблена нормативна база організації навчального процесу: навчальні плани, положення, які регламентують діяльність філії, пакет нормативно-методичних матеріалів, значна робота поведена нею з ліцензування та акредитації філії за III освітнім рівнем «Спеціаліст».

Вона була ініціатором з проведення обласної науково-методичної конференції «Застосування новітніх технологій науково-методичної роботи та оптимізації навчально-виховного процесу в сучасних умовах», на якій виступала з досвідом

роботи в навчальному закладі.

Продовжує працювати на посаді заступника директора з навчально-виховної роботи Одеської філії Українського державного університету економіки і фінансів.

За багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм, значний особистий внесок у підготовку кваліфікованих фахівців для фінансової системи неодноразово відзначалася органами управління освітою. Нагороджена почесними грамотами Міністерства фінансів України, Головного управління Державного страхування України, Ради директорів ВНЗ Одеської області, пам'ятним знаком «60 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників», преміями.

Аксельруд Вадим Вікторович

Народився 29 березня 1939 року в місті Одесі.

У 1956 році закінчив середню школу № 101 м. Одеси.

Педагогічну діяльність розпочав у 1963 році лаборантом в Одеській середній школі № 54, одночасно навчаючись в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського на фізико-математичному факультеті, який закінчив у 1965 році.

У 1964 році почав працювати вчителем фізики у Яровській восьмирічній школі Тарутинського району Одеської області, пізніше — у Затоцькій школі-інтернаті Овідіопольського району.

З 1987 року працює в Кароліно-Бугазькій загальноосвітній школі.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Велику увагу приділяє організації викладання фізики в школах України. З цією метою опублікував в журналі «Фізика та астрономія в школі» статті в рубриці «До обговорення», «Як оживити фізичну задачу», «Означення фізичних понять, або що таке інтерференція». Крім того ця талановита людина створила збірку віршів «Фізика у віршах, картинках та мудринках», збірник задач «Збірник завдань з фізики для розв'язування методом «мозкової атаки».

Учні Вадима Вікторовича щороку стають призерами конкурсів юних науковців Малої Академії наук районного та обласного турів. Моделі юних фізиків користуються успіхом на районних, обласних, республіканських виставках дитячої творчості.

За його ідеєю в школі обладнано шкільну обсерваторію, при якій успішно діє астрономічний гурток.

Вадим Вікторович очолює школу передового досвіду вчителів фізики Овідіопольського району та творчу групу вчителів фізики рідної школи.

За досягнуті успіхи нагороджений урядовими нагородами має близько 70 грамот районного відділу освіти, обласного управління освіти наукової діяльності, Міністерства освіти і науки України. Відзначений знаком «Відмінник освіти України».

Алексєєнко Ольга Володимирівна

Народилася 31 травня 1961 року в місті Одесі.

Навчалася у Свердловському державному педагогічному інституті. Розпочала свою професійну діяльність у місті Свердловську учителем географії та економіки.

Алексєєнко Ольга Володимирівна — вчитель вищої категорії, вчитель-методист, з 1999 року викладає в школі № 4 м. Іллічівська географію та економіку. Є керівником міського методичного об'єднання вчителів економіки. В минулому році пройшла курси і

стала тренером програми «Навчання для май-бутнього», зараз впроваджує у викладання географії та економіки мультимедійні засоби навчання.

Ольга Володимирівна бере участь у програмі «Підготовка тренерів» з еконо-мічної освіти. Це ініціативний творчий педагог, що володіє високим рівнем професіо-налізму. Її учні показують стабільність мислення, основи економічної культури, викладання предметів проводить за допомогою інтерактивних методів, займається дослідницькою роботою з дітьми в малих групах, що працюють над мініпроектами. Вчитель постійно займається самоосвітою. Своїм досвідом щедро ділиться з коле-гами. Її урок тематичної атестації «Плачу за підказку» надруковано в журналі «Гео-графія та основи економіки в школі» № 6 (2005 року).

Три команди Ольги Володимирівни були призерами Національного турніру з економіки та географії. З 2002 до 2005 року підготувала 6 призерів обласної олімпіади з економіки, за 2004, 2005 роки — 11 переможців і призерів міської олімпіади з економіки. Кострубов Олександр, учень 10 класу, став призером обласного і Всеукраїнського конкурсів «молода економіка», він же став переможцем у номінації «Глядацькі симпатії».

Протягом багатьох років готувала дітей до участі у міських конференціях Малої академії наук, де вони посідали призові місця. У листопаді 2005 року команда старшокласників під керівництвом Ольги Володимирівни брала участь в обласному та Всеукраїнському турнірах юних географів.

Ольга Володимирівна — творчий, активний учитель. Постійно бере участь у різноманітних конкурсах, професійних змаганнях, конференціях. У 2000 році стала призером міського конкурсу «Учитель року». Працювала у складі журі обласних олімпіад та турнірів. За моніторинговими дослідженнями адміністрації школи педагог має один із найвищих рейтингів серед колег.

Нагороджена грамотами відділу освіти Іллічівської міської ради, управління освіти та наукової діяльності Одеської обласної державної адміністрації й Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України».

Андреева Олена Якимівна

Народилась 29 серпня 1947 року в місті Будапешті, Угорщина.

Закінчивши школу та медичне училище, в 1966 році розпочала свій трудовий шлях. З 1974 року почала працювати в Ізмаїльському вищому професійному училищі. В 1975 році закінчила Ізмаїльський державний педагогічний інститут.

Протягом 28 років Олена Якимівна працювала в училищі — майстром виробничого навчання, викладачем, методистом, заступником директора з навчально-методичної роботи.

Педагогічний досвід О. Я. Андреевої дістав високу оцінку як передовий, вивчався колегами. Олена Якимівна — талановитий, творчий вчитель і керівник: створила етнографічний музей, видала навчально-методичний посібник «Етнографія Бессарабії», зняла телевізійний фільм «Бессарабські літописи», який у 2001 році на III Всеукраїнському конкурсі телефільмів «Україна єдина» посів I місце та одержав головний приз «Чорноморська чайка» за кращий фільм в номінації «Наш багатонаціональний край».

Андреева О. Я. неодноразово відмічалась грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, нагороджена знаком «Відмінник освіти України» та медаллю «Ветеран праці».

З 2005 року знаходиться на заслуженому відпочинку, але зв'язків з училищем не втрачає. Справу Олени Якимівни продовжує її дочка, яка, закінчивши Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова, захистила кандидатську дисертацію та працює в інституті соці-

Андрієнко Євгенія Миколаївна

Народилася 31 грудня 1934 року в місті Первомайську Миколаївської області.

Після закінчення філологічного факультету Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського з 1957 р. по 1993 рік працювала вчителем української мови та літератури в Слобідській середній школі Кодимського району Одеської області.

П'ятнадцять років керувала методичним об'єднанням учителів української мови та літератури в школі. Щедро передавала свій досвід колегам.

Для уроків С. М. Андрієнко характерна глибока продуманість усіх деталей, різноманітність методичних прийомів, жвавий темп, висока активність учнів, створення умов для розвиваючого навчання. Усе це допомагало вчительці виховувати в учнів любов до рідної мови, патріотичні почуття, давати глибокі знання.

За успіхи у справі навчання й виховання учнів неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджена трьома медалями. Була делегатом IV Республіканського з'їзду вчителів України в 1977 році. Тричі обиралася депутата-том селищної Ради народних депутатів. Досвід її роботи вивчався й поширювався Одеським інститутом удосконалення вчителів.

За успіхи в педагогічній діяльності в 1977 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР Євгенії Миколаївні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 1993 року на заслуженому відпочинку.

Антошко Михайло Якович

Народився 16 листопада 1924 року в селі Пасицели Балтського району Одеської області.

Трудову діяльність почав в 1941 році робітником в сільськогосподарській общині. В 1944—1945 роках брав участь у Великій Вітчизняній війні. За форсування Одера був нагороджений медаллю «За відвагу».

Після демобілізації у 1947 році продовжив навчатися в середній школі, в 1951 році закінчив повний курс Одеського учительського інституту, в 1964 році — Одеський державний університет імені І. І. Мечникова.

За роки педагогічної діяльності (1951—1988 роки) працював учителем української мови, директором шкіл (Пасицелівської та Кармелнжівської), інспектором Балтського району, завідувачим Балтським райвно, директором Балтського педагогічного училища.

Михайло Якович завжди працював так, щоб праця приносила насолоду. До цього привчав колег. Не мирився з байдужістю, лінощами, безвідповідальністю. Особливо уважно ставився до проблем сільського вчителя, розумів, як важлива для них підтримка.

Його педагогічний талант, організаторські здібності особливо проявилися під час роботи на посаді директора Балтського педагогічного училища. Він сміло впроваджував у практику своєї роботи досягнення педагогічної науки, передового педагогічного досвіду.

Михайло Якович велику увагу приділяв соціальним проблемам молоді, розвитку та зміцненню матеріальної бази училища. Під його керівництвом був

побудований гуртожиток (на 440 місць), введено в дію II навчальний корпус, система водяного опалення, їдальня, озеленена територія училища та багато іншого.

Антошко Михайло Якович — активний громадський діяч, він неодноразово обирався депутатом районної, обласної Рад народних депутатів. В 1976 році від Балтського району був делегований на Всесоюзний з'їзд вчителів.

За результативність в роботі був нагороджений Міністерством освіти медаллю А. С. Макаренка, знаком «Відмінник народної освіти». Багатьма Почесними грамотами.

За високі досягнення в галузі освіти Указом Президії Верховної Ради УРСР (1983 р.) йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель УРСР».

Помер 1 квітня 1988 року на робочому місці в рідному училищі.

Училище вшановує пам'ять Михайла Яковича. Про це свідчать матеріали в музеї училища та призначення стипендії імені Антошка М. Я. студентам-відмінникам.

Артамонова Галина Костянтинівна

Народилась 5 червня 1959 року в місті Михайлові Рязанської області Російської Федерації.

У 1978 році закінчила музично-педагогічне училище за спеціальністю «Музика в школі» та «Музичне виховання в дитячому садку».

У 1987 році закінчила Московський державний інститут культури, факультет методики та організації культурно-просвітницької роботи.

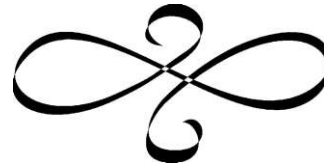
З 1988 року працює у місті Южному в авторській експериментальній школі М. П. Гузика вчителем музики.

Про себе Галина Костянтинівна говорить так: «Коли я замислюсь про нелегку долю вчителя музики, то мені пригадується притча із Євангелія про сівача. Коли насіння — Слово Боже — падало при дорозі на каміння, де його забивали бур'яни, воно не проростало, і тільки благодатна, оброблена працею людини душа прийняла його — насіння дало плоди». Музика для неї перестала бути самоціллю, головне — людина, учень, їх духовний стан, цікавість до всього навколишнього. Вона намагається розкрити тонкощі музичного мистецтва, щоб діти замислювались про своє місце у швидкоплинному світі. Під час роботи Галина Костянтинівна запевняє дітей: «тут всі талановиті, якщо ти відчув красу у почутій музиці, виник образ — збережи його».

Вчителька приділяє багато уваги розробленню методичної літератури. Нею були написані такі методичні посібники: «Програма і репертуар щоденних занять молодших школярів хоровими співами та елементарним побутовим танцем», «З музикою і любов'ю до дітей», «Наші свята». З 2004 року працює над апробацією підручників «Музика» автора О. В. Лобової.

За результатами роботи відзначалася місцевими органами управління освітою. Має педагогічне звання «Вчитель-методист», нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Бабієнко Володимир Андрійович

Народився 10 липня 1947 року в с. Ставки Веселинівського району Миколаївської області.

Після закінчення середньої школи в 1965 році вступив до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на механо-математичний факультет, який закінчив у 1970 році.

Вся педагогічна діяльність Володимира Андрійовича пройшла в Долинській середній школі № 1 Ананьївського району, де він працює вчителем математики.

Працюючи завідувачем навчально-консультативним пунктом, велику увагу приділяв вихованню й залученню до школи сільської молоді.

Застосовує передові методи й прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках, забезпечуючи цим міцні знання учнів.

Розробив і опублікував методи й прийоми підготовки учнів сільської школи до інтелектуальних змагань з математики.

Творчо працює над проблемою підготовки учнів до сприймання нового матеріалу.

Впроваджує в учбовий процес один із видів інноваційних технологій: «Колективна дослідницька роботи учня і вчителя». Під його керівництвом багато років в школі працює творчий математичний гурток «Нитка Аріадни». Деякі результати роботи гуртка опубліковані в математичних газетах та журналах.

Є керівником міжшкільного методичного об'єднання вчителів природничо-математичного циклу.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Два роки підряд, в 1994 і 1995 роках, його учні ставали учасниками IV туру Всеукраїнської олімпіади з математики, багаторазово здобували I, II, III місця на Всеукраїнській заочній математичній олімпіаді, а також на очних турах інтелектуальних змагань з математики, районних олімпіадах.

Обирався делегатом П'ятого з'їзду вчителів України в 1987 році, XI Української конференції профспілки працівників освіти в 1986 році.

За свою невтомну педагогічну діяльність нагороджений орденом Трудової слави III ступеня, медаллю А. С. Макаренка, знаком «Відмінник освіти України».

Базарова Любов Іванівна

Народилася 11 вересня 1945 року в с. Плахтіївці Саратського району Одеської області.

Після закінчення у 1962 році Плахтіївської восьмирічної школи № 1 працювала лаборантом фізичного кабінету і здобувала освіту у вечірній школі. У 1966 році вступила до Ташаузького педучилища (Туркменська РСР), після закінчення якого з 1968 року по 1969 рік працювала вихователем дитячого садка у м. Та-шаузі.

Через сімейні обставини повернулася в Україну в своє рідне село, де з 1969 по 1973 роки працювала вчителем початкових класів. У 1973 році переїхала до смт. Сарата, де працювала вихователем дитячого садка. У 1976 році Базарова Л. І. закінчила Ізмаїльський педагогічний інститут і з 1978 року розпочала роботу вчителем початкових класів Саратської загальноосвітньої школи. Педагогічний стаж Любові Іванівни складає 28 років. Вона має 9 випусків учнів, які під час навчання в старших класах вирізняються інтелектуальними здібностями, високим рівнем активності на уроках, чуйністю у ставленні один до одного.

Базарова Л. І. — вчитель вищої категорії. Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Протягом багатьох років Любов Іванівна очолювала шкільне методичне об'єднання вчителів початкових класів, має знак «Відмінник освіти України», нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Педагог-новатор, Любов Іванівна багато років працювала над розвитком творчих здібностей учнів, прищеплюючи їм любов до прекрасного, розвиваючи їх особистість, уміння творити, виховуючи любов до знань, до пізнання нового.

Скромна, толерантна, ввічлива, Базарова Л. І. користується повагою колег, яким дає багато слухних педагогічних порад. До її мудрих настроїв прислухаються батьки і діти, для яких Любов Іванівна — незаперечний авторитет, носій добра, материнської любові й безмежної відданості вчительській справі.

Базика Володимир Петрович

Народився 25 серпня 1923 року в селі Наділі Жовтневого району Одеської області.

В 1941 році після закінчення 9 класів середньої школи пішов на фронт. Нагороджений п'ятьма бойовими медалями. У 1947 році закінчив Одеське педагогічне училище, в 1952 році — учитель-ський інститут, в 1957 році — Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського за фахом учитель російської мови та літератури.

Його професійна діяльність починалася з учителювання в початкових класах сільської школи, був учителем російської мови та літератури, завідувачем райвно, з 1971 року — директор Виноградівської СШ Арцизького району Одеської області, першої школи в районі з поглибленим вивченням французької мови.

В. П. Базика велику увагу приділяв підбору педагогічних кадрів, сприяв їх професійному зростанню, здійснював постійний контроль всіх аспектів життя та діяльності педагогічного та учнівського колективів школи. Його досвід роботи з внутрішкільного контролю та керівництва вивчався та пропагувався на сторінках газет і педагогічних журналів.

Він був компетентним керівником у питаннях освіти. Завдяки його зусиллям було створено музей села Виноградівка, багато уваги та сил віддавав організації ху-дожньої самодіяльності та занять спортом у школі, завдяки чому на протязі 20

років колектив школи посідав призові місця на районних та обласних оглядах, фестивалях, спортивних змаганнях.

Обирався делегатом Третього всесоюзного з'їзду вчителів у 1978 році.

Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1977 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 1994 році

Байтаз Петро Іванович

Народився 8 січня 1945 року в селі Левадівка Миколаївського району Одеської області.

В 1969 році закінчив геолого-географічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, отримавши спеціальність учителя географії. За направленням працював вчителем географії Новогеоргієвської середньої школи Ананьївського району, потім служив в лавах Радянської армії, продовжив роботу на посаді вчителя географії Покровської середньої школи Любашівського району. З 1972 року — вчитель географії і ди-ректор Левадівської ЗОШ I-III ст. ім. С. І. Олійника.

Як учитель завжди в творчому пошуку. Його уроки географії змістовні і цікаві. Широко використовує краєзнавчий матеріал. За його безпосередньою участю в селі понад двадцять років працює музей С. І. Олійника, який з 1999 року діє як філія Одеського державного літературного музею.

Учні школи — екскурсоводи в музеї, переможці районних олімпіад, випускники геолого-географічного факультету Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова.

Багато років керував районним методичним об'єднанням вчителів географії, активний учасник районного конкурсу «Вчитель року».

Петро Іванович справжній патріот села Левадівка, в якому народився, живе і працює. Саме рідний край, його природа, господарство, життя і праця людей, їх по-бут, культура і звичаї, виховання бережливого ставлення до природних ресурсів — головні завдання в його роботі вчителя і директора.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Обирався депутатом Миколаїв-ської районної ради.

За плідну працю й успіхи у вихованні підростаючого покоління Байтаз П. І. на-городжений медаллю «За трудову відзнаку», неодноразово відзначався місцевими органами управління освітою, Міністерством освіти та науки України. Має знак «Відмінник освіти України».

Балагула (Ковалевська) Ірина Леонідівна

Народилася 21 лютого 1969 року в місті Могильові (Білорусія).

Після закінчення у 1986 році Балтської загальноосвітньої школи I-III ступенів ім. Олесья Гончара поступила на філологічний факультет Одеського національного університету ім. І. І. Мечни-кова, який закінчила з відзнакою у 1992 році.

Трудову діяльність розпочала вчителькою російської мови та літератури у своїй рідній школі, з 1999 року стала заступ-ником директора з навчально-виховної роботи, а з 2005 року обійняла посаду начальника відділу освіти Балтської районної державної адміністрації.

У 2004 році приймала активну участь у районному та обласному конкурсах

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

«Учитель року» в номінації «Заступник директора школи з навчально-виховної роботи» і стала лауреатом Всеукраїнського конкурсу в цій же номінації.

Ірина Леонідівна проводить послідовну роботу по створенню сприятливих умов для творчих пошуків вчителів, поширенню джерел інформаційного забезпечення конкретної методичної допомоги вчителям, що дає позитивні наслідки в підвищенні ефективності навчально-виховного процесу.

Значну увагу в своїй діяльності приділяє модернізації управлінської діяльності, використанню нових методів управління по вдосконаленню змісту навчання та виховання, впровадженню діалогової форми спілкування, лекційно-семінарської системи, навчальним моделям, дискусіям, захисту ідей, моніторингу школи, підготовки й проведенню нетрадиційних педрад, захисту творчих проєктів розвитку школи, тощо.

Ірину Леонідівну в педагогічних колективах цінують за її високий професіоналізм, тактовність, толерантність, за розумну вимогливість та індивідуальний підхід у вирішенні освітянських справ.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

За свою педагогічну працю нагороджена Почесною Грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед українським народом», Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, грамотами місцевих органів управління освітою, іменним годинником Міністерства освіти і науки України.

Має знак «Відмінник освіти України».

Балан Світлана Миколаївна

Народилася 15 липня 1959 року в м. Котовську Одеської області.

У 1976 році закінчила Котовську СШ № 2 і в цьому ж році поступила до Ізмаїльського державного педагогічного інституту за спеціальністю «педагогіка та методика початкового навчання», де навчалася по 1980 рік. По закінченню інституту працює вчителем початкових класів у своїй рідній школі.

Світлана Миколаївна є керівником семінару-практикуму педагогічної майстерності в місті. Проводить багато відкритих уроків на високому методичному рівні, досконало володіє сучасними методами і прийомами навчання і виховання, охоче ділиться своїм досвідом роботи з колегами. Її уроки відзначаються високою майстерністю, насиченістю, що допомагає школярам свідомо засвоювати програмовий матеріал.

Вчителем зібрано багатий дидактичний матеріал, який представлений в кабінеті, детально систематизований, яскраво оформлений.

Світлана Миколаївна проводить нестандартні уроки, цікаві позакласні заходи, які сприяють вихованню дитини як громадянина та патріота.

Неодноразово нагороджувалась грамотами Міністерства освіти, управління освіти, міського відділу освіти. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

Балан Сергій Борисович

Народився 7 березня 1937 року в селі Саврань Одеської області.

В 1958 році закінчив філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. З 3 серпня 1958 року по 1971 рік працював учителем, директором у школах Одеської області, з липня 1971 року — директор Білгород-Дністровського педучилища.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Як викладач української мови та методики її викладання уміло використовував на уроках досягнення педагогічної науки, успішно формував у студентів професійні уміння та навички, почуття обов'язку, відповідальності.

С. Б. Балан — талановитий керівник. У педучилищі створив значну матеріальну базу для підготовки майбутніх учителів, завдяки чому викладачами успішно вико-ристовуються новітні педагогічні технології в навчально-виховному процесі.

Під його керівництвом розроблено систему соціального захисту студентів та працівників училища. Досвід С. Б. Балана вивчався і впроваджувався в практику роботи педучилищ Південного регіону України.

За сумлінну творчу роботу С. Б. Балан нагороджений орденом «Дружба наро-дів», медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці», знаком «Відмінник народної освіти».

В 1987 році обирався делегатом П'ятого з'їзду вчителів України.

Указом Президента України в 1994 році С. Б. Балану присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Помер у 2000 році.

Барабаш Любов Олексіївна

Народилася 20 серпня 1949 року в смт Кодима Кодимського району Одеської області.

Після закінчення в 1973 році фізико-математичного фа-культету Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, працювала на посаді вчителя математики Лабушнянської середньої школи Одеської області та організатором позашкільної роботи. З 1976 року працювала вчителем математики в середній школі № 5 м. Одеси, а з 1984 року по 1992 рік — заступником директора з навчально-виховної роботи середньої школи № 76 м. Одеси.

Новим етапом у педагогічній діяльності Л. О. Барабаш став 1992 рік, коли її було призначено на посаду заступника директора з науково-методичної роботи в школу I-III ступенів № 74 м. Одеси, яка з 1993 року отримала статус ліцею, а з 1997 року іменується ліцеєм «Приморським».

Була одним з ініціаторів створення ліцею, розробляла його Статут та навчальні плани. Впроваджує в практику роботи нові педагогічні технології навчання та педагогічні інновації в керівництво навчально-виховним процесом.

Основним напрямком роботи у педагогічній діяльності обирає розвиток творчих здібностей учнів та виховання їх національної свідомості.

Проводить велику методичну роботу серед учителів, а особливо з молодими спеціалістами, зі студентами, які щорічно проходять педагогічну практику. Органі-зовує та проводить семінари, науково-практичні конференції для учителів району, міста, області.

Створила в ліцеї кафедру педагогічної майстерності та є її керівником.

Проявляє високий рівень професіоналізму, ініціативи, досконало володіє ефективними формами та методами організації навчально-виховного процесу, здатна генерувати нові цікаві ідеї, створювати оптимальні умови для розкриття здібностей, талантів кожного вихованця.

Активний учасник ярмарок педагогічних ідей.

Неодноразово відзначалася Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти, районним відділом освіти.

Любов Олексіївна — учителька вищої категорії, має звання «Вчитель-мето-дист», нагороджена знаком «Відмінник освіти України». Указом Президента Укра-їни в січні 2006 року за вагомий особистий внесок у науковий і культурний розвиток Одеської області, значні здобутки у професійній діяльності, багаторічну сумлінну працю та з нагоди Дня Соборності України їй присвоєно почесне звання «Заслу

Барвінок Меланін Семенівна

Народилася 5 липня 1950 року в селі Чапаєво Великомихай-лівського району Одеської області.

Меланія Семенівна почала свою педагогічну діяльність у 1973 році після закінчення Бельцького державного педагогічного інституту, відділення початкових класів та музики. Працювала в рідному селі Чапаєво.

З 1989 року працює в авторській школі М. П. Гузика. Обіймає посаду виконавчого директора початкової школи.

Вчителька творчо застосовує в роботі свої знання та навички, вміє оперативно розв'язувати поставлені завдання. Постійно підвищує свій фаховий рівень. Вміло впроваджує Комбіновану систему М. П. Гузика в початковій школі. Склала та апробувала цікаву програму з розвитку мовлення та логічного мислення учнів на уроках математики, тлумачний словник для учнів початкових класів з російської мови.

Кредо Меланії Семенівни — інтерес до особливостей кожного учня, розкриття здібностей дитини.

За підсумками атестації отримала вищу категорію. Має педагогічне звання «Учитель-методист».

За сумлінну творчу працю та вагомий внесок у педагогічну систему навчання, виховання та розвиток школярів Меланія Семенівна відзначалася органами управління освітою України, має знак «Відмінник освіти України».

Бердєв Берди Чарієвич

Народився 26 березня 1943 року в селищі міського типу Ленінськ Ленінського району Ташаузької області Туркменської РСР.

Після отримання середньої освіти в 1962—1966 роках навчався в Одеському технологічному інституті ім. М. В. Ломоносова за спеціальністю «Промислова теплоенергетика».

В коледжі стандартизації, метрології і сертифікації працює з 1973 року, де пройшов шлях від викладача до заступника директора з виховної роботи та гуманітарної освіти.

З 1993 по 2002 рік очолював обласне методичне об'єднання заступників директорів з виховної роботи вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації. Має 15 публікацій навчально-методичного характеру.

Берди Чарієвич досвідчений керівник навчально-виховного процесу. Завдяки його щоденній, сумлінній праці як заступника директора з виховної роботи та гуманітарної освіти в коледжі на високому рівні художня самодіяльність, спортивна робота, виховні заходи. В роботі велику увагу приділяє формам та методам організації виховної роботи з формування у студентів національної самосвідомості, розуміння і поваги до загальнолюдських цінностей.

Нагороджений почесними грамотами Держстандарту України, Управління освіти і науки Одеської обласної адміністрації.

Учасник ВДНГ СРСР, нагороджений дипломом III ступеня.

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України».

Бересан Валентина Миколаївна

Народилася 16 грудня 1937 року в селі Широке Комінтернів-ського району Одеської області.

Після закінчення школи у 1957 році вступила на історичний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, який успішно закінчила у 1962 році.

Свій трудовий шлях почала учителем історії в с. Золота Балка Херсонської області.

В 1966 році свою педагогічну діяльність продовжила на Бе-резівщині Одеської області: до 1968 року працювала викладачем політекономії та філософії у Заводівському зоотехнічному технікумі; у 1968—1969 роках — директором Шевченківської восьмирічної школи, а з 1969 року до нинішнього часу працює директором Раухівської загальноосвітньої школи І—ІІІ ступенів.

Педагогічний стиль Бересан В. М. відзначається творчим ставленням до навчально-виховного процесу, постійним пошуком нових ідей та провадження їх у життя. Метою діяльності директора є виховання високого професіоналізму вчителів, підготовка всебічної розвиненої, духовно багаті особистості учнів.

Валентина Миколаївна випустила зі школи тисячі випускників, серед них інженери, вчені, а особливо багато вчителів та військових. Про учнів школи добре відгукуються всі вищі навчальні заклади міста Одеси.

За високу педагогічну майстерність Бересан В. М. нагороджувалася Грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, має звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України».

Бистрицький Іван Миколайович

Народився 9 травня 1936 року в с. Лопушно Кременецького району Тернопільської області в селянській родині.

Трудову діяльність розпочав у 1954 році, після закінчення Кременецького педучилища, вчителем фізвиховання Яблунів-ської СШ Золотопотікського району Тернопільської області.

В 1955—1958 рр. служив у збройних силах СРСР. Після служби в армії працював вихователем Копичинської дитячої виховної колонії, начальником загону, заступником начальника Бе-режанської дитячої виховної колонії, заступником директора Миколаївської спецшколи-інтернату, а з 1972 по 1986 рр. директором Фонтанської спецшколи-інтернату Одеської області.

В 1967 році закінчив історичний факультет Луцького педінституту і одержав професію викладача історії та суспільствознавства середньої школи.

В 1986 році захистив кандидатську дисертацію і перейшов на роботу в Одеський інститут удосконалення вчителів у якості старшого викладача кафедри педагогіки і психології, а в 1989 році на конкурсній основі обраний директором інституту. З 16 червня 1992 року перейшов на роботу заступником директора інституту по науковій роботі, а згодом завідуючим, старшим викладачем кафедри педагогіки та психології цього ж інституту, де працює до сьогоднішнього дня.

Нагороджений медалями «За безупречную службу», «За доблестный труд», «Ветеран труда». Має знаки «Отличник народного образования СССР», «Відмінник освіти України», медаль А. С. Макаренка. В педагогічних виданнях опублікував більше двадцяти науково-методичних праць.

Обирався делегатом ІV з'їзду вчителів України в 1977 році.

Бистріна Алла Петрівна

Народилася 15 квітня 1935 року в місті Свердловську Лу-ганської області.

Після закінчення в 1952 році Ровеньківської середньої школи вступила до Одеського державного університету ім. І. І. Мечни-кова. Отримавши в 1957 році спеціальність учителя історії серед-ньої школи, поїхала на роботу за направленням у Жовтоярівську середню школу Одеської області.

З 1962 року працювала вчителькою історії школи-інтернату № 1 м. Одеси, згодом перейшла на партійну роботу, а з 1970 року обійняла посаду директора середньої школи № 119, з 1994 року реорганізованої в гімназію № 1. За всі роки педагогічної роботи проявила себе ініціативним, творчим організатором, новатором у педагогічній діяльності. Уміло здійснювала підбір педагогічних кадрів, зміцнювала навчально-матеріальну базу школи, створила українсько-німецький проект, який дав можливість оснастити ка-бінети і лабораторії першокласним технічним обладнанням і наочними посібниками. В 1988 році встановила дружні зв'язки з школою Мак-Дона (США, Балтімор). З тих пір школи обмінюються делегаціями учнів і вчителів, знайомляться з культурою, традиціями, побутом, обмінюються досвідом роботи. В гімназії успішно впро-ваджуються нові педагогічні технології.

Алла Петрівна систематично висвітлювала досвід роботи своїх колег на сто-рінках засобів масової інформації, в тому числі у союзних і республіканських педа-гогічних газетах і журналах. В 1980 році видала посібник «Виховання активної жит-тевої позиції».

Бистріна А. П. обиралася делегатом Четвертого з'їзду учителів України в 1977 році та Першого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти у 1988 році.

Неодноразово обиралася депутатом Жовтневої районної та Одеської міської Рад народних депутатів, була членом Ради Миру СРСР, членом Асоціації дирек-торів гімназій України.

За успіхи в педагогічній праці неодноразово відначалась Міністерством освіти і науки України, обласним і міським управліннями освіти, нагороджувалась знаками «Відмінник освіти СРСР» і «Відмінник освіти України». В 1978 році нагороджена орденом «Знак пошани». Указом Президії Верховної Ради УРСР у 1988 році їй при-своєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

7 грудня 1998 року Алла Петрівна Бистріна несподівано померла.

Постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 1999 року № 504 ім'я Алли Петрівни Бистріної присвоєно гімназії № 1 міста Одеси.

Бігунович Валерій Андрійович

Народився 16 вересня 1945 року в місті Одесі.

Трудову діяльність розпочав у 1965 році артистом оркестру Одеського російського драматичного театру, після закінчення Одеської середньої музичної школи імені Столярського. Згодом працював солістом Одеського театру опери та балету, заступ-ником начальника обласного управління культури, диригентом вищої категорії об'єднання музичних ансамблів. З 1980 року працює директором Одеського методичного центру художньо-естетичного виховання дітей та молоді Міносвіти України. В 1969 році закінчив Одеську державну консерваторію імені Нежда-нової, в 1981 році — аспірантуру Київського інституту культури імені Корнійчука.

Під керівництвом Бігуновича В. А. облметодцентр став справжнім центром організації позашкільної та позаурочної роботи серед дітей дошкільних

закла-дів, учнів шкіл, ліцеїв, гімназій, професійно-технічних училищ та позашкільних закладів.

У щорічному традиційному фестивалі-конкурсі «Таланти твої, Україно!», організатором якого виступає облметодцентр, беруть участь 29 народних, 36 зраз-кових та інших художніх колективів. Вони об'єднують біля 50 тисяч дітей та молоді із закладів освіти області.

За організацію та проведення районних, обласних та державних фестивалів, конкурсів, виставок художньої творчості та народного мистецтва, за вагомий внесок у справі естетичного виховання молоді, прищеплення їм художнього смаку та куль-тури неодноразово відзначався обласним управлінням освіти, Міністерствами освіти, культури України.

Нагороджений знаками «Відмінник освіти України», «За відмінну роботу». Указом Президента України від 22.03.1994 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України».

Біла Марія Іванівна

Народилася 7 січня 1928 року в місті Біляївка Одеської області.

В 1950 році закінчила Одеське педагогічне училище, працювала вчителькою початкових класів в Біляївських серед-ніх школах № 1 та № 2 на протязі 30 років, до виходу на пенсію в 1980 році.

Марія Іванівна багато уваги приділяла методичному забез-печенню кожного уроку, глибоко вивчала вікові та індивідуальні особливості своїх учнів, домагалася того, щоб вони опанували про-грамний матеріал та оволоділи глибокими знаннями. Кожний урок Марії Іванівни дарував учням прекрасну радість відкриття нового, пізнання світу, бажання знати ще більше.

Марія Іванівна щедро ділилась своїм професійним досвідом з колегами, давала цінні мудрі поради.

Неодноразово відзначалась Міністерством освіти України, обласним та районним відділами освіти.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1971 році їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 1980 року Марія Іванівна на пенсії.

Білецька Ольга Олександрівна

Народилась 29 жовтня 1948 року в м. Ізмаїлі Одеської області.

Після закінчення школи почала свій трудовий шлях, одно-часно навчаючись в Ізмаїльському державному педагогічному інституті. Після закінчення інституту працювала у середній шко-лі міста Чернобаєва Херсонської області.

З 1975 року працювала в Ізмаїльському вищому професій-ному училищі заступником директора з теоретичного навчання. Створила навчальний посібник з англійської мови для учнів за професією «Кухар, офіціант». Адаптувала комп'ютерні програми до умов підготовки професій плавскладу відповідно до вимог круїнгових компаній.

Білецька О. О. — творчий керівник і вмільний організатор навчального процесу. Проводила наставницьку роботу з молодими спеціалістами.

За активну педагогічну діяльність неодноразово відзначалась грамотами Міні-стерства освіти України. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

З 2004 року знаходиться на заслуженому відпочинку.

Білоус Валентина Василівна

Народилася 18 січня 1937 року в місті Бухаресті. Після закінчення середньої школи почала працювати в Та-тарбунарському райкомі комсомолу, згодом її обрали другим секретарем райкому. Заочно закінчила агрономічний факультет Одеського сільськогосподарського інституту. З 1961 року почала працювати вчителем біології Татарбунарської середньої школи і продовжує працювати в Татарбунарському НВК «ЗОШ I-III ст. — гімназія». В 1986 році заочно закінчила біологічний факультет Херсонського педінституту.

Вся педагогічна діяльність Валентини Василівни спрямована на розвиток інтересу учнів до навчання, на виховання в них чесності, людяності, віри в добро і справедливість. В. В. Білоус — майстер своєї справи, її уроки — це творча лабораторія, де учні залучаються до розв'язання пізнавальних задач та само-стійного пошуку знань.

За сумлінну роботу нагороджена медаллю «Ветеран праці», має відзнаку «Від-мінник освіти України», «Вчитель-методист».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1987 році В. В. Білоус присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР»

Знаходячись на пенсії, продовжує працювати вчителем біології.

Білоус Наталія Миколаївна

Народилася 30 квітня 1963 року в смт Комінтернівському Одеської області.

З 1980 року по 1985 рік навчалася на філологічному фа-культеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «українська мова і література».

У 1985 році розпочала трудову діяльність і з того часу постій-но працює в Одеському педагогічному коледжі Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушин-ського: спочатку як викладач української мови і літератури Одеського педагогічного училища; з 1993 року — заступником ди-ректора з навчальної роботи.

Наталія Миколаївна — досвідчений, високопрофесійний викладач. Володіє важливими в житті навчального закладу механізмами, умінням скоординувати роботу циклових комісій, викладачів, чітко налагодити навчальний процес, є авто-ром положення про організацію навчально-виховного процесу Одеського педагогіч-ного коледжу. У центрі її постійної уваги — робота по підвищенню якості знань сту-дентів.

Ефективно працює над проблемою впровадження науково обґрунтованої сис-теми дидактичного та методичного оформлення навчального матеріалу для різних освітніх та освітньо-кваліфікаційних рівнів в умовах ступеневої підготовки спе-ціалістів, здійснює об'ємну організаційно-методичну роботу. Координує науково-методичну, творчу співпрацю циклових комісій коледжу з відповідними кафедр-рами Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушин-ського. Виступає перед викладачами та студентами з доповідями. Нею підготовлена і надрукована стаття «Структура і особливості конфліктостійкості як професійно необхідної якості майбутнього вчителя» в журналі «Наша школа».

Як викладач української мови дає студентам глибокі і системні знання, прагне розширити їх світогляд, вміло керує їх самостійною і науково-дослідницькою роботою, готує їх до участі в конкурсах, олімпіадах. Студенти, підготовлені Білоус Наталією Миколаївною, неодноразово ставали призерами у міжнародних конкурсах з української мови ім. П. Яцика й обласних предметних олімпіадах з української

мови серед ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області.

Наталія Миколаївна постійно прагне розширювати свої знання, знає сучасні наукові і методичні тенденції, займається науковою діяльністю, має публікації.

За плідну педагогічну працю нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти України, грамотами обласного управління освіти, знаками «Відмінник освіти України», «Василь Сухомлинський».

Бічева (Ломоносова) Світлана Іванівна

Народилася 27 грудня 1931 року в місті Луганську.

В Банівську середню школу Болградського району приїхала за розподілом у 1953 році, працювала вчителем початкових класів, викладала французьку мову, в 1969 році закінчила Горловський педагогічний інститут за спеціальністю «Вчитель французької мови». Працювала заступником директора з навчально-виховної роботи, директором Банівської середньої школи з 1970 по 1987 рік.

За сприяння Світлани Іванівни побудовано нову школу. Під її керівництвом педагогічний колектив працював злагоджено, творчо, цікаво. Першою в районі школа перейшла на кабінетну систему навчання. Успішність у школі була високою, школа працювала без другорічників та право-порушників. Досвід роботи школи вивчали в районі, на базі школи проходили семінари директорів, заступників директорів та вчителів усіх категорій.

Світлана Іванівна викладала французьку мову. Її учні любили цей предмет і добре його знали, були переможцями районних та обласних олімпіад.

За плідну роботу в народній освіті Світлана Іванівна неодноразово відзначалася Міністерством освіти, обласним управлінням освіти, районним відділом освіти. Має знак «Відмінник освіти України» Нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1979 році їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Проживає за межами області.

Бліновських Євдокія Степанівна

Народилась 27 лютого 1955 року в с. Демівці Чечельницького району Вінницької області.

У 1972 році закінчила середню школу із золотою медаллю, з 1972 по 1977 рік навчалась на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, який закінчила з відзнакою.

Трудову діяльність розпочала в серпні 1977 року вчителем української мови та літератури в середній школі № 4 м. Білгород-Дністровського.

В серпні 1989 року перейшла працювати в новозбудовану загальноосвітню школу № 11, де працює і понині.

Євдокія Степанівна поставила за мету виховувати в своїх учнях найкращі людські якості: любов до рідного краю, гордість за націю та її героїчне минуле, повагу до державної мови України; добиватися фундаментального опанування учнями осно-вами знань зі своїх предметів.

Її урокам притаманні змістовність, цікавість, розмаїтість форм і видів роботи, висока патріотична спрямованість.

Вона проводить відкриті уроки для вчителів міста, області, керує шкільним методичним об'єднанням вчителів української мови та літератури, проводить велику позакласну роботу з предмета.

Вихованці Євдокії Степанівни — неодмінно переможці міських, обласних, Все-української олімпіади, конкурсів з української мови ім. П. Яцика,

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

конкурсу-захисту робіт Малої академії наук.

Вчителька має багато послідовників, значна кількість її учнів професійний шлях пов'язала саме з педагогічною діяльністю, наполегливо оволодіваючи основами української філології.

В 2005 році Бліновських Є. С. стала переможцем міського етапу конкурсу педагогічної майстерності «Вчитель року» та посіла III місце в обласному турі.

Копітка і наполеглива робота Євдокії Степанівни неодноразово відзначалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, а в 2001 році вчительку нагороджено знаком «Відмінник освіти України».

Богданов Дмитро Степанович

Народився 1 травня 1941 року в селі Нова Воля-Перша Ча-дирлунгського району Молдови в сім'ї робітників.

Трудову діяльність розпочав у 1958 році відразу після закінчення середньої школи.

У 1962 році вступив на навчання до Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського (на той час педагогічного інституту), на фізико-математичний факультет, і тоді ж був призваний до лав Збройних Сил СРСР.

У 1969 році закінчив університет, отримавши спеціальність вчителя фізики, і продовжив трудову діяльність в цьому ж університеті в якості секретаря комітету комсомолу.

У 1970 році Дмитро Степанович перейшов на педагогічну роботу. Спочатку обіймав посаду директора середньої школи № 80, згодом директора середньої школи № 105, а з 1973 року став завідуючим відділом освіти виконкому Ленінської районної ради народних депутатів м. Одеси.

У 1981 році очолив щойно створену школу-інтернат № 4 для дітей сиріт м. Одеси, яка завдяки йому стала однією з кращих серед подібних шкіл-інтернатів.

З 1985 року Дмитро Степанович працює заступником завідуючого Одеським міським відділом освіти, а з 1988 року — директором загальноосвітньої школи № 35 з поглибленим вивченням англійської мови. У 1991 році доля знову повертає його на організаторську роботу, на посаду першого заступника начальника обласного управління освіти, на якій він працював до 2000 року.

Після виходу на пенсію, за станом здоров'я, Дмитро Степанович переходить на викладацьку роботу в Одеському інституті удосконалення вчителів, де згодом стає завідувачем кафедри менеджменту та розвитку освіти.

На всіх посадах Дмитро Степанович з великою відповідальністю ставився до виконання своїх обов'язків. Предметом його особливого піклування були школи-інтернати області, особливо школи-інтернати для дітей сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

У повну силу організаторський талант Дмитра Степановича розкрився на посаді першого заступника начальника обласного управління освіти та завідувача кафедри менеджменту та розвитку освіти інституту удосконалення вчителів.

Інтелігентність, коректність, доброзичливість, чуйність були визначальними рисами Дмитра Степановича. Професійна компетентність, педагогічна і духовна культура, принциповість і вимогливість до себе — це той ґрунт, на якому закладався і зростав його авторитет серед колег та педагогічної громадськості Одещини.

Дмитро Степанович брав активну участь у громадському житті області. Обирався депутатом Ленінської районної ради народних депутатів, входив до керівного складу обласного болгарського культурного товариства.

За самовіддану педагогічну і громадську діяльність Дмитра Степановича нагороджено орденом «Знак Пошани», медалями «За трудову доблесть» та «Ветеран праці». Неодноразово відзначався органами управління освітою, нагороджений Почесною Грамотою Міністерства освіти та науки України, знаком «Відмінник освіти України».

Богомолова Галина Яківна

Народилася 17 травня 1936 року в місті Одесі.

Після закінчення середньої школи в 1954 році вступила до Одеського університету ім. І. І. Мечникова на філологічний факультет, відділення російської мови і літератури, який закінчила в 1959 році, отримавши спеціальність «філолога та вчителя російської мови і літератури середньої школи».

Трудову діяльність розпочала на посаді вчителя російської мови та літератури середньої школи № 85 м. Одеси, де, за винятком одного року з жовтня 1967 по вересень 1968, коли працювала бібліотекарем фізичного інституту ОДУ ім. І. І. Мечникова, працювала до жовтня 1978 року.

З 1978 року Галина Яківна працює в Одеському інституті удосконалення вчителів: методистом кабінету російської мови і літератури, методистом кабінету національних меншин, методистом Центру інноваційних технологій та передового педагогічного досвіду.

А коли в 1993 році в інституті було відновлено видання науково-методичного журналу «Наша школа» Галина Яківна ввійшла до складу його редакції і згодом стала редактором-коректором цього видання, де працює до цієї пори.

На цій посаді у Галини Яківни розкрився талант літературного працівника. Без неї не виходить жоден номер журналу, який користується великою популярністю серед освітян Одещини. Саме до її рук потрапляють рукописи авторів, до яких вона ставиться з великою повагою та вимогливістю. Кожна стаття проходить, як кажуть, через Галину Яківну. І вона проводить воістину титанічну роботу для того, щоб журнал був цікавим і змістовним.

Галина Яківна має вищу кваліфікаційну категорію.

Професійна компетентність, відповідальне ставлення до справи, людяність, працелюбність і скромність — це той фундамент, на якому ґрунтується авторитет Галини Яківни.

Неодноразово відмічалася органами управління освітою. Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, має знак «Відмінник освіти України».

Богорода Віталій Пилипович

Народився 8 травня 1945 року в селищі Підлісно-Ялтушків Барського району Вінницької області.

Після закінчення Івано-Франківського музичного училища в 1964 році розпочав трудову діяльність викладачем музичної школи Івано-Франківської області, одночасно навчаючись в Одеській державній консерваторії ім. А. В. Нежданової, яку закінчив у 1969 році.

З 1967 року Віталій Пилипович продовжує трудову діяльність на Одещині викладачем Одеського культурно-освітнього училища, інспектором-методистом Одеського міського відділу культури, директором дитячих музичних шкіл № 8 та № 2. З 1976 року — директор Одеського державного музичного училища ім. К. Ф. Данькевича, аз 1997 року — це Одеське училище мистецтв і культури ім. К. Д. Данькевича.

Училище, очолюване В. П. Богородою, користується заслуженим авторитетом на Україні та за її межами, тому що вихованці училища неодноразово ставали переможцями у республіканських та міжнародних конкурсах. Це свідчить про високу якість професійної підготовки спеціалістів. Крім організаторської, методичної і професійної роботи в училищі, В. П. Богорода проводить концертні,

конкурсні заходи, а також велику методичну роботу з музичними школами м. Одеси та Одеської області. Він є головою постійної комісії ради директорів по художньо-естетичному вихованню, яка щороку організовувала обласні конкурси художньої самодіяльності. Неодноразово був членом журі різноманітних конкурсів та фестивалів.

За високі організаторські, творчі і ділові якості В. П. Богорода був нагороджений грамотами Міністерства культури України, нагрудним знаком «За визначні успіхи в середній спеціальній освіті», медаллю «За доблесну працю» (1970 р.), медаллю «Ве-теран праці» (1990 р.).

19 березня 1999 р. В. П. Богороді Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України» за значний особистий внесок у розвиток української культури, вагомі творчі здобутки.

У 2005 році нагороджений Почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації за багаторічну плідну працю, самовіддане служіння справі навчання і виховання молодих музикантів, сприяння розкриттю талантів майбутніх митців України, вдосконалення навчально-виховного процесу, високий професіоналізм та з нагоди 60-річчя від дня народження.

Боднар Тамара Іванівна

Народилась 8 вересня 1920 року в селі Бендзари Одеської області.

Середню освіту здобула в Балтській середній школі № 1, перед війною 1941—1945 років вступила на історичний факультет Одеського державного університету, а після війни продовжила навчання в Чернігівському держуніверситеті, по закінченні якого чотири роки працювала завідувачкою кабінету історії СРСР райкому компартії України. В 1949 році разом з сім'єю переїхала до Бендзарів, де працювала вчителем у семирічній школі, а з 1953 року — директором протягом 30 років.

Тамара Іванівна як керівник згуртувала колектив вчителів-одномумців, про досвід якого було відомо далеко за межами України, в країнах СНД, про цей досвід писали провідні освітянські журнали.

За багаторічну плідну роботу Тамару Іванівну було нагороджено знаком «Від-мінник народної освіти України», медаллю А. С. Макаренка.

В 1968 році обиралася делегатом Другого Всесоюзного з'їзду вчителів. 26 червня 1976 року Тамарі Іванівні Боднар Указом Президії Верховної Ради Української РСР присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В даний час знаходиться на заслуженому відпочинку.

Бойченко Світлана Пантеліївна

Народилася 25 червня 1946 року в місті Одесі.

Свою трудову діяльність Світлана Пантеліївна розпочала, коли навчалась на факультеті педагогіки і методики початкової освіти Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, ве-чірнє відділення якого закінчила в 1969 році. Під час навчання в інституті працювала старшою піонервожатою СІП № 83, а з 1967 р. — секретарем комітету комсомолу СІП № 116. З 1993 р. працює заступником директора з навчально-виховної роботи в початковій школі № 64 міста Одеси.

Світлана Пантеліївна — вчитель, який забезпечує високу результативність методичної роботи. Відзначається нестандартним підходом до навчально-виховного

процесу, творчим мисленням, організаторськими здібностями, постійним поглибленням власного фахового рівня. Її методична розробка щодо проведення математичних олімпіад була схвалена Одеським обласним інститутом удосконалення вчителів і надрукована в журналі «Наша школа».

Учні Світлани Пантеліївни — призери олімпіад з української мови та літера-тури, конкурсів читців.

Брала участь в 1994 році в апробації експериментальних підручників для учнів початкової школи, а також методичних рекомендацій для вчителів, розроблених творчою лабораторією Головного управління розвитку загальної середньої освіти Міністерства освіти під керівництвом доцента Н. Б. Утоміної і кандидата педагогічних наук І. Б. Нефьодової.

Світлана Пантеліївна — автор «Скоригованої програми для обдарованих дітей», є одним із авторів програми «Ми — одесити».

Вміє залучати батьків до співпраці, досягає порозуміння, позитивного впливу. Розробила програму для 1—4 класів. Веде активну громадську роботу. Вона є членом Ради Малиновського районного відділу освіти, заступником голови районного методоб'єднання вчителів початкових класів, членом журі районних конкурсів «Вчитель року», «Срібне слово», «Знавці української мови».

Неодноразово відзначалася грамотами Міністерства освіти і науки України, обласним управлінням освіти, районним відділом освіти. Світлана Пантеліївна — вчитель-методист вищої категорії, нагороджена знаками «Відмінник народної освіти», «60 років визволення Одеси від фашистських загарбників».

Болдирева Надія Артемівна

Народилася 6 березня 1940 року в місті Ростові.

Після закінчення середньої школи поступила на навчання до Московського державного педагогічного інституту ім. В. І. Леніна, де здобула спеціальність сурдопедагога для дошкільних закладів глухонімих. З 1961 року розпочала роботу в якості сурдопедагога спеціального дитячого садка № 113 міста Одеси, а з квітня 1962 року очолила його. З тих пір Надія Артемівна працює на цій посаді.

Працюючи на посаді керівника спеціального дитячого садка, багато зусиль доклала до формування педагогічного колективу. Вона чітко знала, що в такому дитячому садку, єдиному на всю Одеську область, повинні працювати люди, віддані справі виховання глухонімих дітей, тому що робота з такими дітьми вимагала особливих методів виховання і навчання, великого терпіння і вміння. Створюючи колектив, який був би здатний працювати із специфічним контингентом дітей, неодноразово ставила питання про зміцнення матеріальної бази свого закладу освіти. В 1980 році заклад отримав нове типове приміщення, в якому були створені всі необхідні умови для вихованців.

Заклад, очолюваний Надією Артемівною, підтримує тісні зв'язки з тими спеціальними школами-інтернатами, в котрі поступають її діти, з тими науково-дослідними закладами, які розробляють нові технології навчання і виховання, нові рекомендації для роботи з глухонімими дітьми. Надія Артемівна користується великим авторитетом серед педагогічної громадськості міста Одеси та батьків.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою. Указом Президії Верховної Ради УРСР від 5 вересня 1991 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти».

Бондар Лариса Іллівна

Народилася 14 листопада 1957 року в м. Одесі.

У 1982 році закінчила історичний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

З 1996 працює вчителем історії Авторської школи М. П. Гузика міста Южного Одеської області.

Лариса Іллівна — вчитель-експериментатор. Її перу належать розробки програм з всесвітньої історії, які успішно використовувалися для персоніфікованого навчання, розвитку і виховання школярів. За цими програмами працює ціла низка експериментальних шкіл України в Запорізькій, Одеській, Миколаївській, Луганській, Волинській, Київській та Херсонській областях.

Методичні розробки Лариси Іллівни експонувались на Всесвітній виставці «Освіта-2000» (м. Київ) і були відзначені Дипломом виставки І ступеню. Також високу оцінку вони отримали за результатами Одеської обласної ярмарки педагогічних ідей (2000, 2003 рр.).

Лариса Іллівна — плідний і успішний педагог. Вона підготувала чимало переможців і лауреатів обласних історичних олімпіад та конкурсів.

У 2001 році команда її учнів виборола II місце у Всеукраїнському історичному турнірі, який проходив у місті Южному.

У 2003 році її учні репрезентували Одещину у Всеукраїнській грі «Модель ООН в Україні», в якій посіли третє місце.

Лариса Іллівна активно розповсюджує свій передовий педагогічний досвід серед учителів нашої держави. Вона є активним учасником Відкритої педагогічної школи Академії педагогічних наук України. Її відкриті уроки відвідують учителі багатьох шкіл Одещини та інших областей.

За свою плідну працю Лариса Іллівна нагороджена Грамотами Міністерства освіти і науки України, Одеської обласної державної адміністрації. Вона нагороджена почесною відзнакою «Відмінник освіти України», у 2002 році стала переможцем міського конкурсу «Учитель року».

Їй присвоєно педагогічне звання «Учитель-методист».

Бондаренко Валентина Михайлівна

Народилася 8 червня 1952 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти у 1969 році вступила до Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського на фізико-математичний факультет.

У 1973 році була направлена на роботу до середньої школи с. Петрівки Іванівського району Одеської області. З січня 1976 року працює викладачем математики в професійно-технічному училищі № 22 м. Іллічівська, яке є для неї рідною домівкою.

Валентина Михайлівна досвідчений викладач, має високу науково-теоретичну підготовку, ефективно володіє сучасною методикою, щедро заохочує всіх творчо працювати.

Тривалий час була головою методичної комісії природничо-математичного циклу.

У 1994 році отримала кваліфікацію бухгалтера-економіста, у 1998 році пройшла перепідготовку в Київському індустріально-педагогічному коледжі з інноваційною українсько-німецькою технологією навчання в рамках програми «Трансформ».

Валентина Михайлівна має вищу кваліфікаційну категорію і педагогічне звання

«Викладач-методист». Пройшла шлях від учителя математики до заступника директора з навчально-виховної роботи навчально-тренувального центру «Антей», який був відкритий у 1998 році на базі училища.

Валентина Михайлівна проявила себе як здібний, творчий організатор і створила колектив, здатний працювати в сучасних умовах і який неодноразово доводив під час роботи на міжнародних ярмарках в Німеччині свою спроможність працювати за європейськими стандартами.

Неодноразово відмічалася відзнаками органів освіти за впровадження інноваційних технологій навчання.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Бондаренко Людмила Георгіївна

Народилася 27 червня 1940 року в місті Запоріжжі.

У 1970 році закінчила Одеську державну консерваторію ім. А. В. Нежданової і була прийнята на роботу викладачем в Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського.

З 1972 року працює викладачем ОУМК ім. К. Ф. Данькевича.

Л. Г. Бондаренко — творча людина, яка постійно перебуває у процесі пошуку нових сучасних форм навчання студентів. Її методична розробка «Методика естрадного співу» є посібником для вчителів естрадних відділень ДМШ міста Одеси та Одеської області.

Людмила Георгіївна є постійним членом журі міських, обласних регіональних хороших конкурсів, в тому числі хорошого фестивалю «Вінок Дунаю» та Міжнародного конкурсу дитячих колективів «Золотий Орфей» у місті Кіровограді.

У 2003 році студентка викладача Бондаренко Л. І. стала дипломанткою Всеукраїнського конкурсу хороших диригентів ім. Борзнянського.

Борисевич Любов Олександрівна

Народилася 25 листопада 1954 року в місті Одесі.

Після закінчення середньої школи, поєднуючи роботу з навчанням, навчалася в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова і працювала в середній школі № 12 старшою піонервожатою, а згодом — вчителем української мови і літератури.

З 1978 року працює в загальноосвітній школі № 49 спочатку організатором позакласної та позашкільної роботи, а з 1983 року — вчителем української мови та літератури.

Протягом багатьох років роботи в школі у Любові Олександрівні створилася своя система викладання української мови та літератури. Для її уроків характерна глибока продуманість усіх деталей, різноманітність методичних прийомів, жвавий темп, висока активність учнів, створення умов для самовираження, саморозвитку, самоствердження учня як творчої особистості.

Робота вчительки дає свої плідні результати: її учні неодноразово були переможцями районних, призерами обласних олімпіад з мови і літератури, конкурсів «Срібне слово», імені П. Яцика.

Любов Олександрівна щедро ділиться своїм професійним досвідом з колегами, багато працює з молодими вчителями, дає їм цінні, мудрі поради.

Протягом 10 років керує шкільним методичним об'єднанням вчителів української мови та літератури, є членом методичної ради школи, її уроки відвідують вчителі району, міста, області.

Завжди знаходиться у творчому пошуку. Її людяність, ділові якості, чуйне

ставлення до колег, учнів здобули прихильність, глибоку повагу та високий авторитет серед батьківської та педагогічної громадськості.

Відзначалася нагородами Міністерства освіти і науки України, обласного, міського управління освіти, районного відділу освіти. Обиралася делегатом Першого з'їзду педагогічних працівників України в 1992 році.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 4 жовтня 1986 року нагороджена орденом Трудової Слави III ступеню.

Борисюк Лідія Василівна

Народилася 6 вересня 1945 року в м. Вінниці.

Після отримання середньої освіти навчалася в Немирівсько-му педагогічному училищі, згодом у Вінницькому педагогічному інституті. Трудову діяльність розпочала в 1965 році старшою піонервожатою в школі № 13 м. Вінниці. З 1967 року працювала вчителем початкових класів в Одеській школі № 46, а з 1974 року — заступником директора з виховної та навчально-виховної роботи в загальноосвітній школі № 33 міста Одеси. З 1985 року працює директором ЗОНИ № 72 міста Одеси.

За весь час роботи Лідія Василівна сформувала дружний педагогічний колектив. На посаді директора школи повною мірою розкрився її організаційський талант. Велику увагу в своїй роботі приділяє створенню сучасної матеріально-технічної бази школи, що являється однією із головних складових комфортних умов для навчання та праці. Школа по праву може пишатися сучасним комп'ютерним класом, шкільними кабінетами, сучасно обладнаним методичним кабінетом. Завдяки цьому, в школі відсутня плінність кадрів. За кількістю учнів школа є однією із самих великих в районі та місті. Високим результатам, які досягла школа, сприяє творчий підхід, який проявляється в усьому, починаючи з оформлення школи і, закінчуючи, організацією управлінської та навчально-виховної діяльності. Велика увага приділяється впровадженню інноваційних технологій.

На базі школи систематично проводяться семінари-практикуми для керівників району і області по різних темах: «Управлінська діяльність в навчально-виховних закладах», «Планування роботи навчально-виховного закладу», тощо.

Має педагогічне звання «Учитель-методист».

Лідія Василівна користується заслуженим авторитетом серед педагогічної громадськості району, жителів мікрорайону та міста Одеси, серед батьків та учнів.

Неодноразово відзначалася місцевими органами управління освітою, нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти та науки, знаком «Відмінник освіти України».

Боровська Ольга Родіонівна

Народилася 17 березня 1956 року у місті Бобруйську Могильовської області Білорусі.

Навчалася в Тамбовському державному педагогічному інституті, який закінчила у 1979 році. Почала професійну діяльність учителем історії, у школі № 119 і працювала там протягом 1979 року та 1989—1992 роках у групі Радянських збройних сил у Німеччині.

1980—1989 рр. — працювала вчителем історії у Росській середній школі Гродненської області.

З 1992 року почала працювати у місті Іллічівську заступником директора в загальноосвітніх школах № 7, 3 і вже дванадцятий рік очолює загальноосвітню

школу № 4 міста Іллічівська.

Систему управління та керівництва педагогічним та учнівським колективами будує на демократичних принципах. Впроваджує новаторські ідеї та педагогічну спадщину. Неодноразово брала участь у міських, обласних Всеукраїнських конфе-ренціях та семінарах для керівників шкіл.

Досвід роботи директора школи «Технологія планування роботи школи: прин-ципи, підходи» узагальнений кафедрою педагогіки і психології Одеського обласного інституту удосконалення вчителів, надрукований у газеті «Директор школи», № 46 за 1999 рік.

Як учитель історії творчо застосовує методичні новинки та ідеї. В педагогічній майстерні учителя творче застосування найновіших досліджень та передового педагогічного досвіду. Розробила дидактичні матеріали для уроків історії в 6—9 класах за комбінованою системою. Була учасником міжнародної конференції у Москві «Нові методи у викладанні історії». Її доповідь надрукована у російському журналі «Історія», № 11 за 2001 рік. У 2002 році стаття Ольги Родіонівни «Підходи у творчій діяльності старшокласників при вивченні історії ХХ ст.» надрукована в ін-формаційно-методичному збірнику «Шкільні інновації. Випуск 1».

Систематично та результативно працює з обдарованими дітьми. Починаючи з 1999 року її учні стають призерами IV етапу Всеукраїнських олімпіад. За п'ять останніх років підготувала 19 призерів та переможців обласних та 9 призерів Все-українських олімпіад. У 2005 році її учень Вішньов Віктор посів перше місце на Всеукраїнській конференції Малої академії наук (секція історичне краєзнавство) і отримав нагороду із рук Президента України.

З 2002 року працює у складі обласного журі конкурсів «Учитель року», а також у складі журі обласних олімпіад і конференцій Малої академії наук. Член журі Всеукраїнського турніру юних істориків.

З 2002 року — депутат Іллічівської міської ради, секретар депутатської постійної комісії з фінансових питань, бюджету та інвестицій. Бере активну участь у житті міста.

Нагороджена медаллю «За трудову доблесть», знаком «Відмінник освіти», По-чесною відзнакою Одеської обласної державної адміністрації.

Бородатенко Оксана Анатоліївна

Народилася 21 жовтня 1968 року у селі Кочкуватому Татар-бунарського району Одеської області.

Після закінчення Вишнівської середньої школи успішно склала вступні іспити на філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Долею судилося так, що до сьогоднішнього дня у трудовій книжці Оксани Анатоліївни всього один запис: Татарбунарський районний Будинок дитячої творчості. Спочатку обіймала посаду методиста, а з 1994 року — директора.

За період роботи у закладі зарекомендувала себе відповідальним і ініціативним педагогом, натхненником багатьох добрих і позитивних по-чинань не тільки у Будинку дитячої творчості, але і в місті та районі. Так, яскравим прикладом цьому стало відзначення у 2004 році 50-річного ювілею закладу від дня його заснування. Увесь період діяльності і роботи Будинку дитячої творчості під ке-рівництвом Бородатенко О. А. — це сходинки до поступового і стабільного станов-лення і розвитку позашкільної установи в усіх напрямках і сферах діяльності. Про-довжуючи традиції, започатковані директорами-посередниками А. А. Федоровою та Т. І. Дзис, колишній Будинок піонерів і сьогодні залишається координуючим і орга-нізаційно-методичним центром виховної роботи серед учнів загальноосвітніх закладів району. У Будинку дитячої творчості постійно

проводиться копітка і значуща робота з підготовки власних педагогічних кадрів. Велика увага приділяється участі педагогів та вихованців закладу у обласних та Всеукраїнських заходах «Та-ланти твої, Україно!», «Педагог-позашкільник», «Джерело творчості».

Коли мова йде про те, як досягаються певні здобутки, Оксана Анатоліївна від-повідає, що треба любити те, що робиш, і тоді праця, — навіть найпростіша, — звеличується до творчості. Ці слова М. Горького є власним кредо педагога. Його вона намагається прищеплювати не тільки вихованцям закладу, але і їх батькам та педагогам. В умовах оновлення форм і змісту позашкільної освіти і виховання, в про-цесі втілення в реальність сучасних педагогічних технологій і впровадження еле-ментів особистісно зорієнтованої освіти така педагогічна позиція є найбільш опти-мальною і прийнятною для всіх суб'єктів позашкільної освітньої діяльності.

Важливим моментом у діяльності керівника закладу є турбота про зміцнення матеріально-технічної бази. Так, тільки за останні два роки у Будинку дитячої твор-чості з'явилися: музичний центр, телевізор, підсилювальна апаратура, комп'ю-терний комплекс, цифрова фотокамера, заклад підключено до мережі Інтернет.

За вагомий внесок у виховання підростаючого покоління, у відродження і пропаганду національної культури і духовності, за багаторічну плідну працю на освітянській ниві Оксана Анатоліївна нагороджувалась грамотами відділу освіти та культури Татарбунарської райдержадміністрації, обласного управління освіти і на-укової діяльності, Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України».

Борушко Людмила Іванівна

Народилася 23 лютого 1954 року в м. Кельменці Чернівецької області.

Після закінчення середньої школи № 113, в 1971 році, навча-лася на філологічному факультеті Одеського державного універ-ситету ім. І.І. Мечникова.

З 1976 року працювала вчителем української мови і літера-тури в середній школі №67, а з 1978 року — в середній школі № 49 м. Одеси.

Людмила Іванівна — висококваліфікований педагог, досвід-чений словесник. Кожний її урок — це приклад співпраці вчителя та учнів. Характерною ознакою творчої лабораторії вчительки є проблемне вивчен-ня літератури. Багато уваги приділяє розвитку літературних, комунікативних здібностей школярів, формуванню критичного мислення, збагаченню духовного світу підлітків.

Головне в її роботі — розвиток творчих здібностей, творчої самостійності кожної дитини. Результатом такої роботи є високі показники її вихованців. Щорічно учні Людмили Іванівни виборюють призові місця у районних, міських та обласних олімпіадах з української мови і літератури. Її вихованці, пишучи цікаві та змістовні дослідження на актуальні теми з мовознавства, літературознавства, фольклорис-тики, є переможцями I та II етапів та входять до числа призерів (2006 рік, III місце) III-го (республіканського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-до-слідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук.

Досвідом своєї роботи щиро ділиться з колегами, багато працює з молодими вчителями, проводить відкриті уроки для вчителів району, міста, області, є провід-ником по втіленню особистісно орієнтованого навчання і виховання.

Людмила Іванівна користується заслуженим авторитетом серед учнів, батьків, колег.

За свою плідну педагогічну діяльність неодноразово відзначалася грамотами Суворовського районного відділу освіти, міського і обласного управлін'я освіти. Наго-роджена знаком «Відмінник освіти України», має почесне звання «Кращий педагогічний працівник

Борянська Вікторія Георгіївна

Народилася 30 квітня 1941 року в місті Одесі.

У 1960—1967 роках працювала на посаді акторки Російсько-го драматичного театру (м. Одеса), театру ім. М. Луначарського (м. Севастополь), ТЮГу (м. Одеса), драматичного театру (м. Ар-мавір), Республіканського російського театру драми і комедії (м. Ленінабад).

В 1965 році закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

З 1969 року — на педагогічній роботі, викладач етики та ес-тетички, потім — російської мови і літератури ПТУ № 14 м. Одеси.

З 1980 року працює в Одеському педагогічному коледжі (з 1997 року — Одеський педагогічний коледж Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського) викладачем дитячої літератури з основами культури і техніки мовлення.

Усі роки педагогічної діяльності Вікторії Георгіївни — це велика, наполеглива, творча праця. Досконало знає свій предмет, цікаво, майстерно й ефективно проводить кожне заняття, приділяє особливу увагу розробці і впровадженню у навчально-виховний процес науково-методичного забезпечення предмета.

Вікторія Георгіївна організувала у коледжі постійно діючу школу сценічної майстерності. Студенти, які беруть участь у спектаклях, концертних виступах, літературних читаннях і вечорах, конкурсах педагогічної майстерності, режисером яких є Вікторія Георгіївна, неодноразово ставали переможцями серед ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації Одеської області і Південного регіону України.

Борянська В. Г. — «Спеціаліст вищої категорії», має педагогічне звання «Викладач-методист».

Нагороджена Почесними грамотами управління освіти і наукової діяльності, Міністерства освіти і науки України, знаком «Відмінник освіти УРСР» (1986 р.), пам'ятним нагрудним знаком «60 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників» (2003 р.), Почесною грамотою Одеської облдержадміністрації.

Бринза Парасковія Іванівна

Народилася в 1941 році в селі Орловка Ренійського району.

У 1962 році закінчила Орґеєвське педагогічне училище, а в 1973 році — філологічний факультет Бельцького педагогічного інституту. З 1960 року працювала вчителем початкових класів у Молдові, а з 1962 року до цього часу працює вчителем молдавської мови в Орловській середній школі Ренійського району.

Уроки Парасковії Іванівни завжди цікаві, змістовні, розраховані на пробудження інтересу до вивчення та засвоєння іноземної мови. Її досвід із проведення творчих робіт на уроках іноземної мови рекомендований Одеським ІУВ для впровадження в школах області.

Вона систематично стежить за новими публікаціями в галузі мовознавства, літератури, передового педагогічного досвіду, використовуючи їх у повсякденній практиці. Проводить нестандартні уроки, усні журнали, вчить дітей виступати на диспуатах, обговорюючи книги, кінофільми. Створила і обладнала чудовий кабінет молдавської мови та літератури.

Багато учнів Парасковії Іванівни продовжують навчання у вищих навчальних закладах Молдови та Румунії, а деякі учні стали послідовниками своєї вчительки, обравши професію вчителя молдавської мови та літератури.

У 1988 році за досягнені успіхи в професійній діяльності П. І.

Президії Верховної Ради УРСР присвоєно почесне звання «Заслужена вчителька педагогічний Олімп Одещини Української РСР»

Броварчук Ромальда Степанівна

Народилася 30 серпня 1922 року в селі Торчин Хмельницького району Вінницької області.

Після закінчення семи класів у Торчинській семирічній школі, продовжила навчання в середній школі міста Одеси. В 1939 році поступила на філологічний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, який закінчила в 1946 році, отримавши кваліфікацію вчителя російської мови та літератури. В тому ж році отримала призначення в Затишанську середню школу Фрунзівського району, де викладала російську мову та літературу, працювала заступником директора та директором цієї ж школи. З цієї ж школи Ромальда Степанівна вийшла в 1981 році на заслужений відпочинок.

За весь період роботи в Затишанській середній школі користувалася заслуженим авторитетом серед учнівської і батьківської громадськості, серед вчителів школи і району. Протягом майже всього періоду роботи керувала роботою шкільного і районного методичних об'єднань учителів російської мови та літератури. Значну увагу приділяла методиці викладання свого предмету, організовувала серію відкритих уроків у своїй і в школах району. Щедро передавала набутий досвід молодим учителям, добивалася міцного засвоєння російської мови та літератури учнями школи, часто виступала в районній і педагогічній пресі. Ромальда Степанівна обиралася делегатом Третього (в 1968 році) Четвертого (в 1977 році) з'їздів учителів Української РСР, була учасником багатьох Педагогічних читань. Неодноразово відзначалася освітянськими нагородами. Нагороджена медалями «За трудову відзнаку», «Ветеран праці». Має знак «Відмінник народної освіти».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 17 червня 1968 року Ромальді Степанівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Проживає в місті Одесі.

Бубнова Олександра Іванівна

Народилася 26 грудня 1947 року в селі Могильне Гайворонського району Кіровоградської області.

Після закінчення середньої школи, закінчила Новозибківський педагогічний інститут і отримала кваліфікацію вчителя англійської мови.

З 1969 року працює викладачем англійської мови в селищі Комсомольський в Мордовії, а з 1972 року — в середній школі № 2 м. Іллічівська. З 1979 року — в Іллічівському ВПУМТ.

В 2005 році підготувала матеріали для олімпіад з англійської мови, розробила програму «Англійська мова з професійним спрямуванням». Вона містить нестандартні методи та прийоми, що сприяють комунікативній діяльності, яка зможе орієнтуватися в соціокультурних аспектах країни, мова якої вивчається. Має друковану роботу «Активізація мовленнєвої діяльності учнів на уроках англійської мови».

Нагороджена Почесною грамотою Управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації. В 2005 році нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Бузько Тамара Олексіївна

Народилася у 1950 році в селі Рівне Молоковського району Калінінської області.

Після закінчення у 1974 році Ленінградського фінансово-еко-номічного інституту за спеціальністю викладача фінансово-еко-номічних дисциплін направлена на роботу в Одеський фінансовий технікум.

За час роботи зарекомендувала себе висококваліфікованим викладачем професійних дисциплін: «Страховання», «Бухгалтер-ський облік». Кожне заняття має практичну спрямованість, нею розроблено завдання для модульного контролю знань, засвоєна і успішно проводиться навчальна практика для студентів за програмою «ІС-бухгалтер» з використанням ПК. З 1974 року виконувала обов'язки завідувача денним відділенням, а протягом останніх 20 років працює заступником директора з виховної роботи.

Тамара Олексіївна внесла вагомий вклад у зміцнення навчально-виховного процесу закладу, всебічного розвитку студентів, зміцненню дисципліни, відповідальності та гуманізму. Особливо слід відзначити вагомий особистий внесок у розробку «Концепції національного виховання студентської молоді», «Положення про студентський гуртожиток», «Правил внутрішнього розпорядку студентського гуртожитку».

Очолює методичну раду кураторів навчальних груп, є ініціатором, організатором та учасником багатьох традиційних тематичних вечорів, конкурсів, таких як «Шевченківські свята», «Українські вечорниці», «Літературно-музична вітальня студентів», «Міс фінансистка», «Козацькому роду нема переводу», зустрічей з практичними робітниками, з випускниками навчального закладу, конкурсів творчих робіт студентів, олімпіад з предметів, тощо.

Неодноразово виступала з обміном досвіду роботи на обласних науково-методичних конференціях заступників директорів з навчальної та виховної роботи на теми: «Система безперервної економічної освіти: перспективи та проблеми», «Реалізація національної програми виховання молоді на різних рівнях освіти», «Гуманізація і демократизація виховного процесу».

Бере активну участь у громадському житті, обиралася головою профспілки закладу.

Продовжує працювати заступником директора з питань гуманітарної освіти та виховної роботи в Одеській філії Українського державного університету економіки і фінансів.

За багаторічну плідну працю в освітній галузі, особистий вагомий внесок у підготовці кваліфікованих спеціалістів, високий професіоналізм нагороджена Почесною грамотою Управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації, Почесною грамотою МФУ, Грамотами Ради директорів навчальних закладів I-II рівнів акредитації Одеської області, пам'ятним знаком «60 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників», неодноразово відзначалася подяками, грошовими преміями.

Букреєва Лідія Станіславівна

Народилася 3 жовтня 1959 року в селі Лебедівка Остерського району Чернігівської області.

Після закінчення восьми класів у Грицівській середній школі Шепетівського району Хмельницької області продовжила навчання в середній школі № 2 міста Роздільна, яку успішно закінчила в 1977 році. Рік працювала старшою піонервожатою в цій же школі. Вступила до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на філологічний факультет (українське відділення). У 1983 році, закінчивши університет, почала працювати вчителем української мови та літератури в середній школі № 2 м. Роздільна, де продовжує працювати і зараз на посаді заступника директора.

Лідія Станіславівна — щедрий на любов до дітей, закоханий в рідну мову, інтелігентний, висококваліфікований вчитель української мови та літератури. Роки становлення її нерядової учительської особистості — це незмінно-творча, напружена до самозречення багатогранна і динамічна робота вчителя-словесника, вчителя-патріота своєї Вітчизни, свого краю, своєї школи, вчителя-діяча. В центрі уваги педагога — особистість, розвиток її творчого потенціалу, формування національної свідомості та самосвідомості. Вона ефективно використовує багатющі можливості рідної мови та літератури.

Лідія Станіславівна — активний учасник багатьох педагогічних та громадських заходів, ярмарків педагогічних ідей, конкурсів «Учитель року», проводить відкриті заходи та уроки для районних та обласних семінарів. Охоче ділиться досвідом з колегами, сприяє їхньому професійному росту. Є також активним пропагандистом державної мови. Її виступи на радіо, сторінках районної газети «Вперед», обласної преси, фахових журналів торкаються болючих проблем національного відродження мови, патріотичного виховання. Педагог-поет частий гість різних свят, фестивалів в районі та області. Її твори друкувалися на сторінках журналів «Наша школа», «Ди-вослово», входять до анталогії української поезії «Самоцвіти», збірки «Осінь в Бір-зулі», буклету «Роздільнянський район».

Л. С. Букреєва першою в районі започаткувала уроки народознавства. Керівник шкільного клубу «Берегиня», основним завданням якого є збереження національної культури, педагогіки, народної моралі. Доклала багато зусиль для оформлення шкільного кабінету-світлиці «Берегиня», для якого майстерно вишила портрет Т. Г. Шевченка.

Була співрежисером і озвучила барвистою рідною мовою фільм про рідний край, своє місто та школу, який був направлений в США для участі в програмі «Україна — США — партнери в освіті».

Вихованці та учні Л. С. Букреєвої беруть участь у творчих конкурсах МАН, предметних олімпіадах, конкурсах «Таланти твої Україно», поетичних конкурсах і в основному посідають призові місця. Чимало з них пов'язують свою долю з професією вчителя рідної мови, стають студентами філологічних факультетів, журналістами.

Учасник Другого з'їзду педагогічних працівників України в 2001 році, Дня освіти у Верховній Раді України, Всеукраїнського педагогічного форуму «Турбота про вчителя — надія на майбутнє» у м. Полтаві в 2005 році.

Нагороджена багатьма грамотами районного відділу та обласного управління освіти, обласної адміністрації, дипломами обласних та міжнародних конкурсів поетів-аматорів, срібною ювілейною медаллю «10 років незалежності України». Має педагогічне звання «Учитель-методист».

Указом Президента України 4 жовтня 2001 року їй присвоєне почесне звання «Заслужений вчитель України».

Буніна Слава Федорівна

Народилась 9 серпня 1933 р. в селі Дальник Овідіопольського району Одеської області.

В 1954 р. закінчила Одеське педучилище, в 1960 р. — філололо-гічний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського.

З 1954 по 1988 рр. працювала вчителем російської мови та літератури у Великодолинській СНІ Овідіопольського району.

Слава Федорівна постійно підвищувала рівень своєї професійної майстерності, велику увагу приділяла методичному забезпеченню кожного уроку. Дбала про реалізацію принципу інди-відуального підходу до учнів у навчанні та вихованні, постійно піклувалась про те, щоб учні одержували міцні знання. Щедро передавала свій досвід колегам, багато уваги приділяла молодим учителям.

Серед учителів та учнів користувалась авторитетом як мудрий фахівець.

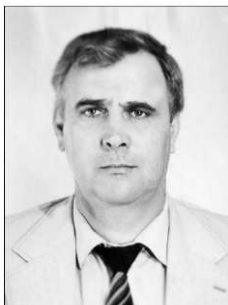
За досягнення у вихованні та навчанні молоді С. Ф. Буніній у 1986 році Указом Президії Верховної Ради УРСР присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 1988 року С. Ф. Буніна на заслуженому відпочинку.

Проживає в м. Одесі.

Бурдейний Віктор Артемович

Народився 2 березня 1946 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти і закінчення ПТУ № 19 в місті Одесі в 1965—1972 роках працював на кораблях Чорноморського морського пароплавства. В 1971 році закінчив Київський торговельно-економічний інститут. З 1972 року працював в установах громадського харчування, з 1979 року — заступник начальника, а згодом — начальник управління торгівлі Одеського міськвиконкому. З 1984 року очолює вище професійно-технічне училище № 26 міста Одеси, згодом реформоване в Одеське вище професійне училище морського туристичного сервісу.

Віктор Артемович уміло веде роботу з перебудови навчально-виховного процесу відповідно до сучасних вимог, ним багато зроблено для методичного забезпечення навчального процесу, обладнані комп'ютерні класи, лабораторія, кабінет економічних знань, тренажери, створено місцеве навчальне телебачення з кінострічками з питань спеціальної підготовки учнів. Віктор Артемович є автором трьох посібників з питань організації харчування на морському транспорті.

З 2000 року училище приймає участь у Міжнародному проекті «Реформування професійно-технічної освіти України в ХХІ столітті». З 2001 року співпрацює з країною-донором Австрією, з Вищою школою туризму міста Бад Леонфельден.

Неодноразово обирався депутатом Жовтневої районної Ради народних депутатів міста Одеси та міської Ради народних депутатів. Відзначався освітянськими нагородами. Має відзнаку «Відмінник освіти України». Нагороджений медалями «Ветеран праці», «Захисник Вітчизни», знаками А. С. Макаренка, «Почесний працівник туризму», відзнакою Одеського міського голови «За заслуги перед містом».

Указом Президента України в 1995 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Бутов Володимир Павлович

Народився 22 березня 1927 року в селі Нагульновка Нижньо-Дуванського району Ворошиловградської області.

Трудовий шлях почав в 1944 році, з 1945 року — в лавах Радянської Армії до початку 1950 року, потім — на комсомольській, партійній роботі, з 1968 року — заступник директора з навчально-виховної роботи сільського профтехучилища № 7, з 1974 по 1996 роки — директор Старокозацького ПТУ № 37. Закінчив історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Володимир Павлович сміливо та осмислено впроваджував в практику своєї роботи досягнення педагогічної науки і передового педагогічного досвіду. Однією з найважливіших задач він вважав пошук інтенсифікації навчально-виховного процесу в профтехучилищі. Багато уваги приділяв розвитку та зміцненню навчально-матеріальної бази училища. Під його керівництвом був побудований новий навчальний та культурно-побутовий комплекс на 480 навчальних місць.

В. П. Бутов неодноразово нагороджувався управліннями профтехосвіти, освіти, Міністерствами освіти України і СРСР. Нагороджений орденом «Знак пошани».

Обирався делегатом Першого з'їзду працівників освіти в 1992 році.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1979 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер в 1996 році.

Бухнаєв Микола Вячеславович

Народився 13 грудня 1957 року в Росії.

В 1979 році, закінчивши Кишинівський державний педагогічний інститут ім. І. Крянге, отримав кваліфікацію вчителя історії та суспільствознавства.

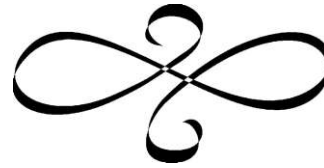
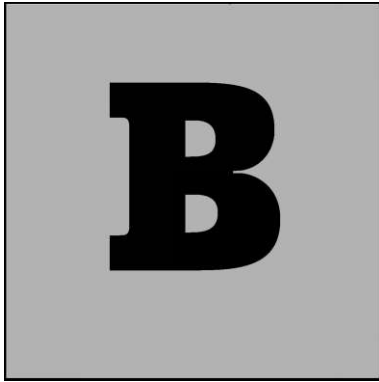
З грудня 1984 року працює на посаді викладача історії Лиманського професійного аграрного ліцею.

За роки роботи в аграрному ліцеї Бухнаєв М. В. проявив себе кваліфікованим, ерудованим педагогом, творчою особистістю. Він має ґрунтовні наукові знання, досконало володіє методикою викладання історичних дисциплін, сучасними технологіями навчання.

Учні Миколи Вячеславовича неодноразово були переможцями обласних олімпіад з історії серед учнів системи профтехосвіти Одещини. Вони люблять історію і, завдяки навчанню вчителя, розуміють, що для того, щоб розвиватися, удосконалювати, будувати своє майбутнє, кожному з нас необхідно знати і розуміти історію своєї родини, своєї країни, свого світу.

В лютому 2005 року Микола Вячеславович виступив з доповіддю «Патріотичне виховання учнів на уроках історії» на науково-практичній конференції, присвяченій 60-річчю Перемоги над фашизмом, яка проходила на базі Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

Вакарчук Алла Анатоліївна

Народилася в місті Котовську 21 березня 1968 року.

Трудовий шлях почала з 1 серпня 1987 року вихователем в дитячому садку № 11 м. Котовська після закінчення педучилища в м. Б.-Дністровському.

Алла Анатоліївна за час своєї роботи зарекомендувала себе як висококваліфікована вихователька. Її заняття відзначаються глибокою продуманістю всіх педагогічних деталей, весь процес виховання будується нею з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дошкільнят.

В 2001 році Вакарчук А. А. переведена в дитячий навчальний заклад № 13 на посаду вихователя. Постійно працює над підвищенням рівня свого професіоналізму. Дотримується всіх принципів навчання. На протязі 3-х років була керівником школи перспективного педагогічного досвіду з валеологічного виховання. Досвід роботи з цього питання узагальнено і впроваджується в роботу вихователів міста Котовська. Своїми надбаннями та педагогічними новинками охоче ділиться з колегами та молодими вихователями.

Система роботи Вакарчук А. А. приносить свої позитивні наслідки: її діти рідко хворіють, знають як собі допомогти, ростуть розумними, працелюбними.

Особистим прикладом утверджує повагу до принципів загальнолюдської моралі, гуманізму, доброти. Додержується педагогічної етики, моралі, пропагує здоровий спосіб життя.

В жовтні 2003 році їй присвоєно педагогічне звання «Вихователь-методист».

За успіхи у вихованні підростаючого покоління нагороджена грамотою Міністерства освіти та науки України.

Вартанян Людмила Петрівна

Народилася 23 лютого 1945 року в місті Кадіївка Ворошилов-градської області.

Закінчила Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського, факультет педагогіки і методики початкової освіти. З 1972 року розпочалася її педагогічна діяльність в загальноосвітній школі-інтернаті № 2, де вона працює і по-сьогодні.

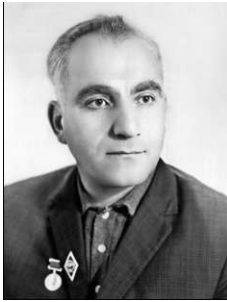
За весь період своєї педагогічної діяльності значну увагу приділяла впровадженню нетрадиційних методів навчання. Працювала над впровадженням швидкісного читання, прогресивного педагогічного досвіду вчителів-новаторів Ш. Амонашвілі, О. Лисенкової, О. Савченко. З 2002 року

працює за нетрадиційною системою «Розвивальне навчання» за методикою Б. Ельконіна-В. Давидова. Головна її педагогічна установ-ка — створення на уроці ситуації успіху, забезпечення розвитку індивідуальних здібностей кожного учня.

Досвід роботи Людмили Петрівни висвітлюється у педагогічних періодичних виданнях. Бере участь у міських і обласних ярмарках педагогічних ідей, є настав-ником молодих вчителів.

За сумлінну і творчу навчально-виховну роботу нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, знаком «Відмінник освіти України», неодноразово відмічалася місцевими органами управління освітою, їй присвоєно почесне звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси».

Вартанян Михайло Григорович

Народився 21 липня 1928 в місті Харкові.

Трудове життя Михайла Григоровича розпочалося з його солдатської дороги грізного 1943 року. Служба в лавах Радянської Армії, потім надстрокова служба, а 1953 року — педагогічна робота в Лиманській середній школі і одночасне навчання в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. З 1975 року — директор Кучурганської середньої школи, згодом Лиманської середньої школи № 1.

Михайло Григорович завжди намагався працювати так, щоб праця приносила насолоду. До цього привчав і своїх колег, не ми-рився з лицемірством. Багато свого робочого часу приділяв роботі з молодими вчителями, бо на особистому прикладі знав, як важко робити перші кроки в своїй са-мостійній педагогічній діяльності.

Головною рисою особистості вчителя, на думку М. Г. Вартаняна, повинна бути любов до дитини. Без цього не може бути вчитель.

Михайло Григорович користується заслуженим авторитетом серед односель-чан, педагогічної громадськості району. Неодноразово обирався депутатом сільської Ради народних депутатів, нагороджувався освітянськими нагородами. Має відзнаку «Відмінник освіти України».

Нагороджений багатьма бойовими нагородами.

В 1974 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР Михайлу Григо-ровичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зв'язків зі своєю Лиманською середньою школою № 1 не пориває до сьогод-нішнього дня.

Василенко Ганна Іванівна

Народилася 1 червня 1940 р. в селі Ярове Тарутинського району Одеської області.

Трудовий шлях почала вчителем початкових класів в 1961 році, після закінчення Ізмаїльського педінституту, в Ці-линному краї Казахстану. Пізніше закінчила Київський інсти-тут іноземних мов за фахом: вчитель німецької та англійської мов.

Чотири роки працювала в школі-інтернаті міста Дружківка Донецької області на посаді вчителя німецької мови та вихо-вателя, три роки — в Кримській області.

В 1977 році очолила районний методичний кабінет відділу освіти Арцизького району.

Під її керівництвом була створена чітка структура методичної роботи, ско-ординована система курсової роботи з педагогічними кадрами. Ініціатор,

орга-нізатор, впроваджувач таких педагогічних технологій, як методика ефективного читання, диференціація і індивідуалізація навчання, оптимізація навчально-виховного процесу, модульно-розвивальне та розвивальне навчання тощо.

За ініціативою Ганни Іванівни методичний кабінет один із перших в області впроваджував методику діагностування педагогічних кадрів. Вона створила історію методичного кабінету, починаючи з 1945 року, яку опублікувала на сторінках район-ної газети «Арцизские вести».

В обласних конкурсах «кращий районний методичний кабінет» методкабінет Арцизького району неодноразово посідав місця в першій п'ятірці.

Неодноразово Ганна Іванівна представляла роботи райметодкабінету на об-ласних аукціонах педагогічних ідей, за що нагороджувалась грамотами обласного управління.

Однією такою нагородою було направлення на міжнародний семінар в м. Київ за проблемою «Школа завтрашнього дня» з участю американського вченого Дональда Говарда.

Ганна Іванівна приймала активну участь не тільки в роботі обласних, але й в республіканських семінарах в м.м. Києві, Львові, Смілі, Черкасах.

Велику увагу приділяла узагальненню і впровадженню позитивного педаго-гічного досвіду. Майже 100 статей про кращий досвід роботи вчителів, керівників шкіл вона опублікувала в районній газеті «Арцизские вести», з якою підтримувала не один рік тісні зв'язки. Має свої публікації в обласному журналі «Наша школа». За її ініціативи відкрились школи нового типу, профільні класи, класи з поглибленим вивчення предметів.

На базі району неодноразово проводились обласні семінари завідуючих РМК, керівників шкіл, методоб'єднань вчителів, консультації для різних категорій пед-кадрів області.

Обласним інститутом вивчався і поширювався її досвід з проблемою «Управ-ління безперервною освітою педагогічних кадрів».

За плідну, сумлінну працю Ганна Іванівна нагороджувалась грамотами облас-ного управління та Міністерства освіти і науки, медаллю «Ветеран праці». Має від-знаку «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

Приймає активну участь в громадському житті району, міста. Член болгар-ського товариства імені Христо Ботева, постійний член, секретар виборчих комісій. Ввійшла в збірку «Кращі жінки району».

З 1995 року на пенсії, але продовжує працювати в методкабінеті на посаді ме-тодиста. Користується повагою, авторитетом у колег, керівників, вчителів, батьків.

Васильків Валентина Леонтіївна

Народилася 10 грудня 1935 року в селі Іванівка Іванівського району Одеської області.

Після закінчення восьмого класу в 1952 році почала працювати методистом дитячої районної бібліотеки. У 1957 році перейшла на роботу в Джурастрівську середню школу, де працює і зараз, заступником директора з навчально-виховної роботи та викладачем української мови та літератури.

В 1961 році заочно закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

В. Л. Васильків велику увагу приділяє методичному забезпе-ченню навчального процесу, цікаво проводить нетрадиційні уроки: уроки-роздуми, уроки захисту знань, уроки панорами, які сприяють розвиткові творчого мислення школярів; творчо використовує елементи народознавства на уроках мови та лі-тератури. Її досвід узагальнений райметодкабінетом. Охоче ділиться досвідом роботи з

колегами, молодими вчителями, бере активну участь у роботі районного методичного об'єднання вчителів української мови та літератури.

Валентина Леонтіївна неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Є «Відмінником освіти України», має звання «Вчитель-методист».

За особистий внесок у розвиток національної освіти указом Президента України від 20.06.1996 року Валентині Леонтіївні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Зараз знаходиться за заслуженому відпочинку.

Васюкова Лідія Андріївна

Народилася 16 січня 1928 року в місті Первомайську Мико-лаївської області.

Трудову діяльність розпочала в 1949 році вчителькою по-чаткових класів СШ № 1 міста Первомайська. З 1951 року викладала російську мову та літературу в цій же школі і одночасно навчалася в Одеському державному університеті імені І. І. Мечникова, який закінчила в 1956 році. Згодом працювала інспектором районного відділу освіти, вчителькою російської мови та літератури, заступником директора, директором в школах міста Первомайська. З 1969 року — інспектором Київського районного відділу освіти міста Одеси, а з 1970 року — директором середньої школи № 54 міста Одеси, яка з 1994 року отримала статус закладу нового типу і стала називатися гімназією № 8.

Лідія Андріївна добре засвоїла різні педагогічні методики викладання і на їх основі розробила свої «особливі таємниці»; творчі знахідки, які допомагають їй досягти високих результатів в роботі. Сформувала дружний, цілеспрямований педагогічний колектив. На посаді директора школи розкрився її організаторський талант. Через її педагогічний колектив пройшли багато з нині працюючих заступників та директорів шкіл.

Лідія Андріївна користується заслуженим авторитетом серед педагогічної громадськості школи, району та міста, серед батьків та учнів.

Обиралася депутатом Малиновської районної Ради народних депутатів, брала активну участь в роботі педагогічних читань з різних тематик.

Нагороджена багатьма Почесними грамотами, знаком «Відмінник освіти СРСР», медаллю «Ветеран праці». В 1990 році їй вручена «Медаль ім. Н. К. Крупської».

Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1988 році Лідії Андріївни присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку. Проживає в м. Одесі.

Ващенко Михайло Петрович

Народився в 1918 році в селі Ольшанка Сумської області.

В 1935 році закінчив Писарівський зоотехнікум, працював за спеціальністю, в 1937 році вступив до Ніжинського педагогічного інституту.

На початку війни був поранений, залишився на окупованій території, в 1943 році після її звільнення вступив до лав Радянської Армії, був нагороджений бойовою медаллю. Після демо-білізації відновив навчання в Ніжинському педінституті, який закінчив в 1947 році.

За призначенням почав працювати вчителем російської мови та літератури в Татарбунарській середній школі, з 1947 року — заступником ди-ректора, а з 1950 р. по 1974 р. — директором цієї школи, потім працював директором районної заочної

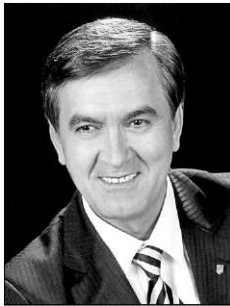
школи, в 1986—1988 рр. М. П. Ващенко був головою районної ради по народній освіті.

Держава високо оцінила внесок Михайла Петровича в розвиток народної освіти і нагородила його орденом Трудового Червоного Прапора та двома медалями, а в 1977 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В 1959 році обирався делегатом Другого з'їзду вчителів України.

Помер у 1990 році.

Вегерчук Сергій Максимович

Народився 26 квітня 1956 року в селі Онилове Фрунзівського району Одеської області.

Свою трудову діяльність розпочав у 1973 році в Онилівській восьмирічній школі вихователем групи продовженого дня. Після закінчення історичного факультету Одеського державного університету з 1982 року працював учителем історії, заступником директора, а з 1987 року — директором середньої школи № 9 м. Одеси, яка в 1992 році була реорганізована в гімназію № 2.

Знаючий, творчо працюючий учитель історії, має вищу кваліфікаційну категорію та звання «Вчитель-методист». Особливу увагу приділяє вивченню історії України, її державотворенню, етнографії, культури українського народу, його національних традицій. Має публікації в науково-методичних журналах «Історія в школах України», «Південний архів», «Исторические записки Пензенского университета» та ін. Бере активну участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій. Захистив кандидатську дисертацію.

За час роботи директором створив згуртований педагогічний колектив. Сергій Максимович у постійному пошуці нових форм і методів роботи з учнівським та вчительським колективами. Одним з перших у місті створив новий тип школи — українську гімназію.

Гімназія є методичним майданчиком обласного інституту удосконалення вчителів. Досвід національно-патріотичного, естетичного та духовного виховання учнів постійно пропагується на сторінках преси і по телебаченню. В гімназії панує дух українського патріотичного виховання, національної свідомості, інтелігентності, високої культури спілкування. В гімназії діють комп'ютерний клас, перші в Україні класи з мультимедійною системою навчання, інформаційно-комп'ютерна система управлінської діяльності, Інтернет.

Значна кількість учнів гімназії щорічно посідає призові місця в міських, обласних та Всеукраїнських предметних олімпіадах. Є переможці міжнародних олімпіад. Гімназія нагороджена дипломом Академії Наук як «Школа 1991 року», дипломом управління освіти як «Краща гімназія 2004 року». Вона визнана Міністерством освіти і науки України, як навчальний заклад європейського стилю.

Вегерчук С. М. обирався делегатом Першого та Другого з'їздів працівників освіти України.

За довголітню творчу педагогічну діяльність неодноразово відзначався органами управління освіти, Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України». Представлений у книгах Пошани «Лидеры XXI столетия» (2002 р.) та «500 влиятельных личностей Одесского региона» (2003 р.), «Людина року-2004». Нагороджений Почесною відзнакою Одеського міського голови «Знак Пошани» (2004р.).

У 2001 році указом Президента України йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Висоцька Людмила Євгенівна

Народилася 3 вересня 1952 року.

Закінчила середню школу № 2 міста Києва в 1969 році. У 1978 році закінчила Київський інститут народного господарства зі спеціальності «Економіст», у 1993 році — Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова зі спеціальності «викладач української мови та літератури».

З 1969 року по 1971 рік працювала в Республіканському Ко-мітеті радіомовлення та телебачення.

З 1971 року по 1988 рік — асистент Київського інституту народного господарства.

У 1988 році, у зв'язку зі зміною місця проживання, працювала у Київському районному відділі освіти м. Одеси.

Педагогічну діяльність в системі професійно-технічної освіти розпочала з 1992 року на посаді викладача, з 1994 року — заступник директора з навчально-виховної роботи.

А з грудня 2000 року очолила педагогічний колектив ПТУ № 54 як директор і скерувала роботу закладу таким чином, що у січні 2002 року ПТУ № 54 присвоєно статус Вищого професійного училища.

Людмила Євгенівна започаткувала в училищі програму козацько-лицарського виховання, яка знайшла своє виявлення у створенні в 2002 році дитячої організації — первинного козацького товариства імені П. Орлика в складі Чорноморського козачого з'єднання. За уміле, грамотне, ініціативне і активне керівництво дитячим колективом в роботі по національно-патріотичному вихованню у 2004 році нагороджена орденом «Козацький хрест».

В 2003 році започаткувала як нову форму позаурочної роботи в професійній освіті, вперше в системі ПТО, роботу Малої академії наук обдарованої молоді, створивши в училищі її філію «Шлях в науку», яка діє за принципом «Від творчого директора через творчість викладача та майстра до творчого учня».

Керує роботою школи вищої професійної майстерності.

Ініціювала створення «майстер-класу» професійної майстерності з технології кондитерських та хлібобулочних виробів, робота якого висвітлювалася в газеті «Думська площа», телекомпанією «Чорне море» і слугує популяризації кулінарної професії та професійно-технічної освіти.

Усвідомлюючи важливість входження України в Європейську спільноту, організувала в училищі роботу «Євроклубу», головною метою якого є організація ознайомлення учнів з європейською культурою, звичаями, вивчення традицій національних кухонь, виховання молоді у дусі толерантного відношення до історії, специфіки світосприйняття жителів різних європейських країн.

За благодієвну та плідну роботу нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти України», Почесною грамотою з нагоди 60-річчя визволення Одеси, грамотами Міністерства освіти і науки України, медаллю «В пам'ять 1500-річчя Києва», грамотами обласного управління освіти і наукової діяльності Одеської облдержадміністрації, голови міської ради міста Одеси.

Витовтова Альбіна Андріївна

Народилася 30 січня 1954 року в місті Червоноармійськ Рівненської області.

У 1971 році стала студенткою Сімферопольського державного університету, під час навчання в якому виявила яскраві дослідницькі здібності, працелюбність, послідовність у досягненні своєї мети. Випробувала себе не тільки в царині філології, а й у горах Криму, Кавказу, Карпат, подорожуючи гірськими крутими сходинами в складі студентського загону.

Розпочала свою трудову діяльність у 1975 році учителем Не-рушайської середньої школи Татарбунарського району Одеської області. Працювала на відповідальних посадах у системі освіти: організатором по-закласної і позашкільної виховної роботи, директором районного Будинку піонерів, інспектором шкіл, а з 1986 року і до теперішнього часу очолює районний методичний кабінет. За час роботи проявила себе як творча, неординарна особистість, високо-кваліфікований педагог-дослідник. Вона є ініціатором створення інноваційного центру перспективних педагогічних методик у районі. Автор методичних розробок з питань управлінської діяльності, проектно-діяльничої організації вивчення української мови і літератури в старших класах, які внесені в картотеку передового досвіду обласного інституту удосконалення вчителів, Центрального інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів.

Організувала роботу шкіл передового перспективного педагогічного та управлінського досвіду, проблемних лабораторій, постійно діючих семінарів.

Нею створено 86 експериментальних майданчиків по впровадженню особистісно зорієнтованих методик і технологій пілотними педагогічними кадрами, апробації експериментальних підручників і програм.

Результатом такої організації методичної роботи є створення високоорганізованого, творчого, стабільного колективу райметодкабінету, керівних і педагогічних кадрів в районі.

На базі Татарбунарського райметодкабінету і шкіл району проведено Всеукраїнський семінар заступників директорів обласних інститутів удосконалення вчителів, обласні семінари завідуючих райметодкабінетами, методистів, завідуючих районними відділами освіти, семінари вчителів-предметників майже всіх категорій.

Досвід райметодкабінету вивчений Одеським обласним інститутом удосконалення вчителів.

Витовтова Альбіна Андріївна суміщає методичну роботу з педагогічною діяльністю в школі: викладає українську мову і літературу в Татарбунарському НВК «Школа-гімназія».

Понад 10 років працює за власною проектно-діяльничою системою навчання, яка повною мірою забезпечує творчу співпрацю вчителя та учнів, сприяє самоорганізації, самооцінці, самореалізації школярів, формує в них нестандартність мислення, здатність до творчого пошуку, вміння самостійно здобувати і використовувати інформацію. Вчителькою розроблено оригінальну систему підсумкових уроків з української мови та літератури в 10—11 класах: це уроки-дослідження, уроки-роздуми, уроки творчості, ділові і рольові ігри. Це зумовило глибокий інтерес учнів до предмету і високу результативність авторської методики вчительки.

Переможець обласного конкурсу «Вчитель року-96», дипломат Всеукраїнського конкурсу вчителів-українознавців 1996 року. Керівник школи перспективного педагогічного досвіду вчителів української мови і літератури.

Її досвід занесений у банк інноваційних педагогічних технологій району та обласного інституту удосконалення вчителів. Альбіна Андріївна провела серію авторських семінарів «Нові підходи у викладанні української мови і літератури» на

рай-онному та обласному рівнях. Її досвід широко використовується вчителями-словесниками району, області.

Має публікації у центральній пресі, є постійним кореспондентом обласного науково-методичного журналу «Наша школа».

Учасниця міжнародних, Всеукраїнських науково-практичних конференцій, семінарів.

Людина високої культури, освіченості, творчої обдарованості. Постійно працює над удосконаленням своєї педагогічної майстерності. Принципова, вимоглива до себе. Віддана освітянській справі.

Учитель вищої категорії. Нагороджена грамотами Міністерства освіти і науки України, знаком «Відмінник народної освіти України». Має звання «Вчитель-методист».

Користується заслуженою пошаною учнів, батьків і педагогічної громадськості району, області.

У 2001 році Указом Президента України їй присвоєно почесне звання «Заслужений учитель України».

Віктор Андрій Антонович

Народився 12 травня 1929 року в місті Одесі.

Педагогічну діяльність розпочав в 1953 році, після закінчення фізико-математичного факультету Комі державного педагогічного інституту, вчителем фізики сільської школи. З 1957 по 1960 роки працював в Комі педагогічному інституті, з 1960 по 1963 роки директором середньої школи міста Інта, з 1963 по 1966 роки — інспектором шкіл Одеського облвнз, з 1966 по 1973 роки — директором СШ № 35 міста Одеси, а з 1973 по 1989 роки викладачем фізики Одеського морехідного училища технічного флоту.

За весь період педагогічної діяльності значну увагу приділяв методичному забезпеченню навчально-виховного процесу: брав активну участь в роботі методичного об'єднання вчителів фізики, обладнанню фізичних кабінетів, виготовленню саморобних приладів.

Випустив два навчальних посібники з питань методики викладання фізики. На сторінках обласної преси часто виступав із статтями на педагогічні теми. Прилади Андрія Антоновича експонувалися на Виставці досягнень народного господарства в Москві, за що він удостоєний двох срібних медалей ВДНГ СРСР.

За активну педагогічну роботу неодноразово відзначався органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджений медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці».

Обирався делегатом Першого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти в 1988 році.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 17 серпня 1988 року Андрію Антоновичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 2003 році.

Вовк Лариса Валентинівна

Народилася 13 грудня 1946 року в місті Ополле (Польща).

У 1964 році в місті Запоріжжя закінчила середню школу, а в 1970 році — Орловський державний педагогічний інститут, отримавши спеціальність учителя образотворчого мистецтва та креслення.

Трудову діяльність розпочала за отриманою спеціальністю в школах міста Запоріжжя, згодом продовжила в технікумі легкої промисловості в місті Одесі.

В штат Одеського інституту удосконалення вчителів зарахована у 1979 році. За період з 1979 по 2005 роки обіймала в ньому посади методиста, завідувачки кабінету образотворчого мистецтва та креслення, народних ремесел та трудового навчання, виявивши ґрунтовні професійні знання та організаторські здібності.

Відповідаючи за якість художньо-естетичної освіти, вивчала досвід роботи кращих вчителів області, сприяла його розповсюдженню, розробляла навчальні плани та програми, методичні рекомендації, забезпечуючи якісне підвищення кваліфікації даної категорії педпрацівників.

З 2005 року Лариса Валентинівна — старший викладач кафедри педагогіки та психології інституту удосконалення вчителів. Як і раніше, докладає багато зусиль забезпеченню безперервної освіти вчителів, керівників гуртків художньо-естетичного циклу. Плідно співпрацює з редакціями журналів «Наша школа» та «Початкова освіта». Є автором більш ніж 20 ґрунтовних публікацій.

У складі авторського колективу брала участь у розробці базової програми з образотворчого мистецтва для 5-х—7-х класів (К, Шкільний світ, 2001), є спів-автором програми з образотворчого мистецтва початкової школи (К, Початкова школа, 2006).

Неодноразово відзначалася органами управління освітою. Нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти та науки України. Має знак «Відмінник освіти України».

Войтович Ірина Олександрівна

Народилася 5 березня 1965 року в місті Болграді Одеської області.

Після закінчення у 1988 році історичного факультету Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, 10 років працювала вчителем історії в ЗОШ № 4 міста Котовська, а з 1998 — на цій же посаді в Одеському юридичному ліцеї. З 2002 року Ірина Олександрівна — заступник директора з навчально-методичної роботи в Одеському юридичному ліцеї.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист». Переможець міських, призер обласних конкурсів «Вчитель року-2000, 2005» з історії.

Ірина Олександрівна — член творчої групи при науково-методичній лабораторії історії, правознавства та громадянської освіти Одеського інституту удосконалення вчителів, є одним із керівників регіонального експериментального майданчика по створенню концепції профільного навчання та виховання в Одеському юридичному ліцеї.

Войтович Ірина Олександрівна — це творчий вчитель, яка має свою точку зору на проблеми викладання історії, пошук та розвиток обдарованих дітей. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», Почесною грамотою МОН України, грамотами управління освіти і науки облдержадміністрації, міського голови м. Одеси.

У 2003 році пройшла стажування у СІНА по програмі «Громадські зв'язки».

Войтович Ірина Олександрівна є активним учасником районних, міських, обласних семінарів для вчителів історії, учасником республіканської науково-практичної конференції з проблем викладання історії. Її учні — переможці і призери обласних етапів МАНу з історії України, історичного краєзнавства, археології, Всеукраїнського конкурсу «Слідами історії», обласних олімпіад з історії.

Войтович І. О. є автором публікацій в часописах «Директор школи», «Шкільний кур'єр», «Педагогічна естафета», журналі «Наша школа», в збірках науково-практичних конференцій.

В 2005 році отримала звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси».

Волков Віктор Петрович

Народився 4 липня 1942 року у с. Юр'ївка Тарутинського району.

Трудовий шлях почав з 1959 року колгоспником, потім служив у лавах Радянської Армії. Після вступу до Тираспольського державного педінституту ім. Т. Г. Шевченка, з 1963 року Віктор Петрович викладає математику у Богданівській загальноосвітній школі Тарутинського району.

Це — вчитель, який має високу професійну, науково-теоретичну підготовку з предмету, багатий педагогічний досвід. Система роботи Волкова В. П. ухвалена, глибоко вивчена та рекомендована для впровадження у практику роботи шкіл району.

Віктор Петрович багато років приймає участь у науково-практичних конференціях, які проводить кафедра методики математики Південноукраїнського педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, лабораторії методики викладання фізико-математичних дисциплін інституту удосконалення вчителів, багато років приймає участь у перевірці медальних робіт учнів області, неодноразово читав лекції на курсах підвищення кваліфікації вчителів при ООІУВ.

В. П. Волков вже 30 років керує районним методичним об'єднанням вчителів математики.

Ним створена авторська система тематичних заліків та методика контролю знань учнів. Кожний його урок змістовний, насичений, продуманий, всі види робіт на його уроках направлені на розвиток мислення, уваги, кмітливості, ініціативи та самостійності учнів. Учні Віктора Петровича активні учасники та призери між-народного математичного конкурсу «Кенгуру». Кабінет математики, створений вчителем, є одним з найкращих у районі, обладнаний необхідним сучасним методичним матеріалом.

Віктор Петрович на протязі багатьох років є депутатом районної Ради, веде активну громадську роботу. Користується заслуженим авторитетом педагогічного колективу району та батьків. Як наставник молоді, охоче передає свої надбання поколінню вчителів району.

За період роботи Віктор Петрович неодноразово нагороджувався грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного та районного відділів освіти. Вчитель-методист, має відзнаку «Відмінник освіти України», делегат П'ятого з'їзду вчителів України 1987 року, учасник багатьох педагогічних конференцій, нагороджений медаллю ім. А. С. Макаренка.

Волчок Марія Іванівна

Народилася в 1927 році в селі Турець Мирського району Гродненської області Білорусії.

Трудовий шлях розпочала в 1944 році вчителькою початкових класів Турецької семирічної школи. У 1948 році закінчила Новогрудське педагогічне училище і продовжила роботу вчителькою початкових класів

З 1950 року працювала в СШ № 30 міста Одеси, згодом — заступником директора цієї ж школи, а з 1986 року стала вихователем продовженого дня в СШ № 85, звідки вийшла на пенсію.

Добре володіючи методикою викладання предметів, які вивчаються в початкових класах, Марія Іванівна завжди перебувала у пошуку нових педагогічних технологій, активно впроваджуючи в практику своєї роботи

педагогічний досвід кращих вчителів міста Одеси та області. Була наставником молодих вчителів, давала багато відкритих уроків, характерна риса яких — висока ефективність та результативність.

Досвід роботи Марії Іванівни вивчався методичними службами району, міста та області і впроваджувався в практику роботи багатьох учителів області.

Користувалася заслуженим авторитетом освітян, батьків, учнів.

Органами управління освітою неодноразово відзначалися її успіхи. Указом Президії Верховної Ради УРСР від 29 липня 1980 року Марії Іванівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку. Проживає в місті Одесі.

Воробйова Віра Олександрівна

Народилася 31 грудня 1951 року в місті Херсоні.

Закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова. Трудову діяльність почала в загальноосвітній школі селища Степове Роздільнянського району вчителем історії.

Активно використовує нові технології навчання. В арсеналі її роботи науково-практичні та науково-краєзнавчі конференції, диспути. Сутність підходу до вивчення історії трактує не як вивчення теоретичного матеріалу, а як розв'язання проблеми, що створює атмосферу постійного пошуку, вивчення історичних документів, монографій, архівних матеріалів.

З 2001 року працює в Білгород-Дністровському морському рибпромисловому технікумі викладачем суспільних дисциплін.

Очолює роботу циклової комісії викладачів соціально-економічних дисциплін та регіональне відділення викладачів соціально-економічних дисциплін навчальних закладів I-II рівнів акредитації міста Білгород-Дністровського.

Приймає участь в роботі Білгород-Дністровського товариства охорони історичних пам'яток міста. Друкує матеріали в газетах «Торнадо» та «Советское Приднестровье».

Завідує кабінетом історії України, який в обласному огляді-конкурсі кабінетів серед навчальних закладів I-II рівнів акредитації Одеської області посів I місце. При кабінеті працює краєзнавчий гурток «Тірас», постійнодіючий лекторій.

В 2005 році їй встановлена кваліфікаційна категорія «Спеціаліст вищої кате-горії», присвоєно педагогічне звання «Старший викладач».

Вородін Віталій Никифорович

Народився 8 листопада 1935 року в селі Жеребкові Ананьївського району Одеської області в родині колгоспників, в якій було четверо дітей. Віталій найменший.

Під час Великої Вітчизняної війни загинув батько і всі родинні негаразди лягли на плечі матері.

Незважаючи на матеріальну скруту, важкий повоєнний час, Віталій тягнеться до знань, навчається в Жеребківській середній школі № 1, яку закінчив в 1954 році.

Трудовий шлях розпочав на посаді бібліотекаря дослідної станції села Жеребкове, де його зацікавила історія рідного села, України.

В 1958 році Віталій Никифорович розпочав викладати історію в одній із сільських шкіл району і в цьому ж році успішно склав екзамени на історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, де отримав спеціальність вчителя історії середньої школи.

З самого початку роботи в школі показав себе як неординарна особистість,

ви-кликавши зацікавленість у дітей своїм предметом.

Проводив уроки на високому науковому й методичному рівні, був творчою людиною, зміг відкрити дітям їхній внутрішній світ, книжки, усі види джерел знань — і з тим, що стимулює допитливість і підтримує інтерес.

Допомагав учням зберегти жвавий інтерес, цікавість стосовно самих себе, навколишнього світу, не втратити, підтримати найдорожче, що має людина, допомагав дитині зрости цілісною людиною. Його робота — це гармонія серця і розуму. На його уроках діти вивчали історію України невіддільно від історії рідного краю. І сьогодні колишні його учні із вдячністю згадують його цікаві, змістовні творчі уроки.

Працюючи в школі, оформив чудовий кабінет історії, в який вклав усі свої знання і душу. Він вчив пам'ятати минуле та прагнути робити все можливе для того, щоб було краще майбутнє. Його помітили й полюбили не тільки діти, а й вчителі, громадськість. В 1968 році Віталій Никифорович був призначений завучем школи.

Мав двох синів, які з золотою медаллю закінчили середню школу, Харківське військове училище ракетних військ, зараз проживають в Російській Федерації.

За свою плідну педагогічну діяльність неодноразово нагороджувався грамотами районного, обласного відділів освіти та Міністерства освіти України. Мав знак «Від-мінник освіти України», а Указом Президії Верховної Ради УРСР від 12.10.1979 року йому було присвоєне почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер в 1991 році.

Похований в селі Жеребкове.

Воронко Галина Миколаївна

Народилась 10 червня 1942 року в місті Кіровоград.

Трудову діяльність розпочала в 1960 році сестрою-вихователем дитячого садка-ясел № 17 м. Кіровограда. В 1962—1966 роках навчалась в Рівненському державному педагогічному інституті. По закінченні інституту працювала викладачем педагогіки та психології в 11-ому спеціалізованому педагогічному класі при Великомихайлівській середній школі Одеської області.

З 23 серпня 1967 року, за наказом Одеського обласного відділу народної освіти було переведено в Білгород-Дністровське педагогічне училище на посаду викладача дошкільних методик.

Згодом працювала завідуючою дошкільним відділенням.

З 1982 року займає посаду заступника директора з навчальної роботи. Воронко Г. М. різносторонньо ерудований педагог, ініціативна, енергійна, хороший організатор, уміло керує навчальним процесом в училищі. Значну роботу проводить по підвищенню якості організації навчального процесу, зуміла створити хороший творчий колектив однодумців і направити роботу предметних комісій на постійний творчий пошук і удосконалення педагогічного процесу в училищі.

Під керівництвом Воронко Г. М. в училищі діє методичний кабінет, на базі якого вивчається, розповсюджується досвід кращих викладачів училища, ведеться робота з молодими викладачами по підвищенню їх педагогічної майстерності.

Галина Миколаївна бере активну участь в роботі регіональних методичних заходів: наради-семінари, засідання методичних об'єднань, предметні олімпіади і фестивалі педагогічної майстерності, стажування викладачів вищих педагогічних навчальних закладів I-II рівнів акредитації Південного регіону України, які проводить на базі Білгород-Дністровського училища ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, отримали високу оцінку представників і керівництва навчальних закладів регіону.

Як викладач методики розвитку мови на дошкільному відділенні Воронко Г. М. — зразок для колег. Заняття відзначаються досконалістю, високим науково-методичним рівнем викладання предмету з використанням інноваційних

техно-логій.

Вимоглива до себе, з високим рівнем самодисципліни і відповідальності, відда-ності педагогічній справі, коректна, тактовна, надзвичайно чуйна людина, користу-ється великою повагою в колективі колег і студентів училища.

Г. М. Воронко неодноразово нагороджувалася грамотами управління освіти, гу-бернатора області, Міністерства освіти і науки України. Нагороджена знаком «Від-мінник освіти України», має звання «Вчитель-методист».

Воропаєва Ганна Іллівна

Народилася 29 вересня 1938 року в с. Пашкарі Новгород-Сі-верського району Чернігівської області.

Свою педагогічну діяльність розпочала в серпні 1957 року вчителем початкових класів в с. Семенівка Білгород-Дніст-ровського району.

В кожній сфері діяльності є люди, талант яких — від Бога. Серед них і поети, і митці, і лікарі, і вчителі. Ганна Іллівна — ме-тодист від Бога.

Ніби сама природа потурбувалася про неї і щедро наділила такими рисами, як любов до людей, порядність, доброзичливість, скромність.

З 1970 року Воропаєва Г. І. — методист районного методичного кабінету Білгород-Дністровського районного відділу освіти, а з 1981 року перейшла в міський методичний кабінет, в якому працювала близько 25 років на посаді завідуючого методичним кабінетом.

В 1986—1987 роках під керівництвом методичного кабінету на чолі з Ганною Іллівною школи міста стали експериментальними майданчиками з апробації та оптимізації навчально-виховного процесу. Вона досконало знає проблеми, які стоять перед школою і турбують вчителів, бо пройшла сходинки від вчителя початкових класів до методиста і завідуючої методкабінетом.

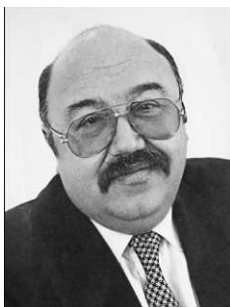
Всі свої знання вона спрямовує на вирішення проблем навчання, виховання підростаючого покоління нашої незалежної держави.

Досконало володіє теорією управління та організації роботи з педагогічними кадрами. Постійно працює над розвитком творчих здібностей учителів. Має глибоку усвідомленість відповідальності перед освітянами за результати своєї діяльності. Уміло прогнозує та оцінює її наслідки. Постійно працює над підвищенням свого професійного рівня. Вивчає та втілює кращий педагогічний досвід, який висвітлює на сторінках засобів масової інформації, через методичні бюлетені. В роботі з пе-дагогічними кадрами здійснює диференційований підхід. Уміло використовує колективні та індивідуальні форми методичної роботи.

За багаторічну сумлінну працю на освітянській ниві Воропаєва Г. І. неоднo-разово нагороджувалася Почесними грамотами Міністерства освіти України та удостоєна знаку «Відмінник освіти України».

Ворохаєв Анатолій Іванович

Народився 7 січня 1955 року в місті Одесі в сім'ї робітників.

Після отримання в 1972 році середньої освіти в загальноосвіт-ній школі № 113, поступив на навчання до Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, в якому в 1976 році отримав спеціальність вчителя фізики та математики.

Трудову діяльність розпочав на посаді вчителя математики загальноосвітньої середньої школи № 50, згодом заступником директора цієї ж школи з навчально-виховної роботи. В 1980 році став директором загальноосвітньої школи-інтернату № 6. На його долю випало перепрофілювання

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

цієї школи в школу-інтернат для дітей з вадами опорно-рухового апарату, єдиної на території Одеської області. Для цього йому довелося ознайомитися з діяльністю аналогічних шкіл України, особли-во — міста Дніпропетровська. На цій посаді проявився його талант організатора педагогічної справи. Для дітей всієї області ним були створені оптимальні умови для навчання і лікування, сформований дієздатний педагогічний колектив.

З 1991 року Анатолій Іванович заступник завідуючого відділом освіти Цент-рального району м. Одеси, а з 1992 року — заступник начальника управління освіти Одеського міськвиконкому.

На цих посадах довелося значну увагу приділяти зміцненню матеріальної бази, виконанню планових показників з питань розвитку освіти, зміцненню якісного складу педагогічних колективів м. Одеси та багатьох інших питань.

З 1994 року Анатолій Іванович — перший заступник голови Жовтневого райвиконкому, з 1997 року — віце-мер м. Одеси, з 1999 року — генеральний директор заводу СОМ, а з 2005 року — перший заступник міського голови м. Одеси.

На цих посадах Анатолій Іванович вдало використав і використовує набутий талант організатора народної освіти на потребу жителів м. Одеси.

З 2006 року — депутат обласної Ради.

Неодноразово відзначався органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

За вагомий внесок у виховання підростаючого покоління Указом Президента України від 15 березня 1995 року удостоєний почесного звання «Заслужений працівник освіти України».

Вужиловська Віра Василівна

Народилася 15 лютого 1953 року в селі Чемерпіль Гайворон-ського району Кіровоградської області.

В 1968 році закінчила Чемерпільську восьмирічну школу і вступила до Балтського педагогічного училища, яке закінчила в 1972 році. Після закінчення педучилища розпочала трудову діяльність вчителькою початкових класів Новоолександрівської загальноосвітньої школи, а з 1977 року — вихователем Ананьїв-ської школи-інтернат. Згодом обійняла посаду заступника дирек-тора з виховної роботи цієї ж школи-інтернат, а з жовтня 1985 ро-ку працює директором Ананьївського дитячого будинку-інтернату.

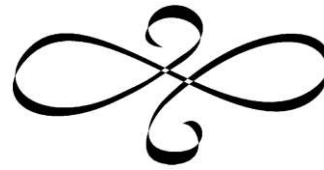
Колектив, який очолює Віра Василівна зараз, неодноразово займав призові місця в соціалістичних змаганнях, нагороджувався перехідними прапорами, вим-пелами, цінними подарунками. Приймав участь в фестивалях Народної творчості, де неодноразово отримував дипломи на приз Героя Соціалістичної Праці Шолар Марії Дмитрівни.

За весь період навчання і трудової діяльності приймає активну участь в громад-ському житті, з 1991 року очолює Ананьївську районну Раду жінок. Обиралася де-путатом Ананьївської районної Ради.

Неодноразово нагороджувалася грамотами районного та обласного відділів освіти, Головним управлінням соціального захисту та праці Мінпраці України.

За плідну роботу по створенню умов для виховання і навчання підростаючого покоління Указом Президента України від 30 жовтня 1999 року нагороджена орде-ном «За заслуги III ступеня», а в 2007 році — орденом «За заслуги II ступеня».

Гайдамак Світлана Юхимівна

Народилася 21 серпня 1941 року у місті Волгограді Російської Федерації.

Після закінчення Одеської середньої школи № 36 в 1958 році поступила на фізико-математичний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, який закінчила з відзнакою у 1963 році, отримавши спеціальність учителя мате-матики середньої школи.

Викладала математику спочатку в Одеському інституті холо-дильної промисловості, потім в середній школі № 31, а з 1969 року по 2001 рік — в середній школі № 3, згодом реорганізованій в Маріїнську гімназію. Талант викладача математики високого гатунку розкрився у Світлани Юхимівни в гімназії, де вона стала вчителькою вищої категорії, отримала звання «Вчителя-методиста», брала активну участь в роботі методичного об'єднання вчителів математики, завідувала кафедрою математики і інформатики. Свої знання і уміння викладати математику щедро передавала вчителям району, міста Одеси. Брала активну участь в роботі педагогічних читань, конференцій. З її участю Маріїнська гімназія випустила навчальні посібники, в яких розкрито її методику викладання математики, шляхи оволодіння майстерністю вчителя.

Більше 200 її випускників зв'язали свою долю з математикою і стали виклада-чами в середніх і вищих закладах освіти, багато захистили кандидатські дисертації.

Світлана Юхимівна двічі (в 1995 і 1997 роках) була удостоєна гранта Соросів-ського вчителя.

За свою невтомну педагогічну діяльність Світлана Юхимівна неодноразово від-мічалася грамотами органів управління освітою. Має відзнаку «Відмінник освіти України». Указом Президента України від 18 червня 1994 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Зараз проживає за межами області.

Гайдаржі Мартин Пилипович

Народився 1 березня 1910 року в селі Делени Арцизького району Одеської області.

В 1928 році закінчив Аккерманську вчительську семінарію, після чого до 1941 року працював вчителем початкових класів. На початку війни евакуювався у східні райони України, де працював, а з 1942 року був мобілізований до лав Червоної Армії. З грудня 1945 року знов на педагогічній роботі, спочатку в Свердловській

області, а з 1946 року — Ізмаїльській області. Очолював у різні роки Утконосівський дитячий будинок № 2, Старонекрасівську семирічну школу, Суворовську середню школу, Старотроянську середню школу, Саф'янську вечірню школу Ізмаїльського району Одеської області.

Неодноразово відзначався освітянськими нагородами. Є «Відмінником народної освіти УРСР», «Отличником просвещения СССР». Держава високо оцінила заслуги М. П. Гайдаржі, нагородивши його медалями «За трудовое отличие» та «За доблестный труд».

За успіхи у навчанні та вихованні підростаючого покоління Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 15 липня 1969 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 1978 року перебував на пенсії.

Помер у 2004 році.

Гайдаржі Марія Федорівна

Народилася 4 липня 1940 року в селі Банівка Болградського району Одеської області.

Після закінчення 7 класу Суворівської загальноосвітньої школи Ізмаїльського району поступила до Білгород-Дністровського педагогічного училища, де в 1958 році отримала спеціальність вчителя початкових класів і з цього ж року розпочала трудову діяльність: спочатку на посаді вчителя початкових класів Калчевської семирічної школи, а потім Банівської семирічної школи Болградського району, на тій же посаді в Арцизькій восьмирічній школі, а з 1969 року у Василівській середній школі педагогом-організатором, заступником директора з навчально-виховної роботи, вчителем географії.

В 1966 році закінчила Тираспольський державний педагогічний інститут ім. Т. Г. Шевченка, де отримала спеціальність вчителя географії.

Марія Федорівна має високий науково-теоретичний рівень підготовки, знаючий, творчий, теоретично і методично підготовлений фахівець. Вміло розвиває економічне мислення учнів, вчить правильно оцінювати економічні явища, аналізувати статистичний матеріал, робити об'єктивні висновки. На уроках широко розглядає екологічні проблеми: забруднення рік, озер, атмосфери, зменшення біо-логічних ресурсів, що сприяє формуванню в учнів почуття любові до природи, дбайливе ставлення до неї, бажання активно впливати на її відродження.

Широко використовує інноваційні методи навчання: уроки-конференції, уроки-подорожі, шкільні лекції. З метою активізації мислення учнів впроваджує струк-турно-логічні схеми, використовує ігрові моменти.

Протягом 15 років керує районним методичним об'єднанням учителів географії, член групи творчо працюючих учителів географії області, голова журі районних олімпіад з географії, I етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук, член методичної ради районного методичного кабінету, учасник Все-української конференції з питань створення підручника географії «Рідний край». У 2002 році зайняла II місце в обласному конкурсі на кращу методичну розробку серед учителів загальноосвітніх навчальних закладів «Творчий пошук-2002».

Постійно забезпечує результативність в районних олімпіадах і конкурсах Малої академії наук, що свідчить про високий рівень навчальних досягнень її учнів.

Приймає активну участь в роботі педаукціонів.

Користується авторитетом і повагою серед батьків, учнів та колег по роботі. Завжди ділиться накопиченим досвідом, допомагає молодим учителям на шляху становлення.

За успіхи на педагогічній ниві неодноразово відзначалася місцевими органами

управління освітою. Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, медаллю «Ветеран праці».

Гайдей Сергій Петрович

Народився 5 січня 1960 року в місті Сопіряни Чернівецької області.

Після закінчення Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова в 1983 році, отримав спеціальність географ, ви-кладач географії.

Трудовий шлях розпочав у 1983 році учителем географії за-гальноосвітньої школи № 85 міста Одеси.

Талановитий фахівець, предметно і методично досвідчений учитель, відповідальний в роботі, послідовний і вимогливий як до себе, так і до учнів. Уроки будує продумано, інформацію підруч-ника наповнює додатковими відомостями.

Не тільки проводить нестандартні уроки (уроки-диспути, конференції, подоро-жі, екскурсії), а і продумує доцільність вибору того чи іншого нестандартного уроку.

Чутливий до всього нового: особистісно орієнтоване навчання допомогло вияви-ти потенційні можливості учнів, здійснювати диференційований підхід у навчанні та втілити блочно-модульну систему навчання.

Самовідданий, невтомний, не знає поразок, пишається перемогами своїх учнів, а їх немало.

За роки роботи в школі № 63 18 учнів Сергія Петровича ставали призерами районних, міських, обласних олімпіад, МАН та учасниками Всеукраїнських змагань. В 2005—2006 навчальному році Сергій Петрович додав до шкільної гордості талантів десять призерів з географії.

Ерудований, цікавий в спілкуванні, розвиває кмітливість, готує шкільну коман-ду КВК і достойно представляє школу на районних, міських та обласних змаганнях.

Багато працює над собою. Має гарні напрацювання з теми «Навчання засобом відкриття. Вільний шлях до самостійного добування знань та розвитку дослідниць-кої активності учнів».

Має авторську програму факультативу «Культура рідного краю».

Друкується в журналі «Географічне краєзнавство» та інших наукових збір-никах.

Переможець районного, міського та призер обласного конкурсу «Учитель року-2006».

Учитель вищої категорії, старший учитель, відданий дітям і справі.

Відмічався місцевими органами управління освітою.

Галутва Наталія Геннадіївна

Народилася 15 квітня 1949 року в місті Вологда Російської Федерації.

Педагогічну діяльність розпочала у 1971 році, після закін-чення біологічного факультету Одеського національного універ-ситету ім. І. І. Мечникова, вчителькою біології в середній школі № 28, з 1985 року — гімназії № 5 міста Одеси, а останнім часом в Чорноморському лицейі. Наталію Геннадіївну характеризує висока професійна майстерність, творчий підхід до виявлення та роз-витку здібностей учнів, які цікавляться біологією. Вона активний учасник науково-практичних конференцій та семінарів з проблем освіти, є взірцем педагога-новатора, який плідно втілює в навчально-виховний процес інноваційні технології. Має публікації в науково-методичних журналах, педагогічній пресі, учасник телепрограми «Урок

після уроків».

Щорічно її вихованці виборюють призові місця в районних, міських та обласних олімпіадах з біології, чотири учні стали призерами Всеукраїнських, 2 учні — Со-росівських олімпіад. В 2000 році її вихованець захищав честь України на міжна-родній олімпіаді з біології в Туреччині і став переможцем, за що нагороджений сріб-ною медаллю. Багато учнів Наталії Геннадіївни є призерами Малої академії наук, плідно працюють у лабораторіях Одеського національного університету ім. І. І. Меч-никова, науково-дослідного селекційного інституту, Інституту біології Південних морів.

Серед колишніх її учнів є багато випускників біологічного факультету Одесь-кого національного університету ім. І. І. Мечникова, аспіранти, кандидати наук.

Наталія Геннадіївна — вчителька вищої категорії, має звання «Вчитель-мето-дист», є Соросівським учителем (1996 рік). Її досвід роботи широко пропагується та розповсюджується в школах Одеської області. Її людяність, ділові якості, чуйне ставлення до колег та учнів здобули прихильність, глибоку повагу та високий авто-ритет серед батьківської та педагогічної громадськості.

Указом Президента України від 16 травня 2001 року Наталії Геннадіївни при-своєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Галушко Раїса Григорівна

Народилася 10 липня 1937 року в с-мт Шаровка Богодухів-ського району Харківської області.

В 1955 році закінчила педагогічне училище м. Харкова. Пра-цювала вихователем, завідуючою дитячим садком м. Білгород-Дністровського Одеської області.

Після закінчення Київського педагогічного інституту ім. Горь-кого з 1969 року працює в Білгород-Дністровському училищі викладачем основ педагогічної майстерності. Тривалий час очо-лювала предметну комісію викладачів дошкільної педагогіки та окремих методик. З 1982 року Галушко Раїса Григорівна працює завідуючою дошкільним відділенням.

Висококваліфікований, творчо працюючий викладач. Заняття проводить на ви-сокому науково-теоретичному рівні, в тісному зв'язку з роботою дитячих дошкіль-них закладів. Розвиває загальнопрофесійні вміння та навички, особистість майбут-нього вихователя.

Досвідчений методист Галушко Р. Г. здійснює постійну методичну допомогу мо-лодим викладачам, вихователям дитячих садків, методистам, завідуючим дитячими садками міста.

Постійно працює над підвищенням свого науково-теоретичного та педагогічного рівня.

Нагороджена медаллю «Ветеран праці», знаком «Відмінник народної освіти». В 1987 році їй присвоєно педагогічне звання «Викла дач-методист».

Неодноразово нагороджувалась Грамотами Міністерств освіти і науки України.

Гальцова Тетяна Іванівна

Народилася 19 вересня 1956 року у місті Кушка Турк-менської РСР.

У 1973 році вступила до Одеського університету ім. І.І. Меч-никова, де отримала спеціальність вчителя біології і з 1978 року розпочала трудову діяльність у Великомихайлівському районі, спочатку вчителькою біології та хімії в

Цебриківський загаль-ноосвітній школі I—III ступенів, а з 1993 року — заступником директора з навчально-виховної роботи, де працює до цього часу.

У своїй роботі особливу увагу звертає на розвиток пізнавальної діяльності учнів. Приділяє багато уваги роботі з обдарованою молоддю. Учні Тетяни Іванівни є переможцями районних предметних олімпіад з біології та хімії, неодноразово були учасниками і призерами районного та обласного етапів конкурсу-захистів учнівських дослідницьких робіт Малої академії наук. У 2004—2005 роках її учні перемогли в обласній конференції «Юні друзі при-роди», посівши II—III місце. Тетяна Іванівна є автором програм для агрохімічного гуртка, учасником «Ярмарок педагогічних ідей».

Як на уроці, так і в позаурочний час виховує в учнів чесність, принциповість, почуття дружби. Свої знання, любов до дітей, до своєї справи спрямовує на пошуки нового, нетрадиційного і робить це кваліфіковано, творчо, натхненно, свідомо та з великою повагою до людей.

Тетяна Іванівна творчо підходить до вибору ефективних форм роботи, що сприяють розвитку особистості кожної дитини. Має високу науково-теоретичну і методичну підготовку. Людина працелюбна, порядна, доброзичлива.

Допомагає молодим педагогам у підвищенні їх методичного рівня. Разом з колегами особливу увагу приділяє вихованню підростаючого покоління. Завжди дасть пораду, готова прийти на допомогу та підтримати. Користується повагою серед вчителів, колег, учнів та їх батьків.

Нагороджена Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, відзначалася органами місцевої влади і управління освітою.

Гальчинський Анатолій Никифорович

Народився 23 травня 1941 року у селі Загнітково Піщанського району Вінницької області.

Трудовий шлях розпочав у серпні 1961 року радіооператором Чорноморського морського пароплавства, інструктором обко-му професійних спілок, а після закінчення у 1969 році Кишинівського державного університету, учителем історії середньої школи № 51, а згодом організатором позашкільної та позакласної роботи, директором загальноосвітньої школи № 78 міста Одеси.

З 1981 до 1985 року Анатолій Никифорович — директор середньої школи в Групі радянських військ в Німеччині. Після повернення з-за кордону, 14 років обіймав посаду директора загальноосвітньої школи № 85, завідувача відділом освіти, директора загальноосвітньої школи I—III ступенів № 55 міста Одеси.

На усіх посадах Анатолій Никифорович проявляв високий професіоналізм, повагу до педагогічних колективів, вміння працювати з ними та неабиякі організаторські здібності.

Під його керівництвом проводилася активна робота з розвитку та удосконалення матеріальної бази закладів освіти Київського району, поліпшення науко-во-методичного забезпечення навчально-виховного процесу.

Досвід роботи Анатолія Никифоровича з проблем нетрадиційних технологій у педагогічному процесі, удосконалення уроку шляхом особистісно зорієнтованої системи навчання і виховання, зростання педагогічної творчої майстерності колективу школи та результативність роботи з обдарованими дітьми вивчався і розповсюджувався районним методичним кабінетом та відділом освіти Київської районної адміністрації м. Одеси.

Анатолій Никифорович мав педагогічне звання «Вчитель-методист».

Нагороджувався Почесними Грамотами Міністерства освіти і науки України, місцевими органами управління освітою. Мав знак «Відмінник освіти України».

Пішов із життя в березні 2006 року.

Гандзяк Вікторія Спартаківна

Народилася 24 грудня 1968 року в місті Одесі.

В 1985 році отримала середню освіту і в цьому ж році вступила до Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова на факультет романо-германської філології, де в 1990 р. придбала спеціальність викладача французької мови та

літератури.

В цьому ж році розпочала трудову діяльність на посаді вчителя французької мови спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 10 імені льотчиків-космонавтів Г. Т. Добро-вольського та Г. С. Шоніна, де працює до цього часу.

Вікторія Спартаківна в повному обсязі володіє сучасними методиками викладання французької мови, досягла значних результатів в підготовці учнів до участі у Всеукраїнських учнівських олімпіадах різних рівнів.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання старший учитель.

В 1999 році виграла грант на місячне стажування з французької мови у місті Парижі.

Бере активну участь у проведенні семінарів з французької мови, які проводить школа для вчителів району, міста, області. Своїми здобутками щиро ділиться з колегами.

Плідно працює з Французьким культурним центром у місті Києві та його філією в місті Одесі.

Входить до складу наукової групи експертів щодо вивчення і видання навчально-методичних посібників з французької мови.

Вікторія Спартаківна є співавтором підручника французької мови для 5—6 класів загальноосвітньої школи, який схвалений Міністерством освіти і науки України і виданий видавництвом «Перун».

Користується повагою колег та батьків, любов'ю учнів.

За свої досягнення на педагогічній ниві нагороджена Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, відзначалася місцевими органами управління освітою.

Гандірук Ніна Григорівна

Народилася 22 червня 1944 року в селі Джурині Шарго-родського району Вінницької області.

Розпочала свою трудову діяльність в Одеському державному (нині національному) університеті ім. І. І. Мечникова. В 1975 році захистила дисертацію на здобуття ступеня кандидата біологічних наук, а в 1982 році отримала звання доцента. Є автором біля 100 наукових і методичних праць.

З 1994 року Ніна Григорівна налагодила творчі зв'язки з Рішельєвським ліцеєм при Одеському національному університеті ім. І. І. Мечникова. Вона була запрошена на посаду викладача біології та спеціальних курсів у Рішельєвському ліцеї з метою забезпечення наукових зв'язків між середнім навчальним закладом з профільного навчання та вузівською освітою. За період роботи в ліцеї нею були розроблені нові підходи до біологічної освіти учнів. Приймала участь у розробці проекту концепції освіти з біології 12-річної школи. За період роботи у Рішельєвському ліцеї Ніна Григорівна підготувала багато призерів і переможців II-IV етапів Всеукраїнських олімпіад з біології (всього 65 ліцеїстів). Три її вихованці стали переможцями між-народних олімпіад з біології у Таїланді, Бельгії та Швеції, за що нагороджені срібними медалями.

За активну педагогічну діяльність нагороджена орденом «Знак По

«Україна — дітям».

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Указом Президента України від 9 квітня 20

Григорівні присвоєне почесне звання «Заслужений вчитель

України».

Гапонова Наталія Володимирівна

Народилася в 1947 році в місті Баку.

З 1954 по 1965 рік навчалася в середній школі № 36 м. Одеси. Після закінчення школи у 1965 рік вступила до Одеського інституту інженерів морського транспорту. В 1970 році закінчила його, отримавши спеціальність «інженер-механік портової механізації».

З 1970 по 1976 роки працювала в Іллічівському порту, з 1976 року — викладач спецтехнології Іллічівського ВПУМТ.

Успішно виконує всі покладені на неї завдання. На уроках багато уваги приділяє індивідуальній роботі як із слабкими учнями, так і з обдарованими, активно використовує особистісно зорієнтовані методи навчання.

Двадцять років очолює методичну комісію портових професій, багато часу приділяє наставницькій діяльності, виступає перед колегами з доповідями з досвіду своєї роботи на педагогічних конференціях, семінарах, зокрема, активну участь взяла у підготовці та проведенні науково-практичної конференції організованої адміністрацією училища і викладачами спільно з методистами НМЦПТО в Одеській області, професорсько-викладацьким складом Одеського національного морського університету.

За останні роки провела багато цікавих відкритих уроків.

Наталія Володимирівна користується авторитетом серед педагогічної громадськості міста. Досвід її роботи вивчено колегами і застосовується в практиці.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, Почесною Грамотою навчально-методичного центру профтехосвіти Одеської області.

Гарманова Валентина Михайлівна

Народилася 30 січня 1936 року в місті Теплостан Горьківської області.

У 1954 р. закінчила Сільвичегодське педагогічне училище і почала працювати вчителем початкових класів у Архангельській області. У 1959 році переїхала на постійне проживання до міста Одеси. У 1960—1965 роках працювала вчителькою початкових класів СШ № 8, а з 1965 до 2001 року — вчителькою початкових класів СШ № 56. У 1969 р. заочно закінчила Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського за спеціальністю «Педагогіка та методика початкового навчання».

Валентина Михайлівна проводила багато уроків-семінарів, позакласних заходів для вчителів району, міста, області, виступала з доповідями, ділилася досвідом з питань розвитку у школярів інтересу до читання на уроках позакласного читання, активізації розумової діяльності учнів, виховання доброти та людяності, особистості дитини в процесі навчання та виховання.

Валентина Михайлівна створила навчальний кабінет, який був творчою лабораторією вчителя.

В. М. Гарманова проводила нестандартні уроки, цікаві позакласні заходи, які сприяли вихованню дитини як громадянина та патріота.

Валентина Михайлівна нагороджена орденом «Знак Пошани», медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці». Мала відзнаку «Відмінник освіти України»,

педагогічне звання «Вчитель-методист». Обиралася делегатом П'ятого з'їзду вчителів України. Її досвід роботи експонувався на Виставці досягнень народного господарства в Москві.

У 1977 році Валентині Михайлівні Указом Президії Верховної Ради Української РСР присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла в лютому 2002 року.

Гензель Петро Іванович

Народився 29 травня 1925 року в місті Одесі.

У 1940 році, після закінчення восьмого класу поступив в Одеську військово-морську спецшколу. З 1942 по 1954 рік служив у морському флоті, брав участь в обороні Кавказу та бойових діях військово-морського флоту. Закінчивши Каспійське вище військово-морське училище, в 1946 році служив на кораблях Чор-номорського флоту. Інвалід Великої Вітчизняної війни.

Після демобілізації в 1954 році брав участь в організації мо-рехідного училища рибної промисловості в Одесі, де був першим начальником відділення судноводіїв. У 1960 році заочно закінчив Одеський гідрометеорологічний інститут за фахом інженер-гідролог.

З 1961 по 1983 роки був директором Одеського технікуму промислової автома-тики. Під керівництвом П. І. Гензеля підготовлено більше 6 тисяч спеціалістів, проведено велику роботу з розвитку та розширення матеріальної бази технікуму, вдосконалення науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу в ньому. Одеський технікум був неодноразовим учасником та призером ВДНГ Союзу РСР, багато років — базовим для 36 середніх спеціальних навчальних закладів Одеської області.

Протягом 12 років П. І. Гензель обирався депутатом Жовтневої райради, 8 років — депутатом Одеської міської ради, де очолював депутатську комісію з народної освіти.

Має державні нагороди: «Орден Вітчизняної війни II ступеня», орден «Знак Пошани» та 14 медалей. У 1979 році удостоєний звання «Почесний працівник Міністерства будівельного і дорожнього машинобудування СРСР».

Почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР» присвоєно Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 06.08.1975 року.

Помер у 2002 році.

Генчевський Микола Миколайович

Народився 15 червня 1958 року в селі Суворово Ізмаїльського району Одеської області.

В 1980 році закінчив Одеський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського, отримавши спеціальність «вчитель фізичного виховання».

Трудову діяльність розпочав у 1980 році вчителем за отри-маною спеціальністю в селі Кам'янка Ізмаїльського району Одеської області. Пізніше працював учителем фізкультури Суворовської середньої школи Ізмаїльського району. Був керівником районного методичного об'єднання вчителів фізкультури протягом багатьох років. Протягом 1986-1998 рр. обирався депутатом трьох скликань Суворовської селищної ради, був головою соціально-культурної комісії. У 2001 році став переможцем районного конкурсу «Вчитель року». З 2002 року працює учителем фізичного виховання, допризовної підготовки юнаків Таїровської загальноосвітньої школи I-III ступенів Овідіопольського району. В 2005

році став переможцем районного та обласного конкурсів «Учитель року-2005», визнаний найкращим учителем року Овідіопольського району.

Микола Миколайович — висококваліфікований фахівець, невтомний ентузіаст фізичної культури і спорту, ініціатор багатьох починань, цікавих семінарів, практичних занять, відкритих уроків.

Відмінно володіє методикою сучасного уроку фізичної культури. Його уроки змістовні, цікаві, у них використовуються сучасні досягнення педагогіки, психології, передовий педагогічний досвід.

За досягнуті успіхи М. М. Генчевському присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист». Неодноразово відзначався грамотами Ізмаїльського районного відділу освіти, обласного Управління освіти і наукової діяльності, Міністерства освіти і науки України.

Герус Антон Антонович

Народився в 1914 році в селі Жовтень Ширяївського району Одеської області.

Трудовий шлях почав у 1931 році. Навчався на курсах при Одеському політехнікумі та в Одеському вчительському інституті.

Війна відірвала Антона Антоновича від педагогічної праці на довгих п'ять років. 3 грудня 1945 року, повернувшись у рідне село, почав працювати вчителем російської мови та літератури та заступником директора Жовтневої середньої школи Ширяївського району, потім — завідувачем Жовтневим райвно. Згодом працює учителем російської мови та літератури Жовтневої школи-інтернату, де й пропрацював більше трьох десятиліть, віддаючи тепло своєї душі дітям, що не знали сімейного затишку, батьківської турботи. Для цих дітей він був батьком, товаришем, учителем, порадником.

Досвід роботи А. А. Геруса з проблем комплексного підходу до навчання проаналізовано і розповсюджено районним відділом народної освіти.

Держава достойно оцінила працю А. А. Геруса в галузі народної освіти: в 1967 році його було нагороджено медаллю А. С. Макаренка, а в 1987 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР йому присвоєно почесне звання «За-служений вчитель Української РСР».

Помер у 2004 році.

Гидерим Оксана Миколаївна

Народилася 1 лютого 1935 року в селі Шабо Білгород-Дністровського району Одеської області.

У 1956 році закінчила Білгород-Дністровське педагогічне училище, і з 1965 року працює в Приморській середній школі. У 1965 році закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова. Викладала українську мову та літературу.

Педагогічна праця Оксани Миколаївни була позначена невтомними пошуками нового в методиці викладання рідної мови та літератури; вона дотримувалася принципів індивідуального підходу до учнів у процесі диференціації навчання, вивчення особистості учня.

Педагогічний досвід Оксани Миколаївни здобув визнання серед колег, її досягнення відзначені високою оцінкою. Оксана Миколаївна користувалась заслуженим авторитетом серед колег, учнів, жителів села, батьківської громадськості.

Неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти, управління

освіти, районного відділу освіти. Мала відзнаку «Відмінник освіти України», нагороджена медаллю «Ветеран праці».

За досягнення в педагогічній праці Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1978 році Оксані Миколаївні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Ук-раїнської РСР».

Померла у 2005 році.

Гладишенко Тетяна Петрівна

Народилася 8 червня 1943 року в місті Одесі.

В 1967 році закінчила геолого-географічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

З 1967 по 1973 рік працювала в проблемній науково-дослідницькій лабораторії географії ґрунтів і охорони ґрунтового по-крову чорноземної зони СРСР в ОДУ ім. І. І. Мечникова. В 1973 році розпочалася її педагогічна діяльність на посаді вчителя гео-графії, педагога-організатора середньої загальноосвітньої школи № 59 м. Одеси. З 1976—1985 роки працювала інспектором шкіл і завідуючою Приморським відділом освіти.

З 1985 року по теперішній час працює заступником директора з навчально-виховної роботи Одеської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату № 2 I—II ступенів з поглибленим вивченням англійської мови, згодом її директором. За цей час працювала над створенням науково-методичної бази школи, впроваджен-ням в навчально-виховний процес передового педагогічного досвіду вчителів-но-ваторів В. Шаталова, О. Лисенкової, Т. Сірик., Є. Ільїна, Ш. Амонашвілі, М. Гузика, відродженням традицій школи-інтернату № 2 — перехід школи на українську мову навчання і поглиблене вивчення англійської мови, втілення програми безпе-рервної освіти «Педагог» спільної з Одеським державним педагогічним інсти-тутом ім. К. Д. Ушинського, впроваджен-ням профільного навчання в 10—11 класах. Організовує і проводить семінари-практикуми для вчителів школи, міста, області. Забезпечила участь педагогів школи у Всеукраїнському фестивалі педагогічної майстерності «Мій кращий урок», бере участь у роботі Всеукраїнської Відкритої педагогічної школи. Творчо і нестандартно забезпечує підготовку засідань педаго-гічної ради. Ввела шкільний конкурс «Учень року», щорічно проводить конкурс «Учитель року».

Працює з установкою «Школа — наш рідний дім». Дітям в школі повинно бути цікаво, комфортно, затишно, чисто і тепло. Вимоглива і принципова. Не зупиняється на досягнутому.

За сумлінну і творчу роботу по організації навчально-виховного процесу нагороджена Почесними грамотами виконкому Одеської міської ради, Міністерства освіти і науки України, нагрудним знаком «Відмінник освіти України».

Глазова Наталя Владиславівна

Народилася 17 серпня 1953 року в місті Бресті.

Після отримання середньої освіти навчалася у Брестському педагогічному інституті, де отримала спеціальність вчителя російської мови та літератури. Трудову діяльність розпочала з 1976 року на посаді вчителя російської мови та літератури в СШ № 2 м. Жабинка Брестської області.

У 1976 році переїхала до міста Одеси. З 1976 по 1981 роки працювала вчителем початкових класів в середній школі № 78, 68, а з 1986 року працює вчителькою російської мови та літера-тури у спеціалізованій загальноосвітній школі № 10. За період роботи зарекомендувала

себе як творчо працюючий вчитель. Досконало володіє методикою навчання. Ґрунтовність та міцність знань її учнів забезпечуються ретельною підготовкою вчителя до уроку. На відповідному матеріалі формує в учнів прийоми розумової діяльності, вчить узагальнювати, порівнювати, робити посильні висновки.

Виявляє високий рівень професіоналізму, ініціативи, творчості, володіє ефективними формами та методами організації навчально-виховного процесу на уроках російської мови та літератури.

На уроках Наталі Владиславівни панує доброзичлива атмосфера, яка виключає психічну й фізичну перевтому, пригнічення дитячої особистості. Успішно формує інтерес до російської мови, поезії та літератури, активно впроваджує елементи диференційованого навчання, дає можливість учням проявити максимум ініціативи, творчості, самостійності. Найважливішим результатом кропіткої роботи з предмету є учнівські авторські роботи, які неодноразово займали призові місця у різноманітних конкурсах, у номінаціях «Авторська поезія» та «Авторські твори».

Наталія Владиславівна бере активну участь у пошуках шляхів удосконалення уроків мови на сучасному рівні, діяльності шкільного та районного методичних об'єднань учителів російської мови та літератури, узагальнення педагогічного досвіду.

Протягом 10 років очолює кафедру російської мови та літератури, була головою методичного об'єднання вчителів російської мови та літератури Центрального району. Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист». Приймає активну участь в громадському житті школи та міста.

Лауреат районних конкурсів «Учитель року, 1995, 1996», неодноразово посідала призові місця на Ярмарку педагогічних ідей та технологій з російської мови та літератури, зарубіжної літератури.

Учні Наталі Владиславівни неодноразово ставали переможцями в районних, міських, обласних олімпіадах, конкурсах.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою.

Глазунова Марина Анатоліївна

Народилася 5 лютого 1962 року в місті Лейпцігу в Німеччині.

Середню освіту отримала в середній школі при посольстві СРСР у місті Варшаві в 1979 році. У 1986 році закінчила Московський інститут тонкої хімічної технології ім. М. В. Ломоносова, а в 1991 році — Одеський національний університет ім. І. І. Мечнікова, отримавши спеціальність хіміка.

З 1986 по 1988 роки працювала інженером в Новосибірському авіаційному об'єднанні ім. В. П. Чкалова, а з 1988 року працює на посаді вчителя хімії у спеціалізованій загальноосвітній школі № 35 з поглибленим вивченням англійської мови міста Одеси.

За період роботи в школі показала себе висококваліфікованим фахівцем. Приймала активну участь в конкурсах «Учитель року», де стала переможцем міського конкурсу, а в 2000 році в обласному ярмарку педагогічних ідей. За оригінальні методичні розробки отримала авторське свідоцтво.

Її учні стають переможцями міських і обласних олімпіад з хімії.

Вона є постійним учасником конференцій «Педагогіка ХХІ століття».

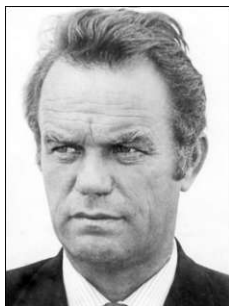
Активно працює над розробкою експериментальної програми курсу «Природознавство» та її впровадженням в практику роботи спеціалізованої загально-освітньої школи № 35.

Керує роботою творчої групи вчителів хімії Приморського району м. Одеси. Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист». Користується авторитетом серед педагогічної та батьківської громадськості.

За успіхи в педагогічній праці неодноразово відмічалася місцевими органами управління освітою.

Має знак «Відмінний освіти України».

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Глигало Григорій Платонович

Народився 3 червня 1927 року в селі Лісне Тарутинського району Одеської області.

Закінчив Одеське культосвітучилище в 1949 році, потім навчався в Ізмаїльському педагогічному інституті, а в 1961 р. закінчив Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова за спеціальністю «українська мова та література».

Трудову діяльність почав у 1953 році вчителем Миколаївської СП, потім декілька років працював заступником завідувачем відділом культури Бородинського району.

У 1956 р. повернувся на педагогічну роботу. Працював у Ліснлянській середній школі Тарутинського району вчителем української мови та літератури, заступником директора з навчально-виховної роботи. З 1965 р. по 1987 р. очолював Ліснлянську середню школу.

Григорій Платонович приділяв велику увагу питанням виховання, зокрема військово-патріотичному вихованню; організував та очолював пошукову роботу учнів, на матеріалах якої було створено музей Бойової Слави ім. П. М. Зубка.

Неодноразово нагороджувався грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Мав відзнаку «Відмінник освіти України».

За великий внесок у виховання підростаючого покоління у 1980 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР удостоєний почесного звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В 2004 році Григорій Платонович пішов із життя.

Голосков Юхим Гнатович

Народився 14 жовтня 1924 року в місті Одесі.

Свій трудовий шлях розпочав у 1941 році в місті Челябінську, куди був евакуйований після закінчення Одеського автомеханічного технікуму. В 1942 році мобілізований до лав Радянської Армії. Після демобілізації в 1946 році працював начальником Одеського автомобільного клубу, а з 1953 року зв'язав свою долю з професійною підготовкою робітничих кадрів. Майже 45 років обіймав посаду заступника директора професійно-технічного училища № 27 з навчально-виховної роботи. В 1960 році заочно закінчив факультет механізації Мелітопольського інституту механізації та електрифікації сільського господарства.

За роки роботи в ПТУ № 27 створив потужну базу для оволодіння професіями водія автомобіля, автомеханіка по ремонту автомобілів та ремонту обчислювальної техніки. Училище має кращі в області кабінети, майстерні, лабораторії для забезпечення якісної підготовки робітничих кадрів.

За свою невтомну роботу в якості наставника педагогічних працівників, учнів неодноразово нагороджувався Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджений п'ятнадцятьма бойовими нагородами.

Обирався делегатом П'ятого з'їзду вчителів України в 1987 році.

Указом Президента України в березні 1995 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Помер у 2007 році.

Голощанов Микола Якович

Народився 3 січня 1941 року у Росії в Рязанській області.
В 1961 році закінчив Ставропольське музичне училище, в 1969 році — Одеську державну консерваторію ім. А. В. Нежда-нової.

1961—1963 роки — керівник оркестру Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

З 1963 по 1971 роки — аранжувальник оркестру штабу Одеського військового округу.

З 1967 по 1992 роки — керівник естрадного оркестру одеських таксистів «Зелений вогник».

З 1980 року — завідувач циклової комісії «Музичне мистецтво естради» Одеського училища мистецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича і керівник Одеського молодіжного джаз-оркестру при ОУМК ім. К. Ф. Данькевича.

Лауреат республіканських конкурсів (1986, 1987 рр.), учасник багатьох джазових фестивалів («Осінні ритми-88», м. Ленінград; «Х Баварський уїк-енд» — 1991 р., Німеччина; фестиваль в ДК «Москворіччя»; фестивалі біг-бэндів в м. Ростові-на-Дону; «Прокоф'євська весна» — Донецьк, 2003 р. та багато інших").

В 1984—1997 рр. — президент Одеського джаз-клубу, член Центральної ради Радянської джазової федерації (з 1988 р.) і Президії джазової асоціації України (з 1995 р.).

З 1982 р. по 1995 р. — художній керівник одеських джазових фестивалів, в тому числі міжнародних фестивалів пам'яті Л. О. Утьосова (м. Одеса, 1991 р, 1995 р.).

В 2000 році аранжував і поставив «Духовний концерт» дюка Веллінгтона для хору, камерного оркестру, біг-бэнду, читця і солістів-вокалістів. В 2003 році цей проєкт був реалізований в м. Ростові-на-Дону ростовськими музикантами під керівництвом М. Я. Голощанова.

В 2003 році нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, в 2005 році — Почесним знаком Одеської обласної Ради.

Голубов Олексій Калинович

Народився 25 лютого 1960 року в місті Вилкове Кілійського району Одеської області.

Після отримання середньої освіти поступив на навчання до Ізмаїльського педагогічного інституту, де у 1982 році отримав спеціальність вчителя початкових класів.

З 1982 до 1984 року працював вчителем початкових класів в селі Загнітків Кодимського району Одеської області. Потім по-вернувся в своє рідне місто і розпочав роботу тренера-викладача на байдарках і каное дитячо-юнацької спортивної школи, де працює до сьогоднішнього дня.

Олексій Калинович є засновником Вилківської дитячо-юнацької спортивної школи, багато зробив для зміцнення її навчально-матеріальної бази та вдосконалення усіх ланок навчально-тренувального та виховного процесу.

У професійному пошуку педагога вдало формується власний творчий досвід підготовки спортсменів високого класу.

Його людяність, ділові якості, чуйне ставлення до колег та учнів здобули прихильність, глибоку повагу та високий авторитет серед батьківської та педагогічної громадськості.

Серед його вихованців є багато відомих спортсменів, які з 1995 року постійно

входять до складу збірних України та Одеської області. У 2003 році його вихованець Лучник Микола став першим чемпіоном світу незалежної України з веслування на байдарках. Його син Олександр є багаторазовим чемпіоном України, продовжує справу батька.

Олексій Калинович неодноразово відзначався місцевими органами виконавчої влади, управлінням освітою, неодноразово нагороджувався грамотами Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України». У вересні 2005 року за високі досягнення у справі розвитку спорту наказом Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту України йому присвоєно почесне спортивне звання «Заслужений тренер України».

Гонтаренко Григорій Михайлович

Народився 9 вересня 1946 року в селі Камишевата Ново-українського району Кіровоградської області.

Після отримання середньої освіти поступив на навчання в Одеський електротехнічний інститут зв'язку ім. О. С. Попова, який закінчив у 1969 році, отримавши кваліфікацію інженера електрозв'язку. В цьому ж інституті працював молодшим науковим співробітником, асистентом, старшим викладачем, начальником-ком учбового відділу, а з 1983 року — заступником директора з навчальної роботи, директором Одеського коледжу стандартизації, метрології та сертифікації, де розкрилися його організаторські здібності.

Григорій Михайлович багато уваги приділяв узгодженню учбових планів та програм дисциплін ВУЗ(ів) I-II рівнів акредитації з вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації для забезпечення ступеневої підготовки фахівців у рамках комплексів, постійно працював над удосконаленням педагогічної майстерності, активно впроваджував нові технології в навчальний процес. Він співавтор програм підготовки бакалаврів за напрямом: метрологія та вимірювальна техніка. Щиро ділився своїми методиками з колегами по роботі. Користувався високим авторитетом серед студентської молоді, науково-педагогічних працівників. Активно працював у складі науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України в напрямку вищої освіти за професійним спрямуванням «Метрологія та вимірювальна техніка», був головою Ради директорів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, членом Колегії управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації.

Григорій Михайлович мав 25 публікацій навчально-методичного характеру, автор методичних посібників «Формування та вимірювання сигналів в імпульсній техніці» та «Основи цифрової та мікропроцесорної техніки».

Обирався делегатом Першого та Другого з'їздів педагогічних працівників України (1992, 2001 рр.).

За успіхи в педагогічній діяльності неодноразово відзначався Міністерствами освіти України та СРСР, Міністерством зв'язку СРСР. Мав знак «Відмінник освіти України». Нагороджений медаллю «За доблесну працю».

Указом Президента України від 13 червня 1994 року Григорію Михайловичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Помер у 2002 році.

Гонтенко Катерина Анатоліївна

Народилася 14 січня 1957 року в селі Новогеоргіївка Ананьївського району Одеської області.

В 1982 році закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «вчитель географії». Працювала вчителем географії в середній школі № 24, вихователем дошкільного закладу № 248, а з 1997 року працює вчителем географії загальноосвітньої школи I-II ступенів № 56 міста Одеси.

Приймає участь у громадській роботі, керує творчою групою вчителів географії міста Одеси, член ради з краєзнавства при Одеському обласному гуманітарному центрі.

Досвід її роботи вивчався в районі, місті і в області. На базі кабінету географії, яким керує Катерина Анатоліївна, проходять семінари заступників директорів та вчителів всіх категорій.

Її учні люблять цей предмет, добре знають і були переможцями районних, обласних та Всеукраїнських олімпіад. На протязі багатьох років є керівником збірної команди Одеської області на Всеукраїнських олімпіадах IV туру.

За плідну роботу Катерина Анатоліївна неодноразово відзначалася районним, міським та обласним управлінням освіти. Має знак «Відмінник освіти України».

Горнічар Микола Федорович

Народився 28 лютого 1955 року в селі Випасне Білгород-Дністровського району Одеської області.

Після закінчення Випаснянської середньої школи № 1, навчався у Овідіопольському СПТУ-11, яке у 1973 році закінчив з відзнакою.

Свій трудовий шлях почав в м. Запоріжжя на заводі ме-талоконструкцій, звідки його у 1973 році забрали у лави Радянської Армії. Після служби почав працювати електрогазозварником.

В 1976 році він вступив до Київського індустріально-педагогічного технікуму, де здобув кваліфікацію технік-технолог, майстер виробничого навчання. З 1976 року Микола Федорович продовжив свою трудову діяльність майстром виробничого навчання в групах електрозварників. Його досвід роботи здобув визнання серед колег. За роки своєї праці він неодноразово готував призерів обласних конкурсів фахової майстерності з професії «Електрогазозварник». В 1986 році, як представник Одеської області, приймав участь у Всеукраїнському конкурсі фахової майстерності майстрів виробничого навчання. Він також є членом обласної комісії по проведенню цих конкурсів.

За сумлінну працю в 1992 році Горнічар Миколі Федоровичу було присвоєно педагогічне звання «Майстер виробничого навчання II категорії».

Горянська Ніна Григорівна

Народилася 4 березня 1939 року в селі Коси Котовського району Одеської області.

У 1957 році закінчила Балтське педагогічне училище і почала працювати вчителькою початкових класів Шабельницької середньої школи Ширяєвського району Одеської області.

З 1969 року працювала вчителем Бачманівської восьмирічної школи Котовського району.

У 1972 році заочно закінчила історичний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, продовжуючи викладати в Бачманівській школі історію і географію.

У своїй діяльності вміло використовувала досягнення педагогічної науки та передового педагогічного досвіду. Особливу увагу звертала на задоволення пізнавальних інтересів учнів та розвиток їх нахилів, здібностей.

Ніна Григорівна була одним із зачинателів переходу школи на кабінетну систему навчання, обладнаний нею кабінет історії та географії став зразком для наслідування іншими вчителям району, був відзначений грамотою районного відділу освіти у 1973 році.

За ініціативою Ніни Григорівни, при допомозі учнів, батьків та громадськості села Бачманівка в школі був створений красназвничий музей, який було відзначено як кращий в області на республіканському огляді шкільних музеїв, а вчителька була нагороджена Грамотою міністерства освіти.

Однією із перших запровадила тематичний облік знань, що сприяло підвищенню результативності навчально-виховного процесу: учні Ніни Григорівни були постійними призерами районних та учасниками обласних і республіканських олімпіад.

Ніна Григорівна постійно і охоче ділиться своїм досвідом із колегами, приймала активну участь у роботі шкільних і районних методичних об'єднань, творчих груп, проводила відкриті уроки. Досвід її роботи було вивчено і узагальнено методичною службою району.

За багаторічну сумлінну і плідну працю була нагороджена орденом «Знак Пошани», знаками «Відмінник освіти УРСР» та «Отличник просвещения СССР».

З 1997 року на заслуженому відпочинку.

Грабовецька Клавдія Григорівна

Народилася 27 червня 1958 року в с. Мала Слобідка Кодимського району Одеської області.

В 1985 році закінчила історичний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Працювала вчителем історії середньої школи № 4 м. Котовська, з 1989 року працює викладачем соціальних дисциплін Котовського медичного училища.

Клавдія Григорівна — ініціативний, творчо працюючий викладач, досконало володіє новітніми формами і методами організації навчального процесу. Її робота з теми «Лекційно-семінарська система викладання соціальних дисциплін» рекомендована як перспективний педагогічний досвід. Багато уваги приділяє організації проблемного навчання.

Викладач систематично підвищує свій кваліфікаційний рівень, бере активну участь у роботі обласного методичного об'єднання, конференціях, педагогічних читаннях тощо.

Систематично надає методичну допомогу молодим викладачам як голова

циклової комісії гуманітарних та соціально-економічних дисциплін. Серед колег, студентів та їх батьків користується заслуженим авторитетом та повагою. Бере активну участь у громадському житті колективу.

Нагороджувалася Почесними грамотами органів управління освітою та охорони здоров'я. Має педагогічні звання «Викладач-методист», знак «Відмінник освіти Ук-раїни».

Грамастик Прасковія Костянтинівна

Народилася 8 жовтня 1949 року в селі Кулевча Саратського району Одеської області.

В 1974 році заочно закінчила біологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Трудову діяльність почала в 1966 році в Кулевчанській се-редній школі на посаді лаборанта хімічного кабінету, а з 1969 року і до сьогоднішнього дня працює вчителем біології. Весь час користується заслуженим авторитетом серед учнів, батьків, вчителів школи та району.

Більше 15 років керує районним методичним об'єднанням учителів біології. Досвідчений педагог, надає методичну допомогу молодим колегам, проводить відкриті уроки. Велику увагу приділяє методиці викладання біології, вдало застосовує нові технології та інновації педагогічної науки, завжди знаходиться в постійному творчому пошуці нових форм і методів навчання, систематично працює над підвищенням своєї педагогічної майстерності.

Прасковія Костянтинівна — високопрофесійний педагог, творчо підходить до виявлення і розвитку здібностей учнів, які захоплюються біологією. Щорічно її учні посідають призові місця в районних, обласних олімпіадах з біології. Одна з її учениць була учасницею республіканської олімпіади.

На уроках і в позакласній роботі приділяє величезну увагу екологічному, сані-тарно-гігієнічному вихованню, охороні здоров'я учнів.

Досвід роботи Прасковії Костянтинівни вивчався відділом освіти і впроваджувався в практику роботи шкіл району.

Неодноразово нагороджувалася Грамотами районного відділу освіти, обласним управлінням і Міністерством освіти. Вчитель вищої категорії, учитель-методист, нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Гребнева Марія Леонтіївна

Народилася 13 квітня 1939 року в м. Чимишлія, Молдова.

Після закінчення школи в 1954 році, вступила до Кишинівського технікуму фізичної культури. У 1966 році закінчила Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського.

Марія Леонтіївна — учасниця першої Спартакіади народів СРСР у 1956 році. З 1954 року почала професійні виступи у спортивних змаганнях. У 1961 році стала майстром спорту СРСР з легкої атлетики.

В період 1959—1974рр. працювала інструктором-методистом виробничої гімнастики Одеського консервного комбінату, тре-нером-викладачем з легкої атлетики Одеської обласної ради, викладачем фізичного виховання Одеського медичного училища № 2, викладачем кафедри спорту Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського.

З 1975 року працює викладачем фізичного виховання ТУ № 1 (нині ДПТНЗ ОВПУМТС). З 1989 року — керівник фізичного виховання ДПТНЗ ОВПУМТС.

Гребнева Марія Леонтіївна приділяє велику увагу організації спортивних свят, змагань різного рівня, матеріальному заохоченню обдарованої молоді. Кожного року

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

організовує спартакіади училища з 9 видів спорту, роботу гуртків з усіх видів спорту. Розробила комплексну програму з плавання, приймала участь в розробці на державному рівні програм з інших видів спорту.

За час роботи виростила 18 кандидатів у майстри спорту та безліч розрядників з легкої атлетики.

Свої знання та досвід передає молодим викладачам.

Показником стану фізичного виховання та пропаганди здорового способу життя є визнання ДПТНЗ ОВПУМТС як кращого в загальному заліку з спортивної роботи серед професійно-технічних закладів освіти області.

Гребнева Марія Леонтіївна користується заслуженим авторитетом серед інженерно-педагогічних працівників училища та інших навчальних закладів.

Марія Леонтіївна має нагороди та відзнаки «Ветеран праці», «Відмінник освіти України». Нагороджена Почесними грамотами Міністерства науки і освіти України та Комітету фізичного виховання та спорту України, Одеського управління з фізичного виховання та спорту за щорічне перше місце в командному заліку Одеської області, Почесною подякою Одеського міського голови.

Грегуль Регіна Володимирівна

Народилася 15 січня 1931 року в місті Одесі.

З 1948 по 1953 роки вчилася на фізико-математичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, який закінчила з відзнакою.

З 1953 по 1990 роки — викладач фізики, спочатку в Одеському торговому технікумі, з 1976 року — в Одеському технікумі залізничного транспорту, з 1990 року — методист технікуму залізничного транспорту. Протягом багатьох років очолювала обласне методичне об'єднання вчителів фізики, впроваджувала конспекти-схеми з усього курсу фізики, систему тематичного контролю.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 9 грудня 1988 року Р. В. Грегуль присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Грибнос Дмитро Якович

Народився 5 вересня 1925 року в селі Олександрівна Доманівського району Миколаївської області.

В 1941 році його було призвано до лав Червоної Армії на фронт, де він взяв участь у бойових діях. В квітні 1944 року був тяжко поранений; а в червні 1945 року звільнений від військової служби.

В 1946 році вступив до Одеського сільськогосподарського інституту, який закінчив у 1951 році, з 1951 по 1988 роки працював у Березівському профтехучилищі № 43, в 1988 році пішов на заслужений відпочинок.

Дмитро Якович працював провідним викладачем сільськогосподарських дисциплін, був багато років головою циклової методичної комісії механізаторських професій в ПТУ-53. Розробив комплекс документів до методичного забезпечення з предмету «Сільгоспмашини», матеріали до програмованого навчання і контролю знань. Під його керівництвом створено кращий серед СПТУ Одеської області кабінет та лабораторія комбайнів. Деякі експонати технічної творчості були представлені на обласних виставках. Дмитро Якович удостоєний урядових нагород як учасник війни, за успіхи у вихованні молодих спеціалістів сільського господарства.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1975 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник профтехосвіти Української РСР».

Гриценко Ольга Миколаївна

Народилась в 1935 році в місті Одесі.

В 1956 році з відзнакою закінчила Одеський державний педагогічний інститут іноземних мов (англійське відділення), була рекомендована до аспірантури.

З 1957 по 1983 роки працювала викладачем англійської мови в Одеському медичному інституті ім. М. І. Пирогова, працювала викладачем англійської та російської мов за кордоном — в Ал-жирі, де читала лекції з проблем викладання російської мови як іноземної, російської літератури. Володіє англійською, французькою і німецькою мовами.

З 1983 року перейшла на роботу в систему середньої освіти, в школу з поглибленим вивченням англійської мови і зараз викладає англійську мову, англійську та американську літературу, краєзнавство (Англія, США), засади наукового перекладу. О. М. Гриценко була автором державних програм, що прийняті Міністерством освіти України з історії літератури Англії, літератури США та інших; удостоєна звання лауреата конкурсу «Вчитель року України» 1990—1991 років. Має звання лауреата конкурсу «Учитель року СРСР» в 1991 році.

Закінчила американські курси з програми викладання курсу економіки англійською мовою і викладає основи економіки в гімназії № 2 міста Одеси. Розробила програми з основ економіки, журналістики, історії Одеси для середніх загально-освітніх закладів.

Увійшла в «Довідник діяльності Британської Ради щодо нових методів викладання англійської мови в Центральній і Східній Європі» в 1997 році.

Неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Має відзнаку «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист». Нагороджена медаллю А. С. Макаренка. Досвід роботи Ольги Миколаївни занесено до картотеки передового педагогічного досвіду Центрального інституту удосконалення вчителів. Має 20 друкованих робіт.

Обиралася депутатом Одеської міської Ради народних депутатів.

За успіхи в педагогічній праці в 1991 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель України».

Громік Оксана Павлівна

Народилася 11 листопада 1975 року в місті Одесі.

У 1990 році закінчила загальноосвітню школу № 17 і продовжила навчання в Одеському педагогічному училищі.

З 1994 року працює в загальноосвітньому навчальному закладі № 49 вчителем початкових класів. Поєднуючи роботу з навчанням, у 2001 році закінчила Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова за спеціальністю «українська мова і література».

Оксана Павлівна — людина високої професійної культури, досвідчений, талановитий вчитель, за покликанням — вчитель початкових класів. Кожен її урок — це урок мислення, спілкування, урок-діалог. Широко використовує нестандартні форми організації навчання молодших школярів. Створює на уроці «ситуацію успіху», намагається викликати у дітей потребу самостійно знаходити відповіді на запитання. Працює над проблемою «Розвиток культури мовлення молодших школярів». Досвідом своєї роботи охоче ділиться з колегами.

Її учні постійно беруть участь і є призерами шкільного, районного конкурсів «Срібне слово», конкурсу українознавців імені П. Яцика, конкурсу читців творів Т. Г. Шевченка, шкільного математичного КВК. Випускники Оксани Павлівни, які

навчаються у середній ланці школи, відрізняються високою культурою мовлення, великим словниковим запасом, чуйним ставленням до українського слова, вмінням образно висловлювати свої думки.

Досвідом своєї роботи щиро ділиться з колегами на засіданнях методичного об'єднання, творчої групи, «школи молодого вчителя». Оксана Павлівна дає відкриті уроки для вчителів району, міста, області, є активним учасником ярмарків педагогічних ідей і технологій. Керує педагогічним лекторієм для батьків з питань навчання і виховання дітей.

У 2004 році стала переможницею районного, міського, обласного етапів та лауреатом третього заключного етапу Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року - 2004» у номінації «Вчитель початкових класів».

Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, знаком «Відмінник освіти України». За високу результативність роботи неодноразово відзначалася обласним, міським управлінням освіти, почесними грамотами районного відділу освіти.

Оксана Павлівна врівноважена і спокійна, принципова і порядна людина. Широкою ерудицією, вимогливістю до себе, доброзичливим ставленням до колег, учнів та їх батьків здобула повагу і авторитет.

Гроп'янов Іван Андрійович

Народився 11 вересня 1897 року в місті Каховка Херсонської губернії в сім'ї поштового службовця.

Брав активну участь у Першій світовій війні. Закінчивши у травні 1920 року середню школу розпочав роботу в якості учителя у селі Федорівна. Тоді людей із середньою освітою були одиниці. І кожен з них був на вагу золота. А найкращим з них дозволялося передавати знання молодшому поколінню. В 1922 році був переведений на посаду вчителя хімії і біології Котовської середньої школи № 1.

Зараз навіть важко уявити, наскільки важливими були двадцять років. Влада в Бірзулі переходила із рук в руки: панували тут то денікінці, то румуни й австрійці, то білі, то червоні. Умов для здобуття освіти практично не було. До школи діти приходили напівроздягненими і напівголодними, за плечима замість ранців були звичайні торбинки, бракувало книг, паперу, звичайного чорнила. Та було бажання дітей вчитися. Багато вчителів останнім ділилися із своїми вихованцями. І серед них був і Іван Андрійович, який щойно пережив подібне. Йшов час, а з ним в школі обладнувалися необхідні лабораторії, кабінети, з'являлась наочна агітація. Постійно підвищувався освітній рівень учнів. Тому Іван Андрійович починає заочно вчитися в Херсонському педагогічному інституті, де здобув спеціальність вчителя хімії і біології.

З початком Великої Вітчизняної війни Іван Андрійович був евакуйований і три роки викладав в одній із шкіл Волгоградської області, а після визволення Котовська знову повернувся в рідну школу, де працює вчителем, а з 1952 року — ди-ректором.

Післявоєнна розруха викликала багато проблем, але потрібно було охоплювати дітей навчанням і Іван Андрійович разом зі своїми колегами розпочав переборювати труднощі щодо забезпечення учнів підручниками, зошитами, гарячим харчуванням, тощо.

Іван Андрійович був людиною активної життєвої позиції. Його не раз обирали депутатом районної ради. Він був активним лектором райкому партії. Йому доводилося читати лекції і на атеїстичні теми, але найбільше він читав лекцій на природоохоронні теми.

За свою бездоганну, багаторічну і багатогранну роботу Іван Андрійович був нагороджений орденом «Знак Пошани», двома медалями «За трудову доблесть»,

знаком «Відмінник народної освіти УРСР», а в 1954 році Указом Президії Верховної Ради УРСР йому було присвоєно почесне звання «Заслуженого вчителя Української РСР».

Помер Іван Андрійович у липні 1977 року. Похований у м. Котовську. Колеги, випускники школи і сьогодні згадують його добрим словом, як людину добру, готову прийти на допомогу. А учні та педколектив загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 м. Котовська пишаються тим, що в історії школи були такі педагоги, які робили все можливе, щоб цей навчальний заклад був найкращим.

Губиліт Василь Васильович

Народився 9 березня 1954 року в селі Лучинець Вінницької області.

В 1971 році закінчив Лучинецьку середню школу з похвальною грамотою. Поступив до Яришівської автошколи ДОСААФ, працював шофером в колгоспі.

В 1977 році закінчив Львівський політехнічний інститут з відзнакою, працював майстром на Московському заводі електро-механічної апаратури. В 1985 році заочно закінчив Бельцький педагогічний інститут ім. А. Руссо. З 1984 по теперішній час працює вчителем виробничого навчання Першотравневої загально-освітньої школи Комінтернівського району Одеської області.

За час роботи в школі зарекомендував себе творчо працюючим вчителем. Основним завданням вважає: зацікавити учнів своїм предметом. З цією метою застосовує індивідуальний підхід. Для нього кожна дитина — особистість, і дуже важливо, за словами Василя Васильовича, направити думки цієї особистості у правильне русло, допомогти зорієнтуватися у бурхливому вирі життя. Тому з ентузіазмом працює у профільних класах, розробив програму для технологічного профілю. Василь Васильович добрий господар свого уроку. За роки роботи в школі створив і зберіг багату матеріальну базу: учні не тільки на плакатах чи підручниках знайомляться з навчальним матеріалом, а й навчаються водінню на тракторі, мають можливість по закінченню школи отримати посвідчення водія.

Вимогливий, користується високим авторитетом серед учнів, односельчан, педагогічної громадськості школи, району.

Неодноразово обирався депутатом сільської ради і Комінтернівської районної ради народних депутатів.

За свою педагогічну працю нагороджений Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, відзначався місцевими органами управління освітою, має знак «Відмінник освіти України».

Гузик Микола Петрович

Народився 2 листопада 1941 року в селі Гірське Львівської області.

Педагогічну діяльність розпочав з 1968 року, після закінчення Мелітопольського педагогічного інституту, організатором по-закласної та позашкільної роботи, згодом був заступником директора та директором Ананівської середньої школи № 2. В пошуках кращої моделі організації навчально-виховного процесу в цій же школі створив дидактико-методичну систему — Комбіновану систему, — яка в

1979 році на Всесоюзному конкурсі зайняла перше місце.

З 1983 року працював директором Юженської середньої школи № 1, де удосконалював і активно впроваджував ідеї Комбінованої системи і працював над

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

ство-ренням нової моделі загальноосвітньої школи. Така модель школи, школи-комплексу, в 1987 році на Всесоюзному конкурсі зайняла перше місце. Міністерство освіти України дозволило реалізацію цієї моделі школи на практиці. Сьогодні така школа називається: Южненська авторська (М. П. Гузика) експериментальна (Ака-демії педагогічних наук України) середня загальноосвітня школа-комплекс № 3. Директором її є Микола Петрович. Школа-комплекс відома в Україні, в країнах СНД, а також у Швеції, Англії, Болгарії, США, Німеччині, Китаї й інших країнах.

Микола Петрович написав п'ять книг з описом своєї системи, нових підручників із загальної та неорганічної хімії, навчальний посібник для вчителів, де описано сучасний стан Комбінованої системи.

За свою активну педагогічну діяльність неодноразово відзначався Міністерствами освіти України і Радянського Союзу. Має знаки «Відмінник освіти України» та «Відмінник освіти СРСР». Нагороджений орденом «Знак Пошани».

Обирався делегатом Третього Всесоюзного з'їзду учителів в 1978 році та Першого і Другого педагогічних з'їздів працівників України (1992, 2001 році).

З 1996 року член-кореспондент Академії педагогічних наук України. В 1994 році Миколі Петровичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Гузик Надія Валентинівна

Народилася 14 травня 1957 року у місті Нальчику Кабар-дино-Балкарської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки.

Після закінчення середньої школи № 1 м. Нальчика у 1974 році вступила до Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

З 1988 року почала з групою вчителів-новаторів відпрацьовувати нову педагогічну систему, яка базується на принципах персоніфікованого навчання за проектом Гузика М. П.

Перша наукова експертиза з боку Міністерства освіти і Академії педагогічних наук України (з 1994 р.) засвідчила факти створення нової моделі школи-комплексу та нової дидактично-методичної системи, в якій реалізується особистісно орієнтована стратегія освіти.

За 25 років педагогічної діяльності Надія Валентинівна досягла високих успіхів у справі виховання молодого покоління, практичній та науковій роботі.

Учні Надії Валентинівни беруть активну участь в обласних, всеукраїнських олімпіадах, конкурсах та турнірах з історії і інших суспільних дисциплін. Серед них є переможці олімпіад Всеукраїнського рівня з історії.

Надія Валентинівна — автор наукових статей та книг з проблем персоніфікованого навчання. Була переможницею обласних конкурсів «Вчитель року-2003» та «Вчитель року-2005» в номінації «Учитель історії». У 2005 році Гузик Н. В. стала призером конкурсу «Вчитель року-2005» серед вчителів історії України.

Надія Валентинівна бере активну участь у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях і семінарах.

Вчитель вищої категорії. Має педагогічне звання «Вчитель-методист», «Жінка року-2004» міста Южного, нагороджена знаком «Відмінник освіти України» та іншими відзнаками місцевих органів управління освітою.

Гульченко Поліна Павлівна

Народилася 2 квітня 1921 року в селі Каніх Новомиргородського району Кіровоградської області.

У 1946 році закінчила педучилище і була направлена на роботу вчителем початкових класів у Борисівську семирічну школу Татарбунарського району. Добре знають і пам'ятають Поліну Павлівну колеги і учні в Глибоківській, Троповській, Татарбунарській № 3 загальноосвітніх школах.

Педагог-новатор, Поліна Павлівна працювала над втіленням ідей розвиваючого навчання, виховувала в учнів самостійність та нестандартність думки, створювала інтелектуальний клімат у ди-тячому колективі, розвивала можливості кожного учня як особистості. Її методика роботи повністю відповідала сучасним вимогам уроку, уміло створювала навчальні ситуації, які викликали позитивні емоції в учнів.

П. П. Гульченко було нагороджено медаллю «За трудову відзнаку», а в 1974 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 4 квітня 1972 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла у 1978 році.

Гутиря Людмила Григорівна

Народилася 16 квітня 1948 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти з 1964 по 1966 роки навчалась в ПТУ № 35 м. Одеси. З 1985 по 1986 роки працювала в Міськпобуткомбінаті м. Одеси інженером по підготовці кадрів, а з 1987 року — майстром виробничого навчання, викладачем Одеського ПТУ № 35. У 1988 році здобула вищу освіту, закінчила Київський інститут легкої промисловості. На сьогодні є головою методичної комісії ВПУ сфери послуг за профілем «перукар». Має звання викладач-методист.

Гутиря Л. Г. є автором підручника «Сучасна перукарська справа» (Навчальний посібник для середніх навчальних закладів, що неодноразово видавався на російській та українській мові); багатьох методичних розробок за фахом. Брала участь у розробці курсу «Методики професійного навчання за модульною системою Міжнародної організації праці» в 1997—1999 рр. Постійно впроваджує в навчальний процес нові, ефективні форми навчання. Неодноразово брала участь у професійних конкурсах різного рівня. В 2000 році за високу професійну майстерність нагороджена Почесною грамотою та цінним подарунком Одеської обласної державної адміністрації. В 2002 році нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Гуцулюк Тетяна Миколаївна

Народилася 11 січня 1952 року в місті Свердловську Луганської області.

Свою трудову діяльність розпочала у 1969 році за робочими професіями: токаря II розряду Запорізького моторобудівного заводу, старшого техника-гідротехника Одеського проектного інституту «Укргідроводгосп».

У 1978 році, після закінчення Одеського державного університету, працює за педагогічними спеціальностями:

керівник гуртів, методист районного Будинку піонерів, учитель географії Татарбунарської середньої школи №2, а з 1988 року працює методистом з питань виховної роботи відділу освіти Татарбунарської райдержадміністрації.

За 25 років педагогічної діяльності на відповідальних ділянках освітньої галузі Тетяна Миколаївна проявила себе як творча, винятково відповідальна, надзвичайно працелюбна і цілеспрямована особистість.

Керівник інноваційного центру перспективних виховних методик, ініціатор створення в районі шкільної генерації.

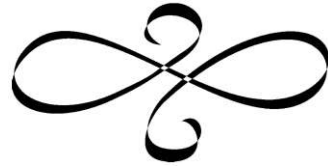
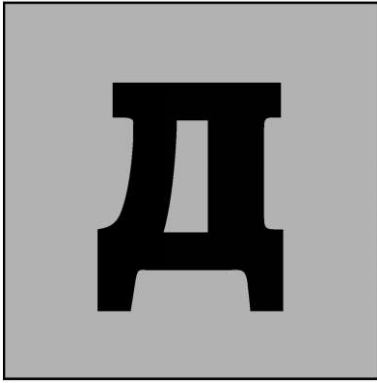
На високому професійному рівні організовує науково-методичні консуль-тування педагогічних і керівних працівників освіти з питань виховної роботи, організовує роботу районних методичних об'єднань, шкіл перспективного педаго-гічного досвіду класних керівників, постійно діючого семінару заступників дирек-торів шкіл з виховної роботи. Завдяки зусиллям Тетяни Миколаївни у районі ство-рена стабільна функціонуюча система виховної роботи, яка дозволяє повною мірою здійснювати особистісну орієнтацію виховання, формування у дітей та юнацтва на-ціональної гідності, забезпечення всебічного розвитку їхнього світогляду, любові до рідної природи, української культури, мови, батьківської землі.

Нею започатковано роботу районного клубу старшокласників «У зоні уваги» патріотичного об'єднання «Пам'ять», трьох шкільних музеїв, дванадцяти залів ук-раїнознавства, семи історико-краєзнавчих кімнат, сімнадцяти колективів худож-ньої самодіяльності.

Під її керівництвом районна філія Малої академії наук підготувала більше 50 переможців і призерів.

Має численні публікації у педагогічній пресі. Широко пропагує кращі надбання з досвіду виховної роботи педагогічних працівників. Особисто вивчила та узагаль-нила досвід 20 кращих учителів району. Вона активний учасник громадського життя в районі та області. Обрана головою районної Ради профспілки працівників освіти і науки. Започаткувала традиційні великомасштабні районні профспілкові заходи під гаслом: «За здоровий спосіб життя», огляд-конкурс художньої самодіяльності педа-гогічних колективів, спартакіаду працівників освіти, в яких щорічно приймають участь більшість членів профспілки. Як голова районної профспілки проводить активну роботу щодо забезпечення соціального захисту педагогів — пенсіонерів, інвалідів.

За плідну працю в освітянській галузі та громадському житті району наго-роджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, медаллю «Ветеран Праці», іменним годинником від Президента України, відзначалася місцевими органами управління освітою. Має знаки «Профспілкова відзнака», «Відмінник освіти України».

Дашковська Євгенія Омелянівна

Народилася 10 лютого 1938 року в селі Борщі Котовського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи вступила до Балтського педагогічного училища.

З 1956 року по 1960 роки працювала вчителем початкових класів на Тернопільщині.

В 1961 році повернулася в своє рідне село, де і працює по те-перішній час вчителем початкових класів Борщанської школи-інтернату Котовського району.

Враховуючи специфіку роботи школи-інтернату, уміло організовує диференціацію навчання, здійснюючи різнорівневий підхід.

Робота учнів на уроці позначена хорошим темпом, динамічністю, різноманітністю застосування вчителем методичних прийомів.

Важливим в досягненні ефективності та результативності навчально-виховного процесу молодших школярів є змістовно оформлений кабінет. Розроблені нею тренажери по удосконаленню навичок читання та рахунку стали надбанням всіх шкіл району.

Досвід її роботи щодо розвитку в учнів навичок читання відомий в районі і в області.

Євгенія Омелянівна — наставник молодих вчителів, постійно проводить нестандартні відкриті уроки, цікаві позакласні заходи, яким характерні реалізація інноваційних технологій та результативність.

За багаторічну та плідну роботу нагороджена медаллю «За трудову відзнаку», знаком «Відмінник освіти України», грамотами Міністерства освіти та науки України, обласного та районного управлінь освіти. Має педагогічне звання «Стар-ший вчитель».

Дегтярьов Микола Андрійович

Народився 13 березня 1928 року в селі Адамівка Любашівського району.

В 1946 році закінчив Кривоозерську середню школу № 1 і в цьому ж році поступив на навчання до Одеського політехнічного інституту, який закінчив в 1951 році, отримавши спеціальність інженера-механіка.

Трудову діяльність розпочав у вересні місяці 1951 року на посаді заступника директора з навчально-виробничої роботи ремісничого училища № 4 міста Одеси. З вересня 1954 року

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

працював на цій же посаді в технічному училищі № 2, а з квітня 1962 року — директором ремісничого училища № 9.

Але організаторський талант Миколи Андрійовича розкрився в часи його роботи в Обласному управлінні професійно-технічної освіти, де він з грудня 1965 року обіймав посаду заступника начальника, а з вересня 1970 року — начальника.

Все свідоме життя Миколи Андрійовича було віддане підготовці робітничих кадрів для потреб Одеської області, вихованню любові до обраної професії, створенню умов для навчання і виховання молоді.

Микола Андрійович користувався великим авторитетом серед директорів Одеських заводів, фабрик, серед керівників районів та всієї громадськості області.

Обирався депутатом Одеської обласної ради народних депутатів та членом обкому Компартії України.

В 1972 році був у спеціальному відрядженні у Норвегії, де знайомився з умовами підготовки робітничих кадрів в цій країні, ділився досвідом роботи, напрацьованим в Одеській області.

За активну інженерно-педагогічну діяльність в сфері підготовки робітничих кадрів неодноразово відмічався виконавчими органами місцевої влади, нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблестний труд. В честь 100-летия со дня рождения В. И. Ленина», а Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 3 квітня 1978 року йому було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник професійно-технічної освіти УРСР».

Помер 27 травня 1978 року.

Дембицький Юрій Костянтинович

Народився 11 травня 1937 року в місті Ананьєві Одеської області.

Після закінчення середньої школи поступив на навчання до Ніжинського державного педагогічного інституту імені М. В. Го-голя, який успішно закінчив в 1961 році, отримавши спеціальність вчителя української мови та літератури.

За направленням працював вчителем української мови та літератури в школах м. Ананьєва, згодом директором школи, а з 1977 року очолював Ананьївський районний відділ освіти. В 1992 році призначений заступником голови Ананьївської районної державної адміністрації, де працював до виходу на пенсію в 1997 році.

Юрій Костянтинович — активний учасник художньої самодіяльності. З дня заснування і до теперішнього часу є солістом оркестру народних інструментів. Неодноразовий переможець обласних та Всеукраїнських конкурсів народних талантів. Виступав з сольними концертами в Росії, Молдавії та інших республіках колишнього СРСР.

Невтомна праця Юрія Костянтиновича неодноразово відзначалася грамотами Міністерств освіти і культури України, обласними управліннями освіти та культури. Має знак «Відмінник освіти України».

В 1973 році Указом Президії Верховної Ради УРСР Юрію Костянтиновичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України».

Зараз знаходиться на пенсії.

Проживає в м. Ананьєві.

Демидов Володимир Георгійович

Народився 10 квітня 1925 року в місті Одесі.

Свій трудовий шлях розпочав у 1942 році інструктором рай-онного комітету комсомолу на Далекому Сході. В 1950 році закін-чив філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова і знову продовжував займатися комсомоль-ською роботою. З 1952 по 1957 роки — вчитель російської мови та літератури в школах міста Одеси, в 1957—1960 роках на органі-заційно-педагогічній роботі в Південній групі військ, директор загальноосвітньої школи в цій же групі, з 1961 по 1968 роки — ди-ректор СНІ № 51, а з 1963 року, до виходу на заслужений відпо-чинок — директор СНІ № 27 міста Одеси.

Володимир Георгійович добре освоїв методику ведення уроку, надавав неоціненну допомогу молодим вчителям, володів талантом ведення організаторської роботи, який особливо розкрився в роки його роботи на посаді директора загально-освітньої школи № 27, згодом перетвореної в Економічний ліцей.

Користується заслуженим авторитетом серед освітян міста, батьківської гро-мадськості. Обирався депутатом Київської районної ради народних депутатів.

Неодноразово відзначався органами управління освітою. Мав знак «Відмінник освіти України», нагороджений медаллю «Ветеран праці».

За досягнуті успіхи в роботі Указом Президента України від 5 січня 1996 року Володимир Георгійовичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України».

Помер у 2003 році.

Демченко Дмитро Михайлович

Народився 8 листопада 1951 року в селі Вовчків Поліського району Київської області.

Після закінчення середньої школи поступив на навчання до Дніпропетровського державного університету, а в 1975 році закін-чив Рівненський державний педагогічний інститут, отримавши спеціальність вчителя фізики і математики середньої школи.

Працював вчителем фізики в Здолбунівській середній школі № 2 Рівненської області, викладачем кафедри Рівненського державного педагогічного інституту, був стажистом-дослідником науково-дослідного інституту педагогіки України. У 1987 році закінчив аспірантуру цього інституту, захистив кандидатську дисертацію. Має вчену ступінь кандидата педагогічних наук. Згодом став доцентом.

З 1988 року Дмитро Михайлович старший викладач кафедри педагогіки і пси-хології Одеського обласного інституту удосконалення вчителів, з 1992 року заступ-ник директора, а з 1996 року — директор цього інституту. З 1998 року призначений начальником управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації.

За весь період педагогічної і організаторської роботи Дмитро Михайлович про-явив себе як людина, добре обізнана з освітянськими проблемами і має всі необхідні якості для їх успішного розв'язання.

Має більше 50 друкованих робіт.

Користується авторитетом серед педагогічних працівників області, учнів та їх батьків.

Під його безпосереднім керівництвом в області здійснюються програми «Вчитель», «Шкільний автобус», обладнуються комп'ютерні класи, проводиться

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

робота по профілізації закладів освіти, зміцненню їх матеріальної бази, йде реформ-мування всіх освітніх ланок галузі.

За свою сумлінну педагогічну працю неодноразово відзначався органами управ-ління освітою, Міністерством освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 22.06.2007 року Дмитру Михайловичу присвоє-но почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Дем'янов Володимир Андрійович

Народився 1 березня 1935 року в селі Усть-Черишська пристань Усть-Пристанського району Алтайського краю.

З 1962 по 1964 рік — вчитель співів Білгород-Дністровської 8-річної школи № 5.

З 1964 року працює викладачем диригування та хорових дисциплін Білгород-Дністровського училища Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського.

Має великий практичний досвід роботи, кваліфіковано володіє методикою викладання диригування. Заняття проводить на високому науково-теоретичному і методичному рівні.

Володимир Андрійович уміло направляє професійно-педагогічне виховання студентів, виходячи з конкретних умов роботи в школі і дитячому садку.

Ним проведена велика робота по розробці методичних рекомендацій з питань методики викладання диригування і хорової аранжировки. Постійно надає методичну допомогу молодим викладачам. Педагогічне дослідження з проблем зорового строю дало цікаві результати, якими вже кілька років керуються з хорами студенти, викладачі та випускники училища. Методичні рекомендації «Технічні прийоми перекладання хорових і вокальних творів для дитячих зорових колективів та особливості гармонізації мелодії» використовуються в навчальній роботі як посіб-ник при вивченні предмету «Аранжування».

Дем'янов В. А. багато років очолював музично-педагогічне відділення, значну увагу приділяв удосконаленню організації учбово-виховного процесу на відділенні, особливу увагу приділяв індивідуальній роботі зі студентами.

Володимир Андрійович — організатор і керівник чоловічого хору, виступ якого має великий успіх.

Викладач творчо працює, ним написано ряд вокальних, хорових та інструмен-тальних творів. Написав слова і музику до гімну училища. Постійний організатор підготовки колективу художньої самодіяльності училища до обласного огляду «Студентська весна». Його ділові якості є прикладом для колег.

Вимогливий, принциповий, заслужив повагу і авторитет серед викладачів та студентів, жителів міста.

Нагороджений знаком «Відмінник народної освіти УРСР» та багатьма Грамо-тами мера міста, Управління освіти, Міністерства освіти і науки України.

Дерев'янка Олександра Митрофанівна

Народилася 3 квітня 1926 року в селі Крути Кодимського району Одеської області.

Трудовий шлях розпочала в 1944 році вчителькою по-чаткових класів у школах Молдавії. З 1946 року навчалася в Одеському педагогічному училищі, Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського, а в 1951 році — закінчила істо-ричний факультет Ужгородського державного університету,

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

отримавши спеціальність учителя історії. З 1951 року працювала вчителем історії в школі рідного села, з 1952 по 1969 роки — вчителькою, заступником директора шкіл Сахалінської області, з 1961 року працювала в закладах освіти міста Одеси — учителем історії, заступником директора школи, інспектором шкіл, а з 1971 по 1984 роки — завідувачкою Київського районного відділу освіти міста Одеси.

Величезний організаторський талант Олександри Митрофанівни розкрився на останній посаді — завідувачки районного відділу освіти. За роки її роботи в Київському районі міста Одеси утворився один з кращих, за якісним складом, педагогічний колектив. Особливо ретельно підбирала Олександра Митрофанівна кадри керівників шкіл і працівників відділу освіти. Згодом через них та підтримку органів виконавчої влади району вдалося добитися найкращих показників у місті Одесі по виконанню закону про восьмирічний всеобуч, зміцненню матеріальної бази закладів освіти, забезпеченню харчуванням дітей шкільного віку, різко знизити кількість правопорушень серед школярів, налагодити роботу з дітьми-сиротами та обігнати райони міста і області з інших показників у змаганні по підготовці шкіл до нового навчального року. У цих змаганнях район впродовж кількох років займав призові місця в області, був призером у республіканському змаганні, а в 1983 році став переможцем Всесоюзного змагання шкіл за кращу підготовку шкіл до навчального року.

За свою невтомну педагогічну працю Олександра Митрофанівна не раз відзначалася урядовими та освітянськими нагородами. Вона нагороджена орденами Трудового Червоного Прапора та «Знак Пошани», медаллю «Ветеран праці».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 25 червня 1980 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Після виходу на пенсію працювала завідувачкою педагогічною частиною санаторія «Здоров'я», керівником гуртка позашкільного закладу міста Одеси.

Померла у 2004 році.

Деренкіна Олександра Єрофіївна

Народилась 23 квітня 1914 року в селі Кузнецово Доманівського району Миколаївської області.

Після закінчення Братської педагогічної школи, з 1931 року працювала класоводом у Доманській середній школі, після звільнення Доманівки від окупантів продовжувала роботу в цій же школі, а з 1946 року — в Миколаївській середній школі Миколаївського району.

Олександра Єрофіївна натхненно працювала, зосереджуючи увагу на постійному методичному вдосконаленні кожного уроку, виховувала у своїх учнів допитливість, вміння логічно мислити. Її учні одержували глибокі знання.

Олександра Єрофіївна користувалась високим авторитетом серед колег та учнів, неодноразово обиралася депутатом районної та обласної Рад народних депутатів.

Нагороджувалась почесними Грамотами Міністерства освіти України, обласно, районно, має відзнаку «Відмінник народної освіти».

Відзначена урядовими нагородами: орденом «Знак Пошани» та медаллю «За доблесний труд».

Обиралася делегатом другого Всесоюзного з'їзду вчителів у 1968 році.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 20 грудня 1957 року О. Є. Деренкіній присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 1971 року Олександра Єрофіївна на заслуженому відпочинку

Дерменжі Надія Ігнатівна

Народилася 10 квітня 1955 року в місті Свердловську Луганської області.

Середню освіту отримала в Каменській середній школі Ізмаїльського району у 1972 році. В тому ж році вступила на навчання до геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, який закінчила у 1977 році.

За призначенням працювала на посаді вчителя географії загальноосвітньої школи № 49 міста Миколаєва, а з 1982 року — бібліотекарем у Центральній дитячій бібліотеці міста Ізмаїла. З 1995 року викладає географію в спеціалізованій загальноосвітній школі I-III ступенів № 1 імені О. В. Суворова.

Бере активну участь у проведенні контрольних моніторингових знань з географії, проведенні шкільних, міських та обласних олімпіад; постійно надає кваліфікаційну методичну допомогу молодим вчителям з питань навчання та виховання школярів.

Як керівник міського методичного об'єднання бере участь у розробці навчальних планів, програм, методичних рекомендацій, надає методично-консультативну допомогу членам міського методичного об'єднання вчителів географії, сумісно з методистами ММК вивчає, узагальнює і розповсюджує передовий педагогічний досвід. Бере активну участь у проведенні обласних методичних семінарів, виявила себе висококваліфікованим, добросовісним фахівцем. Глибоко володіє теоретичними знаннями та методикою викладання географії. У своїй практичній діяльності надає перевагу новим педагогічним технологіям, впроваджує нові підходи до навчання та виховання школярів. На ярмарок педідей підготувала роботу «Тематичний портфель учня» із циклу нових педагогічних технологій, яка пройшла апробацію в Одеському обласному інституті удосконалення вчителів.

Заслуговує на увагу творчий підхід вчителя до планування програмового матеріалу, що забезпечує умови для глибокого засвоєння учнями освітніх програм на рівні обов'язкових державних стандартів, сприяє використанню раціональних прийомів пізнавальної діяльності, стимулюючи розумовий розвиток школярів, внаслідок чого досягає високої результативності та якості своєї праці.

В школі працює гурток «Знавці географії», яким Надія Ігнатівна керує з метою поглиблення знань з географії, виховання інтересу до цієї науки. З цією метою вчитель постійно працює над проблемою «Розвиток дослідницьких здібностей учнів на уроках географії і використання інтерактивних методик навчання та розвиток особистості учнів в процесі вивчення географії». На своїх уроках Надія Ігнатівна використовує сучасні методи, форми і засоби навчання та розвитку учнів. Зв'язує навчання з життям, працею, краєзнавством, озброює учнів навичками самоосвіти, пошуку, дослідництва. Ефективно використовує наочність та освітні технології: нестандартні уроки, інтерактивні технології.

За досягнуті успіхи в справі навчання і виховання підростаючого покоління нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, відзначалася місцевими органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Діденко Галина Олександрівна

Народилася 2 травня 1958 року в с. Червонознам'янка Іванівського району Одеської області.

Після закінчення Червонознам'янської середньої школи в 1975 році навчалася на біологічному факультеті Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Працювала вчителем біології в селищі міського типу Радіс-не Іванівського району. З 1988 року працює в Авторській школі М. П. Гузика міста Южного Одеської області вчителем біології та заступником директора з навчально-виховної роботи.

Галину Олександрівну характеризує висока професійна майстерність, творчий підхід до виявлення та розвитку здібностей учнів. Вона успішно використовує Комбіновану систему М. П. Гузика у викладання біології, яку поєднує з елементами методики Віктора Шаталова. Розробила та апробує власний курс біологічної освіти, починаючи з біологічного читання у початковій школі. Активний учасник міжнародних, Всеукраїнських та обласних науково-практичних конференцій і семінарів з проблем освіти.

Учитель-новатор, плідно втілює інноваційні технології в навчально-виховний процес.

Переможець обласного конкурсу «Учитель року - 1991» в номінації «Учитель біології». Щорічно її вихованці виборюють призові місця в міських та обласних олімпіадах з біології.

Галина Олександрівна — керівник методичного об'єднання вчителів біології міста Южного, член творчої групи вчителів біології при Одеському обласному інституті удосконалення вчителів. Учитель вищої категорії, має звання «Учитель-методист». Отримала приз «Соросівський учитель» у 1994 р. Нагороджена почесною відзнакою «Відмінник освіти України».

Досвід її роботи широко пропагується і розповсюджується в школах Одеської, Луганської, Запорізької областях та країнах близького зарубіжжя.

Працьовитість, людяність, ділові якості, чуйне ставлення до колег та учнів, безмежна любов до дітей забезпечили їх прихильність, глибоку повагу та високий авторитет серед батьків та колег.

За свою плідну педагогічну діяльність неодноразово удостоювалася нагород міського, обласного управліннь освіти, Міністерства освіти і науки України.

Дмитренко Зоя Федорівна

Народилася 20 липня 1947 року в місті Одесі, в родині військовослужбовця.

Після закінчення Одеської середньої школи № 26 в 1965 році поступила на фізичний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, який закінчила в 1970 році.

Трудову діяльність розпочала у 1970 році в Одеському електротехнічному інституті зв'язку ім. О. С. Попова лаборантом кафедри фізики. З 1976 року перейшла працювати у науково-дослідницький інститут «Темп» інженером-дослідником.

У 1974—1978 р.р. навчалася у аспірантурі при кафедрі напівпровідників і діелектриків фізичного факультету ОДУ, де склала кандидатські іспити.

З 1978 по 1984 роки працювала вчителем фізики середньої загальноосвітньої школи № 31 м. Одеси; з 1985 року — методистом Одеського інституту удосконалення вчителів; з 1985—1991 роки — завідувачем райметодкабінету Суворовського району

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

м. Одеси, а з 1992 року працює вчителем фізики в середній школі № 17.

З 2002 р. працює над проблемою «Використання проектної технології при вивченні фізики в класах гуманітарного профілю». Пропагує власний досвід роботи, проводячи на базі школи обласні семінари вчителів фізики. Є наставником молодих вчителів, дає багато відкритих уроків, характерна риса яких — висока ефективність та результативність.

У журналі «Наша школа» № 3 за 2005 р. опублікувала статтю про роботу з проектною технологією в класах гуманітарного профілю, розробляла методичні рекомендації з тематичного планування навчального матеріалу з курсу фізики для вчителів 7—9 класів.

Зоя Федорівна — учителька вищої категорії, має звання «Вчитель-методист», талановита, ініціативна, творча людина.

Користується повагою освітян, батьків, учнів.

За свою невтомну педагогічну діяльність Зоя Федорівна неодноразово відмічалася грамотами органів управління освітою. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Дмитришина Світлана Павлівна

Народилася 9 січня 1952 року в селі Йосипівка Фрунзівського району Одеської області в сім'ї вчителів.

Після закінчення середньої школи в 1968 році, вступила до Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, який закінчила у 1976 році.

У цьому ж році почала працювати в Котовському професійному ліцеї спочатку викладачем математики, а з 2001 року — методистом ліцею.

Своїм особистим прикладом Дмитришина С. П. цілеспрямовано впливає на весь педагогічний колектив, який працює над проблемою «Кожному викладачеві — високу педагогічну майстерність».

Світлана Павлівна — справжній педагог-професіонал, щира і доброзичлива людина.

Цікаво проводить стандартні й нестандартні уроки, використовує новітні освітні технології, вміє донести до учнів найдоступнішими методами навчальний матеріал. Особливу увагу приділяє індивідуальній роботі, творчому розвитку особистості, грає провідну роль в роботі з обдарованими і талановитими учнями. Учні Дмитришиної С. П. посідають призові місця у предметних олімпіадах серед ПТНЗ Одеської області, вступають на навчання до вищих навчальних закладів. Щорічно готує методичні розробки, має публікацію матеріалу з досвіду роботи у всеукраїнській газеті «Математика».

С. П. Дмитришина вміло організує методичну роботу навчального закладу: в ліцеї активно працюють предметні методичні комісії, школа молодого спеціаліста, три школи передового педагогічного досвіду, творча група «Пошук».

Завдяки її діловій активності, компетентності, вимогливості, умінню організувати колектив і направити його роботу в необхідне русло, вагомо підвищилась педагогічна майстерність багатьох викладачів і майстрів виробничого навчання ліцею.

У 2005 році методичний кабінет Котовського професійного ліцею посів III місце в обласному огляді-конкурсі методичних кабінетів ПТНЗ на кращу організацію методичної роботи, а кабінет української мови та літератури — II місце в обласному конкурсі відповідних кабінетів.

Світлана Павлівна приділяє велику увагу естетичному вихованню учнівської молоді. Під її керівництвом творчий колектив ліцею два роки підряд посідає I місце у фестивалі-конкурсі «Таланти твої, Україно» серед ПТНЗ Одеської області.

За успіхи в навчально-виховній роботі була двічі нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти

Добрідень Світлана Андріївна

Закінчила Уманський педагогічний інститут за спеціальністю вчитель біології. В загальноосвітній школі І—ІІІ ступенів с. Яковлівка працює з 1997 року вчителем хімії та біології.

Світлана Андріївна творча, ініціативна людина, досконало володіє методикою викладання біології та хімії, ефективно використовує різноманітні форми і методи організації навчально-виховного процесу, що активізують пізнавальну діяльність учнів, формують погляд на людину як найвищу цінність, сприяють розвитку мислення, творчої діяльності, залученню до ведення здорового способу життя, бережного ставлення до природи. Працює над проблемою «Розвиток учня як особистості через поєднання навчальних та виховних завдань на уроках біології та хімії».

Вчителька вчасно, творчо, уміло планує програмовий матеріал. На уроках застосовує, поряд з класичними, активні і інтерактивні форми навчання: парадокс-сальні розповіді, бліц-інтерв'ю, «мозковий штурм», «асоціативний куш», роботу в групах «Пошук інформації», методіку проведення якої розробила сама. Під час узагальнення та закріплення навчального матеріалу проводить «Хрестики-нулики», «Знайди своє місце», «Віриш-не-віриш», рольові ігри — «Учитель-учень», «Лікар-пацієнт», командні — «Лікар-пацієнт», «Міні - КВК», «Брейн-ринг».

Розробила практичні та лабораторні роботи з курсу «Біологія людини 8—9 кл.» (завдання у вигляді вправ, тестів, ситуативних задач). Застосування таких розробок на уроках підвищує пізнавальну діяльність її вихованців до пошукового рівня, акти-візує самостійну роботу, формує практичні уміння та навички, спонукає до самоспо-стереження, самооцінювання. Розроблені інструктивні карти з основних тем хімії дозволяють вчительці організовувати індивідуальну роботу з кожним учнем, забезпечують досягнення всіма учнями базового рівня знань.

Уроки Світлани Андріївни формують наукове розуміння учнями взаємозв'яз-ків у природі, екологічну свідомість, практичні навички проведення досліджень, на-писання рефератів з наступним захистом на уроці. Багаторічна робота вчительки в цьому напрямі стала підґрунтям для організації роботи з обдарованими дітьми. Четвертий рік Світлана Андріївна є науковим керівником шкільного наукового товариства Малої Академії наук секції «Екології». Її вихованці у 2003—2006 рр. утримують І місце у районних та призові місця в обласних конкурсах — захисту наукових робіт МАН, у 2004—2005 н.р. посіли ІІІ місце в обласній конференції МАН та обласному турі конкурсу «Краса і біль України».

Вчителька з 2002 року є керівником шкільного методичного об'єднання вчителів природничо-математичного циклу. Завжди приймає активну участь у роботі район-ного методичного об'єднання, педагогічних читаннях. Співпрацює з регіональним центром розповсюдження екологічних знань ім. Вернадського.

В своїй роботі використовує матеріали педагогічних та методичних видань, елементи педагогічного досвіду вчителів Т. М. Руснак, О. І. Ситник, І. П. Козинської, С. В. Совніра, В. Л. Андріанова.

Добровольський Михайло Романович

Трудову діяльність розпочав у 1904 році учителем Жеребківської початкової школи, а в 1905 році в селі організував лікбез. Навчав грамоти всіх, хто цього бажав, а якщо люди не розуміли значення освіти в їхньому майбутньому житті, то він пере-конував їх у необхідності отримати знання, «відкривав очі» до кращого життя,

у загадковий світ знань. Про це з вдячністю згадували жителі села.

Михайло Романович був всебічно обдарованою людиною, навчав дітей не тільки грамоті, а й токарній і слюсарній справі. Мав гарні хореографічні дані, дзвінкий голос. При школі під його керівництвом існував театральний гурток, учнівський хор.

Після буремних революційних подій 1917 року школа була реорганізована у семирічну.

В 1932—1937 роках було збудоване нове приміщення школи і школа стала се-редньою. Михайло Романович обійняв посаду її директора.

За період навчання Михайло Романович звертав увагу на патріотичні напрями змісту виховання: моральний, національний, сімейний, особистісний. Виходячи з цього, він чітко окреслив для себе нову філософію виховання, що стверджує погляд на дитину як найвищу цінність суспільства, як суб'єкт сучасного історичного роз-витку, творця свого життя.

Організував таку взаємодію між учнями, яка б давала максимальний виховний потенціал, прилучила б вихованців до культури, національних та загальнолюдських гуманістичних цінностей. Навчав учнів бачити Людину, її працю, її соціальні зв'яз-ки, її почуття, цінності, своєї індивідуальності, як автономного і неповторного мікро-клімату.

В повоєнні роки школа відновила свою роботу в статусі семирічної школи, а Михайло Романович продовжив педагогічну роботу в якості вчителя початкових класів. Розроблена ним технологія виховання духовної культури особистості стала прикладом новаторського підходу до формування національної еліти.

За довгі роки своєї роботи в школі Михайло Романович виховав і навчив грамоті не одне покоління Жеребчан.

Неодноразово відзначався освітянськими нагородами, а Указом Президії Верховної Ради УРСР від 15.11.1948 року йому було присвоєно почесне звання «Заслу-жений вчитель Української РСР».

Вийшовши на пенсію, деякий час жив в селі, а в 1966 році переїхав до своєї доньки в місто Одесу.

Домулевська Жанна Миколаївна

Народилася 10 лютого 1930 року в місті Дніпропетровську.

У 1950 році закінчила Одеський технікум Міністерства хар-чової промисловості і почала працювати, одночасно здобуваючи вищу освіту на біологічному факультеті Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, який закінчила в 1958 році. З 1955 року викладала біологію в загальноосвітніх школах міста Одеси — № 76, 61, 25, 1, звідки і вийшла на заслужений від-починок.

Жанна Миколаївна успішно освоїла методику викладання свого предмету, що дало їй змогу якісно навчати дітей. Її учні неодноразово ставали переможцями районних та міських олімпіад.

Брала активну участь у роботі районних методичних об'єднань вчителів біо-логії, передаючи свій досвід роботи вчителям міста Одеси.

Досвід роботи Жанни Миколаївни вивчався та впроваджувався в практику роботи багатьох учителів міста Одеси та районів області.

Неодноразово нагороджувалася грамотами районних відділів та обласного управління освіти. Має відзнаку «Відмінник народної освіти України», нагороджена медаллю «Ветеран праці».

За сумлінну працю, високий рівень педагогічної майстерності та успіхи в роботі Указом Президії Верховної Ради УРСР від 13 травня 1981 року удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку.

Доронін Віктор Іванович

Народився 23 липня 1937 року в зерновому радгоспі «Балтро-бочий» Курського району Ставропольського краю.

Здобув освіту в Ставропольському музичному училищі та в Одеській державній консерваторії ім. А. В. Нежданової, де закінчив два факультети: диригентсько-хоровий та сольного співу.

Трудову діяльність розпочав у м. Кривий Ріг вчителем співу, працював у Кіровоградському музичному училищі викладачем та завідуючим відділом.

З 1971 року Доронін В. І. працює в Одеському державному музичному училищі ім. К. Ф. Данькевича викладачем та завідуючим диригентсько-хоровим відділом, вокалістом-ілюстратором концертмейстерського відділу, з 2005 р. — завідуючим цикловою комісією «Спів».

Віктор Іванович — старший викладач і будучи фахівцем музичного мистецтва високої кваліфікації, виявив надзвичайні творчі та ділові якості на роботі як викладач хорових дисциплін та сольного співу, художній керівник хору Одеського державного музичного училища мистецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича. Також Доронін В. І. працює викладачем кафедри хорового диригування, виконуючи обов'язки доцента і хормейстера хору Одеської державної музичної академії ім. А. В. Нежданової.

Вокальний ансамбль «Аветон», художнім керівником якого, був Віктор Іванович, брав участь у міжнародному фестивалі «Південна Пальміра», де одержав медаль та звання лауреата. За високі успіхи у хоровій творчості прізвище Дороніна В. І. було занесено у книгу-довідник «Радянські хорові диригенти». Був нагороджений грамотою Міністерства культури України.

Найвищим досягненням Віктора Івановича є виступ хору Одеського державного музичного училища ім. К. Ф. Данькевича під його керівництвом на II заключному турі II Всеукраїнського хорового конкурсу ім. М. Леонтовича у м. Києві у травні 1993 року, де хор став лауреатом I премії конкурсу.

Рішенням журі конкурсу під керівництвом народного артиста України, професора А. Т. Авдієвського, кандидатура В. І. Дороніна була рекомендована до подання на звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Він виховав плеяду молодих талановитих музикантів, проводить велику шефську методичну та практичну допомогу дитячим музичним школам м. Одеси та Одеської області.

Дорошенко Валентина Яківна

Народилася 15 березня 1957 року в селі Солтанівка Любашівського району Одеської області.

Після закінчення в 1979 році Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова працювала вчителем географії в Пужай-ківській середній школі Балтського району. Вперше переступивши шкільний поріг, вміло повела своїх вихованців у складний, багатогранний і привабливий світ рідної природи та науки про неї. Вона вміла переконати, настояти, вселити надію, розпочати нові справи з цікавими і радісними перспективами, віднаходити життєдайні джерела творчості, щоб задовольнити інтереси найдопитливіших. Її шанували і цінували колеги, тому не випадково запропонували в 1984 році стати заступником директора

школи, а згодом очолити колектив навчально-виховного комплексу «Пужайківська загальноосвітня школа I-III ступенів — дошкільний навчальний заклад». На цій посаді талант Валентини Яківни яскраво засяяв ще однією гранню — організаторською.

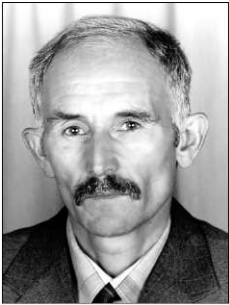
Неспокійний вічний пошук ефективних методів і форм управління навчальним закладом нового типу — головна риса адміністративного таланту директора.

Валентина Яківна має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист». Активний громадський діяч. За час роботи неодноразово оби-ралась депутатом сільської та районної рад народних депутатів.

Мудрий і закоханий в свою справу педагог. Завжди прагне вселити віру і надію в кожного вихованця, прищепити любов до знань. Тому її учні стають призерами і переможцями II туру предметних олімпіад, призерами II туру — конкурсу та захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук.

Нагороджена Грамотами міністерства освіти і науки України, місцевих органів управління освітою.

Має знак «Відмінник освіти України».

Доскач Володимир Володимирович

Народився 15 листопада 1955 року в місті Добропіллі До-нецької області.

Після закінчення Котовської середньої школи № 6 навчався у школі ДТСААФ.

В 1978 році успішно закінчив Балтське педучилище і пра-цював вихователем в Борщанській школі-інтернаті до 1981 р.

В 1985 році закінчив Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова. З 1981 року викладає географію в загальноос-вітньому навчальному закладі № 4 м. Котовська.

Володимир Володимирович — творчо працюючий вчитель. Значну увагу приділяє екологічному вихованню. Багато років займається з учнями краєзнавчою роботою. Щороку організує і проводить екскурсії, туристичні походи, подорожі по рідному краю з метою науково-дослідної роботи. Його учні були учас-никами Всеукраїнських конференцій, на яких займали призові місця. Більше двад-цяти років очолює туристсько-екологічний клуб «Рідна природа».

Був призером міського конкурсу «Вчитель року».

Нагороджений грамотами Міністерства освіти, управління освіти, міського відділу освіти. Має відзнаку «Відмінник освіти України».

За досягнення в педагогічній праці Указом Президента України від 30 червня 2004 р. Володимиру Володимировичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Дробишева Ганна Павлівна

Народилася 19 грудня 1952 року в селі Червонознам'янка Іванівського району Одеської області.

У 1972 році закінчила з відзнакою шкільне відділення Біл-город-Дністровського педагогічного училища. Почала свою трудо-ву діяльність вчителькою початкових класів Петрівської серед-ньої школи Комінтернівського району Одеської області.

Заочно продовжила навчання на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, який закінчила в 1979 році. З 1975 року по серпень 1983 року працювала в школі організатором позакласної і позашкільної роботи, вчителем історії. З 1983 року і до цього часу працює вчителем історії та заступником

директора з навчально-виховної роботи.

Особливим напрямом у роботі вчителя є дослідження, пошук. Має досвід роботи з впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках історії, який викликає інтерес у колег, спонукає до дискусії. Її учні мають високий рівень навчальних досягнень, результативно виступають на районних олімпіадах, успішно складають іспити з історії при вступі у вищі навчальні заклади.

Як заступник директора школи з навчально-виховної роботи виробила чітку та результативну систему роботи з методичного супроводу особистісно зорієнтованого освітнього процесу школи, який впроваджують її колеги — заступники з навчально-виховної роботи.

За успіхи в навчанні і вихованні учнів нагороджувалася грамотами районного відділу освіти, обласного управління освіти і наукової діяльності, Почесною грамотою Міністерства освіти України. В 1993 році нагороджена знаком «Відмінник освіти України». Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Переможець районного конкурсу «Учитель року - 2003» в номінації «Заступник директора з навчально-виховної роботи», призер районного конкурсу «Людина року Комінтернівщини» у номінації «Кращий за професією у галузі освіти».

Указом Президента України від 21 лютого 2007 року Ганні Павлівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Дуденко Микола Трифонович

Народився 8 травня 1937 року в селі Новоселиці Ульяновського району Кіровоградської області.

З 1955 по 1957 роки — навчався в професійно-технічному училищі № 1 в місті Одесі, по закінченні якого працював на суднах Чорноморського морського пароплавства. В 1969 році заочно закінчив Одеське вище інженерно-морське училище по спеціальності інженер-механік судових силових установок.

В 1965 році розпочав педагогічну діяльність на посаді майстра виробничого навчання, з 1972 року по 1990 рік — старший майстер виробничого навчання Одеського професійно-технічного училища № 17.

Розробив та запровадив методику виробничого навчання за системою «майстер-майстерня». У своїй діяльності головну увагу приділяв підвищенню якості навчання курсантів, впроваджував в навчальний процес сучасні форми та методи навчання й виховання молоді.

В 1990 році переїхав до міста Севастополя, де працював заступником директора з навчально-виробничої роботи в Севастопольському вищому професійному училищі № 3, а з 2002 року продовжує працювати викладачем в вищезазначеному училищі.

Неодноразово нагороджувався грамотами органів управління освітою, почесною Грамотою Міністерства морського флоту.

Микола Трифонович за сумлінну творчу роботу нагороджений медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці». Указом Президії Верховної Ради УРСР від 3.08.1978 року Миколі Трифоновичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник професійно-технічної освіти УРСР».

Дудкевич Людмила Дмитрівна

Народилася 30 липня 1952 року в селі Войнашівка Барського району Вінницької області.

Після отримання середньої освіти навчалася в Чернівецькому державному університеті, який успішно закінчила в 1974 році, отримавши спеціальність учителя української мови та літератури. Трудовий шлях розпочала в 1975

році вчителькою російської мови та літератури середньої школи в Групі радянських військ у Німеччині, а з 1979 по 1986 роки працювала на тій же посаді в середній школі № 10 міста Чити.

З 1986 року почала викладати українську мову та літературу в середній школі № 26 м. Одеси, з 1994 року — в гімназії № 5 м. Одеси, з 2001 року — в ліцеї «Чор-номорський», з 2005 року — вчитель української мови та літератури гімназії № 1 м. Одеси ім. А. П. Бистріної.

Мету своєї роботи Дудкевич Л. Д. вбачає у формуванні всебічно розвиненої особистості учня. Вважає за необхідне допомагати учням отримувати не лише ґрунтовні знання, а й втілювати в навчально-виховний процес проблему «Формування духовного світу високоінтелектуальної мови та етнопедagogіки як вагомих чинників національної культури та державотворення».

Для реалізації цієї проблеми надає перевагу диференційованому навчанню, роботі з обдарованими дітьми. Разом з редакцією газети «Думська площа» в 1998 році започаткувала на сторінках цього видання дитячу сторінку «Кобзарик». Її вихованці були неодноразовими переможцями районних, міських обласних, Всеукраїнських олімпіад, призерами Малої академії наук.

Переможець обласного туру I Всеукраїнського конкурсу вчителів україно-знавства в 1995 році. Захищала честь вчителів Одещини в м. Києві. Нагороджена премією Ярослава Шепелявця.

Дипломант обласних ярмарків педідей 1997, 1998 років, має авторські посвідчення 1998, 2001 років. Є членом творчої групи вчителів української мови та літератури Одеського ОІУВ.

Людмила Дмитрівна є автором ряду статей на тему: «Відродження національних цінностей України в цілісній системі навчання та виховання учнів». Значну увагу приділяє також методиці викладання української мови та літератури, активно співпрацює з редколегіями науково-методичних журналів «Дивослово», «Наша школа», газет «Українська мова та література», «Думська площа». Автор одинадцяти публікацій.

Досвід Людмили Дмитрівни здобув визнання серед її багаточисленних колег, вона користується заслуженим авторитетом серед батьків, учнів та вчительської громадськості.

Більше десяти учнів Дудкевич Л. Д. обрали професію вчителя української мови та літератури і працюють в школах м. Одеси та області. Двоє з них стали аспірантами кафедри української мови ОНУ ім. І.І. Мечникова.

За успіхи в роботі неодноразово відзначалася органами управління освітою, органами державної виконавчої влади. Має відзнаку «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 1 жовтня 1999 року Людмилі Дмитрівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Дудченко Діана Іванівна

Народилася 25 жовтня 1945 року в місті Болграді Одеської області. Після отримання середньої освіти поступила на навчання до Ізмаїльського педагогічного інституту, де отримала спеціальність вчителя англійської мови.

Трудову діяльність розпочала з 1967 року на посаді вчителя англійської мови та літератури загальноосвітньої школи № 7, куди прибула за направленням. З 1977 року Діана Іванівна — заступник директора середньої школи № 1 ім. О. В. Суворова міста Ізмаїла, а з 1987 року — беззмінний директор цієї ж школи.

У своїй педагогічній практиці значну увагу приділяє підготовці вчителів-початківців.

Очолює роботу школи молодого вчителя, яка є опорною для вчителів англійської мови міста.

Її методичні розробки з розвитку вмінь та навичок аудіювання, читання, гово-ріння активно використовуються вчителями англійської мови міста.

Має друковані статті в професійних газетах, журналах та місцевій періодиці з питань освіти, навчання і виховання підростаючого покоління. В практичній діяль-ності надає перевагу новим інтерактивним педагогічним технологіям.

Бере активну участь в апробації підручників англійської мови українських і закордонних авторів, в організації та проведенні міських та обласних семінарів.

Діана Іванівна набуті знання щедро передає студентам Ізмаїльського гума-нітарного університету, де вона за сумісництвом працює викладачем англійської мови.

Вагомим внеском Діани Іванівни у розвиток освіти міста є тісна співпраця з міс-цевою картинною галереєю, музеєм О. В. Суворова і телебаченням. За її ініціативою в 2003 році на базі закладу створено унікальний Літопис та Музей історії школи.

Діана Іванівна вчитель вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист».

За успіхи на педагогічній ниві неодноразово відзначалася органами управління освітою. Нагороджена Почесною Грамотою міністерства освіти та науки України. Має знак «Відмінник освіти України», була переможницею міського конкурсу «Жінка року-2004».

Указом Президента України від 21 лютого 2007 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Дука Микола Дмитрович

Народився 25 січня 1938 року в селі Широке Комінтер-нівського району Одеської області.

Трудовий шлях почав трактористом, а потім помічником бригадира в Кустанайській області після закінчення Березів-ського училища механізації сільського господарства.

В 1957—1961 роках навчався в Петрівському технікумі, отримав спеціальність техніка-механіка сільськогосподарського виробництва, в 1961—1964 роках служив у лавах Радянської Армії.

З грудня 1964 року працював у ПТУ-43 м. Березівки; спочатку на посаді майстра виробничого навчання, з 1970 року — старшого майстра, а з червня 1983 року — директором цього училища. В 1982 році закінчив Меліто-польський інститут механізації сільського господарства.

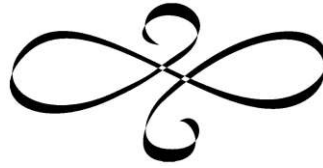
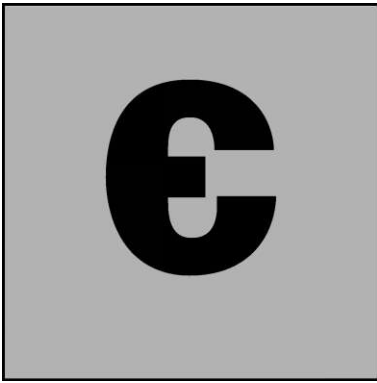
Діяльність М. Д. Дуки і результати роботи колективу ПТУ-43 висвітлено у книзі «Твій робочий диплом», яку віддруковано в Одеському видавництві «Маяк» у 1986 році.

Обирався депутатом Березівської міської Ради народних депутатів.

За успіхи в роботі неодноразово відзначався органами освіти. Нагороджений трьома медалями: «За освоєння цілинних земель», «За трудову доблесть», «За доблесну працю».

Знаходячись на пенсії, Микола Дмитрович зв'язків з рідним училищем не пориває.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР у 1974 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник профтехосвіти УРСР».

Євтодій Ірина Віталіївна

Народилася 13 травня 1965 року в м. Одесі.

Після закінчення у 1982 році загальноосвітньої школи № 67 навчалася в Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського на музично-педагогічному факультеті.

Трудову діяльність розпочала у 1986 році вчителем музики загальноосвітньої школи № 14, а з 1987 року — у загально-освітній школі № 49, де працює до цього часу.

Ірина Віталіївна — талановитий, досвідчений вчитель. Уроки проводить на високому методичному рівні, використовуючи нестандартні форми організації навчання і виховання учнів. Велику увагу приділяє вивченню матеріалів з українознавства, фольклору, пісенної і танцювальної культури, знайомству з народними звичаями і обрядами, календарними святами. Створюючи на уроках «ситуацію успіху», спрямовує діяльність учнів на розвиток інтелектуальних, практичних і навчальних умінь та навичок, що підвищує ефективність слухання, спостереження, формує певні погляди, смаки, прагнення.

Ефективно використовує міжпредметні зв'язки. Велику увагу приділяє вихованню таких особистісних якостей, як доброта, чуйність, повага до старших, мило-сердя, співчуття.

Її учні постійно беруть участь у щорічному традиційному фестивалі-конкурсі «Таланти твої, Україно» та є його лауреатами.

Ірина Віталіївна є керівником районного методичного об'єднання вчителів музики, бере участь у районних семінарах, проводить відкриті уроки, щиро ділиться досвідом своєї роботи з молодими вчителями. Є керівником вокального гуртка «Надія», готує музичне супроводження шкільних свят, конкурсів.

У 2005 році стала переможницею районного, міського, обласного та учасником III заключного етапу Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» у номінації «Вчитель музики».

Ірина Віталіївна скромна, вимоглива до себе людина, користується повагою в колективі, серед учнів та їх батьків.

Має педагогічне звання «Старший учитель». За творчу педагогічну діяльність неодноразово відзначалася органами управління освітою, органами виконавчої влади.

Єнішина Марія Християнівна

Народилася 22 грудня 1947 року в селі Цвітнопілля Таврійського району Омської області.

Трудовий шлях розпочала в 1965 році після закінчення середньої школи.

З 1971 року працювала вихователем дитячого закладу № 196 міста Іллічівська, з 1985 року — завідуючою дитячим закладом № 5, а з 1992 року — начальником комплексу дитячих дошкільних закладів Іллічівського морського порту. В 1986 році закінчила Бердянський педагогічний університет по спеціальності «викладач дошкільної педагогіки і психології».

В своїй роботі велику увагу приділяє методичному забезпеченню виховного процесу, зміцненню матеріальної бази дитячих дошкільних закладів, роботі з педагогічними кадрами та батьками.

Користується заслуженим авторитетом серед педагогічної громадськості міста Іллічівська, батьків та працівників морського порту.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою, керівництва морського порту. Нагороджена медалями «За доблесну працю. В честь 100-річчя від дня народження В. І. Леніна», «Ветеран праці», а в 1998 році Указом Президента України їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Єргієва Олена Петрівна

Народилася 2 липня 1962 року в м. Одесі.

В 1981 році з відзнакою закінчила Одеське державне музичне училище ім. К. Ф. Данькевича, в 1987 році — Одеську державну консерваторію ім. А. В. Нежданової. За роки навчання стала лауреатом 1-ої премії зонального конкурсу виконавців на струнних інструментах та отримала стипендію ім. Д. Ф. Ойстраха.

О. П. Єргієва — відома скрипалька, ім'я якої відоме не тільки в Україні, але й поза її межами. Вона є лауреатом чотирьох між-народних конкурсів (Німеччина, Італія, Україна, Угорщина).

З 1981 р. — викладач Дитячої музичної школи с. Миколаївка Одеської області, з 1987 р. — працює в Одеському державному музичному училищі ім. К. Ф. Данькевича (тепер Одеське училище мистецтв і культури ім. К. Д. Данькевича). Викладач-методист, завідувач цикловою комісією «Оркестрові струнні інструменти».

Серед студентів Олени Петрівни є лауреати Всеукраїнських конкурсів. Викладач-методист Єргієва О. П. надає методичну допомогу викладачам дитячих музичних шкіл міста Одеси та Одеської області, неодноразово проводила майстер-класи для викладачів Одеської області в стінах рідного училища, а також в консерваторії м. Тбілісі, в музичному училищі м. Запоріжжя. Розробила та ввела в навчальну практику нову навчальну програму з дисципліни «Читання з аркушу».

З 1994 р. — концертмейстер камерного оркестру Одеської обласної філармонії.

В її репертуарі чимало сольних програм, значне місце в яких посідають твори світової та вітчизняної класики. Вона активно пропагує твори сучасних українських композиторів, є першим виконавцем багатьох творів композиторів світу (Росії, Литви, Грузії, Німеччини, Бельгії, Нідерландів). Унікальним явищем на Україні стали концертні програми у складі камерного дуету «Каданс», який не має аналогів в Європі. У складі дуету О. П. Єргієва неодноразово і з великим успіхом гастролювала у Монголії, Угорщині, Киргизстані, Грузії, Татарстані, Росії, Литві, Молдові, Німеччині, Бельгії, Франції, Угорщині, Словаччині та багатьох містах

України. Неодноразово представляла Україну на міжнародних фестивалях: «Київ-музикфест», «Два дні та дві ночі нової музики» (м. Одеса), «Шостакович та його час» (Бельгія, 1996 р.), «Європа-Азія» (Татарстан, 2000 р.), «Клуб Б. Беринського» (м. Москва, 2003 р.), «Дні культури України у Франції» (1999 р.), «Дні культури України в Грузії» (2001 р.), «Звуковий шовковий шлях» (Бішкек, 2001 р.).

О. П. Єргієва постійно виступає з камерним оркестром Одеської філармонії як солістка, неодноразово записувалася на республіканському і обласному телебаченні і радіо, має фондові записи, комплект-диски.

О. П. Єргієва є членом Асоціації нової музики України. Має численні відгуки у республіканській та закордонній пресі, рецензії видатних науковців.

Єрмалаєва Валентина Іванівна

Народилася у 1939 році в місті Одесі.

Після закінчення у 1961 році Одеського кредитно-економічного інституту за спеціальністю бухгалтер-економіст, згідно з рішенням комісії з розподілу спеціалістів з 01.08.1961 року розпочала працювати в Одеському фінансовому технікумі, спочатку викладачем професійних дисциплін, з 1967 року — завідувачем виробничою практикою, з 1974 року — заступником директора з навчально-виховної роботи, з 25.12.1981 року до 1993 року — директор фінансового технікуму, з 1994 року до тепер — викладачем предметів «бухгалтерський облік», «Аудит» в Одеській філії Українського державного університету економіки і фінансів. На всіх посадах праця Єрмалаєвої В. І. відзначалася професіоналізмом, сумлінністю, відданістю справі.

Безпосередньо брала участь у роботі з розробки концепції, статусу коледжу, пакету ускладнених навчальних планів і програм, переробки комплексу методичного забезпечення предметів. 26 березня 1993 року рішенням комісії Міністерства освіти України і наказом МФУ технікум набуває нової якості і отримує статус фінансово-економічного коледжу II рівня акредитації за освітнім рівнем «Бакалавр з економіки».

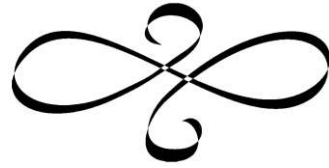
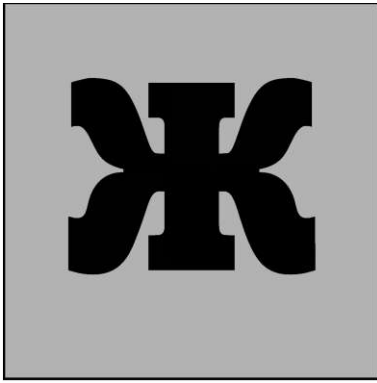
Має певні здобутки в науково-методичній роботі. В 2001 році нею видано навчальний посібник з грифом Міністерства освіти і науки України «Теоретичні основи та практика бухгалтерського обліку». Підготовлена стаття «Організаційно-методичні підходи до аудиту фінансової звітності в умовах реалізації реформування бухгалтерського обліку», яку надруковано в Міжнародному збірнику наукових праць (видання перше) «Фінансові аспекти глобальних перетворень економічних систем».

В 2005 році — узагальнено досвід організації і методики проведення практичних занять з дисциплін загальноекономічної, професійної підготовки з опублікуванням його в науково-методичному збірнику Міністерства освіти і науки України «Проблеми освіти» (випуск 41).

В 2005 році нею видано навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Управлінський облік», з нагоди 60-річчя заснування навчального закладу написано і видано Літопис з історії закладу в 3-х томах «Від Одеського фінансово-економічного технікуму, коледжу до вищого навчального закладу».

Брала активну участь у роботі Ради директорів навчальних закладів I-II рівня акредитації Одеської області, була заступником Голови Ради директорів.

За значний внесок у розвиток професійної освіти неодноразово відзначалася органами управління освітою, нагороджена знаками «Відмінник фінансової роботи», «За відмінні успіхи в середній спеціальній освіті», почесними грамотами МФ СРСР, МФУ, Ради директорів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Жадан Раїса Павлівна

Народилася 1 жовтня 1948 року в селі Богодарівка Чорну-хінського району Полтавської області.

В 1967 році вступила до Сумського державного педагогічного інституту.

Отримавши в 1971 році спеціальність учителя української мови та літератури, поїхала за направленням у Писарівську се-редню школу Кодимського району Одеської області.

З 1979 року працює на посаді заступника директора Писарівської середньої школи.

За цей час зуміла сформувати дружний, працьовитий, творчий педагогічний колектив, який сьогодні наполегливо працює над проблемою ефективного використання інноваційних технологій як умови забезпечення особистісно зорієнтованої освіти.

Мудрий фахівець, майстер педагогічної справи, досвідчений порадник, Раїса Павлівна по-справжньому розкрила свій талант організатора і головного методиста школи саме на посаді заступника директора школи з навчально-виховної роботи.

Вона створила шкільний методичний кабінет, який є змістовною базою, лабораторією для навчання учителів, удосконалення їх професійної майстерності. З її ініціативи в школі створено навчальні кабінети, які ефективно використовуються в навчально-виховному процесі.

Сьогодні Писарівська загальноосвітня школа стала навчально-виховним комплексом «Загальноосвітня школа I-III ступенів — дошкільний навчальний заклад», і Раїса Павлівна багато робить для того, щоб він став і за формою, і за змістом справжнім навчальним закладом нового типу.

Як учитель, плідно працює над удосконаленням методики викладання української мови та літератури, домагається міцного засвоєння свого предмету, високого рівня навчальних досягнень школярів, про що свідчать результати участі її вихованців в предметних олімпіадах, конкурсах, Малій академії наук.

Ефективно впроваджуючи в практику своєї роботи найновіші досягнення педагогічної науки і передового педагогічного досвіду, Раїса Павлівна і сама щедро передає свій досвід колегам, керує районною Школою управлінського досвіду, районною опорною школою з проблеми організації методичної роботи в школі на основі діагностики, багато уваги приділяє навчанню молодих педагогів.

Творча праця педагога здобула визнання серед колег, вона користується повагою і авторитетом в школі, селі, районі.

Має педагогічне звання «Учитель-методис

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

За свою невтомну педагогічну діяльність Раїса Павлівна неодноразово відзначалась Грамотами Міністерства освіти і науки України, місцевих органів управління освітою. Має знаки «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти Украї-ни». Відзначена іменним годинником Президента Уї

Жарченко Тодос Васильович

Трудову діяльність розпочав у 1922 році в місті Дніпропетровську на посаді вчителя, згодом працював політінструктором, головою сільської ради, а з 1929 року — інструктором райкому Компартії України в цьому ж місті. З вересня 1932 навчався в Московській Академії Комуністичного виховання ім. Н. К. Крупської, після закінчення якої в 1935 році обійняв посаду директора СШ № 9 міста Дніпродзержинська, а на початку 1938 року призначений завідуючим Дніпропетровським обласним відділом народної освіти. З приєднанням у 1939 році земель Західної України до УРСР Тодос Васильович був направлений на посаду завідуючого обласним відділом народної освіти Львівської обласної Ради народних депутатів, де його застала Велика Вітчизняна війна, в якій він приймав участь з першого до останнього дня.

Після демобілізації з лав Червоної Армії наказом Народного Комісара освіти УРСР від 17 грудня 1945 року Тодос Васильович призначається завідуючим Одеським обласним відділом народної освіти. Працюючи на цій посаді відіграв важливу роль по створенню умов для навчання і виховання підростаючого покоління, ліквідації безпритульності, підготовці педагогічних кадрів для закладів освіти Одещини, виконанню вимог закону про обов'язкове початкове та семирічне навчання, тощо.

В 1951 році Тодос Васильович очолив Одеську середню школу № 92, що розмішталася тоді по вулиці Чичеріна, 58.

22 квітня 1959 року він призначається директором Одеського інституту удосконалення вчителів, якому віддав дев'ять років свого життя.

За успіхи на ниві народної освіти відзначався органами управління освітою, мав військові нагороди.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 1 вересня 1966 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель УРСР».

Помер в листопаді 1968 року.

Желудков Федір Антонович

Народився 6 березня 1925 року в місті Херсоні.

Трудову діяльність розпочав з 1941 року слюсарем на Херсонському заводі імені Петровського. З 1944 року по 1948 рік служив в лавах Радянської Армії. Учасник бойових дій в Великій Вітчизняній війні. З 1949 по 1954 роки навчався в Одеському сільськогосподарському інституті. Після отримання вищої освіти працював в системі професійно-технічної освіти майстром виробничого навчання, викладачем в Ізмаїльському сільському професійно-технічному училищі № 6. З 1958 року — майстер виробничого навчання в ТУ № 2 м. Одеси. З 1959 року — старший інспектор Одеського обласного управління професійно-технічної освіти. В 1966-1982 роках — начальник відділу училищ Одеського обласного управління професійно-технічної освіти.

Вийшовши на пенсію у 1982 році як інвалід Великої Вітчизняної війни, Федір Антонович продовжив працювати методистом в обласному методичному кабінеті професійно-технічної освіти. З 1991 року — в інституті удосконалення вчителів, з 1993 року — методистом в ПТУ № 30 (нині Державний професійно-технічний

навчальний заклад «Одеське професійне училище залізничного транспорту та будівництва»).

На всіх ділянках роботи Федір Антонович проявив себе грамотним фахівцем, вмілим організатором навчально-виховного процесу, принциповим і вимогливим керівником. Багато уваги приділяв удосконаленню навчального процесу, укріпленню навчально-матеріальної бази професійно-технічних училищ області.

Працюючи методистом, написав більше 70 методичних рекомендацій щодо підвищення якості навчання і виховання учнів.

За успіхи в роботі неодноразово нагороджувався почесними грамотами Держкомітету СРСР, Держкомітету Української РСР з професійно-технічної освіти, Одеського обкому КП України і обласної Ради народних депутатів.

Як учасник бойових дій у Великій Вітчизняній війні нагороджений орденом «Вітчизняної війни I ступеня», а також 8 ювілейними медалями.

Нагороджений знаком «Відмінник професійно-технічної освіти СРСР».

Педагогічний колектив та учні Державного професійно-технічного навчального закладу «Одеське професійне училище залізничного транспорту та будівництва» вважають Федора Антоновича «Вчителем вчителів».

Желязко Ірина Андріївна

Народилася 24 липня 1970 року в місті Одесі.

Після закінчення Одеського педагогічного училища в 1990 році розпочала трудову діяльність вихователем в дошкільному навчальному закладі № 88 міста Одеси. В 2000 році вступила до Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, який успішно закінчила і обійняла посаду методиста в своєму дошкільному закладі.

Творча група педагогів під керівництвом Ірини Андріївни в 2003 році представила методичну розробку з Базового компоненту дошкільної освіти — «Мову рідної природи розуміти серцем вчись», на конкурсі «Освіта, XXI століття». Ця розробка отримала призове місце на обласному турі-конкурсу.

В 2005 році приймала участь у міському конкурсі «Вихователь року» і зайняла I місце в номінації «Методист року».

Ірину Андріївну відрізняє високий професіоналізм, педагогічна майстерність. Роботу веде на високому науковому та методичному рівні, використовує новітні педагогічні технології, досконало володіє методикою. Користується авторитетом та повагою колег, батьків, дітей. Умілий організатор педагогів. Виступає за збереження самоцінності дошкільного дитинства. Створює і підтримує в колективі творчий клімат і психологічний комфорт.

Неодноразово відзначалась грамотами районного, міського та обласного управління освіти.

Жирун Ольга Демидівна

Народилася в 1925 році в селі Байбузівка Савранського району Одеської області.

Почала працювати в 1950 році в Савранській середній школі, а в 1956 році успішно закінчила Одеський державний педагогічний інститут іноземних мов.

Основним у педагогічній діяльності вчительки був пошук нових форм і методів ведення уроків, аби пробуджувати думку учнів, вміло заохочувала учнів до роботи; на її уроках завжди панувала атмосфера доброти, творчості. Ольга Демидівна робила все, аби допомогти своїм учням знайти свій шлях у житті, стати активними, творчими особистостями. Вона багато років очолювала методичне об'єднання вчителів англійської мови. В Савранській школі працювала 40 років.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

За заслуги в розвитку освіти та за активну участь у громадському житті неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти.

Нагороджена медалями «За трудову відзнаку», «За трудову доблесть», «Ветеран праці», а в 1978 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз Ольга Демидівна на пенсії.

Проживає в Саврані.

Журавльова Олена Федорівна

Народилася 24 лютого 1943 року в м. Батайську Ростовської області.

В 1965 році закінчила Ростовський на Дону педагогічний інститут за фахом учитель фізики й хімії середньої школи.

Будучи дружиною військовослужбовця, з 1965—1978 роки працювала вчителем фізики в м. Батайську (школа № 6), в м. Ленінграді (школа №124), в Приморському краї (сміт Шкотово).

З 1978 року — учитель фізики Великодолинської середньої школи № 1 Овідіопольського району Одеської області, а з 1984 по 2004 роки — директор цієї ж школи.

Педагогічна діяльність Олени Федорівни позначена творчим характером, великою увагою до методичного забезпечення навчально-виховного процесу в школі. З прийняттям закону «Про мови» активізувала роботу по відродженню національних класів, організувала класи з поглибленим вивченням окремих предметів, а з 2003 року реорганізувала школу в гімназію.

Сприяла впровадженню інноваційних технологій в навчально-виховний процес та його комп'ютеризацію.

Протягом усієї педагогічної діяльності вмівло знаходити оптимальні варіанти викладання нового матеріалу, вирішення питань забезпечення життєдіяльності школи.

Обиралася депутатом Овідіопольської районної ради чотирьох скликань.

За успіхи у навчанні підростаючого покоління, а також активну громадську діяльність неодноразово відзначалася місцевими органами виконавчої влади та управління освітою. Нагороджена Грамотою Президента України, годинником від Президента, Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України. Має знаки «Отличник просвещения СССР», «Відмінник освіти України».

Жуха Леонід Іванович

Народився 3 вересня 1948 року в селищі міського типу Турійську Турійського району Волинської області.

Після отримання середньої освіти, з 1967 по 1972 роки навчався в Одеському інституті інженерів морського флоту на факультеті механізації портових перевантажувальних робіт.

Розпочав свій трудовий шлях в 1972 році інженером Ренійського морського торговельного порту.

З 1973 року працює в Державному професійно-технічному навчальному закладі «Іллічівське вище професійне училище морського транспорту». Проїшов шлях від майстра виробничого навчання професійно-технічного училища до директора сучасного закладу.

Під його керівництвом училище стало одним з найкращих в Україні. В училищі ведеться не тільки підготовка робітничих кадрів, а й підготовка фахівців за кваліфікацією молодший спеціаліст з п'яти напрямів.

З 1998 року в училищі організована підготовка кваліфікованих фахівців для сфери комерційної діяльності в рамках українсько-німецької програми «Трансформ».

Жуха Л. І. — викладач вищої кваліфікаційної категорії, досконало володіє матеріалом з предметів професійного циклу.

За час роботи в училищі проявив себе фахівцем високого рівня професіоналізму, ініціативною, творчою особистістю, який досконало володіє ефективними формами і методами організації навчально-виробничого процесу. Проводить активну роботу з впровадження інноваційних технологій у навчальний процес.

Леонід Іванович користується заслуженим авторитетом учнівського і педагогічного колективу училища.

Багатий досвід та високий професіоналізм Леоніда Івановича дозволяє училищу забезпечити високу якість освітянських і виробничих послуг.

З 2000 року він очолює раду директорів професійно-технічних навчальних закладів Одеської області, член колегії обласного управління освіти і наукової діяльності, обирався делегатом I та II Всеукраїнських з'їздів працівників освіти.

Про високий авторитет Жухи Л. І. свідчить і те, що він тричі поспіль обирається депутатом Іллічівської міської Ради. На протязі 9 років очолює постійну депутатську комісію з фінансово-економічних питань, бюджету, інвестицій та комунальної власності.

Неодноразово нагороджувався грамотами Міністерства освіти і науки України, Управління освіти та наукової діяльності Одеської обласної держадміністрації.

Має відзнаку «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 7 квітня 2003 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Жученко Валентина Василівна

Народилася 4 травня 1969 року в селищі міського типу Ко-мінтернівське.

Навчалася у місцевій школі. В 1991 році, закінчивши з відзнакою філологічний факультет Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, повертається до Комінтернівської загальноосвітньої школи в якості учителя української мови та літератури і весь цей час залишається вірною обраній професії.

Природна працьовитість, успішне засвоєння методики викладання свого предмета, постійний потяг до оволодіння новими технологіями навчання, прагнення йти невторованими дорогами робить вчительку улюбленицею школярів, сприяє значному зростанню її авторитету серед колег. Практично ще зовсім молодим фахівцем очолила вона районне методичне об'єднання вчителів української мови та літератури, значно поштовхнула його роботу.

Любов до літератури, постійний пошук приводять Валентину Василівну до прагнення донести своїм вихованцям знання про багатство літературного світу, який їх оточує, знаходиться з ними поруч. Так до школярів прийшли імена Бориса Нечерди, Богдана Сушинського, Олекси Різниченка, Василя Барладяну-Бирладника. Виникла ідея відкрити факультатив для учнів старших класів по вивченню літератури рідного краю. Знайшовши одностайних серед колег, створює творчу групу учителів, яка працює за зазначеною темою. Надбаним ділиться з колегами через педагогічну пресу, семінари-практикуми. Напрацьоване лягає в основу її творчої роботи як учасника, а потім переможця обласного та призера Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2003».

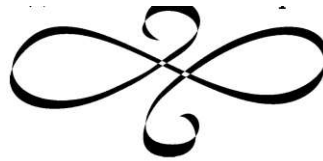
Має вищу кваліфікаційну категорію та педагогічне звання «Вчитель-методист».

За свою педагогічну діяльність нагороджена грамотою Міністерства освіти України, почесним нагрудним знаком губернатора Одеської області, грамотами управління освіти та обласної державної адміністрації, відділу освіти

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ Комінтернівської районної державної адміністрації.

Має знак «Відмінник освіти України».

З

Загаєвський Федір Олексійович

Народився 20 серпня 1942 року в селі Широкому Білгород-Дністровського району Одеської області.

З 1959 р. по 1963 роки — студент факультету фізичного виховання Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського.

Трудову діяльність почав у Широківській середній школі на посаді вчителя фізичної культури. Після закінчення інституту працював учителем анатомії, фізіології та фізичної культури Ільїнської середньої школи Біляївського району Одеської області. З 1965 року — в Одеському технікумі залізничного транспорту на посаді керівника фізичного виховання.

У своїй діяльності головну увагу завжди приділяв якості навчання студентів, використовуючи на практиці досягнення сучасної педагогічної науки, теорії і методики фізичного виховання. Досвід Ф. О. Загаєвського узагальнено, він знайшов широке розповсюдження серед навчальних закладів Укрзалізниці та Одеської області.

Ф. О. Загаєвський активно виконує громадську роботу, є головою обласного методичного об'єднання викладачів фізичного виховання вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Нагороджений медалями: «За доблесний труд», «Ветеран труда» Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 11 вересня 1990 року Ф. О. Загаєвському присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Загороднюк Віра Дмитрівна

Народилась 13 червня 1937 року у селі Майорське Фрунзівського району Одеської області.

В 1957 році закінчила Б.-Дністровське педагогічне училище і почала трудовий шлях в Оленівській семирічній школі вчителем початкових класів, працювала в інших школах Фрунзівського району. У 1968 році заочно закінчила українське відділення філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова і в 1969 році почала викладати українську мову та літературу у Фрунзівському НВК, де продовжує працювати і зараз.

Своїх учнів Віра Дмитрівна виховує в дусі патріотизму, високої організованості

та дисциплінованості, працьовитості, проводить велику позакласну роботу, підтримує тісні зв'язки з батьками учнів.

Нагороджена медаллю А. С. Макаренка, знаком «Відмінник освіти України» та багатьма грамотами, має звання «Вчитель-методист».

Указом Президента України від 2 жовтня 1998 року Вірі Дмитрівні присвоєно звання «Заслужений вчитель України».

Загорська Віра Семенівна

Народилася в 1919 році в місті Кривий Ріг Дніпропетровської області.

Після закінчення Криворізького педагогічного інституту в 1940 році працювала викладачем природничих дисциплін в Люба-шівській середній школі № 1 Одеської області. Після закінчення війни знову повернулася у цю школу.

За 37 років педагогічної діяльності навчила і виховала багато поколінь молодих людей, які стали чесними громадянами, багато з них закінчили вищі навчальні заклади, обрали професію вчителя.

Вона давала своїм учням глибокі і міцні знання свого пред-мета, виховувала інтерес до навчання, уміння самостійно здобувати знання і використовувати їх у практичній діяльності.

За свою плідну педагогічну діяльність удостоювалася нагород Міністерства освіти України, об'єднано, районно. Має відзнаку «Відмінник народної освіти».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 3 жовтня 1969 року Загорській Вірі Семенівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Виїхала за межі району.

Запорожець Любов Василівна

Народилася 15 січня 1954 року в селі Іргизла, Башкирія.

Після закінчення в 1979 році Одеського електротехнічного інституту зв'язку ім. О. С. Попова йде працювати викладачем електротехнічних дисциплін Одеського технікуму газової та нафтової промисловості. Проявляючи добрі організаторські здібності, стає головою циклової комісії електротехнічних дисциплін.

Її професійна діяльність відзначається творчим підходом: застосовує новітні технології в навчанні, спрямовує діяльність студентів на творче сприйняття матеріалу.

Систематично проводить відкриті заняття для викладачів технікуму та обласного методичного об'єднання. Розробляє навчальні програми дисциплін, контрольні завдання, теми. Багато уваги приділяє підготовці студентів до участі в обласних олімпіадах з електротехніки.

Має категорію «Спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «Викладач-методист».

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Зарольська Любов Іванівна

Народилася 9 травня 1954 року в селі Старі Біляри Комінтернівського району Одеської області.

Після закінчення Сичавської середньої школи в 1971 році навчалася на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1976 року працювала

вчительською російською мовою та літературою в школах Березівського та Комінтернівського районів, з 1979 року в школах міста Южного — в середніх школах №№ 1, 2, з 1988 року — в середній школі № 3.

Любов Іванівна успішно використовує комбіновану систему М. П. Гузика у викладанні російської мови та літератури. Разом з ним у 1989 році в журналі «Русский язык и литература в средних учебных заведениях Украины» опублікувала статтю «Одноставное предложение. Уроки по комбинированной системе». Дещо пізніше в тому ж журналі надрукований її навчальний посібник для 8 класу «Синтаксис простого предложения. Изучение по комбинированной системе», та окремі розділи для 5 класу «Фонетика».

Любов Іванівна — високоінтелегентна людина, знає свій предмет, уміє вести учнів за собою, донести багатство свого розуму і душі до вихованців. Любов Іванівна користується безмежним авторитетом у своїх колег по роботі, учнів і громадськості міста.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою, а в 1996 році Указом Президента України їй присвоєно почесне звання «Заслужений учитель України».

Зарубанова Валентина Петрівна

Народилася в січні 1917 року в селі Загребени Чернуського району Полтавської області.

У 1935 році вступила до Харківського хіміко-технологічного інституту, який закінчила у 1939 році.

Трудовий шлях почала в 1939 році вчителем хімії в Донецькій області, працювала в селі Пологи Запорізької області.

Із серпня 1951 року по 1972 рік була викладачем хімічних дисциплін Білгород-Дністровського морського рибпромислового технікуму.

Валентина Петрівна приділяла багато уваги вдосконаленню методичного забезпечення навчально-виховного процесу, наполегливо шукала шляхи підвищення ефективності кожного уроку, його інформаційного та виховного потенціалу.

Почесне звання «Заслужений вчитель України» присвоєно Указом Президії Верховної Ради УРСР у 1987 році.

В. П. Зарубанова померла в 1996 році.

Захарова Ліна Іванівна

Народилася в 1940 році в селі Розалівка Котовського району Одеської області.

В 1962 році закінчила Південноукраїнський педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського.

З 1962 по 1965 роки за призначенням працювала вчителем математики та фізики в Семенівській 8-річній школі Білгород-Дністровського району Одеської області.

З 1965 року працює в Білгород-Дністровському педагогічному училищі Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського.

З 1980 року по 2005 рік працювала заступником директора училища з навчально-виробничої роботи, керувала організацією всіх видів педагогічної практики студентів.

Під її керівництвом розроблені наскрізні та робочі програми з усіх видів педагогічної практики, що сприяло покращенню практичної підготовки педагогічних кадрів.

Ліна Іванівна працює в творчій групі заступників директорів з педагогічної практики вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації Південного регіону

України. Внесла багато пропозицій щодо організації педагогічної практики студентів з позакласної виховної роботи, практики проведення пробних уроків у початковій школі і занять в дошкільному закладі та переддипломної педагогічної практики.

За активну педагогічну роботу неодноразово відзначалася Грамотами Управління освіти, Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист», нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Златєв Георгій Іванович

Народився 15 жовтня 1940 року в селі Залізничне Болград-ського району Одеської області.

У 1965 році закінчив Кишинівський державний університет. У 1962—1966 роках працював у науково-дослідному інституті Міноборони в м. Калініні, з 1966 по 1970 роки — учителем фізики і математики у Залізничній середній школі Болградського району, а у 1970—1990 роках — директором цієї ж школи, з 1991 року по теперішній час працює вчителем фізики у Белградській гімназії ім. Г. С. Раковського.

Вся педагогічна діяльність учителя спрямована на виховання у школярів інтересу до фізики. Його учні — переможці районних олімпіад, район-них та обласних конференцій МАН, турнірів юних фізиків та учасники фінальних турів Всеукраїнських турнірів юних фізиків.

Керівник постійнодіючого семінару вчителів фізики з розв'язування задач підвищеної складності, керував школою передового досвіду з теми «Вдосконалення форм і методів роботи на уроках фізики».

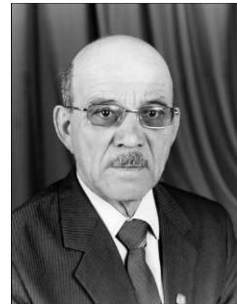
Постійний член журі районних олімпіад, конференцій МАН, конкурсів «Учи-тель року», а також член журі обласного та Всеукраїнського турнірів юних фізиків. Бере активну участь у районних та обласних педагогічних аукціонах.

Його розробки «Використання логічно-структурних схем на узагальнюючих уроках», «Рівнозначні контрольні роботи з астрономії», «Фізичний практикум для учнів 9—11 класів» використовують у своїй роботі вчителі фізики району. Запропоновані ним задачі ввійшли у збірник XIII міжнародного турніру юних фізиків, одна — у фінал XIII Всеукраїнського турніру.

Досвід роботи Георгія Івановича з проблеми «Міжпредметні зв'язки — шлях до всебічного розвитку учнів» узагальнено районним методичним кабінетом, впроваджується в практику роботи багатьох вчителів району.

Златєв Г. І. бере активну участь у громадській роботі району. Депутат районної ради двох скликань.

Неодноразово нагороджений органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Зубко Дмитро Іванович

Народився 25 січня 1944 року в селі Софіївка Червоногвардійського району Запорізької області.

По закінченні в 1972 році Криворізького Державного педагогічного інституту працює в Білгород-Дністровському педагогічному училищі на посаді викладача постановки голосу.

За час роботи в училищі зарекомендував себе висококваліфікованим спеціалістом. Дмитро Іванович має великий практичний досвід роботи, кваліфіковано володіє методикою навчання вокально-сольного співу.

Зубко Д. І. — провідний педагог на музично-педагогічному відділенні.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Заняття проводить на високому теоретичному і методичному рівні.

Велику роботу проводить по формуванню у студентів інтересу до предмету, навичок самостійності, працьовитості, почуття відповідальності та обов'язку.

Значну увагу приділяє роботі над точністю інтонації, дикції. Свій багатий прак-тичний викладацький досвід виклав у ряді змістовних методичних рекомендацій: «Вокальні вправи», «Робота по вокалу з юнаками в мутаційний період», «Робота над диханням у початківців». Цими рекомендаціями користуються в своїй роботі ви-кладачі училища та викладачі музичних відділів училищ Південного регіону.

Талановитий виконавець вокальних творів, щороку проводить сольні концерти в училищі, місті, які користуються великим успіхом, серед них концерти-лекції, які проводилися в міських бібліотеках, це університети культури, це фестивалі в містах Білгород-Дністровському, Одесі, Львівщині, Кишиневі, Ризі, Києві, Ялті, Херсоні і за кордоном (Югославія, Болгарія, Румунія, Угорщина). Журі конкурсів нагород-жувала Зубка Д. І. дипломами лауреата I ступеню, золотими медалями.

Він був незмінним солістом народної хорової капели Білгород-Дністровського палацу культури, був солістом ансамблю народної пісні «Веселка», солістом симфо-нічного оркестру та військового гарнізонного оркестру.

За цей період роботи підготував багато талановитої молоді, яка приймала і приймає участь в різних фестивалях і конкурсах.

Значну роботу проводить по вихованню у молоді вокальних умінь: підготовлені ним студенти в 2001—2005 роках зайняли призові місця і нагороджені Дипломами на конкурсах в місті Ялті («Весна-2001», «Кримська весна - 2002»), в місті Херсоні («Таврійська весна - 2003»), гран-прі (м. Кишинів), гран-прі — за високу творчу майстерність (м. Чернівці, 2005).

Зубко Д. І. пише музику, аранжує, робить обробки народних пісень. Ним написано багато романсів, дитячих пісень... Для чоловічого хору училища склав «Пісню вчителів».

Праця Зубко Д. І. відзначена Грамотами міської Ради, відзнаками, дипломами, почесними грамотами дирекцією училища, одеської обласної адміністрації, Міністерства освіти і науки України.

Зубрицька Світлана Петрівна

Народилася 23 березня 1958 року в с. Йосипівка Савранського району Одеської області.

З 1975 року навчалася в Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського, який закінчила в 1980 році, отримавши спеціальність учителя фізики. З 1980 по 1981 роки працювала вчителем фізики Йосипівської восьмирічної школи. З 1981 по 1983 роки — директором цієї ж школи.

З 1983 по 2006 роки Світлана Петрівна — заступник директо-ра з навчально-виховної роботи Нерубайського навчально-вихов-ного комплексу, а з 2006 року — очолила відділ освіти Біляївської районної державної адміністрації. Була співавтором втілення в життя проекту однієї з перших в Україні сільських гімназій — «Нерубайської». Активно працює над втіленням в життя програми профільного навчання. Вона є організатором по-стійнодіючих семінарів по впровадженню в практику роботи закладів освіти інтерактивних технологій.

Світлана Петрівна розробила програму по роботі з обдарованими дітьми. Її учні неодноразово ставали переможцями районних та обласних олімпіад, міжнародних конкурсів, Малої академії наук.

Зубрицька С. П. бере активну участь у громадському житті села. Як людина з активною громадянською позицією вона шість скликань поспіль обиралася депутатом сільської ради.

Неодноразово нагороджувалась грамотами райвно, облвно, МОН. Нагороджувалась знаком «Відмінник освіти України», їй присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист».

Зямілева Тетяна Михайлівна

Народилася 14 лютого 1945 року в селі Виноградівка Ар-цизького району Одеської області.

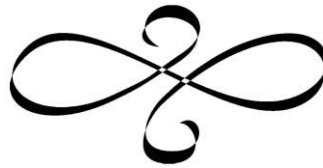
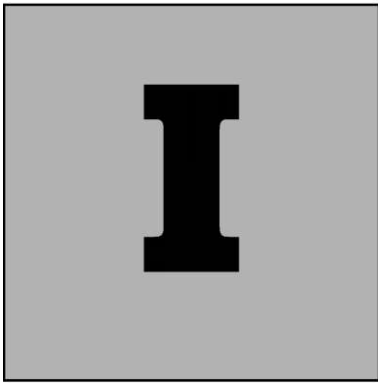
Трудову діяльність розпочала в 1961 році у восьмирічній школі № 2 м. Арциза в якості вихователя групи продовженого дня, одночасно навчаючись в Ізмаїльському педагогічному інсти-туті за спеціальністю педагогіка та методика початкового нав-чання. Згодом була переведена у загальноосвітню школу № 1, де почала працювати за здобутою спеціальністю вчителя почат-кових класів. З 1986 року працює в навчально-виховному комп-лексі «Загальноосвітня спеціалізована школа I-III ступенів — ліцей м. Арциза».

Життєве кредо Тетяни Михайлівни — «Спочатку любити, а потім вчити». Вона завжди в пошуку нових методів навчання, впроваджує прогресивний педагогічний досвід у практику своєї роботи, прекрасно володіє методикою викладання пред-метів, які вивчаються в початковій школі. Її уроки відрізняються конкретністю поставлених завдань, чіткою структурою, змістовним наповненням і високим емо-ційним потенціалом. Вони будуються з урахуванням вікових та індивідуальних особистостей учнів. Вміло створює умови для активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці, використовує диференційований підхід до учнів у навчанні і вихо-ванні. Робота учнів на уроці позначена високим темпом, динамічністю, різноманіт-ністю застосування вчителем методичних прийомів.

Її методики «Модульна система навчання», «Розвивальна система навчання» дають добрі результати, основу для продовження навчання у основній та старшій школах. Учні Тетяни Михайлівни — постійні призери районних, обласних олімпіад. Її досягнення високо цінують колеги рідної школи, шкіл району. Батьки поважають вчительку і впевнені, що віддали своїх дітей у надійні руки.

Досвід роботи вчительки вивчався, узагальнювався методичним кабінетом та впроваджується в практику роботи вчителів району. Неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти та науки України, управління освіти, районного відділу освіти.

Зямілева Т. М. — вчителька вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України», медаль «Ветеран праці».

Іванніков Сергій Іванович

Іванніков Сергій Іванович народився 19 червня 1960 року в с. Будова-Єнашимінська Північно-Єнісейського району Красно-ярського краю.

В 1972 році переїхав з батьками в Україну, в Вінницьку об-ласть, с. Вербка, де закінчив середню школу.

Трудову діяльність розпочав в 1977 році інструктором-мето-дистом по спорту Чечельницького райспорткомітету, в 1985 році з відзнакою закінчив Миколаївський державний педагогічний інститут ім. В. І.

Белінського за спеціальністю «Початкове війсь-кове навчання та фізичне виховання».

Працює в Балтському педагогічному училищі з 1985 року, з 1996 року — ди-ректор училища. Сформував творчий, стабільний педагогічний колектив. Зміцнює і постійно оновлює матеріально-технічну базу відповідно до вимог сьогодення, створює необхідні умови для успішної підготовки висококваліфікованих фахівців початкової ланки освіти. Училище є взірцем організації навчально-виховного про-цесу, центром освіти і культури на Півночі Одеської області.

Сергій Іванович має педагогічне звання «Викладач-методист», знак «Відмінник освіти України». За вагомі трудові здобутки, особистий внесок у розвиток науки та освіти, впровадження сучасних методів навчання та виховання молоді, зміцнення економічної бази установи неодноразово нагороджувався Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, Одеської облдержадміністрації.

Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, нагрудним зна-ком «Василь Сухомлинський», Почесною відзнакою голови Одеської облдержадміністрації.

Іванченко Алла Василівна

Народилася 28 серпня 1947 року в с. Любатаївка Іванівського району Одеської області.

В 1972 році закінчила Тираспольський педагогічний інститут, отримавши спеціальність вчитель біології та хімії.

Педагогічну діяльність розпочала старшою піонервожатою Антонівської загальноосвітньої школи Березівського району.

З 1967 року — вчитель біології і хімії Любатаївської школи Іванівського району.

З 1971 року працювала вчителем Біляївської загальноосвітньої школи № 1.

З 1986 року — директор Біляївської загальноосвітньої школи № 2. Вчитель вищої категорії.

Успішно виконує всі покладені на неї обов'язки: майстерно викладає хімію, організовує навчання у відповідності з законами про обов'язкове навчання дітей, створює умови для роботи «Школи-родини», «Школи сприяння здоров'ю». Завдяки її старанням в школі створено дієву структуру навчально-виховної роботи для розкриття талантів та здібностей дітей, оптимальні варіанти взаємодії педагогічного, батьківського та учнівського колективів.

Алла Василівна користується авторитетом серед педагогічної громадськості міста. Неодноразово відзначалася відзнаками органів управління освітою та вико-навчої влади.

Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Старший вчитель».

Іванюта Анатолій Леонідович

Народився 8 січня 1937 року в місті Києві.

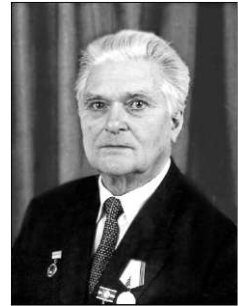
Після закінчення служби в Радянській армії навчався з 1959 по 1964 роки на факультеті механізації сільського господарства Української сільськогосподарської академії. Маючи добрі органі-заторські здібності, працював спочатку технологом, а потім приз-начається завідувачем майстернею Бахмацької райсільгосптех-ніки Чернігівської області.

З 1966 року працює заступником директора Ізмаїльського міського профтехучилища № 8, а з 1968 року — в Ізмаїльському технікумі механізації і електрифікації сільського господарства, спочатку — викладачем, потім — завідувачим відділення механізації сільського гос-подарства, а з 1988 року — заступником директора з навчальної роботи.

Обирався депутатом Ізмаїльської міської Ради народних депутатів.

Будучи творчою особистістю, є автором комплексу кодоматеріалів з предмету «Взаємозамінність, стандартизація і технічні вимірювання».

Нагороджений медаллю «Ветеран праці», знаком «Відмінник освіти України», почесною грамотою Міністерства аграрної політики України, трудовою відзнакою «Знак пошани», Почесною грамотою Ізмаїльської районної державної адміністрації.

Івасів Володимир Іванович

Народився 20 березня 1960 року в селі Жовтень Ширяїв-ського району Одеської області.

Після закінчення Одеського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського в 1982 році працював вчителем фізики Жовт-невої середньої школи.

З 1988 року й до цього часу працює директором загально-освітньої школи I-III ступенів с. Жовтень.

Володимир Іванович досконало володіє методикою викладан-ня фізики, уміло використовує знання на практиці.

За роки роботи директором школи виявив себе вмілим органі-затором. У розв'язанні всіх проблем йому притаманні сміливість, ініціативність, наполегливість.

Велику увагу Володимир Іванович приділяє створенню матеріальної бази школи. За його ідеєю та під його керівництвом добудовано дві класні кімнати та дві лабораторії, котельні. Працює над створенням нового типу навчального закладу «Школа-дитячий садок».

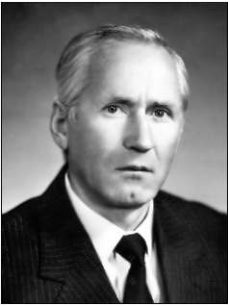
Постійно бере активну участь у житті свого села, району. Обраний депутатом Жовтневої сільської Ради.

За плідну педагогічну працю відзначався органами управління освітою.

Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти та науки Укра

педа «Відмінник освіти України»

Искра Михайло Романович

Народився 26 січня 1947 року в с. Богунове Іванівського району Одеської області.

Трудову діяльність розпочав в 1964 році вчителем фізкультури та праці в Коноплянській загальноосвітній школі цього ж району.

Після закінчення в 1972 році геолого-географічного факультету Одеського державного університету знову був призначений в Коноплянську школу спочатку вчителем математики, а згодом вчителем географії. Під час роботи проявив неабиякі здібності організатора, знавця психології дітей, вчителя-новатора. В 1975 році був призначений директором тієї ж Коноплянської загально-освітньої школи.

За часи роботи на посаді директора створив колектив висококваліфікованих, ініціативних, творчих педагогів, добився побудови типового приміщення школи, пришкольного інтернату.

В навчальному закладі часто проводяться обласні та районні семінари з різних питань навчання та виховання дітей.

Добре володіє методикою викладання географії, підготував 10 призерів обласних олімпіад з свого предмету.

Щедро ділиться багатим досвідом роботи із вчителями та керівниками шкіл.

За творчу роботу, старанне відношення до дорученої справи нагороджувався грамотами Міністерства освіти України, обласного управління та районного відділу освіти райдержадміністрації. Має знаки «Відмінник народної освіти СРСР», «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Старший вчитель».

Неодноразово обирався депутатом сільської та районної ради.

Делегат II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти в 2001 році.

Искров Іван Іванович

Народився в 1952 році в селі Острівне Арцизького району Одеської області.

Після отримання середньої освіти навчався в Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського, де в 1974 році отримав спеціальність викладача математики та фізики.

Трудовий шлях розпочав в тому ж році на посаді вчителя математики в Петрівській загальноосвітній школі Іванівського району Одеської області. З 1976 року працював в Іванівській загальноосвітній школі вчителем математики, згодом заступником директора з навчально-виховної роботи, а з 1983 по 1987 роки — директором цієї школи.

З 1987 року працює вчителем математики в Іванівській загальноосвітній школі I-III ступенів ім. Б. Ф. Дерев'янка.

Іван Іванович — висококваліфікований педагог, багато років керує районним методичним об'єднанням вчителів математики, проводить відкриті уроки для колег, допомагає молодим учителям. Свою педагогічну діяльність присвятив роботі над проблемою «Організації проблемного навчання на уроках математики».

Досвід роботи Івана Івановича було вивчено та узагальнено Одеським інститутом удосконалення вчителів. З 2003 року приймає участь в апробації підручників «Алгебра і початок аналізу» і «Геометрія» в 10—11 класах під редакцією О. Н. Афа-насьєва, Я. С. Бродського, А. Л. Павлова, А. К. Сліпенко.

За сумлінну працю, високий рівень педагогічної майстерності Іван Іванович неодноразово нагороджувався грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. В 1989 році нагороджений знаком «Відмінник освіти України», в 1990 році йому присвоєно звання «Вчитель-методист».

Його учні — учасники та переможці Малої академії наук, конкурсів «На старт, кмітливі», «Кенгуру», переможці районних та обласних олімпіад.

Ицкович Елеонора Олександрівна

Народилася 18 березня 1935 року у місті Одесі.

З 1950 по 1955 роки навчалася на факультеті іноземних мов Одеського інституту іноземних мов, де отримала спеціальність вчителя англійської мови.

Трудовий шлях почала піонервожатою в загальноосвітній школі № 101 м. Одеси, згодом обійняла посаду заступника ди-ректора з виховної роботи, на якій працює до теперішнього часу.

За період роботи зарекомендувала себе як творчо працюючий вчитель. Досконало володіє методикою навчання учнів. Грунтовність і міцність знань її учнів забезпечується ретельною підготовкою до уроку. На відповідному матеріалі формує в учнів прийоми розумової діяльності. Вчить узагальнювати, порівнювати, робити посильні висновки.

На уроках Елеонори Олександрівни панує доброзичлива атмосфера, яка виключає психічну і фізичну перевтому, пригнічення дитячої особистості.

Успішно формує інтерес до дитячої книги, займається питаннями диференційованого навчання. Завжди дає можливість учням проявити максимум ініціативи, творчості, самостійності.

Багато уваги приділяє патріотичному вихованню учнів. Під керівництвом Елеонори Олександрівни в школі створений музей 248 Одеської Червонознаменної стрілецької дивізії, тієї самої, що першою ввійшла в місто Одесу. Прапор дивізії зберігався в музеї школи.

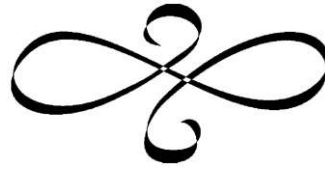
Цікаво організовує позакласні заходи. Багато часу приділяє роботі з батьками.

Користується повагою серед вчителів, учнів та їх батьків.

Нагороджена грамотою Міністерства освіти і науки України, знаком «Відмінник освіти України» медалями «Ветеран праці» та «60-річчя визволення Одеси».

За активну педагогічну діяльність неодноразово відзначалася управлінням освіти Одеської міської ради.

Кадушина Марія Степанівна

Народилася 22 листопада 1922 року в селі Довжик Сумської області.

Після закінчення середньої школи вступила до Харківського педагогічного інституту на дефектологічний факультет, де читався спецкурс із сурдопедагогічним ухилом. У 1940 році після закінчення курсу була направлена до спецшколи-інтернату № 91 м. Одеси сурдопедагогом.

У 1941 році в період великої Вітчизняної війни була евакуйована зі школою до міста Алма-Ата Казахської РСР.

Після розформування школи до 1944 року працювала у дитячому будинку в селі Бурас Павлодарської області.

З 1944 до 1948 року працювала спочатку вчителем початкових класів, потім вчителем природознавства, хімії, німецької мови у рідному селі Довжик Сумської області.

З 1948 року до 1992 року працювала сурдопедагогом у школі-інтернаті № 91 м. Одеси.

З 1963 по 1968 роки навчалася у Київському педагогічному інституті імені М. Горького.

З 1993 року по 2003 рік працювала вчителем-дефектологом у вечірній середній школі № 19 м. Одеси.

Усе своє життя Марія Степанівна присвятила благородній праці — навчанню і вихованню підростаючого покоління, і більша частина праці була віддана малюкам та дорослим дітям, позбавленим слуху. Для цих дітей вона і мати, і друг, і відданий помічник.

Нагороджувалася грамотами Міністерства освіти, управління освіти, районного відділу освіти, медаллю «Ветеран праці».

За заслуги у розвитку народної освіти Президія Верховної Ради Української РСР Указом від 3 жовтня 1969 року присвоїла Кадушину Марію Степанівну почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 2003 року Марія Степанівна на заслуженому відпочинку.

Проживає в м. Одесі.

Калюжна Галина Степанівна

Народилася 11 лютого 1955 року в селі Лісничівка Балтського району Одеської області.

Середню освіту отримала в Балтській загальноосвітній школі I-III ступенів № 1 ім. Олесь Гончара, після чого навчалася на біологічному факультеті Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. Трудову діяльність розпочала вчителем біології в своїй рідній школі, де працює до цього часу.

Галину Степанівну характеризує висока професійна майстерність, творчий підхід до виявлення та розвитку здібностей учнів, які цікавляться біологією.

Щорічно її вихованці виборюють призові місця у районних, постійні учасники обласних олімпіад з біології, серед учнів є призери районних та обласних засідань Малої академії наук у номінації «Медицина».

У своїй педагогічній діяльності творчо застосовує інноваційні технології, елементи перспективного педагогічного досвіду.

Дає учням глибокі і міцні знання з свого предмету, виховує вміння самостійно здобувати знання і використовувати їх у практичній діяльності.

Велику увагу приділяє вихованню в учнів здорового способу життя, формує екологічне мислення, веде велику природоохоронну та позакласну роботу з предмету.

Галина Степанівна — керівник шкільного методичного об'єднання вчителів природничого циклу, керівник районного методичного об'єднання вчителів біології. Надає велику методичну допомогу педагогічним працівникам інших шкіл, молодим спеціалістам. Неодноразовий учасник і переможець районного конкурсу «Вчитель року».

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель методист».

За плідну працю нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України. Відмічалася місцевими органами управління освітою.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Камбурова Валентина Петрівна

Народилася 29 січня 1945 року в місті Горлівка Калінінського району Донецької області.

В 1966 році закінчила факультет французької мови Горлівського державного педагогічного інституту іноземних мов. З цього ж року її доля тісно пов'язана з Кам'янською середньою школою Ізмаїльського району, де вона працювала спочатку вчителем французької мови, а з 1991 року — заступником директора школи.

Як вчитель, багато працює над тим, аби знання, які отримують учні на уроці, були міцними; використовує різноманітні методичні прийоми у викладанні французької мови відповідно з віковими індивідуальними особливостями учнів. Уроки В. П. Камбурової мають яскраво виражену комунікативну спрямованість. Вона часто вдається до використання нетрадиційних уроків: уроків-змагань, уроків громадського огляду знань, уроків-конкурсів. Зараз працює над втіленням принципу індивідуалізації та диференціації на уроках французької мови.

Як заступник директора з навчально-виховної роботи багато робить для вдосконалення усіх ланок навчально-виховного процесу в школі.

Нагороджувалась грамотами Міністерства освіти України, управління освіти Одеської облдержадміністрації. Має знак «Відмінник народної освіти», звання «Старший учитель».

Неодноразово обиралась депутатом сільської Ради народних депутатів, делега-том П'ятого з'їзду вчителів України в 1987 році.

Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1986 році Валентині Петрівні при-своєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Канівська Єлизавета Олександрівна

Народилася 4 листопада 1930 року в місті Хайдар, Китай.

З 1949 по 1959 роки вчилася на факультеті англійської мови Пермського державного педагогічного інституту. Трудовий шлях почала вчителькою англійської мови в місті Молотові. У 1957—1959 рр. була викладачем Одеського державного педагогічного ін-ституту іноземних мов, з 1959 до 2001 року працювала викла-дачем англійської мови Одеського морехідного коледжу технічного флоту.

Має кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «Викладач-методист». Є. О. Канівська приді-ляла велику увагу методичній роботі, була головою обласного об'єднання викладачів іноземних мов; вона розробила програми «Англійська мова» для судноводіїв та суд-номеханіків; Є. О. Канівська була учасником ряду науково-методичних конференцій.

У 1970 році нагороджена медаллю «За доблесну працю», в 1984 році — медаллю «Ветеран праці».

Почесне звання «Заслужений вчитель України» присвоєно указом Президента України 28 вересня 1995 року.

Проживає за межами області.

Кантемірова Римма Миколаївна

Народилася 18 грудня 1941 року в місті Захмат-Абаді, Тад-жикістан.

Після закінчення у 1963 році педагогічного училища в місті Орджонікідзе Північної Осетії, почала працювати на посаді вчи-теля початкових класів.

З 1965 по 1966 роки — вчителька початкових класів в загаль-ноосвітній школі № 2 м. Беслан. Навчалась заочно на філологіч-ному факультеті Кабардино-Балкарського університету, який за-кінчила в 1970 році за фахом — вчитель російської мови та літера-тури. З 1966 року в загальноосвітній школі № 4 м. Одеси, яку очо-лила в 1987 році. З 2005 року — заступник директора школи з навчально-виховної роботи.

Є автором Концепції правової освіти в школі. В 1966 році створила профільну правову школу. Розробила програми з права для 10—11-их класів, програми з профільної правової підготовки.

Кантемірова Римма Миколаївна створила ефективну інтерактивну систему та методику позакласного правового виховання. У співавторстві розробила «Хартію прав учнів», «Моральний Кодекс учителя». Активно і творчо провела Всеукраїнський експеримент з апробації програми особистісно орієнтованого навчання «Крок за кроком» в школах I та II ступенів. Керує роботою опорної школи з правового навчання і виховання.

Її кредо: «Виховати людину інтелектуально, не виховавши її морально — озна-чає виростити загрозу для суспільства».

Римма Миколаївна — спеціаліст вищої категорії, має педагогічне звання «Вчи-тель-методист».

Обиралась депутатом міської ради. Була кандидатом в депутати міської ради в

2006 році.

Є членом міжнародного товариства прав людини — української секції (МТПЛ-УС). Співпрацює у проєкті «Гармонія», розробила авторську програму «Поперед-ження насильства».

За успіхи на педагогічній ниві нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «За трудову відзнаку». Неодноразово відзначалася Міністерством освіти і науки України та місцевими органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Каніца Тетяна Михайлівна

Народилася 23 жовтня 1955 року в селі Новоолександрівка Великомихайлівського району Одеської області.

Закінчила середню школу в 1972 році. Поступила в Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова на філологічне відділення, закінчила його в 1977 році з відзнакою. З 1977 року по 1979 роки працювала вчителькою української мови і літератури Боківської загальноосвітньої школи I-III ступенів Любашівського району.

А з 1979 року навчає рідної мови та літератури учнів Ясенівської загальноосвітньої школи I-III ступенів. Має послідовників, які викладають українську мову та літературу в школах району. Її учні були переможцями III туру Всеукраїнських учнівських олімпіад.

Постійно в творчому пошуку. Велику увагу приділяє методичному забезпеченню навчального процесу, цікаво проводить нетрадиційні уроки: уроки-роздуми, уроки-спілкування, уроки-панорами. В процесі викладання літератури творчо використовує елементи українознавства.

Охоче ділиться досвідом роботи з колегами, передає молодим вчителям свої знання, методики.

Її досвід роботи вивчений методичним кабінетом з проблеми «Розвиток творчих здібностей учнів на уроках мови та літератури».

Користується заслуженим авторитетом серед педагогічної громадськості школи, району, батьків та учнів.

За результатами атестації має вищу кваліфікаційну категорію. В 1992 році їй присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист».

Тетяна Михайлівна неодноразово нагороджувалася грамотами обласного управління та Міністерством освіти і науки України. У 1999 році її творча праця відзначена знаком «Відмінник освіти України».

Капкіна Любов Макарівна

Народилася 5 грудня 1950 року в селі Довга Пристань Пер-вомайського району Миколаївської області.

В 1969 році закінчила Балтське педагогічне училище і розпочала трудову діяльність. Працювала піонервожатою в школі № 5 м. Балти, потім вчителем української мови та літератури у міській середній школі № 1.

У 1977 році закінчила Кіровоградський державний педагогічний інститут.

З 1986 року працює викладачем української мови та методики в Балтському педагогічному училищі, готуючи педагогічні кадри для початкової школи.

За роки роботи в училищі виявила себе висококваліфікованим ерудованим педагогом, творчою особистістю. Любов Макарівна розробила програми, методичні рекомендації, посібники, збірник диктантів, якими користуються викладачі

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

училища, шкiл, студенти. Має низку статей в науково-методичних журналах.

Капкіна Л. М. — керівник гуртка «Проба пера», редактор газети «Педагогічний вісник».

За досягнуті успіхи в професійній діяльності Любов Макарівна неодноразово нагороджувалась грамотами Міністерства освіти і науки України, управління освіти, районного відділу освіти, районної Ради. Має педагогічне звання «Викладач-методист». Нагороджена нагрудним знаком А. С. Макаренка.

Капустян Мотрона Вікторівна

Народилася 18 березня 1928 року в селі Радянське Крижопільського району Вінницької області.

В 1948 році закінчила Тульчинське педучилище. Працюючи, заочно закінчила філологічний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. З 1963 року М. В. Капустян очолила Татарбунарський районний відділ народної освіти.

Багато зусиль, творчого натхнення віддавала Мотрона Вікторівна роботі по вдосконаленню керівництва народною освітою, створенню системи роботи з педагогічними кадрами. Район неодноразово виходив переможцем в обласному змаганні за кращу підготовку закладів освіти до нового навчального року, а в 1976 році став переможцем Всесоюзного змагання.

Обиралася депутатом Татарбунарської районної Ради народних депутатів, делегатом Третього Всесоюзного з'їзду учителів 1978 та Третього з'їзду учителів України 1968 року.

Нагороджувалася орденами Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани», знаками «Відмінник освіти України», «Отличник просвещения СССР», а в 1976 році за значний внесок у розвиток освіти Указом Президії Верховної Ради УРСР Мотроні Вікторівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Рано обірвалося життя Мотрони Вікторівни. Після тривалої важкої хвороби померла 22 травня 1978 року.

Карбатовська Наталія Борисівна

Народилася 8 листопада 1950 року в селищі Ширяєве Одеської області.

Після закінчення в 1977 році середньої школи вступила до Ізмаїльського державного педагогічного інституту, де здобула спеціальність вчителя англійської мови. З 1981 року працює вчителем англійської мови у навчально-виховному комплексі «Олімп» селища міського типу Ширяєве.

Наталія Борисівна досконало володіє ефективними формами і методами організації навчально-виховного процесу.

Її уроки відзначаються глибокою продуманістю всіх педагогічних деталей, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, що сприяє розвитку їх здібностей та обдарувань.

У початкових класах Наталія Борисівна здійснює навчання англійської мови через ігрову комунікативно спрямовану навчальну діяльність, що базується на візуальній інформації та руховій активності. Основний метод — театралізований урок-гра, на якому використовується багато елементів змагання, музика, поєднання індивідуальної роботи учнів із діяльністю в парах.

Очолує шкільне методичне об'єднання вчителів англійської мови.

Приймала участь й займала призові місця в районних та обласних конкурсах — учитель року.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою, нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти та науки України. Має знак «Відмінник освіти України» та педагогічне звання «Вчитель-методист».

Карпеченко Ада Сергіївна

Ада Сергіївна закінчила Магаданський державний педагогічний інститут за фахом «вчитель початкових класів». У 1991 році почала педагогічну діяльність у смт Чорноморське Комінтернівського району Одеської області.

Вже десять років працює вчителькою початкових класів в Авторській школі М. П. Гузика м. Южного. На своїх уроках Ада Сергіївна намагається створити таку ситуацію, щоб дитина побачила результати своєї праці.

Працюючи за Комбінованою системою М. П. Гузика, вчителька досягла високого рівня педагогічної майстерності. Завдяки цьому їй достроково була присвоєна вища категорія та звання «Старший учитель».

Ада Сергіївна — учитель, який знаходиться у постійному пошуку, у невтомній праці. Як учитель-експериментатор має наукові роботи. Брала участь в обласному ярмарку педагогічних ідей і технологій. Її робота «Хрестоматія для вчителів перших класів загальноосвітніх шкіл, що працюють за експериментально орієнтованими технологіями» отримала авторське свідоцтво. Брала участь у Всеукраїнській конференції «Авторська школа», в семінарах-практикумах, за програмами Одеського інституту удосконалення вчителів провела для вчених Академії педагогічних наук України відкриті уроки. Її двічі випала честь захищати статус школи та міста на Всеукраїнських конкурсах «Учитель року», де вона з гідністю витримала випробування, підтвердила свою педагогічну майстерність, двічі була переможницею I (міського) туру в номінації «Учитель початкових класів», а в II (обласному) турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2006» була нагороджена дипломом II ступеня в номінації «Початкові класи».

Ада Сергіївна неодноразово відзначалася, міським відділом освіти та науки, Одеською обласною державною адміністрацією, Міністерства освіти і науки України.

Карпова Лариса Олександрівна

Народилася 22 квітня 1956 року в місті Запоріжжі.

У 1979 році закінчила Запорізький педагогічний інститут за спеціальністю — вчитель французької та німецької мов. У 1993 році закінчила Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського та отримала спеціальність — практичний психолог.

З 1979 року працювала вчителем німецької мови (Затоцька школа-інтернат), вчителем французької мови (загальноосвітня школа I-III ступенів № 52 м. Одеси), завідувачкою лабораторією методики учбового процесу Одеського будівельного інституту, методистом з виховної роботи райметодкабінету Жовтневого відділу освіти міста Одеси.

З 1992 року Лариса Олександрівна працює в гімназії № 1 практичним психологом та вчителем французької мови. За період своєї трудової діяльності виявила себе як цілеспрямована, високодосвідчена людина, ініціатор і провідник багатьох творчих починань і педагогічних новацій. З 1994 по 2003 роки очолювала методичне об'єднання шкільних психологів Жовтневого району. З 2001 по 2003 роки була кура-тором-психологом першого в Одесі психологічного спеціалізованого класу. Творчі роботи учнів цього класу з теми «Здоровий спосіб життя» були

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

відзначені на ярмарку педагогічних ідей. Карпова Л. О. довела на практиці, що шкільний психолог може й повинен мати свій дослідницький майданчик, тобто — бути класним керівником. Вона є одним з найдосвідченіших класних керівників гімназії.

Є автором статей в «Методичних рекомендаціях для шкільних психологів». Розробила цикл семінарів для класних керівників гімназії, авторську програму з дитячої психології «Уроки духовності». Запропонувала для шкільних психологів практику: «класне керівництво — дослідницький майданчик для практичного психолога». Розробила авторську проєктивну методику під назвою «Дерево», яка увійшла в «Методичні рекомендації для шкільних психологів».

Вже 14 років не змінюється її девіз: «служіння інтересам дитини, розуміння її потреб». Лариса Олександрівна справжній провідник між педагогами, учнями та батьками. Приоритетними напрямками її роботи є дослідження мікроклімату у клас-ному колективі, структури взаємовідносин, індивідуальне консультування учнів, вчителів, батьків, тощо.

Карпова Л. О. створила найкращий кабінет в місті, який є не тільки творчою майстернею, але й кабінетом довіри.

Нагороджена грамотами Міністерства освіти і науки України, знаком «Від-мінник освіти України». За особистий внесок в розвиток освіти в 2003 році Ларисі Олександрівні присвоєно почесне звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси».

Касьянова Ольга Миколаївна

Народилася в 1949 році.

Викладач-методист, лауреат Міжнародного фестивалю на-родної творчості в Югославії. Має дві вищі освіти. В 1973 році за-кінчила Одеську державну консерваторію ім. А. В. Нежданової по класу хорового диригування та в 1986 році Львівську державну консерваторію по класу бандури.

Трудову діяльність розпочала з 1965 року, як керівник ан-самблю бандуристів Новомосковського металургійного заводу Дніпропетровської області.

У 1969 році відкриває клас бандури при дитячій музичній школі № 4 м. Одеси.

З 1976 року і по теперішній час працює викладачем по класу бандури в Одеському училищі мистецтв та культури імені К. Ф. Данькевича. З 1970 по 1973 роки була керівником фольклорного ансамблю «Льонки» Одеського державного університету, з 1971 року — керівником ансамблю бандуристів Одеського фестивалю на-родної творчості в Югославії.

З 1975 по 1985 роки — солістка оркестру народних інструментів Одеської облас-ної філармонії.

У 1984 році створює ансамбль бандуристів при Будинку культури сліпих. Постійний керівник ансамблю бандуристів Одеського державного училища мис-тецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича.

На протязі своєї діяльності Касьянова О. М. виїжджала із сольними концерт-ними програмами по містах України та за її межі (Болгарія, Угорщина, Польща, Фінляндія), підготувала багато молодих спеціалістів.

Неодноразово нагороджувалася грамотами, серед яких Почесна грамота Міністерства освіти України та Почесна грамота Міністерства культури і мистецтв України.

Катаєва Лариса Михайлівна

Народилася у 1939 році в місті Старо-Константинів Хмельницької області.

Має вищу освіту. В 1969 році закінчила з відзнакою Одеський інститут народного господарства за спеціальністю «Фінансист».

Після закінчення інституту працювала у фінансових органах Кримської області, а з 1970 року — в Одеському фінансовому технікумі на посадах методиста, викладача навчальних дисциплін «Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства», «Статистика».

За її безпосередньої участі створено методичний кабінет закладу, узагальнено досвід роботи з використанням в процесі викладання практичного матеріалу підприємств Одеського регіону, щорічно проводилися виставки кращих методичних робіт викладачів, творчих робіт студентів.

Успішно використовує активні методики навчання, технічні засоби, програмування, проводить відкриті показові заняття з використанням комплексу навчально-методичного забезпечення і досягає глибоких знань випускників, які плідно працюють у фінансовій системі.

Маючи багатий досвід педагогічної діяльності, організаторські здібності, Лариса Михайлівна з 1982 року працює завідувачем денного відділення, а з 1989 року по теперішній час — заступником директора з заочної форми навчання Одеської філії Українського державного університету економіки і фінансів.

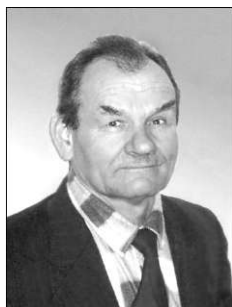
Приймала активну участь в процесі реформування системи підготовки фахівців на заочному відділенні, нею розроблені нормативно-правова база функціонування заочного відділення за вимогами Міністерства освіти і науки України, Положення про заочне відділення, функціональні обов'язки всіх працівників, нові навчальні плани для закладів I-III рівнів акредитації, оновлена вся планова, навчальна і звітна документація.

Лариса Михайлівна чітко організовує роботу і весь навчально-виховний процес на заочному відділенні, здійснює системний контроль за виконанням навчальних планів, програм, ходом навчального процесу, роботою викладачів, тощо.

На всіх етапах педагогічної діяльності брала активну участь у громадському житті, була членом комітету профспілки закладу, є членом атестаційної комісії.

За сумлінну працю, відповідальне ставлення до виконання службових обов'язків, значний особистий внесок у підготовку кваліфікованих фахівців для фінансової системи нагороджена знаком «Відмінник фінансової роботи», почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, відзнаками органів управління освітою.

Кашенко Микола Іванович

Народився у 1941 році.

В 1974 році закінчив Кишинівський сільськогосподарський інститут ім. М. В. Фрунзе, відділення «Механізація сільського господарства» і отримав кваліфікацію «Інженер-механік сільського господарства». Працює в Лиманському професійному аграрному ліцеї понад 40 років, з 1984 року — викладачем спецдисциплін.

За період роботи в Лиманському професійному аграрному ліцеї проявив себе як творчо працюючий викладач, що широко використовує в своїй роботі різноманітні форми та методи навчання.

Уроки Кашенко М. І. відрізняються науковістю, логічною послідовністю, високою організованістю, діловою атмосферою.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Щорічно проводить відкриті уроки та позакласні заходи.

Під час проведення занять використовує міжпредметні зв'язки, намагається всебічно пов'язувати теоретичні знання з практичними навичками учнів.

Викладачем створені методичні розробки уроків «Гідравлічний збільшувач зчіпної ваги трактора МТЗ - 80», «Гідравлічні циліндри» та інші.

Досконало володіє методикою викладання. Використовує на уроках багато роздаткового матеріалу, виготовленого власними силами. Використовуючи технічні засоби навчання, викладач досягає хорошої успішності з предмета «Трактори і авто-мобілі».

Особлива увага приділяється ним отриманню практичних навичок на лабораторно-практичних заняттях. Відкрите лабораторно-практичне заняття на тему «Зчеплення і коробки передач тракторів Т-150К, ДТ-75М, МТЗ-80, Т-25А», яке відбулося в травні 2005 року під час проведення обласного семінару ПТНЗ сільсько-господарського профілю, показало високий рівень професійної майстерності учнів.

Вихованці Кашенко М. І. успішно беруть участь в обласних конкурсах професійної майстерності з професії «Тракторист-машиніст с/г виробництва», де щорічно посідають призові місця на протязі багатьох років.

Кашенко Микола Іванович з 1997 року очолює методичну комісію викладачів спецдисциплін і майстрів виробничого навчання автотракторного напрямку, актив-но допомагає молодим викладачам у підвищенні виробничого і теоретичного рівня проведення занять.

В ліцеї вивчається передовий досвід Кашенко М. І.

Протягом 8 років Кашенко М. І. входить до складу журі обласного конкурсу професійної майстерності з професії «Тракторист-машиніст с/г виробництва».

За вагомий особистий внесок і досягнення у вихованні та професійному навчанні учнів, за багаторічну сумлінну працю, був неодноразово нагороджений Почесними грамотами управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

Каширіна Олена Степанівна

Народилася 15 квітня 1938 року в місті Курганськ Красно-дарського краю.

В 1955 році закінчила середню школу і поступила на навчання в Одеський сільськогосподарський інститут, який закінчила в 1961 році з кваліфікацією вченого агронома. Була направлена на роботу в Саратський район Одеської області, де працювала завідуючою Саратської агрохімлабораторії, а з 1963 року — завідуючою Біляївської агрохімлабораторії.

На протязі 1963—1967 років силами Біляївської агрохімлабораторії були проведені агрохімічні обстеження полів колгоспів і радгоспів Біляївського району і вручені їм агрохімічні карти забезпеченості полів поживними речовинами. Після реорганізації районних агрохімлабораторій переведена в Біляївське райсільгоспуправління старшим агрономом-лісомеліоратором.

З 1974 року працює в Біляївській загальноосвітній школі №1. На протязі 13 років була керівником учнівської виробничої бригади, яка вирощувала овочі у відкритому і закритому ґрунтах радгоспу «Батьківщина». Бригада неодноразово займала перші місця в області, її члени нагороджувалися грамотами, а окремі — медаллю «За трудове отличие». В 1982 році стала переможцем обласного, республіканського та всесоюзного конкурсів юних хліборобів.

В 1982 році закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова. З 1987 року працює з обдарованими дітьми. Її учні члени Малої академії наук, неодноразово нагороджувалися грамотами та дипломами за участь в обласних конкурсах. Веде активну роботу у напрямку вдосконалення методики викладання

біології, за-лучення учнів до наукової роботи, розвитку в учнів інтересу до предмету і вміння працювати з додатковою літературою. Приділяє велику увагу екологічному вихо-ванню учнів, які приймають активну участь в захисті Дністровських заплав.

Користується авторитетом серед колег, учнів, батьків. Її робота відмічена гра-мотами Міністерства освіти, обласного і районного управлінь освіти.

Олена Степанівна вчитель вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист з 1987 року. Нагороджена знаком «Победитель соцсоревнования 1974 г.», «Відмінник народної освіти», «Отличник просвещения СССР», медалю «Ветеран труда».

Кашнева Ольга Сергіївна

Народилася 3 квітня 1935 року у місті Кизбури.

Після отримання середньої освіти у 1953 році поступила на навчання до Одеського інституту іноземних мов, де в 1957 році отримала спеціальність учитель французької мови. Крім того за-кінчила Одеські державні курси іноземних мов, де вивчила ан-глійську мову, і факультет етики Університету марксизму-ле-нінізму.

Трудову діяльність розпочала у 1960 році на посаді вчителя французької, англійської мов, етики та естетики загальноосвіт-ньої школи № 37 міста Одеси.

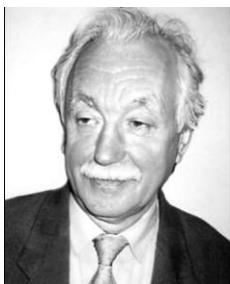
Багато років керувала роботою методичного об'єднання учителів естетичного напрямку. У 1969 році організувала Клуб старшокласників, члени якого стали молодими активістами Одеського Будинку актора. У 1979 році на базі цього Клубу за ініціативою Ольги Сергіївни було організовано театральний клас, один із перших в Україні. Метою створення цього класу було по-жвавлення естетичного виховання учнів засобами театального мистецтва, телебачення і журналістської діяльності. Така діяльність дістала схвальний відгук Академії Педагогічних наук України. Широко висвітлювалася в педагогічній пресі.

Учні театального класу мають тісні зв'язки з театрами міста Одеси, прий-мають активну участь в конкурсі «Таланти, твої Україно». Багато випускників теат-рального класу стали акторами театру і кіно, працюють в театрах Одеси і Києва, країн СНД та далекого зарубіжжя, на радіо- і телестудіях. Найздібніші (Анекси-мова І., Лютаєва Т., Ковальська І., Туриченко К, Офенгейм А., Шаражинська Г., Гри-цаєва Н.) знімалися в фільмах голлівудських режисерів, були лауреатами конкурсів артистів оперети, грали провідні ролі в кінофільмах, отримували гран-прі на різних конкурсах, стали відомими артистами театру ім. Вахтангова в місті Москві.

Серед багатьох випускників театального класу — журналісти, телекоментатори, диктори TV та радіо, керівники теле- і радіоканалів, ведучі програм, кіно- та театральні критики, редактори газет та журналів.

Ольга Сергіївна — учитель вищої категорії, має педагогічне звання учитель-ме-тодист.

За успіхи в педагогічній праці неодноразово відзначалася місцевими органами управління освітою, нагороджувалася Почесними Грамотами міністерства освіти і науки України, Одеського відділення Союзу театральних діячів України. Має знак «Відмінник освіти України».

Кашнерук Костянтин Володимирович

Народився 28 березня 1933 року на Підляшші (тепер Польща).

У 1944 році переїхав в Одеську область. Після отримання середньої освіти в 1952 році, вступив на історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, який за-кінчив в 1957 році. Працював учителем історії, заступником

директора, директором середньої школи в с. Теплиця Арцизького району Одеської області, завідувачем районного методкабінету селища Комінтерново, лектором райкому КПУ, директором загальноосвітньої школи № 1 м. Южного, заступником директора, директором середньої школи в с. Сичавці Комінтернівського району.

З 1995 року працює вчителем історії, правознавства в навчально-виховному об'єднанні ім. В. Чорновола в місті Южному.

З 1959 року почав займатись краєзнавством. Арцизька районна газета друкувала краєзнавчі матеріали для учнів 7—10 класів під рубрикою «Земли родной минувшая судьба», де згідно зі шкільною програмою по краєзнавству подавалась історія Бессарабії з найдавніших часів до середини ХХ століття.

Після переїзду в Комінтернівський район почав збирати матеріали з історії Одещини для використання на уроках історії в школах району.

У 2005 році зібрані краєзнавчі матеріали були надруковані окремими книжечками для використання в 7—10 класах середньої школи.

У 1997 році зібрані матеріали лягли в основу створення історико-краєзнавчого музею в НВО ім. В. Чорновола, який став справжнім центром історії краєзнавства у місті.

Зараз експозиція музею складається з 8 розділів: «Археологія краю», «Етно-графія України», «Юженці — учасники Великої Вітчизняної війни», «Народження Южного», «НВО ім. В. Чорновола», «В. Чорновіл — Герой України» та колекції монет і бонів.

Користується заслуженим авторитетом серед мешканців.

Керівник музею Кашперук Костянтин Володимирович — вчитель-методист, відмінник народної освіти України, нагороджений грамотами Міністерства освіти і науки України, грамотами обласного та міського управлінь освіти.

Проживає у місті Южному.

Квасова Зоя Василівна

Народилася 21 лютого 1958 року в с. Гуляй-Поле Целиноградської області Казахської РСР.

У 1990 році закінчила Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського, факультет фізичного виховання.

З 1998 року працює завідуючою кафедри фізичної культури і спорту Авторської школи М. П. Гузика міста Южного Одеської області.

Учитель вищої категорії. Має звання «Вчитель-методист».

Квасова Зоя Василівна по праву є співавтором Авторської школи М. П. Гузика міста Южного — єдиної школи України, яка має офіційний статус авторської.

Як визначний фахівець з фізичного виховання очолила роботу колективу вчителів фізкультури та тренерів з різних видів спорту з питань запровадження нового змісту та відповідних педагогічних технологій, організації процесу фізичного удосконалення учнів.

Завдяки їй створена нова система роботи з дітьми, яка дозволяє одночасно добре навчатися в загальноосвітній школі і в спортивних клубах, досягаючи при цьому високих результатів. В цій системі виховано чимало відомих спортсменів, чемпіонів України, Європи та світу, її вихованці були учасниками Олімпійських ігор з веслування, боротьби, баскетболу.

Зоя Василівна як шкільний учитель та керівник фізкультурно-спортивної школи, що входить до єдиного навчально-виховного комплексу Авторської школи М. П. Гузика, досягає вагомих результатів у науково-експериментальній роботі. Розроблені нею нові педагогічні технології знайшли широке втілення у ряді шкіл України, які є педагогічними майданчиками Міністерства освіти і науки України з питань апробації нової системи виховання учнів, розробленої в Авторській школі.

З науковими доповідями вона неодноразово виступала на багаточисельних конференціях і семінарах, які проводились під егідою академії Педагогічних наук

України та Міністерства освіти і науки.

Провела чимало відкритих занять з фізичного виховання для педагогічних працівників з різних міст України та зарубіжжя, які високо оцінені фахівцями.

За свою багаторічну плідну працю нагороджена Грамотами Міністерства освіти і науки України, Одеської обласної адміністрації, дипломом I ступеню Міжнародної виставки «Освіта-2004».

За результатами експертизи ефективності нової моделі школи-комплексу та персоналізованої системи навчання учнів, яка проводилась Міністерством освіти і науки та Академією педагогічних наук України у 2002 році, Зоя Василівна нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Кізірян Артемій Георгійович

Народився 23 липня 1931 року в Грузії.

Після закінчення середньої школи в м. Батумі став студентом Державної академії фізичної культури імені П. Ф. Лесгафта в м. Петербурзі, яку закінчив у 1954 році. Професійний викладацький стаж 56 років, 26 з яких викладав фізичне виховання у вищих навчальних закладах.

З 1984 року працює керівником фізичного виховання в Одеському вищому професійному училищі сфери послуг.

Викладач вищої категорії, має звання «Викладач-методист».

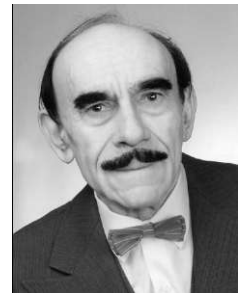
З 1989 року — голова методичного об'єднання викладачів фізичного виховання професійно-технічних навчальних закладів Одеської області. Займається дослідницькою діяльністю, зокрема в області фізіології кровообігу людини. Неодноразово виступав з доповідями на міжнародних всесоюзних, рес-публіканських наукових конференціях, симпозиумах, де одержав позитивні відгуки. Має 52 науково-дослідницькі друковані роботи в різних виданнях з питань теорії і практики фізичного виховання учнів, зокрема в більшості його праць вперше досліджуються питання пов'язані з психофізичним станом людини.

Кізірян А. Г. запропонував і ввів у посібник анатомії, біомеханіки, гімнастики та фізичної культури нову термінологію. Є автором «Азбуки безпечних падінь людини», що стала розділом посібника «Гімнастика», виданого в 1979, 2000, 2002 роках.

За багатолітню сумлінну працю нагороджений знаком «Відмінник освіти України», багатьма грамотами Одеського обласного управління освіти, Міністерства науки України, медаллю «Ветеран праці».

Кізірян А. Г. є ветераном-учасником Великої Вітчизняної війни.

У 2005 році отримав Почесну грамоту Міністерства освіти і науки України і Комітету з фізичного виховання й спорту.

Кірік Ганна Олександрівна

Народилася 19 липня 1947 року в селі Клебань Тульчинського району Вінницької області.

В 1965 році закінчила Одеське ПТУ № 3 з відзнакою, де і почала трудовий шлях майстром виробничого навчання.

У 1974—1979 — заступник директора з навчально-виробничого навчання.

В 1976 році — закінчила Одеський інженерно-будівельний інститут, одержала диплом інженера-технолога.

1980—1985 роки — директор Одеського ПТУ № 20.

1986—2001 роки — заступник директора з навчально-виховної роботи ПТУ № 16 м. Одеси.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

З 2001 року — заступник директора з навчальної роботи Одеського вищого про-фесійного училища сфери послуг.

За роки роботи в училищі виявила себе вимогливим, талановитим керівником. Велику увагу приділяє молодим спеціалістам. Під керівництвом Кірік Г. О. колектив училища вивчає теоретичні основи диференціації та індивідуалізації навчально-ви-ховного процесу, втілює творчий досвід вчителів-новаторів. Училище є експери-ментальною базою Київського національного університету технологій та дизайну.

Сьогодні учні училища мають можливість для всебічного розвитку індивідуаль-ності в залежності від здібностей і задатків.

Багато уваги Кірік Г. О. приділяє питанням підвищення кваліфікації педаго-гічних працівників, роботі з обдарованими дітьми, більшість учнів училища мають достойний і високий рівень навчальних досягнень.

Досвід роботи Кірік Г. О. здобув визнання серед колег. Вона користується заслу-женим авторитетом серед батьків, учнів.

Ганна Олександрівна, не тільки грамотний керівник, а й чудова людина, готова допомогти всім, хто цього потребує.

В 1988 році нагороджена знаком «Відмінник освіти України», в 2002, 2005 ро-ках — Почесною грамотою управління освіти і наукової діяльності за багаторічну і плідну працю по підготовці кваліфікованих робітників із нагоди Дня працівника освіти.

Кір'янова Ганна Григорівна

Народилася 28 січня 1940 року в м. Білгород-Дністровському.

В Білгород-Дністровському педагогічному училищі Кір'яно-ва Г. Г. працює з 1963 року, відразу після закінчення Одеської державної консерваторії.

За час роботи в училищі зарекомендувала себе висококвалі-фікованим спеціалістом, творчо працюючим викладачем. Уміло організовує роботу студентів по якісному, професійному оволо-дінню грою на інструменті.

Заняття проводить на високому методичному рівні, викорис-товує прогресивні методи навчання, розширює музичний кругозір студентів, вміє організувати їх самостійну роботу, а також, успішну підготовку студентів до всіх заліків та іспитів з предмету фортепіано.

Кір'янова Г. Г. багато уваги приділяє естетичному вихованню студентів, підви-щенню їх музичного та загальнокультурного рівня. Проводить цікаві заняття-бесіди про музику, про творчий шлях композиторів, ілюструючи їх своїм вико-нанням музичних творів: Л. Бетховена, Ф. Шопена, П. Чайковського, М. Лисенка, В. Косенка, та інших.

Кір'янова Г. Г. постійно виступає в концертах з сольними номерами, а також у фортепіанному дуєті з викладачем Ротахіною С. М. Цьому дуєту вже виповнилось 30 років. Завдяки їм багато поколінь студентів мали можливість почути яскраві тво-ри вищої композиторської майстерності в чудовому викладанні. Свій багаторічний досвід Ганна Григорівна передає колегам шляхом проведення щорічно цікавих від-критих занять, а також написання змістовних методичних розробок і рекомендацій, які отримали схвальну оцінку на кафедрі фортепіано в Південноукраїнському дер-жавному педагогічному університеті ім. К. Д. Ушинського: «Методичні рекомендації по вивченню клавірних творів Й.-С. Баха в училищі», «Основи конфліктної драматургії у сонатно-симфонічному циклі Л. Бетховена в педагогічному училищі», «Методичні рекомендації щодо проведення екзамену зі спеціального фортепіано та критерії його оцінювання» надруковано в журналі «Наша школа».

Праця Г. Г. Кір'янової відзначена Грамотами обласного управління освіти, Міністерства освіти і наук

Кливяк Надія Веніамінівна

Народилася 14 квітня 1961 року у с. Красенькому Криво-озерського району Миколаївської області.

Навчалась у Одеському державному університеті, який закінчила у 1983 році. За розподілом на роботу приїхала в м. Іллічівськ, спочатку працювала у Малодолинській школі, а з 1991 року — у загальноосвітній школі № 7 учителем української мови та літератури.

Кожний її урок нагадує завершений художній твір. У своїй роботі додержується таких принципів: прийняття дитиною нових знань має бути осмисленим; кожний урок повинен перетворюватись на процес відкриття; проблемність — основний принцип сучасного навчання; мова — складна рухлива система, що є засобом спілкування.

Брала активну участь у колективному та громадському житті, за що неодноразово нагороджувалась грамотами відділу освіти та обласного управління освіти.

Очолює багато років творчу групу вчителів-новаторів при кафедрі педагогіки ОНУ ім. І. І. Мечникова. Щороку проводить відкриті уроки для студентів ОНУ і слухачів курсів підвищення кваліфікації ООІУВ. П'ять останніх років є головою шкільного методичного об'єднання вчителів української мови та літератури.

Стала переможцем у обласному конкурсі «Учитель року - 1999» у номінації «Учитель української мови та літератури» і посіла III місце на Всеукраїнському етапі конкурсу.

За результатами роботи отримала звання «Учитель-методист». Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», Почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації (2002 рік).

Указом Президії Верховної Ради України в 2002 році їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Зараз Надія Веніамінівна продовжує трудову діяльність у загальноосвітній школі № 7 міста Іллічівська.

Клімова Ніна Олексіївна

Народилася у 1945 році в м. Харкові.

У 1969 році закінчила хімічний факультет Харківського державного університету за спеціальністю «Хімік, викладач хімії». Працювала на факультеті органічної хімії Харківського політехнічного інституту.

За сімейними обставинами у 1974 році переїжджає до Ар-цизького району Одеської області. Працює вчителем, заступником директора з навчально-виховної роботи Вознесенської середньої школи, районної заочної школи, Павлівської загальноосвітньої школи I-III степенів.

Ніна Олексіївна — досвідчений фахівець, володіє глибокими знаннями з хімії і суміжних наук. Плідно працює над науково-методичною проблемою «Використання моніторингових досліджень для вибору оптимальних форм і методів навчання». В центрі її уваги — особистість учня, його індивідуальність, бажання і здатність вчитися. Формування їх пізнавальної активності ґрунтується на створенні умов для виявлення і розвитку творчих здібностей. Велику увагу приділяє практичній спрямованості навчання.

Понад 25 років життя Ніни Олексіївни пов'язано з відділом освіти: бере активну участь в аналітичній діяльності, висловлює і реалізує слушні пропозиції щодо

перспективного планування. В нагоді для методистів стають її прогностичні та координаційні якості.

Вона є керівником районної творчої групи моніторингових досліджень та районної школи молодого вчителя.

Координує в районі організацію та виконання Програми «Сприяння просвіт-ницькій роботі «рівний-рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя». Успіхи району в цьому напрямку відзначено Управлінням освіти і наукової діяльності Одеської облдержадміністрації.

Помітно надає методичну і практичну допомогу вчителям щодо вдосконалення майстерності, підвищення ефективності уроку.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Клюєнко Дмитро Миколайович

Народився 3 березня 1930 року в селі Родниківці Олександрійського району на Кіровоградщині.

Після здобуття середньої освіти працював старшим піонер-вожатим у рідній школі, висувався на комсомольську й партійну роботу. В 1960 році закінчив філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, в 1965 році

— Київ-ську Вищу партійну школу. Після захисту дисертації в 1972 році здобув науковий ступінь кандидата історичних наук.

У 1974—77 роках завідував відділом науки і учбових закладів Кіровоградського обкому партії, у 1977—83 роках — проректор Кіровоградського педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна. Після цього працював у системі перепідготовки педагогічних кадрів — викладачем Черкаського обласного інституту удосконалення вчителів, а з січня 1987 року — доцентом Одеського обласного інституту удосконалення вчителів. Проводить заняття на високому фаховому й науковому рівні, підготував близько десятка методичних розробок для вчителів і учнів шкіл.

Член спілки письменників України, видав 15 книг, в основному з військово-патріотичної тематики, які широко використовуються в навчальному процесі та по-закласній роботі. Серед них — «Хлопці з нашого села», «Лісовичка», «Передчуття грози», «В боях за визволення України», «На війні як на війні» та інші.

Лауреат обласних літературних премій — ім. Ю. Яновського (м. Кіровоград) та ім. О. Кошового (м. Черкаси). Нагороджений урядовими медалями — «За доблесну працю», «Захисник Вітчизни» та «Ветеран праці».

Ключникова Зінаїда Василівна

Народилася 15 грудня 1946 року в селі Б.-Федорівка Роздільнянського району Одеської області в сім'ї колгоспників.

В 1954 році пішла до першого класу Б.-Федорівської початкової школи. В 1959 році перейшла вчитися до 5-го класу Яковлівської середньої школи, яку успішно закінчила 1965 року. Того ж року поступила до університету ім. І. І. Мечникова на філологічний факультет, по закінченні якого обрала нелегкий шлях сільського вчителя-словесника.

Трудову діяльність розпочала в Гаєвській восьмирічній школі Роздільнянського району в 1970 році вчителькою української мови та літератури.

З 1976 року стала викладати українську мову та літературу у своїй рідній школі в селі Яковлівка.

З 1990 року очолила педагогічний колектив Яковлівської середньої школи. На її долю випало вводити в дію нову будову школи, що потребувало великих фізичних і моральних зусиль, адже 2 квітня 1991 року став не лише Днем школи, а й

своє-рідним етапом у формуванні педагогічного колективу нової формації. Цього ви-магав сам час, час напружених суспільно-політичних змін, час зародження держав-ності України. В умовах державної незалежності як лідер навчального закладу зберігала кращі надбання рідної школи, ініціювала відродження народних традицій українців. Так, в календарі школи з'явився День Матері, День народження рідної школи, День села, який відзначається в свято Покрови.

Робота Ключникової З. В. високо оцінена, їй присвоєна кваліфікаційна катего-рія «спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «Вчитель-методист». Вона наго-роджена знаком «Відмінник освіти». За великий вклад в розвиток сільської школи як духовного осередку села, в 2002 році Указом Президента України присвоєно звання «Заслужений працівник освіти України».

Князева Наталія Іванівна

Народилася 10 березня 1963 року в місті Одесі.

В 1980 році поступила в Одеське педагогічне училище. Після отримання професії вчителя початкових класів в 1982 році почала працювати в середній загальноосвітній школі № 24 міста Одеси, згодом в гімназії № 7, де працює і зараз.

В 1988 році заочно закінчила Одеський державний педа-гогічний інститут ім. К. Д. Ушинського. Серед колег — учителів району, міста та учнів і батьків користується авторитетом. Уроки Наталії Іванівни завжди продумані, насичені програмовим матеріалом, цікаві, в них враховуються досягнення психологічної і педагогічної науки, досвід кращих педагогів.

З 1994 по 1997 роки навчалася в Центрі психології та методики розвивального навчання міста Харкова, де закінчила повний цикл курсів для вчителів початкової школи. Одна з перших серед вчителів Одеси втілює на практиці методику і психо-логію розвивального навчання. В 2000 році брала участь у Першій Всеукраїнській науково-практичній конференції «Розвивальне навчання в Україні» в м. Києві. У 2003 році під її авторством видавництвом «Ярослав» видано навчальний посібник для учнів другого класу «Читанка» (в двох частинах), рекомендований Міністер-ством освіти та науки України для учнів початкових класів. Посібник є лауреатом конкурсу «Українська книга на Одещині».

Наталія Іванівна щедро ділиться своїми здобутками з слухачами курсів підви-щення кваліфікації Одеського інституту удосконалення вчителів.

За плідну педагогічну працю нагороджена грамотою Міністерства освіти і науки України, відзначалася місцевими органами управління освітою. В 2004 році їй при-своєно педагогічне звання «Вчитель-методист».

Кобзар Раїса Семенівна

Народилася 3 лютого 1951 року в селі Марково Добровеличів-ського району Кіровоградської області.

Після отримання середньої освіти навчалася в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова, де отримала спеці-альність вчителя української мови та літератури.

Призначення отримала в загальноосвітню школу № 57, де і працює вчителькою української мови та літератури уже майже 35 років.

Висококваліфікований спеціаліст, уміло використовує передову методику, обирає оптимальні форми і засоби навчання, творчо підходить до розробки уроків різних типів, впроваджує нестандартні форми навчання, проблемні ситуації, пошукові предмети, здійснює міжпредметні зв'язки. З 1998 року очолила шкільний

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

музей «Хата прадідів моїх», діяльність якого відзначена нагородою Президента України.

Раїса Семенівна володіє теоретичною підготовкою, її уроки проходять на високому методичному рівні, відзначаються чітко продуманою структурою, вмілою постановкою та реалізацією дидактичних та розвиваючих завдань, насиченістю, щільністю матеріалу. На своїх уроках використовує проблемні ситуації та розвиваючі ігри, які змушують учнів здобувати нові знання чи закріплювати вже відомі їм шляхом спостереження та співставлення мовного матеріалу, самостійно давати визначення мовознавчому явищу, співставляти поняття, робити висновки.

Її учні щорічно є переможцями всеукраїнських конкурсів «Ідея соборності України», «Народ, суспільство, держава», «Кобзар і сучасність», «Срібне слово».

Має авторське посвідчення за роботу по впровадженню нестандартних методичних стратегій з розвитку критичного мислення, брала активну участь у регіональній науково-практичній конференції. Була переможцем обласного конкурсу «Учитель року-1996», неодноразово нагороджувалась дипломами обласного управління освіти і наукової діяльності за кращі роботи на ярмарку педагогічних ідей та технологій, грамотами Управління освіти Одеського міськвиконкому, Грамотами Міністерства освіти і науки України.

За успіхи в педагогічній діяльності отримала відзнаку «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист», диплом лауреата муніципальної програми «211 одеситів» до 211-річниці Одеси, почесне звання «Кращий педагогічний працівник м. Одеси - 2003».

Кобосова Марія Афанасіївна

Після отримання середньої освіти вступила до Ленінградського сільськогосподарського інституту на інженерний факультет. По його закінченню була направлена в науково-дослідницький інститут м. Мінська, де працювала 14 років.

З 1977 року — викладач спеціальних дисциплін та матеріалознавства професійно-технічних навчальних закладів м. Одеси (ТУ-10, ТУ-32, ПТУ-20).

Працює в системі освіти м. Одеси майже 30 років.

Викладач вищої категорії, старший викладач методичної комісії училища, голова Школи передового досвіду.

Марією Афанасіївною розроблені рекомендації з методики викладання спеціальних дисциплін, які розглядалися на засіданнях обласних методичних об'єднань.

Досвідом роботи Кобосова М. А. охоче ділиться з молодими викладачами.

В основу методичної системи Марії Афанасіївни покладено принцип активної участі учнів у процесі навчання спецтехнології та матеріалознавства.

Успішно реалізувала себе як класний керівник, наставник молоді. Вона сформувала міцний учнівський колектив, надає методичну допомогу викладачам в організації виховної роботи.

Марія Афанасіївна користується авторитетом серед учнів і колег.

За внесок у справу навчання та виховання молоді в системі професійно-технічної освіти неодноразово нагороджувалась Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління освіти й наукової діяльності.

Коваленко Анатолій Володимирович

Народився 10 листопада 1939 року в селі Градениці Біляїв-ського району Одеської області.

Після закінчення в 1958 році Одеського машинобудівельного технікуму працював на Харківському заводі «Червоний Жов-тень», Одеському автоскладальному заводі, проходив строкову службу в лавах Радянської Армії. З 1970 року перейшов на педа-гогічну роботу, працював викладачем спецдисциплін, заступ-ником директора Одеського технікуму промислової автоматики, а з 1978 року — директором Одеського технічного коледжу. З 1994 по 1998 роки — начальник управління освіти обласної державної адміністрації. З 1999 року Анатолій Володимирович знову очолив Одеський техніч-ний коледж.

Проводить велику методичну роботу серед викладачів, навчальну та виховну роботу серед студентів, користується авторитетом та повагою в колективі. Активно впроваджує в навчальний процес сучасні форми й методи навчання та виховання молоді.

Анатолій Володимирович — ініціатор впровадження в коледжі нових спеціаль-ностей з напрямку «Легка промисловість», «Економіка» та деяких інших. Має публі-кації та розробки навчально-методичного характеру. З 1980 по 1994 роки був голо-вою Ради директорів технікумів та коледжів Одеської області.

Протягом 15 років обирався депутатом районної, міської та обласної Рад на-родних депутатів. Був делегатом Всесоюзного з'їзду працівників освіти (1988 р.) і Першого з'їзду педагогічних працівників України (1992 р.)

Неодноразово відзначався органами управління освітою. Нагороджений знака-ми «Відмінник освіти України», «Відмінник середньої спеціальної освіти СРСР».

За значний внесок у розвиток освіти України нагороджений орденом «Знак По-шани» та трьома медалями.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 31 липня 1999 року Анатолію Воло-димировичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Ковальчук Лідія Йосипівна

Народилася 27 липня 1952 року в селі Червоний Кут Ширяїв-ського району Одеської області.

Після отримання середньої освіти навчалася в Кіровоград-ському педагогічному інституті, який закінчила в 1974 році, отри-мавши спеціальність «Вчитель математики».

Трудовий шлях розпочала на посаді вчителя математики Ємилівської загальноосвітньої школи Кіровоградської області. Через два роки повернулась до рідного села, де обійняла посаду заступника директора школи з виховної роботи та вчителя мате-матики.

В 1981 році переїхала в смт. Ширяєве. Працювала заступником директора Ширяєвської заочної школи, а з 1986 року працює в навчально-виховному комплек-сі «Олімп» на посаді заступника директора з навчально-виховної роботи. Її педаго-гічна праця супроводжується пошуками нового у викладанні математики. Лідія Йосипівна досконало володіє ефективними методами і формами педагогічної діяль-ності. Має власні методичні розробки, що пройшли апробації і схвалені Одеським інститутом удосконалення вчителів.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Вчителька завжди в пошуку, користується авторитетом серед учнів, батьків та педагогів району.

Обиралася депутатом Ширяєвської селищної ради та делегатом Другого Все-українського з'їзду працівників освіти в 2001 році.

Лідія Йосипівна — вчитель-методист, неодноразово відмічалася місцевими органами управління освітою, нагороджувалася грамотами Міністерства освіти та науки України, має знак «Відмінник освіти України».

Ковлакова Ірина Борисівна

Народилася 26 березня 1936 року в місті Одесі.

Після закінчення в 1958 році Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова працювала старшою піонервожатою СШ № 122, згодом завідувачкою шкільного відділу, другим, першим секретарем Центрального райкому комсомолу міста Одеси. З 1963 року — інструктор шкіл

Жовтневого райкому Ком-партії України, з 1965 р. — секретар Ленінського райкому Ком-партії України.

Весь період роботи в комсомольських і партійних органах безпосередньо займалася діяльністю шкіл, дитячих дошкільних та позашкільних закладів, підбором і розстановкою педагогічних кадрів, розвитком і удосконаленням навчально-матеріальної бази шкіл. У 1975 році Ірина Борисівна переходить на педагогічну роботу, спочатку директором школи, потім завідувачкою відділу освіти Одеської міської Ради народних депутатів, згодом — директором школи Республіканського піонерського табору «Молода Гвардія».

Працюючи на цих посадах, вирішувала питання удосконалення навчально-виховного процесу, підвищення кваліфікації вчителів, зміцнення матеріальної бази закладів освіти міста Одеси.

З 1990 року працювала в обласному відділенні дитячого фонду, була членом Президії його правління.

На всіх посадах Ірина Борисівна з великою відповідальністю ставилася до розв'язування проблем дитинства, особливо дітей-сиріт, дітей із багатодітних сімей.

Обиралася депутатом Одеської міської Ради народних депутатів, Делегатом Третього Всесоюзного з'їзду вчителів у 1978 році.

Неодноразово нагороджувалася органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Указом Президії Верховної Ради УРСР від 13 листопада 1986 року Ірині Борисівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Проживає в місті Одесі.

Ковтун Тетяна Петрівна

Народилася 18 листопада 1968 року в селі Криничне Болградського району Одеської області.

У 1990 році закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова за фахом вчитель біології та хімії, і з того часу, працює в навчально-виховному комплексі № 84 міста Одеси, спочатку вчителькою біології, а згодом заступником директора з навчально-виховної роботи.

З кожним роком вчителька удосконалює свою майстерність, оволодіваючи найсучаснішими надбаннями педагогічної науки. Щиро ділиться своїми знаннями з колегами. Її діяльність спрямована на формування у членів педколективу

мотиваційно-цільових орієнтацій, за-стосування нового підходу до інформаційного забезпечення, педагогічного аналізу, планування, організації контролю та регулювання всієї діяльності сучасної школи, сприяє позитивній психологізації процесу управління, що створює атмосферу по-ваги, довір'я і успіху для кожного члена шкільного колективу.

Має вищу кваліфікаційну категорію та педагогічне звання «Вчитель-методист».

Очолює творчу лабораторію вчителів із проблеми «Впровадження інформаційних технологій у викладанні предметів природничого профілю», друкується в педагогічній пресі. Розробила методичні рекомендації з тем: «Екологічні стежки як засіб формування екологічного мислення», «Інтелектуальні ігри на уроках біології», «Розв'язування задач з генетики», «Хімічна єдність живих організмів».

Ці технології вчителька постійно впроваджує в свою діяльність. Виховує в учнів екологічну культуру, толерантність, любов до рідного краю, широко залучає їх до науково-дослідницької роботи в рамках Малої академії наук.

Учні вчительки — призери районних і міських олімпіад з біології, районної та обласної конференцій Малої академії наук.

Тетяна Петрівна — учасник всеукраїнського фестивалю «Мій кращий урок», призер міського конкурсу «Вчитель року-2004» з номінації «Заступник директора з навчально-виховної роботи», активний член ради районного методичного кабінету Київського району м. Одеси та болгарського товариства.

Неодноразово нагороджувалася грамотами районного відділу освіти та Одеського управління освіти і наукової діяльності.

Ков'язіна Олена Михайлівна

Народилася 26 вересня 1938 року в селі Автонюки Миколаївського району Одеської області.

З 1957 року, після закінчення десятирічки почала педагогічну діяльність. В 1963 році закінчила заочно Ізмаїльський педагогічний інститут, працювала вихователем, вчителем у сільських школах, з 1968 року і до виходу на пенсію працювала класоводом Андріїво-Іванівської середньої школи Миколаївського району. Її завжди хвилювало, як прищепити учням стійкий інтерес до знань, виховати позитивні мотиви начальної діяльності. Найважливіші якості Олени Михайлівни — любов до дітей, ерудиція, вміння побачити обдарування кожного учня, підтримати та розвинути його. Олена Михайлівна має чудовий дар розуміти своїх учнів. Цьому вона і вчить своїх учнів.

Указом Президії Ради української РСР від 20 січня 1983 року Ков'язіній Олені Михайлівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз знаходиться на пенсії.

Кодимський Іван Павлович

Народився 5 лютого 1936 року в місті Одесі.

Після закінчення школи пішов навчатися в ремісничє училище № 3 м. Одеси, яке закінчив у 1952 році за спеціальністю «столяр-краснодеревник 5-го розряду». Після здобуття професії отримав направлення на СРЗ «Україна», де і пропрацював до вересня 1955 року. З жовтня 1955 року по листопад 1958 року проходив службу в лавах Радянської армії.

В січні 1959 року повернувся на рідний завод, а згодом відряджений у школу фабрично-заводського навчання № 18 на посаду майстра виробничого

навчання, де і працював до липня 1963 року.

В липні 1963 року Івана Павловича перевели до профтехучилища № 17, де він працював до вересня 1975 року.

У вересні 1975 року повернувся до ПТУ № 11 (Одеський професійний ліцей морського транспорту), в якому працює по теперішній час на посаді майстра виробничого навчання, очолює методичну комісію майстрів виробничого навчання.

У 1976 році закінчив з відзнакою одеське морехідне училище Міністерства морського флоту СРСР, здобувши спеціальність техніка-механіка з ремонту суден.

У 1973 році був учасником Виставки досягнень народного господарства СРСР і нагороджений медаллю «За успіхи в народному господарстві СРСР».

На конкурсах «кращий слюсар» учні Івана Павловича постійно посідають I-II місця.

Іван Павлович неодноразово відзначався органами управління професійно-технічною освітою.

Кожухар Ніна Герасимівна

Народилася 1 січня 1950 року в селі Сергіївна Братського району Миколаївської області.

Після закінчення Сергієвської восьмирічної школи навчалась в педагогічному училищі в м. Переяслав-Хмельницькому, яке закінчила у 1965 році і почала свій трудовий шлях на посаді старшої піонервожатої Топалівської восьмирічної школи Красноокнянського району.

Потім працювала директором районного Будинку піонерів.

У 1976 році закінчила Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова, факультет української мови та літератури. З 1987 року викладає українську мову та літературу в Красноокнянській загальноосвітній школі. За час роботи зарекомендувала себе фахівцем високого рівня. Це педагог не лише за дипломом, а й за покликанням. Головним у її педагогічній діяльності є гуманістичний підхід до учнів, як особистостей. Її досвід роботи вивчено і узагальнено районним методичним кабінетом, занесено в картотеку обласного перспективного досвіду. Її вихованці постійно посідають призові місця в районних олімпіадах і конкурсах, а також є призерами обласних олімпіад і конкурсів. Керівник районного методичного об'єднання, переможець конкурсу «Вчитель року», має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Постійний член обласної експертної комісії з перевірки медальних робіт, включена до складу Всеукраїнського банку незалежних експертів.

Депутат Красноокнянської селищної Ради.

За заслуги в розвитку освіти та за активну участь у громадському житті неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління, районного відділу освіти.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», почесною відзнакою Губернатора Одещини.

Козаченко Жанна Олексіївна

Народилася 14 серпня 1953 року в місті Одесі.

В 1970—1974 рр. навчалася в Одеському державному музичному училищі.

В 1980 р. закінчила Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

З 1974 року розпочала свою педагогічну діяльність в дитячій музичній школі смт. Красні Окни Одеської області.

З 1979 по 1996 роки — працювала в Одеському культурно-освітньому училищі. Пройшла шлях від викладача хорових дисциплін, диригента хору, завідуючої денним відділенням до заступника директо-ра з виховної роботи.

Протягом 15 років очолювала профспілку училища.

З 1997 року — завідувача циклової комісії «Народне пісенне мистецтво Одеського училища мистецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича». Має кваліфікацію «Спеціаліст вищої категорії». Є диригентом українського народного хору, який протягом ба-гатьох років займається концертною, шефською та благодійною діяльністю.

Козаченко Ж. О. — добросовісний, відповідальний викладач, свою професійну майстерність протягом багатьох років передає студентам.

В педагогічній та творчій діяльності використовує творчий потенціал для фор-мування особистості студентів, а також докладає багато зусиль для поліпшення про-фесійної підготовки студентів.

Студенти викладача Ж. О. Козаченко приймають участь у конкурсах та фести-валях, де отримують призові місця.

З 1976 року — методист-консультант культурно-дозвіллевих закладів м. Одеси та Одеської області.

З 1986 року - постійний член журі міських, обласних, регіональних вокально-хорових конкурсів та фестивалів.

Жанна Олексіївна завжди мала високу громадянську позицію, багато років є членом Президії міськкому профспілки робітників культури.

В 1983 році була нагороджена Почесною грамотою президії правління То-вариства культурних зв'язків з українцями за кордоном, в 1994 році — Почесною грамотою спілки робітників культури, в 2003 році — почесною Грамотою управління культури обласної державної адміністрації.

Козел Надія Василівна

Народилася 27 грудня 1918 року в місті Роздільна Одеської області.

У 1937 році закінчила педагогічну школу в місті Одесі, а в 1948 році — філологічний факультет Одеського педагогічного інституту. Почала працювати вчителем у Роздільнянській се-редній школі, а під час війни, в евакуації, теж працювала

вчи-телем.

У 1944 році, повернувшись у рідні місця, продовжила пе-дагогічну діяльність, згодом стала заступником директора Роздільнянської середньої школи № 2. Трудовий шлях завер-шила в 1980 році.

Завжди приділяла велику увагу методичному забезпеченню кожного уроку з метою активізації пізнавальної діяльності учнів, питанням виховання особистості учнів.

За досягнення в трудовій діяльності нагороджена медалями «За доблесний труд в Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.», «За трудовое отличие», «За трудовую доблесть».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР їй в 1970 присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла в 1980 році.

Козир Марія Іванівна

Народилася 11 вересня 1916 року в селі Ново-Миколаївка Приазовського району Запорізької області.

Після закінчення семирічної школи та курсів учителів по-чаткових класів в 1932 році почала трудовий шлях учителя в Приазовській середній школі № 1, в 1936 році переведена на роботу в старші класи. Заочно закінчила педагогічний технікум, в 1946 році — Запорізький учительський інститут, в 1959 році — Одеський державний університет. Марія Іванівна активний учасник Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років. З 1951 року працює в Белградській середній школі № 2.

Педагогічний досвід М. І. Козир діставав високу оцінку як передовий, вивчався колегами. Усі роки роботи в середній школі № 2 м. Болграда Марія Іванівна була керівником методоб'єднання вчителів російської мови та літератури, наставником молодих вчителів. Серед учнів Марії Іванівни є вчителі, льотчики, вчені. Справу Марії Іванівни продовжує її дочка, Людмила Григорівна Гвінджилія, яка викладає хімію в ЗОШ № 2 м. Болграда і має звання «Вчитель-методист».

Марія Іванівна користується заслуженим авторитетом серед учнів, батьків, педагогічної громадськості. Обиралася депутатом декількох скликань Белградської міської Ради депутатів трудящих.

Відзначалася нагородами Міністерства освіти та обласного і районного відділів освіти. Має знак «Відмінник освіти України», нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 14 серпня 1970 року Марії Іванівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Знаходиться на заслуженому відпочинку, проживає в місті Болграді.

Козіна Тетяна Михайлівна

Народилася 10 грудня 1936 року в м. Одесі в сім'ї службовця.

У 1954 р. закінчила Одеську середню жіночу школу № 80 із срібною медаллю, того ж року вступила на I курс філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, який закінчила з відзнакою у 1959 році. У період навчання активно займалась науковою роботою і була рекомендована до аспірантури на кафедру психології того ж університету. Закінчила аспірантуру під керівництвом відомого психолога професора Елькіна Д. І., виконала експериментальне дослідження на тему: «Роль зворотної аферентації у сприйманні часу», захистила дисертацію і одержала вчений ступінь кандидата психологічних наук.

З 1962 року працювала на кафедрі психології Одеського державного університету на посаді асистента, старшого викладача. Одержала вчене звання доцента в 1967 році. Працювала на посаді доцента кафедри, в період 1978—1987 років завідувала кафедрою психології. З 1987 року працює на кафедрі педагогіки і психології Одеського обласного інституту удосконалення вчителів на посаді доцента кафедри. Має понад 120 публікацій з проблем психології сприймання, педагогічної психології, психології післядипломної освіти.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою. Нагороджена медаллю «Ветеран Праці», почесними відзнаками «Высшая школа СССР», «Відмінник освіти України».

Козлов Сергій Михайлович

Народився 22 травня 1938 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти в 1956 р. поступив на філо-логічний факультет Одеського державного педагогічного інституту-ту імені К. Д. Ушинського і в 1961 році закінчив Одеський державний університет імені І. І. Мечникова, отримавши спеціальність: філолог, вчитель російської мови та літератури і співів.

З 1961 по 1963 роки працював за направленнями учителем російської мови і літератури Свистунівської середньої школи Луганської області. З 1963 року — на цій же посаді в одеській школі-інтернаті № 4, середній школі № 120, восьмирічній школі № 55, а з 1975 року по теперішній час працює вчителем російської мови і літератури загальноосвітньої середньої школи №121 міста Одеси.

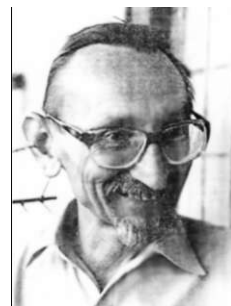
Протягом багатьох років роботи в школі у Сергія Михайловича створилася своя система викладання російської мови та літератури, стержнем якої є активні методи викладання матеріалу блоками, графічні методи навчання, знакове коментування, диференційоване підкреслювання. Використання цих методів дозволяє йому ввести нові види навчальних диктантів.

Сергій Михайлович щедро ділиться своїм досвідом із колегами міста Одеси та Києва, де його досвід, був вивчений, обґрунтований і впроваджується в життя. Учителі-філологи міста Одеси та Одеської області щомісяця відвідують його уроки, уважно прислухаються до рекомендацій учителя — майстра своєї справи. Головною метою уроків Сергія Михайловича є створення умов для розвитку творчих здібностей дитини, пробудження й формування світу її духовності.

Сергій Михайлович користується авторитетом у своїх вихованців, батьків, вчителів.

Неодноразово нагороджувався почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного, міського та районного відділів освіти. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України», обирався делегатом Першого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти в 1988 році.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 14 травня 1987 Сергію Михайловичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Колісниченко Аза Михайлівна

Народилася 26 червня 1936 року в станиці Ново-Ляушківська Старо-Ляушківського району Краснодарського краю.

Трудовий шлях почала в 1954 році учителем Краснопільської семирічної школи Фрунзівського району. Поєднуючи роботу з навчанням, закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова. З 1962 року працювала вчителем російської мови та літератури у Фрунзівській середній школі, згодом стала її директором.

Аза Михайлівна всі роки своєї професійної діяльності йшла до вершин педагогічної майстерності. Так народився творчий стиль педагогічної діяльності вчительки, який переріс у чітку педагогічну систему.

А. М. Колісниченко ставила в центр своєї уваги особистість учня, його індивідуальний рівень підготовленості, бажання й здатність учитися. Вона широко впроваджувала інтегровані уроки, диференціацію в процесі навчання. Уроки Ази Михайлівни були завжди відкритими для колег із шкіл району та області.

Неодноразово нагороджувалася Почесними грамотами Міністерства освіти, обласного управління освіти, районного відділу освіти. Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1983 році Азі Михайлівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Знаходиться на заслуженому відпочинку, проживає у Фрунзівці.

Коломієць Людмила Афанасіївна

Народилася 4 вересня 1943 року в селі Кам'яне Новоархан-гельського району Кіровоградської області.

Відразу після закінчення середньої школи в 1961 році роз-почала трудову діяльність на посаді старшої піонервожатої Під-висоцької середньої школи, з 1962 року працювала вихователем дошкільного закладу м. Рубіжного. В 1966 році заочно закінчила Луганський педагогічний інститут за спеціальністю «Вчитель української мови та літератури» і з 1968 року розпочала викла-дати українську мову та літературу в середній школі № 4 м. Ру-біжного.

З 1970 року Людмила Афанасіївна — заступник директора з навчально-вихов-ної роботи середнього професійно-технічного училища № 10 міста Рубіжного.

З 1979 р. переїхала до Одеси, де працює вчителем української мови та літерату-ри, заступником директора з навчально-виховної роботи середньої школи № 17, з 1982 року — директор загальноосвітньої школи № 71, з 1996 року — завідуючою Суворовським районним методичним кабінетом, а згодом начальником інфор-маційно-методичного центру управління освіти Одеської міської ради.

Людмила Афанасіївна завжди щедро ділиться творчими здобутками з коле-гами і в цьому вбачає своє покликання. їй притаманні чуйність і справжня повага до оточуючих.

Має педагогічне звання «Вчитель методист», відзнаку «Відмінник освіти Ук-раїни», нагороджувалась грамотами Міністерства освіти та науки України, управ-лінь освіти, районного відділу освіти.

З 1998 року Л. А. Коломієць працює в міській професійній спілці «Освітняни Одеси», підтримує тісні зв'язки з педагогічними колективами в питаннях організації громадського життя, методичної роботи, вдосконалення навчально-виховного про-цесу закладів освіти.

Коломійченко Веніамін Дмитрович

Народився 13 серпня 1937 року в смт. Любашівка Одеської області.

Після отримання середньої освіти навчався в Рівненському державному педагогічному інституті, який закінчив у 1961 році, отримавши спеціальність вчителя фізики та математики. За направленням став працювати вчителем фізики Любашівської середньої школи № 2.

Виявивши педагогічні та організаторські здібності, в 1969 році був призначений на посаду заступника директора школи з навчально-виховної роботи.

З березня 1995 року Веніамін Дмитрович — директор Любашівської загаль-ноосвітньої школи I-III ступенів № 2.

Коломійченко В. Д. — висококваліфікований фахівець, відзначається не-втомними пошуками нового у викладанні фізики. Активно впроваджує в навчаль-ний процес сучасні форми та методи навчання й виховання молоді. Він — вчитель вищої кваліфікаційної категорії, має педагогічне звання

«Вчитель-методист». Його учні є переможцями обласних та республіканських олімпіад, кандидатами наук.

Багато сил та енергії віддає зміцненню матеріально-технічної бази навчального закладу.

Велику увагу надає профілізації школи III ступеня. З його ініціативи на базі НВК «ЗОШ I-III ступенів-гімназія» смт. Любашівка у 2004 році створено і працює центр довузівської підготовки старшокласників при Одеському національному полі-технічному університеті для випускників шкіл Одеської та Миколаївської областей. Угоду про підготовку випускників та співпрацю підписано також з Уманським державним аграрним університетом. В НВК працюють курси з підготовки учнів до вступу до Уманського державного аграрного університету.

Директор сповнений нових цікавих намірів, задумів. Його досвід роботи здобув визнання колег. Він — талановитий керівник, очолив районну Асоціацію керівників шкіл України.

Коломійченко В. Д. користується заслуженим авторитетом серед батьків, учнів, громадськості. Постійно обирався депутатом районної та селищної Рад народних депутатів.

За багаторічну роботу та успіхи в справі навчання та виховання підростаючого покоління відзначався органами управління освітою, органами державної ви-конавчої влади. Нагороджений медаллю «Ветеран праці», грамотами Міністерства освіти та науки України.

У 2000 році отримав відзнаку «Відмінник освіти України».

Кондрашева Наталія Іванівна

Народилася 23 грудня 1958 року у місті Одесі.

Після закінчення загальноосвітньої середньої школи № 17 міста Одеси працювала на Одеській шкіргалантерейній фабриці, а з 1979 року розпочала роботу на посаді піонервожатої загально-освітньої школи № 67.

З 1981 року Наталія Іванівна працює керівником клубу «Держинець», завідувачем методичним відділом та директором Будинку творчості юних.

В 1989 року закінчила Південноукраїнський педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського, отримавши кваліфікацію «методист з виховної роботи, вчитель етики і психології сімейного життя».

Наталія Іванівна активно працює над удосконаленням систем позашкільної освіти та виховання дітей, над створенням комплексу допрофесійної підготовки молоді.

Під її керівництвом Будинки творчості юних не раз виборював призові місця у міських та обласних конкурсах, був переможцем обласного конкурсу «Одеська якість».

Заслужено користується повагою серед колег та батьків своїх вихованців.

Наталія Іванівна є членом Асоціації жінок Суворовського району, членом колегії управління освіти Одеської міської ради.

За успіхи на педагогічній ниві нагороджена Почесними Грамотами Міністерства освіти та науки України, Одеської обласної Ради, Голови Одеського міськвиконкому.

Неодноразово відзначалася місцевими органами управління освітою.

Має знак «Відмінник освіти України».

Конишева Лідія Михайлівна

Народилася в сім'ї робітників 29 липня 1935 року в Башкирській АРСР.

В 1959 році закінчила філологічний факультет Стерліта-мацького Державного педагогічного інституту. До 1964 року працювала за спеціальністю в школі, а потім до виходу на пенсію була шкільним логопедом при міському відділі освіти м. Кумертау Башкирської АРСР. У 1990 році з чоловіком переїхали до м. Южного.

З Авторською школою М. П. Гузика познайомилася в 1991 році, коли її онук став учнем першого класу цієї школи. В цьому ж році директора школи Миколу Петровича осяяв задум: ввести в своїй школі незвичайний предмет — казку перед денним сном молодших школярів. Для ведення цього предмета потрібна була загальношкільна «бабуся». Запропонували цю посаду Лідії Михайлівні, змалювавши мету завдання цього курсу. Вона погодилася. Розробили з автором спеціальну програму для ведення цього предмета. Були виготовлені на підприємстві «Сцена» в м. Одесі два казкових костюми. Основною метою є зняття емоційної напруги дітей, втоми, створення почуття спокою, затишку, відпочинку. Розвивається у дітей вміння слухати, образне мислення, фантазія.

Розвиваються увага та пам'ять. Формується культура мовлення. Діти вчать словесному малюванню. Виховуються високі моральні якості, вміння знаходити вихід з різних важких ситуацій. Казка мовиться неголосно, емоційно.

Бабуся-розповідуся приходить в кімнату, в якій діти вже лежать у своїх ліжечках, розслаблені, заспокоєні; вони слухають казку лежачи, подумки змальовуючи казкові образи, деякі під казку і засинають.

Спочатку в школі була тільки бабуся-розповідуся. Незабаром Микола Петрович створив кафедру емоційного розвантаження молодших школярів. І перед денним сном до дітей почали приходити флейтист, скрипаль та Добра Фея в казковому костюмі, яка співає дітям колискові пісні. Діти дуже люблять це.

Лідія Михайлівна користується великим авторитетом серед батьківської та педагогічної громадськості м. Южного.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою.

Коноваленко Алла Василівна

Народилася 15 грудня 1962 року в м. Львові.

В 1978 році поступила в Бродівське педагогічне училище Львівської області. Після закінчення педучилища працювала старшою піонервожатою в Городоцькій середній школі № 4. В 1983 році за путівкою ЦК ЛКСМУ потрапляє на конкурсний відбір піонервожатих у Республіканський піонер-табір «Молода гвардія». І все наступне життя Алли пов'язане з Одесою. Вісім років вона працює в середній школі № 23. Заочно Алла Василівна закінчує Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського в 1989 році. З 1992 року працює в Одеському НВК «Гімназія № 7».

З 1994—1997 роки в місті Харкові проходить курси підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за системою розвивального навчання і постійно втілює принципи розвивального навчання в роботу зі своїми учнями. Головною метою у її роботі стає організація навчальної діяльності, направленої на розвиток суб'єктів діяльності — учнів. Десятки відкритих уроків були проведені для слухачів курсів

під-вищення кваліфікації при ОІУВ, освітян Одещини. Є одним з тренерів постійно діючого семінару-тренінгу «Технології формування позитивної мотивації на здоро-вий спосіб життя через діяльність вчителя», що проводить гімназія № 7 як експери-ментальний навчальний заклад Всеукраїнського рівня.

Алла Василівна переможець конкурсу «Творчий пошук-2003». Є автором ме-тодичного посібника з математики для учнів 1-го класу «Мандрівка в країну задач».

Має педагогічне звання «Вчитель-методист», неодноразово відзначалась наго-родами Міністерства освіти СРСР, Міністерства освіти і науки України, обласним та міським управліннями освіти. Має знак «Відмінник освіти України».

Коновалова Інна Геннадіївна

Народилася 5 липня 1963 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти закінчила Одеський тех-нікум радянської торгівлі і зразу поступила на навчання на хіміч-ний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечни-кова, де в 1987 році отримала спеціальність хіміка.

В 1987—1988 роках працювала на посаді вчителя хімії Во-ронівської середньої школи Подільського району Московської об-ласті, в 1988—1998 — керівник гуртків станції юних техніків, а з 1998 року — вчителькою хімії Марійської гімназії м. Одеси, де по-казала себе досвідченим учителем, організатором гурткової робо-ти. Її учні приймають активну участь в роботі міжвузівських науково-технічних конференцій, виконанні наукових робіт в Малій академії наук, олімпіадах різних рівнів з хімії, де систематично займають призові місця.

Особливу увагу звертає на роботу з обдарованими дітьми, розкриває їх творчий потенціал, удосконалює навички наукової та дослідницької роботи, виховує елемен-ти екологічної культури.

Має вищу кваліфікаційну категорію. Щедро ділиться досвідом роботи зі своїми колегами. Систематично друкується в методичних журналах «Хімія», «Тестові зав-дання» та інших.

За активну участь в педагогічній діяльності неодноразово відмічалася органами управління освітою, є лауреатом муніципальної програми «211 одеситів до 211 річ-ниці міста Одеси». Має знак «Відмінник освіти України».

Кононенко Микола Данилович

Народився 15 березня 1929 року в селі Плехів Оржицького району Полтавської області.

У 1948—1951 роках навчався в Одеському державному учи-тельському інституті. У 1961 році заочно закінчив математич-ний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського.

У 1951 році почав трудову діяльність викладачем фізики та математики. З 1964 року і до цього часу працює викладачем математики Одеського морехідного коледжу технічного флоту.

М. Д. Кононенко постійно працює над удосконаленням своєї майстерності, інтенсифікацією та оптимізацією навчального процесу, широко засто-совує у викладанні проблемне навчання, вдосконалює його методику застосування у всьому курсі математики, є автором ряду публікацій з питань методики викладання математики, багато років керує методичним об'єднанням викладачів математики вищих навчальних закладів I та II рівнів акредитації.

Неодноразово нагороджувався Почесними грамотами Мінтрансбуду СРСР,

значками переможця соціалістичного змагання. Має медаль «Ветеран праці», «Сріб-ну медаль ВДНГ», звання «Викладач-методист».

Обирався делегатом Першого з'їзду працівників освіти в 1992 році.

Почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР» присвоєно Указом Президії Верховної Ради України від 5 вересня 1991 року.

Коноплян Ганна Іванівна

Народилася 17 лютого 1955 року в селі Плахтіївка Сарат-ського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи розпочала роботу в Плах-тійвській середній школі № 2. В 1977 році закінчила Ізмаїль-ський педагогічний інститут за спеціальністю учитель початкових класів.

З кожним роком удосконалює свою майстерність, оволо-діваючи невичерпними багатствами сучасної методики та педаго-гічної науки. Уміло впроваджує інноваційні технології виховання, забезпечує загальний розвиток дитини. Її учні завжди показують високий рівень знань, умінь та навичок. Провідна ідея її педагогічної творчості: п'ять заповідей — люби, вір, знай, поважай, розумій.

Користується великим авторитетом у педагогічному колективі, у батьків та учнів.

Очолує творчу лабораторію вчителів із проблеми «Формування особистості в системі розвивального навчання». Досвідом своєї роботи систематично ділиться на сторінках місцевої преси, районного методичного журналу «Педагогічна думка». Є постійною учасницею районних та обласних ярмарок педагогічних ідей та техно-логій. Ганна Іванівна прекрасний наставник. Щорічно в неї проходять практику студенти Білгород-Дністровського педагогічного училища.

Виховує своїх учнів на кращих національних традиціях, використовуючи еле-менти народознавства і приділяє багато уваги родинному вихованню.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою. Указом Президента України в лютому 2001 року Ганні Іванівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Контузорова Раїса Григорівна

Народилася 7 липня 1939 року в місті Балті Одеської області.

Після закінчення у 1956 році Олексіївської середньої школи Кодимського району була призначена на посаду бібліотекаря і за-очно вступила до Ізмаїльського педагогічного інституту на фа-культет методики та педагогіки початкового навчання.

Трудову діяльність в Котовському районі розпочала в 1973 році вчителем початкових класів Качурівської середньої школи, а з 1979 року по даний час працює в Малофонтанській загальноос-вітній школі I-II ступенів.

Раїса Григорівна багато уваги приділяє методичному забез-печенню кожного уроку, активізації пізнавальної діяльності учнів. Незамінним по-мічником у неї є добре продумана навчальна гра з використанням наочності. Для того, щоб дітям було цікавіше, виготовила багато різноманітного демонстраційного та роздаткового матеріалу. Створила навчальний кабінет, який являє собою творчу лабораторію вчителя. Кожний урок Раїси Григорівни дарує учням прекрасну ра-дість відкриття нового, пізнання світу, бажання знати ще більше.

Її досвід роботи по проблемі «Підвищення ефективності уроку через розвиток мислення шляхом активного використання наочності» був узагальнений обласним

інститутом удосконалення вчителів та занесений в картотеку передового досвіду.

Раїса Григорівна завжди у пошуку нових педагогічних технологій, активно впроваджує в практику своєї роботи перспективний педагогічний досвід. Вона є ініціатором з питань навчання дітей шестирічного віку, по проведенню в класі-комплекті уроків на основі інтеграції навчального матеріалу з кількох предметів, які об'єднані навколо однієї теми.

Неодноразовий організатор і учасник конференцій, педагогічних читань та «круглих столів» з питань початкової освіти як на районному, так і на Всеукраїнських рівнях. Постійна учасниця обласного аукціону педагогічних ідей, брала участь в першому Всеукраїнському конкурсі на кращу розробку уроку, занять в початкових класах, переможець районного та учасниця обласного конкурсу «Учитель року».

За творчу сумлінну працю відзначалася нагородами Міністерства освіти і науки, обласного та районного відділів освіти. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», має педагогічне звання «Учитель-методист».

Копачинська Тетяна Вікторівна

Народилася 22 березня 1966 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти поступила на навчання до Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, який закінчила в 1987 році по спеціальності «педагогіка і методика початкового навчання».

Трудову діяльність розпочала зразу після закінчення інституту на посаді вчителя початкових класів загальноосвітньої школи № 122 м. Одеси, згодом стала заступником директора з навчально-виховної роботи цієї ж школи, де працює до цього часу.

За період роботи в школі показала себе як творчо працюючий учитель. В досконалості володіє методикою навчання в початкових класах. Використовує оптимальні форми і методи навчання. Формує в учнів активні прийом розумової діяльності. Вчить узагальнювати, порівнювати, робити посилені висновки.

Використовуючи оптимальні методичні підходи, успішно формує в учнів не тільки навички читання й письма, а й інтерес до дитячої книги. Займається питаннями диференційованого навчання.

Тетяна Вікторівна завжди дає можливість учням проявити максимум ініціативи, творчості, самостійності.

Проводить багато відкритих уроків. Впроваджує нові технології навчання. Організовує педагогічний колектив на удосконалення навчально-виховного процесу, досягнення кращих результатів в навчально-виховній роботі.

Є активним організатором і учасником конкурсів, ярмарків педагогічних ідей, олімпіад з шкільних предметів.

Приймає активну участь в суспільному житті школи та міста.

Була лауреатом обласного конкурсу «Вчитель року-1999». В 2005 році їй присвоєно звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси». Під її керівництвом школа є активним учасником конкурсів «Кобзар і сучасність», «Таланти твої, Україно», «Срібне слово» та інших. Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

За активну педагогічну діяльність неодноразово відмічалася місцевими органами управління освітою, нагороджена Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України».

Коритнюк Ярослав Олегович

Народився 13 липня 1959 року в місті Одесі.

В 1976—1981 роках навчався на фізичному факультеті Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Після закінчення університету служив у лавах Радянської Армії.

З 1983 року працював в органах внутрішніх справ України, в тому числі з 1995 року начальником Центру громадських зв'язків УМВС України в Одеській області.

В 1998 році закінчив Національну Академію Внутрішніх Справ України в місті Києві. Полковник міліції у відставці.

В 1999 році — один з співзасновників міського молодіжного правового клубу «Феміда». У 2001 році — добровільного громадського підрозділу «Молодіжна поліцейська академія». У 1999, 2000 роках був постійним ведучим популярної молодіжної телепрограми «Феміда» на регіональних каналах та телеканалі «Інтер». Член Спілки журналістів України з 1997 року. Член Ради директорів «Дебат-клубу» м. Одеси.

Має значний досвід взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю, з 1996 року активно співпрацює з міжнародним проектом Державного Департаменту США «Гармонія».

З 2002 року Коритнюк Ярослав Олегович викладає правознавство в Юридичному ліцеї м. Одеси.

За чотири роки підготував 16 переможців і призерів всіх етапів Всеукраїнських олімпіад з правознавства. В тому числі, абсолютного переможця республіканської олімпіади з правознавства серед учнів 9 класів в 2004—2005 н.р.

Нагороджений Знаком Міністерства внутрішніх справ України «За відзнаку в службі», Почесною грамотою Спілки журналістів України, Почесною грамотою МВС України, Почесною грамотою Міністерства освіти та науки України.

Корнійчук Галина Федорівна

Народилася 17 березня 1940 року в селі Оса Туринського району Волинської області.

В 1959—1961 роках навчалася в будівельному училищі № 7. Трудовий стаж розпочала 1961 року штукатуром в Будівельному управлінні № 142 треста «Одестрансбуд». Неодноразово нагороджувалася «Почесними грамотами» за нові виробничі досягнення.

В 1962—1971 роках навчалася в Одеському інженерно-будівельному інституті на вечірньому відділенні, отримавши кваліфікацію інженера-будівельника за спеціальністю «Промислове та цивільне будівництво».

В 1966 році переведена на посаду майстра виробничого навчання в Професійно-технічне училище № 20 м. Одеси.

З вересня 1971 року переведена у ПТУ № 25 м. Одеси (зараз «Одеське професійно-технічне училище будівництва та комунального господарства») спочатку на посаду майстра виробничого навчання, з 1973 року — викладача вищої категорії предмета «спецтехнології опоряджувальних робіт». Під час роботи показала себе, як досвідчений, ініціативний працівник, який постійно дбає про свій професійний та методичний рівень, творчо вирішує питання виховної та навчальної роботи. Уроки проводить на високому методичному та професійному рівнях, використовує прогресивні методи навчання та нові технології; викладання

проводить тільки українською мовою. Багато років була головою методичної комісії професійно-технічної підготовки викладачів та майстрів виробничого навчання оздоблювального профілю. Внесла великий вклад у підготовку молодих майстрів виробничого навчання та викладачів спец, технологій.

За успіхи у роботі відзначалася органами управління освітою, органами державної виконавчої влади. Має відзнаку «Відмінник народної освіти УРСР».

Коробко Валентина Миколаївна

Народилася 20 листопада 1945 р. в Хабаровському краї, селище Корховська, в сім'ї військового.

У 1968 році закінчила Армавірський державний педагогічний інститут за спеціальністю — вчитель математики.

З 1975 року постійно проживає в м. Одесі, де розпочала трудову педагогічну діяльність в загальноосвітній середній школі № 22, вчителем математики, заступником директора з навчально-виховної роботи.

В 1980 році була обрана головою районної професійної спілки працівників освіти Суворовського району.

З 1988 року — директор загальноосвітньої школи-новобудови № 40, з 1990 по 2002 роки — завідувач Суворовським районним відділом освіти міста Одеси.

Сьогодні Валентина Миколаївна очолює міську професійну спілку «Освітняни Одеси».

На цих посадах проявила себе глибоко професійним спеціалістом, відданим справі освіти, новим формам організації навчально-виховного процесу. Валентина Миколаївна добре знає слова мудрого філософа Григорія Сковороди: «З усіх скарбів знання — найкращий. Його не можна ні вкрасти, ні загубити, ні знищити». Тому вона завжди приділяла увагу вдосконаленню навчально-виховного процесу. За її сприяння в районі були відкриті — дві школи-ліцеї, гімназія, дві спеціалізовані школи з поглибленим вивченням окремих предметів, навчально-виховний комп-лекс, «дитячий садок-школа», що давало можливість дітям і молоді району отримувати глибокі та міцні знання з основ наук.

Особливу увагу Валентина Миколаївна приділяла підвищенню педагогічного рівня кожного педагога, намагалася зробити все, щоб вчитель ніколи не зраджував педагогічній справі, щоб відчував відповідальність перед прийдешніми поколіннями за свою місію.

Валентині Миколаївні притаманні талант керівника, організаторські здібності, а постійна турбота про впровадження інноваційних технологій, передового досвіду, щирість і людяність — стиль усієї діяльності Валентини Миколаївни.

Вона обиралась депутатом міської та районної рад декількох скликань. Неодноразово нагороджувалась Грамотами Міністерства освіти і науки України, управління освіти Одеської обласної державної адміністрації, Одеської міської ради, районної адміністрації.

Має знак «Відмінник освіти України».

Корчевський Олександр Леонтійович

Народився 15 серпня 1912 року в селищі міського типу Любашівці Одеської області.

В 1931 році розпочав свій трудовий шлях токарем на заводі, в 1937 році закінчив Одеський політехнічний інститут, працював заступником головного інженера дитячого містечка ім. Комінтерну в Одесі, потім — начальником учбово-виробничих майстерень того ж містечка, заступником директора,

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

директором ремісничого училища № 1 в Одесі. В 1941—1945 роках був на фронті. Після війни знов працював у системі профтехосвіти — був директором школи ФЗУ № 8, ремісничого училища № 1, заступником директора РУ № 6, з 1957 по 1987 роки — директором ПТУ-27. В 1956 році заочно закінчив географічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Держава високо оцінила мужність та героїзм Олександра Леонтійовича: він був нагороджений трьома бойовими орденами, за бойові заслуги та самовіддану працю в мирний час був удостоєний одинадцяти медалей.

За досягнення в роботі по підготовці робітничих кадрів Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1970 році О. Л. Корчевському присвоєно почесне звання «Заслужений працівник профтехосвіти Української РСР».

Помер Олександр Леонтійович в 1994 році.

Косовський Володимир Петрович

Народився 1 квітня 1932 року в селі Будячки Роздільнянського району Одеської області.

В 1957 році закінчив історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З цього ж року розпочалась його педагогічна діяльність. Працював вчителем історії у Степанівській середній школі Роздільнянського районного відділу освіти. Протягом 1962—1965 років на посаді директора школи очолює середню школу № 1 міста Роздільна. З 1965 по 1973 роки працює завідуючим Роздільнянським райвно. В цей час обирався депутатом Роздільнянської Ради народних депутатів. В період з 1973 по 1984 роки обіймає посаду заступника завідуючого обласним відділом освіти. Опікується забезпеченням сільських шкіл педагогічними кадрами, технічними засобами навчання, меблями, наочними посібниками. Творчо працює над реалізацією Основних напрямків реформи загальноосвітньої школи, зокрема над створенням в кожному районі навчально-виробничих комбінатів. Очолює педагогічне товариство.

Важко переоцінити заслуги Володимира Петровича у відродженні традицій і удосконаленні навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи-інтернату № 2, яку він очолював на посаді директора школи з 1985 по 1998 роки. За цей час значно зміцнена матеріально-технічна база школи, здійснено перехід на українську мову навчання і поглиблене вивчення англійської мови. Впроваджено профільне навчання в 10—11 класах через програму «Педагог» спільно з Одеським педагогічним університетом ім. К. Д. Ушинського.

За період роботи на всіх посадах зарекомендував себе грамотним, ініціативним працівником, вмілим організатором педагогічних колективів. Творчо впроваджував все нове в діяльність загальноосвітніх шкіл.

За сумлінну і плідну працю неодноразово відмічався органами управління освітою. Його нагороджено медаллю «За доблесну працю», Почесною грамотою Міністерства освіти СРСР, нагрудним знаком «Отличник народного образования СССР», Почесною грамотою Міністерства освіти України та знаком «Відмінник освіти України».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку.

Костанді Лідія Порфирівна

Народилася 11 квітня 1936 року в місті Рибниця Молдавії.

Після отримання середньої освіти поступила на навчання на фізико-математичний факультет Тираспільського педагогічного інституту, де отримала спеціальність вчителя фізики і математики. Трудову діяльність розпочала старшою піонервожатою загальноосвітньої середньої школи № 18, згодом

працювала директором Будинку піонерів і школярів Іллічівського району міста Одеси, а з 1971 року обійняла посаду директора міського Па-лацу піонерів і школярів імені Яші Гордієнка, на якій працювала до виходу на заслужений відпочинок.

Ще працюючи старшою піонервожатою, показала себе як активний організатор роботи з дітьми. Так як вона організовувала екскурсії, походи, піонерські збори, змагання та інші заходи ніхто не вмів організувати. У всі заходи вона вкладала всі свої знання і вміння, всю свою душу. Так вона працювала і на наступних посадах.

Роботу на посаді директора міського Палацу піонерів і школярів ім. Яші Гордієнка розпочала з підбору педагогічних кадрів. Під її особистим керівництвом в палаці працював методичний відділ, в складі якого були кращі методисти і організатори роботи з дітьми і який систематично проводив методичні виїзди в заклади освіти, проводив навчання педагогів-організаторів та інших категорій педагогічних працівників, що працювали з дітьми.

На базі Палацу проводилися республіканські обласні та міські конференції, де проходив жвавий обмін досвідом роботи зі школярами. Палац піонерів та школярів був активним організатором і учасником Всесоюзної гри «Зірниця», Всесоюзних тижнів «Дитяча книга», «Ігри і іграшки» та багатьох інших.

Кружківці Палацу були активними учасниками міських та обласних виставок технічної творчості, займали призові місця на Республіканських і Всесоюзних виставках технічної творчості, були учасниками ВДНГ в Москві.

Великою популярністю серед дітей користувалися відділи декоративно-прикладного мистецтва, туристсько-краєзнавчої роботи, ансамбль скрипалів, хор хлопчиків і дівчаток, кукольний театр «Золотий ключик» та інші гуртки.

За свою невтомну педагогічну діяльність Лідія Порфирівна неодноразово відзначалася органами місцевої виконавчої влади та управління освітою, нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти Союзу РСР і Міністерства освіти України, медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці», відзнакою «Відмінник освіти України».

В 2005 році Лідія Порфирівна пішла із життя.

Кострикова Лідія Федорівна

Народилася 10 грудня 1930 року у с. Гостищево Белгородської області.

Після закінчення середньої школи навчалася у Харківському педагогічному інституті ім. Г. С. Сковороди на фізико-математичному факультеті, який закінчила у 1954 році.

Трудовий шлях учителя починала в м. Арцизі, де викладала математику в школах № 1 і № 5.

Лідія Федорівна — висококваліфікований педагог. Провела багато відкритих уроків для колег, допомагає молодим учителям, щедро ділиться з ними своїм досвідом та знаннями. Впродовж багатьох років працює над проблемою розвитку творчих здібностей обдарованих учнів, постійно шукає нові форми та методи роботи на уроці. Багато уваги приділяє диференційованому підходу до навчання. Її учні успішно навчаються в школі і підтверджують свої знання на вступних іспитах до вузів.

У Лідії Федорівни — покликання бути вчителем, бути потрібною дітям, мудрим порадицею їхнім батькам. Вона відзначається винятковими здібностями організатора дитячого колективу, надзвичайно тактовна, вимоглива як до своїх вихованців, так і до себе. Завжди прагне навчати дітей самостійно домагатися знань, а тому вдавалася до використання різноманітних видів уроку — лекцій, семінарів, диспутів, веде факультативні заняття з математики. Впродовж кількох років викладала математику на підготовчих курсах Одеської державної академії холоду на базі школи № 5.

Учителька вищої категорії, неодноразово відзначалася Міністерством освіти України, обласним та районним відділами освіти. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Сьогодні Лідія Федорівна продовжує працювати в загальноосвітній школі I-III ступенів № 5 м. Арциза.

Костюк Валентин Никандрович

Народився 4 лютого 1955 року в м. Славута Хмельницької об-ласті.

Після закінчення Славутської середньої школи № 3 вступив до Київського Державного університету ім. Т. Г. Шевченка, який успішно закінчив у 1977 році, був направлений на роботу в Чорно-морську геофізичну експедицію об'єднання «Кримморгеологія» на посаду інженера-геодезиста.

В подальшому працював старшим інженером-геодезистом ПМК-17 тресту «Дунайводбуд» та начальником топографічного відділу Одеської гідрогеологомеліоративної експедиції Мін-меліоводгоспу УРСР.

З 1998 року працює на посаді вчителя географії навчально-виховного комп-лексу «Еліта», а з 2001 року — вчителем географії ЗОШ № 44 м. Одеси. В 2003 році виборов першість в обласному конкурсі «Вчитель року», одержав почесне звання «Кращий вчитель Одещини - 2003». В цьому ж році стає лауреатом Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» в номінації «Географія», одержує звання «Кращий педа-гогічний працівник м. Одеси - 2003».

Валентина Никандровича відрізняє високий професіоналізм, педагогічна май-стерність, постійний творчий пошук, творче ставлення до виховання молодого покоління. Він щедро віддає свої знання дітям, виховує в них глибоку зацікавленість до вивчення географії, ділиться своїм багатим досвідом з колегами, користується великою повагою учнів та вчителів.

Досконало володіє методикою викладання географії, постійно друкується на сторінках журналу «Географія та основи економіки в школі», газети «Краєзнавство. Географія. Туризм». Його уроки відрізняються власним творчим почерком, вчитель перетворює кожний урок у захоплююче заняття для своїх учнів.

У 2003 році Валентину Никандровичу Костюку присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист». Він нагороджений Почесною Відзнакою голови Одеської об-ласної державної адміністрації, є членом Всеукраїнського географічного товариств-ва, має наукові статті.

Коцєруба Людмила Володимирівна

Народилася 7 січня 1959 року в м. Котовську Одеської області. В 1966 році поступила, а в 1976 році закінчила середню школу № 6.

В 1976—1980 роках була студенткою Київського державного педагогічного інституту ім. Горького.

Свою трудову діяльність Людмила Володимирівна розпочала в сільській школі Красноокнянського району, а з 1983 року і по сьогоднішній день працює вчителем зарубіжної літератури Ко-товської загальноосвітньої школи № 1.

Відзначається високою ерудицією, глибокими та різносто-ронніми знаннями. Досконало володіє інтреактивними технологіями навчання і ши-роко використовує

Працює над проблемою впровадження особистісно зорієнтованого навчання. Особливу увагу приділяє свідомому засвоєнню знань учнями на уроці.

Її досвід роботи із впровадження сучасних вимог до аналізу творів узагальнено

міським методичним кабінетом. Своїми надбаннями вона ділилась на обласному семінарі вчителів зарубіжної літератури.

Людмила Володимирівна — член обласної творчої групи «Використання сучасних технологій навчання на уроках літератури». Керує міським методичним об'єднанням вчителів зарубіжної літератури.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти», за наслідками атестації їй присвоєно вищу кваліфікаційну категорію та педагогічне звання «Вчитель методист».

Кошельник Віра Володимирівна

Народилася 23 жовтня 1957 року в селі Плахтіївка Сарат-ського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи навчалася на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, який успішно закінчила в 1980 році.

Трудовий шлях розпочала в цьому ж році викладачем української мови та літератури Оріхівського професійно-технічного училища Запорізької області.

З 1986 року працює учителькою української мови та літератури Плахтіївської середньої школи № 2, згодом реорганізованої в Плахтіївський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа № 2. I-II ступенів - гімназія» Саратського району.

Кожний урок Віри Володимирівни — це приклад співпраці учителя й учня, це відкриття нових творів, нових героїв, відкриття самих себе; це завбачення учнів почуттями, емоціями, враженнями.

Головне її кредо — віддати вихованцям не лише душу, а й передати їм міцні, глибокі знання. Тому її учні неодноразово ставали переможцями районних та обласних олімпіад, призерами Всеукраїнської олімпіади юних філологів та міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика.

Досвід роботи Віри Володимирівни здобув визнання серед членів районного методичного об'єднання учителів-філологів, керівником якого вона являється. Охоче ділиться досвідом своєї роботи з колегами, що проходять курсову перепідготовку при обласному інституті удосконалення вчителів. Постійна учасниця районних та обласних ярмарок педагогічних ідей та технологій, конкурсів «Учитель року». Має публікації в районному методичному журналі «Педагогічна думка» та в журналі «Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах».

Користується великим авторитетом у педагогічному колективі, серед учнів, батьків та громадськості.

Неодноразово відзначалася Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти, районним відділом освіти. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Указом Президента України від 2 жовтня 2007 року удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель України».

Кравченко Людмила Іларіонівна

Народилася 30 серпня 1939 року в селі Лиса Гора Лисогірського району Миколаївської області.

У 1957 році закінчила Первомайське педагогічне училище і почала працювати вчителькою в сільській школі, навчаючись заочно на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, після закінчення якого перейшла на роботу вчителем історії у Любашівську середню школу № 1.

Людмила Іларіонівна відзначається високою професійністю,

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

постійною готовністю до творчого пошуку. Вона часто застосовує нові нестандартні форми роботи на уроках. Педагогічна співпраця вчителя і учнів дає можливість дати школярам глибокі й змістовні знання. Людмила Іларіонівна вчить вихованців формувати політичне бачення історичних подій, висловлювати свої погляди. Її уроки завжди відкриті для колег школи та району. За свою педагогічну діяльність неодноразово нагороджувалася освітянськими нагородами, має відзнаку «Відмінник народної освіти», вищу категорію, звання «Вчитель-методист».

За результатами плідної педагогічної діяльності в 1989 році Указом президії Верховної Ради Української РСР Л. І. Кравченко удостоєна почесного звання «За-служений вчитель Української РСР».

В 2004 році виїхала за межі району і проживає в селі Кулевча Саратського району.

Кравченко Надія Володимирівна

Народилася 2 липня 1953 року у селі Нове Тарутинського району Одеської області.

Трудовий шлях розпочала старшою піонервожатою Новота-рутинської школи у 1969 році.

З 1979 року, після закінчення Кишинівського педагогічного інституту ім. І. Крянге, працювала вчителькою російської мови та літератури Лісенської школи та організатором з позашкільної виховної роботи. З 1987 року призначена на посаду директора Лісенської загальноосвітньої школи.

Як викладач російської мови та літератури Надія Володимирівна досконало володіє методикою її викладання, уміло використовує на уроках досягнення перспективного педагогічного досвіду. Велику увагу приділяє розвитку мовлення учнів, збагаченню їх словникового запасу, оволодінню ними нормами російської літературної мови. Кожен урок Надії Володимирівни, а за 35 років роботи їх у неї було немало, це приклад співпраці вчителя і учнів, відкриття нових творів, нових героїв, це приклад відкриття самих себе, збагачення учнів почуттями, емоціями, враженнями. На своїх уроках вчителька постійно впроваджує нетрадиційні форми і методи навчання, має накопичену систему, неодноразово друкувала свої доробки на сторінках журналу «Все для вчителя», а у 2000 році стала лауреатом обласного конкурсу «Вчитель року».

Надія Володимирівна проявила себе також і як творчий керівник. Вона є авторкою школи Доброти, за програмою якої створюються сприятливі умови для творчого співробітництва учнівського та педагогічного колективів. На протязі багатьох років у її школі працює краєзнавчий музей ім. П. Н. Зубка, який майже щорічно відвідували учасники бойових дій та ветерани Великої Вітчизняної війни, а також не одне покоління учнів та вчителів району. Надія Володимирівна Кравченко вже багато років очолює районне методичне об'єднання вчителів російської мови та літератури, є депутатом районної Ради багатьох скликань, веде активну громадську роботу. Брала участь у обласному та Всеукраїнському ярмарку педагогічних ідей та технологій, була учасником обласного конкурсу «Керівник року», нагороджена дипломом.

За плідну роботу неодноразово відзначалась обласним та районним відділами освіти, має педагогічне звання «Вчитель-методист» та відзнаку «Відмінник освіти України».

Кравченко Світлана Степанівна

Народилася 18 серпня 1937 року в місті Єнісейську Красно-ярського краю Російської Федерації.

Після закінчення Кілійської середньої школи № 1 поступила на навчання до Ізмаїльського технікуму механізації сільського господарства, де отримала спеціальність техника-механіка. В 1981 році заочно закінчила Одеський холодильний інститут, де отримала спеціальність інженера-механіка.

Трудовий шлях розпочала в 1959 році на посаді викладача спеціальних дисциплін Кілійського професійного ліцею, де працює до сьогоднішнього дня.

З перших років своєї педагогічної діяльності прикладає багато зусиль для придбання та виготовлення навчальних посібників для кабінету «Обладнання та техно-логія зварювальних робіт», яким вона завідує. Її кабінет є одним з найкращих, де можна ознайомитися з історією та новинками професії. На своїх уроках використовує власноруч розроблений роздатковий матеріал. Уроки Світлани Степанівни завжди цікаві не тільки учням, а й викладачам, які постійно приходять до неї з метою обміну досвідом. Особливо цікавими є її конкурсні уроки з новими технологіями зварювальних робіт та технічні конференції на цю тематику.

Багато років Світлана Степанівна очолює об'єднану методичну комісію ліцею, вникаючи у всі тонкощі кожної професії. Має відмінні організаційні здібності та професійну компетентність. Очолює методичну секцію машинобудівельного профілю. Приділяє велику увагу вивченню та впровадженню в практику роботи новітніх технологій цього напрямку.

В педагогічному та учнівському колективах користується великим авторитетом та повагою. Завжди допомагає молодим викладачам, майстрам виробного навчання своїми практичними порадами.

Неодноразово нагороджувалася органами управління освітою. Має нагрудний знак «Антон Макаренко».

Крахотіна Ніна Никанорівна

Народилася 6 червня 1937 року в м. Одесі.

В 1954 році закінчила середню школу № 83 м. Одеси і поступила в Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського. Закінчила інститут в 1959 році по спеціальності вчителя російської мови, літератури і співів. Свій трудовий шлях розпочала в школі № 119 старшою піонервожатою.

З 1966 року — заступник директора школи і вчитель російської мови і літератури.

З 1993 року — директор спеціалізованої загальноосвітньої школи I ступеня № 119 з поглибленим вивченням англійської мови. Ніна Никанорівна пройшла всі педагогічні сходинки від старшої піонервожатої до директора однієї із кращих шкіл міста.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

Під її керівництвом, завдяки її педагогічному таланту, здібностям організатора, чуйності, вмінню зігріти кожну дитину, побачити і виростити в ній особистість, школа виховала багато поколінь гідних людей, які сьогодні здійснюють будівництво нової демократичної України.

В школі створений єдиний дружний творчий колектив вчителів-одномумців. Сьогодні в школі працює 11 випускників школи № 119, таким чином здійснюється спадкоємність навчальних і трудових традицій. Все це створює високий

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

багато-річний авторитет школи в районі і місті.

Була учасником Виставки Досягнень Народного Господарства в Москві 1987 року.

Нагороджена медаллю «Ветеран Праці», знаками «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти України», знаком «За активну роботу з піонерами», неодноразово відзначалася місцевими органами управління освітою.

Кремльова Галина Федорівна

Народилася 23 березня 1927 року в селі Борщівка Збаразь-кого району, Тернопільської області.

В 1952 році закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Працювала вчителькою української мови та літератури в загальноосвітніх школах міста Одеси №116, №9, а з 1976 року — в гімназії №4.

Має високий рівень теоретичної та методичної підготовки. Головну увагу приділяє формуванню наукового світогляду учнів. За роки роботи розробила власний підхід до викладання української мови та літератури. Розвиває логічне мислення, вчить цілісному аналізу художнього тексту, відпрацьовує вміння застосовувати знання на практиці. Формує навички усного та писемного мовлення. Розвиває художнє сприйняття та естетичний смак у учнів. Виховує любов до рідної мови.

Учні вчительки продовжують професійний шлях вчителя, вступають до університетів на філологічний факультет, були призерами конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, переможцями районних, міських, обласних та республіканських олімпіад з української мови, а випускник 2004 року Дмитро Дроздовський за результатами Всеукраїнської олімпіади з української мови (І місце) запрошений до навчання у Києво-Могилянську академію, став автором двох книг українською та англійською мовами, презентував їх королеві Великої Британії Єлизаветі II.

Вчителька започаткувала співробітництво із кафедрою української мови Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського та творчим колективом українського музично-драматичного театру ім. В. Василька.

Кремльова Галина Федорівна автор статей «Використання лекційно-семінар-ської системи на уроках літератури», «Урок літератури — що він несе учням?», «Яким повинен бути вчитель-словесник» та інші.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Під час роботи позитивно впливає на виховання учнів. Має високий рівень популярності серед учнів та батьків, корис-тується авторитетом та повагою. Надає допомогу батькам у вихованні дітей.

За високу результативність в педагогічній праці Галина Федорівна нагороджена орденами Жовтневої революції та Трудового Червоного Прапора.

Неодноразово відмічалася органами управління освітою.

Крива Ольга Василівна

Народилася 26 травня 1928 року в с. Богуславець Золото-ніського району Черкаської області.

У 1947 році закінчила Золотоніське педучилище і одержала направлення в Саратський район тодішньої Ізмаїльської області.

Трудовий шлях розпочала на посаді вчительки початкових класів Плахтіївської середньої школи. 43 роки віддала вихованню підростаючого покоління у селі Плахтіївці. Закінчила заочно Чернівецький державний університет, філологічний факультет,

українське відділення.

З 1951 року працювала вчителькою української мови та літератури.

З 1974 року — заступник директора з навчально-виховної роботи, а з 1978 року призначена директором Плахтіївської середньої школи.

Ольга Василівна за час своєї роботи зарекомендувала себе як висококваліфікований фахівець, досвідчений керівник.

Її уроки відзначалися продуманістю всіх педагогічних деталей, вони будувалися з урахуванням вікових та індивідуальних особистостей учнів, носили творчий характер, вміло використовувала дидактичний матеріал та технічні засоби навчання.

Проводила велику громадську роботу, неодноразово обиралася депутатом районної та обласної Рад, делегатом IV з'їзду вчителів України в 1977 році.

Очолювала районне методичне об'єднання вчителів української мови та літератури.

Її педагогічний досвід вивчався районним і обласним відділами народної освіти та Міністерством освіти УРСР.

Ольга Василівна неодноразово відзначалася Міністерством освіти УРСР, обласним та районним відділами освіти.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», медаллю «За трудову доблесть».

25 березня 1977 року Ользі Василівні Указом Президії Верховної Ради УРСР присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель УРСР».

Нині знаходиться на заслуженому відпочинку, проживає в с. Плахтіївці Саратовського району Одеської області.

Крижанівська (Бурназакі) Лідія Іванівна

Народилася в 1944 році в селі Усатово Біляївського району Одеської області.

З 1961 року працювала старшою піонервожатою в Усатівській середній школі.

У 1962 році стала студенткою Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. З 1965 року працювала вчителем початкових класів Усатівської середньої школи. В 1973 році переїхала на постійне місце проживання в селище Біляївка Одеської області.

З 1973 по 1974 роки займала посаду вихователя дитячого садка, а з 1974 року почала працювати в Біляївській загально-освітній школі № 3 вихователем групи продовженого дня, а згодом — вчителем початкових класів. Багато років була керівником районного методичного об'єднання вчителів початкових класів, а зараз керує методоб'єднанням вчителів початкових класів школи.

Має педагогічне звання «Вчитель методист». В 1999 році досягла пенсійного віку, але продовжує працювати на посаді педагога-організатора школи.

За досягнення в галузі освіти нагороджена почесною грамотою Міністерства освіти України, знаком «Відмінник освіти України», медаллю «Ветеран праці».

Крилова Людмила Іванівна

Народилася 23 березня 1958 року в селі Плахтіївка Саратовського району Одеської області.

Після закінчення геолого-географічного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова працювала вчителем географії в школі № 5 м. Харциза, методистом Саратовського райметодкабінету, вчителем географії Мирнопільської загальноосвітньої школи, а з 1998 року — вчителем географії навчально-виховного комплексу

«Плахтіївська загальноосвіт-ня школа I-III ступенів - гімназія».

Для уроків Людмили Іванівни характерна глибока продуманість усіх деталей, різноманітність методичних прийомів, жвавий темп, висока активність учнів, створення умов для розвиваючого навчання. Педагогічна праця Людмили Іванівни позначена невтомними пошуками нового в методиці викладання географії, вона дотримується принципів диференціації навчання, вивчення особистості учня, користується авторитетом серед колег, учнів, батьківської громадськості.

Держава достойно оцінила працю Людмили Іванівни. Вона нагороджена по-чесними грамотами та дипломами. Має педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України».

Неодноразово брала участь в педагогічних читаннях, де виступила із допо-відями про власний педагогічний досвід, співпрацює з редакціями науково-мето-дичного журналу «Наша школа». Має п'ять друкованих робіт.

Учні Людмили Іванівни завжди демонструють гарні результати на районних і обласних олімпіадах.

В 1996 році — Людмила Іванівна переможець обласного конкурсу «Учитель року».

Активно представляла Одеську область на Всеукраїнському конкурсі у Чер-нівцях.

Крохмаль Василь Васильович

Народився 1 серпня 1953 року в селі Криве Озеро Миколаїв-ської області.

У 1985 році закінчив Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова.

Василь Васильович почав свою педагогічну діяльність у 1983 році вчителем української мови і літератури середньої шко-ли № 106 м. Одеси. З 1987 року — викладач української мови і літератури Одеського педагогічного коледжу Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушин-ського, де продовжує працювати і зараз.

Висококваліфікований педагог, заняття проводить на високому науковому та методичному рівні. Основну увагу приділяє розробці і впровадженню у навчально-виховний процес сучасних технологій навчання, зокрема елементів дидактичної евристики та інтерактивного навчання.

Широко використовує пошукові методи з використанням модульно-розвиваль-ної системи навчання.

Студенти педагогічного коледжу, підготовлені викладачем, постійно посідають призові місця в обласних та регіональних олімпіадах з української мови та літе-ратури.

Василь Васильович — активний учасник методичних семінарів, конференцій у місті Одесі, в Південному регіоні. Член «Конгресу захисту української мови», голова обласного методичного об'єднання викладачів української мови та літератури ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області.

Як голова об'єднання Крохмаль В. В. прагне підвищити рівень викладання української мови та літератури у закладах міста та області, вдосконалити науково-методичну роботу викладачів. На засіданнях методичного об'єднання викладач виступає з доповідями, організовує семінари, диспути, конференції, літературні зустрічі тощо. Крохмаль В. В. постійно надає методичну допомогу викладачам шкіл, пропагує передовий досвід викладачів мови та літератури.

Крохмаль В. В. — «Спеціаліст вищої категорії», «Вчитель-методист».

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України», нагрудним знаком А. С. Ма-каренка.

Крук Олександр Карпович

Народився в 1918 році в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти був призваний до лав робітничо-селянської Червоної Армії. Брав активну участь у Великій Вітчизняній війні.

По звільненню в запас в грудні 1945 року викладав фізику в ремісничих училищах міста Одеси й одночасно навчався на фізи-ко-математичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, який закінчив в 1949 році, отримавши спеціальність вчителя математики. З 1950 року — заступник ди-ректора, директор семирічної школи № 108, з 1955 року — заві-дувач відділу освіти Іллічівської районної Ради народних депутатів у місті Одесі, з 1 липня 1956 року — перший заступник завідувача відділу освіти Одеської обласної Ради народних депутатів, а з листопада 1959 року — директор обласної заочної середньої школи моряків. На цій посаді Олександр Карпович працював до виходу на заслужений відпочинок.

У важкі післявоєнні роки успішно виконував всі покладені на нього завдання: успішно викладав фізику і математику, організував навчання у відповідності з зако-нами про обов'язкове навчання дітей, створював сприятливі умови для підготовки педагогічних кадрів шкіл міста й області, проводив велику роботу по зміцненню нав-чально-матеріальної бази шкіл, дбав про підвищення рівня освіти моряків Чорно-морського пароплавства.

Олександр Карпович користувався авторитетом серед педагогічної громад-ськості міста. Неодноразово відзначався відзнаками органів народної освіти та вико-навчої влади. Нагороджувався державними нагородами. Мав відзнаку «Відмінник освіти України». Указом Президії Верховної Ради УРСР від 9 грудня 1976 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений учитель Української РСР».

Помер у 1996 році.

Кудельська Олена Іванівна

Народилася 25 вересня 1955 року в селі Борщі Котовського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи у 1972 році працювала старшою піонервожатою Олексіївської восьмирічної школи Котовського району. У 1974 році поступила на заочне відділення факультету іноземних мов Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. З 1975 року розпочала педагогічну діяльність у закладах освіти району та міста. З 1985 року Олена Іванівна працює вчителем англійської мови в загальноосвітній школі

№ 5 м. Котовська.

Олена Іванівна висококваліфікований педагог, ефективно застосовує про-фесійні знання в практичній діяльності. Значну увагу приділяє активізації навчан-ня, розвитку пізнавальних здібностей учнів, викликає у них інтерес до вивчення іноземної мови. Досягає цього творчим використанням інтерактивних форм та мето-дів навчання, форм контролю за рівнем знань учнів.

На високому методичному рівні впроваджує технологію колективно-групового навчання, приділяє значну увагу диференціації та індивідуалізації процесу пізнання.

Постійно домагається результативності своєї праці. Результат навчальних досягнень учнів у її класах 58,3%.

Олена Іванівна незмінний керівник міського методичного об'єднання вчителів іноземної мови, проводить відкриті уроки для колег. Допомогає молодим вчителям, щедро ділиться своїм досвідом.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

За успіхи в роботі Олена Іванівна нагороджена грамотами міського, обласного управління освіти, Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України». За наслідками атестації одержала вищу кваліфікаційну категорію та пе-дагогічне звання «Старший вчитель».

Кузнецова Марина Петрівна

Народилася 12 липня 1939 року в місті Заспор, Югославія.
В 1961 році закінчила Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського зі спеціальності «фізичне виховання».
В 1962—1968 роках працювала в Одеському медичному ін-ституті лаборантом кафедри фізичного виховання, інструктором фізичного виховання обласної ради ДСО «Авангард», методис-том виробничої гімнастики Одеського заводу опору, в 1968—1980 роках — вчитель фізичного виховання загальноосвітньої школи № 51 м. Одеси.

З 1980 року — викладач фізичного виховання Одеського пе-дагогічного училища.

Висококваліфікований викладач, який спрямовує педагогічну діяльність на удосконалення методичної підготовки студентів та молодих учителів. Проводить відкриті заняття для колег з ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області. Постійний учасник семінарів, конференцій, засідань методичного об'єднання ВНЗ I-II рівнів акредитації Південного регіону. Вона автор методичних матеріалів з фізичного ви-ховання та теорії методики фізичного виховання у початковій школі

У Марини Петрівни талант — бути потрібною студентам. Комунікбельна і доб-розичлива, вона вимоглива до себе. Вихованці викладача посіли призові місця на чемпіонатах України з настільного тенісу, легкої атлетики, спортивної акробатики.

Турботливо відноситься до студентів, забезпечує охорону їх здоров'я, залучає до участі в роботі спортивних секцій, Днів здоров'я, спартакиадах, спортивних змаганнях. Нагороджена Почесною грамотою за багаторічну працю у розвитку фізичної культури і спорту серед студентської молоді та за перші місця у IV, VI, VII, VIII, IX спортивних іграх серед ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області, естафеті «Від Дюка до Дюка», «Одеський вісник», естафеті на приз Приморської райдержадміністрації.

Марина Петрівна — «Спеціаліст вищої категорії», «Викладач-методист».

Нагороджена знаком «Відмінник народної освіти УРСР» та медаллю «Ветеран праці», Почесною грамотою Управління зі справ молоді, фізкультури і спорту Одеських міськвиконкому та облвиконкому, Почесною грамотою Одеської обласної ради.

Кузнецова Ольга Володимирівна

Народилася 31 жовтня 1958 року в місті Коркіно Челябінської області.

В 1975 році закінчила загальноосвітню школу № 119 міста Одеси. Після закінчення механіко-математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова в 1980 році працювала молодим науковим співробітником на кафедрі теоретичної механіки Одеського дер-жавного університету, суміщаючи наукову і викладацьку діяль-ність. У жовтні 1982 року була прийнята на посаду викладача кафедри артилерійського училища ім. М. Ф. Фрунзе. З вересня 1989 року працює вчителем математики загальноосвітньої школи № 119 (з 1994 року реорганізованої в гімназію № 1).

Ольгу Володимирівну характеризує висока професійна майстерність, творчий підхід до виявлення та розвитку здібностей учнів, які цікавляться математикою. Вона постійно проводить позакласну роботу з математики, що сприяє постійним і численним перемогам її учнів на олімпіадах різного рівня.

З 1990 року очолює кафедру математики та інформатики гімназії № 1 ім. А. П. Бистріної. Переможець обласного етапу конкурсу «Учитель року-1994» в номінації «математика». Проходила стажування в місті Габрово (Болгарія, 1994р.). Вона активний учасник Ярмарку педагогічних ідей та технологій. Має багато друкованих праць в журналах «Наша школа», «Науковий вісник». Приймала участь в II міжнародній науково-практичній конференції «Динаміка наукових досліджень 2003» (секція педагогіки).

З 1994 року являється вчителем-методистом, спеціалістом вищої категорії.

За свою педагогічну діяльність Ольга Володимирівна відмічалася грамотами органів управління освітою. Має відзнаку «Відмінник освіти України». Указом Президента України від 20 грудня 2004 року Ользі Володимирівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Кузьмін Михайло Павлович

Народився в 1894 році в селі Демидове Жовтневого (тепер Бе-резівського) району Одеської області.

В 1913 році закінчив Шамовську учительську семінарію і почав працювати в сільській школі вчителем російської мови, потім вчився у військовому училищі, служив в армії, з грудня 1917 року — знов учителем, працює інспектором відділу народної освіти, завучем у школах Одеської області.

Учасник Великої Вітчизняної війни, нагороджений медалями.

В 1945—1958 рр. працював учителем, завучем, директором Демидівської загальноосвітньої школи.

М. П. Кузьмін багато зробив для вдосконалення навчально-виховного процесу. Як фахівець і як керівник він користувався великою повагою серед колег, його любили і високо цінували багато поколінь і жителів села.

За успіхи на педагогічній ниві нагороджений орденом Леніна, а в 1948 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР йому було присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В січні 1972 року Михайло Павлович пішов із життя.

Куликова Марія Миколаївна

Народилася в 1953 році.

У 1976 році закінчила біологічний факультет Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова. За призначенням працювала вчителькою біології Дальницької загальноосвітньої школи, з 1979 року — в Палеонтологічному музеї, в лабораторії імунології, а з 1991 року — вчителькою біології Саханської загальноосвітньої школи Ширяєвського району.

З 1996 року Марія Миколаївна обіймає посаду вчительки біології Крижанівської загальноосвітньої школи Комінтернівського району.

Добре володіє сучасними методами навчання і виховання на основі знань психології і педагогіки. Стимулює творчу активність дітей, виховує в них почуття патріотизму, вчить творчо мислити. Велику увагу приділяє формуванню в учнів високих моральних якостей і працелюбства, любові до Батьківщини, до традицій і звичаїв українського народу, прищеплює бажання їх знати і вивчати.

Марія Миколаївна розвиває вміння комплексно застосовувати набуті знання. Прагне виховувати учнів небайдужими, з активною життєвою позицією. Діяльність гуртка «Юний еколог», під її керівництвом, стала помітною в селі. Члени гуртка двічі на рік приймають активну участь в прибиранні прибережної смуги, звертають увагу громади села на забрудненість узбережжя, фотографують і розповсюджують ін-формацію про рівень забрудненості. З 2005 року гуртківці розпочали моніторинг стану морської води в прибережній зоні, досліджують причини її невідповідності стандартам.

Агітбригада «Палаючі серця» під керівництвом Марії Миколаївни багато уваги приділяє пропаганді ідей захисту довкілля, звертає увагу громадськості села і відпочиваючих, учнів школи на найбільш болючі проблеми збереження природи, сміло критикують небезпечну для довкілля поведінку односельчан і гостей Кри-жанівки.

Марія Миколаївна збагачує пам'ять учнів цікавими фактами, виробляє спо-стережливість і підвищує загальну культуру школярів, розвиває логічне мислення і навички необхідні для наукової роботи, заохочує до самостійного пошуку.

Керує науковими роботами учнів Крижанівської та інших шкіл району. В цій роботі є певні успіхи. В 2000 році — II місце в обласному етапі захисту наукових робіт, в 2002 році — I місце в обласному, II місце в Українському етапі захисту наукових робіт.

За творчу старанну роботу Куликова Марія Миколаївна неодноразово наго-роджувалася грамотами районної і обласної держадміністрацій, відділом освіти, а в грудні 2005 року — Почесною Відзнакою голови Одеської обласної державної адмі-ністрації.

Купчинова Людмила Петрівна

Народилася 20 березня 1938 року в селі Чадаєвка Лисогір-ського району Саратовської області (Росія).

У 1960 році закінчила філологічний факультет Саратовського державного університету і почала працювати вчителькою росій-ської мови і літератури в селищі Ягодное Магаданської області. З 1968 року працювала директором школи. У 1972 році переїхала до міста Одеси, де працювала заступником директора з нав-чально-виховної роботи середньої школи № 113 Ленінського району. У 1976 році брала активну участь в будівництві середньої школи № 22, в якій працювала директором до 1980 року, а з 1981—1986 роки — завідуючою Суворовським районним методичним кабінетом.

З 1986 по 1999 роки працювала директором загальноосвітньої школи I—III ступенів № 15. Школа була затверджена МО України експериментальною з провад-ження інноваційних технологій.

Останнім часом працює заступником директора з науково-методичної роботи навчально-виховного комплексу «Неугомон».

Людмила Петрівна відзначається високою професійністю, постійною готовніс-тю до творчого пошуку. Проводить велику методичну роботу, спільні семінари з Одеським інститутом вдосконалення вчителів. Друкується в науково-методичних журналах, методичних збірниках, пише вірші, оповідання, статті. Під її ке-рівництвом в школі видано «Літературний збірник» поетичної творчості вчителів та учнів.

За свою педагогічну діяльність неодноразово відзначалася освітянськими наго-родами, їй присвоєно вищу категорію та педагогічне звання «Вчитель-методист».

Нагороджена знаками «Відмінник освіти України», «Отличник народного образования СРСР».

Курко Іван Антонович

Народився 6 травня 1922 року в снт. Слобідка Кодимського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи в 1941 році призваний до лав Червоної Армії. Був курсантом Чернігівського льотного учи-лища, брав участь у Великій Вітчизняній війні, демобілізував-ся в 1947 році. З 1948 року працював у Слобідській селищній Раді. З 1 вересня 1962 року Іван Антонович учитель образотворчого мистецтва, креслення та трудового навчання Слобідської середньої школи. В 1979 році заочно закінчив факультет механізації сільського господарства Кишинівського сільсько-господарського інституту. В 1992 році вийшов на заслужений відпочинок.

Педагогічний досвід Івана Антоновича дістав високу оцінку колег, вивчався і розповсюджувався методичними службами Кодимського району й Одеського ІУВ. Протягом багатьох років Іван Антонович був керівником районного методичного об'єднання вчителів трудового навчання, наставником молодих учителів. Корис-тується заслуженим авторитетом серед жителів селища, учнів, батьків та педагогіч-ної громадськості.

Відзначався нагородами Міністерства освіти України, обласного управління та районного відділу освіти. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджений ме-далями «За перемогу над Німеччиною», «Ветеран праці».

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 1 лютого 1979 р. Івану Антоновичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 2004 році.

Куровська Катерина Григорівна

Народилася 8 січня 1943 року в місті Одесі.

Після закінчення Одеської середньої школи № 106 поступила на фізико-математичний факультет Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова, який закінчила в 1965 році, отримавши спеціальність учителя математики середньої школи.

Свою трудову діяльність як вчитель математики розпочала в своїй рідній школі № 106, де навчалася і працює по теперішній час. Талант викладача математики високого ґатунку розкрився в школі № 106, де вона стала вчителькою вищої категорії. Бере активну участь в роботі методичного об'єднання вчителів математики, була головою методичного об'єднання вчителів математики, фізики, інформатики. Свої знання і уміння викладати математику щедро передає вчителям району, міста Одеси. Багато її випускників зв'язали свою долю з математикою і інформатикою, ставши викладачами в середніх і вищих закладах освіти, багато захистили кандидатські дисертації. Її учні неодноразово посідали призові місця в районних та міських математичних олімпіадах.

За свою невтомну педагогічну діяльність неодноразово відмічалася органами управління освітою. В 1981 році нагороджена грамотою Міністерства освіти УРСР, в 1995 році — знаком «Відмінник освіти України».

Має педагогічне звання «Вчитель методист».

Кушніренко Вадим Олександрович

Народився 20 листопада 1923 року в селі Ширяєво Ширяєв-ського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи в 1940 році воював на фронтах Великої Вітчизняної війни, два роки лікувався після важкого поранення.

З 1947 року працював учителем фізкультури, географії, історії у школах Ширяєвського, Комінтернівського та Балтського районів, з 1964 року по 1982 рік був завідувачем Овідіопольського районного відділу народної освіти Одеської області. В 1947 році закінчив Одеський учительський інститут.

Як учитель багато уваги приділяв удосконаленню методики уроку фізичної культури та географії, вважав за необхідне розвивати природні задатки учнів, поєднувати заняття з фізичної культури з вихованням важливих моральних якостей особистості учнів.

Перебуваючи на посаді завідуючого райвно, постійно піклувався про розвиток мережі установ освіти, створення матеріальної бази для навчання дітей, покращення якісного складу педагогічних працівників. Особливу увагу приділяв молодим учителям. Під його керівництвом район неодноразово виборював перші місця в обласному змаганні за кращу підготовку закладів освіти до нового навчального року.

Його ратна праця на ниві народної освіти високо оцінена урядом України. Він був нагороджений орденом «Знак пошани», медаллю «За доблесну працю». Неодноразово нагороджувався грамотами Міністерства освіти України та обласного управління освіти. Має відзнаку «Відмінник освіти України». Обирався депутатом Овідіопольської районної Ради народних депутатів. В 1968 році був делегатом III з'їзду вчителів України.

За досягнення в розвитку системи народної освіти Вадиму Олександровичу в 1981 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В 1982 році В. О. Кушніренко пішов із життя.

Куц Ірина Всеволодівна

Народилася 21 лютого 1956 року у місті Хабаровську.

Середню освіту отримала в 1973 році в загальноосвітній школі № 35 міста Одеси і зразу вступила на біологічний факультет Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, де в 1978 році отримала спеціальність вчителя біології та хімії.

Трудовий шлях розпочала у 1978 році у вечірній змінній середній школі № 36 міста Одеси на посаді вчителя початкових класів, згодом працювала вчителем хімії та біології, заступником директора, директором цієї ж школи, а з 1992 року обійняла посаду вчителя біології спеціалізованої школи № 35 I—III ступенів з поглибленим вивченням англійської мови м. Одеси, де працює і зараз.

Має кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «Вчитель-методист».

Очолювала методичне об'єднання вчителів біології Приморського району, обласну творчу групу вчителів біології Одеського інституту удосконалення вчителів. Є постійним членом журі районних, міських та обласних олімпіад з хімії та малої академії наук, ярмарок педагогічних ідей та технологій, конкурсів «Вчитель

року».

Учні Ірини Всеволодівни приймають активну участь та займають призові місця в олімпіадах з біології різних рівнів.

Цікаво організовує позакласні заходи. Користується повагою серед учнів, вчителів, батьків.

Приймає активну участь в громадському житті школи та міста.

Систематично друкується в газеті «Біологія і хімія», в журналі «Наша школа».

Є автором посібників «Практикум з біології. 6 клас», «Учбовий посібник з біології. 8 клас». Приймала участь в підготовці інформаційного збірника «Молодим вчителям біології».

Її педагогічна праця відзначена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, місцевими органами управління освітою.

Кьося Віра Вікторівна

Народилася 19 жовтня 1948 року в с. Плавні Ренійського району Одеської області.

В 1966 році, після закінчення Новоселівської середньої школи, вступила в Бельцький педагогічний інститут на факультет молдавської мови та літератури, який закінчила в 1971 році. З 1971 року розпочала трудовий шлях учителем спочатку в Ком-ратському районі Молдови, а з 1974 р. по даний

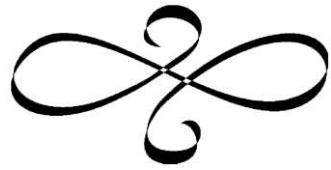
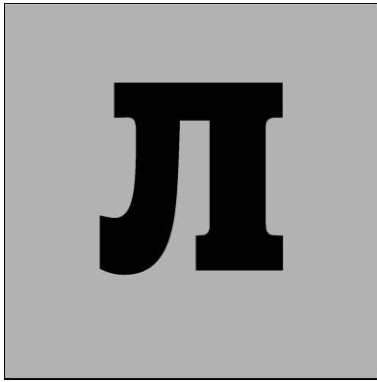
час Віра Вікторівна працює вчителем молдавської мови та літератури в Ново-селівській школі Ренійського району. Вона стежить за новинками в спеціальній літературі, сама друкується в предметних методичних журналах. В 1994 р. нею були видані «Методичні рекомендації підвищення орфографічної грамотності учнів з румунської мови», «Сучасний урок румунської мови».

Досвід Віри Вікторівни вивчено та узагальнено Одеським інститутом удосконалення вчителів. Вона систематично проводить відкриті уроки для вчителів молдавської мови.

Віра Вікторівна принципова, вимоглива до себе та до вихованців, користується заслуженим авторитетом серед учителів та учнів своєї школи, мешканців села.

В 1990 році за підсумками атестації присвоєно звання «Учитель методист». Указом Президента України в 1995 році Кьосі Вірі Вікторівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Лаврук Василь Романович

Народився 2 березня 1943 року в селі Чернолізці Тисме-ницького району Івано-Франківської області.

Василь Романович розпочав свою трудову діяльність в 1972 році, після закінчення Калінінградського технічного ін-ституту рибної промисловості і господарства, на посаді викладача дисциплін промислового рибальства, а з 1975 року став заступ-ником директора з навчальної роботи Білгород-Дністровського морського рибпромислового технікуму.

Використовує у своїй педагогічній роботі нові технології, велику увагу приділяє вдосконаленню методики викладання дисциплін промислового рибальства.

Під керівництвом Василя Романовича в технікумі розроблені стандарт освіти для спеціальності 5.130304 «Експлуатація техніки промислового рибальства і аквакультури», навчальні плани, навчальні програми, робочі програми та науково-методичне забезпечення всіх дисциплін. Василь Романович є автором багатьох відеофільмів: «Траловий лов», «Кошельковий лов». Розробив методику рейтингової оцінки роботи викладачів та студентів. Велику увагу приділяє роботі з молодими викладачами.

Лаврук В. Р. член навчально-методичної комісії Міністерства освіти і науки України за напрямом «Водні біоресурси».

У 2000 році його нагороджено знаком «Відмінник освіти України».

У 2005 році за багаторічну і сумлінну працю, значний внесок у справу під-готовки висококваліфікованих фахівців для підприємств і організацій рибного гос-подарства нагороджений трудовою відзнакою «Почесний працівник рибного госпо-дарства».

Лаєвська Надія Іванівна

Народилася 25 травня 1950 року в селі Веселий Врадівського району Миколаївської області.

Після закінчення Врадіївської середньої школи Надія Іва-нівна працювала вихователем групи продовженого дня в Заха-рівській восьмирічній школі.

В 1971—1976 роках навчалась на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1976 ро-ку працювала в селі Широкому Білгород-Дністровського району Одеської області вчителем української мови та літератури.

З 1980 року — учитель української мови та літератури Холоднобалківської загальноосвітньої школи.

За час своєї роботи Надія Іванівна зарекомендувала себе як висококваліфікований фахівець. Її уроки та корекційні заняття відзначаються глибокою продуманістю всіх педагогічних деталей, вони будуються з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів. Тому вчителька досягає максимально можливої ефективності кожного заняття.

Вона — вчитель вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Надія Іванівна користується заслуженим авторитетом серед колег, учнів та батьків.

Нагороджена Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, неодноразово відзначалася органами управління освітою.

Лайтан Антоніна Василівна

Народилася 12 січня 1950 року в селі Троїцьке Ананьївського району Одеської області.

З 1965 року по 1969 рік навчалася в Балтському педагогічному училищі. Після закінчення працювала учителем початкових класів Дмитрівської середньої школи Болградського району Одеської області.

В 1978 році заочно закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, працювала вчителем української мови та літератури, інспектором Чечельницького району Вінницької області, завідувачкою методкабінетом цього ж району.

З 1990 року працює вчителем української мови і літератури, а з 1998 року — директором ЗНЗ № 5 м. Котовська.

Антоніна Василівна вчитель-методист, досконало володіє ефективними формами організації навчальної праці школярів, впроваджує в практику роботи інтерактивні педагогічні технології.

А. В. Лайтан — консультант з питань впровадження технологій інтеграції та критичного мислення в практику роботи.

Нагороджена Грамотою Міністерства освіти України, має відзнаку «Відмінник освіти України».

За досягнення в педагогічній праці Указом Президента від 30 червня 2004 року Антоніні Василівні присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти».

Лаптієнко Катерина Максимівна

Народилася 25 грудня 1962 року в селі Ніговищі Зарічненського району Рівненської області.

Катерина Максимівна розпочала свою трудову діяльність в 1983 році, після закінчення Дубнівського педагогічного училища, на посаді вчителя початкових класів Новопетрівської загально-освітньої школи I-II ступенів, з 1990 року, після закінчення філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, працювала вчителькою української мови та літератури, а останні роки очолила педагогічний колектив цієї ж школи.

Катерина Максимівна, педагог та організатор за покликанням, вважає своїм основним завданням виховання національно свідомого й освіченого громадянина суверенної України. Проявляє високий рівень професіоналізму, ініціативи, досконало володіє ефективними формами й методами організації

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

навчально-виховного процесу. Катерина Максимівна — активний учасник ярмарків педагогічних ідей, конкурсів «Учитель року». У 1999 році стала переможцем II етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-99» у номінації «Українська мова та література». Постійно ділиться своїм досвідом із колегами, провела серію авторських семінарів, має велику кількість публікацій у засобах масової інформації та Всеукраїнських мето-дичних педагогічних виданнях.

Клуб української пісні та моди «Роксолана», керований Катериною Максимівною, є лауреатом обласного туру Всеукраїнського фестивалю «Таланти твої, Ук-раїно» 1998 та 1999 років.

Неодноразово відзначалася Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти, районним відділом освіти. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Указом Президента України в жовтні 2000 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Лаулар Раїса Дмитрівна

Народилася 22 січня 1944 року в с. Дубинове Савранського району.

Трудовий шлях розпочала в 1961 році вчителем математики Дубинівської школи, навчаючись заочно в Кіровоградському державному педагогічному інституті ім. О. С. Пушкіна по спеціальності вчитель математики. За час своєї роботи зарекомендувала себе як високопрофесійний фахівець.

Раїса Дмитрівна багато уваги приділяла питанню методики викладання математики.

З 1980 по 1999 роки працювала заступником директора з навчально-виховної роботи цієї школи. Ввела пошук найбільш активних форм методичної роботи з педагогічними кадрами школи.

Особливе місце в роботі Раїси Дмитрівни посідала робота з молодими спеціалістами.

Високий професіоналізм, широка ерудиція, постійне прагнення до творчого пошуку, поєднання важкої праці педагога з талантом зробили те, що її однодумцями став весь педагогічний колектив.

Своїми надбаннями та педагогічними новинками охоче ділиться з колегами по роботі та молодими спеціалістами району.

Брала активну участь в житті своєї школи, села, району. Обиралася депутатом сільської ради народних депутатів.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою, Міністерства освіти і науки України. Має знаки «Відмінник освіти України», «Отличник просвещения СССР».

За сумлінну, творчу роботу нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора і медаллю «За трудовое отличие».

В 1992 році обиралася делегатом Першого з'їзду педагогічних працівників України.

З 1993 року Раїса Дмитрівна на заслуженому відпочинку, але зв'язків із школою не пориває.

Лемехова Ріта Адольфівна

Народилася 7 вересня 1929 року в місті Одесі.

Після закінчення у 1947 році десятого класу середньої школи № 71 м. Одеси поступила на філологічний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, де в 1951 році отримала спеціальність вчителя російської мови та літератури.

В цьому ж році виїхала за призначенням до міста Рені, де в школах розпочала трудову діяльність в якості вчителя російської мови та літератури, психології та логіки. В 1955 році продовжила роботу за отриманою спеціальністю у вечірній школі робітничої молоді № 3 міста Одеси і проводила науково-дослідницьку роботу під керівництвом кафедри педагогіки і психології ОДПІ ім. К. Д. Ушинського. Декілька років була позаштатним методистом кабінету російської мови та літератури Одеського інституту удосконалення вчителів, а з 1971 року працює в цьому ж інституті спочатку методистом, а після заохисту у 1973 році кандидатської дисертації і отримання звання кандидата педагогічних наук, старшим викладачем кафедр педагогіки і психології. Одноразово продовжувала працювати науковим кореспондентом Ленінградського науково-дослідного інституту загальних проблем освіти дорослих АПН СРСР.

Нею підготовлено й видано більше 130 наукових робіт.

Неодноразово з циклами лекцій виїздила в Литву, Латвію, Молдавію та в міста Російської Федерації.

Мала вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

За сумлінну педагогічну працю неодноразово відзначалася органами управління освітою. Має знаки «Отличник просвещения СССР» та «Відмінник освіти України».

Ленкова Валентина Іванівна

Народилася 28 лютого 1937 року.

З 1944 до 1954 року навчалася в Синегородській середній школі Білокалитвенського району Ростовської області. В 1966 році закінчила Пензенський педагогічний інститут ім. В. Г. Белінського, отримавши спеціальність вчителя англійської мови.

Педагогічну діяльність розпочала вчителькою середньої школи, згодом працювала методистом, завідувачкою районним методичним кабінетом, завідувачкою відділом освіти Ізмаїльської районної ради народних депутатів, а з 1986 року — директором,

вчителем англійської мови спеціалізованої загальноосвітньої школи № 1 ім. О. В. Суворова міста Ізмаїла.

Валентина Іванівна — вчитель творчий, закоханий у свою працю, на уроці вміє створити атмосферу вільного спілкування іноземною мовою. Велику увагу приділяє складанню тематичних розробок уроків, позакласних заходів. Вона є автором розробок з методики вживання поезій, як високомотивованого засобу при вивченні англійської мови. Її досвід роботи з використання тематичних віршів узагальнювався адміністрацією школи і впроваджувався в практику роботи вчителів школи і міста. Ленкова В. І. постійно знаходиться в творчому пошуку, її дитячі книжки з віршами на англійській мові і малюнки готові до видавництва. До своїх уроків розробила низку творчих розробок. Тільки в 2006 р. підготувала матеріал за темою «Творчість вчителя — одна з основних потреб методичного росту сучасного вчителя англійської мови» для участі у виставці педідей. Проводить велику роботу з батьками учнів, надає допомогу у вихованні дітей, проводить виставки учнівських робіт, кращих зошитів, організовує звітні концерти для батьків, розробляє сценарії поза-класних заходів.

Валентина Іванівна є членом методичної ради школи, членом атестаційної комісії. Вона ділиться досвідом роботи з молодосвідченими та молодими вчителями, навчає методиці проведення уроків студентів університету. Бере активну участь в суспільному житті педагогічного колективу. Її перу належать вірші про рідне місто Ізмаїл, гімн школи № 1 ім. О. В. Суворова.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист». Вже багато років керує роботою методичного об'єднання вчителів англійської мови м. Ізмаїла.

За свою невтомну педагогічну працю нагороджена медаллю «За доблесну працю», Почесними грамотами Міністерства освіти України. Неодноразово відзначалася місцевими органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Лисенко Катерина Іванівна

Народилася 8 лютого 1947 року в селі Розпасіївка Троїцького району Луганської області.

В 1970 році закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З цього ж року по-чала працювати вчителем української мови і літератури в школі № 70 м. Одеси.

З 1973 року і до цього часу викладає українську мову і літературу в загальноосвітній школі № 78. Катерина Іванівна досконало володіє найсучаснішими методами навчання.

Кожен її урок — це творчість, це новий щабель на шляху педагогічної майстерності. Вона розробила чітку методику розвитку літературних обдарувань школярів. Тому не дивно, що її учні щорічно виборюють призові місця на олімпіадах. Двоє її учнів стали переможцями IV етапу Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика та Міжнародного літературного симпозіуму «Блакитні вежі золотого слова».

Чимало вихованців Катерини Іванівни працюють викладачами шкіл, техніку-мів, вузів.

Лисенко Катерина Іванівна очолює методичне об'єднання вчителів-словесників, уміло впроваджує в навчальний процес інноваційні технології громадянської освіти, узагальнює досвід кращих вчителів міста та області.

Її викладацька концепція знайшла відображення в серії розроблених уроків з української мови, де теоретичний матеріал подано блоками, вдало проілюстровано авторськими опорними схемами і прикладами.

Педагогічна праця Катерини Іванівни супроводжується невтомними пошуками нового у викладанні української мови та літератури.

Вона — активний учасник Ярмарку педагогічних ідей, є автором методичної розробки «Особистісно-зорієнтоване навчання на уроках української мови і літератури». Її досвід здобув визнання серед батьків та учнів.

Катерина Іванівна — член Міжнародної громадської організації «Конгрес за-хисту української мови».

Неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління освіти, має педагогічне звання «Старший учитель», нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Лисецька Катерина Макарівна

Народилася 7 грудня 1946 року в селі Білолісся Татарбунарського району Одеської області.

В 1964 році закінчила Татарбунарську середню школу і роз-почала трудову діяльність на посаді старшої піонервожатої Михайлівської загальноосвітньої школи. З 1966 року Катерина Макарівна вихователь Михайлівської спецшколи-інтернату, а з 1972 року — вихователь Білгород-Дністровського дитячого бу-динку-інтернату, де працює до теперішнього часу.

В 1971 році Катерина Макарівна закінчила географічний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, де здобула спеціальність вчителя географії середньої школи.

За час роботи зарекомендувала себе творчим працівником. Досконало володіє методикою навчання та виховання дітей з обмеженими психофізичними можли-востями.

Багато уваги приділяє формуванню у дітей навичок соціально-побутового, есте-тичного, етичного та духовного виховання. Кожне її заняття емоційно забарвлене, творче, жваве. Катерина Макарівна застосовує новітні технології в навчанні. Щедро передає свій досвід молодим вихователям.

За багаторічну сумлінну працю неодноразово відзначалася місцевими органами управління освітою, праці та соціальної політики. Нагороджена Почесною Грамотою Міністерства праці та соціальної політики України, пам'ятним нагрудним знаком «60-років визволення м. Білгород-Дністровського від фашистських загарбників».

Указом Президента України від 3 листопада 2007 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Лісова Ольга Деліївна

Народилася 22 травня 1963 року в місті Рязані.

З 1980 до 1985 року навчалася в Рязанському педагогічному інституті. Трудовий шлях розпочала вчителем історії в школах групи Радянських військ в місті Стендаль Німецької Демократичної Республіки.

З 1992 року працює в Авторській школі М. П. Гузика вчителем історії та етики, а з 1999 року — директором з виховної роботи.

Ольга Деліївна відмінно володіє теорією і методикою навчання і виховання учнів, є співавтором виховної системи, що розробляється в Авторській школі М. П. Гузика. Багато років співпрацює з науково-методичними установами Академії Педагогічних наук, Одеського обласного інституту удосконалення вчителів. Брала участь у підготовці та проведенні Міжнародних семінарів та конференцій.

Створила відповідні персоніфіковані програми виховання учнів початкової школи, які дають високий ефект.

У 1994 році стала переможцем Всеукраїнського конкурсу (обласний етап) «Учитель року» в номінації «Історія», в 2004 році визнана «Жінкою року - 2004» міста Южного.

Ольга Деліївна неодноразово нагороджувалася низкою почесних відзнак — «Відмінник освіти України», «Вчитель-методист», Почесною Грамотою Президента України, Грамотами Одеської обласної державної адміністрації».

Лістицька Марія Львівна

Народилася 9 квітня 1952 року у місті Києві.

Після закінчення у 1970 році загальноосвітньої школи № 43 із золотою медаллю вступила на вечірнє відділення хімічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, та залишилася працювати у загальноосвітній школі № 43 лаборантом хімічного кабінету.

З 1974 року по 1993 рік працювала у школі № 43 вчителем хімії, а з 1993 року працює вчителем хімії в гімназії № 1 ім. А. П. Бистріної м. Одеси. Тут Марія Львівна завідує кафедрою природничих наук. Вона також керує методичним об'єднанням вчителів хімії Приморського району. Бере активну участь у роботі методичних конференцій, педагогічних нарад, фахових журі. Учні Марії Львівни щороку стають призерами міських та обласних олімпіад. Своїм досвідом щиро ділиться з колегами та молодими вчителями, керує педагогічною практикою студентів хімічного факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова. Має більше десяти друкованих робіт з питань методики викладання хімії.

У 1992 році Марія Львівна стала лауреатом Всеукраїнського конкурсу

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

«Вчитель року». Двічі (у 1995 та 1997 роках) була удостоєна гранта Соросівського вчителя.

За свою педагогічну діяльність неодноразово відмічалася грамотами органів управління освітою. Має відзнаку «Відмінник освіти України». Указом президента України від 23 серпня 2004 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Лозицька Любов Федорівна

Народилася 28 серпня 1943 року в селі Анатоліївна Березівського району Одеської області.

В 1961—1963 рр. навчалася в Балтському педагогічному учи-лищі, з 1963 року працювала вчителем початкових класів, вихо-вателем, піонервожатою у Великомихайлівській середній школі.

В 1975 році заочно закінчила факультет початкових класів Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д.

Ушинського.

З 1967 року працює вчителем початкових класів Великоми-хайлівської середньої школи № 1, багато років очолювала шкіль-не та районне методичне об'єднання вчителів початкових класів.

Кожний її урок нагадує завершений твір, кожна дитина для неї — індиві-дуальність. Робота учнів на уроці позначена хорошим темпом, динамічністю, різно-манітністю застосування вчителем методичних прийомів.

За період роботи нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, об-ласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист». Обиралася депутатом селищної Ради народних депутатів, де-легатом VIII з'їзду профспілки СРСР.

В 1978 році нагороджена медаллю «За трудову доблесть», а в 1996 році рішен-ням Великомихайлівської селищної Ради народних депутатів їй присвоєно звання «Почесний житель Великомихайлівки».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1986 році Л. Ф. Лозицькій присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Лозовський Анатолій Корнійович

Народився Анатолій Корнійович 10 липня 1931 року в селі Кам'яне Савранського району Одеської області в родині кол-госпників.

Після закінчення в 1949 році Савранської середньої школи поступив на історичний факультет Одеського державного універ-ситету ім. І. І. Мечникова, який закінчив в 1954 році. В цьому ж році розпочав трудову діяльність на посаді вчителя історії і директора Савранської середньої школи робітничої молоді. Через рік очолив відділ освіти Савранської районної ради народних депутатів.

З 1958 по 1967 роки Анатолій Корнійович на роботі в партійних органах, спо-чатку на посаді завідуючого відділом пропаганди і агітації Савранського райкому партії, а після закінчення двохрічної Вищої партійної школи, на посаді секретаря Ізмайльського райкому Компартії України.

В серпні місяці 1967 року Анатолія Корнійовича було призначено завідуючим Одеським обласним відділом народної освіти. На цій посаді повністю розкрився його організаторський талант, особливо в справі виконання вимог недавно прийнятого закону про восьмирічний всеобуч. Ним було прикладено багато зусиль до організації харчування учнів в закладах освіти, підвозу їх в сільській місцевості до школи і

додому, надання допомоги дітям з малозабезпечених сімей, підготовки педагогічних кадрів та розстановки їх на педагогічних посадах. Під його керівництвом відділ освіти проводив активну роботу по підготовці кадрів районної ланки. Він розумів, що без них поставлені завдання виконати буде неможливо. На його долю випало ви-правляти допущені помилки при переводі шкіл з десятирічного на одинадцяти-тирічний термін навчання, забезпечення кадрами сільських шкіл.

Не випадали з-під його контролю і дошкільні заклади області, у змісті роботи яких він дуже добре розумівся.

Усі його зусилля були спрямовані на удосконалення системи освіти області, яка в цьому досягла певних позитивних успіхів. У вересні 1973 року Анатолія Корнійовича було направлено в розпорядження Міністерства освіти СРСР, яке направило його спочатку на десятимісячні курси удосконалення французької мови при Московському педінституті ім. В. І Леніна, а з 1974 року — керівником групи радянських викладачів, що працювали в закладах освіти Африканської Республіки Малі, де в той час зіткнулися радянські і французькі підходи до створення системи освіти.

Радянський Союз на той час побудував і передав республіці цілий ряд закладів освіти, в тому числі Адміністративну школу і училище, навчальний центр по під-готовці фахівців для сільського господарства, надав допомогу в спорудженні Центру професійно-технічної освіти, Вищої партійної школи та інших закладів освіти.

Звісно у них працювали фахівці і з Радянського Союзу.

Важкі це були часи для Анатолія Корнійовича навіть з кліматичної точки зору. Але з поставленими перед ним завданнями він справився з честю і в 1978 році повернувся на Батьківщину, де деякий час викладав історію в середній школі № 77 міста Одеси, а з 1 вересня 1979 року перейшов на роботу до Одеського державного університету імені І. І. Мечникова на посаду старшого викладача кафедри історії СРСР, де захистив кандидатську дисертацію на історико-освітньому матеріалі зі-браному у Малі, згодом став доцентом кафедри історії Росії і СРСР, на якій працював до останніх днів свого життя.

За сумлінну працю та вагомі досягнення в галузі освіти його нагороджено медаллю «За доблесний труд. В честь 100-летия со дня рождения В. И. Ленина» та багатьма відомчими нагородами. Мав знак «Відмінник освіти СРСР».

Помер 1 грудня 2007 року.

Лопатюк Валентина Іванівна

Народилася 1 жовтня 1947 року в селі Кам'яне Савранського району Одеської області.

Трудовий шлях розпочала в 1965 році старшою піонерво-жатою Ясенівської середньої школи Любашівського району.

З 1967 року навчалася в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського і в 1972 році закінчила навчання, отримавши спеціальність вчителя початкових класів.

З 1969 по 1974 роки працювала директором районного Будин-ку піонерів, з 1974 по 1978 роки — відповідальний секретар район-ного товариства «Знання», з 1976 по 1984 роки — методистом районного методичного кабінету по бібліотечних фондах, з 1984 по 1985 роки — за-відуюча відділом пропаганди і агітації райкому Компартії, а з 1985 по 1991 роки — секретар райкому Компартії України. З 1991 року по сьогоднішній день працює за-відуючою районним методичним кабінетом при відділі освіти Савранської районної державної адміністрації.

В стилі роботи Валентини Іванівни органічно поєднуються вимогливість до себе і підлеглих, принциповість і доброта та чуйність. Вона досконало знає проблеми, які

стоять перед школою, турбують вчителів.

Складна і різноманітна робота завідуючої методкабінетом. Валентина Іванівна завжди в пошуках чогось нового, нетрадиційного. Бере активну участь у роботі на-уково-практичних конференцій, семінарів з актуальних питань для керівників шкіл, спрямовує свої зусилля на відродження та розбудову національної освіти. Високий професіоналізм, компетентність, вміння логічно мислити і аналізувати різноманітну інформацію — запорука успіху в її роботі.

Однією з характерних рис Валентини Іванівни є постійне бажання вдосконалитися, не зупинятися на досягнутому, шукати нові підходи до розв'язання актуальних проблем сьогодення. Валентина Іванівна може вважати себе цілком щасливою людиною, оскільки впродовж багатьох років передає свої знання, вміння, організаторські здібності молодому поколінню, ділиться творчими здобутками з колегами, а її невичерпна енергія є неабияким стимулом до праці.

Обиралася делегатом Другого Всеукраїнського з'їзду працівників освіти в 2001 році.

За невтомну плідну працю в освіті Валентина Іванівна неодноразово відзначалася Міністерством освіти, обласним управлінням, районним відділом освіти. Має Почесну грамоту та відзнаку Одеської обласної ради, а також знак «Відмінник освіти України». Нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Лугова Олександра Парамонівна

Народилася 2 травня 1955 року в м. Балта Одеської області.

Після закінчення Балтської середньої школи № 6, працювала піонервожатою в Пужайківській середній школі Балтського району.

В 1982 році закінчила Ізмаїльський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Педагогіка та методика початкового навчання».

З 1985 року працює в Балтському педагогічному училищі ПДПУ ім. К. Д. Ушинського викладачем педагогіки, заступником з навчально-виробничої роботи, заступником директора з навчальної роботи.

В своїй діяльності значну увагу приділяє пошуку шляхів формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя, що відповідало б сучасним вимогам суспільства. Досвідом роботи ділиться на сторінках журналу «Наша школа», «Розкажіть онуку».

Викладач практикує проведення нетрадиційних навчальних занять, що сприяє підвищенню інтересу студентів до обраної професії, стимулює накопиченню соціального досвіду, прагненню до самоудосконалення, розвиває інтерес до творчої діяльності. Її студенти неодноразово ставали переможцями олімпіади з педагогіки та Фестивалю педагогічної майстерності з шкільної педагогіки та психології серед студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації Південного регіону України.

Має педагогічне звання «Викладач методист».

Нагороджена нагрудним знаком А. С. Макаренка.

Лугова Тетяна Парамонівна

Народилася 29 січня 1951 року в м. Балта Одеської області.

Випускниця (1970 р.) Балтського педагогічного училища. У 1977 році закінчила Ізмаїльський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Педагогіка», в 1983 році — Бельцький педагогічний інститут за спеціальністю «Дошкільна педагогіка і психологія».

Працювала вчителем початкових класів (1970—1984 рр.). З 1984 року працює в училищі викладачем педагогіки. Багато років очолює циклову комісію психолого-педагогічних дисциплін, надає великої уваги вивченню та узагальненню кращих зразків педагогічного досвіду.

Значну увагу Тетяна Парамонівна приділяє пропаганді педагогічних знань в позанавчальній виховній роботі зі студентами: проведенню олімпіад з педагогіки, конкурсу педагогічної майстерності, науково-практичних конференцій, присвячених вивченню педагогічної спадщини К. Д. Ушинського, В. О. Сухомлинського, Т. Т. Ващенко, зустрічі з вчителями, вихователями шкіл-інтернатів, соціальними педагогами.

Тетяна Парамонівна автор методичних розробок з питань організації та підвищення ефективності навчальних занять з предметів психолого-педагогічного циклу, проведення педагогічної практики.

Досвід роботи викладача відображено в методичних розробках «Види та форми перевірки знань студентів з педагогіки», «Використання поетичних творів при вивченні педагогіки», «Методичні рекомендації до проведення літньої педагогічної практики в оздоровчих таборах», «Організація активного відпочинку дітей на по-вітрі». Досвід роботи викладача друкується на сторінках журналів «Наша школа», «Розкажіть онуку».

Викладач вищої категорії. Нагороджена нагрудним знаком А. С. Макаренка.

Луговенко Олександр Миколайович

Народився 30 серпня 1915 року в селі Казанка Миколаївської області.

О. М. Луговенко закінчив індустріальний технікум у 1932 році, в 1939 році — Одеський інститут промисловості та елеваторно-го господарства. Того ж року був призваний до лав Червоної Армії. З перших днів війни був на фронті, де отримав тяжке по-ранення. З 1944 до 1960 року працював на керівних посадах під-приємств хлібопродуктів.

У січні 1960 року О. М. Луговенка було призначено дирек-тором Одеського механіко-технологічного технікуму. За роки роботи багато зробив для розвитку матеріально-технічної бази технікуму: побуду-вав два гуртожитки та навчально-виробничі майстерні, здійснював підготовку спе-ціалістів за чотирма спеціальностями. Велику увагу О. М. Луговенко приділяв удос-коналенню методичного забезпечення навчально-виховного процесу, урізнома-нітненню форм та методів виховання майбутніх спеціалістів. О. М. Луговенко брав активну участь у громадському житті міста; 16 років обирався депутатом Ленінської райради народних депутатів, був головою районної організації товариства «Знання», першим заступником голови Ради директорів середніх спеціальних навчальних закладів. Мав урядові нагороди, Почесні грамоти.

Почесне звання «Заслужений учитель Української РСР» йому присвоєно Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 22.06.1976р.

Помер у 2003 році.

Лупанова (Кантемір) Аза Миколаївна

Народилася 26 червня 1926 року в місті Березівка Одеської області.

Після закінчення середньої школи навчалася в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського, де отримала спеці-альність вчителя математики середньої школи.

Єдиним місцем роботи Ази Миколаївни — Березівська

за-гальноосвітня середня школа № 2, в якій вона працювала 50 років. З цієї посади вийшла на заслужений відпочинок.

За час роботи в школі досягла високих успіхів у навчанні та вихованні підростаючого покоління. Багато її учнів продовжують навчання на фізико-математичних факультетах та в технічних вузах країни і стали викладачами математики та технічних дисциплін у вищих навчальних закладах країни, мають вчені звання.

Велика кількість її випускників стали вчителями математики і успішно працюють в загальноосвітніх середніх закладах Одеської області.

Аза Миколаївна — вчитель математики вищої категорії, вчитель-методист, приймала активну участь в роботі з молодими учителями.

Вийшовши на пенсію зв'язків з своєю школою не пориває, а з 2002 року викладає математику на постійно-діючих курсах при Одеській державній академії холоду, що працюють на базі Березівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3.

Користується заслуженим авторитетом серед вчителів району, учнів та громадян міста Березівки.

Неодноразово відмічалася органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Луцицина Надія Гаврилівна

Народилася 19 листопада 1940 року в місті Одесі.

Трудову діяльність розпочала в 1958 році в середній школі № 130, де навчалася 10 років, в якості секретаря, піонервожатої. Після отримання вищої освіти (Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського, 1964 р.) повернулася в рідну школу, де працювала за здобутою освітою вчителя початкових класів.

Педагогічна діяльність Надії Гаврилівни позначена творчим характером, натхненням, великою увагою до глибокого обґрунтування методичного забезпечення навчального процесу, вмінням вчити цікаво і виховувати своїх учнів працелюбними й чесними людьми. Її вихованці приймали участь та отримували призові місця у районних, міських конкурсах.

З 1974 року призначена на посаду організатора позашкільної та позакласної роботи, де продовжувала виховувати та прищеплювати любов до прекрасного, до вивчення основ наук. Багато її вихованців отримали педагогічну освіту, стали вчителями початкових класів.

З 1978 року переведена на посаду завідувачої районним методичним кабінетом Іллічівського району м. Одеси. А з 1984 року зарахована на посаду методиста, зав. кабінетом початкового навчання, зав. науково-методичною лабораторією дошкільної та початкової освіти ООІУВ. За час своєї роботи зарекомендувала себе як високо-кваліфікований фахівець. Маючи великий досвід роботи, весь свій потенціал направила на створення умов в лабораторії для якісної перепідготовки вчителів початкових класів та удосконалення їх професійного рівня.

Багато уваги приділяє постійному вдосконаленню методичного забезпечення та організації курсової перепідготовки вчителів початкових класів, впровадженню сучасних педагогічних технологій, що сприяє підвищенню якості професійного зростання вчителя. Вивчає та впроваджує в життя перспективний педагогічний досвід кращих вчителів Одещини та України. Надає методичну допомогу педпрацівникам області під час вивчення якості навчальних досягнень учнів. Виступає з порадами для вчителів початкових класів та їх батьків на сторінках журналу «Наша школа» та газети «Початкова освіта».

Користується повагою серед колег та педпрацівників області.

Нагороджена грамотами Одеського обласного інституту удосконалення

вчи-телів, Одеського обласного управління освіти і наукової діяльності, Міністерства освіти і науки України, знаком «Відмінник освіти України».

Любисткова Тамара Федорівна

Народилася 29 квітня 1929 року в місті Болграді Одеської області.

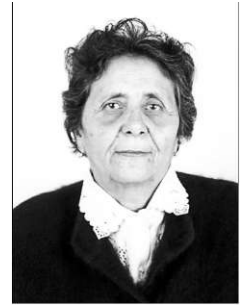
Трудову діяльність почала в 1950 році вчителем початкових класів у селі Новосельське Ренійського району Одеської області. Після закінчення Ізмаїльського педагогічного інституту працювала вчителем початкових класів у школах міста Ізмаїла.

Тамара Федорівна завжди була в пошуку нових методів навчання, впроваджувала прогресивний педагогічний досвід в практику своєї роботи, прекрасно володіла методикою викладання предметів, що вивчаються в I-III класах. Вона наставник молодих учителів, провела багато відкритих уроків, характерною рисою яких була висока ефективність та результативність. Тамара Федорівна виховувала у своїх учнів працьовитість, старанність, організованість.

Досвід роботи Тамари Федорівни було вивчено, узагальнено і впроваджено в практику роботи вчителів початкових класів шкіл Одеської області.

За сумлінну працю, високий рівень педагогічної майстерності Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 18 серпня 1978 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В даний час знаходиться на заслуженому відпочинку.

Ляхова Марія Степанівна

Народилася 11 вересня 1944 року в місті Болграді Одеської області.

Трудову діяльність розпочала в 1960 році на посаді лаборанта хіміко-біологічного кабінету середньої школи № 2 м. Болграда.

Після закінчення в 1976 році Ізмаїльського державного педагогічного інституту (факультет іноземних мов) працювала вчителькою англійської мови, з 1985 по 1995 роки — заступником директора з навчально-виховної роботи, а з 1996 року працює в класах з поглибленим вивченням англійської мови в цій же школі.

З метою активізації пізнавальної діяльності, завжди приділяє увагу методичному забезпеченню кожного уроку, питанням виховання особистості.

Педагогічний досвід роботи Марії Степанівни вивчався районним методичним кабінетом, узагальнювався і впроваджувався в практику роботи вчителів англійської мови Болградського району.

Вона керує роботою районного методичного об'єднання вчителів англійської мови, є членом ради районного методичного кабінету, проводить велику роботу з молодими учителями, дає для них велику кількість відкритих уроків, характерною рисою яких є висока ефективність та результативність.

Марія Степанівна — вчителька вищої категорії. Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

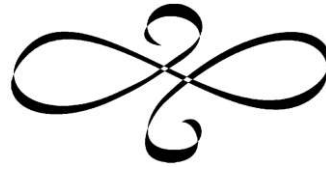
Її учні постійні учасники і переможці районних, обласних олімпіад.

Серед її випускників багато вчителів, лікарів, агрономів, інженерів, будівельників і людей інших професій.

Марія Степанівна користується заслуженим авторитетом і повагою учнів і освітянської громадськості Болградського району.

За багаторічну і плідну працю, за високу результативність у роботі Марія Степанівна неодноразово відмічалася нагородами районного відділу освіти, обласного управління, знаком «Відмінник освіти України». Нагороджена медаллю «Ветеран праці».

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Магазинник Людмила Андріївна

Народилася 12 липня 1939 року в селі Костянтинівка Генічеського району Херсонської області.

У 1957 році закінчила середню школу № 4 м. Генічеська. З 1958 по 1959 роки працювала вчителем початкових класів Федорівської початкової школи Генічеського району. В 1959 році стала студенткою фізико-математичного факультету Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. В 1964 році закінчила навчання, одержавши диплом з відзнакою. В тому ж році була призначена на посаду викладача фізики у Березовську школу № 2, де працює до цього часу.

Людмила Андріївна досвідчений фахівець, вчитель вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Учні Людмили Андріївни систематично займають призові місця на районних, обласних олімпіадах з фізики, на обласних конкурсах-захистах робіт Малої академії наук, інтелектуальних змаганнях школярів.

Велика група випускників Людмили Андріївни є продовжувачами педагогічної діяльності свого вчителя: закінчили фізичні факультети Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова та Південноукраїнського педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського і працюють вчителями в загальноосвітніх закладах країни.

За невтомну педагогічну працю нагороджена медаллю «За доблесний труд», Грамотами Міністерства освіти СРСР, неодноразово відмічалася місцевими органами управління освітою, має знак «Відмінник освіти України».

Обиралася делегатом Першого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти у 1988 році.

Магонов Олександр Захарович

Народився 6 квітня 1925 року в станиці Краснебесна Варениківського району Краснодарського краю.

Олександр Захарович розпочав свою діяльність з 1943 року, як учасник партизанського підпілля. Брав участь у Великій Вітчизняній війні. До 1954 року служив в військах МВД СРСР. З 1954 року — перший помічник капітана на суднах закордонного плавання. В 1960 році закінчив історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1963 по 1996 роки працював директором професійно-технічного училища № 17.

Організаторський талант Олександра Захаровича виявився на посаді директора ПТУ № 17, де він, володіючи значним досвідом роботи з

людь-ми, вів копітку роботу по вихованню інженерно-педагогічних працівників і учнів. Користувався у них заслуженим авторитетом і повагою.

За тривалий період роботи в училищі зарекомендував себе досвідченим керівником. Під його безпосереднім керівництвом значно зміцніла матеріально-технічна база училища, контингент учнів училища збільшився з 250 до 1700 чоловік.

Вів велику суспільно-корисну роботу. Обирався депутатом Київської районної Ради народних депутатів міста Одеси.

Олександр Захарович нагороджений орденом «Червоної Зірки», «Вітчизняної війни I ступеня», медаллю «За бойові заслуги» та ще 25-ма медалями. За педагогічну працю нагороджений медаллю «За трудову відзнаку». Почесний працівник морського флоту СРСР

Указом Президії Верховної Ради УРСР у 1976 році Олександр Захаровичу присвоєно почесне звання «Заслужений учитель УРСР». З 1996 року знаходиться на пенсії.

Проживає в місті Одесі.

Македонська Неоніла Петрівна

Народилася 1 січня 1943 року в місті Умань Черкаської області.

Неоніла Петрівна розпочала свою трудову діяльність у 1963 році після закінчення Ізмаїльського державного педагогічного інституту на посаді вихователя школи-інтернату в селі Нова Прага Олександрівського району Кіровоградської області.

В 1963—1966 роках працювала вчителькою математики та біології в Макарівській 8-річній школі Ширяєвського району Одеської області, одночасно навчалася на фізико-математичному факультеті Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. Після закінчення інституту працювала на посаді вчительки математики в Жовтневій школі Болградського району Одеської області.

Талант учителя математики високого гатунку розкрився у Неонілі Петрівні у Белградській середній школі № 2, де вона почала працювати з 1970 року, де стала вчителем вищої категорії, отримавши звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України».

З 1989 року — заступник директора з навчально-виховної роботи цієї школи. Новим етапом педагогічної діяльності Неоніли Петрівни став 1990 рік, коли її було призначено на посаду директора.

На цій посаді розкрився її організаторський талант.

Неоніла Петрівна була ініціатором введення в школі методики запам'ятовування через образи, порівняння, гру, а також відкриття класів з поглибленим вивченням окремих предметів.

Вона проводить в школі велику методичну роботу, надавала постійну допомогу молодим учителям, заохочує творчо працюючих учителів. На базі школи на високому рівні проходили районні семінари директорів, заступників директорів. Під її керівництвом школа неодноразово виборювала призові місця у районних змаганнях за кращу підготовку до нового навчального року.

Н. П. Македонська — учитель за покликанням серця. Вона завжди була готова поділитися своїм досвідом із колегами, підтримати їх у роботі. Уважна, щира, завжди невтомна в роботі. Вміло створювала умови для активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці, використовувала диференційований підхід до учнів у навчанні.

Серед її учнів є інженери і керівники, вчителі і журналісти, економісти. Всі вони вийшли зі школи з міцними знаннями, із цілком визначеною метою життя.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Досвід Неоніли Петрівни вивчено районним методичним кабінетом і впровад-жується в практику роботи вчителів району.

За високу результативність роботи Македонській Неонілі Петрівні Указом Пре-зидента України від 3 жовтня 2003 року присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку, але зв'язків з рідною школою не пориває.

Македонська Стефанида Іванівна

Народилася 9 квітня 1957 року в селі Кам'янка Ізмаїльського району Одеської області.

У 1979 році закінчила геолого-географічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, за фахом викладач географії.

Трудову діяльність розпочала вчителем географії Мирнів-ської загальноосвітньої школи Кілійського району.

З 1983 року працює в Суворовській загальноосвітній школі, вихователем групи продовженого дня, потім вчителем географії, з 1997 року — заступником директора з навчально-виховної роботи.

Відмінне володіння методикою навчання та виховання — запорука високого професіоналізму вчительки, яка перебуває в постійному творчому пошуку нових методів і форм мотивації пізнавальних інтересів учнів.

Визначальними пріоритетами її практичної діяльності є особистісно орієнто-ваний підхід, використання принципів розвивального навчання, забезпечення по-шуково-дослідницького характеру пізнавальної діяльності.

У методичній скарбниці Стефаниди Іванівни — вдале поєднання активних тех-нологій навчання і доцільних традиційних методів. При цьому вчитель надає великого значення постановці проблемних ситуацій, які б містили інформаційно-пізнавальну суперечність, або створювали умови для її учнів та відповідали їхнім інтелектуальним можливостям.

В процесі викладання використовує інтегрований підхід, що сприяє фор-муванню критичного мислення, цілісному уявленню про світ та окремі явища, приді-ляє особливу увагу екологічному вихованню учнів.

Результативність такого підходу засвідчують перемоги учнів Стефаниди Іва-нівни на районних олімпіадах та їх участь в обласних.

В педагогічній та організаторській роботі проявляє ініціативність, творчий підхід до справи, компетентність. За її ініціативою в школі запроваджено профільне навчання, розроблена програма з екологічного виховання, впроваджується про-грама «Крок за кроком» .

Плідна праця Македонської С. І. відзначена Грамотами районного відділу осві-ти, обласного управління освіти та наукової діяльності, Грамотою міністерства осві-ти і науки України.

Маковій Людмила Григорівна

Народилася 7 липня 1937 року в місті Білгород-Дністров-ському Одеської області.

Трудову діяльність розпочала ще в роки навчання в Біл-город-Дністровському педагогічному училищі, працюючи лабо-рантом у кабінеті біології. З 1958 року працює вчителем у сіль-ській школі, поєднуючи роботу із заочним навчанням на біологіч-ному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Меч-никова, з 1963 року працює в школі робітничої молоді с. Пере-можного

Білгород-Дністровського району, з 1970 року — у школі № 1 м. Білгород-Дністровського, а з 1972 року — в загально-освітній школі № 4, де працює до теперішнього часу.

Сорок років віддала Людмила Григорівна роботі в школі. Вона виховує у своїх учнів найкращі людські якості, намагається зрозуміти кожного учня, знайти вихід із найважчої психологічної ситуації, які часто трапляються в спілкуванні підлітків між собою та з дорослими.

Людмила Григорівна проводить відкриті уроки для вчителів міста, керує методичним об'єднанням учителів біології, проводить велику роботу з молодими вчителями, користується заслуженим авторитетом як у старшого покоління вчителів, так і у молодих колег.

Досвід роботи Л. Г. Маковій вивчено міським методичним кабінетом, Одеським інститутом удосконалення вчителів та рекомендовано для впровадження в школах області.

За плідну педагогічну працю неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління освіти. В 1980 році нагороджена знаком «Відмінник освіти УРСР».

Указом Президії Верховної ради Української РСР в 1983 році Л. Г. Маковій присвоєно звання «Заслуженого вчителя Української РСР».

Максимчук Людмила Миколаївна

Народилася 4 березня 1954 року в місті Нова Горлівка До-нецької області.

Трудову діяльність розпочала після закінчення школи на посаді старшої піонервожатої. В 1979 році закінчила Харківський державний університет і одержала спеціальність вчителя історії і правознавства.

З 1980 по 1992 роки працювала заступником директора з виховної роботи загальноосвітньої школи № 7, з 1992 року до цього часу працює вчителем історії та права міської гімназії м. Котов-ська.

Людмила Миколаївна має відмінну теоретичну підготовку, володіє методикою викладання, створює атмосферу дитячої творчості, стимулює оригінальність мислення. Сприяє пошуку, відбору і творчого розвитку обдарованих дітей. Працює над формуванням у школярів системи поглядів, уміння встановлювати причинно-на-слідкові зв'язки.

Ерудована, компетентна, у постійному творчому пошуку. Її досвід з організації та проведення інтерактивних форм позакласної роботи удосконалий та впроваджений у закладах міста.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

За наслідками атестації Людмила Миколаївна отримала вищу кваліфікаційну категорію та педагогічне звання «Старший вчитель».

Малиновська Жанна Костянтинівна

Народилася 2 серпня 1943 року в селі Березівка Балтського району Одеської області.

В 1960 році закінчила середню школу в селі Березівка. З 1961 по 1967 роки навчалась в Одеському державному університеті ім. І.І. Мечникова і працювала старшою піонервожатою в школі, в 1967—1971 роках — заступник директора Березівської середньої школи, в 1971—1975 роках — директор Обжилянської середньої школи Балтського району. Працю в школі поєднувала з

громад-ською роботою, обиралась депутатом Обжилянської сільської ра-ди, членом виконкому, заступником голови сільради.

В 1975—1982 роках Жанна Костянтинівна — директор Березівської середньої школи, в 1977 році нагороджена грамотою Міністерства освіти, в 1979 році Указом Президії Верховної Ради УРСР Жанні Костянтинівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 1982 по 1984 роки Ж. К. Малиновська завідує Балтським районним відділом народної освіти, обиралась депутатом Балтської міської Ради, членом виконкому.

В 1984—1991 роках вона секретар Балтського райкому партії, в 1985—1988 рр. навчалась у Київській ВПП, в 1992—1994 роках працювала зав. відділу районної га-зети «Народна трибуна», з 1994 року — заступник голови районної Ради народних депутатів, з вересня 1995 року — перший заступник голови Балтської райдерж-адміністрації, з квітня 1998 року — голова Балтської районної Ради.

В даний час знаходиться на пенсії. Проживає в м. Балті.

Малиш Світлана Олександрівна

Народилася в 1931 році в місті Одесі.

В 1954 році на відмінно закінчила історико-теоретичне відді-лення Одеської державної консерваторії. З 1953 року працює в Одеському музичному училищі, нинішньому Одеському училищі мистецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича.

Високий професіоналізм, широка ерудиція, здатність пробу-дити в учнях натхнення, справжню любов до музики — головні риси С. О. Малиш. Розроблений нею курс історії музики «Нові явища в музиці ХХ століття» був одобрений в Київській консер-ваторії та рекомендований для вивчення. В 1998 році була опублі-кована її методична праця «Приблизні тематичні плани і деякі зауваження з курсу методики викладання музичної літератури в ДМШ», якою користуються викладачі ДМПІ Одеси та Одеської області. С. О. Малиш бере активну участь в роботі Товари-ства аматорів музики, а з 1995 року очолює це Товариство.

В 2003 році видається її книга «На одинці з музикою», за яку автор одержує Диплом лауреата муніципального літературного конкурсу ім. К. Г. Паустовського.

Багаторічна невтомна праця С. О. Малиш не раз відмічалася грамотами, серед яких почесна грамота Міністерства культури України.

Провідний педагог-методист продовжує успішну діяльність з підготовки музич-них фахівців.

Малишенко Анатолій Вікторович

Народився 14 червня 1947 року в місті Новомиргород Кіро-воградської області.

Після отримання середньої освіти, з 1965 по 1971 роки на-вчався в Одеському вищому інженерно-морському училищі, по-тім до 1974 року служив у Військово-Морському флоті, а з першо-го вересня 1974 року працював у Білгород-Дністровському рибо-промисловому технікумі викладачем, заступником директора з виховної роботи.

За роки роботи в технікумі багато зусиль доклав до створення умов для організації виховного процесу, мікроклімату в педа-гогічному колективі. Під його керівництвом проводиться велика робота по відрод-женню історичних традицій рідного краю, команда КВК технікуму — частий гість у колективах міста Білгорода-Дністровського.

Анатолій Вікторович користується заслуженим авторитетом учнівського і

педагогічного колективу училища. Неодноразово нагороджувався грамотами органів управління освітою й керівництвом рибпромислової галузі.

Указом Президента України від 7 липня 1997 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Мальцева Анфіса Семенівна

Народилася 1 червня 1924 року в місті Суздалі Володимир-ської області Російської федерації.

Після закінчення середньої школи в 1940 році поступила на факультет іноземних мов Іванівського державного педагогічного інституту. Отримавши диплом учителя іноземних мов, поїхала за направленням у місто Прокопівськ Кемеровської області, де в середній школі працювала до 1970 року. Брала активну участь в педагогічному і громадському житті, за що неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти Російської Федерації й обласного управління освіти. В 1962 році за надання учням ґрунтовних знань з французької мови була нагороджена знаком «Відмінник на-родної освіти РСФСР», а в 1965 році за створення умов для вивчення іноземних мов, широке використання можливостей кабінетної системи, лінгафонного обладнання, комплексне використання технічних засобів навчання в навчальному процесі та високу якість знань учнів Указом Президії Верховної ради РСФСР їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель РСФСР».

В 1970 році Анфіса Семенівна переїхала до Овідіопольського району, де в Мико-лаївській середній школі до 1979 року викладала французьку мову. На новому місці показала себе гарним фахівцем, який щиро ділиться своєю методикою викладання з колегами по роботі, молодими вчителями району. Кінцевим результатом роботи були глибокі й міцні знання учнів.

З 1979 року Анфіса Семенівна на заслуженому відпочинку.

Манакін Вадим Леонідович

Народився 19 жовтня 1939 року в місті Одесі.

У 1961 році закінчив фізичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Працює з обдарованою учнівською молоддю з 1964 року. Як викладач фізичного факультету ОДУ очолював на громадських засадах діяльність Шко-ли юних фізиків при ОДУ, керував фізичними гуртками, активно надавав наукові консультації учасникам олімпіад високого рівня.

У 1968—1970 рр. успішно працював також і вчителем фізики спеціалізованої фізико-математичної школи № 116 м. Одеси.

Вадим Леонідович з 1989 року працює вчителем фізики в Рішельєвському ліцеї при Одеському державному університеті імені І. І. Мечникова. Він також неодноразово виступав з публічними лекціями для юних фізиків та вчителів в Одеському державному університеті, а також — за спеціальними запро-шеннями — в інших міста України та Росії.

Він є переможцем обласного конкурсу та лауреат Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «фізика».

Манакін Вадим Леонідович — голова журі обласної олімпіади юних фізиків, є членом журі Всеукраїнських фізичних олімпіад, з 1992 року — член журі Все-українського турніру юних фізиків, член журі Соросівської олімпіади. У 2002 році на запрошення Міністерства освіти і науки України брав участь у підготовці

команди України до Міжнародної фізичної олімпіади. Вадим Леонідович є одним з провідних членів журі, автором задач, багатьох наукових заходів, які проводить Ріше-льєвський ліцей для обдарованої учнівської молоді України.

Автор 10 науково-методичних публікацій з різних питань методики викладання фізики.

З 1994 року по сьогодні очолює підготовку збірних команд Одеської області до Всеукраїнських фізичних олімпіадах. Учні, олімпіадною підготовкою яких керував Манакін, вибороли на Всеукраїнських олімпіадах понад 50 дипломів переможців, серед яких 9 дипломів I ступеню.

В. Л. Манакіну присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист». Його наго-роджено знаком «Відмінник освіти України», Почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації, Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації, тощо. Тричі від-значався премією Соросівського вчителя.

Освітяни України, численні учні, батьківська громадськість глибоко шанують його багаторічну самовіддану високопрофесійну працю з навчання та виховання та-лановитої молоді.

За вагомий внесок в розвиток національної освіти, високу педагогічну майстер-ність, підготовку переможців і призерів міжнародних учнівських олімпіад Указом Президента України від 19 жовтня 2004 року В. Л. Манакіну присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Манзюк Раїса Вікторівна

Народилася 27 червня 1969 року на Буковині в сім'ї колгосп-ників.

Закінчила Чернівецьке педагогічне училище і Чернівецький державний університет. Отримала дві педагогічні спеціальності: учитель початкових класів та учитель української мови і літера-тури. За роки навчання була членом студентського комітету гуртожитку, займалася художньою самодіяльністю в

драматич-ному гуртку.

Педагогічний стаж Манзюк Р. В. понад 28 років. За цей час на-городжувалася грамотами відділу освіти Заставнівського району Чернівецької області та Комінтернівського району Одеської області (1990 рік), міського відділу освіти м. Южного, де зараз працює.

У 1999—2000 рр. — учасниця конкурсу «Кращий клас України», який проводив перший національний канал, телепередача «Доброго ранку, Україно!», одержала подяку від телерадіокомпанії.

У 2004 році нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

З 2005 року — керівник методичного об'єднання вчителів початкових класів міста Южного. Раїса Вікторівна передає досвід вчителям України і зарубіжжя.

Манзюк Раїса Вікторівна залишила частину свого серця кожному із своїх вихо-ванців. П'ятеро їх стали вчителями.

Маринюк Вікторія Валентинівна

Народилася 4 грудня 1977 року в місті Одесі.

Після закінчення середньої школи № 90 з поглибленим ви-вченням німецької мови поступила на навчання до Одеського дер-жавного університету імені І. І. Мечникова, який успішно закінчи-ла в 1999 році, отримавши спеціальність учителя німецької мови та літератури.

З 1995 року працювала в середній школі № 90 та продовжу-вала навчання на денному відділенні факультету романо-герман-ської філології.

З 2001 року викладає німецьку мову в гімназії № 1 ім. А. П. Бистріної.

З перших кроків на педагогічній ниві обрала для себе єдино вірний засіб впливу на учнів — повага до особистості, доброзичливість, залучення вихованців до спів-праці.

Не зважаючи на молодий вік дивовижно працездатний, вдумливий і зацікавле-ний в якості своєї праці вчитель. Пройшла численні семінари-тренінги, організовані Гете-Інститутом в Одесі, Києві, Німеччині.

Працюючи над проблемою «Сучасні інформаційно-комунікативні технології та інтерактивні методи навчання на уроках німецької мови», ефективно використовує досвід кращих вчителів міста та області, систематично стежить за фаховою пресою, впроваджує в практику своєї роботи нові технології навчання.

Бере активну участь в роботі міського та обласного методичного об'єднання вчи-телів німецької мови, дає відкриті уроки для вчителів міста і області, ділиться свої-ми педагогічними знахідками з колегами, завжди презентує пройдені семінари-тре-нінги своїм колегам.

Педагогічна праця вчителя супроводжується невтомними пошуками нового у викладанні німецької мови. Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання старший вчитель.

Плідно співпрацює з громадськими організаціями. Протягом останніх років є ви-кладачем німецької мови у Баварському Домі міста Одеси.

Користується авторитетом серед учителів, учнів, батьківської громадськості.

Вікторія Валентинівна — переможець Всеукраїнського конкурсу «Учитель ро-ку - 2006» в номінації «німецька мова».

Має знак «Відмінник освіти України», відмічалася місцевими органами управ-ління.

Указом Президента України від 25.09.2006 року Вікторії Валентинівні присвоє-но почесне звання «Заслужений вчитель України».

Мартиненко Галина Луківна

Народилася 26 травня 1942 року в селі Усівці Березанського району Київської області.

Трудовий шлях почала після закінчення середньої школи в 1959 році — працювала два роки на заводі. У 1961 році поступила до Запорізького державного педагогічного інституту, який закін-чила в 1966 році. Одержавши фах учителя математики, юною вчителькою прийшла до Петрівської середньої школи Комінтер-нівського району і продовжує працювати в Петровському НВК «ЗОШ І-ІІІ ст.-лицей».

Г. Л. Мартиненко наполегливо вивчала досвід кращих учи-телів і вдосконалювала свою професійну майстерність. Багато років очолює районне методичне об'єднання вчителів математики. Її учні постійні учасники районних олімпіад з математики. Галина Луківна охоче ділиться своїм досвідом із колегами, постійно вчиться і сама. Двері в клас, де працює Г. Л. Мартиненко, завжди гостинно відчинені. За час своєї роботи передала вчителям свій досвід із розв'язування тес-тових задач у курсі математики 5—8 класів, веденню тематичного обліку знань (створення навчально-методичних комплексів до тем, що вивчаються).

Г. Л. Мартиненко присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР» Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 01.02.1982 року.

Масленко Олена Павлівна

Народилася 9 квітня 1946 року в селі Добре Вільшанського району Кіровоградської області.

Після отримання середньої освіти поступила на навчання до Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, де на філологічному факультеті отримала спеціальність вчителя української мови та літератури. За період педагогічної діяльності з 1965 року пройшла всі сходи від рядового вчителя до директора загальноосвітнього навчального закладу № 1 м. Одеси.

Всі свої знання, досвід Олена Павлівна спрямовує на вирішення проблем навчання і виховання підростаючого покоління. Знаходить розуміння в довіреному їй колективі, завжди експериментує, відшукує оптимальні шляхи передачі знань учням, підготовки юнаків і дівчат до свідомого життя.

До думки Олени Павлівни дослуховуються колеги із інших шкіл району, міста Одеси.

Натхнення, вміння підхопити нові ідеї, підтримати творчих вчителів, високий професіоналізм керівника закладу освіти і вчителя української мови і літератури сприяють тому, що до колективу її школи ставляться з повагою як в місті Одесі так і за її межами.

Школа, очолювана Оленою Павлівною, є базовою у роботі з питань удосконалення форм і методів педагогічної майстерності Одеського обласного інституту удосконалення вчителів.

Олена Павлівна тісно співпрацює з учнівським і батьківським колективами школи.

Неодноразово школа і особисто Олена Павлівна відзначалися районним, міським управліннями освіти, обласним управлінням освіти і наукової діяльності Одеської обласної державної адміністрації та Міністерством освіти і науки України. Олена Павлівна нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 26 жовтня 2004 року Олені Павлівні присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Матвєєв Володимир Васильович

Народився 1 жовтня 1940 року в селі Демидове Березівського району Одеської області.

Після закінчення школи — роки служби в лавах Радянської Армії. З дитинства і через все життя проніс любов до спорту. В лавах Радянської Армії отримав перший розряд з футболу.

В 1968 році повернувся у рідне село, веде активну спортивну роботу, за що відзначений грамотою ЦК ВЛКСМ. З 1969 року працює вчителем фізкультури в школі, яку закінчив. В 1975 році заочно закінчує факультет фізичного виховання Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

Володимир Васильович — вчитель вищої категорії, «старший вчитель». Проводить цілеспрямовану роботу з кожним учнем; включає у виховну роботу пізнавальні елементи, формує у школярів систему знань про вплив фізичних вправ на розвиток організму на основі міжпредметних зв'язків (біологія, валеологія); широко застосовує у підвищенні емоційності уроків фізичної культури ігрові методи; стимулює необхідність самостійних занять фізичною культурою; знайомить учнів з методикою самоконтролю та методикою дозування фізичних навантажень під час самостійних тренувань. Постійно веде пошуки нових методів навчання і виховання. Ділиться своїм досвідом з колегами, на базі школи неодноразово

проводились район-ні семінари вчителів фізвиховання.

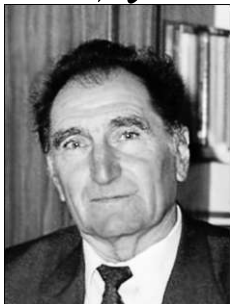
Учні Володимира Васильовича протягом 30 років щорічні призери районних змагань з баскетболу, дівчата — неодноразові призери змагань з цього виду спорту. Невід'ємною частиною його життя є позакласна робота.

Вчитель має неабиякі організаторські здібності. Школа і село живуть спортивними святами, які проводить вчитель. Участь в них залишає яскравий слід. Завдяки його зусиллям в 1981 році створений музей історії Демидівської школи з відділами: «Гордість школи — її випускники, слава школи — у справах випускників», «Спортивне життя школи», «Кімната бойової слави односельчан». Володимир Васильович написав роботи «Історія спорту с. Демидове» та «Історія спорту Березівщини». Матеріали цих робіт висвітлено на сторінках районної газети «Степовий маяк».

Неодноразово обирався депутатом сільської, районної рад народних депутатів. За успіхи у роботі нагороджений грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, районного відділу освіти. Має знак «Відмінник освіти України», нагороджений медалями «Ветеран праці» та «Ветеран 95-ї молдавської дивізії».

Незважаючи на пенсійний вік, продовжує працювати в школі.

Мацкул Георгій Васильович

Народився 27 листопада 1940 року в селі Сухомлиново Іванівського району Одеської області.

Свою педагогічну діяльність розпочав у 1962 році вчителем фізкультури, згодом учителем біології Нерубайської середньої школи Біляївського району, а з 1982 року працює директором цієї ж школи, яка з вересня 1992 року набула статус гімназії.

За всі роки роботи Георгій Васильович показав себе високо ерудованим учителем, умілим організатором учнівського, учительського та батьківського колективів.

Гімназія, керована Мацкулом, довгі роки працює над проблемою «Забезпечення максимального розкриття й розвитку здібностей, творчого мислення кожного школяра в умовах розвитку навчального закладу нового типу». Розв'язання цієї проблеми Георгій Васильович розпочав із створення системи пошукової, експериментальної та дослідницької роботи. Нерубайська гімназія має тісні творчі зв'язки з Одеським державним економічним університетом, політехнічним університетом, входить до складу комплексу «Педагог» Південноукраїнського педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Така творча робота дає відповідні результати. Завдяки умілій організації Георгія Васильовича значно активізувалася пошукова робота педагогічних працівників, поліпшилася успішність учнів. Гімназія стала центром організації виховної роботи села, центром проведення методичних масових заходів району і області.

За творчу плідну роботу в системі освіти Георгій Васильович неодноразово заохочувався Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням і районним відділом освіти. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України», обирався делегатом Першого з'їзду працівників освіти України (1992 р.).

В жовтні 2000 року Георгію Васильовичу указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Помер у листопаді 2007 року.

Медведков Олександр Павлович

Народився 5 серпня 1933 року в селі Моховиця Орловського району Орловської області.

Дитинство і юність Олександра Павловича пройшли на Дон-басі. Трудову діяльність розпочав в 1950 році, після закінчення Горлівського гірничо-промислового училища, на Горлівській автобазі. Потім була служба в лавах збройних сил Радянської Армії.

Педагогічну діяльність розпочав з 1957 року в якості вчителя фізкультури Лиманської середньої школи № 2 Роздільнянського району. В 1964 році закінчив філологічний факультет Одеського державного університету і був призначений директором Білоліського дитячого будинку. З 1967 року працював директором Михайлівської допоміжної школи-інтернату Саратовського району, а з 1970 року очолив відділ освіти виконавчого комітету Саратовської районної Ради народних депутатів, де розкрився в повній мірі його організаторський і педагогічний потенціал.

Висока вимогливість до себе, до своїх підлеглих і разом з тим чуйне відношення до останніх, постійний пошук чогось кращого, творчий підхід до розв'язування виникаючих проблем — основні риси характеру Олександра Павловича, що передавались більшості його підопічних. За роки його роботи у відділі освіти значно зміцніла матеріальна база навчальних закладів, шкільних їдалень, спортивних залів.

Особливу увагу Олександр Павлович приділяв роботі з педагогічними кад-рами, підвищенню їх професійної майстерності. В районі успішно розв'язувалися проблеми восьмирічного всеобучу. Вся його організаторська робота сприяла тому, що район на протязі декількох років займав призові місця в області по підсумках соціалістичного змагання за кращу підготовку закладів освіти до нового навчального року, а в 1979 році став переможцем у Всесоюзному змаганні серед сільських райо-нів колишнього СРСР з врученням району Перехідного Червоного прапора.

Свій багатий досвід організаторської роботи Олександр Павлович ефективно використав на посаді першого директора Теплодарської загальноосвітньої середньої школи № 1, на яку був призначений в 1983 році. За короткий період часу в новозбудованій школі був сформований високопрофесійний педагогічний колектив, створені оптимальні умови для організації навчально-виховного процесу.

З 1995 року Олександр Павлович — заступник директора Одеського інституту удосконалення вчителів з питань роботи санаторію-профілакторію «Учитель». І на цій посаді йому вдається координувати роботи багатьох служб з метою створення гарних побутових умов для розміщення педагогічних працівників, що прибувають на курси підвищення кваліфікації з усіх районів області. Одночасно Олександр Павлович — старший викладач кафедри менеджменту ІУВ.

За активну участь в розбудові системи освіти області неодноразово відзначався органами управління освітою. Має знаки «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти України». Нагороджений орденом «Знак Пошани», медалями «За доблесну працю. На ознаменування 100-річчя з дня народження Леніна», «Ветерана праці», «60 років Збройних сил СРСР».

Меланіч Марія Петрівна

Народилася 21 серпня 1952 року в місті Котовську Одеської області.

Після отримання середньої освіти навчалася на фізико-математичному факультеті Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського, де в 1974 році отримала спеціальність вчителя математики.

Трудову діяльність розпочала вчителькою математики Бі-линської загальноосвітньої школи Балтського району, а з 1984 року стала заступником директора з навчально-виховної роботи цієї школи. В 1994 році Марія Петрівна була висунута на посаду начальника відділу освіти Балтської районної державної адміністрації. Саме на цій посаді розкрився її організаторський талант.

Її досвід роботи як заступника директора з навчально-виховної роботи вивчався та узагальнювався обласним інститутом удосконалення вчителів, з яким вона плідно працювала на курсах підвищення кваліфікації керівників навчально-виховних закладів.

Марія Петрівна має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

Як начальник відділу освіти зробила вагомий внесок в удосконалення мережі закладів освіти та всіх ланок навчально-виховного процесу.

Досвід її роботи у відділі освіти з аналітичної та управлінської діяльності вивчався, узагальнювався та розповсюджувався обласним управлінням освіти і наукової діяльності серед керівників відповідного рівня. На базі району неодноразово проводилися семінари-практикуми для керівників міських і районних відділів освіти, виїзні засідання депутатської комісії Одеської обласної ради з питань освіти, науки та культури.

Марія Петрівна користується заслуженим авторитетом серед педагогічних працівників та громадськості району.

Неодноразово обиралася депутатом сільської та районної рад народних депутатів.

Обиралася делегатом Другого Всеукраїнського з'їзду педагогічних працівників у 2001 році.

За свою невтомну педагогічну діяльність нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, Почесною Грамотою Одеської обласної ради та управління освіти і наукової діяльності.

Має знак «Відмінник освіти України».

Мельник Світлана Василівна

Народилася 2 березня 1951 року в селі Тридуби Кривоозерського району Миколаївської області

Після закінчення середньої школи поступила на навчання до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, де в 1976 році отримала спеціальність викладача української мови і літератури і в цьому ж році розпочала трудову діяльність на посаді вчителя української мови та літератури. Згодом працювала методистом шкіл Суворовського районного відділу освіти. В 1989 р. очолила загальноосвітню середню школу № 42, яка в 1993 році отримала статус української гімназії № 7.

З перших днів роботи директором докладала багато зусиль для становлення творчо працюючого колективу однодумців з метою утвердження нової виховної

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

системи, виховання соціально активної особистості, створення сучасного закладу освіти європейського зразка. За тривалий час трудової діяльності набула практичного досвіду вмілого організатора, дальновидного перспективного керівника, ініціатора і провідника творчих починань та інновацій. Під керівництвом Світлани Василювни колектив гімназії працює творчо, нестандартно, впроваджує в практику нові форми і методи роботи.

Гімназія консолідує зусилля науковців, представників владних структур, освітян та громадськості з метою формування в місті цілеспрямованої освітньої політики під гаслом: «Здорова дитина — здорова родина, здорова нація — здорова держава». Ї сприяють цьому засновані гімназією спільно з колегами СІЛА та Канади громадські організації «Центр духовно-моральної культури» та Асоціація вчителів англійської мови «American class», партнерство в освіті, які залучають до інноваційних освітніх технологій вчителів міста та громадськість.

Світлана Василювна реалізувала спільний україно-канадський проект з валеологічної освіти та виховання «Партнери в охороні здоров'я. Школа здоров'я». За сприяння управління освіти на базі гімназії організувала Центр культури здоров'я, що істотно впливає на освітню політику Одещини. Результати вище означеної роботи схвалені Міністерством освіти і науки України, Академією педагогічних наук України, Міністерством охорони здоров'я України, ЮНІСЕФ в Україні, визнаються громадськістю.

Вона є автором експерименту Всеукраїнського рівня за темою «Розробка та реалізація моделі школи сприяння здоров'ю в умовах навчально-виховного комплексу», «Щоденника учня», «Щоденника класного керівника», «Уроків здоров'я».

Гімназія активно співпрацює з обласним інститутом удосконалення вчителів з питань активного впровадження технологій формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя учнівської молоді. Семінари, які проводяться в гімназії, пройшли більше п'яти тисяч педагогічних працівників області.

Світлана Василювна одна з відомих громадських діячок Одещини.

За її активної участі створено обласне відділення Союзу Українок. Очоливши обласне відділення СУ об'єднала навколо себе активних, творчих, небайдужих до долі України та її майбутнього жінок. Це переважно освітянки вищої та середньої школи, керівники шкіл, працівники владних структур районів області, для яких виховання дітей та молоді — є метою і справою життя.

Обиралася депутатом Суворовської районної, Одеської міської рад народних депутатів.

Була делегатом Першого (1992 р.) та Другого (2001 р.) з'їздів педагогічних працівників України. їй присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист».

За сумлінну педагогічну працю Світлана Василювна нагороджувалася органами управління освітою, Грамотою міського голови, дипломом з присвоєнням звання «Жінка десятиріччя» в номінації освіта. Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 18 серпня 2006 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти».

Мельник Тетяна Федорівна

Народилася 2 лютого 1941 року в місті П'ятигорську Ставропольського краю.

Тетяна Федорівна закінчила Одеський державний педагогічний інститут імені К. Д. Ушинського в 1966 році.

З 1966 по 1977 роки працювала вчителем фізики, заступником директора з навчально-виховної роботи в школах Одеси, з 1977 року до цього часу працює заступником директора з навчальної роботи Одеського технікуму газової і нафтової промисловості.

Т. Ф. Мельник спрямовує діяльність студентів на творче сприйняття

програмного матеріалу. Велику увагу у викладанні фізики приділяє міжпредметним зв'язкам, розв'язанню проблемних задач; розробила пакети акредитаційних матеріалів за діючими спеціальностями технікуму; навчальні плани спеціальностей; освітньо-професійну програму підготовки молодших спеціалістів «Екс-плуатація газонафтопроводів і газонафтоосховищ».

Має почесне звання «Заслужений працівник Укргазпрому», відзнаку «За відмінні успіхи в середній спеціальній освіті», «Відмінник міністерства газової промисловості», медаль «Ветеран праці».

Указом Президента України від 18 червня 1994 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України».

Миколаїв Микола Михайлович

Народився 11 квітня 1937 року в селі Кути Олеського району Львівської області.

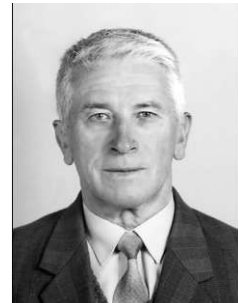
Працює в Білгород-Дністровському педагогічному училищі з 1958 року. Являється досвідченим, кваліфікованим викладачем, котрий знає свій предмет і добре володіє методикою навчання гри на баяні. Постійно удосконалює свою педагогічну майстерність. Його уроки проходять в сприятливих умовах довіри, взаєморозуміння. Велику увагу приділяє вивченню дитячого репертуару.

Студенти його класу на заліках, академконцертах та екзаменах показують гарні результати. Щорічно проводить звітні концерти свого класу. Постійно працює над розширенням музичного кругозору студентів, розвиває їх музичні інтереси.

Микола Михайлович зацікавлено відноситься до проведення уроків іншими викладачами, щорічно проводить відкриті уроки. Приймає активну участь в роботі предметної комісії.

Методичні розробки Миколи Михайловича носять актуальний характер, висвітлюють проблеми педагогічної практики студентів. Постійно веде педагогічну практику та відвідує уроки інших викладачів. Гармонізував цілий ряд пісень дитячого репертуару з нових програм для дитячого садка в умови роботи загальноосвітньої школи. Приймав безпосередню участь у випуску збірників пісень для I—IV, V—VIII класів загальноосвітньої школи, а також написав методичні рекомендації до збірника «Танцювальні мелодії». Систематично працює з ансамблем баяністів зі студентами свого класу.

Користується повагою в педагогічному колективі. Нагороджений Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного Управління освіти і наукової діяльності.

Миргород Ганна Василівна

Народилася 7 жовтня 1934 року в селі Новосамарка Красноокнянського району Одеської області в сім'ї службовців: мати — вчителька початкових класів, батько — листоноша.

Щасливе дитинство закінчилося коли їй виповнилося п'ять років. Мати з батьком розлучилися, дівчинка залишилася з батьком. Виховувала Ганну Василівну, в основному, вулиця. Але природа наділила її вмінням долати будь-які труднощі на шляху до поставленої мети, а також великими організаторськими здібностями.

Після закінчення семирічної школи в селі Новосамарка Ганна Василівна продовжила навчання в Маяківській середній школі і атестат отримала лише з

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

двома четвірками. З 1956 року навчалася в Тираспольському державному педагогічному інституті ім. Т. Г. Шевченка, де у 1962 році здобула кваліфікацію вчительки російської мови та літератури.

Протягом шести років працювала вчителем початкових класів Борщанської семирічної школи Котовського району (нині Борщанська загальноосвітня школа-інтернат), а потім 39 років (по 01.10.1999 р.) вчителем російської мови та літератури Котовської школи-інтернату. Зростаючи без матері, вона всі роки намагалася працювати з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Навчала їх не тільки читати і писати, а й переконувала, що тільки добром можна досягнути поставленої мети.

По-справжньому закохана в свою професію, обладнала один з кращих кабінетів російської мови та літератури, неодноразово проводила нестандартні уроки для вчителів міста. Так, під час уроку-форуму «Російська мова в сучасному світі» її учні заочно побували в Болгарії, Франції, Японії, Мадагаскарі та інших країнах і дізналися, з яким інтересом народи світу вивчають російську мову. Переконалися вони в цьому і під час подорожей з улюбленою вчителькою містами України, Болгарії, Турції.

Мала вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Старший вчитель».

Обиралася Ганна Василівна депутатом Котовської міської ради, була народним засідателем міського народного суду. Користувалася великим авторитетом серед жителів міста Котовська, педагогічного колективу та вихованців школи-інтернату.

Була делегатом IV з'їзду вчителів Української РСР у 1977 році в місті Києві.

За успіхи в педагогічній праці відмічалася відділом освіти Котовської міської ради. Неодноразово нагороджувалася Грамотами Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 4 березня 1988 року Ганні Василівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку. Проживає в місті Котовську.

Михайленко Лідія Андріївна

Народилася 9 жовтня 1946 року у селі Каменівка Березнего-ватського району Миколаївської області.

В 1964 році, після отримання середньої освіти, навчалась в Одеському міжобласному навчально-виробничому комбінаті на курсах за професіями «крavecь» та «закрійник», які успішно закінчила. В 1978 році закінчила Республіканський заочно-техно-логічний технікум у м. Києві.

Трудовий шлях розпочала в 1969 році майстром виробничого навчання швейного профілю в Одеському вищому професійному училищі сфери послуг, де і зараз працює.

За 35 років роботи Михайленко Л. А. виявила себе як висококваліфікований фахівець, який велику увагу приділяє пізнавальній та творчій діяльності учнів. До-сконало володіє програмним матеріалом та методикою викладання. Постійно удосконалює навчальний процес, використовуючи нові форми та методи в організації навчання.

Михайленко Л. А. — майстер-наставник для майстрів виробничого навчання. Вона активно працює в рамках «Школи молодого майстра», багато уваги приділяє методичній роботі. Майстер постійно проводить відкриті уроки. Так, її відкритий урок на тему «Обробка двшовного рукава» взято за основу методичної розробки, якою сьогодні користуються всі майстри і викладачі швейного профілю. У конкурсі в 2002 році моделі, розроблені та виготовлені її учнями, посіли I місце. Це говорить про те, що вона займає активну життєву позицію. Михайленко Л. А. завжди бере

активну участь у конкурсах, виставках, семінарах.

Досвід роботи Лідії Андріївни здобув визнання серед колег, учнів та їх батьків.

За успіхи в роботі в 1984 році їй присвоєно звання «Відмінник служби побуту України» та звання «Майстер I класу служби побуту України».

Неодноразово відзначалася Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, управлінням освіти і наукової діяльності, Одеської облдержадміністрації.

Михайлина Тамара Миколаївна

Народилася 30 жовтня 1941 року в с. Притне Ставрополь-ського краю Російської федерації.

З 1958 по 1961 роки навчалася на філологічному факультеті Чернівецького державного університету, а з 1961 по 1963 роки була студенткою філологічного факультету Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Педагогічна діяльність Тамари Миколаївни почалася в 1963 році. Вона працювала вихователем групи продовженого дня середньої школи № 2 м. Одеси, а з 1966 року вчителем української мови та літератури загальноосвітніх шкіл № 52, 62 м. Одеси. В При-морському ліцеї працює з 1994 року.

Михайлина Т. М. виявляє високий рівень професіоналізму, успішно організує навчально-виховний процес, застосовуючи оптимальні форми та методи навчання. Практикує впровадження нових технологій в навчальну діяльність, нестандартні форми контролю знань. Уроки планує чітко, з високим темпом роботи та раціональним використанням часу. Велику увагу надає самоосвіті: своїй та учнів. Проводить багато відкритих уроків для своїх колег, слухачів курсів підвищення кваліфікації при ІУВ. Учні мають хороші знання, беруть участь та являються призерами олімпіад різних рівнів, конкурсів, Всеукраїнських турнірів. Проводить велику позакласну роботу з предмету.

Працює завідуючою філологічною кафедрою ліцею з 1995 року. Приділяє велику увагу роботі з членами кафедри. Є членом методичної ради районного відділу освіти.

Неодноразово відзначалась Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти, районним відділом освіти.

Тамара Миколаївна — вчитель вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист». Нагороджена медаллю «За трудову доблесть», знаком «Відмінник освіти України».

Михайлова Валентина Єлисеївна

Народилася 12 червня 1936 року в місті Одесі.

В 1957 році закінчила з відзнакою технічне училище № 3, до 1960 року працювала на базовому підприємстві — швейному об'єднанні ім. Воровського. В 1960 році вступає до Київського технологічного інституту легкої промисловості та переводиться на посаду майстра виробничого навчання на роботу в професійно-технічне училище № 5.

З 1967 року працює викладачем технології виготовлення одягу.

Валентина Єлисеївна досконало володіє професією швейника і методикою викладання, забезпечує високий рівень спеціальної підготовки та виховання молодих кваліфікованих робітників.

Протягом 20 років була головою професійної методичної комісії, 5 років —

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

го-ловою обласної методичної комісії. Багато разів проводила відкриті уроки для колег з області. Валентина Єлисеївна постійно дбала про розвиток матеріально-технічної бази кабінету, досвід її роботи неодноразово узагальнювався обласним управлінням профтехосвіти. В 1987—1988 роках була учасником виставки досягнень народного господарства в Києві.

Неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України та обласного управління освіти.

За високі показники в професійній, виховній та громадській роботі Валентині Єлисеївні в 1977 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР присвоєно почесне звання «Заслужений працівник профтехосвіти Української РСР».

Михайлова Марія Вікторівна

Народилася в 1900 році в селищі Ширяєво Одеської області.

Після отримання професії вчителя математики середньої школи, з перших днів і до останнього дня роботи, на протязі 50 років, працювала в Ширяєвській середній школі № 1.

Серед колег — учителів району, області та учнів і батьків користувалася заслуженим авторитетом. Вона прекрасно володіла методикою викладання математики, глибоко розуміла й любила своїх вихованців. Брала активну участь у заходах, які проводилися в районі та області. Була постійним учасником Всеукраїнських педагогічних читань. Не один рік була членом приймальної комісії в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського. Щедро ділилась своїм багатим професійним досвідом із молодими вчителями.

Неодноразово відмічалась нагородами Міністерства освіти СРСР, Міністерства освіти України, обласними та районними відділами освіти. За високі результати в роботі Марії Вікторівні в 1947 році Указом Президії Верховної Ради УРСР було присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла в 1980 році.

Михайлова Світлана Миколаївна

Народилася 27 квітня 1959 року на ст. Дерев'яна Прионезького району Карелії.

У 1967 році родина Михайлових переїжджає в Україну, до міста Ізмаїла. В 1976 році Світлана Миколаївна закінчила школу і вступила до Ізмаїльського державного педагогічного інституту на факультет педагогіки і методики початкового навчання. За роки навчання займалась народними танцями і туризмом. Брала участь у походах, туристичних з'їздах (секціях «Романтики при ІДП»).

У 1980 році закінчила педінститут і була направлена на роботу в Демидівську середню школу Березівського району Одеської області, де три роки працювала вчителькою початкових класів.

У 1983 році Михайлова С. В. вийшла заміж і повернулася до міста Ізмаїла, де працювала вчителькою початкових класів Старонекрасівської загальноосвітньої школи Ізмаїльського району.

У 1985 році переїхала до міста Южного, де влаштувалася вихователем дитячого садка № 3 «Райдуга».

З 1995 року Світлана Миколаївна — вчитель початкових класів Авторської школи М. П. Гузика. Має вищу категорію, педагогічне звання «Старший вчитель», переможець обласного конкурсу «Учитель року-98».

Нагороджена грамотами міського відділу освіти, управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації «Відмінник освіти України».

Михайловська Валентина Іванівна

Народилася в 1970 році в слиці Лиманське Роздільнянського району Одеської області.

Після закінчення Тираспольського державного педагогічного інституту ім. Т. Г. Шевченка працює вчителем хімії та біології в загальноосвітній школі № 1 смт Лиманське з 1992 року.

За роки роботи показала себе творчим вчителем, чудово знаючим свій предмет, методика його викладання, педагогіку та психологію, вікові особливості учнів. Вона вважає, що не можуть бути однаковими уроки. У кожного класу своє обличчя, кожен учень — особистість. Дуже важливо, що він скаже на уроці, що подумає. Значить і підхід до таких особистостей має бути різним, неоднаковим.

Валентина Іванівна має високу професійну підготовку. Формує вміння грамотно застосовувати знання з хімії, біології в спілкуванні з природою та в побуті. Надзвичайно важливу роль приділяє екологічній освіті і вихованню, розвитку творчої молоді. Бере участь в комплексних обласних екологічних програмах.

Виступила з доповіддю «Форми та методи позакласної роботи з обдарованою молоддю» на Всеукраїнській науково-методичній конференції «Рішельєвські читання». Валентина Іванівна та її 12 вихованців є членами Українського товариства охорони птахів.

Вона займається науковою роботою, працює з обдарованою молоддю району, є керівником молодіжного екологічного клубу «Всесвіт». Її учень став призером обласного етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук, призером Всеукраїнської науково-практичної конференції серед студентської і учнівської молоді.

Займає активну соціальну позицію і прикладає багато зусиль для виховання обдарованої творчої молоді.

Мінько Раїса Олексіївна

Народилася 6 серпня 1946 року в селі Мостове Доманівського району Миколаївської області.

В 1964—1969 роках навчалась в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського за спеціальністю «Фізика, технічна механіка».

З 1970 року працює викладачем фізики, викладачем-методистом в коледжі стандартизації, метрології і сертифікації.

Раїса Олексіївна — вчитель вищої категорії, голова циклової комісії фундаментальних дисциплін. В 1995—2002 роках — голова обласного методичного об'єднання викладачів фізики вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Ініціативна, має хороші організаторські здібності. Використовує ефективні форми, методи та засоби навчання. Велику увагу приділяє індивідуальній роботі з студентами. Свій педагогічний досвід передає молодим викладачам та студентам Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова під час проходження практики студентами.

Постійно є класним керівником, до своїх обов'язків відноситься сумлінно. Має 7 публікацій навчально-методичного характеру.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Мірошніченко Валентина Василівна

Народилася 12 січня 1959 року в селі Подільці Ширяєвського району Одеської області.

Після закінчення Ширяєвської середньої школи № 1 стала студенткою Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, де отримала спеціальність вчителя української мови та літератури.

Трудову діяльність розпочала у 1980 році вчителькою української мови та літератури у Маріїнській гімназії (загально-освітня школа № 3) м. Одеси, в 1986—1989 рр.

перебувала в Німеччині.

Згодом працювала вчителькою української мови та літератури в загально-освітній школі № 87 м. Одеси, а з 2000 року — вчителькою української мови та літератури в загальноосвітній школі № 17.

Досконало володіє ефективними формами та методами організації навчально-виховного процесу, забезпечує високу результативність, якість своєї роботи.

Бере активну участь у розробленні шкільного компонента змісту освіти, в діяльності професійних об'єднань, асоціацій, надає практичну допомогу педагогічним працівникам інших навчальних закладів в освоєнні досвіду провідних педагогів. Має власні методичні розробки, які друкуються у фахових журналах («Українська література в загальноосвітній школі». II Міжнародна науково-практична конференція. Україна. Національна ідея: минуле, сучасне, майбутнє. УНІ -II, Одеса - 2004 р.). Член Конгресу захисників української мови.

Валентина Василівна є керівником і організатором шкільного центру української культури «Світлиця», де учні мають змогу познайомитись з історією і традиціями українців.

Її учні є переможцями шкільних, районних, міських, обласних, республіканських олімпіад та конкурсів.

Багато років є керівником шкільного методичного об'єднання вчителів української мови та літератури. Працює над проблемою «Особистісно-зорієнтоване виховання на уроках мови та літератури в сучасних умовах».

Валентина Василівна — учитель вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист». Користується повагою колег, учнів, батьків.

За невтомну педагогічну працю відмічалася органами управління освітою. Отримала почесне звання «Кращий педагогічний працівник м. Одеси» 2005 р.

Мірошніченко Віктор Якович

Народився 12 квітня 1955 року в с. Мала Долина, Овідіопольського району Одеської області.

Після закінчення загальноосвітньої школи № 1 м. Білгород-Дністровського вступив на навчання до Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, який закінчив у 1977 році, здобувши спеціальність вчителя фізики.

В цьому ж році розпочав свою трудову діяльність вчителем фізики Зуйської загальноосвітньої школи Білогірського району Кримської області, куди був направлений після закінчення вузу.

У 1980 році Віктора Яковича було призвано до лав Збройних Сил.

З 1982 року працює в м. Білгород-Дністровську, спочатку на посаді організатора позашкільної та позакласної роботи, згодом — вчителя фізики.

Мірошніченко Віктор Якович — вчитель, який легко знаходить шлях до кожної

дитини, добивається свідомого засвоєння знань учнями, за що користується заслугою повагою своїх вихованців.

За останні 15 років більше 30 його учнів стали призерами та переможцями III етапу Всеукраїнських олімпіад з фізики, а шість з них — посіли призові місця в IV турі конкурсу-захисту Малої академії наук.

Вчитель щедро ділиться своїм досвідом з колегами шкіл міста, області, проводячи відкриті уроки, презентації своїх педагогічних знахідок.

За творчу плідну роботу в освітянській сфері Віктор Якович неодноразово заохочувався грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління і відділу освіти міста. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України».

Мітельман Ігор Михайлович

Народився 11 квітня 1966 року в місті Одесі.

У 1988 році закінчив механіко-математичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, у 1992 році — аспірантуру кафедри математичного аналізу.

Свою педагогічну діяльність розпочав з математично обдарованими учнями у 1983 році — ще на першому курсі університету.

З 1991 року працює на посаді вчителя математики в Рішельєвському ліцеї. Проявив себе як висококваліфікований учитель, який викладає математику, профільні та спеціальні курси. Проводить гурткові заняття. Випускники та вихованці Мітельмана І. М. успішно продовжують освіту в провідних вищих навчальних закладах України, інших країн. Його досвід узагальнювався та неодноразово висвітлювався на регіональному та Всеукраїнському рівні.

Мітельман І. М. — автор 85 наукових, науково-методичних і методичних публікацій з різних питань математики та методики викладання математики, серед яких є і навчально-методичні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України. Друковані роботи Мітельмана І. М. широко використовуються для підготовки юних математиків не тільки в Україні, але й за її межами.

Мітельман Ігор Михайлович — заступник голови журі обласної олімпіади юних математиків. Активний автор задач Всеукраїнських математичних олімпіад. З 1992 року на запрошення Міністерства освіти і науки України постійно бере активну участь у науковій підготовці збірної команди України до Міжнародних математичних олімпіад. Він є єдиним математиком України, який запрошується працювати у складі групи міжнародних експертів-координаторів на Міжнародних математичних олімпіадах.

Один із засновників та основних організаторів, автор оригінальної наукової програми з математики й голова журі численних заходів, які проводить Рішельєвський ліцей для обдарованої учнівської молоді України.

Мітельман Ігор Михайлович — вихователь молоді, організатор математичної творчості обдарованих учнів. Автор науково-методичних праць та розробок. Користується великим авторитетом та повагою серед учителів, учнів, батьківської громади Рішельєвського ліцею, освітян України, інших країн.

Мітельман І. М. має науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук і вчене звання доцент, йому присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист». Він нагороджений знаком «Відмінник освіти України», Почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації, Почесною грамотою Одеської обласної державної адміністрації. Неодноразово нагороджувався Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації тощо. Двічі відзначався премією Соросівського вчителя.

За вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти, високу педагогічну майстерність, підготовку переможців і призерів Міжнародних учнівських олімпіад Указом Президента України від 19 жовтня 2004 року І. М. Мітельману присвоєно почесне звання «З

Могильницька Галина Анатоліївна

Народилася 8 травня 1937 року в спадкоємно-педагогічній родині.

Закінчила філологічний факультет Одеського державного університету. Працювала за призначенням у Балтському педагогічному училищі на посаді учителя української мови та літератури, викладала читання та письмо в початкових класах.

З 1970 по 1980 рр. працювала методистом районного методичного кабінету та інспектором шкіл Кривоозерського районного відділу народної освіти Миколаївської області, а з 1980-го року — учителем російської мови, організатором позакласної і поза-шкільної роботи та завучем Кривоозерської СШ №1.

Глибокі й багатогранні знання, потяг до творчості та постійного само-вдосконалення сприяли тому, що її вихованці були постійними призерами районних та обласних олімпіад і конкурсів, а уроки — завжди відкритими для учителів шкіл району.

Галина Анатоліївна була однією із тих, хто ще в доперебудовні роки намагався внести в навчальний процес свіжий струмінь творчої самобутності. Тож перебудовні процеси в освіті не застали її зненацька. В 1986 році вона стає переможницею республіканського конкурсу «Нестандартний урок», проведеного журналом «Русский язык в средних учебных заведениях УССР» та отримує педагогічне звання «Учитель-методист».

З 1997 року Могильницька Г. А. працює старшим викладачем Одеського обласного інституту удосконалення вчителів.

Широка ерудиція, глибокі фахові та методичні знання забезпечили їй пошану, вдячність слухачів курсів підвищення кваліфікації та авторитет серед працівників інституту.

Галина Анатоліївна — автор численних публікацій у журналі «Наша школа» та Всеукраїнських фахових виданнях: «Дивослово», «Українська мова і література в школі», «Українська мова та література в школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах» тощо, а також ряду матеріалів на допомогу учителю-словеснику, що вийшли окремими виданнями. Серед них: збірники статей, присвячених проблемі адекватного прочитання української класики — 5 брошур; збірник сценаріїв українських народних, громадянських та шкільних свят «Україна — красен цвіт»; практикум із синтаксису складного речення «Таке просте складне речення»; Збірник завдань для інтелектуальних змагань старшокласників з орієнтовними відповідями та коментарем до них (у співавторстві із Свінтковською С. А.).

Могильницька Г. А. — талановита письменниця, авторка історичної ліро-епічної поеми «Рогніда», полемічної книги «Літос» та чотирьох поетичних збірок. Її твори для дітей введені до читанок для дошкільних дитячих закладів та початкових класів.

Відмінник освіти України.

Могильова Віра Олексіївна

Народилася 5 жовтня 1915 року в місті Санкт-Петербурзі у родині вчителів.

В роки революції сім'я переїхала в село Ново-Миколаївку Астраханської області, де Віра Олексіївна росла і навчалась. За покликанням вступила до Астраханського педучилища, але через два роки вимушена була залишити його через хворобу.

Трудову діяльність розпочала з сімнадцяти років. З 1933 по 1934 роки працювала вчителем початкових класів в селі Покровка

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Астраханської області.

В 1934 році одружилася і поїхала разом з чоловіком на Далекий Схід, де він служив офіцером в частинах Радянської Армії, а вона продовжила роботу в закладах освіти Хабаровського краю на посадах вчителя початкових класів, вихователя дитячого садка. В 1939 році сім'я переїхала до міста П'ятигорська, де в 1941 році Віра Олексіївна закінчила Єсентукське педучилище і знову переїхала в село Капустін Яр Астраханської області, де до 1947 року працювала вчителькою початкових класів. Чоловік Віри Олексіївни приймав участь у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років. Попав в полон, а в лютому 1947 року був репресований.

В цьому ж році Віра Олексіївна разом з двома дітьми переїхала в місто Ананьєв, де мешкала мати і її сестра. На новому місці проживання спочатку працювала вихователькою в Ананьївському дитячому будинку, а з 1952 року вчителькою початкових класів Ананьївської середньої школи № 2. На цій посаді розкрився її вчительський талант. Вона плідно впроваджувала методи попереджувального навчання, диференційованого підходу до кожного учня, елементи рольових ігор, розвиваючого та виховуючого навчання.

Завдяки високій професійній підготовці, досконалому оволодінню теорією і практикою навчально-виховного процесу, високій інтелігентності і ерудиції користувалася повагою в педагогічному колективі, серед батьківської громадськості.

Усі свої уміння щедро передавала колегам.

Неодноразово відзначалася органами управління освітою, а Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 28.08.1967 року їй було присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель УРСР».

В 1971 році виїхала за межі Одеської області

Мокрота Тамара Авксентіївна

Народилася 31 січня 1950 року в м. Волочиск Хмельницької області.

З 1967 до 1972 року навчалась на факультеті української мови та літератури в Львівському державному університеті ім. І. Франка.

Тамара Авксентіївна розпочала трудову діяльність у 1968 році старшою піонервожатою в загальноосвітній школі № 50 м. Львова.

В 1971 році переїхала в Грузію як дружина військового службовця. Протягом двох років викладала російську мову та літературу в Озаанській середній школі. З 1974 до 1976 року проживає з сім'єю у Німеччині, де працювала завідуючою бібліотекою в радянській військовій частині. З 1977 до 1983 року працювала вчителем української мови та літератури в Раухівській середній школі Березівського району Одеської області. Як молодий вчитель завжди перебувала у пошуку нових педагогічних технологій, активно впроваджувала в практику своєї роботи педагогічний досвід кращих вчителів міста Одеси.

З 1 вересня 1983 року працює в Одесі учителем української мови та літератури в середній школі № 119.

Тамара Авксентіївна — професіонал своєї справи, людина творча, ініціативна, постійно ділиться своїм досвідом із колегами, наставник молодих вчителів, студентів-практикантів. Вимоглива до себе та до вихованців, дає велику кількість відкритих уроків. Проводить творчі семінари на різних рівнях.

Тамара Авксентіївна створила один з самих сучасних кабінетів української літератури. Протягом 15 років очолює методоб'єднання учителів української мови та літератури гімназії.

За свою невтомну педагогічну діяльність неодноразово відзначалася грамотами органів управління освіти. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Указом Президента України в жовтні 2004 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель».

Молдавська Тетяна Яківна

Народилася 18 листопада 1960 року в м. Котовську Одеської області.

У 1978 році закінчила Котовську середню школу № 6 і поступила до Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. Після закінчення інституту розпочала свій трудовий шлях на посаді вихователя групи продовженого дня у загальноосвітній школі № 9. З 1988 року працює вчителем мате-матики у загальноосвітній школі № 5 м. Котовська.

У практиці роботи вчителя — широкий діапазон різних типів та форм проведення уроків, застосування інтерактивних форм та методів організації навчальної діяльності школярів, які спонукають їх до кре-ативного мислення, узагальнення.

На її уроках повністю реалізується вимога переорієнтації процесу навчання з інформативного на розвиваюче. Її учні займають призові місця у предметних олімпіадах та Малій академії наук.

Щедро ділиться своїм досвідом з колегами.

З 1992 року очолює міське методичне об'єднання вчителів математики. Перемо-жець міського конкурсу «Учитель року - 95».

Нагороджена грамотами міського відділу освіти та Міністерства освіти і науки України. За результатами атестації має вищу кваліфікаційну категорію та педа-гогічне звання «Старший вчитель».

Молчанова Раїса Григорівна

Народилася у 1945 році в місті Котельніково Волгоградської області.

Має вищу освіту, закінчила Одеський державний універ-ситет імені І. І. Мечникова в 1967 році, за спеціальністю фізик.

В Одеському фінансовому навчальному закладі працює з 01.09.1983 року викладачем фізики, інформатики і комп'ютерної техніки.

Однією із перших в навчальному закладі освоїла засто-сування комп'ютерних технологій у навчальному процесі, створила навчально-методичний комплекс з предмету «Інформа-тика і комп'ютерна техніка», якому була надана висока оцінка методичним кабінетом при Міністерстві фінансів України, яким прийнято рішення з використання комплексу викладачами інших фінансових технікумів України.

Раїса Григорівна розробила структурно-логічні схеми міжпредметних зв'язків дисципліни «Інформатика і комп'ютерна техніка» зі спеціальними дисциплінами, що сприяло підвищенню якості підготовки фахівців, їх конкурентоспроможності.

За безпосередньою участю Молчанової Р. Г. Одеський фінансовий технікум став опорним з питань методики викладання комп'ютерної техніки не тільки серед фі-нансових технікумів України, а й серед технікумів Одеського регіону.

Нею проводяться семінари з викладачами, конкурси знань, обласні олімпіади студентів, за результатами яких навчальний заклад обіймає призові місця.

З 2003 року Молчановою Р. Г. проводиться робота з підготовки кабінетів комп'ютерної техніки з питань впровадження в навчальний процес програми «ІС-Підприємство», розробляється навчально-методичний комплекс проведення нав-чальної практики з професійних дисциплін.

Молчанова Р. Г. є активним учасником обласного методичного об'єднання

ви-кладачів комп'ютерної техніки, бере активну участь в громадському житті. Обира-лася головою профспілки закладу.

Продовжує працювати старшим викладачем Одеської філії Українського державного університету економіки і фінансів.

За сумлінну працю, особистий внесок з впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес, неодноразово нагороджувалася почесними грамотами Міністерства фінансів України, Українського державного університету економіки і фінансів, Ради директорів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Морозов Олексій Олександрович

Даних про життя і діяльність Олексія Олександровича дуже мало. Але зі слів вчителів загальноосвітньої школи I—III ступенів № 117 відомо, що він був першим директором цієї школи, яка відкрилася в 1936 році. В списках директорів загальноосвітніх шкіл м. Одеси станом на 1.01.1941 року він ще значиться дирек-тором цієї школи.

Після Великої Вітчизняної війни працював директором Одеського педагогічного училища (з якого по який рік невідомо). Але відомо, що в цей час йому Указом Президії Верховної Ради УРСР від 6 квітня 1951 року було присвоєно почесне звання «За-служеного вчителя УРСР».

17 грудня 1956 року Олексія Олександровича було призначено директором Одеського інституту удосконалення вчителів. На цій посаді він працював до 22 квіт-ня 1959 року, коли був звільнений у зв'язку з виходом на пенсію і затверджений постійним членом методичної Ради ІУВ.

Москальов Василь Михайлович

Народився 20 жовтня 1938 року в селі Росіянівка Фрунзів-ського району Одеської області.

Трудовий стаж розпочав навчанням з 1956 року в Залізнич-ному училищі № 1 м. Одеси.

Закінчивши навчальний заклад, був направлений на робо-ту електромонтажником в Будівельно-монтажний поїзд № 225. В 1962 році без відриву від виробництва закінчив Одеський електротехнікум зв'язку. Після цього почав працювати в заліз-ничній електролабораторії Одеської залізниці.

Відслуживши в лавах Радянської Армії, навчався в Одеському інституті зв'язку. Потім в Одеському Ордена Трудового Червоного Прапора політехнічному інституті на факультеті електропостачання промислових підприємств, міст і сільського господарства. З 1966 року по теперішній час працював в системі професійно-тех-нічної освіти на різних посадах: майстром виробничого навчання в ПТУ № 20, директором СПТУ № 25, заступником директора з навчально-виховної роботи СПТУ № 3 м. Одеси, старшим майстром виробничого навчання, майстром вироб-ничого навчання в ПТУ № 30 м. Одеси з 1993 року по теперішній час.

Впродовж 40 років педагогічної діяльності Василя Михайловича завжди від-різняли працездатність, творче ставлення до навчально-виховного процесу, органі-заторські здібності. У нього є талант передавати свій досвід підлеглим та учням. Він тісно співпрацює з будівельно-монтажними підприємствами міста, втілює в життя нові технології з електромонтажу.

Неодноразово нагороджувався Почесними грамотами Держкомітету СРСР по ПТО, Одеським обласним управлінням освіти, Почесною грамотою міністерства на-родної освіти УРСР, медаллю «Ветеран праці».

Москальова Марина Іванівна

Народилася 7 квітня 1956 року на Уралі, в Пермській області. В 1971 році поступила в Солікамське педагогічне училище, а в 1974 році ще студенткою почала працювати вчителькою початкових класів в малокомплектній школі села Сибір Усольського району. Після закінчення педучилища Марина Іванівна одержала диплом із правом вільного працевлаштування. Газета «Комсо-мольська правда» дала їй рекомендацію на роботу в Сімферопольський міський комітет комсомолу.

В 1976 році вона потрапляє на конкурсний відбір піонер-вожатих у піонертабір «Молода гвардія». І все наступне життя Марини Іванівни пов'язане з Одесою.

Десять років вона працювала в середній школі № 23, де велику допомогу молодій вчительці надавала директор школи Раїса Миколаївна Латій. Заочно Марина Іванівна закінчила Одеський державний педагогічний інститут імені К. Д. Ушинського в 1988 році з відзнакою й одержала запрошення на посаду викладача мате-матики на факультеті початкових класів. Її шкільний клас був опорний для педінституту. Десятки відкритих уроків були проведені нею для вчителів із Тирасполя, Херсона, Одеської області, для слухачів курсів підвищення кваліфікації.

В 1991—1994 роках М. І. Москальова очолювала районний методичний кабінет.

Згодом — методист міського методичного кабінету, аз 1999 року — спеціаліст першої категорії Суворовського районного відділу освіти міста Одеси.

Обиралася делегатом Першого з'їзду педагогічних працівників України (1992 р.).

За плідну педагогічну працю Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 грудня 1992 року удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель України».

Мочулко Олена Степанівна

Народилася 21 листопада 1940 року у с. Конгаз Комратського району Молдови.

В Тарутинському районі почала працювати з 1959 року вчителькою початкових класів. З 1960 року Олена Степанівна працює вчителем російської мови та літератури, з них 39 років у Красненській загальноосвітній школі I-III ступенів. 28 років була керівником районного методичного об'єднання російської мови та літератури.

На життєвому шляху Олени Степанівни було багато цікавого: нагороди, симпозиуми, конференції. Була вона делегатом IV з'їзду вчителів України 1977 року. Були творчі поїздки в райони, області.

О. С. Мочулко одна з перших в районі одержала педагогічне звання «Вчитель-методист». Нагороджена орденами Трудового Червоного Прапора та Знак Пошани, має знак «Відмінник освіти України» та «Отличник просвещения СССР». Але не тільки звання прикрашають її. Головне те, що Олена Степанівна — творча, відповідальна, любляча свою професію людина. Відмінні знання предмету і досконале володіння методикою викладання, широке впровадження наочності та технічних засобів навчання, захопленість своєю справою, постійний творчий пошук дозволяють педагогу проводити уроки на високому науковому та методичному рівні. Її уроки — це уроки майстра. Вона одна з перших в районі почала використовувати нестандартні методи проведення уроків, запровадила досвід викладання російської мови збільшеними блоками за системою Меженко, опорними конспектами. Приділяє велику увагу методиці проведення уроків за системою Ельконіна-Давидова, організації диференційованої роботи з учнями. На уроках літератури вчителька

привчає учнів висловлювати свої міркування, зауваження, користуватися словом виважено й розумно. Заняття проходять у формі дискусій, колективних обговорень. Кабінет російської мови, який створила Олена Степанівна — справжня творча лабораторія, де є все необхідне до кожного уроку, у кожному класі. Це кращий кабінет у районі та області, одним з перших у районі одержав звання «Зразковий».

На протязі багатьох років вчитель-методист щедро ділиться досвідом та надбаннями зі своїми колегами.

Олена Степанівна продовжує працювати у Красненській загальноосвітній школі, є наставником молоді, одним з найкращих вчителів району, користується великим авторитетом серед педагогічної громадськості району та батьків.

Музика Анатолій Іванович

Народився 21 квітня 1944 року в місті Житомирі.

У 1962 році закінчив середню школу. З 1965 по 1970 роки навчався в Київському державному педагогічному інституті іноземних мов. Після закінчення інституту був направлений на роботу в Любашівську середню школу № 1 Одеської області, де викладав англійську мову, працював на посаді заступника директора з виховної роботи до 1974 року.

З 1974 по 1977 роки — вчитель англійської мови Балтської середньої школи № 2. З 1977 по 1982 роки — заступник директора з виховної роботи Любашівської середньої школи № 1. З 1984 по 1995 роки працював директором Любашівської загальноосвітньої школи № 2.

Нині Анатолій Іванович викладає англійську мову в цій же школі, яка в 2003 році отримала статус навчального закладу нового типу — навчально-виховний комп-лекс «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-гімназія» смт. Любашівка.

Музика А. І. володіє неоціненним талантом організаторської роботи. Він — незмінний керівник шкільного та районного методичного об'єднання учителів іноземної мови, голова ради навчального закладу.

Анатолій Іванович — вчитель вищої кваліфікаційної категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист», натхненно працює, зосереджуючи увагу на постійному методичному вдосконаленні кожного уроку, систематично використовує та впроваджує інноваційні технології навчання.

Надає постійну допомогу вчителям, заохочує творчо працюючих педагогів, організовує шкільні та районні семінари з питань впровадження новітніх технологій у навчання, вдосконалення методики викладання іноземної мови. У своїй діяльності головну увагу завжди надає підвищенню якості навчання школярів.

За весь період педагогічної діяльності користується заслуженим авторитетом серед учнівської та батьківської громадськості, учителів школи та району.

Неодноразово відзначався органами управління освітою, органами державної виконавчої влади. У 2000 році нагороджений знаком «Відмінник освіти України».

Муравський Микола Степанович

Народився 28 квітня 1944 року в селі Гольма-2 Балтського району Одеської області.

В 1967 році закінчив факультет фізичного виховання Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, з 1967 по 1979 роки працював учителем фізкультури в Любашівській СП № 1, з 1979 року до теперішнього часу — учителем фізкультури школи № 1 м. Южного, де за його сприяння відкрито кафедру фізичного виховання при

Південноукраїнському педа-гогічному університеті ім. К. Д. Ушинського.

Микола Степанович досконало володіє методикою викладання фізичної куль-тури, уміло використовує знання на практиці. Його уроки відрізняються творчим почерком, вчитель вміло використовує різноманітний арсенал методичних прийомів, перетворює кожний урок у захоплююче заняття для своїх учнів.

М. С. Муравський одним з перших оволодів і використовує на практиці метод колового тренування з індивідуальним навантаженням. Він виховує в кожного учня бажання і прагнення займатися фізичними вправами, фізично самовдосконалю-ватися. Микола Степанович створив оригінальний шкільний спортивний комплекс, розробив нові види нестандартного спортивного обладнання, створив зразкову спор-тивну базу.

Команди юнаків і дівчат школи систематично стають чемпіонами міста і області з волейболу, на обласних спартакіадах.

М. С. Муравський передає свій досвід колегам, виступає на науково-практичних конференціях із питань організації лікувальної фізкультури та фізичного вихо-вання, на базі школи проводяться обласні та республіканські семінари по вдоскона-ленню форм і методів фізичного виховання. Друкується на сторінках журналу «Фі-зична культура в школі».

Макет спортивного комплексу і метод організації розвитку фізичної культури в школі експонувалися на ВДНГ УРСР в 1987 році, а М. С. Муравський був удостоєний диплома II ступеню і медалі ВДНГ УРСР.

Микола Степанович має педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмін-ник освіти України».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР 5 вересня 1991 року удостоє-ний почесного звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Мурашко Володимир Васильович

Народився 28 жовтня 1951 року в місті Дружківка Донецької області.

В 1973 році закінчив фізико-математичний факультет Одесь-кого державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського і розпочав свою трудову діяльність вчителем математики в Лабуш-ненській середній школі Кодимського району Одеської області, де працює дотепер.

Покликання Володимира Васильовича — постійний пошук підвищення коефіцієнта корисної дії уроку, відмова від шаблонів, готових рецептів, розвиток творчої ініціативи.

Учитель працює натхненно, зосереджуючи увагу на методичному удоскона-ленні навчального процесу, виховуючи у своїх учнів інтерес до вивчення предмету. На його уроках діти наче живуть у чарівному світі кількісно-якісних вимірів, який зветься математикою, вчать логічно мислити, точно формувати думки. Самі знан-ня дають їм впевненість у собі, відкривають шлях до розв'язування складних не-стандартних задач.

Це забезпечує глибокі, міцні знання з математики. Його вихованці, як правило, посідають призові місця на районних олімпіадах, математичних конкурсах, демон-струють стабільні результати за наслідками моніторингових досліджень рівня на-вчальних досягнень школярів.

Постійно удосконалює власні знання, спираючись на новаторський досвід май-стрів педагогічної праці. Володимир Васильович ефективно впроваджує освітні інновації в навчальний процес, зосереджено працює над забезпеченням особистісно зорієнтованого навчання, організовує цікаву і змістовну роботу з обдарованою мо-лоддю.

Довгий час очолював роботу районного методичного об'єднання учителів мате-матики. Його уроки є базою для проведення авторських семінарів, занять

Школи педагогічної майстерності, творчих майстерень педагогів.

Сумлінна, творча робота Володимира Васильовича здобула визнання серед його колег, громадськості села, району.

Він неодноразово обирався депутатом сільської Ради с. Лабушне.

Високий професіоналізм учителя відзначено на конкурсах «Учитель року».

В 1997 році він став призером обласного конкурсу в номінації «математика».

Багато його випускників пов'язали свою долю з математикою, ставши викла-дачами в середніх і вищих навчальних закладах, чимало захистили кандидатські і докторські дисертації.

Плідна праця педагога відзначена грамотами Міністерства освіти і науки України, обласної державної адміністрації і обласного управління освіти і наукової діяльності, районного відділу освіти.

Він нагороджений знаком «Відмінник освіти України», іменним годинником Президента України. Мурашко В. В. — учитель «вищої категорії», має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Мучнікова Тетяна Андріївна

Народилася 22 листопада 1950 року в місті Балті Одеської області.

Після закінчення середньої школи навчалася на фізико-математичному факультеті Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, де в 1972 році здобула професію вчителя математики і повернулася працювати в заклади освіти міста Балти.

З 1980 року працювала інспектором шкіл, головним спеціалістом відділу освіти Балтської районної державної адміністрації, одночасно залишаючись вчителем математики.

Активно здійснювала координацію та методичне керівництво загальноосвітніми навчально-виховними закладами щодо реалізації законів України про освіту, вносила вагомий вклад в розробку державної політики в галузі освіти, створення закладів нового типу в Балтському районі.

Забезпечує створення умов рівного доступу до здобуття якісної освіти та охоплення дітей шкільного віку навчанням в закладах освіти району.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

Багато її учнів успішно продовжують навчання у вищих навчальних закладах на інженерних спеціальностях.

Користується заслуженим авторитетом серед педагогічної громадськості, батьків та учнів шкіл району. Багато років керувала роботою районного методичного об'єднання вчителів математики.

Нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України. Неодноразово відмічалася місцевими органами управління освітою.

Має знак «Відмінник освіти України».

З 2005 року знаходиться на заслуженому відпочинку, але зв'язків з педагогічними колективами не пориває.

Мучніков Олександр Петрович

Народився 21 січня 1949 року в селищі містського типу Кодима Одеської області.

Після закінчення Кодимської середньої школи № 2 два роки працював в аптеці, в 1968 році вступив до Одеського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського, який успішно закінчив у 1972 році, був направлений на роботу в Оленівську неповну середню школу вчителем математики та фізики. Після дев'ятирічної роботи в сільській школі був переведений у середню школу № 2 м. Балти на посаду вчителя математики, в

1989 році за результатами атестації одержав звання «Старший учитель»; в 1991 році виборов першість в обласному конкурсі «Учитель року» і одержав диплом лауреата.

З 1993 року Олександр Петрович працює у створеному Балтському ліцеї вчителем математики, у 1996 році одержав звання «Вчитель-методист», з 1996 року працює в середній школі № 2 міста Балти.

Олександра Петровича Мучнікова відрізняє високий професіоналізм, педагогічна майстерність, творче ставлення до виховання молодого покоління. Він щедро віддає свої знання дітям, виховує у них глибокий інтерес до навчання та вивчення математики, ділиться своїм багатим досвідом із колегами, користується великою повагою учнів та вчителів.

Указом Президента України від 2 жовтня 1997 року Олександр Петровичу Мечнікову було присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України» за вагомих особистий внесок в економічний, соціально-культурний розвиток області, високий професіоналізм.

Проживає в місті Балті.

М'ясківська Неоніла Павлівна

Народилася 22 червня 1937 року в м. Одесі.

Трудовий шлях розпочала піонервожатою в сільській школі Молдаві в 1956 році. З 1957 року працювала в школах м. Балти, в Карагандинській області вчителем російської мови та літератури, з 1965 року — заступником директора з навчальної роботи школи № 2 м. Балти.

З 1977 року Неоніла Павлівна працювала в Балтському педагогічному училищі викладачем дитячої літератури.

Основним у її педагогічній діяльності був пошук нових форм і методів роботи, творчість, любов до обраної професії. Її заняття завжди були відкриті для колег. Вона робила все можливе, щоб підготувати високо-якісних спеціалістів для початкової школи.

Велику увагу приділяла методичному забезпеченню навчального процесу, зміцненню матеріальної бази, нею був створений прекрасний кабінет дитячої літератури — кращий в області.

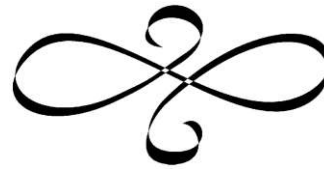
Неоніла Павлівна багато років очолювала профспілкову організацію Балтського педучилища. Завжди уважно ставилася до проблем працівників училища, особливо до молоді.

За свою педагогічну діяльність неодноразово нагороджувалася освітянськими нагородами, має відзнаку «Відмінник народної освіти».

Користується заслуженим авторитетом і повагою серед колег, громадськості міста, своїх випускників.

Знаходиться на заслуженому відпочинку, проживає в м. Балта.

Надежко Галина Онисимівна

Народилася 10 липня 1940 року в селі Новоселівка Доманівського району Миколаївської області.

Після закінчення Березівської середньої школи № 1, навчалася на філологічному факультеті Одеського державного університету імені І.І. Мечникова.

Трудовий шлях розпочала з посади старшої піонервожатої Раухівської середньої школи Березівського району, згодом працювала вчителькою російської мови та літератури, організатором позакласної та позашкільної роботи спочатку в школах Березівського району, а з 1970 року в загальноосвітній школі № 12 м. Одеси.

З 1978 року Галина Онисимівна працює на посаді директора загальноосвітньої школи № 49 міста Одеси, а з 1984 року — завідувачка відділу освіти Суворовського району м. Одеси, яку вона обіймала до 1987 року. Досвід адміністративної роботи вона перенесла в свою рідну школу, де з 1987 року знову працює директором.

Галина Онисимівна — талановитий педагог та мудрий адміністратор. Уроки російської мови та літератури, які вже понад 40 років вона проводить — це приклад співпраці учителя та учнів, це пошук нових форм та методів, це створення умов подальшого духовного росту і забезпечення мовного, літературного і життєвого досвіду учнів.

Багато зусиль, творчого натхнення віддає формуванню педагогічного та учнівського колективів, роботі по вдосконаленню керівництва навчально-виховним процесом.

Значну увагу приділяє підбору педагогічних кадрів, роботі з молодими вчителями, сприяє їх професійному зростанню, здійснює постійний контроль всіх аспектів життя та діяльності педагогічного колективу. Досвідом роботи з внутрішкільного контролю та керівництва щиро ділиться з колегами району, міста, області.

Педагогічним кредо Галини Онисимівни є педагогіка співробітництва: школа—учень—сім'я, завдяки чому педагогічний колектив школи має високий рейтинг серед батьків Суворовського району.

Для Галини Онисимівни кожен учень — особистість. За роки керівництва школою середню освіту одержали тисячі юнаків і дівчат. Близько 65% отримали вищу освіту. Особливо пишається тими, хто став педагогами і працюють в стінах рідної школи та в закладах освіти міста.

Активно виконує громадську роботу в районі, місті, області. Неодноразово обиралась депутатом районної Ради народних депутатів. Була делегатом Першого з'їзду педагогічних працівників України у 1992 році, плідно працює в Асоціації керівників шкіл України.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

За свою творчу багаторічну працю відзначалася почесними Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного та міського управлінь освіти. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Користується заслуженим авторитетом і повагою серед педагогічних працівників, учнів та громадськості міста Одеси.

Накурда Поліна Іванівна

Народилася 15 лютого 1938 року в селі Кошари Котовського району Одеської області.

Після закінчення семирічної школи вступила до Балтського педагогічного училища, яке закінчила в 1955 році.

Закінчивши училище, продовжила навчання з 1955 року в Одеському державному університеті імені І. І. Мечникова, який закінчила в 1960 році.

Свій трудовий шлях розпочала в 1961 році завідуючою дитячим сектором Одеського Будинку вчених.

З 1972 року працювала вчителем української мови та літератури середньої школи № 90 ім. О. С. Пушкіна, з 1975 по 1976 роки — директор восьмирічної школи № 92, з 1976 року по 2004 рік — директор загальноосвітньої спеціалізованої школи I-III ступенів № 90 ім. О. С. Пушкіна. З 2004 року продовжує працювати вчителем української мови та літератури в Одеському навчально-виховному комплексі № 90 ім. О. С. Пушкіна «Спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів з поглибленим вивченням німецької, англійської мов — дошкільний заклад».

Поліна Іванівна, очолюючи майже 30 років єдину в місті школу з поглибленим вивченням німецької мови, зуміла створити неповторну атмосферу природних взаємозв'язків трьох мов: української, російської і німецької; надихає колектив на творчу доброзичливу роботу з учнями. В школі діють два музеї: музей ім. О. С. Пушкіна і музей 17-ої повітряної армії, що пройшли атестацію і користуються широкою популярністю в місті. Найавторитетнішими в школі були вчителі з великим багажем знань. Сама — Вчитель з великої літери, вона домагалася в колективі завойовувати авторитет не надмірними вимогами, моралізуванням, а глибокими знаннями, здобутими самоосвітою. Її девіз: ти вчитель доти, доки сам вчишся.

Неодноразово відзначалася органами управління освіти. Має відзнаку «Відмінник освіти України».

Насонова Антоніна Петрівна

Народилася 31 серпня 1939 року в селі Тузаниха Подбере-зенського району Псковської області Російської Федерації.

Після отримання середньої освіти в одній із шкіл міста Даугавпілс, трудовий шлях розпочала на посаді старшої піонер-вожатой. В 1963 році поступила на навчання на історико-філологічний факультет Кримського державного педагогічного інституту ім. М. В. Фрунзе, де отримала спеціальність вчителя історії середньої школи.

Після переїзду до міста Арциза, по місцю служби чоловіка, працювала методистом районного Будинку культури, вчителькою історії і суспільствознавства, а з 1972 р. обійняла посаду директора школи робітничої молоді. В серпні місяці 1986 року Антоніна Петрівна стала директором Арцизької середньої школи № 1 і відразу свій талант організатора спрямувала на виконання вимог урядових постанов про реформування середньої школи. За її активного втручання в

мікрорайоні школи було розв'язане питання про охоплення дітей 6-річного віку навчанням в першому класі, втілювався в життя середньої школи новий навчальний предмет «Основи інформатики і обчислювальної техніки», розпочався процес комп'ютеризації школи. Отриманий досвід роботи на посаді директора школи знадобився Антоніні Петрівні на посаді завідувачки кабінету керівних кадрів Одеського інституту удосконалення вчителів, на яку вона була переведена у січні місяці 1989 року, трохи згодом очолила учбовий відділ цього ж інституту, де працює до цього часу. На цій посаді розкрилися приховані можливості Антоніни Петрівни у справі підвищення кваліфікації педагогічних працівників області. У цій справі активно співпрацює з методичними кабінетами області, спрямовуючи їх зусилля на підвищення якості знань учнів.

Приймає активну участь у житті педагогічних колективів області. Користується заслуженою повагою серед працівників інституту та вчителів області.

За успіхи в педагогічній праці неодноразово відмічалася органами управління освітою. Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, медаллю «Ветеран праці». Має знак «Відмінник освіти України».

Настаченко Світлана Мефодіївна

Народилась 5 червня 1940 року в с. Войничеві Фрунзівського району Одеської області.

В 1958 році закінчила з відзнакою Білгород-Дністровське педагогічне училище.

Педагогічну діяльність розпочала в школі № 33 м. Одеси. Працюючи вчителем початкових класів, вступила до Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова на вечірнє відділення фізичного факультету. З учнями, яких навчала у початкових класах, перейшла до старших вчителем фізики.

З 1966 року по 1979 рік працювала вчителем фізики у м. Запо-ріжжі. У 1979 році переїхала до м. Миколаєва, де працювала до 1995 року.

З 1996 року працює в м. Одесі, спочатку в загальноосвітній школі № 67, а з 2000 року по теперішній час — в ОНВК-гімназії № 7.

Протягом багатьох років роботи в школі у Світлани Мефодіївни створилася своя система викладання: обов'язковий експеримент на уроках, викладання матеріалу блоками, нестандартне проведення лабораторних робіт, нова форма оцінювання знань (яка більш точно вказувала рівень знань).

Головну увагу вчителька приділяє розумінню матеріалу, а не запам'ятовуванню — все це виховує зацікавленість фізикою, бажання учнів розвиватися інтелектуально.

У 1985 році на базі середньої школи № 42 м. Миколаєва були створені класи з поглибленим вивченням фізики та кращий в Миколаївській області кабінет фізики. Учні Світлани Мефодіївни з класів з поглибленим вивченням фізики протягом багатьох років були переможцями олімпіад різних рівнів, в тому числі Всеукраїнського рівня, призерами різних конкурсів, мали нагороди в технічних виставках.

За результатами знань та успіхів учнів і самовіддану повсякденну працю Світлана Мефодіївна двічі (у 1994 р., 1996 р.) отримувала грант Соросівського Учителя.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчителя-методиста».

За значний особистий внесок у розвиток національної освіти, впровадження сучасних методів навчання і виховання молоді Указом Президента України 5 січня 1996 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Нагороджувалася Грамотами Міністерства освіти та науки України, місцевих органів управління освітою.

Світлана Мефодіївна продовжує успішно навчати учнів фізиці в Одеському на-вчально-виховному комплексі «Гімназія № 7», розвиваючи їх здібності, заохочуючи до технічних спеціальностей.

Недіна Лариса Андріївна

Народилася в селі Мар'янівка Ширяєвського району Одеської області.

В 1984 році закінчила Ширяєвську середню школу № 1, в 1989 році Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського.

Трудову діяльність розпочала в якості інженера-програміста агропромбанку України з 1989 року, а з 1998 року викладає фізику і інформатику в навчально-виховному комплексі «Олімп» Ширяєвського району. За час роботи показала себе, як знаючий творчий педагог. Кожен її урок відзначається високою майстерністю, насиченістю, глибоким змістом та різноманітними методичними прийомами. Велику увагу приділяє індивідуальній роботі з учнями, використовує диференційований підхід до навчання, контролю знань учнів. Має достатню кількість роздаткового, демонстраційного матеріалу. Завдяки високому рівню своєї теоретичної ерудиції, вмінню застосовувати у навчально-виховному процесі різні методи і прийоми, Лариса Андріївна добивається стійких і глибоких знань учнів по своєму предмету.

Останні роки Лариса Андріївна працює над проблемою «Інформаційна інтеграція на уроках шкільного курсу» та має методичні розробки інтегрованих уроків з цієї проблематики.

Була призером обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року-2006» в номінації «Вчитель інформатики».

Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Відзначалася районним відділом освіти. Нагороджена грамотою Міністерства освіти і науки України.

Немченко Юрій Анатолійович

Народився 24 березня 1949 року в місті Одесі.

В 1975 році закінчив юридичний факультет Одеського державного університету імені І.І. Мечникова.

Захистив дисертацію кандидата історичних наук.

Нині — заступник директора Інституту соціальних наук Одеського державного університету імені І.І. Мечникова, доцент.

З 1999 року працює в Юридичному ліцеї м. Одеси за сумісництвом.

Юрій Анатолійович досконало володіє методикою викладання правознавства в профільних класах. Займається проблемою пошуку та розвитку обдарованих дітей. Розробив власну стратегію підготовки старшокласників до науково-дослідної діяльності. Його учні — постійні переможці всіх етапів Всеукраїнських олімпіад з правознавства та конкурсів — захистів робіт Малої академії наук.

За період роботи в Юридичному ліцеї підготував 59 переможців і призерів з права, в тому числі 2 призери IV етапу Всеукраїнської олімпіади, 1 призер III етапу Всеукраїнського конкурсу — захисту робіт Малої академії наук з правознавства.

Юрій Анатолійович активно працює в творчій групі інституту удосконалення вчителів з проблеми створення та реалізації концепції профільного навчального закладу. Автор багатьох публікацій з проблем обдарованих дітей, зокрема в часописах «Завуч», «Наша школа», «Освіта».

Нагороджувався почесними грамотами Міністерства освіти та науки України, обласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

Нечипорук Олександр Володимирович

Народився 7 вересня 1959 року в селі Обжиле Балтського району Одеської області.

Після закінчення Обжилянської загальноосвітньої школи I-II ступенів навчався в Балтському педагогічному училищі звідки повернувся в рідне село вчителем праці.

В 1978—1979 роках проходив строкову службу в Збройних Силах Радянської Армії. По закінченні служби продовжував працювати вчителем праці в Березівській загальноосвітній школі свого району і вступив на навчання до Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, де здобув спеціальність вчителя історії і суспільствознавства. З 1984 року працював вчителем історії в Козачанській, Балтських № 3, № 2 загальноосвітніх школах, інспектором районного відділу освіти, а з 1991 року обіймає посаду директора Балтської загальноосвітньої школи I—III ступенів № 2, де працює дотепер.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист». Колеги його називають керівником і вчителем вищого гатунку, який весь час само-удосконалюється, оволодіваючи щоразу новітніми формами і методами викладання та менеджменту. За час роботи виховав багато послідовників. Його вихованці неодноразові призери районних та обласних олімпіад, конкурсів Малої академії наук.

Свою професійну діяльність уміло поєднує з активною громадською роботою. Неодноразово обирався депутатом районної ради. Очолює депутатську комісію з питань освіти, культури і спорту.

Користується заслуженим авторитетом серед колег, громадськості, учнів.

Нагороджений Грамотою міністерства освіти і науки України, Одеської обласної ради, обласної державної адміністрації, місцевих органів управління освітою.

Має знак «Відмінник освіти України».

Нізів Анатолій Сергійович

Народився 13 вересня 1939 року в селищі Гаспара Ялтинського району Автономної Республіки Крим.

В 1961—1966 роках навчався на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, з 1963 по 1970 роки — на комсомольській та партійній роботі, з 1970 по 1973 роки — заступник начальника морехідного училища технічного флоту Мінтрансбуду СРСР, з 1974 по 1982 роки — заступник начальника морехідного училища рибної промисловості Мінтрансбуду СРСР, з 1983 року — начальник Одеського морехідного училища технічного флоту, морехідного коледжу технічного флоту. Обирався депутатом Іллічівської районної Ради народних депутатів, Одеської міської Ради народних депутатів, членом виконкому цієї ж міської ради.

А. С. Нізов використовував у своїй педагогічній роботі нові технології, велику увагу приділяв вдосконаленню методики викладання суспільних та гуманітарних дисциплін. Під його керівництвом морехідне училище в 1994 році стало коледжем.

Нагороджений медалями «За доблесну працю», «За освоєння цілинних земель», «Ветеран праці», Почесною грамотою Верховної Ради Казахської РСР.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 5 вересня 1991 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 2002 році.

Нікіруй Михайло Іванович

Народився 27 листопада 1941 року в селі Королівка Ланцут-ського району, Польща.

З 1963 по 1965 роки працював викладачем музики і співів в Путивльському педагогічному училищі Сумської області.

З серпня 1965 року працює викладачем музичних дисциплін Білгород-Дністровського училища Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Багато уваги приділяє питанням методики музичного виховання і педагогічній практиці. Проводить музичний експеримент в загальноосвітній школі № 1 м. Білгород-Дністровського. Організував ансамбль сопіларів на базі окремого класу.

Зробив більше сотні обробок музичних творів для оркестрів народних інструментів і ансамблю народної музики.

Як класний керівник музично-педагогічного відділення, здійснив 7 випусків студентів.

Постійний член журі конкурсів «Таланти твої, Україно».

В 1973 році створив ансамбль «Троїста музика», який поступово переріс в ансамбль народної музики з інструментальною та вокальною групами — колектив «Веселка».

В 1977 році ансамблю було присвоєно звання «Народний самодіяльний колектив». В репертуарі колективу народні пісні України і країн світу, обрядові полотна.

З ініціативи М. І. Нікіруй відкрито клас бандури в дитячій музичній школі.

В педагогічному училищі протягом одинадцяти років проводяться фольклорні експедиції, підготовлена до друку збірка фольклору Одещини «З народної криниці».

З творчими здобутками ансамблю «Веселка» знайомились мешканці багатьох країн Європи: Югославія, Болгарія, Німеччина, Франція, Польща, Великобританія, Молдова, Росія, Білорусія. Колектив є лауреатом і дипломантом Міжнародних фестивалів народної музики та пісні в Югославії (1976 р.), м. Тирасполі (1977 р.), велика золота медаль у першому фестивалі самодіяльної творчості (1977 р.), м. Москві (1979 р.), м. Білгород-Дністровському (1993 р.), м. Черкасах (1997 р.), фестивалів «Чу-раївна» м. Кременчук (1994 р., 1995 р.), м. Созопол (2000 р.).

За плідну роботу у художній самодіяльності Михайла Івановича Нікіруя нагороджено орденом «Знак Пошани», Грамотами Міністерства культури України, Міністерства освіти України, Орденом Архистратига Михайла, Почесною відзнакою голови обласної адміністрації Одеської області. Має звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник народної освіти України».

Нікітіна Вікторія Василівна

Народилася 12 липня 1964 року в місті Полтаві.

Після отримання середньої освіти навчалася в Полтавському державному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка (факультет педагогіки та методики початкового навчання), який закінчила у 1985 році з відзнакою і була рекомендована до аспірантури.

З 1985 по 1988 роки працювала викладачем української мови та літератури кафедри педагогіки та методики початкового навчання Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, з 1991 по 1996 роки — вчителем початкових класів Богданівської загальноосвітньої школи № 2, що на

Кіровоградщині, а з 1996 року працює на посаді заступника директора з навчально-виховної роботи за-гальноосвітньої школи № 57 м. Одеси.

Реалізуючи у своїй діяльності принципи особистісно орієнтованого навчання, вчителька постійно звертається до суб'єктивного досвіду дітей, стимулює активні дії учнів щодо засвоєння знань, їх діагностики, використання альтернативних шляхів пошуку інформації. Зокрема, працюючи над проблемою «Індивідуальна освіта для розвитку творчих здібностей».

Висококваліфікований спеціаліст, уміло використовує передові методики, обирає оптимальні форми і засоби навчання, творчо підходить до розробки уроків різних типів, впроваджує нестандартні форми навчання, проблемні ситуації, пошукові предмети, здійснює міжпредметні зв'язки.

Взаємовідносини з учнями і батьками будує на засадах доброзичливості і взаємодопомоги.

Має друковані роботи, педагогічне звання «Вчитель-методист». Була переможцем обласного конкурсу «Учитель року».

За успіхи в педагогічній діяльності неодноразово відзначалася органами управ-ління освітою. Має знак «Відмінник освіти України», диплом лауреата ім. В. О. Су-хомлинського, почесне звання «Кращий педагогічний працівник м. Одеси».

Новицький Василь Степанович

Народився 6 січня 1954 року в селі Вада-Турково Рибницького району МРСР.

З 1972 по 1974 роки служив у війську. У 1980 році закінчив Гродненський сільськогосподарський інститут з кваліфікацією «вчений агроном».

З 1980 по 1987 роки працював головним агрономом колгоспу ім. Радянської Армії Котовського району Одеської області. У 1987 році був обраний головою колгоспу «Батьківщина»

Котовського району.

З 1996 по 1997 роки працював ведучим агрономом Управління сільського господарства Котовської райдержадміністрації.

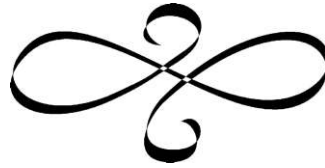
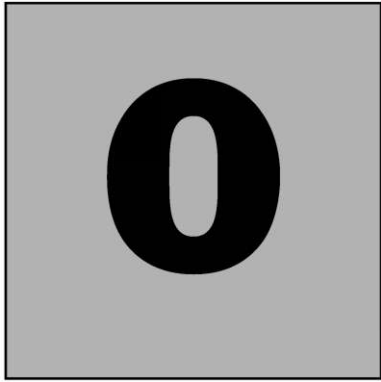
З 1997 року — директор Котовського професійно-технічного училища № 39 (зараз Котовський професійний ліцей). Під його керівництвом навчальний заклад став багатопрофільним професійним ліцеєм, учні якого беруть активну участь у всіх обласних предметних олімпіадах, фестивалях, оглядах, спортивних змаганнях, конкурсах професійної майстерності, посідають призові місця.

Василь Степанович проводить значну роботу по удосконаленню навчально-матеріальної бази ліцею, створенню належних умов для підготовки учнів з нових спеціальностей.

Доброзичливий і щирий, Василь Степанович вміє налагоджувати стосунки в колективі, створювати сприятливий для творчої праці мікроклімат. Йому притаманні життєвий оптимізм і добрий гумор.

За плідну роботу на освітянській ниві, виховання підростаючого покоління на національних традиціях, активну участь у відродженні, збереженні, пропаганді національної культури Новицький В. С. нагороджений Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України та знаком «Відмінник освіти України».

Ободовська Валентина Іванівна

Народилася 6 травня 1961 року в селі Лосинівка на Чернігівщині.

В 1978 році поступила в Переяслав-Хмельницьке педагогічне училище. Після його закінчення в 1980 році, почала працювати в Вертіївській середній школі ім. М. П. Кирпоноса вчителькою по-чаткових класів. Першою в Україні запровадила експеримент з навчання дітей шестирічного віку. Неодноразово ділилася досвідом з вчителями України, Росії. Її шкільний клас був опорним для вчених Академії Педагогічних наук.

З 1981 по 1987 роки навчалася заочно в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка. З третього курсу працювала вчителем історії. Фотографії Валентини Іванівни були неодноразово вміщені в журналі «Початкова школа», газеті «Известия».

Двадцять років Валентина Іванівна працювала на рідній Чернігівщині. Брала активну участь у заходах, які проводилися в районі і в області. Була постійним учасником педагогічних ярмарок, учасником Всеукраїнських конкурсів на кращу методичну розробку. Щедро ділилася своїм багатим педагогічним досвідом із молодими вчителями.

Тоді ж нею був розроблений «Робочий зошит з історії для учнів 5-го класу», яким користується і нині.

З 2000 року життєвий шлях Валентини Іванівни пов'язаний вже з Одесою. Вісім років Валентина Іванівна працює в гімназії № 7 вчителем історії та правознавства. Десятки уроків було проведено нею для слухачів курсів підвищення кваліфікації м. Одеси і Одеської області.

В гімназії вчителька очолює педагогічні читання з творчої спадщини В. О. Сухомилинського.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Тісно співпрацює з Одеською «Просвітою». Так зокрема, в останній книзі «Одеська Просвіта»: минуле, сучасне й майбутнє» вміщено її роботу «А ми туо славу та підніmemo» (про роль і місце Одеської «Просвіти» в шкільній історичній освіті).

Учні Валентини Іванівни є переможцями районних, міських, обласних олімпіад з історії і права, Міжнародного конкурсу «Мій рідний край».

За плідну педагогічну працю нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, неодноразово відзначалася Суворовським районним відділом освіти міста Одеси.

Однорог Тамара Федорівна

Однорог Тамара Федорівна народилася 6 січня 1939 року в селі Лазорки Лазорківського (нині Оржицького) району Полтавської області.

У 1953 році вступила в Золотоніське педагогічне училище Черкаської області, в 1955 році була переведена до Лохвицького педагогічного училища Полтавської області. Після закінчення педагогічного училища працювала вчителькою початкових класів в школах Машівського району на Полтавщині.

У 1961 році вступила до Полтавського педагогічного інституту ім. Короленка на історико-філологічний факультет (спеціальність — історія, українська мова та література). З 1964 року вчилася на заочному відділенні Харківського університету ім. Горького (спеціальність — історія, суспільствознавство).

У студентські роки брала участь в роботі різноманітних наукових секцій.

З 1967 року, після закінчення університету працювала в середній школі № 23 Ленінського району учителем історії, брала участь в профспілковій роботі, була лектором товариства «Знання».

З 1976 року працює в середній школі № 22 Суворовського району м. Одеси, спочатку заступником директора з навчально-виховної роботи, а з 1980 по 2003 роки — директором цієї школи.

Велику увагу приділяла методичному забезпеченню навчально-виховного процесу. В роботі використовувала передовий педагогічний досвід, здобутки народної педагогіки. Школа № 22 першою розпочала поглиблене вивчення окремих предметів (музики, фізики, математики), була експериментальним майданчиком Республіканського інституту вдосконалення вчителів по опробуванню національної програми з музики Верещагіної. Школа стала «майстернею» керівних кадрів в районі. Через її колектив пройшли багато заступників та директорів шкіл, відомих працівників освіти.

Тамара Федорівна обиралася депутатом Суворовської районної Ради народних депутатів. Брала участь в педагогічних читаннях, конференціях, ярмарках педагогічних ідей. Друкувалась в журналі «Наша школа». Неодноразово відзначалася органами управління освітою. Нагороджена медаллю «Ветеран праці», грамотами Міністерства освіти, має знак «Відмінник освіти України», звання «Вчитель-методист».

Школа, керована Тамарою Федорівною, мала статус «зразкової», її учні завжди мали високий рівень досягнень.

Зараз працює в ЗОШ № 22 учителем історії і правознавства.

Олейникова Ганна Івлівна

Народилася 19 грудня 1922 року в с.мт. Вилковому Кілійського району Одеської області.

У 1951 році закінчила Білгород-Дністровський учительський інститут, у 1958 році — Ізмаїльський педагогічний інститут за спеціальністю «математика». З 1947 року працює у Вилківській середній школі. Пройшла шлях від учителя початкових класів, вчителя математики, фізики, до заступника директора, а з 1971 по 1986 роки — директора школи.

Г. І. Олейникова уважна, щира, завжди невтомна в роботі. Вміло створювала умови для активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці,

використовувала диференційований підхід до учнів у навчанні; її учні одержували глибокі й міцні знання з математики.

Г. І. Олейникова вела в школі велику методичну роботу, надавала постійну до-помогу молодим учителям, заохочувала творчо працюючих вчителів, узагальнювала досвід їх роботи. Під її керівництвом школа неодноразово виборювала перші місця в районних змаганнях за кращу підготовку до нового навчального року. Нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, має знак «Відмінник освіти України».

За високу результативність роботи Г. І. Олейниковій Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 6 серпня 1975 року присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку.

Олефіренко Лариса Василівна

Народилася 6 квітня 1948 року в селищі міського типу Суворове Ізмаїльського району Одеської області.

Після закінчення в 1966 році з золотою медаллю середньої школи № 1 міста Ізмаїла поступила на навчання до Ізмаїльського державного педагогічного інституту. В 1970 році закінчила його з відзнакою, отримавши спеціальність учителя англійської мови. В 1976 році з відзнакою закінчила Одеський державний університет імені І. І. Мечникова, де отримала спеціальність викладача французької мови та літератури.

Трудову діяльність розпочала в 1970 році в якості вчителя англійської мови середньої школи № 8 м. Ізмаїла. З 1979 року — організатор по-закласної і позашкільної роботи цієї ж школи, а з 1985 року — її незмінний ди-ректор.

В 1998 році Лариса Василівна, як національний переможець Українсько-Аме-риканської програми «Партнери в освіті», пройшла шеститижневе стажування з питань громадянської освіти в штаті Айова (США). В 1999 році почала втілювати в про-граму роботи школи проект «Громадянин».

В 2000 році виграла грант на участь в міжнародній Конференції з питань еко-логічної освіти в м. Діафілд (СІНА), в 2002 році представляла Україну на міжна-родній конференції за темою «Креативність та інновації в класі» в м. Юхань (КНР), в 2003 році виступила на міжнародній конференції «Взаєморозвиток культур» в м. Парижі (Франція), в 2004 році брала участь в Софії та Бухаресті в обміні досвідом роботи за проектом «Демократія в освіті».

Під керівництвом Лариси Василівни загальноосвітня школа працює над роз-робкою різноманітних проектів. В 2003 році група учнів та вчителів відвідала Аме-риканський Роберт Коледж у м. Стамбулі (Турція), в 2005 році в місті Коньяк (Фран-ція). Учні школи приймають активну участь в акціях Альянс Франсез.

За активну участь в розробці проектів «Робота з обдарованою молоддю», «Гро-мадянська освіта на уроках іноземної мови», «Громадянин», на ярмарку педагогіч-них ідей Лариса Василівна відзначена дипломами, а в 2003 році стала переможцем проекту «Школа ХХІ століття».

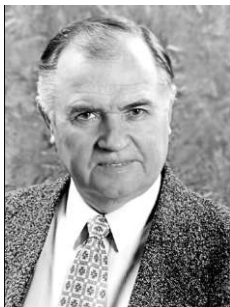
Активно виступала на семінарах, тренінгах, конференціях в містах Києві, Хар-кові, Одесі, Ізмаїлі, Болграді.

Приймає активну участь в громадській діяльності. В 2002—2006 роках депутат Ізмаїльської міської ради. Є членом колегії міського відділу освіти.

Має публікації в журналах «Вісник шкільних обмінів», «News and letters».

Неодноразово нагороджувалась органами управління освітою, а Указом Пре-зидента України від 30 листопада 2005 року їй присвоєно почесне звання «Заслу-жений вчитель України».

Олійник Іван Антонович

Народився 24 грудня 1939 року в селі Конищів Муровано-Ку-риловецького району Вінницької області.

Після закінчення школи був призваний до лав Радянської Армії на строкову службу, пізніше працював у сільському госпо-дарстві.

В 1968 році вступив до Одеського державного університету імені І. І. Мечникова на геолого-географічний факультет, який за-кінчив у 1973 році за спеціальністю викладача географії. В цьому ж році розпочав свою педагогічну діяльність на посаді вчителя географії. Наполегливо удосконалював свою педагогічну майстер-ність, працював заступником директора з навчально-виховної роботи, а з 1985 року був призначений на посаду директора загальноосвітньої школи-новобудови № 29 м. Одеси, яку поступово реформував у спеціалізовану школу з поглибленим вивчен-ням англійської мови і з українською мовою навчання, а з 2001 року цей навчальний заклад отримав статус гімназії № 9.

За неповні 20 років роботи виявив неординарні організаторські здібності та нестандартне мислення щодо розвитку та вдосконаленню навчально-виховного процесу.

За ініціативною та під керівництвом І. А. Олійника в гімназії успішно діє ав-торська програма «Науково-методична проблема формування особистості випуск-ника гімназії № 9», яка є пріоритетним напрямом діяльності педагогічного колек-тиву.

Надає особливу увагу питанню позакласної та позашкільної роботи у русі на-ціонально-патріотичного, громадянського і духовного виховання. Під керівництвом Івана Антоновича в гімназії діє авторська «Програма формування особистості гімназистів на засадах і традиціях козацько-лицарського виховання самодіяльної учнівської організації «молода Січ», впроваджуються у виховну роботу ідеї «Концепції української національної школи-родини», розробленої Інститутом українознавства Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка за редакцією академіка П. П. Кононенка. Зусиллями Олійника І. А. впродовж останніх років створюється реальна і конкретна база для реалізації ідей родинного виховання, виховання у дітей національної гідності, високих моральних людських якостей на засадах українознавства та козацько-лицарських чеснот і традицій.

Розробив факультативний курс «Сучасна соціально-економічна географія Одещини» для учнів 7(11) класу гімназії та авторську програму науково-прак-тичного семінару «Міжнародні транспортні коридори України — перспективи розвитку економіки Одещини».

І. А. Олійник є автором шести педагогічних розробок, які опубліковані в педа-гогічному журналі Одеського обласного інституту удосконалення вчителів «Наша школа» та інформаційно-аналітичному журналі «Лідери України» у спецвипуску «Шкільний кур'єр».

Нагороджувався Почесною Грамотою Міністерства освіти України, має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

Омельченко Іза Антонівна

Народилася 2 липня 1933 року в селі Капустянка Савран-ського району Одеської області.

У 1953 році закінчила Ізмаїльський учительський інститут, отримавши спеціальність вчителя російської мови та літератури. Із серпня 1953 року розпочала педагогічну діяльність; з 1953 року по 1989 рік працювала вчителем Андріїво-Іванівської середньої школи, до часу виходу на пенсію.

Іза Антонівна — спеціаліст високого класу. За роки роботи виявила себе вмілим педагогом, творчо використовувала передовий досвід, доцільно впроваджувала диференційований підхід у навчально-виховному процесі, індивідуальний підхід до учнів, активізувала пізнавальну діяльність учнів за допомогою технічних засобів навчання, міжпредметних зв'язків.

І. А. Омельченко відзначалася високим педагогічним тактом, вчительським авторитетом, доброзичливістю. Брала активну участь у роботі педагогічних читань. Щедро передавала свій досвід молодим учителям.

Неодноразово нагороджувалася освітянськими нагородами.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 12 жовтня 1979 року Ізі Антонівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зараз вона на заслуженому відпочинку, мешкає в селі Андріїво-Іваново Миколаївського району Одеської області.

Опалінська Валентина Михайлівна

Народилася 21 серпня 1914 року в селі Добра Букського району Київської області.

По закінченні у 1931 році педагогічних курсів розпочала трудову діяльність на посаді вчителя початкових класів Рясно-пільської семирічної школи Одеської області. В 1933 році була переведена на таку ж посаду в Стрюківську середню школу А.-Іванівського району Одеської області. В 1939 році закінчила Перво-майську педагогічну школу.

З 1944 року Валентина Михайлівна — вчителька початкових класів Червонокутської семирічної, а з 1949 року — середньої школи № 3 м. Березівки Одеської області, в якій працювала до останніх днів свого життя.

В цій школі повністю розкрився її педагогічний талант, її вміння працювати з дітьми. За роки роботи в школах Валентина Михайлівна привчала сотні дітей самостійно здобувати освіту. Багато її випускників стали вчителями, лікарями, агро-номами, інженерами. Вона вміла працювати не тільки з маленькими дітьми, а із своїми колегами по роботі. Вона була керівником школи передового досвіду. Дуже часто до неї на перервах і після уроків підходили вчителі за порадою з питань проведення того чи іншого уроку і вона нікому не відмовляла, з радістю передавала свої знання і уміння.

Крім того, Валентина Михайлівна тривалий час була керівником шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів, де також розкривала таємниці своєї педагогічної майстерності.

За свою невтомну педагогічну працю багато разів відмічалася органами управління освітою, виконавчої влади. Мала знак «Відмінник освіти України». Нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 1.09.1966 року Валентині Михайлівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла 31 січня 1968 року.

Орехова (Євдошенко) Ганна Яківна

Народилася 10 жовтня 1928 р. в селі Повстин Пирятинського району Полтавської області.

Після закінчення середньої школи в 1946 році розпочала трудову діяльність в якості секретаря-друкарки Решетилівської МТС, а з 1951 року — секретарем учбової частини, згодом за-відувачкою педагогічною практикою Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, де навчалася на філологічному факультеті.

З 1957 року, після отримання вищої освіти, працювала на посаді вчителя української мови та літератури середньої школи № 5 міста Одеси, згодом заступником директора з навчально-виховної роботи цієї ж школи, а потім загальноосвітньої школи-інтернату № 5.

З 1968 року Ганна Яківна — директор загальноосвітньої школи - інтернату № 6, директор школи № 121 з викладанням ряду предметів іноземною мовою. В 1973 році переведена на посаду заступника директора з навчально-виховної роботи Одеського обласного інституту удосконалення вчителів, а з 1974 року обіймає посаду директора цього ж інституту. На цій посаді розкрилися її організаторські здібності, вміння організувати педагогічні колективи на виконання тих чи інших завдань. Під її керівництвом інститут став центром науково-пошукової, методичної роботи в дошкільних, позашкільних та загальноосвітніх закладах.

Досвід роботи одеських вчителів інститутом удосконалення вчителів постійно демонструвався на Виставках досягнень народного господарства СРСР та України. Багато працівників освіти Одеської області були відзначені нагородами за кращі методичні розробки.

З її ініціативи в 1982 році працівники освіти Одеської області звернулися до всіх освітян України з закликом «Кожному вчителю — високу педагогічну май-стерність», на який відгукнулася велика кількість навчальних закладів республіки. Під гаслом цього закладу здійснювався обмін кращим досвідом роботи, проводилися педагогічні читання, педагогічні конференції, відкриті уроки.

Ганна Яківна була делегатом Третього Всесоюзного з'їзду вчителів (1978 р.) та Четвертого (1977 р.) і П'ятого (1987 р.) з'їздів вчителів України.

Неодноразово обиралася депутатом Центральної районної Ради народних депутатів в місті Одесі. З 1975 по 1988 роки керувала роботою Одеського відділення Педагогічного товариства України.

За роки своєї роботи підготувала і опублікувала в педагогічних виданнях колишнього СРСР і України більше 70 методичних рекомендацій для педагогічних працівників і організаторів народної освіти. Її роботи систематично друкувалися в науково-методичному журналі «Наша школа» та Всеукраїнській газеті «Директор школи».

За успіхи в педагогічній праці неодноразово відзначалася органами управління освітою. Має знаки «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти України». Нагороджена медаллю А. С. Макаренка «За заслуги в галузі освіти і педагогічної науки».

З 1988 року Ганна Яківна працювала старшим викладачем на кафедрі менеджменту і розвитку освіти Одеського інституту удосконалення вчителів.

Померла на 79 році життя після тяжкої хвороби 1 лютого 2007 року.

Орлова Галина Абрамівна

Народилася 10 червня 1931 року в місті Одесі.

З 1953 року, після закінчення Одеського державного педагогічного інституту іноземних мов, по 1957 рік працювала вчителем англійської мови Суворовської середньої школи Ізмаїльського району Одеської області. В 1957 році повертається до рідного міста і продовжує педагогічну діяльність на посаді вихователя, вчителя англійської мови, заступника директора з англійської мови загальноосвітньої школи-інтернату № 2 м. Одеси з вивченням англійської мови.

З цього року почалася її педагогічна дорога до школи-інтернату № 2 довжиною майже в півсторіччя.

Вчитель вищої категорії. Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Досвід Галини Абрамівни висвітлюється на шпальтах педагогічної преси.

Постійно знаходиться в пошуку нових підходів до викладання предмету, розвитку інтересів і здібностей учнів. Щедро ділиться своїм досвідом роботи. Проводить семінари для вчителів міста і області. Є наставником молодих спеціалістів.

За сумлінну і плідну роботу на освітянській ниві вона відзначалась органами освіти і виконавчої влади міста. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України», Почесними грамотами Одеської обласної державної адміністрації, виконавчого ко-мітету Одеської міської ради, Міністерства освіти і науки України.

Галина Абрамівна є зразком професіоналізму і мудрості, освіченості і шляхетності, і сьогодні діти вважають її найулюбленішою вчителькою.

Осипенко Микола Романович

Народився 1 грудня 1929 року в селі Каменська Слобода Нов-город-Сіверського району Чернігівської області.

В 1951 році закінчив Новгород-Сіверське педучилище, а в 1960 році — Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова зі спеціальності «російська мова й література».

Уся педагогічна діяльність Миколи Романовича пройшла у Василівській загальноосвітній школі Кілійського району, де він був учителем початкових класів, вчителем російської мови та літератури, а згодом — директором школи.

Микола Романович виявив себе здібним організатором, інформованим у галузі педагогіки, психології, літератури та культури. У розв'язанні всіх проблем йому притаманні сміливість, ініціативність, наполегливість.

В колективі Василівської школи завдяки Миколі Романовичу було створено атмосферу творчої праці та педагогічного пошуку. За його ініціативою було збудовано нове приміщення для школи на 320 місць.

М. Р. Осипенко завжди проводив велику громадську роботу.

Неодноразово нагороджувався Міністерством освіти України, обласним та районним відділами освіти. Мав урядові нагороди: медалі «За трудовое отличие», «За доблестный труд».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 20 січня 1989 року М. Р. Осипенку присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 2004 році.

Осмоловська Олена Костянтинівна

Народилася 17 квітня 1960 року в місті Бійськ Алтайського краю.

Після закінчення середньої школи в 1977 році переїхала до м. Одеси, де і розпочалась її трудова діяльність. Муляр тресту «Чорноморгідробуд», будівельник управління № 463. Занесена до «Книги Пошани», про неї друкували статті в газеті «Вечірня Одеса».

З 1979 по 1985 роки навчалась в Одеському інженерно-будівельному інституті на вечірньому відділенні, одержала кваліфікацію інженера-будівельника за фахом «Промислове та громадянське будівництво». З 1983 року працювала у ПТУ № 16 м. Одеси: спочатку — майстром виробничого навчання опоряджувальних робіт, пізніше — викладачем спецтехнології опоряджувальних робіт.

З 2001 року — заступник директора з навчально-виробничої діяльності. У 2003 році пройшла курси по «Церезиту» в Київській будівельній академії.

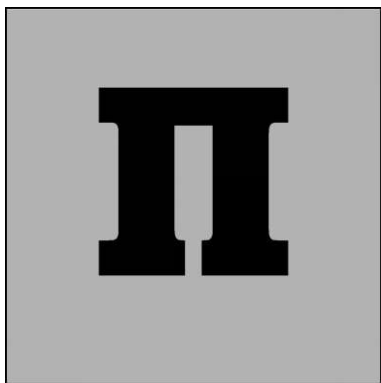
Ініціативний, ерудований викладач, досконало володіє програмним матеріалом та методикою його викладання. Стилю роботи Олени Костянтинівни характерні відшліфованість кожного уроку, чітке визначення цілей, різноманітні форми їх реалізації. До кожного уроку викладач має відповідне комплексно-методичне забезпечення, що надає ефективності навчанню.

Значну увагу Олена Костянтинівна надає методичній роботі. Багато років вона очолює методичну комісію оздоблювального профілю викладачів та майстрів виробничого навчання Одеського ПТУ будівництва та комунального господарства.

Педагогічна діяльність Олени Костянтинівни відзначається успішністю її учнів, що посідають призові місця на конкурсі «Кращі штукатурки» серед учнів ПТНЗ області.

Досвід роботи Осмоловської О. К. здобув визнання серед її колег. Вона користується заслуженою повагою серед батьків, учнів та педпрацівників навчального закладу.

Павличенко Олексій Іванович

Народився в 1929 році в селищі міського типу Мартиновка Ростовської області.

В 1952 році закінчив Білоруську сільськогосподарську ака-демію, а в 1957 році — педагогічний факультет Московської сіль-ськогосподарської академії ім. К. А. Тімірязєва.

В 1952 році почав трудову діяльність викладачем училища механізації сільського господарства в Молдові. В 1957—1970 рр. був викладачем ремісничого училища сільського господарства м. Котовська Одеської області, потім заступником директора та директором цього училища, в 1970—1972 роках працював начальником управління сільського господарства Котовського району, в 1972—1997 роках — директором ПТУ № 39 м. Котовська, а з 1997 р. — викладачем у цьому ж училищі.

Під керівництвом О. І. Павличенка ПТУ № 39 м. Котовська неодноразово було переможцем змагання серед ПТУ області, двічі було переможцем змагання серед навчальних закладів України.

О. І. Павличенко має методичну розробку з питань формування морально-пси-хологічного клімату в педагогічному колективі та виховання згуртованого педаго-гічного колективу.

Його досвід із розв'язання цього питання в практичній роботі був узагальнений на обласній методичній раді. Довгий час О. І. Павличенко очолював обласну мето-дичну секцію сільськогосподарських професій управління профтехосвіти Одеської області.

Обирався депутатом Котовської районної та Котовської міської Рад народних депутатів.

Неодноразово відзначався міністерськими нагородами. Має знак «Відмінник профтехосвіти СРСР». Нагороджений медалями «За трудову відзнаку», «За доб-лесну працю».

Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1987 році Олексію Івановичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник профтехосвіти УРСР».

Пазухін Олексій Васильович

Народився 23 лютого 1942 року в місті Іваново (Росія) в родині вчителів.

Після закінчення середньої школи навчався на факультеті німецької мови Іркутського інституту іноземних мов за фахом німецька та англійська мова.

У 1965 році закінчив інститут і розпочав свою педагогічну діяльність в Ішимському педагогічному інституті як викладач німецької мови на кафедрі іноземних мов.

Працював перекладачем у Мінському конструкторському бюро точного електронного машинобудування, а також військо-вим перекладачем у Німеччині в групі радянських військ.

З 1972 по 1975 роки — учитель і директор Вознесенської загальноосвітньої школи Арцизького району Одеської області, а з 1971 по 1985 роки — на партійній роботі в райкомі партії.

В 1985 році починає працювати вчителем англійської і німецької мов у школах міста Арциза.

Ефективно впроваджує методику інтенсивного навчання англійської мови на основі творчого і свідомого ставлення учнів до іноземної мови, зібрав багато дидактичного матеріалу з предмета, який викладає. Здійснює випереджувальне вивчення іноземної мови із здібними учнями, що виходять за рамки шкільної програми.

Не шкодуючи сил і здоров'я, робить усе можливе для того, щоб навчання іноземної мови вийшло на більш високі рубежі, проводить нетрадиційні уроки, поза-класні заходи. Видав навчальний посібник для широкого кола учителів з удосконаленням знань і навичок з англійської і німецької мов.

Досвід роботи Олексія Васильовича з інтенсивного навчання іноземної мови було вивчено й узагальнено районним відділом освіти. Його впроваджують в практику своєї роботи учителі району. Він — активний учасник районних і обласних семінарів учителів іноземної мови, автор програми факультативного курсу з інтенсивного навчання англійської мови в 10—11-х класах, схваленої обласним ІУВ.

Протягом багатьох років керує районним методичним об'єднанням учителів іноземної мови. Багато його вихованців були призерами районних і обласних предмет-них олімпіад з іноземної мови, успішно вступали на факультети іноземних мов і підтверджували свої знання, а випускники вузів стали його послідовниками, працюють за кордоном, у Японії, Америці.

Олексій Васильович користується великим авторитетом у колег, учнів та їхніх батьків. Його поважають за різносторонні глибокі знання, щирість, інтелігентність і доброту.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Учитель-методист», нагороджений знаком «Відмінник освіти України», медаллю «Ветеран праці», грамотами ЦК КП Білорусії, ЦК ЛКСМ Білорусії, Міністерства освіти і науки України.

Палієнко Зінаїда Миколаївна

Народилася 19 червня 1947 року в селі Антонюки Миколаїв-ського району Одеської області.

В 1969 році закінчила фізико-математичний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д Ушин-ського, де отримала спеціальність учителя фізики. Працювала вчителем фізики спочатку в Цеханівській середній школі Красноокнянського району, а потім в школах Миколаївського району. З 1979 року постійно працює вчителем фізики в Антоню-ківській загальноосвітній школі I-III ступенів.

Близько дванадцяти років керувала районним методичним об'єднанням учителів фізики Миколаївського району, допомагала молодим учителям, ділилася своїм досвідом та знаннями. Багато років працювала над проблемою активізації розумової діяльності учнів, шукала і застосовувала нові форми та методи роботи на уроках фізики. Здійснювала диференційний підхід у навчанні кожного учня. Намагається у доступній формі викладати навчальний матеріал, захопити дітей проблемою пошуку відповіді на якісні питання, активізувати пізнавальну діяльність учнів шляхом постановки проблемного експерименту або досліду.

Особливу увагу звертає на міжпредметні зв'язки при викладанні фізики, зв'язки з біологією, географією, хімією і звичайно ж, з математикою.

За плідну працю й успіхи у навчанні та вихованні підростаючого покоління в 1986 році указом Президії Верховної Ради СРСР нагороджена орденом Трудової Слави III ступеня, в 1985 році — медаллю «Ветеран праці».

Неодноразово нагороджувалася органами управління освітою, має знак «Від-мінник освіти України» та педагогічне звання «Учитель-методист».

Палладій Ольга Миколаївна

Народилася 18 вересня 1942 року в селі Айдирля Кваркен-ського району Чкаловської області Російської Федерації.

Трудову діяльність розпочала у 1965 році після закінчення фізичного факультету Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова на посаді вчителя фізики. Згодом працювала заступником директора середньої школи № 122, а з вересня 1981 року — директором середньої школи № 36, реорганізованої в 1989 році в Рішельєвський ліцей.

Організаторський талант Ольги Миколаївни розкрився в роки її роботи в Рішельєвському ліцеї, в якому сформовано працелюбний педагогічний колектив, здатний генерувати нові цікаві ідеї, створювати оптимальні умови для розкриття природних здібностей, талантів кожного його вихованця. За роки функціонування ліцею біля 400 його учнів стали призерами та переможцями III етапу Всеукраїнських олімпіад, Всеукраїнських предметних олімпіад та міжнародних турнірів юних фізиків, а п'ятеро вихованців отримали срібні та бронзові медалі на Міжнародних олімпіадах із математики, інформатики та біології.

Ольга Миколаївна — учителька вищої категорії, має звання «Вчитель-методист», за наслідками анкетування студентів Одеських вищих навчальних закладів, котрі раніше були її учнями, двічі (1996, 1997 рр.) удостоєна гранта Соросівського вчителя, має публікації в науково-методичних журналах, та інших освітянських виданнях («Наша школа», «Освіта», «Директор школи», «Завуч»), видала методичний посібник «Планування уроків з фізики в 10 класі», бере активну участь у роботі науково-методичних конференцій, симпозіумів, педагогічних читань.

За ініціативою Ольги Миколаївни створено декілька авторських навчальних планів. Вона неодноразово брала участь у телепрограмах «Урок після уроку», «П'ять днів», «Контрольна для дорослих». За створення телефільму «Увага, нова школа» в 1991 році нагороджена срібною медаллю виставки досягнень народного господарства СРСР.

За довголітню творчу педагогічну діяльність неодноразово відзначалася органами управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України».

В 1999 році отримала Почесну відзнаку Голови Одеської державної адміністрації, в 2000 році нагороджена дипломом Міжнародного відкритого Рейтингу «Золота Фортуна» та «Свята Софія», внесена до Книги національної іміджевої програми «Лідери XXI століття» 500 впливових особистостей Одеського регіону.

Указом Президента України від 16 травня 2001 року Ользі Миколаївні присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Палтишев Микола Миколайович

Народився 10 жовтня 1946 року в місті Ленінграді.

В 1970 році закінчив Одеський технологічний інститут ім. М. В. Ломоносова, в 1976 р. — Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського, отримавши спеціальність учителя мате-матики.

З 1971 року працює викладачем фізики вищого професійно-технічного училища № 1, з 1993 року — завідувачем кафедри педагогіки і психології, згодом початкового навчання і дошкільного виховання, а з 2004 року вчителем фізики загальноосвітньої шко-ли № 55 м. Одеси.

За роки педагогічної роботи розробив і впроваджує в практику роботи поетапну систему навчання, сформулював поняття «педагогічна гармонія», «принцип гармонійності». Його кабінет фізики був одним із кращих в Україні. Очолював автор-ську Всесоюзну школу з фізики, проводив показові уроки майже в усіх колишніх республіках Радянського Союзу, в містах України, в країнах далекого зарубіжжя: Франції, Японії, Німеччині, Монголії, Кубі.

Про його систему роботи писали вчені-педагоги Ю. К. Бабанський, М. М. Поташ-ник, Б. С. Гершунський, В. А. Паламарчук та інші.

Микола Миколайович неодноразово відзначався керівниками органів управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Лауреат педагогічної премії ім. Н. К. Крупської, ім. В. І. Вернадського, премії АПН СРСР. Почесний працівник системи професійно-технічної освіти, золотий і срібний медаліст ВДНГ СРСР. Нагороджений медалями «За трудову доблесть», «Ветеран системи ПТО СРСР», почесною відзнакою Президента України «Срібний Хрест», норвезьким орденом «За заслуги в розвитку культури Норвегії» та золотим знаком АПН України ім. К. Д. Ушинського.

В 1987 році захистив дисертацію на звання кандидата педагогічних наук. Він є автором понад 170 публікацій та навчальних посібників для вчителів, зокрема «Открывая своё сердце коллегам», компакт-диск «Беседы с народным учителем...».

В 1988 році обирався народним депутатом СРСР.

Учасник Першого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти в 1988 році та П'ятого з'їзду вчителів України в 1987 році.

В 1987 році Указом Президії Верховної Ради СРСР йому присвоєно почесне звання «Народний учитель СРСР».

Панасюк Ганна Іллівна

Народилася 15 лютого 1933 року в місті Березівка Одеської області.

Після закінчення Одеського педагогічного училища в 1946 році працювала на комсомольській роботі, а з 1948 року по 1978 роки, до виходу на пенсію, — учителькою початкових класів середньої школи № 3 м. Березівки.

Ганна Іллівна у своїй роботі приділяла велику увагу удосконаленню методики навчання молодших школярів, урізноманітненню форм і методів виховання особистості. Її уроки завжди були цікавими, а слова, звернуті до дітей, — добрими та мудрими. Вона охоче передавала свій багатий педагогічний досвід колегам, серйозну увагу приділяла роботі з батьками своїх учнів. Заслужено користувалась високим авторитетом серед колег та громадськості.

Була учасником Великої Вітчизняної війни, працювала в госпіталі на різних роботах, допомагаючи пораненим. Нагороджена медаллю «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941—1945 годов».

За успіхи у вихованні учнів Г. І. Панасюк Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1973 році присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України». Нагороджувалась почесними грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Була учасником IV з'їзду вчителів України в 1977 р.

Померла у 1999 році.

Панасюк Надія Йосипівна

Народилася 2 січня 1960 року в селі Мирне Кілійського району Одеської області.

Закінчила геолого-географічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. Трудову діяльність розпочала в 1983 році в якості звільненого секретаря комсомольської організації в школі № 54 міста Одеси. З 1989 року працює вчителькою географії та економіки в Одеській загальноосвітній школі № 72.

За період роботи проявила себе як вчитель-новатор, вчитель з особливим творчим підходом до викладання предмету.

Надія Йосипівна постійно знаходиться в творчому пошуку, активно впроваджує у навчальний процес інноваційні технології. Її учні ставали неодноразовими призерами районних олімпіад, учасниками обласних олімпіад, конкурсів Малої академії наук.

В 2003 році Панасюк Н. Й. стала переможцем районного туру конкурсу «Учитель року». Приймає участь в апробації підручників. Є активним учасником районних та обласних семінарів.

Учитель постійно здійснює навчально-методичну роботу різних видів і форм, спрямовану на підвищення професіоналізму, педагогічної майстерності. Її уроки дуже різноманітні за змістом, структурою, способами організації навчальної діяльності. Надія Йосипівна прививає любов до свого предмету, про це свідчать і такі факти, що чотири її учні присвятили своє життя професії вчитель географії.

Надія Йосипівна відзначена Почесними грамотами районного, міського та обласного управління освіти.

Пастух Світлана Іванівна

Народилася 26 березня 1947 року на станції Сергія Лазо Ка-линівського району Приморського краю (Росія).

У 1964 році закінчила Ставрівську середню школу Красноок-нянського району Одеської області зі срібною медаллю, у 1968 році — з відзнакою Ізмаїльський державний педагогічний інститут, факультет іноземних мов, англійське відділення.

В 1968 році почала працювати вчителькою англійської мо-ви Біляївської середньої школи № 1 Одеської області. З 1970 по 1972 роки працювала ІІ секретарем Біляївського РК ЛСМ України.

В 1973 році за сімейними обставинами переїхала до міста Одеси, працювала заступником директора з виховної роботи загальноосвітньої школи № 68 м. Одеси. З 1976 року — у Жовтневому відділі народної освіти м. Одеси на посаді інспектора шкіл та викладала англійську мову в загальноосвітній школі № 119 м. Одеси.

В 1982 році обійняла посаду заступника директора по навчально-виховній роботі в загальноосвітній школі № 119, на якій працювала до 1997 року. Під її ке-рівництвом у школі успішно працював клуб інтернаціональної дружби імені Джона Ріда, кафедра іноземних мов, районний постійно діючий семінар учнів та вчителів, оскільки вона була членом Правління руху «Педагоги за мир і взаєморозуміння» та членом Одеського комітету захисту миру.

В 1998 році стала переможцем міжнародного конкурсу «Україно-Американські премії за досягнення у викладанні», брала участь у семитижневому семінарі з підвищення педагогічної майстерності в Університеті штату Делавер, в Лінкольн центрі в Нью-Йорку.

Її учні займають провідні місця на олімпіадах з англійської мови на різних рів-нях, включаючи Всеукраїнську олімпіаду з англійської мови.

З 1986 року майже 60 її учнів закінчили факультети романо-германської філо-логії в престижних вузах України та Росії.

За останні 6 років підготувала до успішної здачі екзамену з TOEFL 18 учнів гімназії, які сьогодні навчаються в вузах Канади, Великобританії та США.

Вчитель не тільки дає глибокі знання, але й являє собою взірць компетенції, є ініціатором і провідником усіх творчих починань і педагогічних новацій.

Вчитель вищої категорії, вчитель-методист, «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 2 жовтня 2003 року їй присвоєно почесне зван-ня «Заслужений вчитель України».

Пахомова Ганна Вікторівна

Народилася 11 серпня 1971 року в місті Одесі.

Після закінчення у 1987 році середньої школи № 35 м. Одеси з срібною медаллю, навчалася в Одеському національному уні-верситеті ім. І. І. Мечникова, на механіко-математичному факуль-теті.

Трудовий шлях розпочала у 1994 році на посаді вчителя інформатики загальноосвітньої спеціалізованої школи № 94. За цей період зарекомендувала себе як вчитель, який досконало володіє ефективними формами та методами навчально-виховного процесу.

Ганна Вікторівна плідно працює над проблемою удосконалення навчально-ме-тодичного забезпечення викладання курсу інформатики в умовах впровадження профільного навчання, постійно розробляє та удосконалює навчальні

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

методики ви-кладання профільних і допрофільних курсів з урахуванням особливостей навчання і традицій школи. Головною особливістю системи роботи Ганни Вікторівни можна вважати створення комплексу програмного і методичного забезпечення викладання курсу інформатики у 10—11 класах, у яких інтегровані та логічно ув'язані її ав-торські розробки: пропедевтичний курс «Інформатики» для 1—4 класів, фа-культативний курс «Програмування мовою Лого» для 5—7 класів, профільні спец-курси «Графіка і Web-дизайн» та «Візуальне програмування» для 10—11 класів.

У своїй роботі вчителька застосовує різноманітні методики навчання: проб-лемне навчання, метод проектів, групову роботу. Уміло використовує та вдало поєднує технічні можливості, ресурси мережі Інтернет, особливо орієнтовані форми навчання, а, також, удосконалює свій професійний рівень. Ганна Вікторівна успішно пройшла навчання за програмою дистанційних курсів через мережу Інтернет, постійно приймає участь у міжнародних навчально-практичних семінарах, які про-водяться організацією ОРТ у країнах СНД та Балтії, Великобританії, Ізраїлі.

Свій досвід передає колегам. Приймає активну участь у проведенні семінарів для вчителів району, міста та області. Очолює роботу педагогічного майданчика на базі загальноосвітньої спеціалізованої школи № 94 для вчителів — слухачів під-вищення кваліфікації при Одеському обласному інституті підвищення кваліфікації вчителів.

Її учні приймають активну участь в обласних етапах олімпіад, конкурсі малої академії наук та міжнародних проектах.

Має вищу кваліфікаційну категорію та педагогічне звання «старший вчитель».

Ганна Вікторівна приймала участь в конкурсі «Учитель року-2006» та зайняла I місце на обласному етапі, представляла Одещину на Всеукраїнському етапі. За результатами конкурсних змагань вона посіла там друге місце серед найкращих вчителів інформатики України та отримала звання «Лауреат Всеукраїнського конкурсу «Учитель року»».

Нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, відмічалася місце-вими органами управління освітою.

Має знак «Відмінник освіти України».

Пашковська Діна Георгіївна

Народилася в 1939 році.

Після закінчення Одеської державної консерваторії імені А. В. Нежданової в 1962 році отримала направлення на роботу в Миколаївське музичне училище завідуючою фортепіанним від-ділом.

З 1970 року працює викладачем фортепіанного відділу Одеського училища мистецтв і культури імені К. Ф. Данькевича.

За роки педагогічної діяльності випустила понад 100 музи-кантив-викладачів, більшість яких продовжили навчання у вищих музичних навчальних закладах.

Серед студентів спеціалізації «Фортепіано» класу викладача Пашковської ба-гато лауреатів Республіканських та Міжнародних конкурсів.

Високопрофесійна робота Д. Г. Пашковської кожного року відзначалась у звітах голів державних кваліфікаційних комісій. Вона є володарем багатьох дипломів та грамот Міністерства культури України (1997 рік), Обласного управління культури (1999 рік) та Почесної відзнаки Одеської обласної ради (2004 рік).

Користується заслуженим авторитетом серед викладачів та студентів училища.

Пеліван Ганна Миколаївна

Народилася 18 березня 1953 року у селі Главани Арцизького району.

Закінчивши школу, відчула душевний потяг до дітей і на все життя пов'язала з ними свою долю.

У 1979 році закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова за фахом «Історія». Під час своєї педагогічної діяльності Ганна Миколаївна пройшла шлях від старшої піонервожатої до директора першого в місті Арцизі навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1-гімназія».

Вчитель вищої категорії, вчитель-методист.

Майстерність Ганни Миколаївни, як керівника, перш за все полягає в її умінні працювати з педкадрами.

Енергійна, дійова, закохана в свою справу, вона зуміла підняти свою школу на новий ступінь розвитку: з 2001 року школа реорганізована в НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1 - гімназія».

В зв'язку з переходом на новий ступінь розвитку в школі оновлюється і збагачується зміст науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу, вводяться нові навчальні предмети, спецкурси, факультативи.

Суттєво змінився зміст уроку та виховної роботи.

Під керівництвом Ганни Миколаївни вчителі впроваджують нові технології, намагаються знайти свої методи, свій шлях в розв'язуванні тих проблем, які раніш ніхто не розв'язував.

Ганна Миколаївна намагається створити в колективі атмосферу довіри, поваги до особистості, заохочує до активної педагогічної діяльності.

За її сприяння з'явилися нові управлінські структури такі як: школа вищої майстерності; школа удосконалення майстерності; творча група; лабораторія молодих вчителів.

Вчителі школи — активні учасники районних, обласних конкурсів «Учитель року», ярмарок педагогічних ідей.

Школа є базовою з профільного навчання. Вже 5 років школа впроваджує про-фільне навчання. Випускники школи поступають і навчаються в престижних вузах України.

Більш 10 років школа утримує перше загальнокомандне місце в районних олімпіадах. Учні школи одержують призові місця з різних предметів, є активними учасниками і призерами обласних олімпіад.

В школі створені всі умови для творчої діяльності вчителів та учнів: методичний кабінет, бібліотека, навчальні кабінети, шкільний краєзнавчий музей, які відпо-відають сучасним вимогам. Школа достатньо укомплектована комп'ютерною технікою. Вона є базовим шкільним комп'ютерним центром району.

Ганна Миколаївна Пеліван нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Пелін Агріпина Макарівна

Народилася 5 червня 1940 року в селі Новоселівка Саратовського району Одеської області.

В 1962 році закінчила Кишинівський державний університет і працювала в Молдові 12 років. З 1973 року до 2004 року викладала французьку мову в Новоселівській середній школі Саратовського району.

Працювала в постійному творчому пошуку з почуттям любові

до дітей, безмежної відданості своїй справі, її досвід — неоціненний внесок у справу навчання та виховання дітей.

А. М. Пелін ретельно планувала свою роботу на уроці. Особливу увагу приділяла активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці, виховувала інтерес до вивчення іноземної мови, навчала школярів працювати самостійно, заохочувала ініціативу, допитливість учнів. На уроці використовувала різноманітні методичні прийоми роботи, майстерно проводила кожний урок. Її вихованці вільно володіють французькою мовою в межах навчальних програм. Учні Агрипини Макарівни — постійні призери районних, обласних, республіканських олімпіад із французької мови.

Неодноразово відзначалася освітянськими установами, має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Указом Президента України в 1993 році А. П. Пелін присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

З 2004 року на заслуженому відпочинку.

Перлик Олександра Михайлівна

Народилася в 1896 році в селі Татарка Одеської області.

У 1915 році закінчила жіночу гімназію в місті Одесі, працювала вчителькою початкових класів Великодальницьких шкіл Біляївського району до 1961 року.

Олександра Михайлівна була фахівцем своєї справи високого гатунку. Любила своїх учнів, до кожного шукала індивідуальний підхід, робила як учитель все, аби її учні свідомо оволодівали міцними знаннями. На кожному уроці викликала високу активність учнів, формувала їхню допитливість, вміння глибоко аналізувати явища життя.

Олександра Михайлівна була чуйним, мудрим вихователем, її поважали, любили і учні, і їхні батьки.

Праця Олександри Михайлівни була відзначена урядовими нагородами. Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1956 році їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла у 1967 році.

Перлова Раїса Володимирівна

Народилася 21 січня 1932 року в місті Саврані Одеської області.

Раїса Володимирівна розпочала свою трудову діяльність після закінчення в 1958 році Тираспольського педагогічного інституту ім. Т. Г. Шевченка за спеціальністю «російська мова та література». З 1960 року працювала заступником директора з навчально-виховної роботи в школах військових гарнізонів селищ міського типу Сарата, Мартинівка, з 1963 р. — в Угорщині. З 1970 до 1979 року цю ж посаду обіймала в школах № 54, № 20 Малиновського району міста Одеси. З 1979 року — заступник директора з навчально-виховної роботи загальноосвітньої школи № 46.

Творчо мислячий педагог, який досконало знає свій предмет, уроки якого проходять на високому науково-методичному рівні. Раїса Володимирівна очолює методичну роботу в школі. В конкурсі методичних кабінетів її кабінет визнали кращим. На базі кабінету ведеться плідна робота щодо вивчення, узагальнення та втілення в практику роботи перспективного педагогічного досвіду. Велика увага приділяється створенню навчально-методичних комплексів з метою підвищення ефективності уроків. Цикл відкритих уроків «Серебряный век русской поэзии»,

записаний на відеокасету, використовується як наочний матеріал іншими вчителю-лями школи.

Її учні посідають призові місця в олімпіадах, науково-дослідницьких конференціях, Малої академії наук.

Перлова Раїса Володимирівна має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України».

Нагороджена медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці». За вагомий внесок в інтернаціональне виховання учнів — золотою медаллю «За дружбу між народами», більш ніж 55 Почесними грамотами та дипломами.

Петренко Віра Арсентіївна

Народилася в 1947 році в селі Михайлопіль Іванівського району Одеської області.

Одразу після закінчення середньої школи в 1965 році почала працювати вчителем російської мови та літератури в сільській школі, а також здобувала заочно вищу освіту на механіко-математичному факультеті Одеського державного університету імені І.І. Мечникова. В перші роки своєї педагогічної кар'єри викладала майже всі шкільні предмети. З 1970 року почала працювати з класом-комплект, з 1981 р. — в початкових класах, згодом — директором Михайлопільської неповної середньої школи, а з 2004 року директором Богунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів-дитячий садок.

Головна мета в роботі Віри Арсентіївни полягала у тому, щоб дати учням міцні знання, виховати їх працелюбними, чесними людьми. Ще в 70-і роки широко застосовувала диференційоване та випереджаюче навчання. Велике місце в роботі займала підготовка наочності. Вона першою в районі застосувала саморобні тренажери на уроках читання та математики, що дало позитивні результати. Довгий час керувала методичним об'єднанням учителів початкових класів району.

Нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

За досягнуті результати у вихованні підростаючого покоління Вірі Арсентіївни Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1982 році присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Петренко Марина Адіївна

Народилася 7 квітня 1967 року в місті Одесі.

Після закінчення середньої школи поступила на біологічний факультет Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Після відмінного закінчення цього вищого навчального закладу у 1989 році розпочала трудовий шлях на посаді вчителя біології загальноосвітньої спеціалізованої школи № 35, де працює до сьогоднішнього дня.

Основною метою своєї роботи М. А. Петренко вважає розвиток творчої особистості кожного учня. Її вихованці постійно приймають участь у олімпіадах з предмету, науково-практичних конференціях Малої академії наук та займають призові місця на районному, міському та обласному рівнях.

Марина Адіївна протягом багатьох років є членом журі олімпіад, конкурсів, приймає активну участь у житті школи, району, міста.

У 1998—2002 роках працювала заступником директора школи з навчально-виховної роботи.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

З 2001 року за сумісництвом працює фаховим редактором навчальної літератури видавництва «Ярослав». Учасник багатьох конференцій, семінарів з питань створення та видання навчальної літератури. Вона є автором навчального посібника «Практикум з біології. 7 клас», який у 2002 році отримав гриф Міністерства освіти та науки України і навчально-наочного посібника «Ліс та його мешканці».

Нею розроблені методичні поради для молодих вчителів з теми: «Система перевірки та оцінювання знань, вмінь та навичок учнів на уроках біології при реалізації особистісно-зорієнтованого підходу у сучасному навчанні та вихованні», «Проблемні ситуації на уроках біології», «Міжпредметні зв'язки на уроках біології».

Готується для друку підручник «Біологія. 10 клас» для шкіл гуманітарного профілю, а також посібник «Методичні розробки. Природознавство. 6 клас».

За плідну працю на освітянській ниві, високу професійну майстерність та активну громадську діяльність нагороджена грамотою Міністерства освіти та науки України, відзначалася місцевими органами управління освітою.

Петку Михайло Георгійович

Народився 9 листопада 1936 року в селі Нова-Покрова Із-маїльського району Одеської області.

У 1955 році закінчив Білгород-Дністровське педучилище за спеціальністю вчитель початкових класів.

З 1955 року працював вчителем 1—4 класів Ново-Покровської семирічної школи. Цього ж року призваний до лав Радянської Армії.

Після демобілізації, з 1958 по 1962 роки працює вчителем початкових класів у Приозерненській восьмирічній школі Кілійського району й заочно закінчує у 1969 році Тираспольський державний педагогічний інститут ім. Т. Г. Шевченка, факультет біології.

З 1962 року був призначений директором Приозерненської восьмирічної школи Кілійського району й на цій посаді перебуває вже 44 роки. Михайло Георгійович постійно здійснює керівництво школою у відповідності з діючим законодавством України, Положенням про середній загальноосвітній навчальний заклад, Статутом школи. Враховуючи специфічність контингенту учнів й мову навчання (школа з молдавською мовою навчання) уміло забезпечує ефективну і стабільну роботу школи, згуртував стабільний високопрофесійний педагогічний колектив. Як талановитий керівник забезпечує на належному рівні навчальну, виховну та методичну роботу. Сприяє підвищенню ефективності і професіоналізму роботи педколективу школи шляхом участі в роботі районних методоб'єднань, семінарів та інших методичних заходів.

На належному рівні забезпечує роботу школи в сучасних фінансово-економічних умовах господарювання, пов'язаних з недостатнім бюджетним фінансуванням шляхом залучення додаткових позабюджетних коштів для поповнення при школі Фонду загальної обов'язкової освіти, спрямованого на розвиток та зміцнення навчально-матеріальної бази школи. Під його керівництвом було побудовано нову школу на 320 навчальних місць.

Петку Михайло Георгійович досвідчений педагог та вихователь, має високу науково-теоретичну підготовку, досконало володіє методикою викладання біології. Його повсякденна робота як вчителя спрямована на підвищення рівня знань та вмінь учнів.

Майстерність, ініціатива, здібність до творчого вибору оптимальних засобів та методів навчання підвищують ефективність його уроків, дають можливість озброїти учнів глибокими і міцними знаннями і виробляти практичні вміння і навички.

Протягом 10 років Михайло Георгійович є постійним членом Одеської Міжвузівської приймальної комісії (для учнів — випускників шкіл з молдавською мовою навчання) для вступу у вищі навчальні заклади м. Одеси, Молдови, Румунії.

Михайло Георгійович користується заслуженим авторитетом серед односель-чан, педагогічної громадськості району, області. За свою педагогічну діяльність неодноразово нагороджувався Почесними грамотами Міністерства освіти України, місцевих органів управління освітою. Має відзнаку Золотий знак губернатора Одеської області.

Підвальна Людмила Андріївна

Народилася 23 травня 1958 року в селі Мазурове Кривоозер-ського району Миколаївської області.

У 1981 році закінчила Херсонський державний педагогічний інститут ім. Крупської за спеціальністю вчитель математики. З 1981 по 1984 роки працювала вчителем математики Великоваши-лівської восьмирічної школи Любашівського району. З грудня 1999 року по жовтень 2000 року виконувала обов'язки завідуючо-го відділу освіти, з жовтня 2000 року по даний час — начальник відділу освіти Любашівської районної державної адміністрації.

Під її керівництвом проводиться робота по зміцненню мате-ріально-технічної бази навчальних закладів району. За період з 2000 року в районі газифіковано 5 загальноосвітніх шкіл та 3 дитсадки, проведено капітальний ремонт Зеленогірської загальноосвітньої школи.

В зв'язку з реформуванням освіти в районі створено 5 закладів нового типу, два навчально-виховні комплекси «школа-дитсадок», «школа-гімназія», два навчально-виховні комплекси «ЗОШ-ліцей» (в смт. Любашівка та с. Троїцьке). Вона завжди в пошуках підходів до здійснення освітньої політики в районі. Основним своїм зав-данням Людмила Андріївна вважає збереження сформованого рівня навчально-ви-ховної роботи в закладах освіти, залучення дітей шкільного віку до досягнень націо-нальної культури, традицій, роботу з обдарованими дітьми.

В період реформування освіти приділяє увагу оснащенню загальноосвітніх на-вчальних закладів новітніми технологіями навчання, забезпечення якісного функ-ціонування дошкільних та загальноосвітніх закладів.

Знаходить розуміння в довірених їй педагогічних колективах загальноосвітніх навчальних закладів і органах виконавчої влади, завдяки чому оптимально вико-ристовуються питання підготовки юнаків і дівчат до свідомого вибору професії.

Постійно працює над поліпшенням якісного складу педкадрів, проводить знач-ну роботу по профорієнтації на педагогічні професії через налагодження творчих зв'язків з вищими навчальними закладами.

Була делегатом Другого Всеукраїнського з'їзду педагогічних працівників Ук-раїни в 2001 році.

За досягнення в роботі відзначалася обласним управлінням освіти і наукової діяльності, Міністерством освіти і науки України, нагороджена знаком «Відмінник освіти України», Почесною Грамотою голови облдержадміністрації.

Пініч Світлана Петрівна

Народилася 11 листопада 1946 року на Алтаї. Вищу освіту здобула в 1973 році в Барнаульському педагогіч-ному інституті.

Трудову діяльність розпочала в 1964 році старшою піонерво-жатою Новосільської школи в Алтайському краї.

- З 1966—1970 рр. — вихователь гуртожитку Одеського кон-сервного заводу.
- З 1970—1973 рр. — секретар комітету комсомолу УПК Обл-побутуправління м. Одеси.
- З 1973—1980 рр. — заступник директора з учбово-виховної роботи ПТУ Облпо-бутуправління м. Одеси.
- З 1980—1982 рр. — начальник відділу обрядових послуг Облпобутуправління м. Одеси.
- З 1982—1985 рр. — директор фірми «Свято» м. Одеси.
- З 1985 року по теперішній час — директор Одеського Вищого професійного училища сфери послуг.

Під керівництвом Світлани Петрівни ВПУ сфери послуг м. Одеси пере-творилось в одне з найкращих училищ області, яке має свої традиції і історію. За роки її праці випущено близько 27 тисяч кваліфікованих робітників для служби по-буту м. Одеси і України.

Велику увагу приділяє підбору, розстановці і вихованню кадрів, під її керів-ництвом створений творчий педагогічний колектив.

Науковий процес забезпечують висококваліфіковані викладачі і майстри ви-робничого навчання, багато з яких мають вищу кваліфікаційну категорію, звання «Викладач-методист». На високому рівні ведеться методична робота: видаються підручники, методичні посібники, рекомендації.

Під керівництвом Піпич С. П. училище здобуло високий рівень навчально-вироб-ничої та побутової культури. До послуг студентів — 17 кабінетів теоретичного навчання та 30 виробничих майстерень, гуртожиток, їдальня на 100 місць, бібліотека з читальним залом, фонд якої нараховує понад 30 тис. примірників.

Світлана Петрівна — член жіночої ради Малиновського району м. Одеси, ради директорів побутових підприємств, заступник голови ради директорів системи професійно-технічної освіти Одеської області, регіональної Ліги перукарів Укр-союзсервісу.

Колекції колективу училища отримали перемогу на II Міжнародному фести-валі в березні 2001 року, колекція одягу «Ювілейна» відзначена «Гранпрі».

На базі ВПУ сфери послуг організовані та функціонують УВЦ «Академія кра-си»; НВЦ «Академія ювелірного мистецтва», в яких на високому професійному рівні молодь міста та області отримує престижні професії.

В січні 2003 року рішенням Науково-експертної ради національної іміджевої програми «Лідери ХХІ століття» Піпич С. П. відзначена нагородою «Свята Софія» за особистий внесок у відродження духовності національної науки та культури, в 2003 році її ім'я занесено в книгу «500 впливових особистостей», в 2004 році — в кни-гу «500 впливових особистостей Одеського регіону», в 2005 році — в Книгу «Славетні жінки».

За великий внесок у розвиток професійної освіти, за рідкісну працездатність, за уміння відчувати та втілювати в життя все передове, новітнє, Піпич Світлана Пет-рівна користується повагою в колективі училища, серед працівників професійно-технічної освіти і побуту міста та за його межами.

Піпич С. П. має нагороди: медаль «Ветеран праці» (1993 рік), знаки «Відмінник служби побуту України» (1999 рік) і «Відмінник освіти України» (2000 рік), диплом Лауреата обласного конкурсу «Жінка 10-річчя» (2001 рік). Постановою Президії ЦК профспілки України їй присвоєно почесне звання «Кращий господарник року у ви-рішенні соціально-економічних питань».

Указом Президента України від 20 серпня 2003 року Піпич С. П. присвоєно по-чесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Піструїл Микола Олексійович

Народився 5 березня 1955 р. в селі Тригради Красноокнянського району Одеської області.

Свій трудовий стаж розпочав в 1973 році старшим піонерво-жатим Красноокнянської школи № 1. Після проходження служби в лавах Радянської Армії в 1975 році вступив в Балтське педа-гогічне училище, яке закінчив в 1978 році з відзнакою. Повернувся працювати вчителем математики в рідну Триградську школу. Після закінчення Одеського державного університету ім. І.І. Меч-никова, в 1982 році був призначений директором цієї школи, а з 1987 року — начальником відділу освіти Красноокнянського району.

Величезний організаторський талант Миколи Олексійовича розкрився на ос-танній посаді — завідуючого районним відділом освіти. За роки його роботи в Крас-ноокнянському районі утворився один з кращих, за якісним складом, педагогічний колектив. Особливо, ретельно підбирає Микола Олексійович кадри керівників шкіл і працівників відділу освіти. Постійно піклується про розвиток мережі установ осві-ти, створення матеріальної бази для навчання дітей, покращення якісного складу педагогічних працівників. Під його керівництвом в районі створена ДЮСНІ, відкриті школи нового типу. Завдяки ефективному керівництву в районі збережена мережа шкіл, забезпечено харчуванням дітей, знизилась кількість правопорушень серед школярів. За його ініціативою запроваджено профільне навчання, комп'ютеризовані всі школи району.

Проявляє оперативність у прийнятті рішень. Тримає на контролі завдання, по-ставлені перед апаратом відділу та керівниками закладів освіти, до їх повної реа-лізації.

Компетентний в питаннях організації роботи закладів освіти, відповідальний, проявляє творчу ініціативу. Уважний, щирий, завжди невтомний в роботі. Постійно вивчає і досконало знає нормативно-правові акти в сфері освіти. Відзначається ви-соким педагогічним тактом, вчительським авторитетом, доброзичливістю. Дуже ви-можливий до себе і до своїх колег, не вибачає легковажного ставлення до роботи.

Микола Олексійович обирався делегатом Першого та Другого з'їздів педагогіч-них працівників України (1992, 2001 рр.). За заслуги в розвитку освіти та за активну участь у громадському житті неодноразово нагороджувався грамотами Міністер-ства освіти і науки України.

Завжди проводив і зараз веде активну громадську роботу. Обирався депутатом районної ради 2-х скликань.

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України», почесною відзнакою голови Одеської обласної ради.

Плохотнюк Алла Миколаївна

Народилася 10 вересня 1964 року в селі Мостове Миколаївського району Одеської області.

Мрія стати вчителем прийшла до Алли Миколаївни ще під час навчання в школі. Після закінчення Першотравневої загаль-ноосвітньої школи Комінтернівського району вступила до Одесь-кого державного пединституту ім. К. Д. Ушинського.

Сьогодні А. М. Плохотнюк — вчитель вищої категорії, стар-ший вчитель. Велику увагу приділяє методичному забезпеченню навчального процесу, цікаво проводить нетрадиційні уроки

української мови і літератури: уроки-роздуми, уроки захисту знань, уроки-панорами, які сприяють розвитку творчого мислення школярів. Творчо використовує елементи народознавства на уроках мови та літератури. Охоче ділиться досвідом роботи з колегами методикою проведення інтегрованого уроку.

Активно працює над проблемою «Шляхи втілення особистісно орієнтованого навчання в практику роботи сучасної школи».

Алла Миколаївна протягом багатьох років працює заступником директора з навчально-виховної роботи в Міжліманській загальноосвітній школі Біляївського району. Неодноразово нагороджувалася грамотами обласного і районного управлінь освіти, Біляївської райдержадміністрації. Користується заслуженим авторитетом серед вчителів, батьків та учнів.

Погребнюк Надія Данилівна

Народилася 25 травня 1947 року в селі Білий камінь Чечельницького району Вінницької області.

Після отримання середньої освіти закінчила Балтське педагогічне училище, трохи пізніше Кіровоградський педагогічний інститут, де отримала спеціальність вчителя української мови та літератури.

Трудовий шлях розпочала в 1967 році вчителькою початково-виховних класів Бондурівської загальноосвітньої школи на Вінниччині, згодом працювала секретарем Балтського райкому комсомолу, заступником директора з виховної роботи Балтської загально-освітньої школи № 1 імені О. Гончара, а з 1986 року — вчителька української мови та літератури цієї ж школи.

Надію Данилівну відрізняє високий професіоналізм, педагогічна майстерність, творче ставлення до виховання молодого покоління. Вона щиро віддає свої знання дітям, виховує глибокий інтерес до навчання.

Її педагогічна праця супроводжується невтомним пошуком нового у викладанні української мови та літератури.

Кожен її урок — приклад співпраці учителя і учня, відкриття нових героїв, відкриття поетичного слова. Надія Данилівна плекає у своїх вихованців любов до рідної української мови, краси поетичного слова.

Велику увагу приділяє методичному забезпеченню навчального процесу. Цікаво проводить нетрадиційні уроки: уроки-роздуми, уроки-диспути, уроки-панорами, які сприяють розвитку творчого мислення школярів.

Її учні — призери районних і учасники обласних олімпіад з української мови та літератури, конкурсів знавців української мови ім. П. Яцика, різноманітних конкурсів творів, переможці районних, обласних засідань Малої академії наук, Всеукраїнської МАН.

Надія Данилівна — керівник методичного об'єднання вчителів української мови й літератури школи та району. Наставник молоді.

Завідувачка кабінетом-музеєм Т. Г. Шевченка, пропагує творчість видатних українських літературних діячів, поетів та письменників Балтщини, Одещини.

Бере активну участь у художній самодіяльності. Драматичний гурток під її керівництвом є неодноразовим лауреатом оглядів — конкурсів «Таланти твої, Україно». Розробила велику кількість сценаріїв по відзначенню народних свят, звичаїв та обрядів.

Педагогічний досвід Надії Данилівни здобув визнання серед колег, її досягнення відзначені високою оцінкою. Вона має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

Нагороджувалася Грамотою Міністерства освіти і науки України. Її досягнення на педагогічній ниві відмічалися місцевими органами управління освітою. Має знак

«Відмінник освіти України».

Подзюньська Тетяна Борисівна

Народилася 6 лютого 1940 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти навчалася в Київському державному педагогічному інституті ім. О. М. Горького, де в 1964 році отримала спеціальність викладача дошкільної педагогіки та психології. Трудовий шлях розпочала в тому ж році на посаді вихователя-методиста, згодом стала інспектором-методистом з питань дошкільного виховання Київського районного відділу народної освіти міста Одеси, а з 1966 року до виходу на пенсію працювала інспектором, головним спеціалістом управління освіти Одеського міськвиконкому.

В полі зору Тетяни Борисівни знаходилися питання розвитку мережі системи дошкільного виховання, ліквідація черг на влаштування дітей в дошкільні заклади, створення в них умов для виховання й навчання дошкільників, забезпечення дитячих установ педагогічними кадрами з відповідною освітою. Особливо плідно займалася питаннями виявлення і розповсюдження передового педагогічного досвіду. На виставках досягнень народного господарства у містах Києві та Москві нею представлявся узагальнений досвід роботи кращих вихователів та керівників дошкільних закладів міста Одеси.

Тетяна Борисівна була організатором обміну кращим педагогічним досвідом роботи працівників дошкільних закладів міста Одеси та інших міст України, неодноразовий організатор і учасник конференцій, педагогічних читань та «круглих столів» із питань дошкільної освіти.

На допомогу вчителям початкових класів шкіл та вихователям дошкільних закладів підготувала й видала цілий ряд методичних посібників.

За успіхи в удосконаленні системи дошкільного виховання неодноразово нагороджувалася грамотами органів управління освітою, дипломами виставок досягнень народного господарства України і СРСР. Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 15 березня 1995 року Тетяні Борисівні присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Проживає в місті Одесі. Зв'язків із дошкільними дитячими закладами не пориває.

Подоба Зінаїда Іванівна

Народилася 22 квітня 1940 року в м. Біляївка Одеської області.

Після закінчення середньої школи навчалася в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на математичному факультеті, закінчивши який працювала асистентом кафедри математики в Одеському технологічному інституті ім. М. В. Ломоносова. Потім вчителем математики в Петрівській восьмирічній школі, Кагарлицькій восьмирічній школі, Біляївській загально-освітній школі № 1.

В своїй роботі застосовує методику проведення нестандартних уроків. Неодноразово обиралася керівником методичного об'єднання вчителів математики. Проводила відкриті уроки, ділилася досвідом роботи для колег району.

Її учні — постійні призери олімпіад, багато з них пов'язали свою професію з математикою. По результатам опитування студентами вузів була запрошена до участі на отримання гранта Соросівського вчителя.

Користується авторитетом серед колег, учнів, батьків, жителів міста. Її робота

відмічена грамотами Міністерства освіти, управління освіти, районного відділу освіти.

Зінаїда Іванівна має вищу кваліфікаційну категорію, звання «Вчитель-методист». Нагороджена знаком «Відмінник народної освіти», медаллю «Ветеран праці».

Подобед Людмила Георгіївна

Народилася 24 листопада 1948 року в м. Рівне.

Після закінчення середньої школи поступила на художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

В 1971 році розпочала свою трудову діяльність вчителем малювання і креслення в середній школі № 36 м. Одеси. Згодом, в 1981 році поступила на дефектологічний факультет Київського державного педагогічного інституту імені М. Горького і продовжувала свою педагогічну діяльність у допоміжній школі № 75 м. Одеси вчителем малювання і креслення, а пізніше картонажно-політурної справи.

Людмила Георгіївна педагог та організатор дитячого колективу за покликанням, вважає своїм основним завданням — виховання естетичного смаку і любові до мистецтва у дітей з особливими потребами в розвитку. У своїй роботі вона проявляє високий рівень професіоналізму, ініціативи, творчого пошуку та відданості дітям.

Людмила Георгіївна бере активну участь у житті школи і міста. Вона неодноразово проводила міські свята для спеціальних шкіл-інтернатів «Повір у себе», благодійні акції милосердя у дитячих будинках та інтернатах для сиріт.

Пише вірші, має два друкованих збірника. Її статті з питань дефектології постійно друкуються у періодичному збірнику «Проблеми реабілітації», який видає Південноукраїнський державний педагогічний інститут імені К. Д. Ушинського. Має свої друковані роботи з питань корекції розумового і фізичного розвитку дітей-інвалідів. Вона — «Вчитель-методист».

В 2004 році Указом Президента України Людмилі Георгіївні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Познанський Петро Дмитрович

Народився 20 січня 1938 року в місті Балта Одеської області.

Навчався в Одеській державній консерваторії ім. А. В. Нежданової, де в 1971 році отримав вищу освіту, а в 1974 р. закінчив Харківський державний інститут культури.

Працював артистом військових духових оркестрів, артистом симфонічного оркестру Театру оперети, викладачем дитячих музичних шкіл, керівником духових та естрадних оркестрів Інституту харчової промисловості імені М. В. Ломоносова, Палацу дітей та учнівської молоді ім. Я. Гордієнка.

З 1984 року працює викладачем класу труби ОУМК ім. К. Д. Данькевича.

Загальний стаж роботи становить 49 років, педагогічний — 41 рік.

На усіх посадах заслуговував нагороди, грамоти, дипломи за високопрофесійну та творчу роботу.

В 1977 році нагороджений Дипломом Міністерства культури УРСР за перемогу у Республіканському огляді творчих колективів навчальних закладів, в 1981 році — Дипломом Міністерства культури УРСР у Республіканському огляді творчої

май-стерності студентів, в 1985 році — нагороджений медаллю лауреата Всесоюзного огляду художньої творчості: 1986 р. — занесений у Книгу трудової слави відділу культури Одеського міськвиконкому.

1990—1998 рр. отримує грамоти від управління освіти Одеської облдержадміністрації. В 2000 році — присвоєно звання «Народний художній колектив України» (естрадний оркестр Палацу дітей та учнівської молоді ім. Я. Гордієнка). В 2002 році — нагороджено знаком «Відмінник освіти України».

Поліщук Ольга Дмитрівна

Народилася 5 травня 1972 року в місті Одесі.

Трудову діяльність розпочала в Одеському морехідному коледжі технічного флоту, який є складовою частиною Одеської національної морської академії, після закінчення механіко-математичного факультету Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова у 1994 році.

Ольга Дмитрівна завідує лабораторією обчислювальної техніки та комп'ютерного тренажу і водночас є викладачем інформатики. Велику увагу приділяє створенню лабораторно-методичної бази.

Вона підготувала відповідні рекомендації та допоміжну літературу, яка спрямована на вдосконалення процесу засвоєння матеріалу під час лекційних та лабораторних робіт. Впровадила в навчальний процес кілька комп'ютерних програм за різними спеціальностями. За час своєї роботи у коледжі Ольга Дмитрівна створила у мережі Інтернет веб-сайт Морехідного коледжу технічного флоту ОНМА, який підтримує зв'язок курсантів з коледжем.

У 2005 році Ольга Дмитрівна зайняла перше місце у конкурсі «Викладач року» серед фахівців інформатики навчальних закладів I-II рівнів акредитації Одещини.

За плідну педагогічну працю та вагомий внесок у справу підготовки високо-кваліфікованих кадрів для народного господарства України викладача Ольгу Дмитрівну Поліщук нагороджено Грамотами Одеської міської ради, управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації, Ради директорів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації Одеської області.

Пономаренко Віра Степанівна

Народилася 12 вересня 1956 року в селі Маринівка Біляївського району Одеської області.

Педагогічну діяльність розпочала у 1978 році, після закінчення Білгород-Дністровського педагогічного училища, вчителькою початкових класів Маринівської восьмирічної школи.

У 1984 році вступила до Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського на заочне відділення і закінчила у 1988 році за спеціальністю «педагогіка і методика початкового навчання».

Віра Степанівна — вчитель вищої категорії, має педагогічне звання «Старший учитель».

Брала активну участь у районних конкурсах «Вчитель-року». Вчителька відзначається високою професійністю, постійною готовністю до творчого пошуку. Часто проводить нестандартні уроки, вчить вихованців любити свою Батьківщину, край в якому вони народилися, виховує повагу до батьків та оточуючих їх людей. Її уроки завжди відкриті для колег школи та району. Віра Степанівна користується авторитетом серед педагогів і батьків учнів.

Пономаренко Галина Степанівна

Народилася 26 серпня 1926 року в селі Остап'є Великоба-газького району Полтавської області.

В 1948 р. закінчила Одеський учительський інститут, з цього ж року почала працювати вчителькою російської мови та літератури в сільських школах Тарутинського району, в 1959 році заочно закінчила Одеський державний педагогічний інститут імені К. Д. Ушинського, поєднувала роботу вчителя з обов'язками завуча школи.

З 1953 року почала працювати в Березінській школі, з 1958 року обіймала посаду завуча, а з 1965 року — директора Березінської середньої школи. З 1986 по 1994 рр. працювала вчителем української мови та літератури. Галина Степанівна у своїй роботі завжди домагалась гарних результатів, прищеплювала дітям любов до рідної мови, щедро ділилась своїми здобутками з колегами, її уроки завжди відрізнялися інтелігентністю, культурою, ретельною підготовкою та високою ефективною.

Г. С. Пономаренко завжди прагнула навчити своїх вихованців самостійно домагатися знань, а тому вдавалась до використання різноманітних видів уроку: лекцій, диспутів, бесід, семінарів, вела факультативні заняття з народознавства.

Неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, обиралася делегатом другого Всесоюзного з'їзду вчителів у 1968 році. Указом Президії Верховної Ради в 1968 році Г. С. Пономаренко присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла у серпні 1996 року.

Понько Володимир Іванович

Народився 28 жовтня 1967 року в селі Слобода-Шаргородська, Шаргородського району Вінницької області.

Після закінчення в 1995 році Ізмаїльського державного педагогічного інституту працює вчителем фізичного виховання в Ав-торській школі М. П. Гузика міста Южного Одеської області.

Завдяки його творчій натхненній праці та праці інших учителів створена перша на Україні модель школи-комплексу, в яку входить багатопрофільна різнорівнева дитяча спортивна школа. В ній виховуються учні, які мають природні здібності до спорту.

Його плідна педагогічна діяльність на посаді тренера з баскетболу відзначилась створенням команди баскетболістів школи, яка є переможницею Міжнародних турнірів. Його команда займає лідируючі позиції у Всеукраїнській юнацькій баскетбольній лізі.

Володимир Іванович — майстер своєї справи, сам багато років входив до складу збірної команди Одещини з баскетболу.

Учитель велику увагу приділяє здоров'ю дітей, відвертає підлітків від дурних звичок вулиці, прищеплює любов до здорового способу життя. Майже весь вільний час Володимир Іванович проводить зі своїми учнями. Були роки, де на протязі дня і вечора проходило 5 тренувань, в яких займалися понад ста різних вікових груп, як хлопчиків, так і дівчаток. Всі канікулярні дні педагог знаходиться на змаганнях, екскурсіях, навчально-тренувальних зборах, де вчить вихованців працелюбству, повазі до старших, відданості своїй справі, знайомить з різними куточками нашої

Батьківщини та зарубіжних країн.

Він є визнаним учителем фізичного виховання серед фахівців, учнів та батьків. Учитель вищої категорії. Має педагогічне звання «Учитель-методист».

За свою плідну педагогічну працю нагороджений Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України та Грамотою Одеської обласної державної адміністрації, неодноразово відзначався місцевими органами управління. Має знак «Відмінник освіти України».

Понятовський Віктор Маркович

Народився 14 травня 1923 року в селі Гречани Хмельницької області.

Після отримання середньої освіти поступив на навчання до Київського педагогічного інституту імені Горького, де отримав спеціальність вчителя хімії і біології.

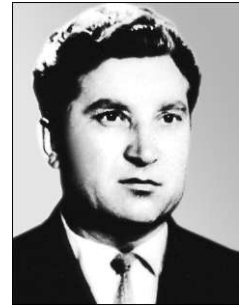
Трудову діяльність розпочав в якості вчителя хімії і біології в школах Хмельницької області. В цій же області тривалий час працював начальником дитячої трудової колонії для неповнолітніх.

Після переїзду сім'ї до міста Одеси працював в школі-інтернаті № 1, а з 1960 року тривалий час очолював цей педагогічний колектив. Під його керівництвом в школі-інтернаті успішно вирішувалася проблема проведення самопідготовки в умовах школи-інтернату. Досвід роботи педагогічного колективу з цього питання був вивчений, узагальнений Одеським обласним інститутом удосконалення вчителів і представлений усім школам-інтернатам України.

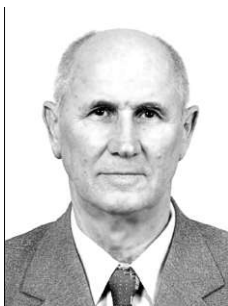
Згодом був висунутий на посаду завідуючого Одеським міським відділом народної освіти. Працюючи на цій посаді, вніс значний вклад в удосконалення мережі шкіл міста, організації навчання і виховання дітей дошкільного і шкільного віку, у виконання закону про восьмирічний всеобуч, тощо. На цій же посаді йому Указом Президії Верховної Ради УРСР було присвоєне почесне звання «Заслуженого вчителя Української РСР».

Після закінчення будівництва середньої школи № 69 обійняв посаду її ди-ректора.

Помер Віктор Маркович 9 травня 1977 року.

Попенко Василь Микитович

Народився 20 вересня 1940 року в селі Кеблич Гайсинського району Вінницької області.

Після закінчення середньої школи, в 1960 році закінчив технікум сільського господарства і працював механіком.

В 1973 році закінчив Одеський інститут морського флоту і отримав кваліфікацію «інженер-механік». З 1977 року працює викладачем спецтехнології електротехнічних дисциплін в Іллічівському ВПУ МТ. Очолює методичну комісію електротехнічних дисциплін.

Є автором методичних інструкцій «Експлуатація засобів механізації та автоматизації перевантажувальних робіт», навчальних програм «Електрообладнання та засоби автоматизації перевантажувальних машин», «Організація і технологія ремонту електрообладнання», «Перевантажувальні машини». Розробив методичну розробку «Знаходження несправності в електричній схемі механізму зміни вильоту стріли п/к «Ганц»».

У 1999 році узагальнено його досвід роботи з теми «Використання наочних посібників і технологічних засобів навчання на уроках спецтехнології», в розробці якого брав активну участь Василь Микитович.

Викладач вищої категорії, вчитель-методист. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджений почесними Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Попова Світлана Петрівна

Народилася 29 липня 1946 року в місті Херсоні.

В 1971 році після отримання середньої освіти навчалась в Одеському міжобласному навчально-виробничому комбінаті за спеціальністю «закрійник». З 1971 по 1985 роки працювала майстром виробничого навчання швацького профілю ПТУ № 35 Облпо-бутуправління. У 1975 році закінчила Одеський вечірній технікум легкої промисловості. З 1985 року по 1993 рік працює старшим майстром ПТУ № 35 міста Одеси. Активно впроваджує нові форми й методи навчання та виховання.

З ініціативи Попової С. П. була розроблена, апробована та удосконалена програма підготовки учнів за фахом «кривець» з дворічним терміном навчання.

Колекції моделей створені під її керівництвом отримували нагороди на Між-народних, Всеукраїнських бальних конкурсах та фестивалях. Організувала роботу «Школи молодого майстра» та театру моди «Тріумф». В 1987 році видана її методична розробка для ПТНЗ швацького профілю, в 1991 році — програма навчання молодих майстрів як методичний посібник

За успіхи в роботі має відзнаки й нагороди: звання «Майстер першого класу служби побуту України», педагогічне звання «Майстер II категорії», нагороджена знаками «Відмінник служби побуту України» (1984 рік), «Відмінник освіти України».

Неодноразово нагороджувалась Грамотами обласного управління освіти.

Порожнюк Надія Анатоліївна

Народилася 28 липня 1957 року в селі Зубівщина Славут-ського району Хмельницької області в родині вчителів.

Середню освіту здобула в Берездівській середній школі в 1974 році.

В цьому ж році переїхала в село Ставрово Красноокнянського району. Працювала діловодом, вихователем групи продовженого дня, вчителем російської мови. В 1986 році закінчила Одеський державний університет імені І. І. Мечникова за спеціальністю вчитель російської мови та літератури.

З 1986 року працює директором Ставрівської загально-освітньої школи. Проявила себе як ініціативний, умілий організатор педагогічного та учнівського колективів. В колективі, завдяки Надії Анатоліївни, створено атмо-сферу творчої праці та педагогічного пошуку.

Проявляє оперативність у прийнятті рішень. Здійснює аналіз стану та тенденції розвитку освіти в мікрорайоні школи. Приймає активну участь в інноваційній та експериментальній управлінській діяльності. Ставрівська школа бере участь в щоденні експерименту по впровадженню профільного навчання в сільській школі.

Родина Надії Анатоліївни — це педагогічна династія: мати — вчитель української мови та літератури, пенсіонерка, чоловік Петро Васильович — вчитель фізкультури, дві доньки: Наталя — вчитель української мови та літератури, Ольга — вчитель іноземної мови.

Депутат Красноокнянської районної Ради народних депутатів двох скликань. Користується повагою та великим авторитетом серед громадян села і району.

Під її керівництвом школа неодноразово виборювала перші місця в районних змаганнях за кращу підготовку до нового навчального року.

Її ратна праця на ниві народної освіти високо оцінена урядом України. Вона нагороджена орденом Слави III ступеня, Грамотою Верховної Ради України. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджувалась грамотами Міністерства освіти України, обласного відзнакою Губернатора Одещини.

Постовітенко Надія Григорівна

Народилась 20 березня 1960 року в селі Забари Саратського району Одеської області.

В 1983 році закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова за спеціальністю біологія, а в 1998 році — Пів-денноукраїнський педагогічний університет імені К. Д. Ушинського з відзнакою.

З 1982 року по 1992 рік працювала керівником гуртка на Станції юних натуралістів Суворовського району, а з 1993 року — вчитель початкових класів гімназії № 7.

З 1996 року брала активну участь в реалізації українсько-канадського проекту «Партнери в охороні здоров'я. Школи культури здоров'я». Є активною учасницею в розбудові моделі Школи культури здоров'я гімназії № 7 — експериментального навчального закладу Всеукраїнського рівня. Має досвід роботи з впровадження методів викладання культури здоров'я. Під час уроків створює у школярів свідому мотивацію на здоровий спосіб життя.

Надія Григорівна є автором збірника «Конспекти уроків з валеології», який на конкурсі «Творчий пошук - 2001» був визначений одним з кращих та отримав дип-лом II ступеня управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації.

Тривалий час була керівником методичного об'єднання вчителів 1 та 2 класів Суворовського району. Очолює методичне об'єднання вчителів початкових класів школи I ступеня з поглибленим вивченням англійської мови, є методистом Центру культури здоров'я. Проводить навчальні тренінги, консультації, відкриті уроки під час семінарів-практикумів для вчителів початкових класів району, міста, області, інших областей України, слухачів курсів підвищення кваліфікації при обласному інституті удосконалення вчителів з питань валеологічної освіти.

Як компетентний фахівець була членом журі на конкурсах, оглядах різних рівнів.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист». За плідну педагогічну працю наго-роджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України. Відзначалася місцевими органами управління освітою.

Має знак «Відмінник освіти України».

Потанова Галина Іванівна

Народилась 11 грудня 1966 року в селищі міського типу Суворове Ізмаїльського району Одеської області.

У 1990 році закінчила біологічний факультет Одеського державного університету імені І.І. Мечникова за фахом викладач біології.

Трудову діяльність розпочала у 1984 році вихователем дитячого дошкільного закладу. Після закінчення університету працювала вчителем біології в м. Одесі. З 1993 року працює в Суворовській загальноосвітній школі спочатку психологом, а з 1996 року — вчителем біології.

Головна мета діяльності вчительки — створення умов для різнобічного розвитку особистості учнів, формування в них суб'єктивних якостей, які забезпечують їх самовизначення, самореалізацію, досягнення успіху в житті. Із цією метою педагог поєднав у своїй роботі елементи різних особистісно орієнтованих тех-нологій, в тому числі й розвивальне навчання «Крок за кроком». На основі цих методик Галина Іванівна створила систему роботи

«Учитель-Учень-Ситуація».

Вона досконало володіє методикою сучасного уроку, має свій педагогічний по-черк. Її урокам притаманні цілісність, завершеність та гармонійність. Вони характеризуються оптимальним темпом, використанням ретельно відібраних методичних прийомів, засобів стимулювання учнів до самостійного мислення, атмосферою спів-праці, оригінальною та ефективною методикою контролю.

Ефективними формами організації практичної діяльності учнів з охорони дов-кілля під керівництвом Потапової Г. І. є екологічні експедиції, наметовий табір «Ізмаїльські острови». Учасниками еколога-оздоровчого табору «Ізмаїльські ост-рови» є школярі Суворовської загальноосвітньої школи, спортсмени районної дитя-чо-юнацької спортивної школи, гуртківці Ізмаїльської станції юних натуралістів.

Під її керівництвом створено музей Ветландів, проведено екологічний моні-торинг школи. Робота в цьому напрямку сприяла перетворенню окремих знань у системні, виробленню навичок самоосвіти, розвитку пізнавальної діяльності учнів.

Під умілим керівництвом свого наставника учні успішно займаються дослід-ницькою роботою. В 2001 році її учениця зайняла I місце на Всеукраїнському кон-курсі робіт Малої академії наук.

В 2000 році вчителька стала переможцем районного та обласного турів Всеукра-їнського конкурсу «Вчитель року».

Потапова Г. І. приділяє велику увагу питанням екологізації навчання та вихо-вання учнів. Очолює творчу групу «Екосвіт», є ініціатором проведення екологічних тренінгів для вчителів району, учасником обласних та Всеукраїнських семінарів з цього питання.

Плідна діяльність вчительки відзначена грамотами районного відділу освіти та обласного управління освіти і наукової діяльності.

Пржебелецький Семен Сергійович

Народився в 1920 році в селі Холодна Балка Біляївського району Одеської області.

Трудовий шлях розпочав у 1937 році, після закінчення дво-місячних курсів по підготовці вчителів початкових класів, учи-телем початкових класів, російської мови та літератури.

В 1940 році призваний до лав Червоної Армії, брав активну участь у Великій Вітчизняній війні, за що нагороджений десятьма бойовими орденами і медалями. Після демобілізації в 1945 році розпочав роботу на посаді вчителя російської мови та літератури Холоднобалківської середньої школи, заочно отримав вищу ос-віту в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського. З 1951 року — заступ-ник директора, а з 1952 року по 1986 рік — директор Холоднобалківської середньої школи.

Організаторські здібності Семена Сергійовича стали відомі педагогічній громад-ськості в роки його роботи директором школи. У школі активно впроваджувалися елементи наукової організації праці, єдиного мовного режиму, профорієнтації на сільськогосподарські професії. Холоднобалківська середня школа була піонером у створенні учнівських виробничих бригад, організації навчання за кабінетною сис-темою та інших новацій.

Семен Сергійович неодноразово відзначався грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, відзначений медаллю А. С. Макаренка. Наго-роджений орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю», а Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 6 вересня 1966 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Зв'язків із школою не пориває, завідує музеєм Бойової слави.

Присяжна Ольга Григорівна

Народилася 20 липня 1944 року в с.мт. Овідіополь Овідіо-польського району Одеської області.

В 1963 р. закінчила Білгород-Дністровське педагогічне училище, в 1972 році — факультет педагогіки та методики початкової освіти Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського.

До 1983 р. працювала вчителем початкових класів в Овідіо-полі, потім методистом райметодкабінету, з 1997 р. працює заступником директора з навчально-виховної роботи Великодо-линської середньої школи Овідіопольського району.

Педагогічний почерк О. Г. Присяжнюк завжди відрізняли творче ставлення до навчально-виховного процесу, постійний пошук нових ідей у його методичному забезпеченні, вивчення досвіду кращих педагогів, впровадження досягнень пси-холого-педагогічної науки в навчання та виховання молодших школярів.

За досягнуті успіхи в удосконаленні методів та прийомів викладання основ наук О. Г. Присяжнюк у 1981 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Проніна Ірина Степанівна

Народилася 3 січня 1933 року в селі Устинове Нижньоуст-рікського району Дрогобицької області.

Після закінчення Нижнє-Устріцької середньої школи (1950 рік) почала педагогічну діяльність старшою піонервожатою Ясенської семирічної школи того ж району.

У червні 1951 року переїхала в село Маринове Березівського району Одеської області.

З 25 серпня 1951 року продовжила педагогічну діяльність в Маринівській семирічній школі, де працює і зараз.

В 1960 році заочно закінчила українське відділення філо-логічного факультету Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова і викладає українську мову та літературу в Маринівській загальноосвітній школі I-III ступенів, згодом займала посаду заступника директора цієї школи з навчально-виховної роботи, директора.

За цей період під її керівництвом було побудовано у селі Маринове типово при-міщення середньої школи.

Ірина Степанівна багато уваги приділяє методичному забезпеченню кожного уроку, глибоко вивчає вікові та індивідуальні особистості своїх учнів, домагається того, щоб вони опанували програмовий матеріал та оволоділи глибокими знаннями. Кожен урок Ірина Степанівна дарує учням радість відкриття прекрасного.

Особливе місце серед її засобів навчання посідає живе слово вчителя, вико-ристання словників, наочності, технічних засобів. Велику увагу приділяє вдос-коналенню техніки читання, бо саме виразне читання відіграє виняткову роль у роз-витку мовлення та підвищення грамотності учнів.

Зараз творчо впроваджує на уроках української мови і літератури методи ін-терактивного навчання.

Серед її учнів є вчителі української мови і літератури, які працюють в цій же школі, що і вона, і в інших школах району.

Своїх учнів Ірина Степанівна виховує у дусі патріотизму, високої організа-ності та дисциплінованості, проводить позакласну роботу, підтримує

тісні зв'язки з батьками учнів.

Серед її учнів є учителі, інженери, лікарі, військові, хлібороби, економісти, зв'язківці, енергетики, підприємці, юристи, фермери та механізатори.

Вчителька щедро ділиться своїм професійним досвідом з колегами, дає їм цінні і мудрі поради.

Її учні займають призові місця на районних олімпіадах та у Міжнародному кон-курсі з української мови імені Петра Яцика.

Характерною рисою вчительки є вміння поєднувати сердечність і мужність, турбота за долю кожного її учня.

Своєю невтомною і творчою працею вона здобула заслужену пошану з боку учнів, колег і батьків.

Має педагогічне звання «Учитель-методист».

За самовіддану і творчу працю нагороджена орденом Трудового Червоного Пра-пору, медалями «Ветеран праці», «За доблесну працю», неодноразово відмічалася органами управління освітою.

Прохоренко Майя Іванівна

Народилася 13 жовтня 1936 року в селі В.-Дубрава Мглин-ського району Брянської області.

В 1958 році закінчила фізико-математичний факультет Ти-распольського педагогічного інституту і з тих пір навчає дітей математики у середній школі № 1 міста Іллічівська, де продовжує працювати і зараз.

Майя Іванівна висококваліфікований педагог, багато років керувала міським методичним об'єднанням учителів математики, проводила відкриті уроки для колег, допомагала молодим учителям, щедро віддавала свій досвід та знання. Багато років працювала над проблемою активізації розумової діяльності учнів, шукала нові фор-ми та методи роботи на уроці. В останні роки Майя Іванівна працює над проблемою диференційованого навчання. А результатом стала гарна успішність учнів.

У Майї Іванівни талант — бути потрібною людям, м'якою та душевно теплою у ставленні до дітей, дуже вимогливою до себе і до своїх колег, не вибачає легко-важного ставлення до роботи.

Відзначалася нагородами органів управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Указом Президії Верховної Ради УРСР від 20 січня 1983 року Майї Іванівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

І сьогодні Майя Іванівна продовжує працювати у своїй рідній школі.

Процорова Вікторія Євгеніївна

Народилася 16 листопада 1950 року в м. Одесі.

Вікторія Євгеніївна розпочала свою трудову діяльність в 1974 році учителем математики загальноосвітньої школи № 113, після закінчення механіко-математичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1976 року працю-вала на посаді викладача математики в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова.

З 1980 року — викладач математики Одеського педагогічного училища. Вікторія Євгеніївна досконало, на високому науковому теоретично-практичному рівні знає свій предмет, володіє лекцій-но-семінарським методом навчання у поєднанні з інноваційними формами і ме-тодами.

Успішно використовує на заняттях елементи теорії паралельного сприйняття матеріалу, алгоритмізацію, програмоване навчання. Прагне забезпечити

індивіду-альний та диференційний підхід з урахуванням вікових і психологічних особливостей студентів.

Вікторія Євгенівна, як творча особистість і фахівець високого рівня, свій педагогічний досвід виклала в методичних розробках «Поняття модульного контролю», «Лекція у вищому навчальному закладі», «Елементи комбінаторики», «Характеристика окремих елементів модульного навчання».

Процєрова В. Є. — «Спеціаліст вищої категорії», «Викладач-методист». Нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти України, нагрудним знаком «За відмінні успіхи в середній спеціальній освіті» (1988), знаком «Відмінник освіти України».

Пушкарєва Наталія Іванівна

Народилася 5 жовтня 1954 року в селищі Алакурти Кестєн-ського району Карельської АРСР Російської Федерації.

Закінчила Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушин-ського. Педагогічну діяльність розпочала в Новобілярській серед-ній школі.

Після п'ятнадцяти років роботи в даній школі переїхала до міста Южного. Працює в Авторській школі М. П. Гузика.

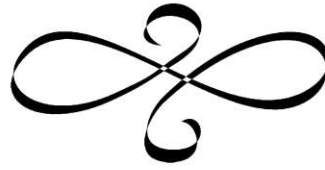
їй властиве прагнення до самовдосконалення, любов до дітей, постійний пошук ефективних форм навчання та виховання, використання нового, передового досвіду.

Ефективно використовує на уроках елементи гри, конкурсні завдання, зма-гання, цікаві вправи. Застосовує схеми, таблиці, опорні сигнали, що дає великий на-вчальний, розвиваючий і виховний ефект.

Вся робота Наталії Іванівни проходить в тісному контакті з батьками. Батьки допомагають облаштувати кабінет, виготовити наочні посібники, беруть участь у на-вчально-виховному процесі.

Багато часу приділяє розробці методичної літератури для молодих вчителів. Бере активну участь у семінарах-практикумах і конференціях. Проводить відкриті уроки для вчителів, які навчаються на курсах підвищення кваліфікації при Одеському обласному інституті удосконалення вчителів.

Багаторічна та сумлінна праця Наталії Іванівни відзначена почесними грамо-тами міського та обласного управлїнь освіти, Міністерства освіти, знаком «Відмінник освіти України», педагогічним званням «Старший вчитель».

Рав Галина Михайлівна

Народилася 12 червня 1951 року в селі Дзвиняч Заліщан-ського району Тернопільської області.

Після закінчення в 1975 році філологічного факультету Іва-но-Франківського державного педагогічного інституту імені Васи-ля Стефаника працює вчителем української мови та літератури в Холоднобалківській загальноосвітній школі Біляївського району.

Педагогічна творчість Галини Михайлівни ґрунтується на високій теоретичній, дидактично-психологічній підготовці, на принципах особистісно-зорієнтованого навчання.

Галина Михайлівна розробила цілу низку рекомендацій з проблеми «Самореалізації особистості школяра на уроках словесності та в поза-урочний час».

Вчителька має вищу категорію та звання «Вчитель-методист». Веде школу передового педагогічного досвіду, проводить районні, обласні семінари вчителів ук-раїнської мови та літератури.

Користується авторитетом серед учнів та педагогів школи.

За успіхи в роботі відзначалася обласним та районним управліннями освіти.

Радзівілов Василь Васильович

Народився 12 жовтня 1938 року в місті Ананьєві Одеської області.

У 1957 році закінчив Балтське педучилище, в тому ж році призваний до лав Радянської Армії на строкову службу. Після армії працював у сільській школі, в 1966 році заочно закінчив факультет фізвиховання Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. З 1969 року до теперішнього часу працює в Ананьївській середній школі № 2 вчителем фіз-культури.

В. В. Радзівілов — учитель-ентузіаст, який працює з ве-ликою енергією, зробив багато для розвитку матеріальної бази школи з метою за-нять фізичною культурою та спортом. Він завжди працював над тим, щоб знаходити найефективніші шляхи залучення школярів до занять спортом. У професійному пошуку педагога сформувався власний творчий досвід, який став відомим широкій учительській громадськості завдяки публікаціям у журналах «Физическая культура в школе» (11 публікацій), «Семья и школа», «Легкая атлетика», «Физ-культура и спорт»,

«Советский воин», в обласних та районних газетах. Багато років є керівником районного методичного об'єднання вчителів фізкультури, на базі шко-ли № 2 м. Ананьева працювали «Школа молодого вчителя», «Школа передового до-свіду» для молодих вчителів району, щорічно проводились семінари для вчителів та керівників шкіл району.

Неодноразово брав участь у наукових конференціях та педагогічних читаннях із доповідями про власний педагогічний досвід. Учні В. В. Радзивілова завжди де-монстрували гарні результати у спортивних змаганнях, входили до складу збірних спортивних команд району.

Неодноразово відзначався Міністерством освіти України, обласним та район-ним відділами освіти. Має знаки «Отличник просвещения СССР», «Відмінник на-родної освіти УРСР».

Вчитель-методист з 1981 року. Нагороджений орденом «Знак Пошани». Учасник Першого Всесоюзного з'їзду працівників народої освіти в 1988 році.

Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1984 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР». Продовжує працювати в середній школі № 2 м. Ананьева.

Радолова Валентина Василівна

Народилася 1 вересня 1942 року в селі Кам'янка Ізмаїль-ського району Одеської області.

У 1961 році закінчила Кагульське педагогічне училище та у 1968 році Ізмаїльський державний педагогічний інститут, за фахом вчитель початкових класів.

Трудову діяльність розпочала вчителем початкових класів Лазовської малокоплектної школи Кауманського району Молдови. У Кам'янській школі працює з 1966 року. З 1983 року — заступник директора з навчально-виховної роботи. З вересня 2005 р. — директор Кам'янської загальноосвітньої школи I-III ступенів, а з 2006 року — вчителькою болгарської мови НВК «Каменська ЗОШ-гімназія».

За роки діяльності в початковій школі першою в районі почала використовувати передові методики В. Зайцева та І. Федоренко по впровадженню в практику роботи швидкісного читання.

З 1991 року викладає болгарську мову та літературу. Як вчитель болгарської мови та літератури, працює над розвитком національної самосвідомості учнів, вихо-вує любов до національних традицій та літератури болгарського народу. Веде науко-ві дослідження в галузі краєзнавства, є керівником проекту «Джерела духовності рідного краю, Бессарабії». В межах цього проекту учнями було підготовлено 8 на-уково-дослідницьких робіт, які були оцінені найвищими балами на обласних конфе-ренціях Малої академії наук.

Валентина Василівна відіграє значну роль у встановленні дружних зв'язків з ви-щими навчальними закладами Республіки Болгарії, в яких навчаються 63 випуск-ники її школи. Є автором програми з болгарської мови та літератури для 10—11 кла-сів, за яку отримала авторське свідоцтво Одеського інституту удосконалення вчителів. Створила систему нетрадиційних уроків з предмету. Окремі з них були на-друковані в газеті «Роден край».

За сумлінну працю нагороджена грамотами районного відділу освіти, обласного управління освіти та наукової діяльності, Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

У 2002 році Указом Міністерства Освіти та Науки Республіки Болгарія удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель Болгарії». В 2005 році Асоціацією Болгар в Україні за багаторічну викладацьку діяльність та особливий внесок у ви-вченні болгарської мови та літератури і формування національної свідомості підрастаю

Ранченко Людмила Іванівна

Народилася 7 серпня 1956 року в м. Березівка Одеської області.

У 1978 році, після закінчення Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, розпочала свою трудову діяльність на посаді вчителя історії середньої школи № 51 м. Одеси. А з 1980 року працює в Одеському педагогічному училищі викладачем суспільних дисциплін. З 1984 року — завідувачка шкільним відділенням, з 1986 року — заступник директора з навчальної роботи педколеджу.

У 2002 році була призначена директором Одеського педагогічного коледжу Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Людмила Іванівна — ініціативний, перспективний керівник. Пройшовши всі рівні педагогічної та адміністративної роботи, досконало знає навчально-виховний процес, чітко організовує роботу педагогічного колективу. Під її керівництвом успішно здійснюється підготовка вчителів початкових класів і вихователів дітей дошкільного віку відповідно до вимог державних стандартів вищої освіти з підготовки «молодших спеціалістів» і «бакалаврів», повністю забезпечується потреба в педагогічних кадрах загальноосвітніх навчальних закладів і дошкільних установ м. Одеси та Одеської області, виконуються умови договору з Південноукраїнським державним педагогічним університетом імені К. Д. Ушинського, реалізується ступенева освіта «коледж-університет».

Людмила Іванівна проводить цілеспрямовану роботу щодо впровадження інноваційних підходів до організації навчального процесу, здійснює стратегічну програму реформування інформаційного забезпечення навчального процесу з метою максимального забезпечення його сучасними видами навчальної, наукової світоглядної інформації.

Як директор проводить успішну кадрову політику, що створює сприятливі умови для підвищення кваліфікації викладачів і становлення професійних якостей молодих спеціалістів, ефективну роботу щодо формування контингенту студентів із числа найбільш підготовленої і здібної молоді. Нею розроблена система професійної роботи з учнями ЗНЗ, схильними до педагогічної діяльності.

Людмила Іванівна є членом Президії Ради директорів ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області, членом Ради директорів педагогічних навчальних закладів Південного регіону України, членом Вченої ради Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Її успіхи в педагогічній діяльності неодноразово відзначалися Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти і наукової діяльності.

Нагороджена медаллю «За трудове отличие», знаком «Відмінник освіти України», Почесною відзнакою голови Одеської облдержадміністрації.

Ревера Лариса Дмитрівна

Народилася в селищі Южному Калінінградської області Російської Федерації.

Після закінчення середньої школи вступила до Ізмаїльського педагогічного інституту, який закінчила в 1978 році за спеціальністю «вчитель початкових класів». Під час навчання в інституті брала активну участь у художній самодіяльності. Грала на баяні, флейті, бандурі в народній капелі бандуристів.

Після закінчення інституту працювала в Біляївській середній школі № 1, а з 1994 року працює в Авторській школі М. П. Гузика.

За двадцять років роботи в школі Лариса Дмитрівна виховала не одне покоління дітей.

Лариса Дмитрівна була переможцем міського конкурсу «Учитель року». Брала участь в обласному турі конкурсу «Учитель року - 94», «Учитель року - 96» в номі-нації «початкові класи». Активний учасник семінарів-практикумів за програмами Одеського обласного інституту удосконалення вчителів, семінарів-практикумів в Ананьївському районі та Всеукраїнських педагогічних читань «Авторські школи України - 1999 р.».

За підсумками атестації Ларисі Дмитрівні присвоєно педагогічне звання «Вчи-тель-методист».

Неодноразово відзначалася місцевими органами управління освітою. Нагороджена Грамотами Одеської обласної державної адміністрації, Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України».

Резнік Діана Борисівна

Народилася у 1946 році в місті Одесі.

У 1964 році закінчила Одеську спеціальну музичну школу імені професора П. С. Столярського, в 1970 році — з відзнакою Одеську державну консерваторію ім. А. В. Нежданової. Має бага-торічний досвід викладацької роботи на різних сходинках музич-ного виховання і освіти. Деякий час працювала викладачем фор-тепіано в ДМШ № 4 м. Одеси, на музично-педагогічному фа-культеті Одеського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинсько-го і викладачем кафедри спеціального фортепіано Одеської дер-жавної консерваторії.

В Одеському училищі мистецтв і культури Д. Б. Резнік веде клас спеціального фортепіано та курси лекцій: «Виконавчий і педагогічний аналіз педагогічного репер-туару» та «Історія виконавських стилів», до яких розробила програму і посібники, а також курс «Методика викладання гри на фортепіано» в Одеській музичній академії ім. А. В. Нежданової. Багато років працює на обласних курсах підвищення квалі-фікації.

Д. Б. Резнік — член правління Південноукраїнської асоціації педагогів-піаністів ЕРТА, виступала з доповідями на Конгресах і конференціях ЕРТА в Києві, Одесі, Дортмунді (Німеччина), Граці (Австрія).

Діана Борисівна — автор проекту конкурсу молодих педагогів-піаністів, організатор та член журі всіх трьох проведених змагань (1996, 2002, 2004). Має публікації у вітчизняних та зарубіжних академічних виданнях, активно друкується зі статтями на культурно-просвітницькі теми в газетах та журналах.

Резнік Олена Федорівна

Народилася 18 липня 1936 року в місті Березівка Одеської області.

Після закінчення школи в 1954 році вступила на історичний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, який успішно закінчила в 1959 році. Свій трудовий шлях почала викладачем історії у Новгородському будівельному училищі в 1959 році. В 1961 році повернулась на Україну, з 1963 року працює викладачем історії спочатку в СШ № 32, а потім у СШ № 19 міста

Одеси.

В Іллічівському районі Одеси Олена Федорівна пропрацювала 30 років, до жовтня 1993 року, зробила чотири випуски десятих класів.

О. Ф. Резнік завжди дбала про те, щоб учні знали і любили історію. Керувала шкільним гуртком із вивчення історії рідного краю. Олена Федорівна очолила робо-ту школи з вивчення безіменного поховання воїнів у братській могилі, яка розташована в районі Першої Застави; останки воїнів були перепоховані на Таїровському кладовищі.

Декілька років Олена Федорівна очолювала методичне об'єднання вчителів історії Іллічівського району, провела багато відкритих уроків, організовувала семінари.

Нагороджувалася почесними грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист». Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1986 р. Олена Федорівна Резнік удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель України».

Рогачевська Тамара Назарівна

Народилася 6 серпня 1936 року в селищі міського типу За-тишшя Фрунзівського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи навчалась в Одеському педінституті ім. К. Д. Ушинського, який успішно закінчила в 1960 році, отримавши спеціальність учителя математики. Пізніше працювала завучем та вчителем математики в загальноосвітній школі № 56 м. Одеси.

В 1970 році була переведена в професійно-технічне училище № 17 на посаду завуча з загальноосвітніх дисциплін. Обмінювалася досвідом роботи з питань викладання математики в професійно-технічних навчальних закладах на республіканських науково-практичних конференціях у м. Києві, Харкові.

З 1975 по 1992 роки працювала вчителем математики в інтернатах № 34, 88 та № 7 м. Одеси.

З 1998 року і донині працює в Одеському професійному ліцеї морського транспорту (раніше ПТУ № 11) викладачем математики.

Створила кабінет математики, який посів в конкурсі кабінетів II місце серед професійно-технічних навчальних закладів Одеської області.

Рогачевська Т. Н. — автор збірника задач з виробничим змістом, в яких використана досвід роботи учнів в навчальних майстернях і під час виробничої практики на базовому підприємстві (СРЗ «Україна»),

Тамара Назарівна розробила «Методику проведення уроку-гри з використанням міжпредметних зв'язків в процесі викладання математики».

Багато уваги приділяє позаурочній роботі з учнями. Керувала групою «Пошук», яка збирала матеріали про бойовий подвиг Героя Радянського Союзу, генерала армії, командувача Третім Білоруським фронтом Івана Даниловича Черняхівського, ім'ям якого названа одна з вулиць Одеси. Всі ці матеріали Тамара Назарівна використовує в патріотичному вихованні учнів.

Педагогічний стаж вчительки вищої категорії 47 років. Неодноразово нагороджувалась Почесними грамотами районних, міських, обласних відділів народної освіти, Міністерства освіти і науки України, нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Романська Олена Андріївна

Народилася 30 жовтня 1944 року в селі Гопри Херсонської області.

Романська Олена Андріївна почала трудову діяльність у 1966 році після закінчення Одеського електротехнічного ін-ституту зв'язку ім. О. С. Попова. У 1966—1969 роках працювала інженером, конструктором, науковим співробітником у цьому ж інституті. З 1970 року до цього часу працює викладачем спец-дисциплін зв'язку Одеського технікуму газової і нафтової про-мисловості.

О. А. Романська є головою циклової комісії спецдисциплін зв'язку в технікумі. Уміло організовує методичну роботу циклової комісії, впроваджує в навчальний процес нові технології, узагальнює передовий досвід, розробила цілу низку методичних рекомендацій з організації та контролю за на-вчальним процесом, очолила роботу з підготовки робочих програм із спецдисциплін зв'язку.

Має почесне звання «Відмінник праці Укргазпрому», відзнаку «За відмінні успіхи в середній спеціальній освіті», медаль «Ветеран праці».

Указом Президента України від 18 червня 1994 року їй присвоєно почесне зван-ня «Заслужений працівник народної освіти України».

Рудіна Людмила Сергіївна

Народилася 15 жовтня 1945 року в місті Одесі.

Після закінчення середньої школи працювала страховим агентом, згодом лаборантом хімкабінету середньої школи, а з 1964 по 1970 роки навчалася на хімічному факультеті Одеського дер-жавного університету імені І. І. Мечникова. З цього ж часу викла-дає хімію в школах міста Іллічівська. В загальноосвітній школі I-III ступенів № 4 міста Іллічівська працює з 1985 року.

Людмила Сергіївна багато уваги приділяє постійному удоско-наленню методичного забезпечення та організації навчально-виховного процесу, впровадженню перспективних педагогічних технологій організації позакласної роботи. Її учні активні учасники олімпіад із хімії.

Людмила Сергіївна користується заслуженим авторитетом серед учнів, батьківської та педагогічної громадськості міста. Обиралася депутатом міської Ради народних депутатів, неодноразово нагороджувалася міським відділом освіти, обласним управлінням освіти.

Нагороджена Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист». Лауреат премії Сороса 1997 року.

За успіхи в педагогічній праці Указом Президента України від 9 квітня 1998 року удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель України».

Руснак Валентина Іванівна

Народилася 17 червня 1947 року в селі Оленівка Балтського району Одеської області.

У 1970 році закінчила фізико-математичний факультет Кишинівського державного університету і з того часу працює вчителем фізики Новоселівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Котовського району.

Основою її педагогічної майстерності є любов до дітей, само-відданість та відповідальність, працелюбність та постійний пошук нового. Досвід її роботи вивчено та поширюється в школах району та області.

Більш 20 років вона очолює районне методичне об'єднання вчителів фізики.

Валентина Іванівна систематично проводить відкриті уроки, позакласні заходи, семінари-практикуми, стажування молодих спеціалістів, засідання школи перспективного педагогічного досвіду, організує роботу творчих груп.

Як наслідок, за ці роки створилася її власна школа по підготовці вчителів фізики: вісім колишніх її випускників працюють вчителями фізики в школах району і успішно впроваджують в практику роботи досвід свого вчителя.

Оригінальні уроки Валентини Іванівни неодноразово друкувалися в журналі «Фізика та астрономія в школі», в газеті «Все для вчителя».

Бере активну участь в районних та обласних ярмарках педагогічних ідей. Нагороджена дипломом за розробку нових навчально-виховних технологій.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Велика кількість її випускників продовжує навчання у вищих навчальних закладах, а більш 150 зв'язали свою долю з фізикою.

В 1994 році Валентина Іванівна була удостоєна гранта Соросівського вчителя.

В 1988 році була делегатом Першого Всесоюзного з'їзду працівників освіти.

За свою багаторічну і плідну педагогічну діяльність нагороджена орденом Трудової Слави III ступеня, Почесною відзнакою голови Одеської облдержадміністрації, Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління.

Має знак «Відмінник освіти України».

Русу Надія Іванівна

Народилася 1 квітня 1949 року в селі Стара Царичанка Білгород-Дністровського району Одеської області.

У 1972 році закінчила Ізмаїльський педагогічний інститут, у 1979 році — Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського.

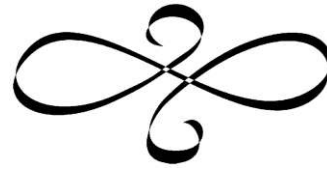
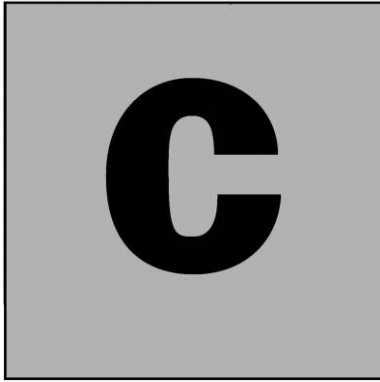
З 1965 року працювала в школах Білгород-Дністровського району старшою піонервожатою, вчителем біології та хімії, а з 1984 року — учителькою початкових класів Дальницької СШ Овідіопольського району.

Уроки Надії Іванівни відзначаються глибокою продуманістю всіх їх елементів, обґрунтованим методичним забезпеченням. Вона дає учням глибокі знання, вчить логічно мислити, аналізувати, робити висновки з вивченого. Надія Іванівна охоче ділиться досвідом із колегами, щиро любить своїх учнів і роботу, користується повагою колег та батьків своїх учнів.

Обиралася делегатом П'ятого з'їзду вчителів України в 1987 році.

За досягнення в педагогічній роботі Надії Іванівні в 1993 році Указом Президента України присвоєно звання «Заслужений вчитель України».

Савенко Світлана Георгіївна

Народилася 10 лютого 1954 року в селі Ново-Воскресенка Ширяєвського району Одеської області.

В 1976 році закінчила фізико-математичний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського.

Після закінчення інституту свою трудову діяльність розпочала вчителем математики в Усатівській середній школі Біляївсько-го району Одеської області.

Все її життя — на учительській роботі. З серпня 1976 року по 1983 рік працювала вчителем математики, 1983—1985 роки — заступник директора з виховної роботи та вчителем математики, 1985—1995 роки — заступник директора з навчально-виховної роботи та вчитель математики, з 1995 року по сьогоднішній день — директор Усатівської загальноосвітньої школи I-III ступенів.

С. Г. Савенко — учитель за покликанням серця, її педагогічна майстерність складається з найкращих рис її людської вдачі, величезної праці та постійних пошуків нового.

Вона завжди готова поділитися своїм досвідом із колегами, підтримати колегу в спільній роботі. Багато учнів Світлани Георгіївни вступили вчитися на математичні факультети педагогічних вищих учбових закладів.

Досвід роботи Світлани Георгіївни вивчався методичним кабінетом і впроваджувався в практику роботи вчителів.

Користується авторитетом серед освітян Біляївщини. Має педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України», її праця відзначена багатьма нагородами органів управління освітою.

Савко Людмила Олександрівна

Народилася 29 серпня 1965 року в селищі Біляївка Одеської області.

Після отримання середньої освіти вступила до Одеського сільськогосподарського інституту, який закінчила в 1987 році. З 1987 року працювала вченим-агрономом сільськогосподарського підприємства «Батьківщина». У 1989 році перейшла на роботу в Біляївську загальноосвітню школу № 3 і вступила до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на біологічний факультет, який закінчила в 1995 році.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

З 1994 року працює вчителем біології Біляївської загально-освітньої школи № 2. Людмила Олександрівна відзначається високою професійністю. Постійно засто-совує нестандартні методи роботи на уроках. Її учні неодноразово були перемож-цями Всеукраїнських олімпіад з екології, Всеукраїнського конкурсу-захисту Малої академії наук.

Має вищу категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

За сумлінну роботу на ниві народної освіти неодноразово відзначалася місцеви-ми органами управління освітою.

Савченко Віталій Данилович

Народився 15 серпня 1939 року в місті Новоукраїнка Кірово-градської області.

В 1961 році закінчив Одеський інженерно-будівельний інсти-тут і почав свій трудовий шлях як інженер-будівельник.

В 1976 році почав працювати заступником директора з учбо-во-виробничої роботи в ПТУ-3 м. Одеси, в 1980—1982 роках був директором цього училища, в 1982—1985 роках працював на ке-рівних інженерних посадах на будівництві. З 1982 до 1997 року — директор ПТУ № 25. Сім років працював як спеціаліст за кор-доном.

Віталій Данилович користувався повагою та авторитетом серед працівників училища. Під його керівництвом успішно впроваджено систему виробничого на-вчання «майстер — майстерня». Щорічно учні-відмінники — випускники училища вступають до Одеської інженерно-будівельної академії.

Обирався депутатом обласної Ради народних депутатів двох скликань. Очо-лював депутатську комісію з народної освіти. Нагороджений двома медалями.

Указом Президента України в 1994 році Віталію Даниловичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку.

Савченко Ганна Андріївна

Народилась 14 вересня 1951 року на Ічнянщині, в селі Новий Подол Чернігівської області, де в 1968 році закінчила з золотою медаллю середню школу і поступила до Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Через п'ять студентських років, в 1973 році, почала свій шлях вчителя англійської та німецької мови, спочатку відпрацювавши три роки по державному розподілу в с. Дальник Одеської області. Наступні роки учительської діяльності пов'язані з школою № 12 міста Тирасполя, куди на завод Всесоюзного значення був від-рядженим її чоловік. Але в 1982 році Ганна Андріївна з сім'єю по-вертається до міста Одеси і починає працювати в середній школі № 44 Суворов-ського району заступником директора з навчально-виховної роботи. В 1990 році була запрошена до школи-гімназії № 42, яка з часом стала гімназією № 7, де і зараз працює вчителем англійської мови.

В 1992 році Ганна Андріївна пройшла стажування з сучасної методики викла-дання англійської мови в Сіена Коледж, Олбені, Сполучених Штатів Америки.

Має чотири випуски одинадятикласників. Тільки за останні десять років її ві-сімнадцять учнів є переможцями районних, міських, обласних і Всеукраїнської

олімпіад з англійської мови та Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої Академії Наук. Чотири учні є Національними переможцями учнівського українсько-американського конкурсу «FLEX», що дало їм право навчатися впродовж року в США. Її учениця виграла грант, ставши переможцем між-народного молодіжного конкурсу «Молодь на зламі тисячоліть» і представляла Ук-раїну та Одесу на Гаваях, на Молодіжному Конгресі-2000.

Як вчитель вищої категорії постійно проводить відкриті уроки для слухачів інституту вдосконалення вчителів та студентів педагогічного університету, які проходять у неї педпрактику. Має друковані роботи. Неодноразово представляла свої методичні розробки на Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях та семінарах тренінгах. Є керівником районного методоб'єднання вчителів англійської мови, міської Асоціації вчителів англійської мови «Американ Клас» та Всеукраїнської організації викладачів англійської мови в Одеській області — TESOL.

Впродовж 2001— 2003 р.р. брала участь в учительському конкурсі «Українсько-американські премії за досягнення у викладанні», щорічно ставала переможцем в Південному регіоні України, за що нагороджувалась Грамотами міністерства освіти України та Посольства США в Україні, а гімназія отримала комп'ютерне обладнання. В 2003 році за професіоналізм, лідерство, інновацію у викладанні англійської мови, розбудову і поглиблення міжнародних зв'язків визнана кращим учителем України і номінована званням Національний переможець учительського конкурсу «Українсько-американські премії за досягнення у викладанні англійської мови», за що була нагороджена двохмісячною поїздкою на стажування до Монтанського уні-верситету, США.

У 2005 році за плідну педагогічну працю, високу професійну майстерність та активну громадську діяльність нагороджена знаком «Відмінник освіти України», і в тому ж році за особистий внесок у розвиток освіти їй присвоєно Почесне звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси».

Саказли Тамара Андріївна

Народилася 10 жовтня 1949 року в селі Кам'янка Ізмаїльського району Одеської області.

Закінчила геолого-географічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

З 1968 року на педагогічній роботі, яку поєднувала з навчанням в університеті, з 1981 року — організатор позакласної роботи, з 1983 року — директор Кам'янської школи.

Педагогічна діяльність Т. А. Саказли позначена творчим характером, великою увагою до глибоко обґрунтованого методичного забезпечення використання наочності, вмінням вчити цікаво, виховувати своїх учнів працелюбними й чесними людьми.

Зараз Кам'янська школа працює в режимі школи-гімназії. Т. А. Саказли велику увагу приділяє питанням організації диференційованого навчання учнів, методичної роботи, вивченню передового педагогічного досвіду. Одним з напрямків роботи Кам'янської гімназії є розвиток і поглиблення зв'язків із Болгарією.

Неодноразово обиралась депутатом сільської, районної Ради народних депутатів. Відзначалася Міністерством освіти України, обласним управлінням освіти, має знак «Відмінник народної освіти». Нагороджена двома медалями. В 1977 році Указом Президії Верховної Ради УРСР удостоєна почесного звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Саламаха Галина Федорівна

Народилася 18 березня 1960 року в селі Плахтіївка Сарат-ського району Одеської області.

У 1977 році закінчила середню школу. Навчалася в Ізмаїль-ському державному педагогічному інституті, який успішно закінчила у 1981 році, отримавши спеціальність вчителя-філолога.

Трудовий шлях розпочала у 1981 році у своїй рідній школі вчителькою російської, української мов та літератур.

своїм основним завданням виховання, освіченості свідомого людяного суверенної України.

Галина Федорівна, педагог з відомого людяного суверенної України.

Вдумливий і творчий педагог у постійному пошуку, а напрям цього пошуку — підвищення ефективності навчання, його оптимізація.

Вчителька багато працює над тим, щоб українська мова і література як на-вчальні предмети зацікавлювали і захоплювали школярів, щоб кожна зустріч з мистецтвом слова збагачувалась новими знаннями, емоціями, виховувала любов до своєї країни, її народу, сприяла формуванню почуття відповідальності за свої вчинки.

Галина Федорівна розкриває учнівську допитливість, здібність, вчить само-стійно здобувати знання. Її життєвим кредо стали слова: «Спочатку люби учня, а потім формуй його». Вчитель не мислить життя без щоденної творчої праці.

Саламаха Г. Ф. активний учасник Ярмарку педагогічних ідей, а у 1997 році — переможець обласного конкурсу «Вчитель року» в номінації «українська мова та лі-тература».

Значну увагу приділяє методиці викладання української мови і літератури, узагальнює свій досвід роботи, активно співпрацює з редколегіями науково-мето-дичних журналів «Дивослово», «Наша школа».

У районі Галина Федорівна щедро ділиться досвідом своєї роботи, очолює шко-лу педагогічної майстерності, девізом якої стали слова: «Мова — душа моєї нації». Хто із молодих учителів хоч раз побував у неї на уроках, відчував творчу наснагу, прагне наслідувати її.

Досвід Галини Федорівни здобув визнання серед її колег, вона користується авторитетом серед батьків, учнів, вчителів.

За успіхи в роботі неодноразово відзначалася грамотами обласного управління освіти, Міністерства освіти України, Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 1 жовтня 1999 року Галині Федорівні присвоє-но почесне звання «Заслужений вчитель України».

Самсонова Любов Василівна

Народилася в 1958 році в селі Шабо Білгород-Дністровського району Одеської області.

У 1973 році — студентка Білгород-Дністровського педагогіч-ного училища, яке закінчила в 1977 році, отримавши направлення до Березівського району.

Педагогічну діяльність розпочала на посаді вчительки почат-кових класів Балайчуцької загальноосвітньої школи Березів-ського району. Через декілька років — вчителька Раухівської за-гальноосвітньої школи.

У 1988 році Самсонова Л. В. закінчила Одеський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського.

У 1989 році переїздить до міста Южного. Працює і створює разом з колегами Авторську школу М. П. Гузика.

У 1993 році — переможець конкурсу «Учитель року» з номінації «Початкові класи» Одеської області. У 1995 році їй присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист», а в 1998 році нагороджена знаком «Відмінник освіти України». Любов Василівна дає велику кількість відкритих уроків. Працює над створенням у співавторстві із Зарольською Л. І. навчально-методичного комплексу «Українська мова» (2—4 класи).

У 2002 році вийшов з друку її перший підручник «Рідна мова. 2 клас», в 2003 році — «Рідна мова. 3 клас» і в 2004 році — «Рідна мова. 4 клас». Підручники рекомендовані Міністерством освіти і науки України. Ці підручники нагороджені почесними дипломами Всеукраїнських виставок та конкурсів.

Сафонов Гаврило Петрович

Народився 5 грудня 1937 року в селі Миколаївка Тарутинського району Одеської області.

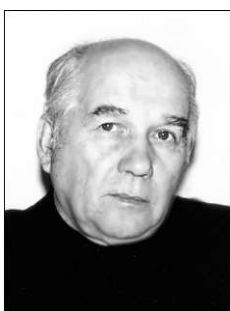
Після отримання семирічної освіти, з 1952 по 1958 роки навчався в Білгород-Дністровському рибпромисловому технікумі. В 1956 році поступив на навчання в Ленінградський технологічний інститут холодильної промисловості, а в 1962 році закінчив Ленінградський механічний інститут, отримавши спеціальність інженера-механіка.

З 1962 по 1967 роки працював інженером, керівником групи в науково-дослідному інституті полімерних матеріалів у місті Пермі. В 1967 році повернувся до міста Білгород-Дністровського і розпочав роботу в якості викладача свого рідного технікуму. З 1971 року Гаврило Петрович — заступник директора, а з 1975 року — директор рибпромислового технікуму. На цій посаді розкрився його організаторський талант. Гаврилу Петровичу вдалося створити в технікумі міцний педагогічний колектив, який кожному учневі дає глибокі й міцні знання з основ наук і спеціальностей. Випускники технікуму успішно працюють у різних галузях рибпромислового комплексу. Багато сил віддає Гаврило Петрович зміцненню матеріальної бази технікуму.

Користується заслуженим авторитетом учнівської і педагогічної громадськості технікуму, міста Білгород-Дністровського.

Неодноразово відзначався органами управління освітою і рибпромислової галузі. Нагороджений медалями «За трудову відзнаку» та «Ветеран праці».

Указом Президента України від 30 червня 1998 року Гаврилу Петровичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Сафронов Борис Михайлович

Народився 12 лютого 1939 року у місті Муром Горьківської області Російської Федерації.

В 1972 році закінчив Київський ордена Леніна політехнічний інститут за спеціальністю «Прилади точної механіки».

В Одеському коледжі стандартизації, метрології і сертифікації працює з 1975 року на посаді викладача, а останнім часом — на посаді заступника директора з виробничого навчання.

З 1991 року очолює обласне методичне об'єднання заступників директорів з виробничого навчання вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Викладач-методист вищої категорії, втілює нові форми та методи навчання в

навчальний процес. Є співавтором навчального посібника «Вимірювання тиску», має 9 публікацій навчально-методичного характеру.

В 1980-1982 роках перебував у відрядженні в Республіці Куба з метою надання технічної допомоги з питань організації навчання.

Нагороджений дипломом «Наставник молоді», медаллю «Ветеран праці», на-грудними знаками «Відмінник освіти України», «За заслуги в стандартизації, мет-рології, сертифікації та акредитації».

Сватковська Наталія Сергіївна

Народилася 1 березня 1962 року в селищі Ширяєве Ши-ряєвського району Одеської області.

Після закінчення Ізмаїльського державного педагогічного інституту, з 1983 року працює вчителькою іноземних мов в НВК «Олімп» селища міського типу Ширяєве.

Основний метод роботи вчительки на уроках англійської мо-ви — проблемно-пошуковий. Навчання будує так, щоб кожний учень залучався до процесу самостійного пошуку й «відкриття» нових знань. Головне для Наталії Сергіївни — вироблення в учнів комунікативних вмінь і навичок. Реалізовує це завдання через створену власну систему викладання — особистісно-розвивальний урок.

Приймала активну участь та займала призові місця в районних конкурсах «Учитель року» та «Класний керівник року», в районних та обласних конкурсах «Учитель року».

Її досвід узагальнено райметодкабінетом. Наталія Сергіївна очолює районне ме-тодод'єднання вчителів англійської мови. Має багато власних методичних розробок, які пройшли апробацію і схвалені обласним інститутом удосконалення вчителів.

Обрана депутатом Ширяєвської селищної ради.

Наталія Сергіївна неодноразово нагороджувалася грамотами органів управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України» та педагогічне звання «Вчитель-методист».

Світковська Світлана Андріївна

Народилася 8 лютого 1949 року в селі Верхне Кривче Борщівського району Тернопільської області.

Після закінчення середньої школи вступила на навчання до Кам'янець-Подільського державного педагогічного інституту імені І. П. Затонського Хмельницької області, який закінчила в 1970 році, отримавши спеціальність вчителя української мови та літератури.

За направленням працювала вчителем української мови та літератури в середній школі м. Борщева. З 1977 р. проживає в м. Одесі, працюючи вчителем української мови і літератури та організатором позакласної і позашкільної роботи ЗОШ №130. З 1984 р. до 1989 р. проживала в Німецькій Демократичній Республіці, працювала заступником директора з навчально-виховної роботи в гарнізонній середній школі групи Ра-дянських військ в Німеччині для дітей військовослужбовців у м. Цербсті. З 1989 р. — методист районного методичного кабінету відділу освіти Іллічівського району м. Одеси і вчитель української мови та літератури ЗОШ №1.

Світлана Андріївна працює в Одеському обласному інституті удосконалення вчителів з 1 вересня 1993 року. Методист кабінету української мови та літератури,

згодом — завідувачка науково-методичного центру української мови та літератури, українознавства. Творчий працівник, майстер своєї справи, викладач-наставник, учитель учителів, реформатор у викладанні української мови та літератури.

Одним із важливих напрямів діяльності Світлани Андріївни щодо мовних питань є комплексне вдосконалення навчання української мови та літератури в середній школі — це і підвищення кваліфікаційного рівня вчителів-словесників, вироблення ефективних методик викладання рідної мови та літератури в школах різних типів, робота з обдарованою учнівською молоддю, плідна робота щодо розвитку і функціонування української мови як державної, що розкриває проблему втілення в життя регіону мовної державної політики. Для ефективного забезпечення вивчення української мови та літератури, оновлення методики навчання даних дисциплін в загальноосвітніх навчальних закладах області на концептуальних засадах реформування шкільної освіти в Україні для вчителів української мови та літератури нею розроблені: посібник «Структурно-тематичні схеми вивчення курсу рідної (української), української мов і літератури в 5—11-х класах та календарно-тематичне планування (за програмами МОН України)»; «Збірник олімпіадних завдань та завдань для інтелектуальних змагань старшокласників сільських шкіл», які вийшли окремими методичними збірниками. Щорічно друкується в науково-методичному журналі «Наша школа», в якому дає фахові кваліфіковані реко-мендації вчителям області щодо вивчення української мови та літератури. Має публікації у Всеукраїнському журналі «Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах», газеті для вчителів української мови «Методичні діалоги».

Світлана Андріївна — учителька вищої категорії, має звання «Вчитель-методист».

За творчу педагогічну діяльність нагороджена знаком «Відмінник освіти України», Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, Почесною Грамотою голови Одеської обласної державної адміністрації, Почесною Грамотою Одеської обласної ради, Грамотою Одеського обласного управління освіти і науки, Грамотою Одеського обласного інституту удосконалення вчителів.

Семенюк Людмила Миколаївна

Народилася 3 листопада 1948 року в місті Одесі.

У 1973 році закінчила Одеський державний університет імені І.І. Мечникова.

Трудову діяльність розпочала у 1966 році старшою піонер-вожатою. Потім працювала вихователем групи продовженого дня, вчителем російської мови та літератури, організатором поза-класної виховної роботи. Обіймала посади директора восьми-річної школи № 70, інструктора відділу науки і навчальних закладів Одеського міського комітету КПУ.

З 1989 року — директор загальноосвітньої спеціалізованої школи № 121 м. Одеса.

До того часу, коли Людмила Миколаївна обійняла керівну посаду, ЗОНІ мала статус школи з поглибленим вивченням англійської мови. Поступово вводилося вивчення інших іноземних мов: у 1990 р. — французької, у 1991 р. — польської. Сьогодні учні вивчають 5 мов: англійську, французьку, російську, польську, іспанську. У 2001р. ЗОСІН № 121 за результатами діяльності стала асоційованою школою ЮНЕСКО.

Учні беруть активну участь у всеукраїнських, міжнародних предметних олімпіадах, конкурсах та в роботі Малої академії наук. Постійно відбувається обмін делегаціями, здійснюється пілотування міжнародних проектів.

Одним з пріоритетних напрямів роботи педагогів є інтелектуально-естетичний

розвиток учнів. І як результат, Кубок України у змаганнях «Що? Де? Коли?» вже сім років поспіль у школі № 121. Учні цього навчального закладу — дипломанти огляду-конкурсу «Таланти твої, Україно».

Педагогічний колектив, очолюваний Л. М. Семенюк, — це творчі люди, віддані своїй справі. Бажання вчителів навчати, а учнів — піднятися на сходинку вище у знаннях співпадають, і як результат — майже 100% випускників стають студентами престижних вищих навчальних закладів.

Під її керівництвом школа приймає активну участь в проектах асоційованих шкіл ЮНЕСКО, нагороджена дипломом Міністерства освіти та науки України за вагомих внесок в інноваційний розвиток національної системи освіти України.

Людмила Миколаївна є автором навчального посібника «Європейська інте-грація та Україна».

Постійно бере участь у телепрограмах, «круглих столах» газети «Одеський вестник», була учасницею міського форуму жінок, багатьох конференцій.

Спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, має звання «Кращий педагогічний працівник» м. Одеси, почесні відзнаки міського голови «Подяка», «За заслуги перед містом». Нагороджена знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України».

Сергієнко Григорій Іванович

Народився 13 грудня 1930 року на Полтавщині.

Закінчивши навчання в середній школі, у 1947 році вступив на навчання до Білгород-Дністровського сільськогосподарського технікуму.

Закінчив технікум з відзнакою і одержав направлення на навчання до Москви в Тімірязевську академію, яку також закінчив з відзнакою і був запрошений на викладацьку роботу в Білгород-Дністровський сільськогосподарський технікум.

Працював викладачем, завідувачем відділення, секретарем партійної організації, 17 років був заступником директора з навчальної роботи, 7 років — директором технікуму. А разом 46 років в одному навчальному закладі.

Викладання веде на високому науково-методичному рівні, досконало володіє державною мовою. Першим розробив і запровадив модульно-рейтингову систему в навчальному процесі технікуму. За дорученням навчально-методичного центру підготував до видання підручник для студентів «Овочівництво закритого ґрунту». Постійний учасник виставки передового педагогічного досвіду НМЦ, має свідоцтва, подяки та грамоти НМЦ.

За свою плідну працю має державні і відомчі нагороди: нагороджений орденом «Знак пошани», грамотами обласного управління освіти і наукової діяльності, має знак «Відмінник аграрної освіти та науки» Мінагрополітики України.

Серед колег та студентів користується повагою за людяність, порядність, тактовність і високий професіоналізм. Веде велику громадську роботу в технікумі, місті, районі, області.

Викладач Сергієнко Г. І. все своє життя присвятив справі навчання і виховання молодих фахівців сільськогосподарського виробництва. До педагогічної праці ста-виться як до головного змісту свого життя.

Сердюков Віктор Миколайович

Народився 29 липня 1932 року в селі Топехіно Гіагінського району Краснодарського краю.

В 1957 році закінчив Новочеркаський політехнічний інститут.

З 1957 року по 1977 рік працював на підприємствах буді-вельної промисловості, в урядовому відрядженні за кордоном, у структурах виконавчої влади; з 1977 року по 1996 рік був дирек-тором Одеського технікуму газової і нафтової промисловості. На цій посаді багато зробив для вдосконалення навчально-виховного процесу в технікумі, для переобладнання та розвитку його матеріальної бази. Під керівництвом В. М. Сердюкова створено навчально-тренажерний центр, який обладнано сучасною обчислювальною тех-нікою. Вона успішно використовується в сучасному навчальному процесі.

За час роботи в газовій промисловості виявив себе здібним, творчим, енер-гійним, цілеспрямованим, із почуттям високої відповідальності. Йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України» Указом Пре-зидента України від 18 червня 1994 року.

Має почесні звання «Ветеран праці Укргазпрому», «Заслужений працівник га-зової промисловості», нагороджений орденом «Знак Пошани».

В 1996 році В. М. Сердюков пішов із життя.

Сєбова Людмила Гаврилівна

Народилася 9 лютого 1940 року в місті Орськ Оренбурзької області.

Після отримання середньої освіти поступила на навчання до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, де отри-мала спеціальність вчителя російської мови та літератури.

Трудову діяльність розпочала в 1966 році на посаді вчителя російської мови та літератури Благоївської загальноосвітньої середньої школи Іванівського району Одеської області, згодом викладала російську мову та літературу в середніх школах міст Горького та Кронштадта, а з 1971 очолила профспілку працівників середньої школи № 17 м. Одеси, з 1981 року — завідувача районним відділом освіти, заступник начальника Одеського обласного управління освіти, а з 1992 року — незмінний директор навчально-виховного комплексу «Морський лі-цей — ЗОНІ № 24».

Працюючи у сфері освіти на різних посадах, в тому числі і керівних, виявила високий рівень професіоналізму, постійно підвищує свій фаховий рівень, як вчитель так і керівник НВК, впроваджує передовий педагогічний досвід, використовує сучасні форми і методи навчання. Працює за авторською програмою з питань пла-нування, контролю та керівництва школою, авторськими програмами з морських дисциплін: навігація, устрій судна, мореплавна астрономія, англійська мова для мо-ряків, морська географія, морська астрономія, морське право, історія мореплавання та інші. З вищезазначених морських дисциплін за її сприяння підготовлено та видано навчальні посібники, на які отримано позитивні рецензії Одеської Національної морської академії та Одеського Національного морського універ-ситету.

Навчально-виховний комплекс неодноразово відзначався органами управління освітою, а за підсумками 2004 року визнаний «Школа року - 2004».

Людмила Гаврилівна веде систематичну громадську роботу. Неодноразово

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

оби-ралася депутатом Ленінської районної, Одеської міської та обласної рад, є членом опікунської ради Суворовської райадміністрації, членом методичної ради Суворов-ського райметодкабінету.

За свою плідну педагогічну діяльність удостоювалась нагород органів управ-ління освітою. Має педагогічне звання «Учитель-методист», знак «Відмінник освіти України».

Нагороджена медалями «Ветеран праці», «30 років польоту Ю. Гагаріна», «60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні», «Почесною відзнакою Одеської обласної ради народних депутатів» та Одеського міського голови.

Сєдлачек Євгенія Омелянівна

Народилася 6 лютого 1930 року в селі Олександрівка Котов-ського району Одеської області.

Після закінчення Розалівської семирічної школи в 1947 році навчалася в Балтському педагогічному училищі. Як кращу ви-пускницю 1951 року Євгенію Омелянівну направили на посаду вчителя російської мови та літератури Бочманівської семирічної школи Котовського району. В 1955 році закінчила російське від-ділення філологічного факультету Одеського учительського інституту, а в 1960 році — Одеський педагогічний інститут

іме-ні К. Д. Ушинського.

В 1954 році за сімейними обставинами переїхала в Красні Окни і розпочала ро-боту на посаді вчителя російської мови та літератури Красноокнянської середньої школи № 2; з 1978 року — заступник директора з навчальної роботи, а з 1979 по 1981 роки — директор цієї ж школи.

Протягом усієї педагогічної діяльності вмiла знаходити оптимальні варіанти ви-кладання нового матеріалу, вирішення питань забезпечення життєдіяльності шко-ли. Активно забезпечувала виконання завдань, які ставилися перед педагогічним колективом школи. Користувалася заслуженим авторитетом серед батьківської, педагогічної громадськості школи та району.

За успіхи у навчанні підростаючого покоління неодноразово нагороджувалася грамотами органів управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Оби-ралася делегатом Четвертого з'їзду вчителів України у 1977 році.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 28 травня 1985 року Євге-нії Омелянівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В даний час знаходиться на заслуженому відпочинку. Проживає в місті Котовську.

Сєдова Світлана Олексіївна

Народилася 11 липня 1961 року в місті Ізмаїлі Одеської області.

Після отримання середньої освіти в середній школі № 9 з 1978 року розпочала трудову діяльність в Дунайському річному пароплаванні, працювала керівником гуртків в Ізмаїльському Па-лаці піонерів та школярів і одночасно заочно навчалася на фі-лологічному факультеті Ізмаїльського педагогічного інституту. В 1992 році переведена в спеціалізовану

загальноосвітню шко-лу № 1 ім. О. В. Суворова на посаду вчителя російської мови та літератури, а трохи згодом обійняла посаду заступника директора цієї ж школи з виховної роботи, де працює до теперішнього часу.

Світлана Олексіївна — від природи обдарована особистість, призначення якої вчити та виховувати підрастаюче покоління. Любов до своєї професії, до дітей, доб-розичливість, відповідальність, багатогранність під час вибору засобів та форм реалізації принципів навчання, вмиле поєднання цілей і задач формування особистості дають їй можливість досягти відмінних результатів у педагогічній діяльності.

Володіє невичерпною енергією створювати корисні, цікаві, творчі захоплюючі заходи для учнів; однією з перших експериментує з усім новим, сучасним, що сприяє розвитку школи в цілому; прагне охопити всі аспекти діяльності школи: організовує і проводить семінари міського та обласного рівнів, зустрічі з цікавими заслуженими людьми, виставки творчих робіт, благодійні заходи. Її перу належать кваліфіковані сценарії, якими користуються вчителі, класні керівники, заступники з виховної роботи шкіл міста Ізмаїла.

Неоціненний внесок зробила Світлана Олексіївна для розвитку дитячого руху «ІСТР» та шкільного об'єднання «Юні суворовці». Розроблені під її керівництвом емблема, прапор школи, значки, буклети, шкільні газети «Перерва», «Інтелект» стали символами для наступних поколінь.

Седова Світлана Олексіївна — чудовий учитель російської мови та літератури, закоханий у свій предмет. Заслужують на увагу й узагальнення її досвіду роботи з використання професійних журналів, методичок під час тематичного планування, проведення позакласних заходів з літератури; вона майстерно проводить паралель при використанні міжпредметних зв'язків, що сприяло створенню Світланою Олексіївною авторської програми з музейної педагогіки, яка активно реалізується педагогами школи в міській картинній галереї в якості нетрадиційних, нестандартних уроків.

Найбільшим досягненням Седової Світлани Олексіївни є Музей історії школи, який вона створювала 10 років. Підсумком цієї пошукової роботи — учнів, вчителів, батьків — став наочний історичний цілісний матеріал життєдіяльності учбового закладу, якому виповнилося 100 років. Принципи виховання учнів на прикладах із життя заслужених випускників школи ім. О. В. Суворова, розроблені Седовою Світланою Олексіївною, стали невід'ємною частиною навчання і виховання учнів.

Світлана Олексіївна має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Старший вчитель». Була дипломантом республіканського конкурсу-ярмарку педагогічних ідей та технологій.

Нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, місцевих органів управління освітою.

Має знак «Відмінник освіти України».

Сидоренко Володимир Сергійович

Народився 20 грудня 1943 року в місті Серов Свердловської області.

В 1964 році закінчив Лохвицьке педучилище Полтавської області і розпочав свою трудову діяльність вчителем початкових класів Безименської восьмирічної школи Татарбунарського району. В 1971 році заочно закінчив історичний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова; з 1970 року — дирек-тор Безименської школи, до 1984 року — на посаді директора Троповської, а потім Татарбунарської середньої школи. З 1984 року по 2004 рік очолює Татарбунарський районний відділ освіти.

Очолюваний В. С. Сидоренком колектив неодноразово виходив переможцем в обласному змаганні за кращу підготовку закладів освіти до нового навчального року, працював над проблемою: «Здійснення нових підходів до управління навчально-виховним процесом згідно з державною національною програмою

«Освіта».

Неодноразово відзначався Міністерством освіти України, обласним управлінням освіти. Має знак «Відмінник освіти України». Обирався членом колегії обласного управління освіти, делегатом П'ятого з'їзду вчителів України в 1987 році, Першого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти у 1988 році та Другого з'їзду педагогічних працівників України у 2001 році.

За значний особистий внесок у розбудову національної системи освіти, впровадження сучасних форм навчання і виховання молоді Указом Президії Верховної Ради України від 5 серпня 1991 року В. С. Сидоренку присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку. Проживає в місті Татарбунари.

Сизова Лариса Володимирівна

Народилася 22 червня 1952 року в місті Одесі.

В грудні 1973 року почала працювати в середній школі № 52 Жовтневого району старшою піонерською вожатою, навчаючись на вечірньому відділенні фізичного факультету Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. В 1975 році була нагороджена Знаком ЦК ВЛКСМ «За активну роботу» і представляла Одесу на Всеукраїнському та I Всесоюзному зльотах старших піонерських вожатих.

У 1976 році закінчила університет і почала викладати фізику. А через рік була запрошена на роботу в кращу школу Жовтневого району — спеціалізовану школу № 9 на посаду заступника директора з виховної роботи.

В 1979 році була нагороджена Почесною Грамотою Міністерства освіти СРСР за активну роботу з розвитку учнівського самоврядування.

З 1984 року по теперішній час працює заступником директора з навчально-виховної роботи тепер гімназії № 2 Приморського району, в яку була реорганізована школа № 9.

Лариса Володимирівна — професіонал високого класу, як вчитель фізики, так і як адміністратор. Її педагогічне кредо об'єднує розумну вимогливість до учнів та вчителів з людяністю, доброзичливістю, прагненням відкрити в кожному учневі, в кожному педагогічному працівнику творчу особистість. Під її керівництвом багато молодих колег стали справжніми професіоналами, фахівцями високого рівня, і багато учнів змогли перемогти в олімпіадах, інтелектуальних конкурсах. Це творча, неординарна вчителька, яка вміє на кожному уроці створити атмосферу пошуку істини, допомогти своїм учням реалізувати свої здібності.

За роки роботи неодноразово нагороджувалася Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного, міського управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України». В 2005 році Указом Президента України їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Сисін Юрій Михайлович

Народився 13 червня 1943 року в місті Оха Сахалінської області Російської Федерації.

В 1960 році закінчив Ананьївську середню школу № 2 і трудовий шлях розпочав різноробочим, слюсарем районного об'єднання «Сільгосптехніка». В 1962—1966 роках проходив строкову службу у Військово-морському Флоті. В 1966—1971 роках навчався на філологічному факультеті Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, де отримав спеціальність вчителя української мови та літератури. У студентські роки приймав активну участь в роботі гуртків,

співпрацюючи із редакціями газет, у яких друкував вірші та статті. Після закінчення університету повертається в місто Ананьїв і розпочинає педагогічну діяльність в якості вчителя української мови та літератури Ананьївського професійно-технічного училища. В ці часи у Юрія Михайловича органічно поєдналися риси вдумливого педагога і талановитого журналіста, письменника. На сторінках преси Юрій Михайлович систематично висвітлював досвід роботи своїх колег по роботі, власні педагогічні спостереження.

У 1984 році Юрій Михайлович обирається редактором Ананьївської районної газети «Вісті Ананьїщини», на сторінках якої з'являються глибокі краєзнавчі матеріали з історії міста і краю. Це був той матеріал, якого давно чекали вчителі історії та літератури, вихователі і класні керівники.

Політичні зміни в країні, які відбулися у 90-х роках минулого століття, привели Юрія Михайловича на посаду методиста методичного кабінету Ананьївського районного відділу освіти. Робота методиста розширила нові грані Юрія Михайловича в баченні у буденній роботі вчителя цінних зерен його самотнього досвіду.

Він починає друкуватися на сторінках науково-методичних журналів «Диво-слово», «Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колежіах», «Наша школа», «Зарубіжна література» та інших.

Результатом наполегливої дослідницької, методичної і краєзнавчої роботи стали книги Юрія Михайловича «Ананьїв, давній друже мій», «Хотів корисним бути людям», «Тилігул — ріка козацька», «Омитий росами», «Козачий залізник».

В 2006 році Юрій Михайлович видав книгу «Вересень. І все життя ...», яка стала спробою автора відтворити минуле рідного краю через історичний розвиток освіти та медицини. Дійові особи, що стали героями цієї книги, є представниками інтелігенції, які залишили глибокий і яскравий слід у пам'яті своїх земляків.

Усі видані Юрієм Михайловичем книги знайшли схвальний відгук його земляків, колег по педагогічній діяльності, різних офіційних інстанцій ...

Юрій Михайлович щедро передає свій досвід з питань організації патріотичної та краєзнавчої роботи своїм колегам-вчителям, багато з яких стали постійними дописувачами педагогічних журналів, учасниками ярмарків педагогічних ідей, дипломантами та лауреатами Всеукраїнських творчих конкурсів.

Обирався депутатом Ананьївської ради народних депутатів, є членом Національної спілки журналістів України.

Має урядові нагороди. Неодноразово відзначався органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Сінішина Віра Володимирівна

Народилася 22 червня 1947 року в м. Серові Свердловської області в Росії.

Має вищу освіту — закінчила філологічний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова в 1977 році. Загальний педагогічний стаж — 37 років. Працювала піонервожатою, викладачем російської мови, літератури і художньої культури, заступником директора з навчально-виховної роботи у школах № 19, 8, 73 м. Одеси.

Досконало володіє програмним матеріалом у повному обсязі навчальної програми 5—11 класів, використовує на уроках і у по-закласній роботі різноманітні методичні розробки і засоби навчання, нестандартні форми проведення занять: ділові ігри, дискусії, літературні концерти, вікторини, щорічні інсценовані «Весняні бали ста книжкових королів».

Основним напрямком у виховній діяльності Віра Володимирівна обирає розвиток творчих здібностей учнів, їх національної самосвідомості, етичне і естетичне формування особистості. Нею створений Пушкінський Зал, лекторська

група якого проводить бесіди серед учнів і громадськості на базі зібраних матеріалів. Спектаклі дитячого театру під її керівництвом здобули високу оцінку представників районної і міської влади, широкого кола глядачів.

Неодноразово нагороджена Почесними грамотами міського і обласного управ-лiнь освіти, Міністерства освіти України, має знак «Відмінник освіти України». На-городжена медаллю «Ветеран праці».

За особистий внесок у розвиток освіти рішенням Одеської міської Ради у 2003 році присвоєно почесне звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси».

Скорбілін Віктор Гнатович

Народився 21 червня 1937 року в місті Житомирі.

Після закінчення середньої школи поступив на навчання до Житомирського державного педагогічного інституту імені І. Франка, який закінчив в 1959 році, отримавши спеціальність вчителя російської мови та літератури й англійської мови. З цього ж року розпочалася його службова кар'єра як комсомольського працівника. Віктор Гнатович працював до 1965 року інструк-тором, завідувачем відділу та секретарем Житомирського облас-ного комітету комсомолу, а з 1985 року — заступником на-чальника з навчально-виховної роботи Республіканського піонер-ського табору «Молода Гвардія». З 1967 року — заступник директора середньої школи № 77, директором СШ № 45, школи-інтернату № 4, СШ 64.3 1984 року — завідувач Київського районного відділу освіти міста Одеси, завідувач Одеського міськвно, заступник начальника управління освіти облдержадміністрації. З 1997 ро-ку, до виходу на заслужений відпочинок завідує Малиновським районним відділом освіти міста Одеси.

На всіх посадах, де доводилося працювати Віктору Гнатовичу, він проявив себе ерудованим спеціалістом, грамотно вирішував усі поставлені перед ним завдання.

Користувався авторитетом серед педагогічної громадськості міста.

Обирався депутатом Київської районної Ради народних депутатів міста Одеси.

Відзначався нагородами органів управління освітою, йому вручено знак «Відмінник освіти України», медаль «Ветеран праці». Указом Президента України в 1997 році Віктора Гнатовича удостоєно почесного звання «Заслужений працівник освіти України».

Помер у 1999 році.

Смульський Валерій Іванович

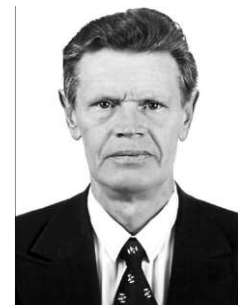
Народився 10 березня 1936 року в селі Волосове Волосів-ського району Ленінградської області.

У 1960 році закінчив Одеський політехнічний інститут, пра-цював у наукових установах, згодом, з невеликими перервами — викладачем в Одеському морехідному училищі рибної промис-ловості.

Як викладач, постійно приділяв велику увагу методичному забезпеченню навчального процесу. Підготував програму та план-проспект підручника з електрообладнання холодильних машин, брав участь у розробці навчальних планів для курсантів училища з ряду дисциплін, широко використовував проблемний метод у викладанні навчаль-ного матеріалу.

В. І. Смульський користувався заслуженою повагою серед колег та курсантів училища, він був чуйним, мудрим наставником молоді.

Нагороджений медаллю «Ветеран праці», знаком «Відмінник освіти України», мав почесні грамоти, педагогічне звання «Викладач-методист». Його успіхи в на-вчально-виховній роботі відмічені почесним званням «Заслужений вчитель України», яке присвоєно

Солдатко Майя Георгівна

Народилася 15 листопада 1960 року в місті Іллічівську. Вищу освіту здобула в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова.

З 1983 року працює учителем географії, а з 1998 року — заступником директора з навчально-виховної роботи загально-освітньої школи № 4 м. Іллічівська.

Майя Георгіївна зарекомендувала себе як відповідальна людина, вийшла на високий рівень управлінської компетентності, професіоналізму і тому має позитивну результативність у роботі.

За розподілом посадових обов'язків Солдатко М. Г. відповідає за організацію методичної роботи в школі, організацію роботи з обдарованою молоддю, координує спільну діяльність педагогічного колективу і наукового товариства учнів «Інтелект», забезпечує дослідницьку та моніторингову діяльність адміністрації, організацію роботи з атестації педагогічних працівників у школі. У міському конкурсі-огляді шкільних методичних кабінетів у 2002—2003 навчальному році методичний кабінет посів перше місце.

Завдяки тому що Солдатко М. Г. володіє не тільки професійною, але й стратегічною, соціальною та функціональною компетентністю за період її роботи на посаді заступника директора педагогічний колектив здобув значних успіхів. У школі на науковій основі спланована й успішно реалізується система методичної роботи: 48% вчителів мають вищу категорію, 1 — вчитель має звання «Заслужений вчитель України», 1 вчитель — методист, 13 старших вчителів.

Результатом цілеспрямованої діяльності підвищення якості навчання є збільшення кількості дітей, які навчаються на достатньому та високому рівнях.

Учні стабільно демонструють високі результати на міських, обласних, Всеукраїнських предметних олімпіадах. Ефективно, на високому рівні за її ініціативою проводяться науково-практичні конференції товариства «Інтелект», за участю вчених Одеського національного університету.

Вчителі школи кожного року успішно беруть участь у конкурсі «Учитель року». Майя Георгіївна була призером обласного конкурсу «Учитель року-2004», посіла друге місце у номінації заступник директора з навчально-виховної роботи.

Багато років очолює міське методичне об'єднання вчителів географії. Крім професійних ділових якостей, вона чуйна, інтелігентна, товариська людина, авторитетна серед дітей, педагогів та батьків. Солдатко М. Г. — всебічно розвинена особистість, з широким колом інтересів; добре володіє ораторським мистецтвом.

За період роботи нагороджувалася грамотами органів управління освітою, має знак «Відмінник освіти України».

Солнцева Лілія Олександрівна

Народилася 13 квітня 1940 року в селі Червоні Баки Горьківської області.

Після закінчення в 1964 році Одеського технологічного інституту холодильної промисловості почала працювати в Одеському морехідному училищі рибної промисловості ім. О. Соляника на посаді викладача холодильно-механічних та фундаментальних дисциплін. Згодом працювала на посаді завідувача холодильно-механічним відділенням, а з 2000 року призначена завідувачем заочного відділення училища.

За час роботи виявила добрі організаторські здібності, відзначалася як

досвідчений викладач, отримавши вищу категорію.

Користується авторитетом серед курсантів та співробітників училища.

За успіхи в роботі нагороджувалася почесними грамотами, нагороджена медалями «Ветеран праці», «За трудове отличие».

Указом Президента України від 24 серпня 2002 року нагороджена Орденом «Княгині Ольги III ступеня».

Соловійов Володимир Степанович

Народився 25 серпня 1925 року в селі Балайчук Березівського району Одеської області.

Свій трудовий шлях Володимир Степанович розпочав на до-рогах Великої Вітчизняної війни, по закінченню якої було тривале лікування в госпіталях Тирасполя, Одеси, Самарканда, а потім навчання в педучилищі та в Одеському педагогічному інституті імені К. Д. Ушинського. Отримавши в інституті необхідний багаж знань, поїхав працювати в Розквітівську середню школу Березівського району, спочатку вчителем, а згодом директором цієї школи аж до виходу на пенсію.

Володимир Степанович на своїх уроках збуджував у дитини природну допитливість, прищеплював любов до отримання відповідей на питання про щось втаємничене, виховував потяг до нових знань, навчав своїх колег-вчителів роз-кривати творчі здібності і таланти дітей. Користувався заслуженим авторитетом серед жителів села, педагогічної громадськості Березівського району.

Його школа була неодноразовим переможцем у районних та обласних зма-ганнях за кращу підготовку до нового навчального року.

Неодноразово відмічався органами управління освітою, має знаки «Відмінник освіти СРСР» та «Відмінник освіти України». Нагороджений бойовими медалями та медаллю «За доблесну працю».

Обирався делегатом Третього Всесоюзного з'їзду вчителів у 1978 році.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Володимир Степанович знаходячись на пенсії, не поривав зв'язків із своєю школою.

Помер у квітні 2008 року.

Соловійова Алла Георгіївна

Народилася в місті Вилковому сонячного серпневого дня 1953 року.

Після отримання середньої освіти в Одеському державному педагогічному інституті, здобула спеціальність вчителя фізики і розпочала трудовий стаж в Вилківській загальноосвітній школі № 2, спочатку на посаді вчителя фізики, а останні 15 років обіймає посаду директора навчально-виховного комплексу «Вилківська загальноосвітня школа-ліцей». Саме на останній посаді найпов-ніше розкрилися її організаторські і творчі здібності.

Маючи від природи гострий розум, жіночу інтуїцію, цілеспрямованість, оперативно вирішуючи питання професійного характеру, Алла Георгіївна багато зробила для формування творчої активності педагогічних кадрів очолюваного нею закладу, в якому сьогодні працюють десять «Відмінників освіти України», десять вчителів-методистів та сім старших учителів. Вона справедливо вважає, що кадри вирішують все, а тому основне її завдання як керівника навчального закладу полягає в тому щоб відкрити в людині те, що її красить, пробудити в ній все

найкраще і дати поштовх до розвитку педагогічного таланту молодого колеги.

За її керівництва в навчально-виховному закладі створено сприятливий мо-рально-психологічний клімат, що позитивно впливає на підвищення рівня навчально-виховної роботи і на зміцнення матеріальної бази закладу.

В навчально-виховному закладі добре налагоджена робота музею історії, спів-праця з Біосферним Дунайським заповідником, Туристичним агентством міста Вил-ково та загальноосвітнім закладом № 10 міста Одеси. Учні закладу активні учасники районних та обласних предметних учнівських олімпіад, інтелектуальних змагань, оздоровчих таборів екологічного та спортивних профілів.

Колектив закладу став переможцем районного конкурсу на кращу модель робо-ти з обдарованими дітьми в умовах особистісно орієнтованого навчання.

Сьогодні заклад, очолюваний Аллою Георгіївною є кращим в Кілійському районі.

Алла Георгіївна має педагогічне звання «Вчитель-методист», неодноразово від-значалася місцевими органами управління освітою, Одеською обласною адмініст-рацією. Є переможцем районного конкурсу «Людина року-2002» в номінації «Пра-цівник освіти», депутатом Кілійської ради народних депутатів.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Соломіна Ніна Романівна

Народилася 9 лютого 1950 року в м. Краснокамську Перм-ської області.

Закінчивши середню школу, поступила вчитися на геогра-фічний факультет Пермського університету. Отримавши диплом про вищу освіту, переїхала до міста Одеси.

З 1974 року працювала економістом в статистичному управ-лінні Одеської області.

Педагогічну діяльність розпочала у 1977 році в закладах осві-ти міста Одеси — вихователем дошкільного закладу № 223, а з 1979 року — вчителем географії середньої школи № 49.

Свої зусилля Ніна Романівна спрямовує на впровадження в навчально-вихов-ний процес нестандартних форм засвоєння учнями знань, інтерактивного навчання.

Сьогодні Ніна Романівна має педагогічне звання «Вчитель-методист», очолює шкільне методичне об'єднання вчителів природничого циклу, є керівником район-ного клубу «Спілкування» для молодих вчителів.

Під час викладання майже всіх тем курсу підходить до вивчення змісту гео-графії з позицій комплексного підходу. Це дозволяє вирішувати головне завдання — давати міцні і глибокі знання основ науки, удосконалювати навички творчої розумової діяльності учнів, що сприяє розвитку дослідницьких здібностей і створює умови для їх вияву.

Уроки Ніни Романівни відзначаються зрілою майстерністю, відточеністю кож-ного його етапу. Постійно шукає шляхи інформативності. Розвиває економічне мис-лення учнів, вчить правильно оцінювати економічні явища, аналізує статистичний матеріал, робить об'єктивні висновки, ув'язує навчання з реальним життям. Формує в учнів поняття про фундаментальні закони, що панують у природі, вдосконалює свою майстерність по використанню на уроках опорних сигналів та структурно-ло-гічних схем. Є членом творчої групи вчителів міста.

Щорічно учні вчительки стають переможцями районних і міських олімпіад з географії, переможцями і призерами I-II-го етапів Малої академії наук. У 2006 році учениця Ніни Романівни посіла III місце у республіканському етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук.

За якісну, творчу роботу у навчанні і вихованні учнів неодноразово нагороджувалася Почесними грамотами районного відділу, міського, обласного управлінь освіти. Досвід Ніни Романівни було вивчено, узагальнено та впроваджено в практику роботи вчителів географії Суворовського району м. Одеси.

Користується заслуженим авторитетом серед учнівської, батьківської та педагогічної громадськості міста Одеси.

Спирідонова Олена Михайлівна

Народилася в 1935 році.

Свій трудовий шлях розпочала в 1960 році, працюючи в Одеському училищі культури та мистецтв ім. К. Ф. Данькевича. Роботу в училищі суміщала з навчанням в Одеській державній консерваторії ім. А. В. Нежданової, яку закінчила в 1962 році.

Крім організаторської, методичної і професійної роботи в училищі, Олена Михайлівна постійно приймала участь як член журі в різноманітних конкурсах і фестивалях. З 1983 року була призначена на посаду завідувачої цикловою комісією «Форте-піано», очолювала більш ніж 24 роки фортепіанну секцію Обласного відділу мистецьких навчальних закладів. Планує та виконує методичну, організаційну роботу з викладачами дитячих музичних шкіл міста Одеси та Одеської області, за що має подяки.

За багаторічну участь у роботі журі та підготовку конкурсу «Срібна нота» була нагороджена Дипломом на призи газети «Вечірня Одеса», має грамоту від редакції газети, яку отримала в 1998 році.

Крім нагород Олена Михайлівна має багато дипломів та грамот: Всеукраїнського конкурсу української фортепіанної музики, Міністерства культури України, обласного управління культури та Почесну відзнаку обласної ради народних депутатів.

Протягом багатьох років високопрофесійна робота Олени Михайлівни по підготовці випускників за спеціальністю «Фортепіано» відзначалася у звітах головами державних кваліфікаційних комісій — професорами Одеської державної музичної академії ім. А. В. Нежданової: В. П. Власовим, С. Б. Мірошніченко, А. П. Сотовою та іншими.

Старих Людмила Костянтинівна

Народилася 16 травня 1940 року в місті Сухумі Абхазії.

Трудову діяльність розпочала у 1964 році після закінчення географічного факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова на посаді вчителя географії та історії Прямо-балківської середньої школи Саратського району. З 1965 року — у вечірній школі, з 1967 року — вчителем географії у школі № 98, з 1976 року по 1977 рік — директором школи № 98. З 1977 року по 1978 рік — вчитель географії у школі-інтернаті № 1 міста Пскова.

З 1978 року по 1981 рік — заступник директора з виховної роботи у середній школі № 55. З 1981 року по 1991 рік — організатор позашкільної та позакласної роботи школи I-III ступенів № 65. З 1991 року по 1992 рік працювала завідувачою Київським районним методичним кабінетом. З 1992 року — вчитель географії загальноосвітньої школи I-III ступенів № 65, де працює по даний час.

Людмила Костянтинівна — вчителька вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист». Приймає участь у розробках творчих уроків, є учасником Всеукраїнського Відкритого фестивалю педагогічної майстерності «Мій кращий

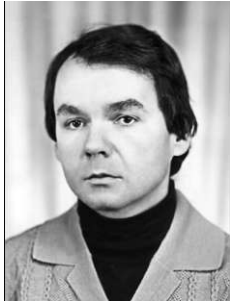
урок - 2006 рік». У науково-методичному журналі «Географія» надрукована її розробка уроку «Країни Європи» (10 кл.), який має сертифікат «Мій кращий урок 2006».

В 1985 році за ініціативою Старих Л. К. у школі створено музей Бойової Слави — один із кращих шкільних музеїв Одеської області.

Учні Старих Л. К. займають призові місця в районній олімпіаді з географії та Малої Академії наук.

За творчу педагогічну діяльність неодноразово відзначалася органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Староконь Анатолій Володимирович

Народився 28 листопада 1953 року в учительській сім'ї в селищі Олика Ківерцівського району Волинської області.

У 1968 році після закінчення восьмирічної школи вступив до Маслівського сільськогосподарського технікуму, який закінчив з відзнакою, отримавши спеціальність агронома. З 1972 року продовжив своє навчання на біологічному факультеті спочатку Київського, потім Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1978 року після закінчення з відзнакою Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова і по теперішній час працює в Новоселівській середній школі Котовського району за спеціальністю вчитель біології.

Цього педагога відрізняють глибока теоретична і методична підготовка з предмету, високий рівень професійної майстерності, постійний творчий пошук, педагогічна чуйність і такт.

З метою створення умов для різнобічного розвитку особистості учнів Анатолій Володимирович поєднав у своїй роботі елементи різних особистісно орієнтованих технологій: групової навчальної діяльності, розвивального навчання та навчання як дослідження. На основі цих методик створив власну систему роботи.

Анатолій Володимирович домагається високих результатів у своїй праці. Його учні неодноразово ставали переможцями районних, призерами обласних та активними учасниками республіканських етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад, перемогли в обласних інтелектуальних змаганнях з біології для учнів сільських шкіл, займали призові місця як члени Малої академії наук.

Більше 20 років Староконь А. В. є керівником районного методичного об'єднання вчителів біології. Вирішуючи завдання підвищення теоретичної та методичної підготовки даної категорії педагогічних працівників, спрямовує їх діяльність на пошук та впровадження інноваційних технологій навчання біології. Щедро передає авторський досвід молодим та малодосвідченим вчителям з метою розвитку їх педагогічної творчості. Як наслідок цієї роботи, близько 70% вчителів біології району є спеціалістами вищої та I категорії.

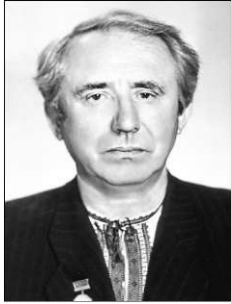
Анатолій Володимирович згуртовує однодумців, постійно очолює творчі групи кращих вчителів біології з найбільш актуальних проблем викладання предмету, методичні рекомендації та творчі розробки яких стали надбанням вчителів природничого циклу району.

Він є автором навчальних посібників, має друковані роботи з біології в республіканській газеті «Хімія і біологія».

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

За багаторічну педагогічну працю, високий професіоналізм нагороджений Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, Одеської обласної державної адміністрації, грамотами обласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України». В 2001 році обирався делегатом II Всеукраїнського з'їзду педагогічних працівників України.

Стебченко Олександр Федорович

Народився 9 березня 1913 року в місті Біла Церква Київської області.

Трудовий шлях розпочав після закінчення фізико-математичного факультету Миколаївського державного педагогічного інституту в 1934 році асистентом кафедри фізики. Згодом працював директором школи в місті Миколаєві, начальником навчального відділу училища морської авіації імені Леваневського. В 1939 році направлений до міста Рівне для організації вчительського інституту, де працював завідувачем кафедри фізико-математичних дисциплін, деканом фізико-математичного факультету. З початком Великої Вітчизняної війни разом з інститутом був евакуйований на схід. Після звільнення території України від німецько-фашистських загарбників в 1944 році знову працював у Рівненському учительському інституті деканом фізико-математичного факультету, заступником директора інституту. З 1947 року Олександр Федорович — завідувач кафедри фізики Кам'янець-Подільського педінституту.

В 1953 році за станом здоров'я переїхав до міста Одеси і розпочав роботу викладачем фізики Одеського морехідного училища технічного флоту, звідки в 1973 році вийшов на заслужений відпочинок. В ці ж роки за сумісництвом працював в Одеському державному університеті імені І.І. Мечникова. За роки роботи в місті Одесі керував роботою предметної комісії вчителів фізики, впровадженням програмованого навчання, видав п'ять методичних посібників із питань методики викладання фізики, був учасником Виставки досягнень народного господарства СРСР.

Користувався заслуженим авторитетом серед педагогічної громадськості міста Одеси. Неодноразово відзначався органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

За активну діяльність нагороджений сімома медалями, серед яких медаль «За перемогу над Німеччиною», «За трудову доблесть», «Ветеран праці».

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 1 червня 1970 року Олександр Федоровичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 2005 році.

Степаненко Анатолій Миколайович

Народився 14 липня 1954 року в місті Бендери Молдова.

Після закінчення середньої школи навчався в ПТУ № 35 з професій «Кравець», «Закрійник».

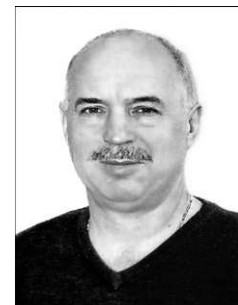
1982—1986 рр. — закрійник фабрики «Індодяг».

З 1986 року працює майстром виробничого навчання по підготовці закрійників.

Закінчив Київський технологічний інститут легкої промисловості.

Степаненко А. М. — висококваліфікований фахівець, володіє передовими сучасними методами навчання учнів обраній професії.

Виконав багато методичних розробок з конструювання одягу, розкрою та пошиття шкіряних виробів, зокрема «Особливості моделювання, конструювання виробів з хутра та нетканих матеріалів», «Конструювання і технічне моделювання виробів із складним кроєм», «Перспективний розвиток конструювання, порівняльна характеристика існуючих методик». Провів ряд відкритих уроків для майстрів виробничого навчання та закладів професійного циклу у рамках роботи методичної комісії. Крім цього, Степаненко А. М. викладає предмет «Скорняжна

справа». Його фа-ховий рівень був високо оцінений експертною комісією м. Києва. Багатий педагогічний досвід передає колегам — викладачам, майстрам виробничого навчання.

Під його керівництвом створена творча лабораторія, де навчаються модельному бізнесу колеги та молоді спеціалісти училищ України та побутових підприємств області.

Анатолій Миколайович — це майстер зі своїми педагогічними знахідками, що складають яскраво виявлений індивідуальний стиль.

Моделі, виготовлені його учнями, високого дизайнерського рівня, з високою якістю технологічної обробки, а кваліфікаційні роботи — це ексклюзивні моделі.

Колекція «Ювілейна», над створенням якої Степаненко А. М. працював як го-ловний консультант на Міжнародному конкурсі «Пори року» отримала «Гран-прі».

За успіхи в навчанні та вихованні висококваліфікованих спеціалістів, неод-норазово відзначався Грамотами управління освіти і наукової діяльності.

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України».

Степаненко Микола Максимович

Народився 8 травня 1958 року в селі Левки Прилуцького району Чернігівської області.

Після отримання професії вчителя біології, з 1983 р. з перших днів і до сьогоднішнього дня працює в загальноосвітній школі № 27 м. Одеси.

Працює над проблемою «Використання комп'ютерних техно-логій при викладанні біології».

Микола Максимович педагог та організатор за покликанням, вважає своїм основним завданням — виховання національно сві-домого й освіченого громадянина України. Систематично стежить за новинками педагогічної літератури, постійно бере участь в ярмарках педагогіч-них ідей, завжди «крокує в ногу з часом», впроваджує в роботу нові сучасні навчаль-ні технології. Впродовж багатьох років проводить спільну роботу з працівниками Одеського обласного інституту удосконалення вчителів з питань впровадження но-вих технологій при викладанні біології (тестування, зрізи знань тощо). У 2005—2006 навчальному році пройшов курси при Баварському домі та гімназії № 7 з проблеми профілактики СНІДу та здорового способу життя. Після чого сформував агітбригаду з учнів 8-х та 11-х класів з метою профілактики СНІДу.

Учні Миколи Максимовича завжди зацікавлені роботою, успішно навчаються, вміють відчувати навколишній світ, вступати в діалог чи дискусію, робити висновки, здатні виявити свої особистісні ресурси, володіють навиками колективного групо-во-го навчання, спроможні належно оцінити себе і товариша.

Микола Максимович сумлінно ставиться до своєї роботи, наполегливо працює над підвищенням педагогічної майстерності, ретельно вивчає наукову і спеціальну літературу, використовує в своїй діяльності ідеї особистісно зорієнтованих методик. Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Є керівником педагогічної практики студентів біологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Меч-никова.

Друкується в педагогічній пресі.

Вимогливий до себе та до вихованців, користується заслуженим авторитетом серед вчителів, учнів та батьків.

Відзначався органами управління освітою.

Степанов Анатолій Миколайович

Народився 2 листопада 1948 року в місті Новокузнецьку Ке-меровської області Російської Федерації.

Після закінчення в 1966 році міського професійно-технічного училища № 21 по 1968 рік працює за професією слюсар-ремонт-ник. З 1968 по 1970 роки проходив строкову службу в лавах Ра-дянської Армії. У 1970 році виконав норматив майстра спорту з боротьби. З 1970 по 1975 роки працював художником. В 1977 році закінчив Прокопіївський технікум фізичної культури і спорту. З 1977 по 1993 роки працював старшим тренером-викладачем з бо-ротьби та викладачем фізичної культури і спорту в МПТУ № 10 міста Новокузнецька. Брав участь у змаганнях з боксу і боротьби, входив до складу збірної команди, був чемпіоном і призером міжнародних змагань, 1983 року закінчив Омський інститут фізичної культури і спорту за спеціальністю «Викладач фізичної культури і спорту». З 1993 року працює керівником секції фізичної культури і спор-ту Білгород-Дністровського будівельного ліцею.

Анатолій Миколайович має державні нагороди, звання, дипломи місцевих, об-ласних змагань з настільного тенісу, футболу, штанги та Всеукраїнських і міжна-родних змагань з кікбоксінгу.

Викладач вищої категорії в роботі використовує ефективні форми і методи на-вчально-виховної роботи. Його вихованці неодноразово були призерами і чемпіо-нами міста, області з настільного тенісу, міні-футболу, шашок, баскетболу, штанги. За 2000—2006 роки завоювали 126 медалей (26 золотих, 60 срібних, 40 бронзових) на Всеукраїнських і міжнародних змаганнях з кікбоксінгу. За останні 10 років надру-кував 26 статей під рубрикою «Фізкультура і спорт» в газетах «Советское Придне-стровье», «Торнадо», «Будьте с нами», «Одесские известия». Тепер працює над ме-тодичною розробкою «Роль фізичної культури і здоров'я у формуванні здорового способу життя в навчальних закладах».

Степанюк Ольга Степанівна

Народилася 6 вересня 1927 року в місті Ягодне, Польща.

У 1948 році закінчила Луцьке педучилище, в 1952 році — Одеський учительський інститут, в 1958 році — філологічний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К. Д Ушинського.

Працювала вчителькою української мови та літератури в Но-воградівській СШ з 1946 року до виходу на пенсію в 1983 році.

Уроки Ольги Степанівни завжди були цікавими, змістовними, несли великий розвиваючий та виховний потенціал. Учителька завжди піклувалася про виховання в учнів позитивної мотивації до навчання, вчила своїх учнів відчувати рідне слово. Вона діли-лася своїм досвідом із колегами, велику увагу приділяла роботі в батьками учнів, реалізації ідей диференційованого підходу в навчально-виховному процесі.

Неодноразово нагороджувалась грамотами Міністерства освіти України, об-ласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України».

За високу результативність у педагогічній роботі Ользі Степанівні в 1970 році Указом Президії Верховної Ради України присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

У 1983 році вийшла на пенсію. Проживає в селі Новоградівка.

Степурко Ганна Павлівна

Народилася 1 січня 1938 року в селі Ягонівка Липово-Долинського району Сумської області.

Після закінчення середньої школи, з 1955 по 1957 роки навчалася в Одеському технічному училищі №4. З 1957 по 1963 роки працювала кухарем п'ятого розряду у військовому санаторії Міністерства оборони СРСР.

У 1963 році закінчила Донецький інститут радянської торгівлі зі спеціальності «інженер-технолог по приготуванню їжі і обладнанню підприємств громадського харчування».

З вересня 1963 працювала майстром виробничого навчання технічного училища № 1, з 1970 року — старшим майстром училища, а з 1972 року і по сьогодні працює заступником директора з навчально-виробничої роботи державного професійно-технічного закладу «Одеське вище професійне училище морського туристичного сервісу».

Стаж безпосередньої педагогічної роботи — 42 роки; викладач предмета «Організація виробництва та технологія приготування їжі».

Ганна Павлівна вміло поєднує в роботі виконання функцій керівника та педагогічних обов'язків. Має організаторські здібності, інноваційне мислення, які використовує в роботі з майстрами виробничого навчання, викладачами теоретичного навчання, спеціальними партнерами. Очолює роботу по розробці навчально-плануючої документації при проведенні атестації училища та ліцензування професій, роботу по підготовці членів команди училища для участі у професійних конкурсах в м. Києві, Дніпродзержинську, Сан Рено (Італія), Бленд (Словенія). Приймає участь в роботі ДПНЗ ОВПУМТС в Асоціації кулінарів міста Одеси.

Очолює роботу по розробці, редагуванні матеріалів, які увійшли в два методичні посібники за результатами семінарів авторських експертів. Має друковані авторські матеріали, розробник державного стандарту «Екологічні вимоги при наданні туристичних послуг на водному транспорті», «Надання послуг з організації харчування туристів на пасажирських суднах», «Надання туристично-екскурсійних послуг на водному транспорті», державного стандарту за фахом «Бортпровідник», «Агент з організації туризму». Розробила програму з предмета «Організація виробництва та технології приготування їжі». Ганна Павлівна має методичні розробки «Лабораторно-практичні заняття з організації виробництва та технологія приготування їжі», «Приготування солодких страв», «Приготування гарячих страв із риби».

Проводить позакласну виховну роботу з учнями в училищі і гуртожитку.

У 2005 році Степурко Ганні Павлівні присвоєно звання «Викладач-методист».

Має державні нагороди, звання «Відмінник профтехосвіти», медаль «Ветеран праці», Почесну відзнаку Одеської обласної ради.

Стеценко Лідія Олександрівна

Народилася 28 жовтня 1950 року в селі Чернігівка Чернігівського району Запорізької області.

Після закінчення середньої школи поступила на навчання на художньо-графічний факультет Одеського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського, аз 1971 року розпочала педагогічну діяльність у

закладах освіти міста Одеси — вихователем до-шкільних закладів № 36, 126, згодом завідувачкою дошкільних закладів № 75, 230, 126, а з 1997 року — заступником голови При-морської районної адміністрації міста Одеси.

Працюючи на різних посадах в дошкільних закладах Жовтневого району, вирішувала питання інтенсифікації навчання і виховання дошкільнят шляхом створення інтегрованих навчальних курсів, відкриття спеціалізованих груп для дітей в різних дитячих садках, створювала умови для вивчення дітьми рідної й державної мов.

Лідія Олександрівна користувалася заслуженим авторитетом серед батьківської та педагогічної громадськості закладів, в яких працювала, жителів Приморського району

Неодноразово нагороджувалася грамотами Жовтневого районного відділу освіти, обласного і міського управлінь освіти. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

За плідну педагогічну працю Указом Президента України від 19.12.1992 р. удос-тоєна почесного звання «Заслужений працівник народної освіти України».

Проживає в місті Одесі. Працює в Одеській Юридичній академії.

Стоян Ірина Михайлівна

Народилася 1 грудня 1949 року в селі Орловка Ренійського району Одеської області.

У 1968 році закінчила Кагульське педучилище (Молдова) і розпочала свою трудову діяльність вчителем початкових класів в Борисівській середній школі Татарбунарського району. У 1980 році заочно закінчила філологічний факультет Кишинівського державного педагогічного інституту ім. І. Крянге, отримавши спеціальність учителя молдавської мови та літератури.

З 1979 до 1984 року — на посаді заступника директора з навчально-виховної роботи, згодом — вчителька молдавської мови та літератури. Педагогічна праця Ірини Михайлівни супроводжується невтомними пошуками нового у викладанні молдавської мови та літератури. Керує районним методичним об'єднанням вчителів молдавської мови та літератури.

Ірина Михайлівна характеризується високою професійною майстерністю, має творчий підхід до виявлення та розвитку здібностей учнів, які цікавляться її предметом.

Щорічно її вихованці виборюють призові місця в районних та обласних олімпіадах з молдавської мови та літератури. Має 16 призерів обласних олімпіад з предмету. Багато учнів Ірини Михайлівни вчаться і працюють за спеціальністю «учитель молдавської мови та літератури».

Має кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «Вчитель-методист». Неодноразово нагороджувалась грамотами Міністерства освіти України, управління освіти Одеської облдержадміністрації. Має знак «Відмінник освіти України».

Стоянов Олександр Олександрович

Народився 25 грудня 1921 року в селі Новоборисівка Великомихайлівського району Одеської області.

В 1938 році після закінчення середньої школи, вступив до Одеського державного університету, в 1939—1941 рр. служив у лавах Радянської Армії, в 1941—1946 роках воював на фронтах Великої Вітчизняної війни, був поранений, в

1946—1948 роках навчався на фізико-математичному факультеті Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, з 1948 по 1993 р. працював учителем математики Новоборисівської середньої школи Великомихайлівського району.

У своїй роботі керувався рекомендаціями психолого-педагогічної науки, приділяв велику увагу методичному забезпеченню навчального процесу, індивідуальному підходу до учнів у навчально-виховному процесі, завжди користувався великою повагою серед колег та вихованців.

Обирався депутатом сільської Ради народних депутатів. Має знак «Відмінник освіти України».

Мав урядові нагороди — бойові ордени та медалі, за досягнення в професійній діяльності Указом Президії Верховної Ради Української РСР в 1972 році О. О. Стоянову присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 2004 році.

Стоянова Ганна Степанівна

Народилася 12 квітня 1943 року в с. Делени Арцизького району.

Закінчила філологічний факультет Тираспольського педагогічного інституту за фахом учитель російської мови і літератури та німецької мови. Трудовий шлях починала у м. Леоно Молдови. З 1968 року — вчителька німецької мови Теплицької школи Арцизького району. З 1970 року по 1976 рік була заступником директора Арцизької заочної школи. З 1975 по 1987 роки — інспектор шкіл районного відділу освіти. З 1987 по 2000 роки очолювала районний відділ освіти.

Як учитель німецької мови виявляє високий рівень професіоналізму, ініціативи. Досконало володіє німецькою мовою, викладає її. Використовуючи сучасні ефективні форми і методи організації навчально-виховного процесу, формує в учнів інтерес до німецькомовних країн.

Працюючи над впровадженням в практику роботи теми «Країнознавство в системі викладання іноземної мови», уміло здійснює інтеркультурне виховання, проводить нетрадиційні уроки.

У листопаді 2005 року брала участь у міжнародному семінарі учителів, що проводився у м. Кишиневі за програмою розвитку ООН.

Цікавими були її публікації статей з історії виникнення й заселення м. Арциза та до 180-річчя міста в районній газеті. У серпні 2004 року було надруковано статтю «Наше історичне єднання — це наша доля» про партнерські зв'язки України і Німеччини. В газетах «Родолубие» і «Роден край» — статтю «Зустріч на Роженській висоті — символ зустрічі двох поколінь».

Товариство бессарабських німців у м. Штуттгарті в 2004 році нагородило її за заслуги у співробітництві почесним знаком «Срібна голка».

Ганна Степанівна збрала багато наочності, музичних записів, які ефективно використовує на своїх уроках, перекладає з німецької мови на українську книги, що видаються в Німеччині товариством бессарабських німців.

Учителька вищої категорії, користується повагою та авторитетом серед учителів школи, району.

Відзначалася Міністерством освіти України, обласним управлінням освіти, має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

Викладає німецьку мову в загальноосвітній школі I-III ступенів № 5 м. Арциза.

Стоянова Євгенія Леонідівна

Народилася 21 червня 1935 року в місті Могильові.

З 1956 року, закінчивши філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, працювала на посаді вчителя російської та української мов і літератури Бородинської середньої школи Одеської області, а з 1960 року на цих же посадах у школах № 4, 27 міста Одеси, Одеського вищого інженерного морехідного училища. З 1970 року Євгенія Леонідівна — учитель української мови та літератури, організатор позакласної та поза-шкільної роботи, директор середньої школи № 51 м. Одеси.

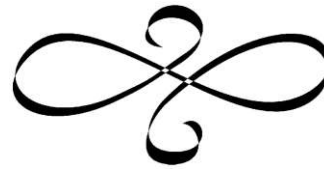
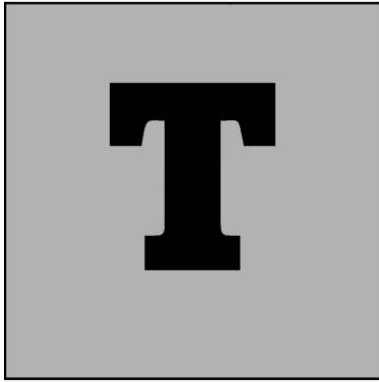

Новим станом у педагогічній діяльності Є. Л. Стоянової став 1980 рік, коли її було призначено директором знову відкритого Одеського педагогічного училища. Маючи великий досвід роботи, весь свій потенціал направила на створення нового педагогічного колективу, який за ряд років створив низку програм по вихованню студентів. Досвід запровадження окремих із них був узагальнений Міністерством освіти і рекомендований педучилищам України.

Великий вклад Стоянової Є. Л. у створенні одного з перших комплексів в Україні — Південноукраїнського педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, до якого, серед інших, ввійшов і педагогічний коледж.

Неодноразово відзначалася Міністерством освіти України та СРСР, має знак «Відмінник народної освіти України», медаль імені А. С. Макаренка.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 10 липня 1991 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти Української РСР».

Танкєєва Розалія Петрівна

Народилася 10 серпня 1947 року в місті Одесі в сім'ї військовослужбовця.

Після закінчення Одеської середньої школи № 57 поступила на навчання до Житомирського педагогічного інституту, де в 1969 році отримала спеціальність вчителя російської мови та літератури. Трудову діяльність розпочала в закладах освіти міста Одеси. Спочатку працювала вихователем школи-інтернату, згодом вчителькою російської мови та літератури, організатором позакласної і позашкільної роботи. Працюючи директором середньої школи № 52 намагалася до кінця розв'язати чи не най-основніше завдання: як добитися того щоб уроки вчителів були найефективнішими, адже від того як засвоять діти матеріал на уроці залежить швидкість виконання домашніх завдань, а від останнього об'єм знань, які можуть бути такими необхідними в майбутньому. Над виконанням цього завдання в школі працювали всі класні учнівські колективи, батьки і весь педагогічний колектив, основною діючою фігурою якого була Розалія Петрівна.

Згодом доля покликала її на організаторську роботу. Вона працює інспектором відділу освіти, завідувачим Жовтневим районним відділом освіти м. Одеси, начальником Одеського міського управління освіти. На останній з цих посад в повну силу розкрився організаторський талант Розалії Петрівни. Вона очолила в місті всю роботу по удосконаленню мережі закладів освіти мільйонного міста, покращення їх матеріальної бази, створенню умов для здійснення навчально-виховного процесу в дошкільних закладах освіти, покращенню якісного складу педагогічного колективу міста та багато інших.

А коли в Україні наступив період пошуку нових типів навчальних закладів, то Розалія Петрівна попросилася очолити один із них і п'ять років керувала роботою ліцею «Приморський». І не тільки керувала, а разом із педагогічним колективом вела пошук нових шляхів до організації навчального процесу, покращенню підготовки випускників ліцею до навчання у вищих навчальних закладах, удосконалення зв'язків ліцею з вищою школою.

Перед виходом на заслужений відпочинок всі свої набуті знання в галузі організації народної освіти Розалія Петрівна застосувала на посаді керівника відділу загальної середньої та позашкільної освіти і виховання управління освіти і наукової діяльності Одеської обласної державної адміністрації.

На всіх посадах, на яких працювала Розалія Петрівна, визначальними рисами її характеру були вміння до себе і до тих з ким їй довелося працювати виокремити її з великої кількості організаторів народної освіти на різних щаблях нелегкої освітянської долі.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Розалія Петрівна приймала активну участь в громадському житті міста Одеси і області.

Обиралася делегатом Першого з'їзду педагогічних працівників України в 1992 році.

За досягнення в педагогічній діяльності неодноразово відзначалася органами виконавчої влади, обласним управлінням освіти і наукової діяльності, Міністерством освіти і науки України.

Померла в січні 2006 року.

Тарута Галина Сергіївна

Народилася 9 травня 1934 року в селі Недри Березівського району Київської області.

Трудовий шлях розпочала у 1954 році після закінчення Одеського педагогічного училища, старшою піонерською вожатою в Старокозацькій загальноосвітній школі I-III ступенів

Білгород-Дністровського району.

У 1958 році, після закінчення Кіровоградського педагогічного інституту, була переведена на посаду вчителя української мови та літератури цієї ж школи.

Основним в педагогічній діяльності Галини Сергіївни є пошук нових форм і методів проведення уроків, впровадження в практику діяльності елементів інноваційних педагогічних технологій. Нею розроблена серія нестандартних уроків з мови та літератур: урок-суд, урок-конференція, урок-роздум, урок-диспут, урок-дослідження та інші. Учні отримують глибокі знання, користуючись різноманітною інформацією, науковими джерелами, вчать самостійно приймати рішення в нестандартних ситуаціях.

Багато учнів Галини Сергіївни - призери олімпіад різних рівнів, міжнародних конкурсів з мови, конкурсів читачів творів українських авторів у рамках фестивалю «Таланти твої, Україно».

Її життєве кредо — творча робота, без якої Галина Сергіївна не уявляє свого життя. Вона справжній наставник молодих колег.

Толерантна, комунікабельна, доброзичлива, закохана в свій предмет, чуйна і тактовна. Галина Сергіївна є постійним членом творчої групи району вчителів україніської мови і літератури.

Найвагомим і найпереконливішим доказом цілеспрямованості виховного впливу педагогічної діяльності Галини Сергіївни є прагнення її учнів здобути гуманітарні професії. 11 випускників школи, які навчалися у Тарути Г. С. продовжили справу її життя і обрали філологію своїм фахом, 8 із них працюють сьогодні в Старо-козацькій школі.

Вчитель вищої категорії, вчитель-методист, Галина Сергіївна неодноразово нагороджувалась грамотами Білгород-Дністровської райдержадміністрації, Управління освіти і наукової діяльності Одеської облдержадміністрації, грамотами Міністерства освіти і науки України.

Терлецька Ольга Леонідовна

Народилася 21 червня 1948 року в селі Концеба Савранського району Одеської області.

Після закінчення середньої школи поступила на навчання до Кіровоградського педагогічного інституту, де в 1970 році здобула спеціальність вчителя російської мови та літератури і з цього ж

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

року розпочала свою трудову діяльність на посаді заступника ди-ректора Йосипівської восьмирічної школи Савранського району, а згодом стала її директором. З 1973 року працювала вчителем російської мови та літератури Врадіївської середньої школи № 1 Миколаївської області, з 1975 року — вчителем російської мови та літератури Балтської середньої школи № 1, з 1987 року — заступник директора з навчально-виховної роботи цієї ж школи, а з 1998 року очолює педагогічний колектив Балтської загальноосвітньої школи I-III ступенів ім. Олесья Гончара, де працює до цього часу.

Ольга Леонідовна — педагог-новатор. Впроваджує в навчально-виховний процес інноваційні технології особистісно-орієнтованого навчання, проектну техно-логію, технологію партнерства, що забезпечує високу результативність її діяль-ності.

Система її роботи відзначається високим науковим рівнем викладання, вмілим забезпеченням єдності навчання і виховання. Враховуючи психологічні особливості учнів, розробляє диференційовані завдання, забезпечує активну роботу кожного учня, формує у своїх вихованців активну життєву позицію, виробляє вміння само-стійно здобувати знання.

Досвід її роботи з естетичного виховання на уроках літератури вивчений та уза-гальнений обласним інститутом удосконалення вчителів.

Ольга Леонідовна сформувала дружній, цілеспрямований педагогічний колек-тив, спрямовувала його роботу на забезпечення якісного досягнення державних стандартів освіти, зміцненню навчально-матеріальної бази, впровадження нових педагогічних технологій.

Постійно ділиться своїм досвідом із колегами. Користується заслуженим авто-ритетом серед громадськості міста та району, серед батьків та учнів.

Обиралась депутатом Балтської районної Ради народних депутатів.

Ольга Леонідовна — спеціаліст «вищої категорії». Має педагогічне звання «Вчи-тель-методист». Неодноразово нагороджувалась Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління освіти і наукової діяльності, районного відділу освіти.

Має знак «Відмінник освіти України».

Тесеоглу Євгенія Борисівна

Народилася 24 березня 1945 року в місті Козятині Вінницької області.

В 1967 році закінчила Ленінградський державний педаго-гічний інститут ім. О. І. Герцена, факультет дошкільної педагогіки і психології, за фахом — викладач дошкільної педагогіки і пси-хології, методист по дошкільному вихованню.

Була направлена на роботу в місто Тихвін Ленінградської області на посаду методиста дошкільного закладу № 1 заводу «Центроліт». В листопаді місяці 1968 року переведена на посаду завідуючої цього ж дошкільного закладу, де працювала до серпня 1974 року.

В 1974 році переїхала до Одеси, де продовжила працювати вихователем дошкільних закладів, вчителькою початкових класів закладів освіти Суворовського району, а з лютого місяця обійняла посаду завідуючої ДНЗ № 88, де працює по теперішній час.

Тесеоглу Є. Б. за роки роботи в цьому дошкільному закладі проявила високий рівень професіоналізму, ініціативи, творчості. Досконало володіє ефективними ме-тодами навчання і виховання дітей, спрямовує роботу педагогів на цінності та інте-реси дитини, активно виступає за самостійність дошкільного дитинства, за збере-ження дитячої субкультури. Постійно і цілеспрямовано реалізує в своїй роботі своє педагогічне кредо: «Дитина — це найвища цінність суспільства».

В колективі створює і постійно підтримує творчий клімат і психологічний

комфорт. Приділяє велику увагу молоді, її подальшому навчанню і накопичуванню досвіду роботи.

Особливого значення приділяє батькам. Роботу з ними веде так, що дитячий заклад став осередком педагогічної культури, де батьки завжди можуть отримати кваліфіковану консультацію. Між батьками та педагогами панують довірливі взає-мини, що йде на користь дитині.

Діти, які після дошкільного закладу № 88, ідуть у різні школи міста показують високий рівень соціально-психологічної підготовки до навчання в школі.

Своєю ерудицією, вимогливістю до себе, доброзичливим ставленням до колег, батьків та дітей Євгенія Борисівна здобула повагу оточуючих.

За сумлінну працю Євгенія Борисівна неодноразово нагороджувалась грамота-ми районного відділу освіти, міського управління освіти, управління освіти і науко-вої діяльності облдержадміністрації, Міністерства освіти і науки України. Нагород-жена медаллю «За трудову доблесть». Має знак «Відмінник освіти України».

Тесла Наталія Яківна

Народилася 2 травня 1944 року в селищі Тушине Москов-ської області.

В 1967 році закінчила Запорізький машинобудівний інсти-тут ім. В. Я. Чубаря за спеціальністю «Машини і технології оброб-лення матеріалів тиском».

В коледжі стандартизації, метрології і сертифікації працює з 1971 року викладачем технічної механіки.

Наталія Яківна — викладач-методист вищої категорії, голова циклової комісії загально-технічних дисциплін. З 1989 року до сьогоднішнього дня очолює обласне методичне об'єднання викла-дачів технічної механіки вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Постійно працює над вдосконаленням педагогічної майстерності, впроваджує в навчальний процес сучасні технології, її відзначає висока професійність та творче ставлення до педагогічної майстерності. Має 9 публікацій навчально-методичного характеру. Особливо багато надбань з питань діагностики знань студентів та засто-сування комп'ютерних технологій при вивченні технічної механіки.

Під її керівництвом студенти щорічно посідають призові місця в олімпіадах з технічної механіки, а кабінет — в огляді-конкурсі кабінетів.

Тесла Н. Я. на протязі багатьох років є керівником клубу «Ерудит» коледжу і щорічно члени клубу займають призові місця у міських змаганнях серед студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

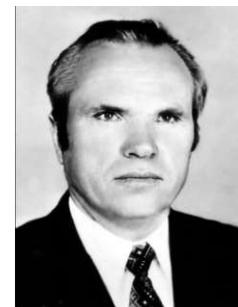
Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Тимошенко Олександр Олександрович

Народився 4 червня 1937 року в селі Березняки Смілянського району Черкаської області.

В 1961 році закінчив фізико-математичний факультет Ми-колаївського державного педагогічного інституту і почав пра-цювати в Баштанському районі Миколаївської області. Після дійсної служби в армії з 1962 року продовжував працювати вчи-телем в Чернівецькій області, потім в школах Одеської області вчителем, організатором позакласної роботи, директором Випас-нянської середньої школи, у школах Роздільнянського району.

Як учитель, завжди приділяв увагу вихованню мислення учнів, отриманню

глибоких знань, вмінню самостійно набувати знання. Як керівник, багато сил віддавав розвитку матеріальної бази школи, згуртуванню педагогічного колективу.

За свою педагогічну діяльність неодноразово відзначався органами управління освітою. Нагороджений медаллю «Ветеран праці».

Указом Президії Верховної Ради України від 3 лютого 1984 року йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В 1986 році виїхав за межі області.

Титарчук Федір Петрович

Народився 22 лютого 1929 року в селі Кіндратка Ізяславського району Хмельницької області.

В 1947—1950 роках навчався і закінчив Київське військово-медичне училище, з 1950 року по 1960 рік служив у лавах Радянської Армії, в 1965 році закінчив Одеський медичний інститут. Працював лікарем на судах закордонного плавання. З 1972 року по 1977 рік — заступник завідуючого Одеським обласним відділом охорони здоров'я, з 1977 року по 1997 рік — директор Одеського базового медичного училища № 1, і з вересня 1997 року до 2001 року працював заступником директора з організаційно-методичної роботи Одеського базового медичного училища.

Ф. П. Титарчук багато уваги приділяв постійному вдосконаленню методичного забезпечення та організації навчально-виховного процесу, впровадженню педагогічних технологій, що сприяло підвищенню якості підготовки майбутніх спеціалістів у галузі охорони здоров'я, користується авторитетом та повагою серед колег та студентів.

Нагороджений медаллю «За безупречную службу» III ступеню, знаком «Відмінник охорони здоров'я», Почесними грамотами різних відомств.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 27 квітня 1990 року йому за довголітню бездоганну працю у справі підготовки та вихованні медичних кадрів, високу професійну майстерність, присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

В даний час знаходиться на заслуженому відпочинку. Проживає в місті Одесі.

Ткач Петро Астафійович

Народився в 1942 році в селі Перейми Балтського району Одеської області

Заочно закінчив географічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, з 1976 р. починає працювати вчителем географії СШ № 1 Балти, з 1987 р. — директор цієї ж школи, згодом знову вчитель географії.

Як учитель, проводить велику позакласну роботу, організовує походи, експедиції учнів, згуртовує їх, виховує любов до рідної землі, до знань та праці.

З 1977 р. в школі організував клуб «Корчагінець», роботу якого знали не лише в Україні, а й у країнах СНД. Корчагінці пройшли цікавими маршрутами по Україні, були у Вірменії, Молдові, Білорусії, на Байкалі. Членів клубу було прийнято до Всесоюзного географічного товариства.

Багато зусиль прикладав для створення української національної школи, по впровадженню національного мистецтва та народознавства.

Відомості про Балтську СШ № 1 розійшлися по всій Україні, про досвід роботи педагогічного колективу неодноразово розповідали районна, обласні газети, фахові

журнали, демонструвались телепередачі по каналах українського телебачення. Знають про цю школу і в далекому Торонто.

За плідну працю й успіхи у вихованні підростаючого покоління П. А. Ткач неодноразово одержував почесні грамоти та дипломи. Нагороджений орденом «Дружба народів», премією ім. Н. К. Крупської.

Обирався делегатом Першого з'їзду педагогічних працівників України (1992 р.).

Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Знак «Відмінник освіти України», а в 1994 році Указом Президента України йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Ткаченко Надія Григорівна

Народилася 20 грудня 1944 року в селі Любопіль Комінтернівського району Одеської області.

Трудовий шлях почала в 1963 році вчителем німецької мови в Северинівській СШ Іванівського району після закінчення короткотривалих курсів при Одеському інституті удосконалення вчителів. В 1975 році закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, з цього ж року почала працювати вчителем української мови та літератури в СІП № 9 м. Одеси, яка згодом набула статусу гімназії.

Надія Григорівна вчить дітей добру, віддає їм своє серце. Діти несуть улюбленій учительці свої радощі, просять допомоги. Здається, кожний учень — її власна дитина. Учителька знає багато про домашні проблеми кожного, а батьки поважають Надію Григорівну і впевнені, що віддали своїх дітей у надійні, ма-теринські руки.

На уроках Н. Г. Ткаченко діти розкривають таємниці рідної мови та душі народу — її творця.

Багато учнів Надії Григорівни стали викладачами, прагнуть бути схожими на свою улюблену вчительку.

Відзначалася Грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Високі результати професійної діяльності Надії Григорівни були відзначені державою: в 1991 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР їй присвоєно звання «Заслужений вчитель України».

Досягнувши пенсійного віку, продовжує працювати в гімназії № 2 м. Одеси.

Ткачук Валентина Олександрівна

Народилася 25 грудня 1939 року в селі Мала-Помічна Ново-українського району Кіровоградської області.

Після закінчення технікуму фізичної культури у м. Макіївка Донецької області в 1958 році розпочала свою роботу вчителькою фізичного виховання в селі Чемерпіль Гайворонського району Кіровоградської області. З 1963 до 1979 року працювала старшою піонервожатою і вчителем початкових класів та історії у школах № 1 та № 38 м. Кишинєва. Одночасно навчалась на історичному факультеті Кишинівського державного університету, який закінчила в 1977 році. З 1979 року працювала інспектором Одеського міського відділу освіти та вчителем історії СШ № 59, СШ № 4. З 1985 року — організатор позакласної роботи та вчитель історії. Зараз працює вчителькою основ правознавства в загальноосвітній школі № 4.

Ткачук Валентина Олександрівна — фахівець високого класу, педагог за покликанням. Досконало володіє ефективними формами і методами організації навчально-виховного процесу. Її уроки сприяють формуванню світогляду,

забезпечують орієнтацію учнів у світі людських цінностей і морально-етичних норм, виховують патріотизм. Використовує в роботі інтерактивні методи навчання: робота в малих академічних групах та проектне навчання.

Проводить семінари та відкриті уроки з права для учителів міста, області. Її уроки відвідують слухачі курсів підвищення кваліфікації при Одеському інституті удосконалення вчителів. Створює фільмотеку з розповсюдження власного та до-свіду роботи школи з правового навчання і виховання. Проводить правову виховну роботу з учителями: круглі столи, конференції, диспути, очолює роботу «Юридич-ної клініки» школи, є методистом правового клубу «Закон і ми».

Ткачук Валентина Олександрівна — переможець обласного конкурсу «Вчитель року-2002», спеціаліст вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель методист», нагрудний знак «Відмінник освіти України», неодноразово відзначалася Почесними грамотами.

Ткачук Софія Степанівна

Народилася 9 березня 1950 року в селі Абрикосівка Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Після закінчення у 1969 році Кам'янець-Подільського інду-стріального технікуму по направленню переїхала в Одеську об-ласть. Почала працювати техніком-електриком 5 розряду на це-гляному заводі Главанського заводууправління. Потім працювала змінним майстром.

З 1970 по 1976 роки працювала на Білгород-Дністровському експериментальному заводі силікатних бетонів та виробів інже-нером з комплектації, старшим інженером ПТО та інженером-технологом експериментального цеху. В 1973 році вступила до Одеського інже-нерно-будівельного інституту, який закінчила в 1979 році за спеціальністю «Вироб-ництво будівельних виробів і конструкцій», де здобула кваліфікацію «Інженер-будівельник-технолог». З 1976 року працює у Білгород-Дністровському професій-ному будівельному ліцеї викладачем спеціальних дисциплін, а з 2002 року очолила роботу навчально-методичного кабінету.

Софія Степанівна здобула кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої кате-горії», педагогічне звання «Викладач-методист». Її учні посідали призові місця у обласному конкурсі з професії «Штукатур» та Всеукраїнському конкурсі фахової майстерності.

Софія Степанівна розробила навчальний посібник-конспект «Технологія оздоб-лювальних робіт», є співавтором «Методичних рекомендацій щодо оформлення ви-пускних письмових робіт», має методичні розробки: «Оптимізація навчального про-цесу», «Прогресивні способи оздоблення стель», «Сучасні облицювання стін», роз-робляє навчальні плани та програми.

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Тодорова Наталія Миколаївна

Народилася 27 липня 1954 року в селі Михайлівна Братського району Миколаївської області.

В 1976 році, після закінчення механіко-математичного фа-культету Одеського державного університету імені І. І. Мечни-кова, розпочала трудову діяльність в Петрівській середній школі № 1 Іванівського району Одеської області на посаді вчителя мате-матики, де працює до цього часу.

За період з 1988 до 2005 року працювала заступником ди-ректора з

навчально-виховної роботи цієї ж школи.

Як учитель, завжди приділяє велику увагу вихованню логічного мислення учнів, отриманню глибоких знань, вмінню самостійно набувати знання, впровадженню перспективних педагогічних технологій. Охоче ділиться своїм досвідом з колегами, молодими вчителями, постійно вчиться і сама. Її досвід узагальнений райметодкабінетом.

Наталія Миколаївна приймає активну участь в житті школи, селища, району. Була керівником районного методичного об'єднання вчителів математики. Неодноразово обиралася депутатом селищної та районної рад народних депутатів.

За вагомих внесок у справу навчання та виховання учнів нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Старший вчитель».

Обиралася делегатом П'ятого з'їзду вчителів України у 1987 році.

Тодорова Світлана Іванівна

Народилася 25 травня 1963 року в селі Дмитрівка Татарбунарського району Одеської області.

Під час навчання в Дмитрівській школі була лідером в шкільному колективі. Її вірші, сповнені щирих почуттів та милосердя, були добре відомі всім учителям та учням школи.

Тому і подальший вибір життєвого шляху був тісно пов'язаний з художнім словом, а любов до дітей та бажання продовжити естафету вчителя-наставника Гроздової Г. П. стали вирішальними мотивами у виборі професії — Світлана Іванівна стає студенткою філологічного факультету Ізмаїльського педінституту.

Після закінчення вузу у 1985 році молодий педагог повертається в рідне село, де і до теперішнього часу працює вчителем російської, болгарської мов та літератур.

Працювала заступником директора з виховної роботи, заступником директора з навчально-виховної роботи, нагороджена грамотами райвідділу освіти, управління освіти і наукової діяльності.

У своїй роботі велику увагу приділяє національно-патріотичному вихованню, активно пропагує відродження народних звичаїв та традицій. Під її керівництвом створений музей болгарської культури.

Учитель вищої категорії, учитель-методист Світлана Іванівна є творчою, натхненною особистістю. Висока фахова підготовка, використання новітніх технологій, активна життєва позиція — ось що є запорукою успіху в роботі вчителя. Педагог за покликанням, Світлана Іванівна стала для багатьох учнів не тільки вчителем, класним керівником, а й товаришем, наставником, найближчою людиною в житті.

Світлана Іванівна передає свій досвід колегам. Традиційними стали семінари вчителів російської мови та літератури району на базі Дмитрівської школи. Відкриті уроки вчителя є дійсно зразком високої майстерності.

Тодорова С. І. не зупиняється на досягнутому, вона постійно в творчому пошуку. Зараз вчитель працює за програмою «Азимут». Однією з перших вона почала працювати за профільною екологічною програмою. Її учні й вихованці — постійні переможці творчих конкурсів, районних та обласних предметних олімпіад, Малої академії наук.

Світлана Іванівна вміє помічати творчі особистості серед дітей, підтримати їх. В школі працює майстерня юних поетів-аматорів. Поетичну естафету вчителя продовжують випускники школи.

Декілька скликань обиралася депутатом сільської ради. Її робота високо оцінена органами управління освітою. Вона нагороджена медаллю «Заслужений болгарський вчитель» з врученням Грамоти Міністерства освіти Болгарії «Пасій Хілендарськи».

Топал Лариса Петрівна

Народилася 20 грудня 1955 року на Черкащині.

З 1959 року живе на Одещині. В 1973 році закінчила Виноградівську середню школу Арцизького району Одеської області. З дитинства мріяла стати вчителькою, і за рекомендацією РВНО того ж року вступила на філологічний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. 1978 року закінчила заклад за фахом «викладач російської мови і літератури» і розпочала свою трудову діяльність вчителькою у рідній Виноградівській школі. Перші кроки в роботі позначені сумнівами і пошуком: чого навчати? Як навчати? З допомогою наставників (своїх вчителів) зрозуміла, що навчання і виховання — її поклик.

По-справжньому відчула задоволення від своєї роботи, коли, українка за національністю, почала викладати у Виноградівській школі, де національний склад учнів — болгар, українську мову, яку лише у 1992 році було введено у навчальний план школи. Це сталося 1992 року, а з 1993 по 1995 рр. — знову навчання в рідному університеті: дворічні заочні курси перекваліфікації зі спеціальності «російська мова і література» на спеціальність українська мова і література. Друга вища освіта дала змогу поринути у те, до чого давно кликала душа — у викладання української мови та літератури. Того ж таки 1995 року стала переможцем районного конкурсу «Учитель року».

За результатами атестації в 1996 році їй присвоєно педагогічне звання «Старший вчитель» та вища кваліфікаційна категорія. Вчительку не лякає те, що українська мова для дітей-болгар зовсім нова, незнайома. Крок за кроком, слово за словом застосовують вони під час уроків правила і лексику, пізнають чарівність і необмежену виразність державної мови, і ось вже самостійно читають твори великих українських письменників, пишуть вірші, твори. 2000 рік приносить першу перемогу на районній і обласних олімпіадах.

За результатами атестації 2001 року Ларисі Петрівні присвоєно звання «Учитель-методист». Вчителька бере активну участь у районних ярмарках педагогічних ідей, у роботі семінарів, конференцій, конкурсів. Творчо підходить до побудови уроків, надає допомогу у розробці шкільних та районних сценаріїв свят, виступів шкільних команд, розвиває творчі здібності своїх вихованців через участь у конкурсах дитячої творчості та активно, результативно керує роботою учнів у Малій академії наук.

Обиралась депутатом районної ради. Очолює районне методичне об'єднання вчителів української мови та літератури. Спрямовує роботу на опанування навичками, педагогічними технологіями в системі особистісно-орієнтованого навчання. Ділиться своїм досвідом на відкритих уроках, у виступах, творчих звітах.

Двічі за останній час була переможцем шкільних конкурсів «Учитель року».

В грудні 2005 року їй вручено Почесну відзнаку губернатора Одеської області.

Має знак «Відмінник освіти України».

Трімбач Леонора Володимирівна

Народилася 4 травня 1948 року в місті Котовську Одеської області.

Закінчила Одеський державний університет імені І. І. Мечникова — філологічний факультет.

Свій педагогічний шлях розпочала в Котовській середній

школі № 7 старшою піонервожатою, за сумісництвом працюючи вчителем російської мови та літератури.

Після переїзду до міста Одеси, з 1976—1983 роки працювала старшою піонервожатою середньої школи № 43, заступником директора по виховній роботі, спочатку в середній школі № 17, потім в середній школі № 117, методистом Жовтневого районного відділу освіти, а з 1983 року до цього часу працює вчителем російської мови та зарубіжної літератури в ОНВК «гімназія № 2», очолює кафедру гуманітарних наук гімназії.

Весь педагогічний шлях Л. В. Трімбач позначений невтомним пошуком, спрямованим на удосконалення педагогічної майстерності, нового в методиці викладання російської мови та зарубіжної літератури, впровадженню нових технологій. Творча лабораторія вчительки відкрита для колег району, міста, області; вона щиро ділиться своїм багатим досвідом. Відкриті, проблемні семінари стали доброю фаховою допомогою не тільки для вчителів — початківців, а й для досвідчених вчителів. Професійність, відданість справі, ентузіазм, любов до дітей викликають велику повагу вчителів, учнів, батьків.

За плідну роботу Л. В. Трімбач нагороджувалась грамотами Міністерства освіти України, обласного управління освіти, районних відділів освіти.

Обиралась депутатом Жовтневої районної Ради народних депутатів. Має кваліфікацію «Спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 18 серпня 2006 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Трофімова Галина Костянтинівна

Народилася 10 червня 1960 року в місті Одесі.

У 1979 році закінчила Одеське державне музичне училище імені К. Данькевича.

У 1984 році — Одеський педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського.

Трудову діяльність почала як керівник ансамблю бандуристів Будинку Культури Профтехосвіти, потім працювала викладачем фортепіано у дитячій музичній школі № 11.

З 1996 року працює в загальноосвітній школі I-III ступенів № 100 м. Одеси вчителем музики та естетики. Керує студією академічного співу «Прилюдія», ансамблем синтезаторів, театральною студією «Не-поседы».

Галина Костянтинівна постійно удосконалює свій досвід, її уроки досягли високого естетичного рівня.

Бере активну участь у семінарах міста, області. Входить до складу творчої групи вчителів. Має публікації. Її учнівські колективи протягом багатьох років є лауреатами різноманітних фестивалів та конкурсів.

Розробила та впровадила авторські програми: «Духовно-естетичне виховання молодших школярів» (1—4 клас). «Основи естетики» (10—11 клас).

Життєва та педагогічна позиція Галини Костянтинівни — виховання красою, прилучення дітей до кращих національних та світових шедеврів культури та мистецтва.

Нагороджена медалями «Маршал Жуков», «60 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників», грамотами управління освіти Одеської облдержадміністрації, управління освіти Одеського міськвиконкому, районного відділу освіти. У 2005 році за особистий внесок у розвиток освіти присвоєно почесне звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси». Має кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії» та педагогічне звання «Вчитель-методист».

Турбіна Тетяна Миколаївна

Народилася 16 січня 1949 року в місті Біляївка Біляївського району Одеської області.

В 1966 році закінчила зі срібною медаллю Біляївську середню школу № 1 і в тому ж році вступила до Одеського державного університету імені І.І. Мечникова на хімічний факультет.

В 1971—1972 рр. після закінчення університету працювала вчителем хімії та біології Яровської школи Тарутинського району, з 1972—1977рр. — вчителем хімії, заступником директора Ка-гарлицької школи Біляївського району.

У 1977 р. переїхала до міста Біляївки і почала працювати в Біляївській школі № 1 І-ІІІ ступенів вчителем хімії, заступником директора з на-вчально-виховної роботи, а з 2005 року — директором школи.

За період роботи приділяла велику увагу методиці викладання хімії, хімічному експерименту з малими кількостями речовин, методиці розв'язування задач. Більш 10 років була керівником районного методичного об'єднання вчителів хімії, вела майстер-клас для молодих спеціалістів та заступників директорів шкіл району. Приймала участь в обласних, республіканських семінарах творчо працюючих вчителів. Обиралася делегатом П'ятого з'їзду вчителів України.

Її педагогічний досвід вивчався інститутом удосконалення вчителів. За підсумками опитування студентів вищих навчальних закладів була запрошена до участі в конкурсі на отримання гранта Соросівського вчителя. Користується за-служеним авторитетом серед колег, учнів, жителів міста.

Неодноразово нагороджувалась грамотами Міністерства освіти, управління освіти і наукової діяльності, районного відділу освіти. В 1985 році їй присвоєна вища кваліфікаційна категорія та педагогічне звання «Вчитель-методист». Нагороджена знаком «Відмінник народної освіти».

Тьосова Марія Костянтинівна

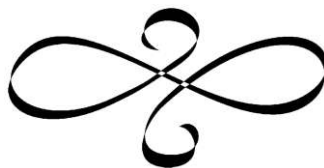
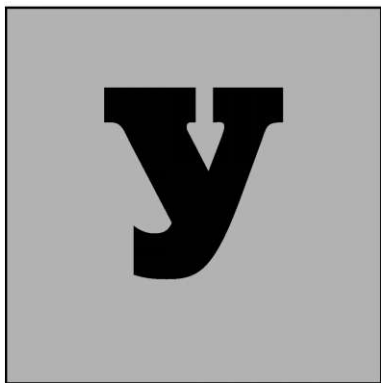
Народилася 6 серпня 1931 року в селі Краснознам'янка Іванівського району Одеської області.

В 1951 році закінчила середню школу і розпочала трудову діяльність у якості старшої піонервожатої Первомайської середньої школи. В 1956—1961 рр. заочно вчилася в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського, який закінчила з відзнакою. 38 років пропрацювала вчителем математики в Первомайській середній школі Великомихайлівського району, віддаючи всі свої знання учням.

М. К. Тьосова постійно приділяла велику увагу вдосконаленню методичного за-безпечення навчального процесу, вчила учнів логічному мисленню, вмінню глибоко аналізувати явища навколишнього світу, самостійно робити обґрунтовані висновки. Багато років була керівником методичного об'єднання вчителів математики у школі.

За досягнуті успіхи в професійній діяльності Марія Костянтинівна неодноразово нагороджувалась грамотами Міністерства освіти України, управління освіти, районного відділу освіти. Мала педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України», а Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 15.08.1980 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Померла у 1991 році.

Уманська Валентина Іванівна

Народилася 10 листопада 1941 року в м. Тальному Черкаської області.

В 1958 році закінчила середню школу, а з 1958 року по 1961 рік працювала на Тальнівському хлібзаводі.

В період з 1961 року по 1964 рік навчалась в Київському технологічному інституті харчової промисловості. По закінченню інституту була направлена на роботу на Білгород-Дністровський хлібзавод, а з 1967 року була переведена до Одеського хлібзаводу № 2 на посаду начальника зміни, а потім — до Одеського об'єднання харчової промисловості на посаду старшого інженера. Оби-ралась депутатом міської ради м. Одеси.

З 1969 року працює в технічному коледжі (в минулому, технікумі харчової промисловості) спочатку викладачем спец, технологій, а з 1974 до 1989 року — завідуючою відділенням по спеціальності. З 1989 року по 1994 рік — заступник директора з навчальної роботи, з 1994 до 1999 року — директор коледжу, а з 1999 року до теперішнього часу — знову заступник директора з навчальної роботи.

Уманська В. І. проводить велику методичну роботу серед викладачів, навчальну та виховну роботу серед студентів, користується авторитетом та повагою в колективі. Активно впроваджує в навчальний процес сучасні форми і методи навчання та виховання молоді, багато уваги приділяє впровадженню в коледжі нових спеціальностей, їх становленню, створенню стандартів освіти, розвитку матеріальної бази та технічному стану лабораторій та кабінетів коледжу.

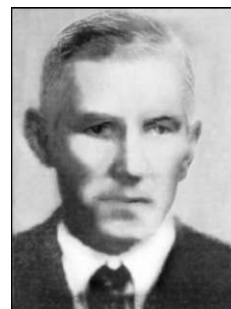
Уманська В. І. неодноразово відзначалася органами управління освітою.

Нагороджена знаками «Відмінник середньої освіти СРСР», «Відмінник освіти України».

Урманжі Григорій Дмитрович

Відомостей про його життя і діяльність знайдено дуже мало.

Зі слів односельчан народився, очевидно, в 1906 році на Одещині. До Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. отримав спеціальність вчителя фізики і математики і працював в Нерубайській середній школі. Після війни деякий час працював заступником директора з навчально-виховної роботи цієї школи, а потім — її директором.

За його ініціативою було здійснено добудову приміщення середньої школи. Був чуйною, доброзичливою людиною. У ньому яскраво поєднувалися талант вдумливого вчителя, енергійного керівника і надійної ціле-спрямованої людини. Указом Президії Верховної Ради УРСР від 6 травня 1954 року Григорію Дмитровичу присвоєно почесне звання «Заслуженого вчителя Української РСР». Педагогічну роботу в Нерубайській середній школі припинив у 1966 році.

Усатенко Валентина Миколаївна

Народилася 23 березня 1967 року в м. Татарбунари Одеської області.

Після закінчення в 1988 році Ізмаїльського державного педагогічного інституту, повернулася до своєї рідної школи учи-телем української мови і літератури.

Валентину Миколаївну характеризує висока професійна майстерність, творчий підхід до розвитку здібностей учнів. Вона є педагогом-новатором, який втілює в навчально-виховний процес інноваційні технології. Педагогічна праця вчителя позначена по-шуками нового, що сприяє диференціації навчання, індивіду-альному підходу до учнів у навчально-виховному процесі.

Валентина Миколаївна проводить багато відкритих уроків-семінарів, ділиться досвідом з питань розвитку у школярів мовно-комунікативних умінь і навичок, ви-ховання творчої обдарованої молоді. Методичні нароби вчительки систематизо-вано, яскраво оформлено. Нею зібрано багатий дидактичний матеріал.

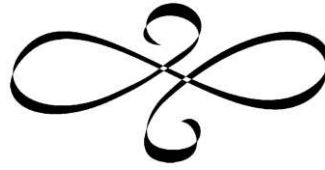
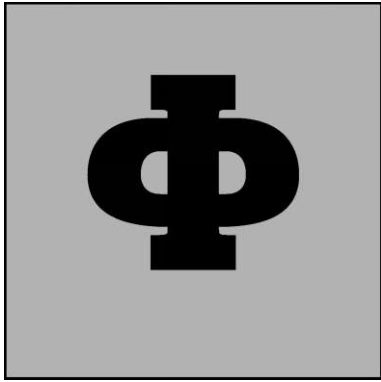
Щорічно її вихованці виборюють призові місця в районних та обласних олім-піадах, творчих конкурсах з української мови і літератури. В 2002 році її учениця посіла II місце у Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт слухачів Малої академії наук.

Валентина Миколаївна протягом багатьох років очолює районне методичне об'єднання вчителів української мови і літератури.

Користується заслуженим авторитетом серед колег, учнів, батьківської гро-мадськості.

Неодноразово нагороджувалась грамотами обласного управління освіти. Має знак «Відмінник освіти України», педагогічне звання «Вчитель-методист».

Федяніна Раїса Павлівна

Народилася 27 червня 1940 року в місті Одесі.

Після отримання середньої освіти навчалася на механіко-математичному факультеті Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, де отримала спеціальність математика. Після закінчення університету в 1963 році розпочала трудову діяльність в Одеському морехідному училищі рибної промисловості імені Олексія Соляника на посаді викладача фундаментальних дисциплін, де працює до цього часу.

За період роботи в училищі зарекомендувала себе досвідченим викладачем. Широко випростовує нетрадиційні форми проведення занять, що приводить до високої активності курсантів на заняттях. Багато викладачів відвідують її відкриті уроки, які відзначаються професійною майстерністю. Має педагогічне звання «Викладач-методист». Очолює циклову комісію загально-технічних дисциплін.

Проводить активну позакласну роботу, її курсанти систематично приймають участь в щорічних олімпіадах, де займають призові місця.

Користується заслуженим авторитетом серед курсантів та співробітників училища.

Неодноразово відзначалася Міністерством освіти і науки України та галузевими нагородами. Нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Указом Президента України від 30 червня 1998 року Раїсі Павлівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Фетєску Лариса Іванівна

Народилась у 1954 році в с. Онешти Єдинецького району Республіки Молдова.

Трудову педагогічну діяльність розпочала в 1979 році після закінчення Кишинівського державного університету. З 1990 року працює методистом науково-методичної лабораторії мов та літератур національних меншин Одеського обласного інституту удосконалення вчителів. Має кваліфікацію «спеціаліст вищої категорії».

За роки методичної діяльності виявила високий рівень професіоналізму, творчості у роботі з вчителями молдавської мови та літератури. Цілеспрямовано працює над підвищенням їх професійної кваліфікації. Вміло координує роботу з вивчення рідної і державної мов.

За її ініціативою і безпосередньою участю розроблена і вперше введена в навчальні плани шкіл національних меншин (затверджена МОН України) програма «Література (молдавська та зарубіжна)» та інтегрований курс: «Програма для 5—11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з молдавською мовою навчання».

За її ініціативою також введено в практику роботи інституту удосконалення вчителів проведення олімпіад з молдавської мови і літератури, що сприяє зацікавленості вчителів і учнів в підвищенні рівня своїх знань. Проведення вказаних заходів з кожним роком вдосконалюється, набуває більш цікавих і змістовних форм.

Фетеску Л. І. має понад 26 друкованих робіт. Її плідна робота сприяє забезпеченню шкіл кадрами, а досягнення кращих вчителів стають надбанням всіх зацікавлених.

Працює над поповненням шкільних бібліотек літературою рідною мовою. Вона уклала збірники віршів П. Боцу (на трьох мовах — українській, молдавській, російській) та творів молдавських письменників для початкових класів «Literatura parti-culara» («Книга для позакласного читання»).

В співавторстві виграла Всеукраїнський конкурс навчальних програм та підручників для 5—12 класів відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. Так, Програми «Молдавська мова», «Література (молдавська та зарубіжна)» для 5—12 класів, підручники «Молдавська мова» для 5 і 6 класів, «Література (молдавська та зарубіжна)» для 5 і 6 класів, «Робочий зошит» та «Збірник тестів для тематичного оцінювання знань учнів» для 5 класу отримали гриф Міністерства освіти і науки України і стали основними в організації навчального процесу в відповідних школах.

За сумлінну працю, високі досягнення в роботі Лариса Іванівна неодноразово відзначалася Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти і наукової діяльності, Одеським обласним інститутом удосконалення вчителів, обласної державної адміністрації. Має два авторських свідоцтва.

Фідірко Тетяна Георгіївна

Народилася 10 березня 1947 року в місті Артемівськ Свердловської області Російської Федерації.

Трудову діяльність розпочала у 1965 році на посаді старшої піонервожатої, згодом працювала бібліотекарем, лаборантом в середніх школах міста Свердловська.

У 1972 році закінчила Свердловський педагогічний інститут, де здобула спеціальність вчителя географії середньої школи. При переїзді в цьому ж році до міста Одеси продовжила роботу в дитячих дошкільних закладах вихователем, завідуючою дитячої дошкільної установи. В 1978—1981 роках працювала завідуючою дитячим дошкільним закладом будівельно-монтажного управління в Монголії. З поверненням до Одеси працювала інспектором-методистом дошкільних закладів Ленінського районного відділу народної освіти м. Одеси, з 1984 року очолила профспілку працівників освіти цього ж району, а в 1994 році її обрали заступником голови виконкому Одеської міської ради народних депутатів, начальником управління з питань культури та мистецтв. З травня 2006 року Тетяна Георгіївна на посаді заступника Одеського міського голови з питань роботи виконавчих органів, відповідає за діяльність органів соціальної сфери.

Педагогічна громадськість міста Одеси знає її як людину, яка розглядає і вирішує найгостріші проблеми організації діяльності освітніх закладів, сприяє розвитку їх мережі, створює умови для діяльності різних типів загальноосвітніх закладів.

На цій посаді розкрився її організаторський талант. За її ініціативи та

під-тримки в місті відкривалися заклади освіти нового типу, зміцніла матеріально-технічна база, значно покращилися умови для проживання і навчання дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування.

Значний внесок вносить Тетяна Георгіївна в співпрацю органів місцевої влади з вищими навчальними закладами міста, особливо в питаннях розвитку міжнародних зв'язків.

Не залишаються поза її увагою й питання забезпечення наступності та без-перервності навчання випускників шкіл, підготовки педагогічних кадрів для освітніх установ м. Одеси та інші питання соціальної сфери.

Вміння Тетяни Георгіївни викликати особисту симпатію поряд з вимогливістю до підлеглих, творча фантазія поряд з щоденною наполегливою працею — це її таємниця значних творчих досягнень.

За свою сумлінну працю та високий професіоналізм неодноразово нагороджу-валася органами виконавчої влади. Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президента України від 22 червня 2007 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Філіппов Анатолій Терентійович

Народився 22 січня 1936 р. в с. Кондозеро Кондопожського р-ну Карельської АРСР.

В 1959 році закінчив філологічний факультет Слабузького педагогічного інституту Татарської АРСР, до 1964 р. за направ-ленням працював у школах м. Ліногорська Татарської АРСР на посадах учителя, заступника директора та директора школи.

З січня 1964 р. постійно проживає і працює в Одеській облас-ті — директором Великодолинської СШ № 1, а потім Велико-долинської СШ № 2 Овідіопольського району, з 1970 р. — в Іванівському районі на посаді завідувача районного відділу освіти, з 1972 р. — в м. Іллічівську заступником директора школи з навчально-виховної роботи, директором шкіл міста. З 1989 р. — завідувач відділу освіти викон-кому Іллічівської міської Ради, а з 2001 року — директором Бурлачобалківської за-гальноосвітньої школи.

У всій педагогічній та організаторській роботі А. Т. Філіппова відзначається ініціативність, творчий підхід до справи, компетентність у розв'язанні навчально-виховних і організаторських питань. За його ініціативою в школах міста запро-ваджено диференційоване та профільне навчання учнів, відкрито експериментальні середні школи № 6 та 7.

А. Т. Філіппов багато сил віддає відродженню національної школи України. За його ініціативою та участю розроблені освітні програми м. Іллічівська. В місті працюють українська гімназія № 1, українські середні школи № 1, 2, 6, дитячі садки № 17, 21, 6, 10, 14, 20. В установах освіти активно відроджуються і впроваджуються національні традиції.

За плідну педагогічну працю нагороджений медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці». Має знак «Відмінник освіти України». Обирався делегатом Пер-шого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти у 1988 році. Указом Прези-дента України в 1998 році Анатолію Терентійовичу присвоєно почесне звання «За-служений працівник народної освіти України».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку.

Фінгергут Михайло Абрамович

Народився в 1920 році.

Був учасником Великої Вітчизняної війни. На роботу в навчально-виробничий комбінат Одеської облпромради прийшов у січні 1955 року на посаду викладача суспільствознавчих дисциплін, згодом став завідувачем навчальною частиною, а з 16 серпня 1956 року — директором комбінату.

Під його керівництвом навчально-виробничий комбінат перетворився в професійно-технічне училище Міністерства побутового обслуговування населення, яке в 1986 році одержало статус середнього і назву «Середнє професійно-технічне училище № 35».

Михайло Абрамович значну увагу приділяв підбору інженерно-педагогічних працівників, необхідних комбінату. Завдяки цьому був створений працездатний колектив, що обладав творчим потенціалом. Колектив із 108 викладачів і майстрів виробничого навчання працював чітко і злагоджено.

Михайло Абрамович був вимогливим до себе і цього вимагав від своїх підопічних, був добрим організатором, вникав у всі сфери діяльності училища, тримав під своїм контролем діяльність усіх училищних служб, вдало розставляв кадри на всіх ділянках роботи.

Під керівництвом Михайла Абрамовича училище займало призові місця майже в усіх напрямках діяльності і стало одним з кращих в Україні.

Михайло Абрамович займався активною громадською діяльністю. Був членом міського комітету партії, депутатом міської і районної рад народних депутатів, членом обкому профспілки, головою правління Радянсько-Румунської дружби.

За активну участь в розбудові училища неодноразово відзначався органами державної влади. В мирний час нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, двома медалями. В роки війни — Орденом Великої Вітчизняної війни та чотир-ма бойовими медалями.

В 1978 році Указом Президії Верховної Ради УРСР йому було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник служби побуту УРСР».

Помер у травні 1981 року.

Фролова Світлана Іларіонівна

Народилася 30 березня 1936 року в місті Саратові в родині військовослужбовця.

Після отримання середньої освіти, в 1954 році поступила на російське відділення філологічного факультету Одеського державного університету імені І.І. Мечникова, який закінчила в 1959 році. Трудову діяльність розпочала в 1959 році вчителькою російської мови та літератури в школах міста Пермі. З 1963 року — заступник директора школи з навчально-виховної роботи міста Горлівки Донецької області, а з 1964 року працювала в закладах освіти міста Одеси: вихователем школи-інтернату № 6, організатором позакласної та позашкільної роботи середньої школи № 43. В 1974 році Світлана Іларіонівна обійняла посаду заступника директора Одеського обласного інституту удосконалення вчителів. На цій посаді розкрилася її бага-тогранна діяльність як методиста і організатора. В її обов'язки входила організація роботи по вивченню і пропаганді кращого педагогічного досвіду,

підготовка методичних рекомендацій для вчителів області з питань викладання основ наук, ке-рівництво роботою курсів підвищення кваліфікації вчителів, організація і прове-дення семінарів, «круглих столів», конференцій. Досвід її роботи вивчався Цент-ральним інститутом удосконалення вчителів.

З серпня 1988 року по січень 1989 року виконувала обов'язки директора інсти-туту удосконалення вчителів, з січня 1991 року очолила роботу інноваційного Цент-ру інституту. В 1993—1996 роках Світлана Іларіонівна працює завідуючою редак-ційно-видавничим відділом, який відновив випуск науково-методичного журналу «Наша школа» для освітян області.

З 1996 року по сьогоднішній день працює старшим викладачем кафедри мето-дики початкового навчання і дошкільного виховання інституту.

За свою сумлінну роботу неодноразово нагороджувалася Почесними грамотами Міністерства освіти СРСР, Міністерства освіти України та обласного управління освіти. Має знаки «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти України». Нагород-жена медаллю А. С. Макаренка.

Фурсенко Леонід Іванович

Народився 1 листопада 1936 року в селі Бобрик Врадіївського району Миколаївської області в сім'ї колгоспників

Після закінчення Новопавлівської середньої школи в 1954 ро-ці поступив на навчання на фізико-математичний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (тепер Південноукраїнський педагогічний університет ім. К. Д. Ушин-ського), який закінчив в 1959 році. З 1959 по 1962 роки служив в лавах Радянської Армії. Згодом працював вчителем математики і фізики в школах Іванівського та Березівського районів, заступ-ником директора з навчально-виховної роботи Березівської середньої школи № 3, завідуючим Березівським районним відділом освіти, на-чальником управління освіти Одеського облвиконкому, директором Одеського ін-ституту удосконалення вчителів.

За весь період роботи значну увагу приділяв розвитку системи шкільної освіти Одеської області, виконанню закону про восьмирічний та постанов про середній все-обуч. Йому довелось в межах Одеської області втілювати в життя вимоги Постанови Верховної Ради СРСР від 12 квітня 1984 року «Про основні напрямки реформи загальноосвітньої і професійної школи».

Особливу увагу звертав на зміцнення якісного складу вчителів області, підвищенню їх кваліфікації, створенню умов для їх спілкування з учителями різних регіонів і країн світу. З цією метою приймав активну участь в організації обласних і всеукраїнських педагогічних конференцій. В 1992 році організував роботу Між-народної конференції з проблеми «Нові підходи в навчанні і вихованні учнів: пошуки, проблеми, завдання», в роботі якої взяли участь педагогічні працівники закладів і установ освіти області, України та 39 освітян з 11 країн світу, а в 1994 році був одним із організаторів конференції вчителів України і Канади, що проходила в Одесі, Миколаєві та Херсоні, в рамках якої відбувся спільний двотижневий семінар вчителів Одеської області і Канади. З канадської сторони в роботі конференції і семінару взяли участь 47 освітян провінцій Саскачеван, Манітоба та Альберта.

В 1989 році у Варненському інституті підвищення кваліфікації започаткував роботу курсів підвищення кваліфікації вчителів, що працюють в школах, де на-вчаються діти болгарської національності.

Аналогічні курси по підвищенню кваліфікації вчителів, що працюють в школах з молдавською мовою навчання, було організовано в Молдові та Румунії.

Разом з Федеративною Службою Німеччини в справах шкіл за кордоном в 1995 році в Одесі організував з'їзд вчителів-германістів. В його роботі взяли участь вчителі німецької мови з України, Молдови, Болгарії та Німеччини.

В складі багатьох делегацій з досвідом роботи Одеських педагогів знайомив працівників освіти Болгарії, В'єтнаму, Греції, Німеччини, Канади, Румунії, СІНА та

деяких країн СНД.

За його ініціативою та активного сприяння обкому профспілки працівників освіти в 1994 році відкрито санаторій-профілакторій на 100 місць для вчителів, що прибувають на курси підвищення кваліфікації в Одеський інститут удосконалення вчителів.

З 1993 року відновив випуск науково-методичного журналу «Наша школа», який видавався Одеським губернським відділом народної освіти з 1923 по 1925 роки, був його головним редактором, а зараз є членом редакційної колегії. На сторінках цього видання педагоги мають можливість обмінюватися новими педагогічними технологіями, досвідом роботи з проблем викладання навчальних предметів, виховання, розвитку освіти. З 1999 року цей журнал включено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт з педагогіки та психології на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук.

Має 70 науково-методичних друкованих праць в педагогічних виданнях колишнього СРСР, України, Росії, Молдови, Німеччини та Болгарії. Серед них п'ять монографій та навчально-методичних посібників.

Темою його наукових досліджень є питання історичного минулого освіти Одещини, становлення і розвитку системи управління освітою в регіоні.

Був делегатом П'ятого з'їзду вчителів України (1987 р.), Першого Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти (1988 р.), Першого з'їзду педагогічних працівників України (1992 р.).

Був учасником Всесоюзної Виставки досягнень народного господарства 1965 року.

За успіхи в розвитку народної освіти неодноразово відмічався Міністерствами освіти СРСР і України. Має знаки «Відмінник народної освіти УРСР», «Отличник просвещения СССР».

Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, Знак Пошани, медалями «За доблестный труд. В честь 10-летия со дня рождения В. И. Ленина», «Ветеран праці», «XXX лет полёта Гагарина».

З 1 січня 1997 року старший викладач кафедри менеджменту і розвитку освіти обласного інституту удосконалення вчителів.

Фьодорова Тетяна Іванівна

Народилася 15 листопада 1961 року в місті Татарбунари Одеської області.

У 1981 році закінчила Білгород-Дністровське педучилище. У 1990 році — Ізмаїльський педагогічний інститут за спеціальністю: педагогіка і методика початкового навчання.

Педагогічну діяльність розпочала у 1981 році на посаді вчителя початкових класів Татарбунарської середньої школи. З 1986 року працює в Татарбунарській загальноосвітній школі I-III ступенів імені В. З. Тура. З 1996 року — заступник директора школи з науково-методичної роботи.

Має високу науково-теоретичну підготовку, широкий світогляд. Шкільні заходи, які відбуваються під керівництвом Тетяни Іванівни, відзначаються різноманітністю форм, науковістю, методичною грамотністю. Вміє зацікавити педагогів у створенні здорового мікроклімату в колективі та об'єднати їх в єдиний творчий колектив. Досконало володіє сучасними формами і методами організації навчально-виховного процесу, методичної роботи. Свою роботу спрямовує на забезпечення і використання інноваційних методів і прийомів навчання та виховання школярів.

Виявляє високий рівень професіоналізму, ініціативи, творчості. Очолює методичну раду школи. Керівник районної школи управлінського досвіду заступників директорів з навчально-виховної роботи. Мудрий і тактовний

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

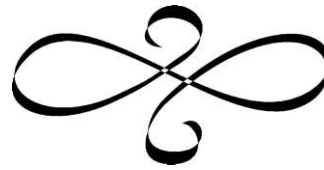
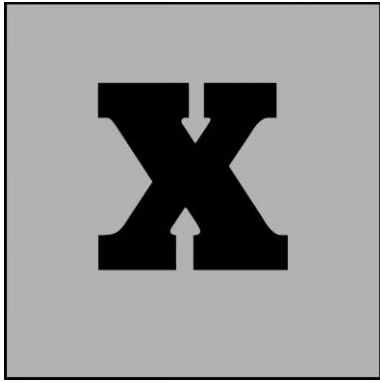
наставник молодих учителів. Неодноразово виступала на пленарних засіданнях районних конференцій з питанням «Роль методичної роботи у формуванні творчо-активної особистості педагогів через впровадження активних та інтерактивних форм методичної роботи».

Переможець районного, призер (III місце) обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2004» у номінації заступник директора з навчально-виховної роботи. Активний учасник районних семінарів заступників директорів з навчально-виховної роботи та обласного семінару завідувачів райметодкабінетів «Традиції та інновації».

За підтримки та сприяння районного методичного кабінету створила зразковий шкільний методичний кабінет, який є творчою майстернею, організаційним центром методичної роботи з педпрацівниками.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

За свою педагогічну діяльність нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, відмічалася місцевими органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Халіна Наталія Віталіївна

Народилася 27 жовтня 1959 року в селі Білолісся Татарбунарського району Одеської області.

Педагогічну діяльність розпочала в 1980 році, після закінчення Одеського державного університету, вчителем географії в місті Умань Черкаської області. В 1983 році повернулася в свій район і до 2000 року поєднувала роботу вчителя з обов'язками заступника з виховної роботи

в Дивізійській загальноосвітній школі. З 2000 року працює в Татарбунарському навчально-виховному комплексі «Школа-гімназія» заступником директора з навчально-виховної роботи.

Досконало володіє методикою викладання предмету, використовує методи і форми, які несуть новий обсяг навчальної інформації, що допомагає учням оволодіти знаннями, обґрунтовуючи наукові факти і явища природи. Вчитель використовує творчий підхід в особистісно орієнтованому навчанні і вихованні дітей. Її учні демонструють міцні знання: постійно приймають участь в олімпіадах, інтелектуальних змаганнях, науково-дослідницькій роботі Малої академії наук, в конкурсі «Краса і біль України». Є переможці районного та обласного етапів.

У своїй педагогічній та організаторській роботі Наталія Віталіївна відзначається ініціативністю, творчим підходом до справи. Ділиться своїми досягненнями з вчителями школи і району. Проводить відкриті уроки, авторські семінари.

Призер обласного конкурсу «Вчитель року-2006» в номінації географія.

За успіхи в навчанні і вихованні підростаючого покоління неодноразово нагороджувалась грамотами органів управління освітою. В 2005 році за вагомий внесок у розвиток вітчизняної освіти, високу професійну майстерність та багаторічну педагогічну діяльність нагороджена Почесною відзнакою голови Одеської державної адміністрації.

Харківська Лідія Анатоліївна

Народилася 7 лютого 1929 року в місті Білгород-Дністровському Одеської області.

Трудову діяльність розпочала у 1952 році, коли після закінчення Ізмаїльських учительських курсів переїхала в село

Ви-пасне Білгород-Дністровського району. З того часу працювала у Випаснянській загальноосвітній школі № 1.

У 1965 році закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

За плечима Лідії Анатоліївни понад 50 років педагогічного стажу, 25 з них — на посаді директора школи. Це час творчості і вічного пошуку. Школа для неї — все: дім, сім'я, і всі діти — її діти.

На директорську долю Лідії Анатоліївни припадає будівництво нового приміщення школи. У 1973 році відбулося її відкриття.

Разом зі своїми вихованцями збрала матеріали з історії школи, створила шкільний музей.

Розумна, добра інтелігентна — такою знають Лідію Анатоліївну Харківську її колишні учні, серед яких сьогодні багато вчителів району.

За свою невтомну педагогічну працю нагороджена орденом «Знак Пошани», ме-далями «За доблесну працю» і «Ветеран праці», почесними грамотами Міністерства освіти і науки України. Відзначалася місцевими органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Проживає у селі Випасне.

Харченко Інна Анатоліївна

Народилася 24 лютого 1939 року в селищі міського типу Володарка Київської області.

Після отримання середньої освіти в СШ № 56 міста Одеси у 1957 році вступила на навчання на біолого-географічний факультет Калінінського державного педагогічного інституту, а у 1962 році закінчила Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, отримавши спеціальність фізика-географа та вчителя географії.

Педагогічну діяльність розпочала ще студенткою 5 курсу, а з 1962 року обійняла посаду вчителя географії загальноосвітньої школи № 8 міста Одеси. З 1967 року Інна Анатоліївна секретар Жовтневого райкому комсомолу міста Одеси, згодом — працівник райкому, міському партії, директор школи III ступеню № 116 з поглибленим вивченням фізики та математики.

З 1984 очолила відділ освіти Одеського міськвиконкому, а з 1991 року — загальноосвітню школу № 35 міста Одеси, де працює до цього часу.

На усіх посадах, які займала Інна Анатоліївна, проявилися її організаторські здібності, глибоке знання вирішуваної справи. А тут були і організація роботи стар-ших піонервожатих і роботи Поста № 1 на Алеї Слави, і поліпшення матеріальної бази навчальних закладів міста Одеси, і організація навчально-виховного процесу, і багато інших питань.

Особливо яскраво її організаторські здібності проявилися на останній посаді директора загальноосвітньої школи № 35 з питань добудови навчального приміщення, профілактики правопорушень, організації зв'язків учнів школи з одно-літками шкіл Японії, США, Великобританії, Німеччини та інших сторін багато-гранної діяльності закладу освіти.

Інна Анатоліївна тричі обиралася депутатом Одеської міської ради народних депутатів, головою комісії з питань освіти та молоді, двічі — заступником голови Одеської міської Асоціації директорів шкіл.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

За активну громадську діяльність і заслуги в розвитку системи міської освіти Інна Анатоліївна нагороджена медалями «Ветеран праці», «За отличия по охране государственной границе СССР», «Десять років незалежності України», відзна-чалася грамотами виконавчої влади, органів управління освітою. їй присвоєно по-чесне звання «Кращий педагогічний працівник міста Одеси», має знак «Відмінник освіти У

Ходос Тетяна Олексіївна

Народилася 31 жовтня 1959 року у селі Чапаївка Березів-ського району Одеської області.

Після отримання середньої освіти навчалася на філололо-гічному факультеті Одеського державного університету, який успішно закінчила у 1981 році, отримавши спеціальність учителя української мови та літератури.

Трудовий шлях розпочала у Жовтоярівській школі Татарбу-нарського району Одеської області. У 1982—1984 роках працюва-ла учителем української та російської мов і літератур Кочковат-ської восьмирічної школи Татарбунарського району. З 1984 року викладала українську мову та літературу у Приморській школі Татарбунарського району, аз 1987 року викладає українську мову та літературу у Ярославській за-гальноосвітній школі I-III ступенів Саратського району Одеської області.

Робота і особисте життя — це дві різні сфери, які взаємовпливають одна на одну, і з яких складається наше життя. Тетяна Олексіївна добре вміє поєднувати ці дві сфери. Вона виховує трьох прекрасних синів і разом з ними сотні учнів.

Тетяна Олексіївна відзначається високою професійністю, постійною готовністю до творчого пошуку. Вірить не тільки у свій талант навчити кожного, скільки у те, що кожен обов'язково опанує її предмет. Вона часто застосовує нові нестандартні форми роботи на уроках. Педагогіка співпраці вчителя і учнів дає можливість дати школярам глибокі і змістовні знання.

Тетяна Олексіївна легко знаходить слова підтримки учням і вміє підтримати вогник бажання вчитися.

Найважливіші якості Тетяни Олексіївни — любов до дітей, ерудиція, вміння по-бачити обдарування кожного учня, підтримати та розвинути його. Вчитель має чудовий дар розуміти своїх учнів. Цьому вона вчить і своїх вихованців. Надає великої уваги роботі з обдарованими дітьми, розвиває творчі здібності учнів у позаклас-ній роботі з української мови та літератури.

Її вихованці займають перші місця в обласних олімпіадах з української мови та літератури. Займають призові місця у міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика.

Її неповторність, вміння щиро і своєчасно надати допомогу митця-учителя при-ваблюють не тільки дітей, а й колег. Багато років вона є керівником методоб'єднання вчителів гуманітарного циклу.

За свою невтомну педагогічну діяльність Тетяна Олексіївна неодноразово від-мічалася органами управління освітою, має педагогічне звання «Учитель-мето-дист», відзнаку «Відмінник освіти України».

Холостенко Надія Іванівна

Народилася 19 квітня 1957 року в селищі Комінтернівському Одеської області.

Після отримання восьмирічної освіти вступила до Білгород-Дністровського педагогічного училища, яке закінчила в 1976 році, отримавши спеціальність вчителя початкових класів і з того часу працює за отриманою спеціальністю в Комінтернівській загально-освітній школі I-III ступенів. В 1984 році без відриву від виробництва закінчила Одеський національний університет іме-ні І. І. Мечникова, отримавши спеціальність вчителя української мови та літератури.

Людина високої культури, всебічно освічена, Надія Іванівна вимогливо ставиться до себе, прагне постійно збагачуватися професійними знаннями, опановує методичні новинки. Так, починаючи з першого класу, викладає програмовий матеріал за методикою по формуванню навичок динамічного читання. Перш за все захопилася сама даною методикою, захопила цікавими різноманітними вправами своїх вихованців, всебічно їх розвиває. З великою повагою ставиться до маленької людини. Її правилом став індивідуальний підхід: перекинутися з дитиною кількома словами, зазирнути їй у вічі, погладити по голівці, похвалити, підтримати, підбадьорити... Особливо любить маленьких дітей, тому й стала вчителькою початкових класів.

Кожен її урок містить відчутний виховний потенціал для школярів. Завдяки зусиллям вчительки діти розвивають свої пізнавальні інтереси й розумові здібності, мовлення, привчаються до самостійної роботи, стають яскравими особистостями і просто добрими людьми. Надія Іванівна уміло застосовує на заняттях пошукову діяльність, елементи міжпредметних зв'язків, змагання, ігри, інноваційні методи навчання. Заняття проводить енергійно, захоплено, залучає вихованців до співучасті, заохочує їхню активність.

Здійснює роботу з розвитку усного і писемного мовлення. Учні мають високий рівень спостережливості, довільної пам'яті, організованої уваги, оволодівають основними розумовими діями, аналізувати, синтезувати, порівнювати, робити певні висновки і узагальнення.

Надія Іванівна — педагог творчий, застосовує багато власноруч розроблених дидактичних матеріалів, вправ на розвиток логічного мислення. Використовує сигнальні картки, вишукує найдоцільніші заходи до активізації розумової діяльності учнів. Добирає такі методи і прийоми, які допомагають дитині якнайшвидше оволодіти грамотою, стимулюють розвиток розумових здібностей, сприяють активізації мислення учнів. Кожний урок вчителька будує так, щоб учні сприймали його, як співробітництво з вчителькою, в якому вони — зацікавлені учасники.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист». Дипломант конкурсу «Південь України».

Її педагогічна праця неодноразово відзначалася органами управління освітою.

Хомов Георгій Васильович

Народився 19 січня 1929 року в місті Бердянську Запорізької області.

В 1948 році поступив у Балтське педагогічне училище, в 1950 році був призваний до лав Радянської Армії, після закінчення служби продовжив навчання, закінчив Балтське педучилище у 1955 році. З того часу до дня виходу на пенсію працював викладачем музики в педучилищі. У 1972 році заочно закінчив Миколаївський педінститут (музично-педагогічний факультет).

За 42 роки роботи в училищі Г. В. Хомов написав 21 методичну розробку; віддавав багато сил змісту та організації навчально-виховного процесу в педучилищі; організації естетичного виховання майбутніх вчителів, 15 років був головою предметної комісії викладачів музики, завідував музичним кабінетом, брав активну участь у роботі училищної художньої самодіяльності, за що був нагороджений двома медалями лауреата Всесоюзного огляду художньої самодіяльності.

Нагороджений медаллю «За доблесну працю», знаком «Відмінник народної освіти», почесними грамотами.

Обирався делегатом П'ятого з'їзду вчителів України у 1987 році.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 31 січня 1979 року Георгію Васильовичу присвоєно почесне звання «Заслужений учитель Української РСР».

Христова Валентина Павлівна

Народилася 23 лютого 1946 року в селі Саханське Фрунзів-ського району Одеської області.

Після закінчення в 1964 році Тираспольської середньої школи № 10, вступила до Тираспольського педагогічного інсти-туту. Отримавши в 1969 році спеціальність вчитель математики та фізики, поїхала на роботу за направленням до середньої школи села Казаклія ЧаDIRлунгського району

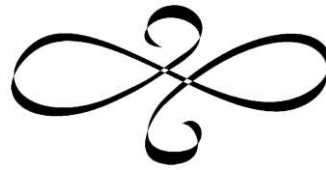
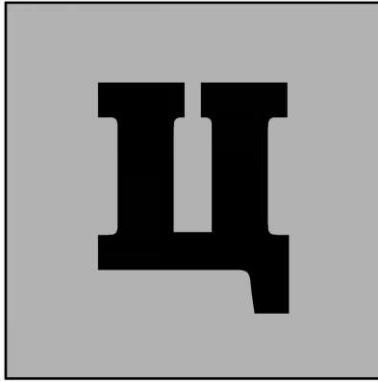
Молдови.

З 1973 року працювала вчителькою математики Главанської середньої школи Арцизького району Одеської області. З 1985 ро-ку — вчителем математики Холмської середньої школи Арцизь-кого району, де працює і зараз.

Вся педагогічна діяльність Валентини Павлівни спрямована на розвиток інтересу учнів до навчання, на виховання в них чесності, людяності, віри в добро та справедливість. Христова Валентина Павлівна — майстер своєї справи, її уроки — це творча лабораторія, де учні залучаються до розв'язання пізнавальних задач та самостійного пошуку знань. Багато уваги приділяє методичному забезпеченню кожного уроку, глибоко вивчає вікові та індивідуальні особливості кожного учня, домагається того, щоб вони опанували програмний матеріал та оволоділи глибокими знаннями. Валентина Павлівна щедро ділиться своїм досвідом з колегами. Її уроки завжди відкриті для колег школи та району. Вона керівник творчої групи вчителів математики району. Переможець районних конкурсів «Вчитель року», «Класний керівник року». Розробки її уроків друкуються в журналі «Все для вчителя».

Багато учнів Валентини Павлівни продовжують навчання у вищих навчальних закладах України, а деякі стали послідовниками своєї вчительки обравши професію вчителя математики.

За сумлінну працю неодноразово отримувала грамоти Міністерства освіти і науки України, управління освіти, має вищу категорію, їй присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист».

Цветков Никанор Трохимович

Народився 28 липня 1919 року в селі Армашовка Цебриківського району Одеської області.

В 1936 році закінчив Одеський педагогічний інститут, поєднуючи навчання з роботою в Армашовській середній школі протягом 1931—1937 років.

З 1937 року — директор Кіровської середньої школи Цебриківського району, з 1940 року — зав. районним відділом народної освіти. В роки війни працював інспектором відділу народної освіти в Саратовській області, та на відновленні закладів освіти на звільненій від окупантів території України. Після війни працював директором Цебриківської СШ, зав. райвно Ананьївського району, з 1976 року — по-заштатним інспектором Малиновського райвно м. Одеси.

Талант Никанора Трохимовича, як організатора, особливо розкрився в роки його роботи завідувачем відділу освіти виконкому Ананьївської районної Ради народних депутатів. В районі була зразково організована позашкільна робота з технічної творчості. Район неодноразово виборював перші місця в області з питань підготовки закладів освіти до нового навчального року, був переможцем Республіканських конкурсів із цих питань.

Відмічався нагородами Міністерства освіти Союзу РСР, Міністерства освіти України та обласними й районними відділами освіти. Ще в 1939 році нагороджений медаллю «За трудовое отличие», а після війни ще двома медалями.

Обирався делегатом Другого Всесоюзного з'їзду вчителів в 1968 році.

Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1968 році Никанору Трохимовичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 1992 році.

Цейтлін Ольга Ігорівна

Народилася 4 жовтня 1973 року в м. Одесі в сім'ї службовців.

У 1990 році закінчила 11-й клас з поглибленим вивченням математики середньої загальноосвітньої школи № 43 м. Одеси з срібною медаллю та вступила на перший курс механіко-математичного факультету Одеського державного університету імені І.І. Мечникова. У 1993 році почала працювати на посаді вчителя математики середньої спеціалізованої

загальноосвітньої школи № 35 м. Одеси з поглибленим вивченням англійської мови, де й продовжує працювати. В 1995 році закінчила університет.

У 1995—1996 навчальному році вперше взяла участь у I етапі конкурсу «Учитель року» та у обласному Ярмарку педагогічних ідей та технологій, де здобула грамоту Одеського обласного відділу освіти. В 2000 році стала переможцем міського та обласного етапів Всеукраїнського конкурсу «Класний керівник. Крок у XXI століття». У 2007 стала переможцем районного, міського та обласного конкурсів «Вчитель року» та зайняла третє місце у IV етапі Всеукраїнського конкурсу.

За період роботи написала та видала чотири підручники («Математика — 5, Алгебра — 7, 8», Контрольні роботи з алгебри для 8 класу) з грифом Міністерства освіти України.

З 1990 року — постійний член Одеського літературно-ігрового клубу «Ерудит»; з 2002 року — організатор та директор Міжнародного дитячого інтелектуального табору; з 2005 року — керівник дитячої комісії ліг українських інтелектуальних клубів «Що? Де? Коли?» та член дитячої комісії Міжнародної асоціації клубів «Що? Де? Коли?».

За досягнення в роботі неодноразово нагороджувалася Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного та міського управлінь освіти.

Целіхова Александра Георгіївна

Народилася 15 травня 1939 року в місті Одесі.

У 1962 році закінчила Воронежський педагогічний інститут за фахом «математика і креслення», трудовий шлях почала вчителем у Свердловській області. У 1964—1972 рр. О. Г. Целіхова працювала вчителем у школах № 1 та № 16 м. Одеси. З 1972 року працює викладачем математики Одеського електротехнікуму зв'язку.

За 25 років роботи в технікумі О. Г. Целіхова зарекомендувала себе висококваліфікованим викладачем і гарним організатором; вона має кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії», є головою циклової комісії загальнотехнічних дисциплін, членом педради та методради технікуму, членом обласного методоб'єднання викладачів математики.

О. Г. Целіхова постійно працює над підвищенням педагогічної майстерності, методикою викладання предмету, підготувала важливі та цікаві методичні розробки, короткий курс лекцій з вищої математики для студентів технікуму.

Нагороджена медаллю «Ветеран праці», почесними грамотами.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 31.07.1991 року О. Г. Целіховій присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Цимбал Любов Александрівна

Народилась 1 січня 1940 р. в селі Богемка Врадіївського району Миколаївської області.

У 1958 році закінчила Білгород-Дністровське педагогічне училище і почала свою педагогічну діяльність вчителькою початкових класів в Маринівській середній школі на Миколаївщині.

Після закінчення географічного факультету Одеського державного університету імені І.І. Мечникова з 1970 року по теперішній час працює вчителем географії в загальноосвітній школі I-III ступенів № 33 м. Одеси.

Крім уроків географії Любов Александрівна вела велику позакласну роботу за напрямками експедиції «Моя батьківщина — СРСР». Найбільш плідною була робота в двох напрямках — «Краса рідної землі» та «В боях відстояли Вітчизну».

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

свою». Нею зібраний великий обсяг матеріалів для музею бойової слави Одещини.

Багато уваги приділяє роботі з обдарованими дітьми. Чотири роки підряд, з 2002 року по 2006 рік, республіканським призером по географії була її учениця Марина Гінку, а поряд з нею друге місце на обласній олімпіаді утримувала Марина Глинська.

У 2003 році Суботницький Денис став призером всеукраїнського конкурсу Ма-лої академії наук, а у 2004—2005 навчальному році учень 10-го класу Жихарев Артур посів призове місце по географії.

В цьому навчальному році склала авторську програму факультативу «Епоха великих географічних відкриттів» (для учнів 7 класу).

За ініціативою Любові Олександрівни у школі впроваджено пілотний курс «Прикладна економіка» відповідно щодо проекту «Джуніор Ечівмент Україна».

Неодноразово нагороджувалася грамотами Міністерства освіти України, місце-вих органів управління освітою. Має відзнаку «Відмінник освіти України», педаго-гічне звання «Вчитель-методист».

Досвід роботи Любові Олександрівни занесено до картотеки передового педаго-гічного досвіду Одеського обласного інституту удосконалення вчителів.

Цимбал Тетяна Вікторівна

Народилася 9 листопада 1960 року в місті Одесі.

Після закінчення середньої школи навчалася в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова, де в 1982 році отримала спеціальність «біолог-хімік, учитель хімії та біології».

Трудову діяльність розпочала у 1982 році на посаді наукового співробітника. З 1990 року працювала вчителькою хімії в школах міста Одеси, методистом кафедри природничо-математичних дисциплін Одеського обласного інституту удосконалення вчителів, а з 1999 року по теперішній час працює у Рішельєвському лиціі на посаді вчителя хімії. З 2003 року очолює хіміко-біологічну кафедру лицію.

Діяльність Тетяни Вікторівни характеризує творчий пошук і ерудиція. Вона вдало вибирає та komponує методи і прийом навчання, постійно займається самоос-вітою, велику увагу приділяє позакласній роботі з хімії. Методи навчання, які вона обирає, стимулюють всебічний розвиток особистості, забезпечують високий рівень знань, розвивають пізнавальні інтереси учнів, виховують їх творчий пошук, актив-ність та прагнення до самовдосконалення. Її випускники успішно продовжують на-вчання у вузах України, Росії, інших країн.

Тетяна Вікторівна активно співпрацює з Одеським інститутом удосконалення вчителів, Центром гуманітарної освіти та Національним університетом ім. І. І. Меч-никова.

Учні, яких вона навчає, беруть участь в обласних, Всеукраїнських олімпіадах і турнірах з хімії, де посідають призові місця, а в 2007 році її учень Поліщук Кирило на Міжнародній олімпіаді з хімії за високі досягнення нагороджений бронзовою ме-даллю.

Тетяна Вікторівна має друковані роботи у науково-методичних виданнях, є ав-тором завдань для олімпіад з хімії різного рівня. Її включають до складу журі облас-них олімпіад та Всеукраїнських інтернет-олімпіадах з базових природничо-матема-тичних дисциплін.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти України». Неодноразово нагороджувалася Почесними гра-мотами Міністерства освіти і науки України, місцевими органами управління осві-тою.

Користується великим авторитетом, повагою серед учнів, учителів, батьків-ської громадськості, педагогічних колективів міста Одеси і області.

Указом Президента України від 11 березня 2008 року їй присвоєно поч-тване звання «Заслужений вчитель.України».

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Циця Тетяна Іванівна

Народилася 7 грудня 1954 в селі Михайло-Олександрівці Бе-резівського району Одеської області.

В 1979 році закінчила історичний факультет Одеського націо-нального університету імені І. І. Мечникова і розпочала трудову діяльність вчителем історії Петрівського навчально-виховного комплексу «ЗОНІ І-ІІІ ст.-ліцей» Комінтернівського району Одеської області.

Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист».

За роки своєї навчально-виховної роботи проявляє високий рівень професіоналізму, забезпечує якісне виконання навчальних програм, в центрі яких ставить розвиток та виховання учня як особистості.

Досконало та ефективно використовує навчально-матеріальну базу школи. До роботи підходить творчо. На заняттях переважають нетрадиційні, диференційовані форми та методи роботи. Працюючи над проблемою «Вивчення та пропаганда історії рідного краю» виробила свій досвід, який пропагує серед вчителів району. Постійно займається удосконаленням своєї професійної майстерності, брала участь у район-них, обласних та Всеукраїнських конкурсах з проблем історичного краєзнавства. Вивчає індивідуальні особливості школярів, сприяє розвитку їхніх здібностей та талантів. Її вихованці неодноразово були призерами районних, обласних та Все-українських конкурсів, експедицій. Виховує в учнів інтерес до історії країни, краю, села, формує почуття національної гідності.

За її ініціативи та за участю учнів в закладі створено історико-краєзнавчий му-зей, на базі якого проводиться змістовна науково-дослідницька робота по краєзнав-ству. Помітно працює над підвищенням педагогічної майстерності. На базі її досвіду проводяться районні семінари, заняття активу істориків по проблемі «Роль крає-знавства у формуванні особистості учня». Вона є автором програми з історичного краєзнавства.

За успіхи в роботі відзначалася районним відділом освіти, нагороджена Грамо-тою обласного управління освіти і наукової діяльності.

Цуницький Анатолій Григорович

Народився 24 лютого 1953 року в селі Ново-Павлівка Фрун-зівського району Одеської області

Після закінчення Фрунзівської середньої школи навчався на факультеті фізичного виховання Одеського державного педаго-гічного інституту імені К. Д. Ушинського, де здобув спеціальність вчителя фізичного виховання. По закінченню навчання в 1975 році отримав призначення на посаду вчителя фізкультури Біляївської середньої школи № 1, а з 1976 року розпочав роботу на такій самій посаді в середній школі № 31 міста Одеси, де розкрилися його здібності як учителя фізичного виховання, пропагандиста здоро-вого способу життя. Разом з учнями школи, з допомогою педагогічного колективу та дирекції у школі обладнав зразковий спортивний зал та спортивні майданчики для заняття спортом учнів різних вікових груп. Одночасно в практику роботи впровад-жує перспективні педагогічні технології, щедро ділиться своїми надбаннями з учи-телями району, міста та області.

Його досвід роботи вивчався, узагальнювався та розповсюджувався методич-ними службами міста, Інституту удосконалення учителів та державним

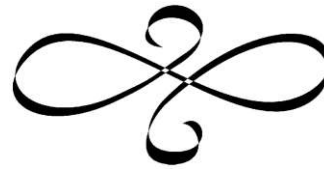
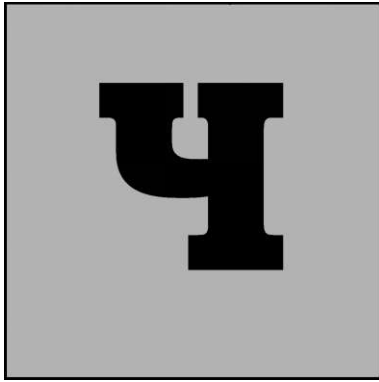

Комітетом України з фізкультури і спорту.

На базі середньої школи відбулося виїзне засідання державного комітету України з питань фізичної культури і спорту, в якому взяли участь представники усіх регіонів України.

З 1997 року Анатолій Григорович очолив загальноосвітню школу № 31 у якості її директора. Користується авторитетом серед учнівської, батьківської та педагогічної громадськості свого району та міста. Неодноразово відзначався міським та обласним управліннями освіти. Обирався депутатом Малиновської районної Ради народних депутатів.

Постановою Колегії державного комітету Української РСР з фізичної культури і спорту від 10 листопада 1989 року Анатолію Григоровичу присвоєно звання «За-служений тренер УРСР».

Чайковська Ірина Олександрівна

Народилась 8 листопада 1938 року в місті Вінниці.

Трудовий шлях почала в 1958 році, а з 1961 року Ірина Олександрівна працювала вчителькою спецшколи-інтернату № 7 для дітей з наслідками поліомієліту та дитячим церебральним пара-лічем.

І. О. Чайковська за час своєї роботи зарекомендувала себе як висококваліфікований фахівець. Її уроки та корекційні заняття відзначалися глибокою продуманістю всіх педагогічних деталей, будувалися з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів. Тому вчителька досягала максимально можливої ефективності кожного заняття. Ірина Олександрівна створила учбовий кабінет, який є зразковим з огляду на насиченість його авторським дидактичним матеріалом, а також науково-методичною літературою з питань навчання та виховання дітей з проблемами розвитку. Учителька постійно працювала над підвищенням рівня свого професіоналізму. 20 років керувала роботою медико-педагогічного семінару, розробила низку методичних рекомендацій з організації корекційної відновлюваної роботи з дітьми, що страждають на церебральний параліч.

Ірина Олександрівна брала активну участь у багатьох наукових конференціях із проблем дефектології.

Нагороджувалася грамотами районного відділу, міського, обласного управлін'я освіти, Міністерства освіти і науки України. Має знак «Відмінник освіти України», медаль «Ветеран праці».

У 1996 році Указом Президента України Ірині Олександрівні присвоєно почесне звання «Заслужений учитель України».

Зараз знаходиться на заслуженому відпочинку.

Проживає в місті Одесі.

Чайковський Яків Іванович

Народився 22 жовтня 1929 року в селі Крива балка Саратовського району Одеської області.

В 1946 році закінчив семирічку і вступив до Білгород-Дністровського педучилища, яке закінчив в 1950 році, в 1951—1952 роках працював учителем початкових класів у Саратовському районі, після служби в лавах Радянської Армії з 1953 по 1960 роки працював учителем у Кривобалківській семирічній школі, у 1959 році заочно закінчив Одеський

педагогічний інститут за спеціальністю «фізичне виховання». З 1962 по 1989 роки працював директором Кривобалківської восьмирічної школи.

Я. Г. Чайковський був досвідчений керівник. За час його роботи в школі було обладнано та оформлено учбові кабінети з усіх дисциплін, майстерні, кабінет обслуговуючої праці, географічні та спортивні майданчики, учбово-дослідну ділянку, спортзал, бібліотеку.

Яків Іванович багато уваги приділяв питанням методики викладання предметів. Його уроки носили творчий характер, він уміло використовував дидактичний матеріал та технічні засоби навчання.

Проводив велику громадську роботу, був депутатом сільської Ради, членом ви-конкому сільської Ради, обирався делегатом Третього Всесоюзного з'їзду вчителів 1978 року.

Був принциповим та вимогливим до себе та колег, доброю та співчутливою людиною. Користувався авторитетом серед односельчан, вчителів району та області.

Його педагогічна праця неодноразово відзначалася Міністерством освіти, обласним управлінням освіти, районним відділом освіти. Нагороджений знаками «Відмінник освіти України», «Отличник народного образования СССР», медаллю «За трудову доблесть».

Указом Президії Верховної Ради УРСР в 1974 році Якову Івановичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української УРСР».

Помер в 1989 році.

Чаплигіна Раїса Андріївна

Народилася 17 травня 1926 року в Краснодарському краї в станиці Роговській в сім'ї робітників.

У 1935 році переїхала до міста Маріуполя Донецької області. В роки Великої Вітчизняної війни додавши собі два роки, працювала вільнонайманою. У грудні 1946 року переїхала до міста Одеси і з першого серпня 1947 року почала трудову діяльність старшою вожатою в школі № 2. Після закінчення державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського працювала вчителем російської мови та літератури.

З 18 січня 1975 року працює в загальноосвітній школі I-III ступенів № 100 вчителем російської мови та літератури. Педагогічний стаж складає 59 років. Спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «Вчитель-методист».

На високому методичному та професійному рівні володіє викладанням пред-мета. Здійснює різні підходи до учнів, уміє зацікавити їх. Досягає високого рівня у навчально-виховному процесі.

Помітно підвищує свій фаховий рівень. На її уроках панує творча атмосфера, виховує в учнів навички розумової діяльності, багато часу приділяє розвитку мовлення. Навчає учнів працювати з додатковою літературою, розвиває творчі здібності. Протягом багатьох років її вихованці здобувають призові місця на олімпіадах, конкурсах Малої академії наук. Цікавиться новими досягненнями педагогіки, психології, відзначається загальною культурою, високими моральними якостями, щирістю, відвертістю, цілеспрямованістю у досягненні мети.

Протягом 23 років очолює роботу методичного об'єднання вчителів російської мови та літератури.

За досягнення в педагогічній праці нагороджена медаллю «За доблестний труд», Грамотами Міністерства освіти і науки, відзначалася місцевими органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

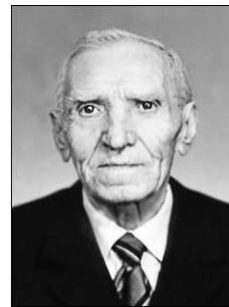
Чернецький Іван Федорович

Народився 4 січня 1906 року в селі Шумилово Бершадського району Вінницької області.

Після навчання на дворічних педагогічних курсах у місті Саврані Одеської області почав трудовий шлях, з 1924 року працював учителем у селі Камінна Савранського району, в 1927 році екстерном склав іспити на звання вчителя початкових класів і продовжував працювати; в 1930—1935 рр. навчався на математичному факультеті Одеського університету, який успішно закінчив. Працював в Тирасполі, потім в Харківській області. В період війни був в евакуації і працював учителем, в 1942—1945 рр. був на фронті, а після війни повернувся до занять своєю справою, працюючи в школах Котовського і Савранського районів.

За плідну педагогічну діяльність І. Ф. Чернецький був нагороджений медалями «За трудову доблесть», А. С. Макаренка, а в 1954 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР йому присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Помер у 1982 році.

Чернявська Тамара Іванівна

Народилася 16 вересня 1945 року в місті Ізмаїлі Одеської області.

Після закінчення в 1963 році із золотою медаллю середньої школи поступила до Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, який закінчила в 1968 році, здобувши спеціальність учителя хімії середньої школи.

Трудову діяльність розпочала на посаді вчителя хімії Приморської середньої школи Білгород-Дністровського району з 15 серпня 1968 року, куди прибула за направленням обласного відділу народної освіти. З 1971 по 1973 роки працювала заступником директора Кислицької середньої школи Ізмаїльського району, а з 1973 року — в школах міста Ізмаїла, де пройшла шлях від рядового вчителя до начальника відділу освіти Ізмаїльського міськвиконкому. На останній посаді працювала 12 років. Тут і розкрився її талант організатора народної освіти. На протязі всієї педагогічної діяльності послідовно втілювала в навчально-виховний процес новітні методи та форми навчання, сучасні високоефективні педагогічні технології. Отримала педагогічне звання «Вчитель-методист».

Працюючи начальником відділу освіти, значну увагу приділяла зміцненню матеріально-технічної бази закладів освіти, виконанню восьмирічного та середнього всеобучу, впровадженню профільного навчання, комп'ютеризації навчального процесу, збереженню мережі дошкільних і позашкільних закладів, створенню шкіл нового типу, тощо. Приймала активну участь в громадському житті міста. Їй двічі присвоювалося почесне звання «Жінка року». За всі роки сумлінної творчої праці, вагомий внесок у розвиток освіти неодноразово відмічалася органами управління освітою, виконавчої влади. Нагороджена Почесними Грамотами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України. Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президента України їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

З вересня 2005 року Тамара Іванівна на заслуженому відпочинку.

Черняк Олена Тимофіївна

Народилася 28 жовтня 1931 року в місті Одесі.

Після закінчення в 1953 році Ізмаїльського учительського ін-ституту працювала в Московському районі Миколаївської області на посадах вчителя української мови та літератури, заступника директора та інспектора шкіл районного відділу освіти. З 1955 ро-ку — організатор піонерської та масової роботи будинку піонерів Ленінського району міста Одеси. З 1958 р. працювала на посадах інструктора відділу шкіл, завідувачки загального сектору в Одеському обкомі комсомолу і одночасно навчалася в Одеському педагогічному інституті імені К. Д. Ушинського, який закінчила в 1960 році. З 1965 року до 1976 року — вчителька української мови та літератури середньої школи № 74 міста Одеси. З 1976 до 1987 року — директор середньої школи № 4. З 1987 працювала вчителем української мови та літератури цієї ж школи.

Олену Тимофіївну характеризувала професійна майстерність, творчий підхід до виявлення та розвитку здібностей учнів. Велику увагу приділяла проблемі мовного виховання, пов'язуючи її з патріотичним та національним вихованням.

Вона була саме тим учителем, чия педагогічна і загальнолюдська культура, ба-гатий досвід роботи з дітьми є прикладом втілення вимог суспільства до освіти. Бага-то років керувала шкільним учительським гуртком «Берегиня».

Користувалася авторитетом серед педагогічної громадськості міста. Була спе-ціалістом вищої категорії, мала педагогічне звання «Вчитель-методист», нагрудний знак «Відмінник освіти України».

За значний внесок у розвиток освіти нагороджена медаллю А. С. Макаренка.

У 2004 році О. Т. Черняк пішла із життя.

Чужинова Алла Григорівна

Народилася 11 червня 1952 року в селі Селіванове Валуй-ського району Білгородської області Російської Федерації.

Трудову діяльність розпочала в 1970 році вчителькою мате-матики. Вже пізніше відчула потяг до роботи з учнями початкових класів. Алла Григорівна добре засвоїла різні педагогічні методики викладання, і на їх основі розробила свої «особливі таємниці» — творчі знахідки, які допомагають їй досягти високих результатів у роботі. Активно впроваджує в

початкових класах елементи ін-терактивного навчання, проблемні методи навчання, володіє елементами методики особистісно-зорієнтованого уроку. Вона сві-домо ставить перед учнями високу мету і своєю вірою у здібності учнів, в їх можли-вості стимулює їх активність, створює позитивні умови для виявлення творчих здіб-ностей. Серед проблемних методів, які використовує Чужинова А. Г. на своїх уро-ках, — евристична бесіда, діалог, монолог, метод алгоритму, показовий метод і інші. Протягом багатьох років очолює шкільне об'єднання вчителів початкових класів Міжлиманської загальноосвітньої школи Біляївського району.

Охоче ділиться своїм досвідом роботи із колегами школи. Виступає з допо-відями на педрадах, методичних об'єднаннях. Користується заслуженим авторите-том серед педагогічної громадськості школи, району, серед батьків та учнів.

Алла Григорівна — вчитель вищої категорії, старший вчитель, неодноразово нагороджена органами управління освітою, має Грамоту Міністерства освіти України.

Чуйко Катерина Михайлівна

Народилася 8 вересня 1925 року в селі Ново-Миколаївка Цебриківського району Одеської області.

В довоєнні роки навчалася в Орджонікідзевській середній школі, а в 1944—1945 навчальному році на річник курсах при Одеському обласному відділі народної освіти по підготовці вчителів початкових класів. З вересня 1945 по 1984 роки, до виходу на пенсію, працювала вчителькою Тополянської загальноосвітньої школи Красноокнянського району. В 1950 році заочно закінчила філологічний факультет Одеського учительського інституту, а в 1962 році — філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова.

Катерина Михайлівна велику увагу приділяла методичному забезпеченню навчального процесу, цікаво проводила нетрадиційні уроки, творчо використовувала елементи народознавства. Її досвід роботи неодноразово вивчався і узагальнювався райметодкабінетом, розповсюджувався в педагогічних колективах району. Своїми надбаннями та педагогічними новинками охоче ділилася з колегами по роботі та молодими вчителями району.

За час роботи неодноразово обиралася депутатом сільської та Красноокнянської районної Рад народних депутатів.

За успіхи в педагогічній роботі неодноразово відмічалася органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджена медаллю «За доблесну працю». Обиралася делегатом Третього Всесоюзного з'їзду вчителів в 1978 році.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 29 листопада 1974 року Катерині Михайлівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Чумаченко Тетяна Григорівна

Народилася 23 травня 1958 року в селі Новоселиці Татарбунарського району Одеської області.

У 1979 році закінчила Ізмаїльський державний педагогічний інститут, факультет педагогіки і методики початкового навчання.

З 1979 року працює вчителем початкових класів Татарбунарського навчально-виховного комплексу школа-гімназія.

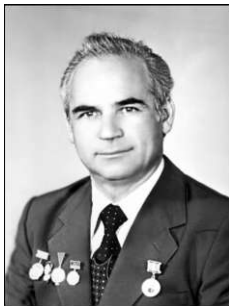
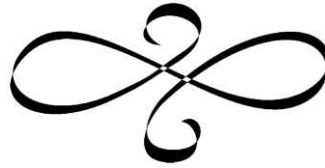
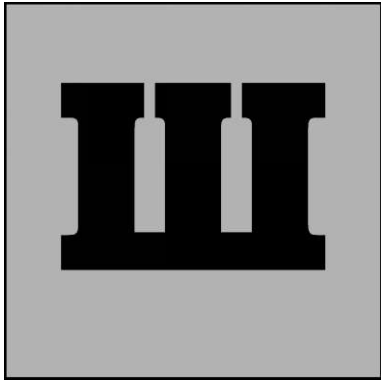
Тетяну Григорівна характеризує професійна майстерність, творчий підхід до навчання та виховання учнів.

Педагог-новатор, який приділяє увагу вдосконаленню методик навчання молодших школярів, урізноманітненню форм і методів роботи на уроках.

Двері творчої лабораторії вчителя широко відкриті для колег. Вона проводить відкриті уроки-семінари, позакласні заходи для вчителів району, ділиться досвідом з питань розвитку у школярів інтересу до читання на уроках позакласного читання, активізації мислительної діяльності учнів, виховання доброти, людяності, розвитку особистості дитини в процесі навчання і виховання.

Людяність Тетяни Григорівни, ділові якості, чуйне ставлення до учнів здобули прихильність, повагу та авторитет серед учнів, батьків та колег.

За успіхи в педагогічній роботі неодноразово відмічалася органами управління освітою. Є «Відмінником освіти України», має педагогічне звання «Вчитель-методист», вищу кваліфікаційну категорію.

Шаповал Леонід Васильович

Народився 18 червня 1937 року в селі Сміливе Добровеличківського району Кіровоградської області.

В 1959 році закінчив географічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, почав працювати в Ро-китнівській середній школі в Рівненській області, згодом став за-ступником директора з навчально-виховної роботи, а ще через декілька років — директором.

Як директор, велику увагу приділяв плануванню роботи педагогічного колективу, зусилля якого були зосереджені на виявленні нахилів і здібностей учнів, прогнозування їх розвитку в навчанні. В 1981 році переїхав на Одещину і очолив Чорноморську школу Комінтернівського району Одеської області. Під керівництвом Л. В. Шаповала зростає професійна майстерність вчителів і успішність учнів. Учні Чорноморської СШ щороку ставали призерами районних, обласних, республіканських олімпіад. За його активного сприяння вчителі школи О. Л. Лазарева, Н. В. Кривченко, Т. В. Кирпичова стали переможцями Міжнародного фонду «Відродження», Міжнародної Соросівської програми підтримки освіти в галузі точних наук.

Досвід роботи директора Л. В. Шаповала широко використовують директори шкіл району.

Неодноразово відзначався нагородами Міністерства освіти України, обласного і районного відділів освіти. Має знак «Відмінник освіти України».

Обирався делегатом Другого з'їзду педагогічних працівників України (1992 р.).

За успіхи у вихованні підрастаючого покоління Указом Президії Верховної Ради УРСР від 12 жовтня 1979 року Леоніду Васильовичу присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

Знаходячись на пенсії продовжує викладати географію в школі, де був директором більше двадцяти років.

Шац Людмила Веніамінівна

Народилась 20 червня 1946 року в місті Богородську Горьківської області

В 1968—1984 роках працювала музичним керівником у дитячому садку в місті Алапаєвську Свердловської області. В 1981 році закінчила Шадринський педагогічний інститут.

В Ониськівській середній школі працює з 1984 р. учителем музики. Володіє гарною теоретичною та методичною підготовкою. Багато років здійснювала викладання музики за експериментальною програмою, зараз працює за програмою поглибленого теоретичного і практичного вивчення музики. На уроках Л. В. Шац використовує різні форми роботи, активізує пізнавальну діяльність учнів, спонукає їх творчу активність. Велику увагу вчителька приділяє вихованню естетичних смаків дітей, вчить вмінню слухати й розуміти музичний твір.

Система роботи Л. В. Шац приносить свої позитивні наслідки: у дітей значно підвищився інтерес до народної класичної музики, з'явилась потреба в музично-естетичній діяльності.

За високі результати в навчально-виховному процесі Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 5 вересня 1991 року Людмилі Веніамінівні присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Швайка Світлана Микитівна

Народилася 21 жовтня 1950 року в селі Приморському Татар-бунарського району Одеської області.

У 1967 році розпочала свою трудову діяльність бібліотекарем в Приморській середній школі. Невгамована творча вдача і талант покликали її на навчання в Одеський будинок творчості, після закінчення якого працювала керівником художньої самодіяльності села.

Але, будучи за покликом душі педагогом, з 1971 по 1978 роки працює піонервожатою в школі, водночас навчаючись в Ізмаїльському педінституті за спеціальністю «Педагогіка і методика початкового навчання».

Працювала творчо, з натхненням. І зараз пам'ятають її вихованці як умілого і досвідченого організатора піонерських вогнищ, свят, походів, цікавих справ, лінійок. Сяйвом багаточисленних перемог в районних піонерських змаганнях позначені ці роки.

З 1978 до 1980 року — організатор позакласної і позашкільної роботи. Великий авторитет серед дітей, жителів села, батьківської громадськості забезпечив вибори її головою сільської ради.

Але серце знову кличе в школу. І з 1982 року Світлана Микитівна працює вихователем, учителем, а зрештою — заступником директора з виховної роботи.

Вона неперевершений організатор цікавих справ, мудрий і компетентний педагог. Будучи людиною великої ерудиції, людиною творчою, надихнула і вчителів і учнів на цікаві справи. Перемога учнів школи у конкурсах, виставках, експедиціях — це частка її перемог. Історико-краєзнавчий музей, яким керує Світлана Микитівна, зайняла I місце в обласному конкурсі на кращий пункт соціально-культурного побуту, відзначений грамотою управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації за активну участь в обласному огляді музеїв при закладах освіти Одеської області.

Має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Світлана Микитівна — яскравий зразок високої відповідальності, відданості педагогічній справі не тільки в школі, а й серед педагогічної громадськості району. Її праця високо шанована державою. Вона нагороджена медаллю «За доблесну працю», має знак «Відмінник освіти України», відзначена місцевими органами управління освітою.

Шевченко Катерина Микитівна

Народилася 20 вересня 1951 року в селі Подібне Маньківського району Черкаської області.

У 1975 році закінчила Уманський державний педагогічний університет імені П. Г. Тичини і почала працювати вчителем біології Врадіївської середньої школи Миколаївської області. У 1986 році переїхала на постійне проживання до Одеси і стала працювати вчителькою біології в гімназії № 2.

Знаючий, творчо працюючий учитель, член міської творчої групи вчителів біології, автор оригінальних навчальних програм з біології, постійний учасник і переможець обласного ярмарку педагогічних ідей. Нею створений кабінет біології, який став осередком біологічної та екологічної освіти учнів гімназії. Їй присвоєно педагогічне звання «Вчитель-методист».

Катерина Микитівна вдало впроваджує у навчальний процес сучасні методики викладання предмету, що сприяє розвитку творчої активності учнів, створенню проблемних ситуацій, дискусій, максимально можливої участі в уроці кожного учня. Її учні неодноразово були учасниками екологічних експедицій, постійно проводять власну дослідницьку роботу. Серед них є призери Всеукраїнського конкурсу Малої академії наук.

Протягом останніх десяти років її учні посідають призові місця в міських та обласних біологічних олімпіадах, ставали переможцями Всеукраїнської біологічної олімпіади, а також завоювали срібну та бронзову медалі на міжнародних олімпіадах з біології у 1998 та 2002 роках, а у 2001 році її учениця стала переможницею Соро-сівської олімпіади.

Катерина Микитівна щиро любить і поважає дітей, постійно працює класним керівником, навчає своїх вихованців людяності, поваги до своєї Батьківщини, батьків, любові до рідного міста.

За свою сумлінну працю, за значний внесок у розвиток освіти міста Одеси, за високий професіоналізм і педагогічну майстерність нагороджена Почесними грамотами Кабінету міністрів України та Міністерства освіти і науки України, Почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації та Подякою національного фонду «Україна — дітям!». Нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

У 2002 році Указом Президента України їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель України».

Шевченко Таїсія Йосипівна

Народилася 15 травня 1941 року в місті Чашники Вітебської області Білорусії.

Трудовий шлях почала у 1959 році старшою піонервожатою. У 1966 році закінчила Вітебський педінститут за спеціальністю «Педагогіка та методика початкового навчання».

З 1966 року працює вчителем початкових класів у містах-новобудовах України: Ладжині, Енергодарі, Новодністровську, Теплодарі. Остання її посада — заступник директора школи з навчально-виховної роботи.

Педагогічна праця Таїсії Йосипівни позначена невтомними пошуками нового в методиці викладання, вона дотримується принципів індивідуального підходу до учнів у навчально-виховному процесі, диференціації навчання, вивчення особистості. Вона активно виступає з повідомленнями на педагогічних читаннях,

друкується в науково-методичному журналі «Початкова освіта».

Багато незабутніх відкритих уроків, позакласних заходів проведено Таїсією Йосипівною на рівні міста, області. Всі ці заходи сприяють вихованню естетичних і моральних якостей в учнів, передбачають свідоме застосування їх в реальному житті. Учитель досконало володіє методикою викладання предметів, реалізує основні принципи навчання, у повному обсязі використовує можливість нових програм, формує в учнів міцні знання, практичні навички, розвиває пізнавальну активність учнів.

Таїсія Йосипівна — вчитель вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист». Її ділові якості, толерантність, людяність, чуйне ставлення до колег та учнів здобули прихильність, глибоку повагу та високий авторитет серед батьків-ської та педагогічної громадськості.

Шевченко Т. Й. нагороджена медаллю «Ветеран праці», має знак «Відмінник освіти України», неодноразово нагороджувалась Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління освіти і наукової діяльності.

Шевчук Василь Іванович

Народився 7 січня 1952 року в селі Олександрівна Шпиряєв-ського району Одеської області.

У 1978 році закінчив Одеський державний університет імені І. І. Мечникова за спеціальністю «Історія та суспільство-знавство».

Працював учителем історії, директором Осичківської середньої школи Савранського району Одеської області.

З 1985 року по 2002 рік працював викладачем історії України Котовського медичного училища, у 2002 році призначений методистом цього ж училища.

Василь Іванович за роки роботи показав себе як вмілий, творчо працюючий педагог. Постійно вивчає і запроваджує новітні педагогічні технології, вдало використовує перспективний педагогічний досвід у навчальному процесі. Досконало володіє методикою викладання свого предмета, велику увагу приділяє активізації пізнавальної діяльності студентів за допомогою технічних засобів навчання і між-предметної інтеграції.

Багато років поспіль працює над проблемою «Форми і методи організації самостійної роботи студентів».

Василь Іванович відзначається високим педагогічним тактом, користується авторитетом і повагою в колективі. Щедро передає свій досвід молодим викладачам. Його методика активізації пізнавальної діяльності студентів та виховання в них загальнолюдських якостей рекомендована для впровадження викладачами училища та вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації Одеської області.

Неодноразово нагороджувався Почесними грамотами органів управління освітою та охорони здоров'я. Має педагогічне звання «Викладач-методист», знак «Відмінник освіти України».

Шевчук Ганна Степанівна

Народилася 18 серпня 1968 року в селі Либохора Тур-ківського району Львівської області.

Після закінчення Первомайської середньої школи Велико-махайлівського району Одеської області поступила на навчання до Білгород-Дністровського педагогічного училища. Закінчила його з відзнакою в 1987 році, отримавши спеціальність вчителя початкових класів.

В Радісненську середню школу Іванівського району приїхала за направленням у 1987 році, де й досі працює вчителем початкових класів. В 1993 році закінчила Південноукраїнський педагогічний університет за спеціальністю вчитель початкових класів.

Високий професійний рівень вчительки, знання фактичного матеріалу, дитячої психології, сучасної дидактики і методики дає змогу їй вдосконалювати навчально-виховний процес, підтримувати в учнів потяг до знань, пробуджувати пізнавальні інтереси. В практиці роботи опирається на систему розвивального навчання, вико-ристання елементів якої дає можливість учням шляхом самостійного чи групового дослідження робити науково обґрунтовані висновки, вчитися орієнтуватися в на-вчальному матеріалі.

Сутність її досвіду полягає в тому, що форми, методи, прийоми, засоби викла-дання спрямовує не тільки на засвоєння учнями знань, умінь, навичок, але й на ін-тенсивний, всебічний розвиток особистості. Зміст навчально-виховного процесу буде у логічній послідовності від 1 до 4 класу. Завдяки системі розвивального на-вчання, створює таке соціальне середовище, в якому дитина почуває себе осо-бистістю з усіма притаманними їй рисами. Учні отримують не тільки міцні (фун-даментальні) знання з основ наук, але й озброюються умінням самостійного навчання, якими вони зможуть користуватися в школі другого та третього ступенів і післяшкільному житті.

Досвід роботи Ганни Степанівни з проблеми «Елементи розвивального навчання в початкових класах» було вивчено райметодкабінетом та впроваджується вчите-лями в педагогічну практику. Ганна Степанівна ділиться досвідом роботи на шкільних, районних методичних об'єднаннях. Активна на педрадах, нарадах, пси-холого-педагогічних семінарах. Була переможцем районного конкурсу «Учитель року-1999». Користується великим авторитетом серед педагогів школи, району, се-ред батьків та учнів.

Неодноразово нагороджувалася грамотами районного та обласного управлінь освіти, має звання «Старший вчитель».

Шелакін Володимир Ілліч

Народився 3 серпня 1954 року в селищі Ільському Красно-дарського краю Російської Федерації.

Після отримання середньої освіти поступив на навчання до Кубанського державного університету в місті Краснодарі, де в 1976 році отримав спеціальність «філолог, викладач французької мови та літератури». В тому ж році розпочав трудову діяльність в Алі-Юртській середній школі Назранівського району Чечено-Інгушської АРСР спочатку на посаді вчителя французької мови, згодом на посаді організатора позакласної та позашкільної роботи та заступника директора з навчально-виховної роботи.

З 1979 року Володимир Ілліч працює в спеціалізованій загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 10 імені льотчиків-космонавтів Т. Г. Добровольського і Г. С. Шоніна

з поглибленим вивченням французької мови міста Одеси на посаді організатора позакласної та позашкільної виховної роботи, а з 1982 року — на посаді її директора. На цих посадах розкрився його великий організаторський талант.

Займаючи посаду директора школи та вчителя французької мови, Володимир Ілліч перетворив навчальний заклад в школу нового типу, яка поєднує в собі риси сучасних європейських навчальних закладів та кращі досягнення української національної школи. За його ініціативою в закладі втілюються нові педагогічні технології з основ природничо-математичних дисциплін та гуманітарних наук, вчителю створені підручники французької мови для 5—6 класів, за якими навчаються учні України.

Під його керівництвом педагогічним колективом школи напрацьовано досвід з проблем «Новітні технології», навчальний заклад став справжнім полігоном випробування нових методик та технологій не тільки в галузі викладання французької мови, а й інших шкільних дисциплін.

Ним розроблено, а видавництво «Шкільний світ» видало «Систему планування діяльності загальноосвітнього навчального закладу». За наслідками публікацій в газеті «Директор школи» був переможцем в номінаціях «Директор-дослідник», «Май-стерність», «Громадське визнання».

Володимир Ілліч за сумісництвом є старшим викладачем кафедри менеджменту і розвитку освіти Одеського інституту удосконалення вчителів, де проводить багатогранну роботу із керівниками закладів освіти області, що прибувають на курси підвищення кваліфікації вчителів.

Три роки працював асистентом російської мови в містах Нансі і Страсбург Французької республіки, підтримує творчі зв'язки з інститутом культури Франції в Україні та Французьким культурним центром в місті Одесі. Є ініціатором постійних обмінів делегаціями школярів з французькими закладами освіти.

Протягом усіх років роботи проводить велику громадську роботу, неодноразово обирався депутатом районної ради, є одним з найактивніших директорів в справі організації розробки матеріалів до Ярмарків нових педагогічних технологій, за підсумками яких школа посідає призові місця.

Володимир Ілліч з 1993 по 2003 роки очолював Одеське регіональне відділення Асоціації керівників шкіл України, є віце-президентом Асоціації керівників шкіл України. За його ініціативою видається регіональний журнал «Шкільний кур'єр» для організаторів навчально-виховного процесу, де керівники закладів освіти, їх заступники та вчителі діляться напрацьованим досвідом роботи. Був неодноразовим організатором і учасником Всеукраїнських, двосторонніх українсько-голландських та українсько-французьких конференцій.

Є членом колегії управління освіти і наукової діяльності Одеської облдержадміністрації.

Нагороджений Почесними Грамотами Міністерства освіти і науки України. Неодноразово відзначався місцевими органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Нагороджений французьким орденом «Академічні пальмові гілки».

Шендеровська Ніна Сергіївна

Народилася 19 березня 1944 року в м. Держинську Горьківської області.

В 1961 році закінчила Балтську середню школу № 3. По закінченню школи вступила до Балтського педагогічного училища, яке закінчила в 1963 році.

З 1963 по 1971 роки працювала вчителем початкових класів Балтської школи-інтернату № 1.

З 1971 року Ніна Сергіївна — викладач педагогіки Балтського педагогічного училища.

Працювала на посаді заступника директора з навчально-виробничої роботи, заступником директора з навчальної роботи.

В 1997 році в складі атестаційної комісії Міністерства освіти України брала участь в атестації Запорізького училища.

Творча особистість, не байдужа до турбот молоді. Шендеровську Н. С. відрізняє високий професіоналізм, педагогічна майстерність, творче ставлення до виховання молоді.

За час роботи нею багато зроблено з вирішення проблем підвищення якості педагогічного контролю, розробки стандартів вищої школи.

Нагороджена медаллю «Ветеран праці», знаком А. С. Макаренка.

Шкарубська Наталія Володимирівна

Народилася 25 квітня 1964 року в місті Росток Німецької Демократичної Республіки.

У 1986 році закінчила Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. Одержала професію вчителя математики.

З 1992 року працює в Авторській школі М. П. Гузика міста Южного Одеської області вчителем математики.

Наталія Володимирівна — вчитель з особливим творчим талантом. Її перу належать спеціальні програми навчально-виховної діяльності на уроках, які дозволяють навчати дітей математики на персональному рівні. Ці програми пройшли успішну апробацію у багатьох школах Одеської, Запорізької, Луганської, Донецької, Вінницької, Київської та Миколаївської областей. Рішенням Колегії Міністерства освіти України від 18 червня 2000 року № 182 вони рекомендовані до широкого розповсюдження на педагогічних теренах нашої держави.

Наталія Володимирівна є членом науково-дослідної лабораторії АПН України з проблем особистісно орієнтованої шкільної освіти, де проводить науково-дослідну роботу з розробки персоналізованих програм з математики.

Учитель-новатор, відомий багатьом фахівцям педагог, постійно приймає на своїх уроках учителів, керівників шкіл як нашої держави, так і з різних країн світу.

Тільки протягом 2005—2006 навчального року її уроки відвідали понад півсотні педагогів.

Багато зусиль і плідної праці вона приклала до запровадження Комбінованої системи М. П. Гузика в тих школах, які є педагогічними майданчиками Міністерства освіти і науки України (середні школи №№ 1, 5, 7 міста Енергодара Запорізької області, №№ 4, 7 міста Іллічівська Одеської області, № 1 міста Краснодона Луганської області, гімназії № 2 міста Кверці Волинської області та інших). Її наукова та практична робота схвалена Академією Педагогічних наук України.

За свою плідну і творчу працю Наталія Володимирівна нагороджена відзнакою Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України», Грамотами цього відомства та Почесною Грамотою Одеської обласної державної адміністрації.

Шор Лариса Бейрешівна

Народилася 4 грудня 1950 року в селищі Вапнярка Вінницької області.

Після закінчення в 1972 році з відзнакою фізико-математичного факультету Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, трудову діяльність розпочала вчителькою математики Нерубайської середньої школи, де працює нині.

Педагогічна праця Лариси Бейрешівни супроводжується

не-втомними пошуками нового у викладанні математики. Вона учас-ник обласних семінарів з питань впровадження інноваційних тех-нологій в навчальний процес, є творчим керівником робіт пред-ставлених в Малу академію Наук. У 2004—2007 рр. роботи її учнів були відзначені в Малій Академії наук дипломами III ступеня.

Вона організатор і ведуча сільського молодіжного інтелектуального турніру «Розумник».

Лариса Бейрешівна — вчителька вищої категорії, має знак «Відмінник освіти України». Неодноразово нагороджувалася органами управління освітою.

Штирляєва Тамара Вадимівна

Народилася 6 лютого 1950 року в селищі Томашпіль Томаш-пільського району Вінницької області.

Після закінчення Одеського державного національного уні-верситету імені І.І. Мечникова в 1972 році, розпочала трудову діяльність на посаді вчительки російської мови та літератури Дачненської восьмирічної школи Біляївського району, на базі якої згодом було створено навчально-виховний комплекс «школа-гім-назія», де й зараз працює на тій же посаді.

Багато її учнів стали філологами. Тамара Вадимівна — вчи-тель вищої категорії, має педагогічне звання «Вчитель-методист».

Неодноразово друкувала свої статті в журналах «Зарубіжна література», «По-закласний час».

В 2004 році стала переможцем районного конкурсу «Класний керівник 2004 ро-ку». Депутат Дачненської сільської ради, член ради Дачненського навчально-ви-ховного комплексу.

Нагороджена Грамотами Міністерства освіти і науки України, районного та обласного відділів освіти, має знак «Відмінник освіти України».

Шульга Раїса Павлівна

Народилася 25 серпня 1933 року в селі Білолісся Татарбу-нарського району Одеської області.

У 1952 році, після закінчення Білгород-Дністровського педа-гогічного училища, почала працювати вчителем початкових кла-сів Долинівської школи Арцизького району, згодом в Арцизькій СШ № 2. Заочно закінчила українське відділення філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечнико-ва, викладала українську мову та літературу, працювала дирек-тором СШ № 1 міста Арциза.

Раїса Павлівна працювала творчо, натхненно, прищеплювала своїм вихованцям любов до рідного слова. На її уроках не було байдужих. Разом із своїми учнями готувала й проводила прекрасні літературні вечори, які спонукали до роздумів, до пізнання історії рідного краю, рідної мови. Багато її учнів наслідували професію своєї улюбленої вчительки.

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 28 травня 1985 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

З 1988 року — на заслуженому відпочинку, мешкає в Арцизі.

Шумлянська Наталія Степанівна

Народилася 1 липня 1931 року в м. Арцизі Одеської області. У 1948 році закінчила 7 класів у м. Арцизі, з 1948 по 1952 роки навчалася в Білгород-Дністровському педучилищі. З 1952 року працює вчителем початкових класів у школі № 3 м. Арциза, по-єднуючи роботу із заочним навчанням на філологічному факультеті (відділення української мови та літератури) Одеського університету імені І.І. Мечникова.

З 1957 року викладала українську мову і літературу в школах м. Арциза. З 1965 року, до виходу на пенсію, працювала в середній школі № 1 м. Арциза. З 1978 по 1988 роки — заступник директора школи № 1 м. Арциза.

Вчителька за роки професійної діяльності йшла до вершин педагогічної майстерності. В центрі її педагогічної роботи — велика увага до учня як особистості, його індивідуальності, рівня підготовленості, бажання й здатності учитися.

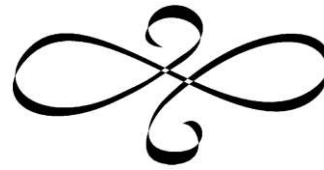
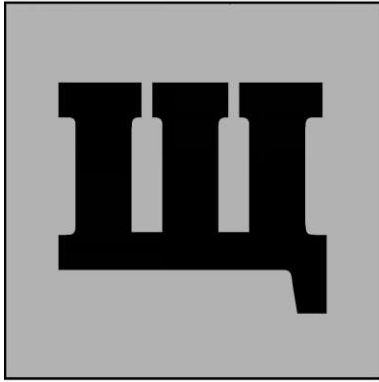
Наталія Степанівна впроваджувала методику проведення нетрадиційних уроків, творчо використовувала краєзнавчий матеріал. Велику увагу приділяла пошукам нового. Цікавими були її тематичні уроки, які перетворювалися в театралізовані вистави. Глибокий зміст вклала у виховання в учнів патріотизму, любові до праці, гуманності.

Вона завжди ділилась своїм досвідом із колегами, підтримувала молодих колег у спільній роботі, вела районну школу молодого заступника директора.

У неї є послідовники. Багато учнів Наталії Степанівни вчилися і вчать на філологічних факультетах педагогічних вищих навчальних закладів. Завжди була і є активним діячем і учасником суспільного життя школи, міста, району.

Шумлянська Н. С. неодноразово відмічалася Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, місцевими органами управління освітою, нагороджена знаком «Отличник просвещения СССР».

З 2005 року знаходиться на пенсії.

Щербіна Лідія Адольфівна

Народилася 17 серпня 1932 року в сім'ї педагогів.

Після закінчення школи у 1951 році навчалася на істори-ко-філологічному факультеті Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. З 1956 року почала працювати вчителькою російської мови та літератури в школах міста Одеси, спочатку в СШ № 47, а з 1964 року — в школі № 107, де працює і зараз.

З 1967 року — член Пушкінської наукової комісії Одеського Будинку вчених. З 1993 року — вчений секретар.

Глибоко та досконало володіє методикою навчання та ви-кладання. Її уроки відрізняються високим професіоналізмом, науковістю, різноманітністю методичних прийомів і форм. Розвиває в учнів творче мислення, виховує почуття благородства, порядності. З незмінним успіхом про-водить театралізовані уроки, розроблені в стилі літературних салонів початку XIX ст.

Лідія Адольфівна — учасник 25 Міжнародних конференцій, авторка понад 70 друкованих статей в газетах та журналах м.м. Одеси, Києва, Москви, Донецька, Маріуполя, Нью-Йорка. У 1999 році вийшла книга Л. А. Щербіни «Пушкін в Одесі», а в 2005 році — друге її видання, перероблене та доповнене.

Л. А. Щербіна веде велику громадську роботу. У 1992 році на пропозицію ради директорів шкіл Центрального району м. Одеси в школі № 107 був відкритий «Не-дільний Пушкінський ліцей», який працює за авторською програмою Л. А. Щербіни.

Лідія Адольфівна із династії педагогів. До 13-річного віку її виховував дід Щер-біна А. Д., випускник Новоросійського (Одеського) університету, відомий в місті Одесі філолог, який тривалий час був почесним громадянином міста Одеси. Деякий час працював методистом Одеського інституту удосконалення вчителів.

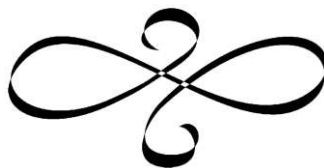
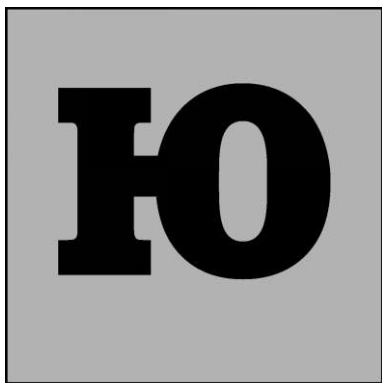
За успіхи в педагогічній праці нагороджена медалями «За трудову відзнаку» (1976 р.), «Ветеран праці» (1998 р.).

Неодноразово відмічалася органами управління освітою, має педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти УРСР».

Член дворянської спілки Півдня України з 1992 року.

Указом Президента України від 21 лютого 2002 року Лідії Адольфівні присвоє-но почесне звання «Заслужений вчитель України».

Юн Нора Костянтинівна

Народилася 12 березня 1941 року в місті Кірові Ташкентської області.

Після закінчення середньої школи в 1959 році, вступила до Ташкентського державного педагогічного інституту на факультет природознавства, який закінчила в 1964 році. Після закінчення інституту працювала вчителем хімії та біології в середній школі № 1 міста Ташкента.

З 1968 року живе у місті Одесі і працює вчителькою хімії в середній загальноосвітній школі № 51 м. Одеси.

Завдяки Юн Н. К. у цій школі з 1986 року розвинуто хіміко-біологічний напрямок. Учні цих класів щорічно посідають місця на районних, міських та обласних олімпіадах, а також в змаганнях Малої академії наук в районі та області.

Серед її учнів є призери Соросовської олімпіади. Випускники хіміко-біологічних класів успішно навчаються на хімічному та біологічному факультетах Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, а також в аспірантурі при фізико-хімічному інституті ім. О. В. Багатського. Серед випускників є кандидати хімічних наук.

У викладанні свого предмету Нора Костянтинівна дотримується принципів диференціації навчання, вивчення особистості учня.

Педагогічний досвід Юн Н. К. здобув визнання серед колег, її досягнення відзначені високою оцінкою.

Користується безмежним авторитетом у своїх колег по роботі, учнів, батьків.

Юн Н. К. — Відмінник народної освіти України, двічі Соросовський вчитель, ветеран праці, нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України.

Юшкова Лариса Михайлівна

Народилася 1 січня 1943 року в місті Каховці Херсонської області.

Трудову діяльність розпочала в 1961 році в середній школі № 101 міста Одеси в якості старшої піонервожатої, одночасно навчаючись в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського.

Після закінчення інституту в 1965 році розпочала роботу за здобутою спеціальністю вчителя початкових класів в СШ № 27

міста Одеси. З перших днів роботи зрозуміла, що в початкових класах дітей необхідно навчати так, щоб у них не було проблем у майбутньому з вивченням основ наук. З цією метою використовувала різні методики навчання, вела науково-дослідну роботу, активно виступала з повідомленнями на Педагогічних читаннях, друкувалася в науково-методичному журналі «Початкова школа».

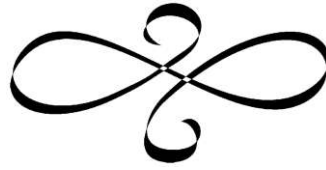
З 1979 року Лариса Михайлівна працює на посаді вчителя початкових класів школи-інтернату № 6, згодом заступником директора з навчально-виховної роботи цього ж інтернату, а з 1990 по 1994 роки завідувачкою кабінету початкових класів Одеського інституту удосконалення вчителів. З 1995 року — учитель початкових класів приватної школи «Світоч». Прослухала курс лекцій Санкт-Петербурзького педагога-новатора Зайцева М. А. і успішно впроваджує в практику своєї роботи деякі його ідеї.

За останні роки розробила понад 30 посібників по роботі з учнями початкових класів із математики, української мови, читання, російської мови.

Лариса Михайлівна завжди в пошуках нового, нетрадиційного, що дає змогу підвищити якість знань її вихованців. Користується авторитетом серед освітян міста Одеси. Учитель-методист.

Її праця відзначена багатьма грамотами органів управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 25 серпня 1989 року Ларисі Михайлівні присвоєне почесне звання «Заслужений учитель Української РСР».

Яблунівська Ольга Іванівна

Народилася 8 грудня 1951 року в селі Довге Івано-Франківського району Івано-Франківської області.

У 1975 році закінчила Одеський національний університет імені І.І. Мечникова за спеціальністю учитель української мови.

З 1988 року працює в авторській школі М. П. Гузика міста Южного на посаді вчителя української мови та літератури.

Справжній патріот національного виховання молоді, невтомно працює над створенням нової високоефективної системи навчання і виховання дітей на найкращих зразках української ду-ховної культури.

Провідний педагог-мовник серед учителів Одещини, багато зусиль приклала до розповсюдження сучасних зразків педагогічних технологій серед колег і вчителів інших предметів. Двері її навчального шкільного кабінету завжди широко відкриті. Тому на її уроках побувало чимало педагогів з України та інших країн світу. Всі гості завжди високо оцінюють не тільки педагогічну майстерність учителя, а й її особливе чуйне ставлення до дітей.

Ольга Іванівна — вчитель, який знаходить тепле слово для кожного учня. Багато її випускників стали вчителями української мови, наслідуючи свого педагога. Від багатьох освітян України до Авторської школи М. П. Гузика постійно надходять побажання відвідати уроки Ольги Іванівни з метою ознайомлення з її педагогічним досвідом.

Чималий вклад Ольга Іванівна внесла в створення моделі особистісно орієнтованого навчання, яка є тією педагогічною родзинкою, за якою приїздять до даної школи освітяни з різних куточків нашої держави та інших країн світу.

Багато власної праці вчителька доклала до розробки таких нових підходів до організації освітнього процесу як персоніфіковане, профільне та розвиваюче навчання. Вона є автором оригінальної та визнаної наукою і практикою системи реалізації компетентнісного підходу до навчання, розвитку та виховання учнів на уроках української мови.

Ольга Іванівна неодноразово нагороджувалась Грамотами міністерства освіти і науки України, Одеської державної адміністрації, обласного і міського управлінь освіти.

Вона нагороджена почесним знаком «Відмінник освіти України». Має звання «Учитель-методист».

Якименко Віра Іванівна

Народилася 20 серпня 1944 року в селі Сутиска Тиврівського району Вінницької області.

В 1963 році закінчила Немирівське педагогічне училище.

Трудову діяльність розпочала в 1965 році вихователем дитячого садка міста Раквере в Естонії. З січня 1966 року працює на посаді вихователя дитячого дошкільного закладу Іллічівського судноремонтного заводу Одеської області. В 1971 році перебирається методистом нового, збудованого заводом, дитячого дошкільного закладу № 10, а в квітні 1975 року призначається керівником цього закладу, де працює до теперішнього часу.

В 1980 році Віра Іванівна закінчила Бельцький державний педагогічний інститут по спеціальності «викладач дошкільної педагогіки і психології, методист з дошкільного виховання».

В. І. Якименко — вдумливий керівник, досвідчений педагог, приклала багато зусиль, щоб заклад став кращим на Іллічівському судноремонтному заводі та місті Іллічівську. З її ініціативи організовано п'ять спеціальних груп для дітей з вадами зору та мови, з якими працюють досвідчені педагогічні працівники вузької спеціалізації та медичні фахівці. У старших групах впроваджується методично обґрунтоване навчання українською мовою.

Майже 30 років педагогічний колектив на чолі з Вірою Іванівною зберіг здоров'я та підготував до школи понад 1800 дітей судноремонтників і моряків. Тепер своїх малюків ведуть туди їх онуки і, як завжди, дітей зустрічають на високому рівні: теплота і висока духовність, сучасні навчальні приміщення і устаткування для відпочинку, високоякісне харчування, медичний нагляд.

Віра Іванівна має знак «Відмінник народної освіти УРСР». З нагоди 10-ї річниці незалежності України нагороджена Грамотою Президента України.

4 лютого 2002 року Указом Президента України Вірі Іванівні присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Ямпольська Вероніка Олексіївна

Народилася 17 серпня 1939 року в місті Архангельську Російської Федерації.

Трудову діяльність розпочала в 1960 році на посаді вчителя фізики та математики у школі-інтернаті міста Отрадний Куйбишевської області.

Має вищу освіту, закінчила Ліепайський педагогічний інститут у Латвії.

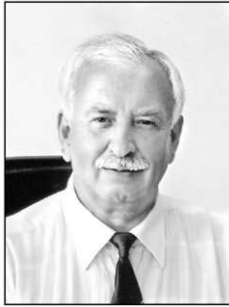
З 1965 року Вероніка Олексіївна працює викладачем фізики, математики, теоретичної механіки та опору матеріалів у Морехідному училищі рибної промисловості, а з 1989 року — у Морехідному коледжі технічного флоту Одеської національної морської академії.

Вероніка Олексіївна очолює циклову комісію природничо-наукового циклу. Щедро ділиться професійним досвідом з колегами.

Друкується в періодичних виданнях, випускаючи методичні посібники: «Розрахунки зубчатих передач» (Київ, 1985), підручник «Теоретична механіка. Курс лекцій» (Одеса, 2001 рік). Підручник «Опір матеріалів. Курс лекцій» (Одеса, 2001). Розробила комп'ютерні програми на Basic для практичних робіт з деталей машин та опору металів.

За плідну педагогічну працю неодноразово відзначалася органами управління освітою, Міністерствами рибного господарства та транспортного будівництва. Має нагород: медалі

Янишевський Віталій Євгенович

Народився 4 серпня 1941 року в місті Котовську Одеської області.

В 1962 році закінчив Одеське морехідне училище ММФ, отримав кваліфікацію техника-механіка. Після закінчення училища був направлений на роботу в Ізмаїльський морський торгівельний порт.

У 1972 році закінчив Одеський технологічний інститут холо-дильної промисловості та здобув кваліфікацію інженера-механіка.

З 1970 року — заступник директора Ізмаїльського вищого професійного училища, з 1989 року по теперішній час — директор цього училища.

Віталій Євгенович велику увагу приділяє модернізації навчально-матеріальної бази училища згідно з вимогами реформування професійно-технічної освіти, як директор-новатор сміливо впроваджує у життя всі найновітніші педагогічні та інформаційні технології, вміє безпомилково визначити стратегічні питання розвитку училища та націлити і організувати колектив на їх виконання. За роки керівництва він створив сильну команду професіоналів, яких характеризує впевненість в перспективності своєї діяльності. Училище набуло слави одного з найкращих навчальних закладів на півдні України, що успішно об'єднує передові технології навчання та нові форми господарювання.

Віталій Євгенович поєднує адміністративну роботу з педагогічною діяльністю, і, будучи, талановитим наставником молоді, бере безпосередню участь в навчанні та вихованні учнів, які у обласних конкурсах професійної майстерності, обласних олімпіадах посідають призові місця.

Нагороджений медаллю «Ветеран праці», знаком «Відмінник освіти», Почесною Грамотою Голови облдержадміністрації, неодноразово відмічався грамотами Міністерства освіти України та обласного управління освіти. За підсумками 2003 року Ізмаїльським міськвиконкомом йому присвоєно звання «Кращий керівник року».

За особливий внесок у розвиток професійно-технічної освіти Указом Президента України від 26 грудня 2003 року Віталію Євгеновичу присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Янченко Лілія Михайлівна

Народилась 24 лютого 1933 року в місті Березівка Одеської області.

В 1955 році закінчила фізико-математичний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, з того часу працювала вчителем математики в школах Березівського району, заступником директора з навчально-виховної роботи та вчителем математики середньої школи № 3 міст-та Березівки.

Л. М. Янченко — учитель за покликанням серця, її педагогічна майстерність складалася з найкращих рис і людської вдачі, величезної праці та постійних пошуків нового. Вона завжди була готова поділитися своїм досвідом із колегами, підтримати колегу в спільній роботі. Багато учнів Лілії Михайлівни вступили вчитися на математичні факультети педагогічних вищих навчальних закладів.

Досвід роботи Лілії Михайлівни вивчався методичними кабінетами і впроваджувався в практику роботи вчителів.

Вона мала педагогічне звання «Вчитель-методист», знак «Відмінник освіти Ук-раїни», неодноразово відмічалася Почесними грамотами.

В 1970 році нагороджена медаллю «За доблесну працю», а в 1981 році Указом Президії Верховної Ради Української РСР їй присвоєно почесне звання «За-служений вчитель Української РСР».

Померла у липні 2005 року.

Список освітян
звання "Заслужений ..."

Одеської обл.

№ п/п	і дані про яких не ввійш	ли до цього збірника	
	Прізвище, ім'я, по-батькові	Посада, заклад освіти	Дата указу Президії ВР УРСР
м. Одеса			
1	Смурага Меланія Максимівна	Вчителька СІП № 1	06.05.1954
2	Левицька Віра Миколаївна	Директор СІП № 2	19.11.1947
3	Фюрер Клавдія Аврамівна	Завуч СШ № 2	06.05.1954
4	Степанова Феодосія Йосипівна	Вчителька історії СШ № 3, 75	18.11.1947
5	Грицань Катерина Іванівна	Вчителька СШ № 3	06.05.1954
6	Яцимирська Ольга Мар'янівна	Вчителька СШ № 3	06.05.1954
7	Молчанова Марія Григорівна	Вчителька початкових класів СШ № 7	15.11.1948
8	Панова Олена Микитівна	Вчителька СШ № 8	03.10.1963
9	Міляновський Василь Омелянович	Директор СШ № 9 (гімназія № 2)	09.04.1964
10	Волк Тамара Григорівна	Вчителька початкових класів СШ № 25	23.08.1973
11	Немченков Андрій Якович	Завуч СШ № 29	20.12.1957
12	Липниченко Ольга Єремеївна	Вчителька семирічної школи № 41	06.05.1954
13	Афанасьєва Катерина Павлівна	Вчителька СШ № 49	18.11.1947
14	Полуянова Лідія Мартинівна	Вчителька російської мови та літератури СШ № 50	09.04.1964
15	Волобуєва Клавдія Василівна	Вчителька СШ № 50	06.05.1954
16	Капустська Олександра Петрівна	Вчителька СШ № 50	06.05.1954
17	Комарницька Клавдія Володимирівна	Вчителька СШ № 50	06.05.1954
18	Окольська Марія Іванівна	Вчителька природознавства СШ № 57,59	19.11.1947
19	Рубан Алла Костянтинівна	Вчителька СШ № 58	25.06.1980
20	Демічева Олександра Степанівна	Вчителька СШ № 58	06.05.1954
21	Кулик Катерина Олексіївна	Вчителька СШ № 58	06.05.1954
22	Босва Лідія Пантелеймонівна	Вчителька СШ № 66	24.06.1977
23	Тінтулова Зінаїда Іванівна	Вчителька СШ № 66	06.05.1954
24	Волкова Мотрона Петрівна	Вчителька початкових класів СШ № 70	15.11.1948
25	Бутко Кирило Григорович	Завуч СШ № 74	20.12.1957
26	Колесніченко Марта Назарівна	Вчителька СШ № 76	06.05.1954
27	Капенасюк Лариса Миколаївна	Вчителька хімії СШ № 79	24.05.1968
28	Загорська Олена Флегонтівна	Вчителька СШ № 79	06.05.1954
29	Русакова Ніна Михайлівна	Вчителька семирічної школи № 86	06.05.1954
30	Боргуненко Поліна Никифорівна	Вчителька початкових класів СШ № 90	15.11.1948
31	Лісовський Леонід Миколайович	Завуч СШ № 101	09.04.1964
32	Дробович Лідія Іванівна	Вчителька СШ № 103	06.05.1954
33	Майстренко Євгенія Лаврентіївна	Вчителька СШ № 103	06.05.1954
34	Іванезова Софія Михайлівна	Вчителька початкових класів СШ № 105	15.11.1948
35	Берзілов Микола Васильович	Вчитель СШ № 105	20.12.1957

36	Леонов Андрій Максимович	Вчитель СШ № 107	06.05.1954
37	Осмоловська Валентина Гаврилівна	Вчителька СШ № 107	06.05.1954
38	Тарасенко Людмила Панасівна	Вчителька СШ № 113	15.11.1948
39	Морозова Зоя Федорівна	Вчителька початкових класів СШ № 132	
40	Асташова Ольга Володимирівна	Вчителька СШ № 133	06.05.1954
41	Гуртих Аркадій Костянтинович	Вчитель СШ № 1 станції Одеса-головна (СШ № 16)	02.04.1954
42	Синяков Кирило Олексійович	Директор СШ № 1 станції Одеса-головна (тепер СШ № 16)	09.04.1954
43	Уліцька Олена Петрівна	Вчителька СШ № 1 станції Одеса-Головна (тепер СШ № 16)	09.04.1954
44	Савельєва Софія Василівна	Вчителька СШ № 3 станції Одеса-Сортувальна	09.04.1954
45	Миронова Марія Максимівна	Вчителька СШ № 4 станції Одеса- Сортувальна	29.03.1954
46	Ісаченко Марія Прокопова	Завуч школи-інтернату № 1	09.04.1964
47	Гуменюк Євгенія Михайлівна	Викладач Обласного комб. ЦСУ при Раді Міністрів УРСР	11.10.1976
48	Кейніс Віктор Станіславович	Начальник управління табору «Молода гвардія», директор школи	18.05.1972
49	Клішина Неоніла Петрівна	Вчителька середньої школи табору «Молода гвардія»	13.11.1986
50	Следнев Юрій Миколайович	Начальник морехідного училища технічного флоту	01.03.1974
51	Аркавенко Сергій Романович	Директор фінансового технікуму	19.03.1975
52	Гришина Валентина Петрівна	Викладач кооперативного технікуму	09.03.1976
53	Левкіна Ніна Михайлівна	Викладач фінансового технікуму	05.07.1978
54	Ніканорова Римма Василівна	Викладач технікуму громадського харчування	18.10.1979
55	Седова Зінаїда Олександрівна	Директор технікуму радянської торгівлі	08.04.1981
56	Бабицька Людмила Спиридонівна	Викладач ПТУ № 8	06.03.1967
57	Ленько Микола Мартинович	Майстер виробничого навчання ПТУ № 5	19.08.1972
58	Сторчеус Сергій Тимофійович	Директор ПТУ № 3	09.04.1964
59	Мартиненко Іван Гаврилович	Старший майстер ПТУ № 9	09.04.1964
60	Божик Іларіон Іванович	Майстер виробництва ПТУ № 15	14.10.1965
61	Корнієнко Валентина Єлисеївна	Викладач ПТУ № 3	24.06.1977
62	Бунєєва Зінаїда Єфремова	Майстер виробничого навчання ПТУ № 3	11.08.1980
М. Ізмаїл			
63	Борисенко Ольга Прокопівна	Вчителька початкових класів СШ № 13	28.10.1953
64	Красовська Ірина Михайлівна	Вчителька СШ № 1	28.05.1985
65	Сініцина Віра Миколаївна	Вчителька СШ № 2	15.08.1985
м. Котовськ			
66	Діордієв Яків Гнатович	Вчитель СШ № 16 Одеської залізниці	02.04.1954
67	Супрун Віра Антонівна	Директор СШ № 6	06.03.1966
м. Білгород-Дністровський			
68	Конюхова-Тревашева Надія Макарівна	Вчителька початкових класів СШ № 3	28.10.1953

	Ананьївський район	
69	Плонська Ольга Василівна	Вчителька СШ № 2 м. Ананьева 06.05.1954
70	Унтілова Зінаїда Віталіївна	Вчителька СШ № 1 м. Ананьева 06.05.1954
	Біляївський район	
71	Бенесько Микола Дмитрович	Директор Березанської восьмирічної школи 03.10.1968
72	Чернявська Віра Іванівна	Вчителька Біляївської СШ 15.11.1948
	Березівський район	
73	Білозір Ганна Іванівна	Вчитель початкових класів Березовської семирічної школи 15.11.1948
	Белградський район	
74	Другова Ганна Вікторівна	Вчителька початкових класів Арсо-Болгарської початкової школи 03.03.1948
75	Юркевич Олімпіада Петрівна	Вчителька початкових класів Белградської початкової школи 20.09.1948
	Іванівський район	
76	Гузунов Василь Антонович	Вчитель Сталінської СШ. (Село Сталіно, колишнє Катаржино, з 1961 року Червонознам'янка) 06.05.1954
77	Крилов Андрій Онисимович	Вчитель Сталінської СШ. (Село Сталіно, колишнє Катаржино, з 1961 року Червонознам'янка) 06.05.1954
	Кілійський район	
78	Куликова Лена Іванівна	Директор СШ № 1 м. Кілії 28.10.1953
79	Ткач Віктор Іванович	Директор СШ № 1 м. Вилкове 17.08.1953
	Кодимський район	
80	Станківський Павло Кінтоліанович	Директор Тимківської семирічної школи 15.11.1948
	Красноокнянський район	
81	Чайчук К.І.	? ?
	Овідіопольський район	
82	Бондаренко Нечипор Олексійович	Вчитель початкових класів Овідіопольської СШ № 1 15.11.1948
	Любашівський район	
83	Ковальова Катерина Яківна	Вчителька Миколаївської початкової школи. Село Миколаївка приєднано до смт Любашівка 15.11.1948
	Роздільнянський район	
84	Зеткіна Катерина Григорівна	Вчителька Кучурганської СШ 03.02.1984
	Ренійський район	
85	Левицький Микола Лукич	Завуч семирічної школи № 6 20.12.1957
	Савранський район	
86	Агарова Оксана Севаст'янівна	Вчителька Савранської СШ 06.05.1954
	Тарутинський район	
87	Павлова Лідія Іванівна	Заступник директора районної заочної школи 30.09.1977
	Фрунзівський район	
88	Грищенко Валентина Олексіївна	Вчителька Войничанської початкової школи 01.09.1966
	Ширяївський район	
89	Павловська Євгенія Василівна	Вчителька хімії Саханської СШ 05.08.1974

Алфавітний вказівник

ВОЙТЕНКО Ніна Юхимівна	7
ЛИТВАК Борис Давидович	8
МОРОЗ Терентій Пилипович	9

А

АБРАМОВ Олег Павлович	10
АВАНЕСОВА Ольга Миколаївна	10
АКИМОВА Катерина Василівна	11
АКСЕЛЬРУД Вадим Вікторович	12
АЛЕКСЄЄНКО Ольга Володимирівна	12
АНДРЕЄВА Олена Якимівна	13
АНДРІЄНКО Євгенія Миколаївна	14
АНТОШКО Михайло Якович	14
АРТАМОНОВА Галина Костянтинівна	15

Б

БАБІЄНКО Володимир Андрійович	16
БАЗАРОВА Любов Іванівна	17
БАЗИКА Володимир Петрович	17
БАЙТАЗ Петро Іванович	18
БАЛАГУЛА (Ковалевська) Ірина Леонідівна	18
БАЛАН Світлана Миколаївна	19
БАЛАН Сергій Борисович	19
БАРАБАШ Любов Олексіївна	20
БАРВІНОК Меланія Семенівна	21
БЕРДИЄВ Берди Чарисевич	21
БЕРЕСАН Валентина Миколаївна	22
БИСТРИЦЬКИЙ Іван Миколайович	22
БИСТРИНА Алла Петрівна	23
БИГУНОВИЧ Валерій Андрійович	23
БІЛА Марія Іванівна	24
БІЛЕЦЬКА Ольга Олександрівна	24
БІЛОУС Валентина Василівна	25
БІЛОУС Наталія Миколаївна	25
БІЧЕВА (Ломоносова) Світлана Іванівна —	26
БЛІНОВСЬКИХ Євдокія Степанівна	26
БОГДАНОВ Дмитро Степанович	27
БОГОМОЛОВА Галина Яківна	28
БОГОРОДА Віталій Пилипович	28
БОДНАР Тамара Іванівна	29
БОЙЧЕНКО Світлана Пантеліївна	29
БОЛДИРЕВА Надія Артемівна	30
БОНДАР Лариса Іллівна	31
БОНДАРЕНКО Валентина Михайлівна	31
БОНДАРЕНКО Людмила Георгіївна	32
БОРИСЕВИЧ Любов Олександрівна	32
БОРИСЮК Лідія Василівна	33
БОРОВСЬКА Ольга Родіонівна	33

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

БОРОДАТЕНКО Оксана Анатоліївна	34
ВОРУШКО Людмила Іванівна	35
БОРЯНСЬКА Вікторія Георгіївна	36
БРИНЗА Парасковія Іванівна	36
БРОВАРЧУК Ромальда Степанівна	37
БУБНОВА Олександра Іванівна	37
БУЗЬКО Тамара Олексіївна	38
БУКРЕЄВА Лідія Станіславівна	39
БУНІНА Слава Федорівна	40
БУРДЕЙНИЙ Віктор Артемович	40
БУТОВ Володимир Павлович	41
БУХНАЄВ Микола Вячеславович	41

В

ВАКАРЧУК Алла Анатоліївна	42
ВАРТАНЯН Людмила Петрівна	42
ВАРТАНЯН Михайло Петрович	43
ВАСИЛЕНКО Ганна Іванівна	43
ВАСИЛЬКІВ Валентина Леонтіївна	44
ВАСЮКОВА Лідія Андріївна	45
ВАЩЕНКО Михайло Петрович	45
ВЕГЕРЧУК Сергій Максимович	46
ВИСОЦЬКА Людмила Євгенівна	47
ВИТОВТОВА Альбіна Андріївна	48
ВІКТОР Андрій Антонович	49
ВОВК Лариса Валентинівна	49
ВОЙТОВИЧ Ірина Олександрівна	50
ВОЛКОВ Віктор Петрович	51
ВОЛЧОК Марія Іванівна	51
ВОРОБІЙОВА Віра Олександрівна	52
ВОРОДІН Віталій Никифорович	52
ВОРОНКО Галина Миколаївна	53
ВОРОПАЄВА Ганна Іллівна	54
ВОРОХАЄВ Анатолій Іванович	54
ВУЖИЛОВСЬКА Віра Василівна	55

Г

ГАЙДАМАК Світлана Юхимівна	56
ГАЙДАРЖІ Мартин Пилипович	56
ГАЙДАРЖІ Марія Федорівна	57
ГАЙДЕЙ Сергій Петрович	58
ГАЛУТВА Наталія Геннадіївна	58
ГАЛУШКО Раїса Григорівна	59
ГАЛЬЦОВА Тетяна Іванівна	59
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ Анатолій Никифорович	60
ГАНДЗЯК Вікторія Спартаківна	61
ГАНДІРУК Ніна Григорівна	61
ГАПОНОВА Наталія Володимирівна	62

ГАРМАНОВА Валентина Михайлівна	62
ГЕНЗЕЛЬ Петро Іванович	63
ГЕНЧЕВСЬКИЙ Микола Миколайович	63
ГЕРУС Антон Антонович	64
ГИДЕРИМ Оксана Миколаївна	64
ГЛАДИШЕНКО Тетяна Петрівна	65
ГЛАЗОВА Наталя Владиславівна	65
ГЛАЗУНОВА Марина Анатоліївна	66
ГЛИГАЛО Григорій Платонович	67
ГОЛОСКОВ Юхим Гнатович	67
ГОЛОЩАПОВ Микола Якович	68
ГОЛУБОВ Олексій Калинович	68
ГОНТАРЕНКО Григорій Михайлович	69
ГОНТЕНКО Катерина Анатоліївна	70
ГОРНИЧАР Микола Федорович	70
ГОРЯНСЬКА Ніна Григорівна	71
ГРАБОВЕЦЬКА Клавдія Григорівна	71
ГРАМАТИК Прасковія Костянтинівна	72
ГРЕБНЄВА Марія Леонтіївна	72
ГРЕГУЛЬ Регіна Володимирівна	73
ГРИБОНОС Дмитро Якович	73
ГРИЦЕНКО Ольга Миколаївна	74
ГРОМІК Оксана Павлівна	74
ГРОП'ЯНОВ Іван Андрійович	75
ГУБИЛІТ Василь Васильович	76
ГУЗИК Микола Петрович	76
ГУЗИК Надія Валентинівна	77
ГУЛЬЧЕНКО Поліна Павлівна	78
ГУТИРЯ Людмила Григорівна	78
ГУЦУЛЮК Тетяна Миколаївна	78

Д

ДАШКОВСЬКА Євгенія Омелянівна	80
ДЕГТЯРЬОВ Микола Андрійович	80
ДЕМБИЦЬКИЙ Юрій Костянтинівич	81
ДЕМИДОВ Володимир Георгійович	82
ДЕМЧЕНКО Дмитро Михайлович	82
ДЕМ'ЯНОВ Володимир Андрійович	83
ДЕРЕВ'ЯНКО Олександра Митрофанівна	83
ДЕРЕНКІНА Олександра Єрофіївна	84
ДЕРМЕНЖІ Надія Ігнатівна	85
ДІДЕНКО Галина Олександрівна	86
ДМИТРЕНКО Зоя Федорівна	86
ДМИТРИШИНА Світлана Павлівна	87
ДОБРИДЕНЬ Світлана Андріївна	88
ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Михайло Романович	88
ДОМУЛЕВСЬКА Жанна Миколаївна	89
ДОРОНІН Віктор Іванович	90
ДОРОШЕНКО Валентина Яківна	90
ДОСКАЧ Володимир Володимирович	91

ДРОБИШЕВА Ганна Павлівна	91
ДУДЕНКО Микола Трифонович	92
ДУДКЕВИЧ Людмила Дмитрівна	92
ДУДЧЕНКО Діана Іванівна	93
ДУКА Микола Дмитрович	94

Є

ЄВТОДІЙ Ірина Віталіївна	95
ЄПШИНА Марія Християнівна	96
ЄРГІЄВА Олена Петрівна	96
ЄРМАЛАЄВА Валентина Іванівна	97

Лі

ЖАДАН Раїса Павлівна	98
ЖАРЧЕНКО Тодос Васильович	99
ЖЕЛУДКОВ Федір Антонович	99
ЖЕЛЯЗКО Ірина Андріївна	100
ЖИРУН Ольга Демидівна	100
ЖУРАВЛЬОВА Олена Федорівна	101
ЖУХА Леонід Іванович	101
ЖУЧЕНКО Валентина Василівна	102

З

ЗАГАЄВСЬКИЙ Федір Олексійович	103
ЗАГОРОДНЮК Віра Дмитрівна	103
ЗАГОРСЬКА Віра Семенівна	104
ЗАПОРОЖЕЦЬ Любов Василівна	104
ЗАРОЛЬСЬКА Любов Іванівна	104
ЗАРУБАНОВА Валентина Петрівна	105
ЗАХАРОВА Ліна Іванівна	105
ЗЛАТЄВ Георгій Іванович	106
ЗУБКО Дмитро Іванович	106
ЗУБРИЦЬКА Світлана Петрівна	107
ЗЯМЛЄВА Тетяна Михайлівна	108

І

ІВАННІКОВ Сергій Іванович	109
ІВАНЧЕНКО Алла Василівна	109
ІВАНЮТА Анатолій Леонідович	110
ІВАСІВ Володимир Іванович	110
ІСКРА Михайло Романович	111
ІСКРОВ Іван Іванович	111
ІЦКОВИЧ Елеонора Олександрівна	112

К

КАДУШИНА Марія Степанівна	113
КАЛЮЖНА Галина Степанівна	114
КАМБУРОВА Валентина Петрівна	114
КАНІВСЬКА Єлизавета Олександрівна	115
КАНТЕМІРОВА Римма Миколаївна	115
КАПЦА Тетяна Михайлівна	116
КАПКІНА Любов Макарівна	116
КАПУСТЯН Мотрона Вікторівна	117
КАРБАТОВСЬКА Наталія Борисівна	117

КАРПЕЧЕНКО Ада Сергіївна.....	118
КАРПОВА Лариса Олександрівна.....	118
КАСЬЯНОВА Ольга Миколаївна.....	119
КАТАЄВА Лариса Михайлівна.....	120
КАШЕНКО Микола Іванович.....	120
КАШИРІНА Олена Степанівна.....	121
КАШНСВА Ольга Сергіївна.....	122
КАШПЕРУК Костянтин Володимирович....	122
КВАСОВА Зоя Василівна.....	123
КІЗІРЯН Артемій Георгійович.....	124
КІРІК Ганна Олександрівна.....	124
КІР'ЯНОВА Ганна Григорівна.....	125
КЛИВНЯК Надія Веніамінівна.....	126
КЛІМОВА Ніна Олексіївна.....	126
КЛЮЄНКО Дмитро Миколайович.....	127
КЛЮЧНИКОВА Зінаїда Василівна.....	127
КНЯЗСВА Наталія Іванівна.....	128
КОБЗАР Раїса Семенівна.....	128
КОБОСОВА Марія Афанасіївна.....	129
КОВАЛЕНКО Анатолій Володимирович....	130
КОВАЛЬЧУК Лідія Йосипівна.....	130
КОВЛАКОВА Ірина Борисівна.....	131
КОВТУН Тетяна Петрівна.....	131
КОВ'ЯЗИНА Олена Михайлівна.....	132
КОЛИМСЬКИЙ Іван Павлович.....	132
КОЖУХАР Ніна Герасимівна.....	133
КОЗАЧЕНКО Жанна Олексіївна.....	133
КОЗЕЛ Надія Василівна.....	134
КОЗИР Марія Іванівна.....	135
КОЗИНА Тетяна Михайлівна.....	135
КОЗЛОВ Сергій Михайлович.....	136
КОЛІСНИЧЕНКО Аза Михайлівна.....	136
КОЛОМІЄЦЬ Людмила Афанасіївна.....	137
КОЛОМІЙЧЕНКО Веніамін Дмитрович....	137
КОНДРАШЕВА Наталія Іванівна.....	138
КОНИШЕВА Лідія Михайлівна.....	139
КОНОВАЛЕНКО Алла Василівна.....	139
КОНОВАЛОВА Інна Геннадіївна.....	140
КОНОНЕНКО Микола Данилович.....	140
КОНОПЛЯН Ганна Іванівна.....	141
КОНТУЗОРОВА Раїса Григорівна.....	141
КОПАЧИНСЬКА Тетяна Вікторівна.....	142
КОРИТНЮК Ярослав Олегович.....	143
КОРНІЙЧУК Галина Федорівна.....	143
КОРОБКО Валентина Миколаївна.....	144
КОРЧЕВСЬКИЙ Олександр Леонтійович...	144
КОСОВСЬКИЙ Володимир Петрович.....	145
КОСТАНДІ Лідія Порфирівна.....	145
КОСТРИКОВА Лідія Федорівна.....	146

КОСТЮК Валентин Никандрович.....	147
КОЦЕРУБА Людмила Володимирівна.....	147
КОШЕЛЬНИК Віра Володимирівна.....	148
КРАВЧЕНКО Людмила Іларіонівна.....	148
КРАВЧЕНКО Надія Володимирівна.....	149
КРАВЧЕНКО Світлана Степанівна.....	150
КРАХОТІНА Ніна Никанорівна.....	150
КРЕМЛЬОВА Галина Федорівна.....	151
КРИВА Ольга Василівна.....	151
КРИЖАНІВСЬКА (Бурназакі) Лідія Іванівна	152
КРИЛОВ А Людмила Іванівна.....	152
КРОХМАЛЬ Василь Васильович.....	153
КРУК Олександр Карпович.....	154
КУДЕЛЬСЬКА Олена Іванівна.....	154
КУЗНЕЦОВА Марина Петрівна.....	155
КУЗНЕЦОВА Ольга Володимирівна.....	155
КУЗЬМІН Михайло Павлович.....	156
КУЛИКОВА Марія Миколаївна.....	156
КУПЧИНОВА Людмила Петрівна.....	157
КУРКО Іван Антонович.....	158
КУРОВСЬКА Катерина Григорівна.....	158
КУШНІРЕНКО Вадим Олександрович....	159
КУЩ Ірина Всеволодівна.....	159
КЬОСЯ Віра Вікторівна.....	160

Л

ЛАВРУК Василь Романович.....	161
ЛАЄВСЬКА Надія Іванівна.....	161
ЛАЙТАН Антоніна Василівна.....	162
ЛАПТІЄНКО Катерина Максимівна.....	162
ЛАУТАР Раїса Дмитрівна.....	163
ЛЕМЕХОВА Ріта Адольфівна.....	163
ЛЕНКОВА Валентина Іванівна.....	164
ЛИСЕНКО Катерина Іванівна.....	165
ЛИСЕЦЬКА Катерина Макарівна.....	165
ЛІСОВА Ольга Деліївна.....	166
ЛІСТИЦЬКА Марія Львівна.....	166
ЛОЗИЦЬКА Любов Федорівна.....	167
ЛОЗОВСЬКИЙ Анатолій Корнійович.....	167
ЛОПАТЮК Валентина Іванівна.....	168
ЛУГОВА Олександра Парамонівна.....	169
ЛУГОВА Тетяна Парамонівна.....	169
ЛУГОВЕНКО Олександр Миколайович....	170
ЛУПАНОВА (Кантемір) Аза Миколаївна ...	170
ЛУЦИЩИНА Надія Гаврилівна.....	171
ЛЮБИСТКОВА Тамара Федорівна.....	172
ЛЯХОВА Марія Степанівна.....	172

М

МАГАЗИННИК Людмила Андріївна.....	173
МАГОНОВ Олександр Захарович.....	173

МАКЕДОНСЬКА Неоніла Петрівна	174
МАКЕДОНСЬКА Стефанида Іванівна	175
МАКОВІЙ Людмила Григорівна	175
МАКСИМЧУК Людмила Миколаївна	176
МАЛИНОВСЬКА Жанна Костянтинівна	176
МАЛИШ Світлана Олександрівна	177
МАЛИШЕНКО Анатолій Вікторович	177
МАЛЬЦЕВА Анфіса Семенівна	178
МАНАКІН Вадим Леонідович	178
МАНЗЮК Раїса Вікторівна	179
МАРИНЮК Вікторія Валентинівна	179
МАРТИНЕНКО Галина Луківна	180
МАСЛЕНКО Олена Павлівна	181
МАТВЄЄВ Володимир Васильович	181
МАЦКУЛ Георгій Васильович	182
МЕДВЕДКОВ Олександр Павлович	183
МЕЛАНІЧ Марія Петрівна	184
МЕЛЬНИК Світлана Василівна	184
МЕЛЬНИК Тетяна Федорівна	185
МИКОЛАЇВ Микола Михайлович	186
МИРГОРОД Ганна Василівна	186
МИХАЙЛЕНКО Лідія Андріївна	187
МИХАЙЛИНА Тамара Миколаївна	188
МИХАЙЛОВА Валентина Слисєївна	188
МИХАЙЛОВА Марія Вікторівна	189
МИХАЙЛОВА Світлана Миколаївна	189
МИХАЙЛОВСЬКА Валентина Іванівна	190
МІНЬКО Раїса Олексіївна	190
МІРОШНИЧЕНКО Валентина Василівна	191
МІРОШНИЧЕНКО Віктор Якович	191
МІТЕЛЬМАН Ігор Михайлович	192
МОГИЛЬНИЦЬКА Галина Анатоліївна	193
МОГИЛЬОВА Віра Олексіївна	193
МОКРОТА Тамара Авксентіївна	194
МОЛДАВСЬКА Тетяна Яківна	195
МОЛЧАНОВА Раїса Григорівна	195
МОРОЗОВ Олексій Олександрович	196
МОСКАЛЬОВ Василь Михайлович	196
МОСКАЛЬОВА Марина Іванівна	197
МОЧУЛКО Олена Степанівна	197
МУЗИКА Анатолій Іванович	198
МУРАВСЬКИЙ Микола Степанович	198
МУРАШКО Володимир Васильович	199
МУЧНІКОВА Тетяна Андріївна	200
МУЧНІКОВ Олександр Петрович	201
М'ЯСКІВСЬКА Неоніла Павлівна	201
Н	
НАДЕЖКО Галина Онисимівна	202
НАКУРДА Поліна Іванівна	203

НАСОНОВА Антоніна Петрівна	203
НАСТАЧЕНКО Світлана Мефодіївна	204
НЕДІНА Лариса Андріївна	205
НЕМЧЕНКО Юрій Анатолійович	205
НЕЧИПОРУК Олександр Володимирович	206
НІЗОВ Анатолій Сергійович	206
НІКІРУЙ Михайло Іванович	207
НІКІТІНА Вікторія Василівна	207
НОВИЦЬКИЙ Василь Степанович	208

О

ОБОДОВСЬКА Валентина Іванівна	209
ОДНОРОГ Тамара Федорівна	210
ОЛЕЙНИКОВА Ганна Івлівна	210
ОЛЕФРЕНКО Лариса Василівна	211
ОЛІЙНИК Іван Антонович	212
ОМЕЛЬЧЕНКО Іза Антонівна	213
ОПАЛІНСЬКА Валентина Михайлівна	213
ОРСХОВА (Євдошенко) Ганна Яківна	214
ОРЛОВА Галина Абрамівна	215
ОСИПЕНКО Микола Романович	215
ОСМОЛОВСЬКА Олена Костянтинівна	216

П

ПАВЛИЧЕНКО Олексій Іванович	217
ПАЗУХІН Олексій Васильович	218
ПАЛІСНКО Зінаїда Миколаївна	219
ПАЛЛАДІЙ Ольга Миколаївна	219
ПАЛТИШЕВ Микола Миколайович	220
ПАНАСЮК Ганна Іллівна	221
ПАНАСЮК Надія Йосипівна	221
ПАСТУХ Світлана Іванівна	222
ПАХОМОВА Ганна Вікторівна	222
ПАШКОВСЬКА Діна Георгіївна	223
ПЕЛІВАН Ганна Миколаївна	224
ПЕЛІН Агрипина Макарівна	224
ПЕРЛИК Олександра Михайлівна	225
ПЕРЛОВА Раїса Володимирівна	225
ПЕТРЕНКО Віра Арсентіївна	226
ПЕТРЕНКО Марина Адіївна	226
ПЕТКУ Михайло Георгійович	227
ПІДВАЛЬНА Людмила Андріївна	228
ПІПІЧ Світлана Петрівна	228
ПІСТРУЇЛ Микола Олексійович	230
ПЛОХОТНЮК Алла Миколаївна	230
ПОГРЕБНЮК Надія Данилівна	231
ПОДЗІОНСЬКА Тетяна Борисівна	232
ПОДОБА Зінаїда Іванівна	232
ПОДОБЕД Людмила Георгіївна	233
ПОЗНАНСЬКИЙ Петро Дмитрович	233
ПОЛЩУК Ольга Дмитрівна	234

ПОНОМАРЕНКО Віра Степанівна	234
ПОНОМАРЕНКО Галина Степанівна	235
ПОНЬКО Володимир Іванович	235
ПОНЯТОВСЬКИЙ Віктор Маркович	236
ПОПЕНКО Василь Микитович	236
ПОПОВА Світлана Петрівна	237
ПОРОЖНЮК Надія Анатоліївна	237
ПОСТОВІТЕНКО Надія Григорівна	238
ПОТАПОВА Галина Іванівна	238
ПРЖЕБЕЛЕЦЬКИЙ Семен Сергійович	239
ПРИСЯЖНА Ольга Григорівна	240
ПРОНІНА Ірина Степанівна	240
ПРОХОРЕНКО Майя Іванівна	241
ПРОЦЕРОВА Вікторія Євгеніївна	241
ПУШКАРЬОВА Наталя Іванівна	242
Р	
РАВ Галина Михайлівна	243
РАДЗИВІЛОВ Василь Васильович	243
РАДОЛОВА Валентина Василівна	244
РАНЧЕНКО Людмила Іванівна	245
РЕВЕРА Лариса Дмитрівна	245
РЕЗНИК Діана Борисівна	246
РЕЗНИК Олена Федорівна	246
РОГАЧЕВСЬКА Тамара Назарівна	247
РОМАНСЬКА Олена Андріївна	248
РУДІНА Людмила Сергіївна	248
РУСНАК Валентина Іванівна	249
РУСУ Надія Іванівна	249
С	
САВЕНКО Світлана Георгіївна	250
САВКО Людмила Олександрівна	250
САВЧЕНКО Віталій Данилович	251
САВЧЕНКО Ганна Андріївна	251
САКАЗЛИ Тамара Андріївна	252
САЛАМАХА Галина Федорівна	253
САМСОНОВА Любов Василівна	253
САФОНОВ Гаврило Петрович	254
САФРОНОВ Борис Михайлович	254
СВАТКОВСЬКА Наталя Сергіївна	255
СВІНТКОВСЬКА Світлана Андріївна	255
СЕМЕНЮК Людмила Миколаївна	256
СЕРГІЄНКО Григорій Іванович	257
СЕРДЮКОВ Віктор Миколайович	258
СЄБОВА Людмила Гаврилівна	258
СЄДЛАЧЕК Євгенія Омелянівна	259
СЄДОВА Світлана Олексіївна	259
СИДОРЕНКО Володимир Сергійович	260
СИЗОВА Лариса Володимирівна	261
СИСІН Юрій Михайлович	261

СІНШИНА Віра Володимирівна	262
СКОРБІЛІН Віктор Гнатович	263
СМУЛЬСЬКИЙ Валерій Іванович	263
СОЛДАТКО Майя Георгіївна	264
СОЛНЦЕВА Лілія Олександрівна	264
СОЛОВЙОВ Володимир Степанович	265
СОЛОВЙОВА Алла Георгіївна	265
СОЛОМІНА Ніна Романівна	266
СПРІДОНОВА Олена Михайлівна	267
СТАРИХ Людмила Костянтинівна	267
СТАРОКОНЬ Анатолій Володимирович	268
СТЕБЧЕНКО Олександр Федорович	269
СТЕПАНЕНКО Анатолій Миколайович	269
СТЕПАНЕНКО Микола Максимович	270
СТЕПАНОВ Анатолій Миколайович	271
СТЕПАНЮК Ольга Степанівна	271
СТЕПУРКО Ганна Павлівна	272
СТЕЦЕНКО Лідія Олександрівна	272
СТОЯН Ірина Михайлівна	273
СТОЯНОВ Олександр Олександрович	273
СТОЯНОВА Ганна Степанівна	274
СТОЯНОВА Євгенія Леонідівна	275

Т

ТАНКЄЄВА Розалія Петрівна	276
ТАРУТА Галина Сергіївна	277
ТЕРЛЕЦЬКА Ольга Леонідівна	277
ТЕСЕОГЛУ Євгенія Борисівна	278
ТЕСЛА Наталія Яківна	279
ТИМОШЕНКО Олександр Олександрович	279
ТИТАРЧУК Федір Петрович	280
ТКАЧ Петро Астафійович	280
ТКАЧЕНКО Надія Григорівна	281
ТКАЧУК Валентина Олександрівна	281
ТКАЧУК Софія Степанівна	282
ТОДОРОВА Наталія Миколаївна	282
ТОДОРОВА Світлана Іванівна	283
ТОПАЛ Лариса Петрівна	284
ТРІМБАЧ Леонора Володимирівна	284
ТРОФІМОВА Галина Костянтинівна	285
ТУРБИНА Тетяна Миколаївна	286
ТЬОСОВА Марія Костянтинівна	286

У

УМАНСЬКА Валентина Іванівна	287
УРМАНЖІ Григорій Дмитрович	287
УСАТЕНКО Валентина Миколаївна	288

Ф

ФЕДЯНІНА Раїса Павлівна	289
ФЕТЕСЬКУ Лариса Іванівна	289
ФІДІРКО Тетяна Георгіївна	290

ФІЛІППОВ Анатолій Терентійович	291
ФІНГЕРГУТ Михайло Абрамович	292
ФРОЛОВА Світлана Іларіонівна	292
ФУРСЕНКО Леонід Іванович	293
ФЬОДОРОВА Тетяна Іванівна	294

Х

ХАЛІНА Наталія Віталіївна	296
ХАРКІВСЬКА Лідія Анатоліївна	296
ХАРЧЕНКО Інна Анатоліївна	297
ХОДОС Тетяна Олексіївна	298
ХОЛОСТЕНКО Надія Іванівна	298
ХОМОВ Георгій Васильович	299
ХРИСТОВА Валентина Павлівна	300

Ц

ЦВЕТКОВ Никанор Трохимович	301
ЦЕЙТЛИН Ольга Ігорівна	301
ЦЕЛІХОВА Олександра Георгіївна	302
ЦИМБАЛ Любов Олександрівна	302
ЦИМБАЛ Тетяна Вікторівна	303
ЦИНЯ Тетяна Іванівна	304
ЦУНИЦЬКИЙ Анатолій Григорович	304

Ч

ЧАЙКОВСЬКА Ірина Олександрівна	306
ЧАЙКОВСЬКИЙ Яків Іванович	306
ЧАПЛИГІНА Раїса Андріївна	307
ЧЕРНЕЦЬКИЙ Іван Федорович	308
ЧЕРНЯВСЬКА Тамара Іванівна	308
ЧЕРНЯК Олена Тимофіївна	309

ЧУЖИНОВА Алла Григорівна	309
ЧУЙКО Катерина Михайлівна	310
ЧУМАЧЕНКО Тетяна Григорівна	310

Ш

ШІАПОВ А.Л. Леонід Васильович	311
ШАЦ Людмила Веніамінівна	311
ШВАЙКА Світлана Микитівна	312
ШЕВЧЕНКО Катерина Микитівна	313
ШЕВЧЕНКО Таїсія Йосипівна	313
ШЕВЧУК Василь Іванович	314
ШЕВЧУК Ганна Степанівна	315
ШЕЛАКІН Володимир Ілліч	315
ШЕНДЕРОВСЬКА Ніна Сергіївна	316
ШКАРУБСЬКА Наталія Володимирівна	317
ШОР Лариса Бейрешівна	317
ШТИРЛЯЄВА Тамара Вадимівна	318
ШУЛЬГА Раїса Павлівна	318
ШУМЛЯНСЬКА Наталія Степанівна	319

Щ

ЩЕРБІНА Лідія Адольфівна	320
------------------------------------	-----

Ю

ЮН Нора Костянтинівна	321
ЮШКОВА Лариса Михайлівна	321

Я

ЯБЛУНІВСЬКА Ольга Іванівна	323
ЯКИМЕНКО Віра Іванівна	324
ЯМПОЛЬСЬКА Вероніка Олексіївна	324
ЯНИШЕВСЬКИЙ Віталій Євгенович	325
ЯНЧЕНКО Лілія Михайлівна	325

П 240

ПЕДАГОГІЧНИЙ ОЛІМП ОДЕЩИНИ

Біографічна енциклопедія

Авторський колектив Демченко Д. М., Савельєва Н. В., Фурсенко Л. І.

Коректор Войнова Т. Б.

Верстка та дизайн Єрмошкіна Л. Л.

П 4302000000
2008

ТОВ РВА «СМІЛ»

Формат видання 60x84/8. Гарнітура Journal.
Об'єм 21 друк. арк. Наклад 2000 прим. Зам. № 468.

Віддруковано в АТЗТ Друкарня «Моряк»
м. Одеса, вул. Рішельєвська, 26.